

Luminor Bank
2024. gada pārskats

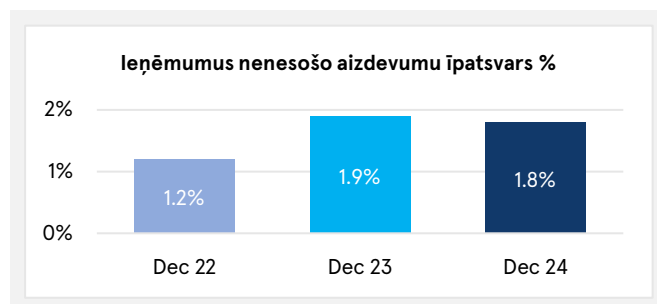
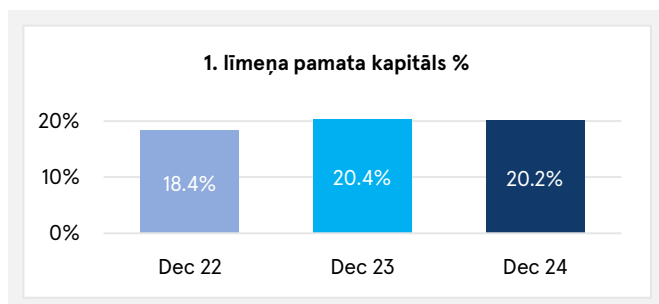
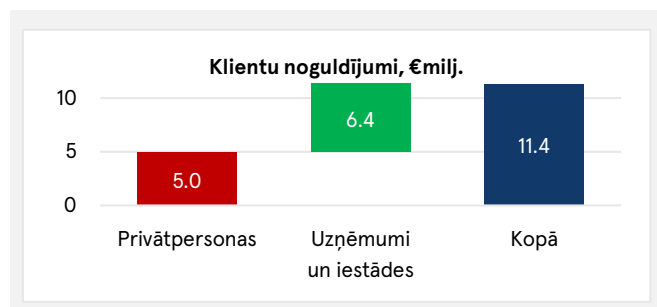
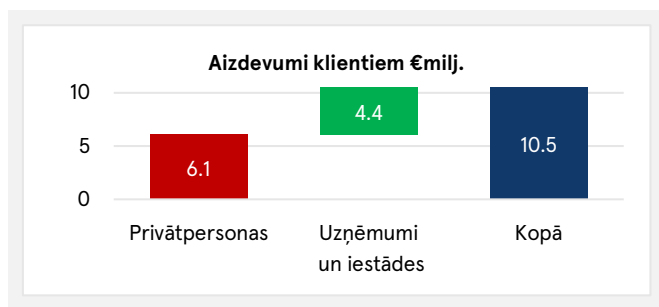
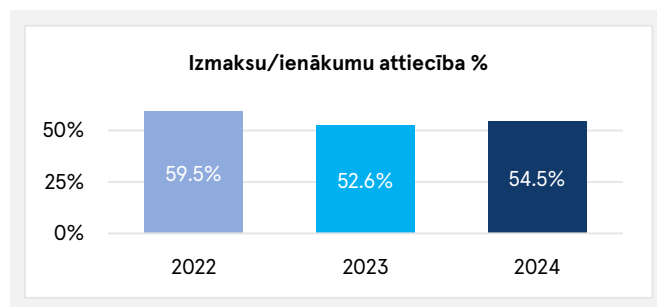
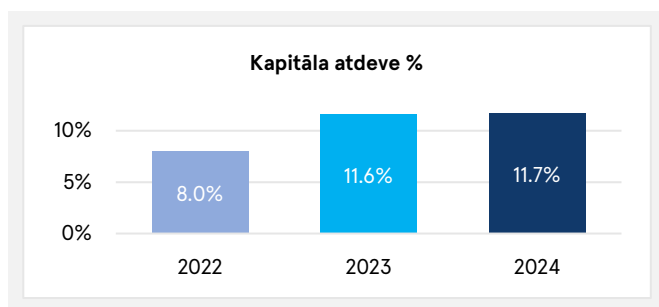
IEVADS

Īsumā

MŪSU GADS ĪSUMĀ

- Mūsu peļņa pārskata periodā sasniedza 202.2 miljonus eiro (2023. gadā: 194.7 miljoni eiro).
- Mūsu Pašu kapitāla atdeve bija 11.7% (2023. gadā: 11.6%).
- Uzlabojās kredītportfeļa kvalitāte, ienākumus nenesošajiem kredītiem samazinoties līdz 1.8% no bruto aizdevumiem.
- Saglabājām spēcīgas likviditātes un kapitāla pozīcijas – likviditātes seguma rādītājs (*LCR*) bija 205.1%, minimuma prasība pašu kapitālam un atbilstīgajām saistībām (*MREL*) bija 35.7%, savukārt 1. līmeņa pamata kapitāls (*CET1*) bija 20.2%.
- *Moody's* paaugstināja mūsu ilgtermiņa augstākās prioritātes nenodrošināto vērtspapīru reitingu uz A2 līmeni un segto obligāciju reitingu – uz Aaa.

FINANŠU DARBĪBAS REZULTĀTI

PAR MUMS

Luminor ir vadošā neatkarīgā banka Baltijas valstīs un trešais lielākais finanšu pakalpojumu sniedzējs Baltijā. Mēs nodrošinām finanšu pakalpojumus privātpersonām, ģimenēm un uzņēmumiem. Mūsu mērķis ir sniegt atbalstu klientiem un stiprināt viņu un pārstāvēto valstu finansiālo labklājību, kā arī atbalstīt to izaugsmi. Plašāka informācija par mums atrodama www.luminor.ee

Valdes priekšsēdētāja ziņojums

2024. gadā Igaunijas, Latvijas un Lietuvas iekšzemes tirgos bija vērojama neliela izaugsme, jo ekonomiskā aktivitāte eksporta tirgos joprojām bija zema. Tomēr, pateicoties mūsu darbinieku veikumam, gada gaitā mums izdevās palielināt aizdevumu un klientu noguldījumu apjomus. Peļņa pārskata periodā salīdzinājumā ar 2023. gadu pieauga par 7.5 miljoniem eiro, kopējo pamatdarbības ienākumu samazinājumu vairāk nekā kompensēja mazāki sagaidāmie kredītaudējumi. Mēs uzturējam labu izmaksu disciplīnu un uzlabojām kredītportfeļa kvalitāti.

Mēs koncentrējamies galvenokārt uz trim jomām: pirmkārt, lai uzlabotu klientu piedāvājumu vērtību; otrkārt, optimizētu mūsu IT un tādējādi kļūtu efektīvāki; treškārt, lai atbilstu mainīgajām regulatoru prasībām. Privātpersonu apkalpošanā mūsu ieviestie uzlabojumi klientu piedāvājumos un īstenotās mārketinga kampaņas veicināja klientu kredītesānas un noguldījumu apjoma pieaugumu, kā arī uzlaboja klientu apmierinātības rādītājus. Korporatīvajā segmentā novērojām klientu noskaņojuma uzlabošanu, un attiecīgi gada otrajā pusē pieauga pieprasījums pēc jauniem kredītiem. Mūsu prioritāte ir atbalsta sniegšana mazajiem un vidējiem uzņēmumiem Baltijā un tādēļ ieviesām pielāgotus aizdevumu un līzīngā piedāvājumus sadarbībā ar Eiropas Investīciju banku.

Mūsu peļņa šajā pārskata periodā bija 202.2 miljoni eiro, salīdzinot ar 194.7 miljoniem eiro 2023. gadā. Kopējie ienākumi no pamatdarbības samazinājās par 21.0 miljonu eiro galvenokārt neto procentu ienākumu samazinājuma dēļ, jo procentu un pārējo tamlīdzīgo ienākumu pieaugumu vairāk nekā kompensēja procentu izdevumu pieaugums. Savukārt kopējie pamatdarbības izdevumi kopumā nemainījās. Sagaidāmie kredītaudējumi samazinājās par 34.6 miljoniem eiro. Bankas nodokļi un noregulējuma maksa bija līdzīgi kā iepriekšējā gadā, bet ienākuma nodokļa izdevumi palielinājās par 5.1 miljonu eiro. Neto procentu likmju starpība bija 3.33%, izmaksu un ienākumu attiecība – 54.5%, bet pašu kapitāla atdeve – 11.7% (2023. gadā attiecīgi 3.59%, 52.6% un 11.6%). Mēs ierosinām 2025. gada martā izmaksāt dividendes par 2024. gadu 101.1 miljonu eiro apmērā. Klientiem izsniegto kredītu apmērs palielinājās par 32.6 miljoniem eiro, sasniedzot 10.5 miljardus eiro. Privātpersonām izsniegto kredītu pieaugumu par 170.6 miljoniem eiro, ko galvenokārt noteica pieprasījums pēc hipotekāriem kredītiem, papildināja publiskajam sektoram izsniegto kredītu pieaugums, savukārt uzņēmumiem izsniegtā finansējuma apjoms samazinājās. Uzlabojās klientiem izsniegto aizdevumu kvalitāte. 2. pakāpes aizdevumi samazinājās par 599.4 miljoniem eiro, un to galvenokārt veicināja mūsu kredītaudējumu modeļa uzlabojumi. Ienākumus nenesošo kredītu apjoms samazinājās par 14.9 miljoniem eiro līdz 1.8% no bruto aizdevumiem, un to veicināja kredītu atmaksas un atveseļošanas nosacījumi. Gada beigās 3. pakāpes aizdevumu summa bija 187.3 miljoni eiro jeb 135.1 miljons eiro pēc uzkrājumu kredītaudējumiem atskaitīšanas, pret kuriem mums bija nodrošinājums 161.2 miljonu eiro apmērā.

Mūsu likviditātes un kapitāla pozīcijas ir spēcīgas. Gada laikā palielinājām likviditātes seguma rādītāju par 4.4 procentpunktiem līdz 205.1% un *MREL* – par 2.5 procentpunktiem līdz 35.7%. Gada beigās mūsu 1. līmeņa pamata kapitāla un 1. līmeņa kapitāla rādītāji bija 20.2%, t. i., samazinājums par 0.2 procentpunktiem, jo riska darījumu summas palielinājās, pieaugot vidējiem bruto ienākumiem un klientiem izsniegtajiem aizdevumiem. Mūsu kopējā kapitāla rādītājs palielinājās līdz 22.9% pēc tam, kad emitētājam pirmo 2. līmeņa kapitāla vērtspapīru subordinētās obligācijas 200 miljonus eiro apmērā ar dzēšanas termiņu pēc 11 gadiem. Pēc mūsu paziņojuma par obligāciju emitēšanu starptautiskā reitingu aģentūra *Moody's* paaugstināja mūsu ilgtermiņa prioritāro nenodrošināto vērtspapīru reitingu no A3 uz A2 līmeni.

Andreass Treihls (*Andreas Treichl*), Kasims Abbāss (*Qasim Abbas*) un Īans Plankets (*Iain Plunkett*) atkāpās no padomes locekļu amata, un viņu vietā stājās Sendija Kinija Pričārda (*Sandy Kinney Pritchard*), Tanvi Davda (*Tanvi Davda*) un Marks Eštons-Rigbijs (*Mark Ashton-Rigby*). Pēc šīm izmaiņām mēs mainījām arī padomes komiteju sastāvu. Johanness Prokšs (*Johannes Proksch*) tika iecelts par finanšu direktoru un Enkelejd Zotajs (*Enkelejd Zota*) – par galveno Informācijas tehnoloģiju vadītāju, un reizē ar Korporatīvo klientu apkalpošanas nodaļas vadītāju Jonasu Urbonasu (*Jonas Urbonas*) viņi tika iecelti par valdes locekļiem. Es izsaku pateicību Kerli Vares (*Kerli Vares*), Privātpersonu apkalpošanas jomas vadītājai un Latvijas filiāles vadītājai, par sniegto ieguldījumu *Luminor* un novēlu visu to labāko nākotnē, jo gada nogalē viņa nolēma izbeigt darba attiecības. Lai apvienotu visas mūsu operatīvās funkcijas, mēs izveidojām Operatīvās darbības nodaļu, ko vadīs Osi Leikola (*Ossi Leikola*) un viņš tika iecelts arī par Latvijas filiāles vadītāju.

Baltijas reģiona perspektīvas ir pozitīvas. Neskatoties uz ekonomisko vidi, mēs ar pārliecību raugāmies nākotnē, jo ticam saviem vietējiem tirgiem un savam klientu piedāvājumam; esam šeit, lai uzlabotu mūsu klientu un Baltijas valstu finansiālo veselību un atbalstītu to izaugsmi. To īstenojot, mēs saglabāsim spēcīgu finanšu stāvokli, ievērosim piesardzīgu riska pārvaldību un pildīsim savus pienākumus un uzņemtas saistības. Ar nepacietību gaidām, kad varēsim dalīties ar mūsu nākamajiem panākumiem.

Mēs palielinājām izsniegto aizdevumu apjomu un uzlabojām mūsu kredītportfeļa kvalitāti, kā arī pieauga klientu noguldījumu apmērs.

Mēs turpināsim darbu, lai veicinātu efektivitāti un palielinātu kredītesānas apjomu atbilstoši klientu pieprasījumam.

Vojcehs Sass
Valdes priekšsēdētājs

Mēs esam *Luminor*

Luminor ir vadošā neatkarīgā banka Baltijas valstīs un trešais lielākais finanšu pakalpojumu sniedzējs Baltijā. Mēs nodrošinām finanšu pakalpojumus privātpersonām, ģimenēm un uzņēmumiem. Mūsu mērķis ir sniegt atbalstu klientiem un stiprināt mūsu pārstāvēto valstu finansiālo labklājību, kā arī atbalstīt to izaugsmi.

Kopš neatkarības atjaunošanas pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā Baltija no valstīm ar plānveida ekonomiku ir pārtapušas par valstīm ar stabilu demokrātiju. Visas trīs Baltijas valstis ir NATO, Eiropas Savienības un Šengenas zonas dalībvalstis un ir ieviesušas eiro. IKP uz vienu iedzīvotāju kopš 2000. gada ir vairāk nekā divkāršojies, tomēr tas ir tikai 50% no ES vidējā rādītāja. Valdības ir īstenojušas konservatīvu fiskālo politiku, un valdības parāda attiecība pret IKP ir zemāka par 40%, kas ir mazāk nekā puse no ES vidējā rādītāja. Galvenie eksporta tirgi ir pārējās ES dalībvalstis, Amerikas Savienotās Valstis un Apvienotā Karaliste.

Kopējais iedzīvotāju skaits visās trīs valstīs nedaudz pārsniedz 6 miljonus, un tas ir līdzīgs Ziemeļvalstu, piemēram, Dānijas, Somijas vai Norvēģijas, iedzīvotāju skaitam. Baltijas valstis, tāpat kā to kaimiņvalstis, ir ļoti labi novērtētas atklātības un brīvības ziņā. *Transparency International* 2023. gada Korupcijas uztveres indeksā visas Baltijas valstis ierindojās pirmajā kvartilē no 180 pasaules valstīm ar vidējo rezultātu 65.7 punkti, kas ir augstāks nekā Dienvidkorejai un Spānijai un ievērojami apsteidz Centrālās un Austrumeiropas valstis.

Baltijas banku tirgus ir konkurētspējīgs, bet ienesīgs. Mēs konkurējam ar divām Zviedrijas bankām, kas darbojas visā reģionā, kā arī ar mazākām vietējām bankām katrā valstī. Pēdējos gados aizdevumu atlikums reģionā ir pieaudzis, taču zemais privātā sektora parādsaistību līmenis, tostarp zemais hipotekāro kredītu īpatsvars, dod iespēju turpmākai kredītēšanas izaugsmei.

Mūsu banka tika izveidota 2017. gadā, kad *DNB* un *Nordea* apvienoja savu darbību Baltijas valstīs, lai apmierinātu šo dinamisko ekonomiku finanšu vajadzības. Mēs pārvaldām savu uzņēmējdarbību Baltijā pa klientu segmentiem – privātpersonu apkalpošana un korporatīvo klientu apkalpošana – ar centrālo biroju Igaunijā un filiālēm Latvijā un Lietuvā. Mūsu meitas sabiedrības sniedz līzinga pakalpojumus, pārvalda pensiju fondus un piedāvā e-komercijas maksājumu risinājumus. Privātpersonu apkalpošanas joma sniedz banku pakalpojumus privātpersonām un mazajiem uzņēmumiem, kā arī ietver atbildību par mūsu pensiju sabiedrībām. Uzņēmumu apkalpošanas joma sniedz pakalpojumus juridiskām personām un ietver atbildību par mūsu līzinga un e-komercijas maksājumu uzņēmumiem. Mēs darbojamies tikai Baltijas valstīs, un mūsu pakalpojumu mērķauditorija ir Baltijas valstu iedzīvotāji, uzņēmumi un personas, kam ir cieša saikne ar Baltijas valstīm.

Ar *Luminor Holding* starpniecību mēs piederam konsorcijam, ko vada *Blackstone* pārvaldītie privātā kapitāla fondi (80.05%), un *DNB Bank* (19.95%). Mūsu darbību regulē Eiropas Centrālā banka (ECB), mums ir labi izstrādāta pārvaldības struktūra, un mēs cenšamies ievērot augstākos rīcības standartus. Mūsu padome, kas nav izpildinstitūcija, pārbauda valdi. Uzraudzības padomes locekļi tiek iecelti no *Luminor Holding* akcionāru izvirzītajiem kandidātiem vai ir neatkarīgi. Valdes locekļi ir gan vietējās, gan starptautiskās izpildpersonas.

Mēs organizējam savu kontroles sistēmu trijās līnijās. Pirmā līnija, t. i., mūsu divas banku nodaļas un trīs atbalsta nodaļas – finanšu, operāciju un tehnoloģiju – atbild par savu risku pārvaldību atbilstīgi mūsu politikai, procedūrām un kontroles mehānismiem. Otrā līnija ir kontroles funkcija, ko veido mūsu Atbilstības un Riska nodaļas, kas ir neatkarīgas no pirmās līnijas virziena un uzrauga tā darbību. Lekšējais audīts ir trešā līnija, kas novērtē pirmo divu līniju efektivitāti. Mēs nepieļaujam finanšu noziegumus. Lai novērstu, atklātu iespējamus finanšu noziegumus un ziņotu par tiem – mums ir zema riska apetīte –, esam izveidojuši atbilstības kultūru un uzlabojuši riska pārvaldības spējas. Mēs cieši sadarbojamies ar valdībām un uzraudzības struktūrām, kā arī izmantojam šo darbu, lai papildinātu mūsu sistēmas un procesus un paaugstinātu mūsu efektivitāti.

Mums ir labas iespējas augt kopā ar klientiem. Mums ir vienkāršs un tiešs uzņēmējdarbības modelis – esam banka privātpersonām un korporatīvajiem uzņēmumiem. Mūsu uzņēmējdarbība ir līdzsvarota gan pēc klientu veida, gan pēc līdzekļu avotiem un izlietojuma, gan pa valstīm. Mūsu darbību ir viegli izprast – aizdevumi klientiem veido divas trešdaļas no mūsu aktīviem, un esam finansēti galvenokārt no klientu noguldījumiem, kā arī esam labi nodrošināti ar kapitālu. Mēs atbalstām Baltijas kapitāla tirgu attīstību un esam apņēmušies līdz 2050. gadam panākt oglekļa neitralitāti. Detalizēta informācija par mūsu prioritātēm un panākto progresu vides, sociālās un korporatīvas pārvaldības jeb *ESG (Environmental, Social, and Governance)* jomā ir izklāstīta Ilgtspējas pārskatā.

Lai īstenotu savus mērķus, esam izvirzījuši astoņas stratēģiskās prioritātes – veidot mūsu banku, ievērojot mūsu klientu vēlmes un vajadzības, būt par iecienītu pilna servisa banku privātpersonām un augošiem Baltijas uzņēmumiem. Uzlabot efektivitāti: uzlabot mūsu IT platformu noturību un spējas, kā arī būt par komandu, kas izpilda savus uzdevumus un uzņemas atbildību, apņemties nodrošināt ilgtspējīgu izaugsmi, ko stiprina bankas spēcīgā riska kultūra un risku un atbilstības pārvaldība.

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads.....	2
Vadības ziņojums.....	6
Konsolidētie finanšu pārskati.....	184
Konsolidēto finanšu pārskatu piezīmes	188
1. Būtiska informācija par grāmatvedības politiku	188
2. Risku vadības pamatprincipi	194
3. Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi.....	203
4. Neto komisijas naudas ienākumi	204
5. Neto peļņa no finanšu posteņiem.....	205
6. Personāla izdevumi.....	205
7. Citi administratīvie izdevumi	206
8. Banku nodokļi un noregulējuma maksa	206
9. Nauda un prasības pret centrālajām bankām.....	207
10. Parāda vērtspapīri	207
11. Aizdevumi klientiem	208
12. Ieguldījumi asociētajās un meitas sabiedrībās	218
13. Nemateriālie aktīvi.....	219
14. Pamatlīdzekļi	220
15. Citi aktīvi.....	221
16. Klientu noguldījumi	222
17. Emitētie parāda vērtspapīri.....	223
18. Citas saistības.....	224
19. Uzkrājumi	224
20. Atvasinātie instrumenti	225
21. Ienākuma nodoklis	227
22. Iespējamās saistības	228
23. Maksimālā kredītriska ekspozīcija	229
24. Finanšu instrumentu patiesā vērtība.....	230
25. Finanšu instrumentu dzēšanas termiņš	232
26. Atvasināto instrumentu ieskaits	234
27. Klientu segmenti.....	235
28. Saistītās puses.....	236
29. Informācija par valstīm.....	237
30. Notikumi pēc pārskata gada beigu datuma.....	237
31. <i>Luminor Bank</i> atsevišķie finanšu pārskati.....	238
Neatkarīga revidenta ziņojums	242
Neatkarīga revidenta ierobežotas pārlicības apliecinājuma ziņojums par <i>Luminor Bank AS</i> konsolidēto	248
Peļņas sadales piedāvājums	251
Valdes locekļu paraksti	251
Papildu informācija	252

Šis gada pārskats ir sagatavots saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), kuri apstiprināti Eiropas Savienībā, un Lgaunijas tiesību aktiem. Vadības ziņojumā ir iekļauts mūsu sākotnējais Ilgtspējas pārskats, kas izstrādāts atbilstīgi *CSRD*. Šajā pārskatā vārdi "*Luminor*", "*Luminor banka*", "mēs", "mūs" un "mūsu" apzīmē *Luminor Bank AS* kopā ar tās meitas sabiedrībām. Ar saīsinājumiem "€m" un "€milj." ir apzīmēti attiecīgi miljoni un miljardi (tūkstoši miljonu) eiro. "–" norāda nulles atlikumu, "0.0" norāda atlikumu, kas noapaļojas līdz nullei, vārdi ar lielo sākuma burtu attiecas uz finanšu pārskatu posteņi, un mūsu darbības rezultātu un stāvokļa novērtēšanai izmantotie rādītāji ir definēti glosārijā. Korporatīvās pārvaldības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Lgaunijas Grāmatvedības likuma prasībām, Eiropas Banku iestādes vadlīnijām par iekšējo pārvaldību un ņemot vērā Globālās ziņošanas iniciatīvas standartus.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Finanšu rezultāti

Peļņas vai zaudējumu aprēķina kopsavilkums, €m	2023	2024
Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi	531.5	507.7
Neto komisijas maksu un naudu ienākumi	84.6	89.6
Neto citi pamatdarbības ienākumi	37.5	35.3
Pamatdarbības ienākumi kopā	653.6	632.6
Pamatdarbības izdevumi kopā	-343.9	-345.0
Peļņa pirms kredītzaudējumiem, banku nodokļiem un nodokļiem	309.7	287.6
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-33.1	1.5
Banku nodokļi un noregulējuma maksa	-33.5	-33.4
Peļņa pirms nodokļiem	243.1	255.7
Ienākuma nodokļa izdevumi	-48.4	-53.5
Pārskata perioda peļņa	194.7	202.2
Izmaksu/ienākumu attiecības rādītājs, %	52.6	54.5

Mūsu peļņa 2024. gadā bija 202.2 miljoni eiro salīdzinājumā ar 194.7 miljoniem eiro pagājušajā gadā. Kopējie pamatdarbības ienākumi saruka par 21.0 miljonu eiro, galvenokārt neto procentu ienākumu samazinājuma dēļ, savukārt kopējie pamatdarbības izdevumi kopumā nemainījās. Sagaidāmie kredītzaudējumi samazinājās par 34.6 miljoniem eiro, banku nodokļi un noregulējuma maksa bija līdzīgi, un ienākuma nodokļa izdevumi palielinājās par 5.1 miljonu, kā rezultātā peļņa pārskata periodā palielinājās par 7.5 miljoniem eiro jeb 3.9%. Pašu kapitāla atdeve bija 11.7% salīdzinājumā ar 11.6% pagājušajā gadā.

Kopējie ienākumi no pamatdarbības, kas bija 632.6 miljoni eiro, samazinājās par 3.2% salīdzinājumā ar pagājušo gadu. Neto procentu ienākumi saruka par 23.8 miljoniem eiro jeb 4.5%, sasniedzot 507.7 miljonus eiro, jo procentu un pārējo tamlīdzīgo ienākumu palielinājumu par 61.8 miljoniem eiro vairāk nekā kompensēja procentu izdevumu pieaugums par 85.6 miljoniem eiro. Neto procentu starpība bija 3.33%, salīdzinot ar 3.59% 2023. gadā. Neto komisijas maksu un naudu ienākumi palielinājās par 5.0 miljoniem eiro jeb 5.9%, sasniedzot 89.6 miljonus eiro, jo pensiju, bankas karšu un ikdienas pakalpojumu komisijas maksu pieaugums kompensēja samazinājumu ieguldījumu, noguldījumu un kredītproduktu jomā. Neto citi pamatdarbības ienākumi samazinājās par 2.2 miljoniem eiro līdz 35.3 miljoniem eiro.

Kopējie pamatdarbības izdevumi 345.0 miljonu eiro apmērā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu kopumā nemainījās. Personāla izdevumi palielinājās par 16.1 miljonu eiro jeb 12.3%, sasniedzot 147.4 miljonus eiro, jo mēs ieguldījām savos darbiniekos. Savukārt citi administratīvie izdevumi samazinājās par 17.6 miljoniem eiro jeb 9.1%, sasniedzot 175.0 miljonus eiro, jo par divām trešdaļām samazinājām izdevumus par konsultācijām un profesionālajiem pakalpojumiem. Taču par 15.6% palielinājām ar IT saistītos izdevumus, veicot uzlabojumus savās sistēmās un procesos. Nolietojuma, amortizācijas un vērtības samazināšanās izdevumi palielinājās par 3.7 miljoniem eiro līdz 20.5 miljoniem eiro, jo 11.1 miliona eiro apmērā norakstījām nemateriālo vērtību, kas radusies saistībā ar uzņēmuma *Maksekeskus* iegādi.

Izdevumi, €m	2023	2024
Personāls	-131.3	-147.4
Konsultācijas	-54.6	-15.9
Saistīti ar IT	-98.9	-114.3
Citi	-59.1	-67.4
Kopā	-343.9	-345.0

Veicām 1.5 miljonu eiro sagaidāmo kredītzaudējumu apvērsi salīdzinājumā ar 33.1 miliona eiro izdevumiem pagājušajā gadā. Sagaidāmie kredītzaudējumi 2023. gadā jo īpaši atspoguļoja neliela skaita bilances un ārpusbilances 3. pakāpes riska darījumu pieaugumu un papildu uzkrājumus privātpersonām, jo mēs uzlabojām procesu, lai, pamatojoties uz ārējiem datiem, identificētu darījumus, kuriem varētu iestāties saistību neizpilde, ja netiks veikti palīgpasākumi. Šogad aizdevumu uzkrājumus ietekmēja daži jauni lielāki saistību neizpildes gadījumi, kurus lielā mērā kompensēja vēsturiski pārklasificēto 3. pakāpes riska darījumu atvēršanās pēc pārbaudes termiņa beigām un iepriekš izveidoto kredītzaudējumu apvērse. Sīkāku informāciju sk. tālāk sadaļā "Aktīvu kvalitāte". Banku nodokļi un noregulējuma maksa 33.4 miljonu eiro apmērā bija līdzīgi kā pagājušajā gadā; par 24.5 miljoniem eiro samazinājās Lietuvā maksājama banku pagaidu nodoklis, bet to atsvēra pagaidu nodokļa ieviešana Latvijā par 2024. gadu, kas mums radīja izdevumus 27.7 miljonu eiro apmērā. Ienākuma nodokļa izdevumi palielinājās par 10.5% līdz 53.5 miljoniem eiro, jo peļņa pārskata periodā pieauga.

Bilances kopsavilkums €m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Nauda un atlikums centrālajās bankās	3,069.1	3,106.3
Parāda vērtspapīri	1,491.8	1,670.2
Aizdevumi klientiem	10,502.8	10,535.4
Citi aktīvi	429.5	411.8
Aktīvi kopā	15,493.2	15,723.7
Klientu noguldījumi	11,277.5	11,352.7
Emitētie parāda vērtspapīri	1,898.7	2,238.0
Citas saistības	538.9	446.6
Pašu kapitāls	1,778.1	1,686.4
Kopā saistības un pašu kapitāls	15,493.2	15,723.7
Likviditātes seguma rādītājs, %	200.7	205.1
Neto stabila finansējuma rādītājs, %	147.1	143.6

2024. gadā mēs palielinājām aizdevumus klientiem par 32.6 miljoniem eiro, un klientu noguldījumi pieauga par 75.2 miljoniem eiro. Kopējā balance palielinājās par 230.5 miljoniem eiro līdz 15.7 miljardiem eiro, jo kredītēšanas pieaugumu papildināja naudas un atlikumu centrālajās bankās pieaugums par 37.2 miljoniem eiro un parāda vērtspapīru pieaugums par 178.4 miljoniem eiro. Gada beigās aizdevumi klientiem veidoja divas trešdaļas no kopējiem aktīviem, un tos pilnībā finansēja noguldījumi.

Mūsu balance ir spēcīga, ar stabiliem kapitāla un likviditātes rādītājiem. Esam gatavi un spējīgi atbalstīt savus klientus.

Johanness Prokšs
Finanšu direktors

Aizdevumi klientiem palielinājās par 0.3% līdz vairāk nekā 10.5 miljardiem eiro. Privātpersonām izsniegto kredītu pieaugumu par 170.6 miljoniem eiro galvenokārt noteica hipotekāro kredītu pieaugums, ko papildināja valsts sektoram izsniegto kredītu pieaugums par 19.1 miljonu eiro. Uzņēmumiem izsniegtie kredīti samazinājās par 157.9 miljoniem eiro, ko galvenokārt noteica kredītu samazinājums vairumtirdzniecības, nekustamā īpašuma un transporta nozarēm, bet to daļēji kompensēja kredītēšanas pieaugums komunālo pakalpojumu nozarei. Nauda un atlikums centrālajās bankās palielinājās par 1.2%, bet parāda vērtspapīri – par 12.0%, pārvaldot savu pārpalikuma likviditāti. Mūsu likviditātes portfeli galvenokārt veido augstas kvalitātes valdības un segtās obligācijas, kuras var ieķīlāt Eiropas Centrālajā bankā, lai mēs varētu iegūt papildu likviditāti.

Klientu noguldījumi palielinājās par 0.7% līdz 11.4 miljardiem eiro, jo pārvaldījām mūsu saistības un selektīvā veidā korigējām mūsu noguldījumu likmes. Uzņēmumu atlikumu samazināšanos vairāk nekā kompensēja privātpersonu un publiskā sektora noguldījumu atlikumu pieaugums. Termiņnoguldījumi palielinājās par 142.9 miljoniem eiro, un pārskata perioda beigās veidoja nedaudz vairāk par ceturtdaļu no klientu noguldījumiem. Emitēto parāda vērtspapīru apjoms pieauga par 339.3 miljoniem eiro, jo mēs pārdevām mūsu pirmo obligāciju, kas nav izteikta eiro valūtā – 500 miljonu SEK vērtu augstākās prioritātes vērtspapīru, kā arī pirmos kapitāla vērtspapīrus – 200 miljonu eiro vērtas subordinētās obligācijas. Turklāt vienlaikus ar esošo vērtspapīru atpiršanu 214.1 miliona eiro apmērā mēs pārdevām 300 miljonu eiro augstākās prioritātes vērtspapīrus. Akcionāru pašu kapitāls samazinājās par 91.7 miljoniem eiro, jo pārskata perioda beigās 202.2 miljonu eiro apmērā vairāk nekā nosedza 294.5 miljonu eiro dividendu izmaksa par 2023. gadu.

2024. gada beigās mūsu pašu kapitāls un MREL atbilstīgie instrumenti kopā veidoja 35.70% no kopējās riska darījumu vērtības (TREA) un 16.05% no mūsu sviras rādītāja darījumu vērtības (LRE). No 2025. gada 1. janvāra mūsu MREL mērķi tika apstiprināti 23.77% apmērā no TREA plus apvienoto rezervju prasība, kas ir samazinājums no iepriekšējiem 23.96%, un 5.91% no LRE. Mūsu likviditātes seguma rādītājs (*LCR*) gada laikā palielinājās par 4.4 procentpunktiem līdz 205.1%, salīdzinot ar minimālo regulatīvo prasību, kas ir 100%. Pieaugumu veicināja galvenokārt klientu noguldījumu un emitēto parāda vērtspapīru pieaugums. Mūsu neto stabila finansējuma rādītājs 2024. gada beigās bija 143.6%, kas ir samazinājums par 3.5 procentpunktiem gada laikā, salīdzinot ar minimālo regulatīvo prasību 100% apmērā. Pieejamais stabils finansējums samazinājās, un to noteica 500 miljonu eiro vērtas segtās obligācijas ar termiņu līdz 2025. gada martam, jo to pašreizējais dzēšanas termiņš ir mazāk nekā 6 mēneši. Nepieciešamais stabils finansējums saruka, un to galvenokārt izraisīja ārpusbilances posteņu izmaiņas.

Kapitāla resursi un to lietošana €m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Akcionāru pašu kapitāls	1,778.1	1,686.4
Izslēdzot peļņu	-194.7	-45.2
Paredzamās dividendes	-62.4	-101.1
1. līmeņa pamata kapitāls pirms normatīvajām korekcijām	1,521.0	1,540.1
Normatīvās korekcijas	-79.4	-62.0
Prudenciālie filtri	-0.3	-0.3
1. līmeņa pamata kapitāls	1,441.3	1,477.8
Subordinētais parāds	-	199.1
Kopējais kapitāls	1,441.3	1,676.9
Kreditriskā darījumu vērtība	6,145.1	6,231.9
Operacionālā riskā darījumu vērtība	880.2	1,068.5
Citu riskā darījumu vērtība	31.9	31.9
Riska darījumu vērtība	7,057.2	7,332.3
1. līmeņa pamata kapitāla rādītājs, %	20.4	20.2
Kopējais kapitāla rādītājs, %	20.4	22.9
Sviras rādītāja riskā darījumu vērtība	15,916.1	16,303.3
Sviras rādītājs, %	9.1	9.1

Esam spēcīgi nodrošināti ar kapitālu, un gada beigās mūsu pašu kapitāls bija gandrīz 1.7 miljardi eiro, ko veido 1. līmeņa pamata kapitāls (*CET1*) un 2. līmeņa kapitāls. Mūsu *CET1* kapitāla rādītājs gada laikā samazinājās par 0.2 procentpunktiem līdz 20.2%. *CET1* kapitāls palielinājās par 36.5 miljoniem eiro jeb 2.5%, jo mazāku akcionāru pašu kapitālu vairāk nekā kompensēja mazāki normatīvie atskaitījumi un korekcijas. Par 275.1 miljonu eiro jeb 3.9% palielinājās mūsu riska darījumu summas, kuras novērtējam standartizēti, un šo pieaugumu veicināja lielākas operacionālā riska summas, jo palielinājās mūsu vidējie bruto ienākumi, un lielākas kreditriskā darījumu summas, jo pieauga klientiem izsniegto aizdevumu apjoms. Mūsu kopējais kapitāla rādītājs palielinājās par 2.5 procentpunktiem līdz 22.9% pēc tam, kad emitējām mūsu pirmo 2. līmeņa kapitāla vērtspapīru – 200 miljonu eiro vērtu subordinēto parādzīmi uz 11 gadiem, kas ir atsaucama pēc 6 gadiem. Šis vērtspapīrs, kam *Moody's* piešķīra Baa3 reitingu, paplašina mūsu saistību struktūru un palielina mūsu kapitāla resursu efektivitāti.

Mūsu kapitāla rādītāji joprojām ievērojami pārsniedz regulatoru noteiktās minimālās kapitāla prasības mums, kas paredz, ka mūsu *CET1* rādītājam jābūt virs 11.64%, 1. līmeņa kapitāla rādītājam – virs 13.61% un kopējā kapitāla rādītājam – virs 16.24%. No 2024. gada sākuma šīs minimālās prasības ietver 2. pilāra papildu pašu kapitāla prasību 2.5% apmērā. No 2025. gada jūnija mums tiks piemērota papildu pretcikliskā rezerve 0.5% apmērā no mūsu riska darījumiem Latvijā. Lēšam, ka šīs jaunās rezerves ietekme palielinās mūsu minimālās *CET1*, 1. līmeņa un kopējā kapitāla prasības par 13 bāzes punktiem, attiecīgi līdz 11.77%, 13.74% un 16.37%. Mūsu kapitāla mērķi, iekšējie ierobežojumi un kopējā kapitāla mērķis ir noteikti atbilstoši normatīvajai prasībai (ieskaitot 2. pilāra norādījumus 1.5% apmērā), kam pieskaitīta vadības rezerve.

Mūsu sviras rādītājs pārskata periodā saglabājās 9.1% līmenī, jo aizņemto līdzekļu apjoma pieaugumu, palielinoties mūsu bilances kopapjomam, kompensēja *CET1* kapitāla pieaugums. Minimālā prasība attiecībā uz sviras rādītāju ir 3.0%.

Moody's Ratings 2024. gadā divreiz paaugstināja *Luminor* bankas ilgtermiņa prioritāro nenodrošināto vērtspapīru reitingu. Pirmajā pusgadā reitings tika paaugstināts no Baa1 uz A3, un reitinga perspektīva tika mainīta uz stabilu. Kredītaģentūra skaidroja, ka galvenie kredītreitinga paaugstināšanas iemesli bija: "bankas aktīvu kvalitātes rādītāju uzlabošanās, vienlaikus saglabājot ļoti spēcīgu pamata kapitāla līmeni un pēdējos gados sekmīgi pārvarot refinansēšanas šķēršļus". *Moody's* arī paaugstināja mūsu emitēto nodrošināto obligāciju reitingu no Aa1 uz Aaa. Pēc paziņojuma par subordinēto vērtspapīru *Moody's* paaugstināja mūsu ilgtermiņa augstākās prioritātes nenodrošināto vērtspapīru reitingu no A3 uz A2 līmeni. Skaidrojot paaugstināšanu, kredītreitingu aģentūra norādīja, ka zaudējumus nosedzošu vērtspapīru apjoma pieaugums, ko nodrošināja subordinētās obligācijas emitēšana, būtiski samazinātu zaudējumu ietekmi uz mūsu augstākās prioritātes nenodrošināto parādu turētājiem.

Aizdevumu klientiem aktīvu kvalitāte €m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
1. pakāpe	8,896.1	9,526.5
2. pakāpe	1,526.6	927.2
3. pakāpe	202.2	187.3
Bruto uzskaites vērtība (a)	10,624.9	10,641.0
Uzkrājumi kredītzaudējumiem	-122.1	-105.6
Kopā	10,502.8	10,535.4
Peļņu nenesošo kredītu īpatsvars, %	1.9	1.8
a. 2. un 3. pakāpe iekļauj <i>POC</i> aizdevumus.		

Gada beigās aizdevumi klientiem sasniedza 10.5 miljardus eiro, kas ir par 0.3% vairāk nekā 2023. gada beigās. Aizdevumu bruto uzskaites vērtība bija 10.6 miljardi eiro, no kuriem 89.5% bija klasificēti kā 1. pakāpes aizdevumi. Mūsu kredītportfeļa kvalitāte – gan aizdevumi privātpersonām, gan uzņēmumiem – ir laba un gada laikā vēl uzlabojusies. 2024. gadā 2. un 3. pakāpes aizdevumu bruto uzskaites vērtība samazinājās par 0.6 miljardiem eiro.

Mūsu riska darījumi ar komercīpašuma sektoru gada beigās sasniedza 1.5 miljardus eiro, kas ir par aptuveni 4% mazāk nekā iepriekšējā gada beigās. Mūsu komerciālā nekustamā īpašuma portfelis ir pietiekami diversificēts pa apakšsektoriem – aptuveni 40% portfeļa veido darījumi mazumtirdzniecības telpu segmentā, aptuveni 30% biroju segmentā, savukārt atlikušo daļu veido vairāki citi segmenti. Riski saistībā ar attīstības projektiem ir ierobežoti, jo tikai aptuveni 10% portfeļa ir attīstības stadijā. Portfeļa vidējā aizdevuma un ķīlas vērtības attiecība ir aptuveni 48%.

Mums nav tiešu riska darījumu ar Krievijā, Baltkrievijā vai Ukrainā reģistrētiem uzņēmumiem. Mūsu riska darījumu apmērs ar šo valstu rezidentiem, galvenokārt mājokļu hipotekārie kredīti, kas visi ir nodrošināti ar īpašumiem Baltijas valstīs, ir 1 miljons eiro.

Gada beigās 2. pakāpes aizdevumu bruto apjoms samazinājās par 599.4 miljoniem eiro jeb 5.7 procentpunktiem līdz 8.7% no bruto kredītēšanas apjoma. Vairāk nekā pusi samazinājuma veicināja divas izmaiņas, ko gada laikā veicām savos 9. SFPS modeļos. Pirmkārt, mēs uzlabojām metodoloģiju, ko izmantojam, lai novērtētu būtisku kredītriska pieaugumu. Otrkārt, pabeidzām pārskatīt mūsu makroekonomisko modeli, iekļaujot vairāk datu lauku, kvalitatīvākus datus un lielāku saskaņotību starp mūsu vietējiem tirgiem. Aizdevumu atmaksa un portfeļa kvalitātes uzlabojumi veidoja vēl gandrīz trešo daļu no samazinājuma, bet pārklasificēšana uz 3. pakāpi veidoja atlikušo daļu.

3. pakāpes aizdevumu bruto apjoms samazinājās par 14.9 miljoniem eiro, gada beigās sasniedzot 187.3 miljonus eiro jeb 1.8% no bruto kredītēšanas apjoma. Ieņēmumus nenesošo aizdevumu aizplūde bija 1.2 reizes lielāka nekā ieplūde. Trīs ceturtdaļas no ieplūdes veidoja uzņēmumi, un vairāk nekā trešdaļu no tās veidoja viens klients. Nozīmīgākais aizplūdes avots bija riska darījumi ar uzņēmumiem, no kuriem nedaudz vairāk par pusi veidoja aizdevumu atmaksas, bet lielāko daļu pārējo – darījumi, kas atveseļojās pēc pārbaudes termiņa beigām. Kopējā 3. pakāpes aizdevumu summa (bruto uzskaites vērtība, no kuras atskaitīti uzkrājumi kredītzaudējumiem 52.2 miljonu eiro apmērā) bija 135.1 miljons eiro, kuru nodrošinājums bija 161.2 miljoni eiro.

Gan privātpersonām izsniegto kredītu, gan uzņēmumiem izsniegto kredītu portfeļa kvalitāte ir laba un 2024. gadā uzlabojās.

Djego Biondo
Risku vadītājs

3. pakāpes aizdevumi, €m	2024. g. 31. dec.
Bruto uzskaites vērtība	187.3
Uzkrājumi kredītzaudējumiem	-52.2
Kopā	135.1
Nodrošinājuma patiesā vērtība	161.2

Sīkāka informācija par 2024. gada kredītzaudējumu apvērsi 1,5 miljonu eiro apmērā ir sniegta ienākumu pārskata analīzes sadaļā iepriekš.

Klientu segmenti

Privātpersonu apkalpošana, €m	2023	2024
Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi	281.8	274.4
Neto komisijas maksu un naudu ienākumi	54.7	63.2
Neto citi pamatdarbības ienākumi	5.7	5.6
Pamatdarbības ienākumi kopā	342.2	343.2
Pamatdarbības izdevumi kopā	-205.2	-216.4
Peļņa pirms kredītzaudējumiem un nodokļiem	137.0	126.8
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-12.5	13.9
Peļņa pirms nodokļiem	124.5	140.7
Izmaksu/ienākumu attiecības rādītājs, %	60.0	63.1
Atlikumi darījumos ar klientiem	2023. g.	2024. g.
€m	31. dec.	31. dec.
Aizdevumi klientiem	5,700.2	5,900.1
Klientu noguldījumi	5,915.5	6,119.2

Pēc lēnā sākuma, kad klienti bija nobažījušies par zemāku ekonomisko izaugsmi un augstām procentu likmēm, 1. ceturkšņa beigās jauno aizdevumu apjoms sāka pieaugt, un gada laikā pieprasījums palielinājās. Mūsu atjaunotais klientu piedāvājums un mārketinga kampaņas veicināja izsniegto aizdevumu apjoma pieaugumu gada laikā par 3.5%, un salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu izsniegto hipotekāro kredītu apjoms pieauga par 36%.

Hipotekārās kredītēšanas pieaugumu veicināja mūsu piedāvājuma uzlabošana un procesu efektivitātes palielināšana, pielāgojot pārbaudes procesus un paaugstinot darījumu noslēgšanas rādītājus. Tika veicināta arī jaunu hipotekāro kredītu pārdošana, popularizējot mūsu jauno piedāvājumu energoefektīviem mājokļiem, ko ieviesām visā reģionā.

Klientu noguldījumi 2024. gada 12 mēnešos palielinājās par 3.4%, un interese par uzkrājumiem saglabājās liela, neraugoties uz to, ka Eiropas Centrālā banka sāka samazināt procentu likmes un *Euribor* kritās. Mūsu aktīvo klientu skaits pieauga visa gada griezumā, un jauno klientu skaits bija par 10% lielāks nekā pirms gada.

Mēs turpinājam uzlabot klientu pieredzi un pilnveidojām produktu piedāvājumu. Sākotnēji privātpersonām Lietuvā tika ieviesti zibmaksājumi un 2024. gadā mēs ieviesām šo pakalpojumu arī Igaunijā un Latvijā. Mēs ieviesām tūlītēju kartes PIN koda saņemšanas funkciju klientiem visās trīs valstīs. Mēs arī uzlabojām piedāvājumu ģimenēm, vienkāršojot pieteikšanās procesu ar *Smart-ID* Latvijā un Lietuvā, tāpēc tagad klienti var noformēt maksājumu karti bērnam pilnībā attālināti un saņemt to pāris dienu laikā. Kampaņas laikā mēs izsniedzām kartes vairāk nekā 1300 bērniem.

Mēs uzlabojām maksājumu karšu piedāvājumu. Mūsu klienti aizvien biežāk par prioritāti izvirza vienkāršību un elastīgumu, un to apliecina viņu interese par mūsu lielisko *Visa* karti *Luminor Black*. *Luminor Black* karšu lietotājiem tagad ir plašāks priekšrocību klāsts, tostarp papildu segums auto nomai un ceļojumu apdrošināšana ar plašāku segumu. Jaunu karšu pārdošanas apjoms bija par 14% lielāks nekā iepriekšējā gadā.

Mūsu pensiju fondi ir ieguldījuši 13.5 miljonus eiro fondā *Raft Capital Baltic Equity*, kas veicina MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumu izaugsmi un attīstību Baltijas reģionā. Mēs turpinājam pilnveidot savu piedāvājumu, lai arvien labāk apkalpotu savus klientus, kuri novērtē personalizētus risinājumus un saistošu klienta pieredzi, kā rezultātā mēs pieredzējam ievērojamu klientu apmierinātības pieaugumu.

Mēs atkal palielinājām hipotekārās kredītēšanas apjomu, jo uzlabojām savu piedāvājumu klientiem.

Vojcehs Sass
Valdes priekšsēdētājs

Korporatīvo klientu apkalpošana, €m	2023	2024
Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi	255.2	224.7
Neto komisijas maksu un naudu ienākumi	30.6	26.1
Neto pārējie pamatdarbības ienākumi	13.0	9.9
Pamatdarbības ienākumi kopā	298.8	260.7
Pamatdarbības izdevumi kopā	-125.2	-110.5
Peļņa pirms kredītzaudējumiem un nodokļiem	173.6	150.2
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-21.2	-13.3
Peļņa pirms nodokļiem	152.4	136.9
Izmaksu/ienākumu attiecības rādītājs, %	41.9	42.4
Atlikumi darījumos ar klientiem	2023. g. 31	2024. g.
€m	. dec.	31. dec.
Aizdevumi klientiem	4,799.3	4,632.2
Klientu noguldījumi	5,282.2	5,196.9

Lielāko gada daļu dominējošā makroekonomiskā vide izraisīja klientu pastāvīgu piesardzību. Tomēr gada beigās klientu noskaņojums uzlabojās, pieaugot pieprasījumam pēc jauniem kredītiem. Mūsu noguldījumu bāze joprojām saglabājās spēcīga.

Mūsu kredītportfelis vēl aizvien ir labi diversificēts pa nozarēm un veidiem, un ir izveidojusies spēcīga potenciālo aizdevumu darījumu plūsma. Aizdevumu kvalitāte joprojām ir laba, atspoguļojot mūsu piesardzīgo pieeju riska pārvaldībai.

Klientu pārliecību aizņemties vēl vairāk veicināja bāzes procentu likmes samazināšanās, kas īpaši pozitīvi ietekmēja MVU segmentu, rosinot atjaunot sarunas par investīcijām nākotnē. *Luminor* sadarbībā ar pētījumu kompāniju *Norstat* veikta Baltijas MVU aptauja liecina, ka 30% respondentu plāno paplašināt savu darbību tuvāko divu gadu laikā. Vairāk nekā trešdaļa no šiem uzņēmumiem paredz, ka tiem būs nepieciešams finansējums, un tradicionālie banku aizdevumi tika atzīti par vēlamo risinājumu.

Visa gada garumā atjaunīgās enerģijas jomā bija vērojama spēcīga izaugsme un liels pieprasījums pēc investīcijām. Arī komercīpašuma sektorā bija vērojama liela finansēšanas aktivitāte, tomēr to galvenokārt noteica refinansēšana, nevis jaunu projektu izstrāde. Tikmēr transporta nozarē turpinājās atveseļošanās un stabilizācija.

Mēs prioritizējam atbalstu Baltijas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un saskaņā ar līgumu ar Eiropas Investīciju banku sākam piedāvāt īpaši pielāgotus aizdevumus un līzinga piedāvājumus. Šīs iniciatīvas mērķis ir veicināt MVU kredītešanu un atbalstīt Baltijas valstu pārkārtošanos uz zaļo ekonomiku. Mērķtiecīgas reklāmas aktivitātes veicināja programmas ietvaros noslēgto darījumu skaita pieaugumu.

2024. gads mums kā organizētājam Baltijas parāda kapitāla tirgos bija lēnāks, taču, atbalstot Baltijas kapitāla tirgu attīstību, mēs vadījām sešus obligāciju darījumus, tostarp obligāciju emisijas, tādējādi piesaistot aptuveni 342 miljonus eiro mūsu klientiem finanšu, atjaunīgās enerģijas un nekustamā īpašuma ieguldījumu jomās.

Mēs turpinājam būt līderi vides, sociālajos un pārvaldības (*ESG*) jautājumos, veicinot Baltijas valstu ekonomikas ilgtspējīgu attīstību. Mēs organizējam *ESG* semināru par plānošanu pārejā uz dekarbonizāciju, sniedzot norādes par procesa uzsākšanu un virzību. Mēs arī piedalījāmies forumā *Northern Roots*, kurā tika meklēti risinājumi reģeneratīvai lauksaimniecībai un atbalstīta nākamās paaudzes lauksaimniecības prakses ieviešana Baltijas un Ziemeļvalstu reģionā.

Mūsu pastāvīgā koncentrēšanās uz klientu pieredzes uzlabošanu, piešķirot prioritāti ātrumam, elastīgumam un paredzamībai, ļāva paaugstināt klientu apmierinātības rādītājus.

Mēs prioritizējam atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un ieviesām pielāgotus finansēšanas un līzinga piedāvājumus.

Jonass Urbonass
Korporatīvo klientu apkalpošanas nodaļas vadītājs

Papildu informācija

EKONOMIKAS VIDE

Makroekonomikas dati	Valsts parāds / IKP	Ekonomikas izaugsme (IKP) (a)		Inflācija (PCI) (a)		Bezdarba rādītājs		Algu pieaugums (a)	
%	2024. g. 3. cet.	2023	2024. g. 4. cet.	2023	2024	2023	2024. g. 4. cet.	2023	2024. g. 4. cet.
Igaunija	24.0	-3.0	1.1	9.1	3.5	6.4	7.4	11.1	8.3
Latvija	47.7	1.7	-0.4	9.1	1.3	6.5	6.9	11.9	8.3
Lietuva	38.4	0.3	3.8	8.7	0.7	6.9	6.5	12.2	10.7

a. Izmaiņas gada laikā.

Eiropas Savienības ekonomika nostiprinājās visa 2024. gada griezumā, īpaši gada otrajā pusē, taču situācija dažādās valstīs un nozarēs joprojām bija nevienmērīga, un izaugsmes perspektīvas 2025. gadam pasliktinājās. Kopš 2023. gada trešā ceturkšņa Vācijas ekonomika ir sarukusi, savukārt Spānija ir bijusi izaugsmes dzinējspēks. Ziemeļvalstīs bija labāki rādītāji. Zviedrijas ekonomika 2024. gadā pieauga, un Somijas IKP gada pieaugums 2024. gada trešajā ceturksnī kļuva pozitīvs.

Būvniecības nozares, kurām līdz šim klājās salīdzinoši slikti, sāka stabilizēties. Tomēr ģeopolitisko risku uztvere saglabājās visa gada garumā. Naudas tirgus procentu likmes joprojām bija augstas, tomēr parādījās optimistiskas pazīmes, jo gada pēdējos mēnešos procentu likmes sāka samazināties. Procentu likmju kritums tieši ietekmēs Baltijas valstu tautsaimniecību, jo gandrīz visi mājāsaimniecību hipotekārie kredīti un aizdevumi uzņēmumiem ir saistīti ar īstermiņa naudas tirgus procentu likmēm.

Ekonomikas izaugsmes rādītāji 2024. gadā Baltijas valstīs ievērojami atšķirās. Lietuvā gada laikā līdz 2024. gada ceturtajam ceturksnim tika reģistrēts 3.8% pieaugums, bet Igaunijā – 1.1% pieaugums. Turpretī Latvijas ekonomika saruka par 0.4%. Igaunijas ekonomika sāka augt, sākot ar 2024. gada otro ceturksni. Igaunija ir vairāk cietusi no salīdzinoši vāja Ziemeļvalstu nekustamā īpašuma un būvniecības tirgus nekā abas pārējās Baltijas valstis, un Lietuva 2023. un 2024. gadā vairāk ieguva no ciešām attiecībām ar Poliju. Lietuvai ir bijusi dinamiska ekonomika, un tā ir labi pielāgojusies mainīgajiem apstākļiem. Latvijas statistikas dati ir koriģēti, tādējādi apgrūtinot salīdzināšanu.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu inflācija visās Baltijas valstīs stabilizējās. Igaunijā inflācija bija augstāka, jo pievienotās vērtības nodoklis tika palielināts no 20% līdz 22% un tika veikti dažādi citi administratīvi pasākumi, kas izraisīja cenu līmeņa kāpumu. Lietuvā inflācijas līmenis 0.7% un Latvijā inflācijas līmenis 1.3% apmērā liecina, ka 2022. un 2023. gadā inflācijai, kas pārsniedza eirozonas vidējo līmeni, 2024. gadā seko inflācija, kas ir zemāka par to. Bezdarba līmenis saglabājās kontrolēts un Igaunijas bezdarba statistikā atspoguļoja Ukrainas kara imigrantu iekļaušanu. Nodarbinātības līmenis 2024. gadā saglabājās augsts.

Algas turpināja palielināties. Nominālās algas pieaugums turpinājās visās Baltijas valstīs – Lietuvā algu līmenis gada laikā līdz 2024. gada 4. ceturksnim joprojām pieauga par divciparu skaitli, bet Igaunijā un Latvijā algu pieaugums bija 8.3%. Visās Baltijas valstīs 2024. gadā palielinājās reālā darba samaksa, uzlabojot mājāsaimniecību pirktspēju. Latvijā un Lietuvā pirktspēja šobrīd pārsniedz 2021. gadā sasniegto augstāko līmeni, jo algu pieaugums jau kādu brīdi ir lielāks nekā inflācija.

Nekustamā īpašuma cenu indeksi palielinājās, bet mazāk nekā darba samaksa. Tādējādi palielinās nekustamā īpašuma pirktspēja. Kopā ar naudas tirgus procentu likmju samazināšanos tas palīdz mazināt pēdējo gadu spiedienu.

Visu Baltijas valstu valdības piedāvā atbalstu ekonomikai. Tā kā parāda attiecība pret IKP ir salīdzinoši zema salīdzinājumā ar daudzām citām valstīm, ir pietiekami daudz iespēju vajadzības gadījumā atbalstīt ekonomiku. Deficītam bija ļoti ierobežota ietekme uz parāda un IKP attiecību, jo nominālais IKP strauji pieauga. Tikai nesen Igaunijas un Latvijas parāda attiecība ir sākusi uzlaboties, jo cenas ir stabilizējušās, bet ekonomikas izaugsme vēl nav atgriezusies. Visu Baltijas valstu perspektīvas joprojām ir optimistiskas, jo procentu likmes turpina palielināties un Eiropas ekonomika iegūst uzticību.

NOTIKUMI UZŅĒMĒJDARBĪBĀ

2024. gadā mēs ieguldījām līdzekļus organizācijā, koncentrējoties uz mūsu IT infrastruktūru, kā arī stiprinājām drošības un normatīvās atbilstības procesus un sistēmas, vienlaikus turpinot uzlabot klientu pieredzi. Mēs turpinājām koncentrēties uz atbilstību Digitālās darbības noturības aktam (*DORA*). Mēs turpinājām uzlabot pārvaldības un IKT riska pārvaldības praksi, incidentu pārvaldību un ziņošanu, digitālās darbības noturības testēšanu un IKT trešo personu riska pārvaldību saskaņā ar *DORA* prasībām.

Mūsu darbs, ko veicām, lai uzlabotu klientu pieredzi, uzlabojot mūsu produktus un pakalpojumus, nodrošināja labāku klientu vērtējumu. Mūsu klientu apmierinātības rādītāji gada laikā palielinājās vairāk nekā divas reizes, savukārt klientu sūdzību skaits samazinājās. Neatkarīgas aptaujas liecina, ka mūsu pakalpojumu kvalitāte trīs gadus pēc kārtas ir augusi straujāk nekā banku nozares kopējie rādītāji, un mūsu pakalpojumu kvalitātes rādītāji 2024. gadam visos trīs tirgos pārsniedz vidējo tirgus līmeni.

Igaunijā uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) likme 2025. gadā pieaugs no 20% līdz 22%, bet kredītiestādēm avansa UIN likme no 14% pieaugs līdz 18%. Igaunija līdz 2025. gada jūlijam paaugstinās PVN likmi par 2 procentpunktiem līdz 24% un 2025., 2026. un 2027. gadā piemēros papildu 2% nodokli no uzņēmumu peļņas. Šis nodokļu pieaugums būs spēkā līdz 2028. gada beigām.

Latvija ieviesa otru pagaidu banku nodokli. Nodokli iekasēs trīs gadus, sākot no 2025. gada, ar likmi 60% no neto procentu ienākumiem, kas par vairāk nekā 50% pārsniedz vidējos gada neto procentu ienākumus 2018.–2022. finanšu gadā. Ar nodokli apliekamo ienākumu summa varētu tikt samazināta, ja tiktu panākts konkrēts kredītu izaugsmes rādītājs. Lietuva līdz 2026. gada 15. jūnijam pagarināja 2023. gadā ieviesto pagaidu nodokli, kas attiecas uz tās jurisdikcijā gūtajiem noteiktiem banku ienākumiem. Nodokļa likme ir 60% no neto procentu ienākumiem, kas 2023., 2024. un 2025. gadā gūti no aizdevumiem, kuri izsniegti klientiem līdz 2022. gada 31. decembrim, ja tie par vairāk nekā 50% pārsniedz iepriekšējo četru finanšu gadu vidējos neto procentu ienākumus.

Mēs veicām izmaiņas savas padomes un tās komiteju sastāvā. Andreass Treihls un Īans Plankets atkāpās no padomes locekļu amata, un viņu vietā stājās Aleksandra (Sendija) Brigida Kinnija Pričarda un Marks Eštons-Rigbijs kā neatkarīgi locekļi. Sieds Kasims Abbāss atkāpās no padomes locekļa amata, un viņu kā viena no diviem *Blackstone* pārstāvjiem aizstāja Tanvi Davda. Sendija Pričarda bija vecākā partnere uzņēmumos *PricewaterhouseCoopers* un *KPMG*, un viņai ir vairāk nekā 40 gadu pieredze privātpersonām sniegto pakalpojumu un kapitāla tirgu, revīzijas, risku un regulējuma, kā arī korporatīvās pārvaldības jomās. Markam Eštonam-Rigbijam ir vairāk nekā 30 gadu pieredze tehnoloģiju jomā finanšu pakalpojumu sektorā, kā arī nesena pieredze uzņēmumā *Barclays PLC*. Tanvi Davda ir augsta līmeņa vadītāja finanšu pakalpojumu nozarē ar labu reputāciju un vairāk nekā 30 gadus ilgu starptautisku pieredzi.

Martā par izpilddirektoru un valdes priekšsēdētāju tika iecelts Vojcehs Sass. Viņam ir ievērojama pieredze finanšu pakalpojumu nozarē un padziļinātas zināšanas par banku pakalpojumiem privātpersonām un uzņēmumiem, kā arī IT sistēmām un procesiem. Viņš *Luminor* pievienojās no *Aion Bank* – digitālās bankas, kas darbojas Beļģijā, kuras līdzdibinātājs viņš bija un kurā viņš ieņēma izpilddirektora amatu. Iepriekš viņš bija *Nationale Nederlanden Poland* izpilddirektors, *BNP Paribas Bank Polska* valdes priekšsēdētāja vietnieks un *BCG Poland* vadītājs.

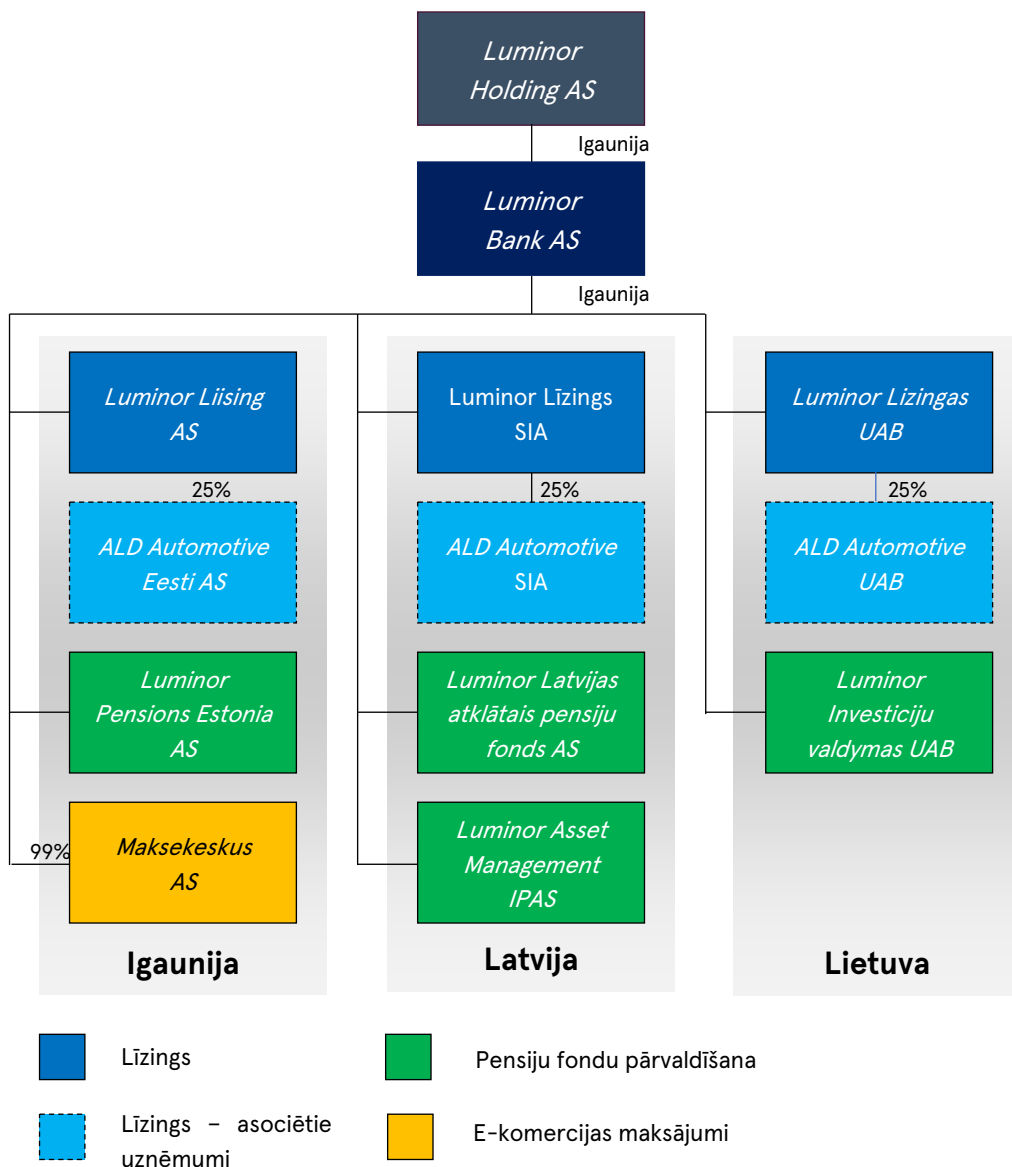
Jūlijā par finanšu direktoru un valdes locekli tika iecelts Johanness Prokšs. Viņš ir pieredzējis vadītājs ar 25 gadu pieredzi finanšu pakalpojumu nozarē. Johanness ir bijis padomes priekšsēdētāja vietnieks bankā *Addiko Bank*, kur strādājis par grupas transformācijas un finanšu direktoru. Par galveno informācijas tehnoloģiju vadītāju un valdes locekli tika iecelts Enkelejdss Zotajs. Viņam ir vairāk nekā 20 gadu pieredze tehnoloģiju un finanšu pakalpojumu nozarē, kas galvenokārt gūta *Raiffeisen Bank*, kur viņš vadīja Tehnoloģiju nodaļu.

Decembrī no amata atkāpās Privātpersonu apkalpošanas jomas vadītāja un Latvijas filiāles vadītāja Kerli Vares. Vojcehs Sass uzņēmās atbildību par Privātpersonu apkalpošanas jomu, un par Latvijas filiāles vadītāju tika iecelts Ossi Leikola. Gada beigās valdē tika iecelts Korporatīvo klientu apkalpošanas nodaļas vadītājs Jonass Urbonass. Jonasam ir 30 gadu pieredze finanšu pakalpojumu jomā Baltijas reģionā, un viņš ir strādājis *Luminor* kopš tās dibināšanas 2017. gadā, pievienojoties vienai no mūsu priekštecēm bankām 2010. gadā. 2023. gada augustā viņš tika iecelts par Korporatīvo klientu apkalpošanas nodaļas vadītāju un *Luminor* Lietuvas filiāles vadītāju.

Mēs izveidojām īpašu Operacionālo nodaļu, lai izpilddirektora vietnieka Osi Leikolas vadībā apvienotu visas mūsu operacionālās darbības funkcijas un tādējādi paaugstinātu klientiem sniegto pakalpojumu kvalitāti, veicinātu darbības izcilību un uzlabotu efektivitāti, vienlaikus ļaujot Tehnoloģiju nodaļai koncentrēt uzmanību uz tās galvenajiem pienākumiem – IT un kiberdrošību, un Privātpersonu apkalpošanas nodaļai – uz banku pakalpojumiem privātpersonām un mazajiem uzņēmumiem.

ORGANIZĀCIJAS STRUKTŪRA

Mēs darbojamies galvenokārt kā *Luminor Bank AS*, kas reģistrēta ar galveno biroju Igaunijā un kam ir filiāles Latvijā un Lietuvā. Mūsu meitas uzņēmumi sniedz līzings pakalpojumus, pārvalda pensiju fondus un piedāvā e-komercijas maksājumu risinājumus. Mūsu līdzdalība visās meitas sabiedrībās ir 100%, ja vien nav norādīts citādi. Papildus minētajām sabiedrībām mums pieder arī 19.8% ieguldījums Latvijā reģistrētajā AS "Kredītinformācijas birojs". 12. piezīmē "Ieguldījumi asociētajās un meitas sabiedrībās" ir uzskaitītas likvidēšanas procesā esošās meitas sabiedrības. Šīs meitas sabiedrības nav uzrādītas turpmāk redzamajā organizācijas shēmā.

FINANŠU NOZIEGUMU NOVĒRŠANA

Finanšu noziegumi mums ir pilnībā nepieņemami, un esam apņēmušies rīkoties ētiski, kā arī veidot spēcīgu riska kultūru. Savus produktus un pakalpojumus piedāvājam tikai Baltijas valstu iedzīvotājiem, kā arī privātpersonām un uzņēmumiem, kam ir cieša saikne ar šīm valstīm.

Par svarīgāko uzdevumu mēs uzskatām klientu interešu aizsardzību un finanšu sistēmas integritātes nodrošināšanu. Mēs cieši sadarbojamies ar regulatīvajām un uzraudzības iestādēm un izmantojam šo sadarbību, lai uzlabotu savas sistēmas un procesus. Mēs ievērojam visus normatīvos aktus un vadlīnijas, ieteikumus un standartus.

Esam apņēmušies aizsargāt cilvēktiesības un cīnīties pret terorisma finansēšanu un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanu. Attiecīgi mēs piemērojam Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Savienības un Igaunijas, Latvijas un Lietuvas valdību noteiktās sankcijas, kā arī ASV Valsts kases departamenta Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (*OFAO*), Apvienotās Karalistes Valsts kases, kā arī Norvēģijas un Zviedrijas valdību noteiktās sankcijas. Mēs ziņojam varas iestādēm par iespējamiem sankciju režīma pārkāpumiem un neievērošanu.

2024. gadā mēs turpinājām veidot un stiprināt savas organizācijas atbilstību, lai sekmīgi risinātu mainīgās vides radītās problēmas un aizsargātu mūsu klientus un banku. Mēs atjauninājām savu atbilstības politiku un uzlabojām procesus atbilstoši mūsu zemajai riska apetītei un konservatīvajai uzņēmējdarbības pieejai, vienlaikus uzlabojot to efektivitāti. Tā rezultātā samazinājās klientu sūdzību uzraudzības iestādēm skaits par mūsu atbilstības funkcijām.

Pastāvīgi turpinājām uzlabot savas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (*AML*) spējas, atbilstību sankciju un krāpšanas novēršanas sistēmām, cita starpā būtiski modernizējot savas *AML* tehnoloģijas. Mēs pastiprinājām krāpšanas riska pārvaldības pasākumus, nepārtraukti uzlabojot tehnoloģijas, mazinot risku un apmācot darbiniekus, lai viņi varētu labāk novērst krāpnieciskas darbības. Turpmāki uzlabojumi mūsu finanšu noziegumu novēršanas tehnoloģijās ir plānoti 2025. gadā, galveno uzmanību pievēršot efektivitātei un lietderībai.

Veicām proaktīvus pasākumus, lai uzlabotu klientu informētību par krāpšanu. Visa gada garumā mēs īstenojām komunikācijas iniciatīvas un mērķtiecīgas kampaņas, lai sniegtu klientiem un plašākai sabiedrībai zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas, lai atpazītu iespējami krāpnieciskas darbības. Šis darbs ietvēra informatīvo materiālu izplatīšanu un dažādus mediju pasākumus, kuru mērķis bija sniegt praktisku ieskatu par izplatītākajām krāpšanas shēmām un labāko praksi attiecībā uz drošu finanšu darījumu veikšanu.

Šo darbību rezultātā mēs varējām pasargāt savus klientus no krāpniecības ar kartēm nesaistītos maksājumus, apliecinot mūsu apņemšanos saglabāt klientu uzticību un palāvību strauji mainīgajā finanšu vidē. Turklāt mūsu rīcība nodrošināja klientu līdzekļu aizsardzību, neraugoties uz to, ka pieauga pikšķerēšanas, pirkumu krāpšanas un ieguldījumu krāpšanas mēģinājumu skaits.

Gada gaitā mēs arī turpinājām uzlabot savu riska kultūru un veicām dažādus izpratnes veicināšanas pasākumus. Gada laikā mēs organizējām 79 apmācības par atbilstību, kā arī īstenojām vairākus iekšējās komunikācijas un iesaistīšanās projektus, lai veicinātu diskusijas un vienotu izpratni par dažādiem riska kultūras aspektiem.

Turpinājām informēt savus darbiniekus par mainīgajiem draudiem, ar ko saskaras mūsu klienti un mēs paši, katru mēnesi sniedzot jaunāko informāciju par jaunām finanšu noziegumu tendencēm, kā arī izplatot informatīvos ziņojumus, lai uzlabotu vispārējo informētību par ārējo krāpšanu un iepazīstinātu darbiniekus ar izplatītākajiem krāpšanas veidiem un jaunajām tendencēm.

Mēs turpinām sekot līdzi tehnoloģiju attīstībai un pilnveidojam krāpšanas riska pārvaldības pasākumus, lai pielāgotos jauniem draudiem un nodrošinātu mūsu klientu finanšu aktīvu nepārtrauktu drošību.

Korporatīvās pārvaldības ziņojums

Mums ir divu līmeņu pārvaldības struktūra, kurā uzraudzības funkcijas (kas nav izpildfunkcijas) veic padome, bet vadības funkcijas (izpildfunkcijas) – valde. Padome pārrauga valdes darbību *Luminor* pārvaldībā. Padomes locekļi nevar vienlaikus būt arī valdes locekļi. Padomi un valdi kopā dēvējam par “pārvaldes institūcijām”.

Mūsu darbību reglamentē Igaunijas tiesību akti un mēs ievērojam piemērojamās Eiropas Savienības tiesību aktus un Eiropas Banku iestādes sniegtās iekšējās pārvaldības vadlīnijas. Atbilstīgi šīm juridiskajām prasībām un vadlīnijām esam pieņēmuši iekšējos noteikumus, lai nodrošinātu stabilu pārvaldību. Tie ietver “trīs līniju” modeļa īstenošanu, visaptverošu riska pārvaldības procesu, definētas iekšējās vērtības, interešu konfliktu pārvaldības principus, darbības atbilstības sistēmas, regulāras iekšējās kontroles mehānismus un atalgojuma politikas. Mūsu Pārvaldības politika, kas ir mūsu galvenais iekšējās pārvaldības dokuments, nosaka un virza šo praksi. 2024. gada decembrī mēs atjauninājām savu Pārvaldības politiku.

Akcionāru sapulce (“pilnsapulce”) ir statūtos noteikta pārvaldības institūcija, ar kuras starpniecību mūsu akcionāri īsteno savas tiesības. Mums ir viena reģistrēto parasto akciju klase. Katra akcija dod vienu balsi akcionāru pilnsapulcē. Pilnsapulce pieņem lēmumus, kas ir tās kompetencē saskaņā ar komerclikumu, piemēram, lēmumus par statūtu grozīšanu, pamatkapitāla palielināšanu un samazināšanu, padomes locekļu ievēlēšanu un atcelšanu no amata, gada pārskata apstiprināšanu, peļņas sadali un zvērīnāta revidenta ievēlēšanu. Pilnsapulce arī apstiprina nozīmīgas mūsu stratēģijas izmaiņas, būtiskas mūsu galveno politikas virzienu pārmaiņas, finanšu plānu izmaiņas, kas paredz kapitāla palielināšanu, kā arī iesaistīšanos citās nozīmīgās darbībās. Pilnsapulce ir tiesīga lemt par jebkuru citu ar mūsu darbību saistītu jautājumu pēc padomes vai valdes pieprasījuma. 2024. gadā pilnsapulces netika sasauktas, bet to vietā tika pieņemti 10 lēmumi aptaujas kārtībā (*per capsulam*).

Akcionāri, kuriem pieder vismaz 10% balsstiesību mūsu mātes sabiedrībā *Luminor Holding*, var iecelt padomes locekļu daļu atbilstoši viņu balsstiesību proporcijai. Padomē tiek ievēlēts pietiekami liels skaits neatkarīgu locekļu, lai palīdzētu nodrošināt, ka tiek ņemtas vērā visu iekšējo un ārējo ieinteresēto personu intereses un ka tiek veikts neatkarīgs vērtējums gadījumos, kad pastāv faktiski vai iespējami interešu konflikti. *DNB* kā mazākuma akcionāram ir tiesības pieprasīt, lai tiktu pārbaudīta mūsu atbilstība Atbilstības politikai vai ilgtspējas (*ESG*) standartiem un citām tamlīdzīgām korporatīvās sociālās atbildības politikām un standartiem, un šādu pārbaudi var veikt pieaicināta trešā persona vai attiecīgais pieprasītājs.

Rīcība

Mūsu mērķis ir ievērot visaugstākos ētiskas un profesionālas rīcības standartus. Visiem darbiniekiem ir jāzina un jāievēro mūsu vērtības, ētikas standarti, darbības atbilstības un riska pārvaldības principi. Katram darbiniekam ir jāievēro mūsu rīcības kodekss, jāidentificē un jānovērš kukuļošana un korupcija, kā arī jāziņo par to. Esam noteikuši korporatīvās vērtības – zinātkāre, sadarbība un mērķtiecība – un sagaidāmo rīcību, lai stiprinātu darbības atbilstības un riska pārvaldības principus.

Mēs sekmējam ētiskas kultūras uzturēšanu un darām visu iespējamo, lai identificētu, novērstu un pārvaldītu interešu konfliktus, lai nodrošinātu godīgu attieksmi pret visām ieinteresētajām personām un aizsargātu akcionāru intereses. Padome ir noteikusi interešu konflikta pārvaldības principus un pārrauga to īstenošanu un efektivitāti. Mēs organizējam obligātas apmācības par interešu konfliktu pārvaldību, lai nodrošinātu, ka visiem darbiniekiem ir pietiekamas zināšanas par mūsu politiku un citiem svarīgiem iekšējiem noteikumiem un principiem un ka visas viņu atbildībā esošās darbības tiek veiktas saskaņā ar noteikumiem. Izraugoties jaunus pārvaldes institūciju locekļus un galveno funkciju izpildītājus, tiek izvērtēti visi iespējamie interešu konflikti.

Mūsu dāvinājumu saņemšanas un pasākumu ziņošanas procedūrā ir iestrādāts pamatprincips, ka darbinieki nepieņem un nepiedāvā dāvanas neatkarīgi no to vērtības un nepiedalās pasākumos, ja šīs darbības var tikt uzskatītas par neatbilstošām vai ētiski apšaubāmam vai var ietekmēt saņēmēju vai devēju viņa pienākumu izpildē. Mūsu iekšējos noteikumos ir sniegti konkrēti piemēri, kas palīdz darbiniekiem pieņemt lēmumus par dāvanu un pasākumu piemērotību un izlemt, kā rīkoties dažādos gadījumos.

Informācija *Luminor* tiek pārvaldīta, pamatojoties uz principu “nepieciešams zināt”, t. i., tā ir pieejama tikai tiem darbiniekiem, kuriem šāda informācija ir pamatoti nepieciešama savu pienākumu veikšanai. Informācijas plūsmu pārvaldīšanai atsevišķās darbības jomās, kurās tiek apstrādāta konfidenciāla klientu informācija, ir ieviesta arī fiziska informācijas nošķiršana un ierobežota piekļuve informācijai vai citi īpaši pasākumi.

Dažādība un iekļaušana

Mēs augstu vērtējam un cienām katru darbinieku, ņemot vērā to atšķirības. Esam apņēmušies veidot un uzturēt tādu darbaspēku, kurā ir cilvēki no dažādām vidēm, jaunieši, cilvēki ar invaliditāti un darbinieki, kas pārstāv dažādas kultūras. Darbinieki tiek atbalstīti un iedrošināti pilnvērtīgi attīstīt savu potenciālu un izmantot savus unikālos talantus.

Mēs apzināmies, cik svarīgi ir nodrošināt dažādību pārvaldes institūciju sastāvā. 2024. gadā mēs sasniedzām mērķi, kas paredz, ka 40% padomes locekļu būs sievietes. Pārvaldes institūciju priekšsēdētāji ikgadējos novērtējumos kā vienu no galvenajiem darbības rādītājiem izvērtē panākumus dzimumu dažādības mērķu sasniegšanā. Ja mērķa rādītāji nav sasniegti, priekšsēdētāji dokumentē iemeslus, veicamos pasākumus un termiņus situācijas labošanai.

Mēs nepieļaujam nekāda veida iebiedēšanu, ģirgāšanos, grēkāžu meklēšanu vai uzmākšanos darba vietā. Mēs veicam pasākumus, lai pasargātu darbiniekus no diskriminācijas, un esam ieviesuši procesu, lai disciplinētu tos, kuri neievēro diskriminācijas aizliegumu. Mēs iedrošinām darbiniekus, kuri uzskata, ka ir bijuši pakļauti diskriminācijai, paust savas bažas, izmantojot bažu paušanas procedūru, lai tiktu piemēroti korektīvi pasākumi.

Dividenžu politika

Mēs esam apņēmušies atgriezt akcionāriem kapitāla pārpalikumu, vienlaikus saglabājot spēcīgu kapitāla pozīciju, lai atbalstītu *Luminor* uzņēmējdarbību, stabilitāti un nodrošinātu rentablu izaugsmi. Kopējais kapitāla rādītājs tiek pārvaldīts *Luminor* grupas līmenī, nosakot kapitāla mērķi, kas atbilst normatīvajām prasībām (izņemot *P2G*), kam pieskaitīta vadības rezerve 150–300 bāzes punktu apmērā. Kapitāla sadale tiks veikta dividenžu izmaksas vai kapitāla repatriācijas veidā. Dividendes ir jāizmaksā aptuveni 50% apmērā no gada peļņas. Izvērtējot iespēju veikt izmaksas, tiek ņemts vērā viss kapitāla pārpalikums, kas pārsniedz kapitāla mērķa līmeni, un tas nozīmē, ka faktiskais dividenžu izmaksas koeficients var būt lielāks vai mazāks par 50 %. Ja faktiskais kapitāls pārsniedz kapitāla mērķa līmeni, piemēram, tāpēc, ka rentabilitāte ir augstāka vai izaugsme ir zemāka nekā prognozēts, un stresa testēšanas rezultāti apstiprina augstāku izmaksas koeficientu, tiek izvērtēta augstāka izmaksas koeficienta noteikšana, pārsniedzot 50%. Izmaksas koeficienta zemāka par 50% noteikšanu ir iespējams apsvērt tad, ja, piemēram, mēs saredzam, ka tirgū ir spēcīgas izaugsmes iespējas, vai ja būs neparedzētas izmaiņas kapitāla aprēķinu normatīvajā regulējumā, vai ja makrovide vai portfeļa kredītu kvalitāte ievērojami pasliktināsies, pārsniedzot vadības rezervē atspoguļoto. Faktiskais izmaksas koeficients ir jāpamato arī ar stresa testēšanas rezultātiem. Ja *CET1* kapitālu varēs aizstāt, emitējot 2. līmeņa un AT1 kapitāla instrumentus, tiks izvērtēta iespēja atgriezt papildu kapitāla resursu pārpalikumu ārkārtas dividenžu/kapitāla samazinājumu veidā.

Pamatfunkciju izpildītāji

Pamatfunkciju izpildītāji ir finanšu direktors, atbilstības direktors, riska direktors un Iekšējā audita nodaļas vadītājs, kuri katrs pārstāv funkciju, kam ir būtiska ietekme uz *Luminor*. Pirmie trīs ir valdes locekļi, tādējādi Iekšējā audita nodaļas vadītājs ir vienīgais pamatfunkciju izpildītājs.

Pārvaldes institūciju locekļu atlases kritēriji

Mūsu pārvaldes institūciju locekļi var būt tikai personas, kurām ir nepieciešamā profesionālā pieredze un atbilstošas rakstura īpašības. Mēs nediskriminējam, pamatojoties uz aizsargātajām īpašībām. Lai veicinātu neatkarīga viedokļa paušanu un kritisko domāšanu, kā arī nodrošinātu viedokļu un pieredzes daudzveidību, cenšamies panākt dažādību vecuma, dzimuma, ģeogrāfiskās izcelsmes un pieredzes ziņā. Pārvaldes institūciju locekļu atlases principi, tostarp piemērotības un dažādības novērtēšana, ir izklāstīti mūsu iekšējos noteikumos. Pārvaldes institūciju locekļu iecelšanu apstiprina ECB.

Esam izstrādājuši procesus un noteikumus, kā rīkoties situācijās, kad valdes priekšsēdētājs vai valdes locekļi un pamatfunkciju izpildītāji pēkšņi vai neparedzēti atrodas prombūtnē vai atkāpjas no amata. Tādējādi cenšamies nodrošināt zināšanu nodošanu un organizatoriskās atmiņas saglabāšanu, kā arī atbalstīt vadības un darbības nepārtrauktību īslaicīgas vai pastāvīgas vadības maiņas periodos.

Padomes locekļus ieceļ no *Luminor Holding* akcionāru izvirzītajiem kandidātiem saskaņā ar akcionāru līguma noteikumiem, un katram akcionāram ir tiesības atsaukt un nomainīt tā iecelto locekli. Padome un Izvirzīšanas komitejas locekļi, vai izpilddirektors var konstatēt nepieciešamību iecelt jaunu valdes locekli, un Izvirzīšanas komiteja sagatavo norādījumus, atlases kritērijus un nodarbinātības attiecīgajā amatā nosacījumus, kā arī veic piemērotības novērtējumu.

PADOME

**Nils
Melngailis**

**Marks Eštons-Rigbijs
(Mark Ashton-Rigby)**

**Marija Elena Kapello
(Maria Elena Cappello)**

**Tanvi Prafulčandra Davda
(Tanvi Prafulchandra
Davda)**

Amats	Priekšsēdētājs	Loceklis	Loceklis	Loceklis
Komitejas	Izvirzīšanas (priekšsēdētājs) Atalgojuma	Riska	Atalgojuma (priekšsēdētājs) Izvirzīšanas	Revīzijas Atalgojuma
Sāka darbu padomē	2019. gada janvāris	2024. gada decembris	2020. gada jūlijs	2024. gada novembris
Pilsonība	ASV, Latvijas	Lielbritānijas	Itālijas	Lielbritānijas
Izglītība	Politikas zinātņu bakalaura grāds Bostonas Koledža, Ņūtona, Masačūsetsas štats	Matemātikas maģistra grāds, Oksfordas Universitāte	Bakalaura grāds inženierzinātnēs, Pāvijas universitāte	Finanšu maģistra grāds, Londonas Biznesa skola
Citi amati	Padomes priekšsēdētājs, <i>PrivatBank</i> Padomes priekšsēdētāja vietnieks, <i>PQH SA</i> Direktors, <i>Printful Inc.</i>	Direktors, <i>Sentiance NV</i>	Direktore, <i>BPER Banca</i> Direktore, <i>Fibonacci Holding</i> Vecākā padomniece, <i>Igneo Ltd</i>	Direktore, <i>Ashrah Advisory Limited</i> Direktore, <i>Paragon Banking Group PLC</i> Locekle, Čeltenhamas Sieviešu koledžas padome
Pieredzes apraksts	Direktors, <i>Qualco Holdco Ltd</i> Operacionālais izpilddirektors, <i>Centerbridge Partners</i> Līdzdirektors, <i>FIG, Alvarez & Marsal</i>	Grupas operacionālais direktors, <i>Barclays</i> Grupas informācijas tehnoloģiju direktors, <i>Barclays</i> Informācijas tehnoloģiju direktors, <i>Corporate & Investment Bank, JPMorgan Chase</i>	Direktore, <i>Bank Monte dei Paschi di Siena</i> Direktore, <i>Telecom Italia</i> Direktore, <i>Saipem</i> Direktore, <i>Prysmian</i> Izpilddirektore, <i>Nokia Italia</i>	Līdzdibinātāja un izpilddirektore, <i>Saranac Partners</i> Valdes locekle, <i>OfQual</i> Direktors, <i>Student Loans Company</i>
Darba vieta	Rīga, Latvija	Londona, Apvienotā Karaliste	Milāna, Itālija	Londona, Apvienotā Karaliste
Statuss	Neatkarīgs	Neatkarīgs	Neatkarīga	<i>Blackstone</i> izvirzīta
Apmeklējums	7/7	1/1	6/7	2/2

Padome ir mūsu uzraudzības institūcija, kas apstiprina stratēģijas, vispārējos darbības principus, nosaka un uzrauga riska apetīti un vēlmi uzņemt risku, kā arī uzrauga mūsu un valdes darbību. Padomes sapulču sasaukšanas un darba organizācijas vispārīgie noteikumi ir izklāstīti mūsu iekšējos noteikumos, Komerclikumā, Kredītiestāžu likumā un statūtos. Valdes uzraudzība tiek īstenota padomes regulārās sapulcēs, kā arī, ja nepieciešams, papildu sapulcēs. Lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu. Padomei iesniegtos lēmumus iepriekš apspriež attiecīgajā padomes komitejā. Padomes sapulces ir jārīko vismaz reizi ceturksnī. 2024. gadā Padome sarīkoja 7 sanāksmes un pieņēma

				
Otārs Ertceids (<i>Ottar Ertzeid</i>)	Matias Faveto (<i>Mathias Patrick Laurent Favetto</i>)	Bjērn̄s Ēriks Ness (<i>Bjørn Erik Naess</i>)	Elizabete Džeina Nelsone (<i>Elizabeth Jane (Betsy) Nelson</i>)	Aleksandra (Sendija) Brigida Kinnija Pričarda (<i>Alexandra (Sandy) Brigid Kinney Pritchard</i>)
Loceklis	Loceklis	Loceklis	Loceklis	Loceklis
Revīzijas Atalgojuma Riska	Izvirzīšanas Riska	Revīzijas Izvirzīšanas	Riska (priekšsēdētāja) Revīzijas	Revīzijas (priekšsēdētāja) Riska
2022. gada janvāris	2020. gada augusts	2019. gada janvāris	2020. gada decembris	2024. gada aprīlis
Norvēģijas	Francijas	Norvēģijas	ASV, Lielbritānijas	Īrijas
Maģistra grāds vispārējā uzņēmējdarbībā, Norvēģijas Biznesa skola, Oslo	Maģistra grāds vadībā, HEC, Parīze	Maģistra grāds ekonomikā, Norvēģijas Ekonomikas augstskola, Bergena	MBA, Thunderbird School of Global Management, Finiksa, AZ	BCom, Universitātes koledža, Dublina
Direktors, <i>DNB Livsforsikring AS</i> Priekšsēdētājs, <i>Entra ASA</i> Priekšsēdētāja vietnieks, <i>Argentum Fondsinvesteringer AS</i> Direktors, <i>Telenor ASA</i>	Padomes loceklis, <i>NIBC Holdings</i> un <i>NIBC Bank</i>	Priekšsēdētājs, <i>Argentum Fondsinvesteringer AS</i> Direktors, <i>Hafslund AS</i> ,	Padomes locekle, <i>Oschadbank</i>	Direktore, <i>AIB Group plc</i> Priekšsēdētāja, <i>Charles Stanley & Co Ltd</i> Priekšsēdētāja, <i>Raymond James Wealth Management Ltd</i>
Finanšu direktors, <i>DNB Bank ASA</i> Vadītājs, <i>DNB Markets</i> Direktors, <i>Oslo Bors</i> Direktors, <i>Bankenes Sikringsfond</i>	<i>Merchant Banking, Goldman Sachs</i>	Finanšu direktors, <i>DNB AS</i> Finanšu direktors, <i>Aker Kvaerner</i> Finanšu direktors, <i>Carlsberg</i> Finanšu direktors, <i>Orkla</i>	Viceprezidente riska un atbilstības jomā un risku direktore, <i>EBRD</i> Kreditriskā nodaļas vadītāja, <i>FSA</i> Korporatīvo bankas pakalpojumu vadītāja, <i>JPMorgan Chase EMEA</i>	Priekšsēdētāja, <i>L&C Mortgages</i> , direktore, <i>TSB Banking Group plc</i> Direktore, <i>MBNA Ltd</i> Partnere, <i>PwC</i> Partnere, <i>KPMG</i>
Oslo, Norvēģija	Londona, Apvienotā Karaliste	Oslo, Norvēģija	Londona, Apvienotā Karaliste	Londona, Apvienotā Karaliste
<i>DNB</i> izvirzīts	<i>Blackstone</i> izvirzīts	<i>DNB</i> izvirzīts	Neatkarīga	Neatkarīga
5/7	7/7	6/7	7/7	5/5

44 lēmumus bez sapulces sasaukšanas. Padomes locekļi no sava sastāva izvēlas priekšsēdētāju, kurš ir atbildīgs par Padomes efektīvu darbību, koordinē tās darbu un veicina informācijas apriti padomē un ar valdi. Priekšsēdētājs veicina atklātas un kritiskas diskusijas, nodrošina, ka var paust un apspriest atšķirīgus viedokļus, kā arī gādā, lai padome pieņemtu ar informāciju pamatotus un pārdomātus lēmumus. Padomei ir 5–15 locekļi, kurus ievēl akcionāru sapulce un kuru pilnvaru termiņš ir 5 gadi. 2024. gada 31. decembrī padomei bija 9 locekļi.

VALDE

**Wojciech
Sass**

**Ossi
Leikola**

**Diego Biondo
(Djego Biondo)**

**Marija Moisa
(Mari Mõis)**

	Wojciech Sass	Ossi Leikola	Diego Biondo (Djego Biondo)	Marija Moisa (Mari Mõis)
Amats	Priekšsēdētājs	Loceklis	Loceklis	Loceklis
Amata nosaukums	Izpilddirektors	Valdes priekšsēdētāja vietnieks	Risku direktors	Atbilstības direktore
Komitejas	Kredītu Rīcības (Ētikas)	Finanšu iestāžu riska Datu pārvaldības	Nefinanšu riska (priekšsēdētājs) Kredītu Modeļa riska (priekšsēdētāja vietnieks) Aktīvu un saistību Datu pārvaldības	Nefinanšu riska (priekšsēdētāja vietniece) Rīcības (Ētikas)(priekšsēdētāja)
Iecelts	2024. gada marts	2023. gada decembris	2023. gada oktobris	2022. gada septembris (iecelta atkārtoti)
Pilsonība	Polijas	Somijas	Itālijas	Igaunijas
Izglītība	Maģistra grāds operāciju vadībā, Krakovas Universitāte	Maģistra grāds tehnoloģiju jomā, Ālto universitāte, Espo	Maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā, Turīnas Universitāte	Bakalaura grāds tiesību zinātnēs, Tartu Universitāte
Pieredzes apraksts	Līdzdibinātājs un izpilddirektors, <i>Aion Bank</i> Izpilddirektors, <i>Nationale Nederland Poland</i> Viceprezidents, <i>BNP Paribas Bank Polska</i>	Operāciju vadītājs, <i>Nordea</i> Vadītājs Polijā un Baltijas valstīs, <i>Nordea</i> Izpilddirektors, <i>Metos BV</i>	Risku pārvaldības vadītājs, <i>BPER</i> Risku direktors, <i>Gruppo Banca Carige</i> Viceprezidents risku jomā, <i>Unicredit Bank</i> Risku direktors, <i>Bank Pekao</i>	Juridiskā direktore, <i>Luminor Bank AS</i> Finanšu direktore, <i>DNB Bank AS</i> Juridiskā padomniece, <i>DNB Bank AS</i>
Darba vieta	Tallina, Igaunija	Tallina, Igaunija	Tallina, Igaunija	Tallina, Igaunija
Apmeklējums	41/44	50/53	51/53	47/53

Valde ir mūsu izpildinstitūcija, kas vada, pārvalda, pārstāv un nodrošina efektīvu un apdomīgu pārvaldību. Valde vada ikdienas darbību saskaņā ar padomes apstiprinātajām stratēģijām un vispārējiem darbības principiem. Valde izskata tai iesniegtos priekšlikumus un paskaidrojumus, pieņem pārdomātus lēmumus un attiecīgi sniedz ziņojumus padomei.

Valdes darba organizācijas vispārīgie noteikumi, tostarp noteikumi par sapulču sasaukšanu, balsošanas kārtību un lēmumu pieņemšanas procesu, pienākumiem un valdes locekļu skaitu, ir paredzēti mūsu iekšējos noteikumos, Komerclikumā, Kredītiestāžu likumā un statūtos. Lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu sapulcē klātesošo valdes locekļu balsu vairākumu. Ja balsu skaits ir vienāds, izšķirošā balss ir valdes priekšsēdētājam vai, viņa prombūtnes laikā, valdes priekšsēdētāja vietniekam.

Ielūgta sēžu pmeklētāja

				
	Johanness Prokšs	Jonass Urbonass	Enkelejd Zotajs	Skaiste Kanapiene
Amats	Loceklis	Loceklis	Loceklis	Sēžu apmeklētāja
Amats	Finanšu direktors	Korporatīvo klientu apkalpošanas vadītājs	Informācijas direktors	Juridiskās daļas vadītāja
Komitejas	Aktīvu un saistību (priekšsēdētājs) Datu pārvaldības (priekšsēdētājs), Cenu noteikšanas (priekšsēdētāja vietnieks)	Kredītu (priekšsēdētājs) Cenu noteikšanas	Pārmaiņu konsultāciju padome (priekšsēdētājs)	Nefinanšu riska
Iecelts	2024. gada jūlijs	2024. gada decembris	2024. gada oktobris	Iecelta par Juridiskās daļas vadītāju 2022. gada oktobris
Pilsonība	Austrijas	Lietuvas	Albānijas	Lietuvas
Izglītība	Maģistra grāds, Ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības universitāte, Vīne	Finanšu maģistra grāds, Viļņas Universitāte	Maģistra grāds ekonomikā, Tirānas Universitāte	Maģistra grāds tiesību zinātnēs, Viļņas Universitāte Maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā, VMU
Pieredzes apraksts	Tehnoloģiju direktors un finanšu direktors <i>Addiko Bank AG</i> , Grupas finanšu direktors un izpilddirektora vietnieks, <i>HETA Resolution AG</i> Finanšu direktors un padomdevējs finanšu jaunuzņēmumiem	Uzņēmumu apkalpošanas vadītājs, <i>Luminor Lietuva</i> Uzņēmumu apkalpošanas vadītājs, <i>Nordea</i> Lietuvas filiāle Korporatīvo klientu apkalpošanas vadītājs, <i>SEB Vilnius</i>	Informācijas direktors un tehnoloģiju direktors, <i>Raiffeisen Bank Ukraine</i> IT izpilddirektors, <i>Raiffeisen Bank Croatia</i> IT izpilddirektors, <i>Raiffeisen Bank Albania</i>	Juriste, Lietuvas Fondu birža Juriste, <i>SEB Vilnius</i> Juridiskā departamenta vadītāja, Lietuva, <i>Nordea Bank</i>
Darba vieta	Tallina, Igaunija	Viļņa, Lietuva	Tallina, Igaunija	Viļņa, Lietuva
Apmeklējums	25/25	-/-	11/11	48/53

Valdes locekļus ievēlē un atbrīvo no amata padome. Padome no valdes locekļu vidus ieceļ priekšsēdētāju. Priekšsēdētājs vai jebkuri divi valdes locekļi juridiski pārstāv banku. Atbildības jomas tiek sadalītas starp locekļiem atbilstoši viņu prasmēm, zināšanām un pienākumiem. Valdes locekļi pirms iecelšanas amatā tiek izvērtēti saskaņā ar tiesību aktiem un iekšējiem noteikumiem. Kredītiestāžu likumā noteikto informāciju un dokumentus par piedāvāto kandidātu iesniedz ECB vismaz 10 dienas pirms lēmuma pieņemšanas par viņa iecelšanu amatā.

2024. gadā valde rīkoja 53 sanāksmes un pieņēma 39 lēmumus bez sapulces sasaukšanas. Valdes sastāvā ir 3–10 locekļi, kuru pilnvaru termiņš ir 5 gadi. 2024. gada 31. decembrī valdes sastāvā bija 7 locekļi.

Padomes komitejas

Padome ir izveidojusi četras komitejas, kuras palīdz padomei pildīt tai uzticētos uzdevumus. Pienākumu un uzdevumu sadalījums starp komitejām un to ietvaros ir noteikts Bankas padomes komiteju nolikumā. Katrā komitejā ir vismaz trīs locekļi, locekļiem ir jābūt zināšanām, prasmēm un pieredzei, kas attiecas uz komitejas darbu, dokumentētām pilnvarām, un tām ir jātiekas reizi ceturksnī.

2024. gada 31. decembrī padomes komitejas bija šādas:

Komiteja	Revīzijas	Izvirzīšanas	Atalgojuma	Riska
Priekšsēdētājs	Sendija Kinnija Pričarda	Nils Melngailis	Marija Elena Kapello	Betsija Nelsone
Locekļi	Tanvi Davda Otārs Ertceids Bjērns Ēriks Ness Betsija Nelsone	Marija Elena Kapello Matias Faveto Bjērns Ēriks Ness	Tanvi Davda Otārs Ertceids Nils Melngailis	Marks Eštons-Rigbijs Otārs Ertceids Matias Faveto Sendija Kinnija Pričarda
Loma	Uzraudzīt grāmatvedības politiku izstrādi, pārskatīt un uzraudzīt finanšu pārskatu sagatavošanas procesu, uzraudzīt likumā noteikto gada pārskatu un konsolidēto ilgtspējas ziņojumu revīziju, atbalstīt efektīvu iekšējās revīzijas procesu, kā arī pārbaudīt un apstiprināt revīzijas uzņēmuma, kas veic obligāto revīziju, sniegtos ar revīziju nesaistītos pakalpojumus.	Piedalīties valdes locekļu atlasē un novērtēšanā; uzraudzīt, vai valdes lēmumu pieņemšanas procesā tiek ievērots dažādības princips; rekomendēt valdes locekļu pilnvaras; novērtēt padomes locekļu piemērotību pirms iecelšanas amatā; novērtēt pamatfunkciju izpildītāju piemērotības novērtējumu; var ieteikt kandidātus meitas sabiedrību uzraudzības institūcijām; uzraudzīt politiku, kas nosaka pēctecības plānošanas principus, efektivitāti un pārbaudīt to uzbūvi un ieviešanu.	Darboties kā padomes sagatavošanas komitejai atalgojuma jautājumos; novērtēt mehānismus, kas tiek izmantoti, lai nodrošinātu, ka atalgojuma sistēmā tiek ņemts vērā bankas risks, kapitāls, likviditāte un peļņa; novērtēt darbības mērķu sasniegšanu; pārbaudīt, kā atbildības politika reaģē uz notikumiem; pārraudzīt atalgojuma pakešu izstrādi; konsultēt par būtisku risku uzņēmējos personu identificēšanu; ieteikt atļaušanas pabalstu apmēru virs noteiktajiem limitiem; apstiprināt priekšlikumus par mainīgo atalgojuma fondu visiem darbiniekiem kolektīvi un individuāli valdes locekļiem un atbildības, iekšējā audita un riska funkciju vadītājiem.	Nodrošināt, ka tiek konsekventi piemērota pienācīga risku vadība; pārraudzīt riska kultūru; atbalstīt optimālas kapitāla un likviditātes struktūras veidošanu; saskaņot klientu produktus ar riska stratēģiju; analizēt, vai atalgojuma principos ir ņemts vērā dominējošais riska profils; pārraudzīt likumu un noteikumu neievērošanas izmeklēšanu; pārraudzīt Atbilstības un Risku nodaļas, un sadarboties ar iekšējās kontroles funkcijām.
2024. gadā notikušās sanāksmes	7	6	8	12
2024. gadā pieņemti lēmumi bez sapulces sasaukšanas	7	8	6	8

Valdes komitejas

Valdei ir 10 komitejas. Kredītkomiteja atbilstoši likumam ir obligāti izveidojamā komiteja, savukārt pārējās valdes komitejas ir izveidotas brīvprātīgi, lai palīdzētu valdei pildīt tās pienākumus. 2024. gadā tika izveidota Rīcības (Ētikas) komiteja un Cenu noteikšanas komiteja, bet no 2025. gada 1. janvāra tika likvidēta Finanšu iestāžu riska komiteja.

Katrai komitejai ir savs nolikums, kurā aprakstīts komitejas sastāvs, tās pilnvaras un komitejas locekļu pienākumi. Komitejas locekļus ieceļ valde no to darbinieku vidus, kuri ir konkrētās jomas eksperti. Komiteju sapulces tiek rīkotas tik bieži, cik paredzēts to nolikumos. 2024. gada 31. decembrī valdes komitejas bija šādas (izņemot Finanšu iestāžu riska komiteju):

Komiteja	Aktīvu un saistību	Pārmaiņu konsultāciju padomes	Rīcības (Ētikas)	Kredītu	Klientu riska
Priekšsēdētājs	Finanšu direktors	Informācijas direktors	Atbilstības direktors	Korporatīvo klientu apkalpošanas vadītājs	Vietējās korporatīvo klientu apkalpošanas vadītājs
Loma	Atbalstīt finanšu direktoru un valdi darbībās, kas saistītas ar aktīvu un saistību pārvaldību, t.i., bilances veidošanu, likviditātes un finansējuma pārvaldību, procentu likmju risku, ārvalstu valūtas risku, <i>ESG</i> risku, finanšu līdzekļu pārvaldību, dividenžu sadales kārtību, kā arī efektīvu kapitāla plānošanu, pārvaldību un sadali.	Atbalstīt valdi IT pārmaiņu vadības pārvaldībā, lai nodrošinātu, ka IT pārmaiņas tiek novērtētas, autorizētas, testētas, ieviestas, dokumentētas un pārskatītas kontrolētā veidā. Komiteja pieņem lēmumus par to, vai ieviest/neievieš IT izmaiņas ražošanas (produkcijas) vidē.	Komiteja ir atbildīga par atbalstu valdei to ētikas jautājumu pārvaldībā, kas saistīti ar iespējamiem rīcības kodeksa pārkāpumiem, bažu paušanas procedūru, personīgām darījumiem, iekšējās informācijas izpaušanu, interešu konfliktu, kukuļošanas un korupcijas vai iekšējās krāpšanas gadījumiem.	Sniegt ieteikumus saistībā ar kredīt-politiku un procesiem, apstiprināt pieņemamos riska kritērijus un finansēšanas prasības. Pieņemt visus nepieciešamos lēmumus par kredītiem attiecībā uz atsevišķiem klientiem (tostarp apstiprināt pieņemumus par uzkrājumiem zaudējumiem no ienākumus nenesošiem riska darījumiem) un finanšu iestādēm.	Uzraudzīt ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas un sankciju atbilstību saistīto klienta risku. Lemt par gadījumiem, kas atbilstoši mūsu riska apetītei ir nosacītie ierobežojumi, apspriest un lemt par strīdīgiem klientu gadījumiem un gadījumiem, kas var ietekmēt riska apetītes robežvērtības.
Komiteja	Datu pārvaldības	Ieguldījumu produktu pārvaldības	Modeļa Riska	Nefinanšu Riska	Cenu noteikšanas
Priekšsēdētājs	Finanšu direktors	Ieguldījumu produktu un izaugsmes nodaļas vadītājs	Modeļa riska vadības nodaļas vadītājs	Risku direktors	Privātpersonu apkalpošanas vadītājs
Loma	Atbalstīt valdi datu un informācijas stratēģijas definēšanā un īstenošanā. Nodrošināt pārraudzību, kritiski izvērtēt datu un informācijas pārvaldības lēmumus un konsultēt par tiem, sniegt norādījumus par jauniem un pieaugošiem datu pārvaldības riskiem un attiecīgus ieteikumus valdei.	Atbalstīt valdi mūsu sagatavoto un (vai) izplatīto ieguldījumu produktu un/vai pakalpojumu pārvaldībā, lai nodrošinātu atbilstību iekšējiem noteikumiem un tiesību aktiem, kas reglamentē ieguldījumu produktus un/vai pakalpojumus.	Kritiski izvērtēt un apstiprināt jaunus riska modeļus, modeļu izmaiņas un papildinājumus, nebūtiskas modeļu izmaiņas, paplašinājumus un modeļu atkārtotu apstiprināšanu. Pārbaudīt, kritiski izvērtēt un apstiprināt ar modeļa riskiem saistītus specifiskus tehniskus jautājumus un apstiprināt identifiķēto modeļa risku mazināšanas pasākumus.	Kritiski izvērtēt un/vai ieteikt apstiprināšanai lēmumus par nefinanšu riska pārvaldību, pārraudzīt nefinanšu riska scenāriju plānošanu, uzraudzīt operacionālā riska vadības sistēmas īstenošanu, pārskatīt ierosinātos incidentu riska vadības pasākumus, atbalstīt trešo personu riska pārvaldību.	Komiteja atbalsta valdes darbību, kas saistīta ar cenu noteikšanu visiem privātpersonu un korporatīvajiem/MVU kredītēšanas produktiem un noguldījumu produktiem, tostarp norēķinu kontiem un ienesīgumu.

IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMA SAISTĪBĀ AR GADA PĀRSKATA SAGATAVOŠANU

Mūsu mērķis ir nodrošināt, lai mūsu finanšu pārskati atbilstu vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem, piemērojamajiem tiesību aktiem un noteikumiem un lai mūsu finanšu pārskati sniegtu patiesu un godīgu priekšstatu par finanšu stāvokli. Valde ir atbildīga par to, lai noteiktu, apstiprinātu un uzraudzītu procesus un kontroles mehānismus, kas paredzēti grāmatvedības, finanšu un nefinanšu pārskatu sniegšanas sistēmu integritātes nodrošināšanai un šo finanšu pārskatu sagatavošanai saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.

Valde ir deleģējusi Finanšu nodaļai atbildību par finanšu pārskatu sniegšanu un pasākumu un iekšējās kontroles izveidi, lai nodrošinātu grāmatvedības un finanšu pārskatu sistēmu integritāti, tostarp finanšu un darbības kontroli un atbilstību tiesību aktiem un attiecīgajiem standartiem. Uz finanšu pārskatiem attiecas iekšējās kontroles sistēma, kas ietver atbilstošu, skaidru, pārredzamu un efektīvu pārskatu sniegšanas, uzraudzības un kontroles procesu kārtību.

Mūsu iekšējās kontroles sistēmas mērķis ir nodrošināt efektīvu un lietderīgu darbību, piesardzīgu uzņēmējdarbības veikšanu, pārdomātu pārmaiņu vadību, atbilstošu risku identificēšanu, novērtēšanu un apstrādi, atbilstību likumiem, noteikumiem, uzraudzības prasībām un mūsu iekšējām politikām un procedūrām, procesiem, noteikumiem un lēmumiem, pareizas administratīvās un grāmatvedības procedūras un iekšēji un ārēji paziņotās finanšu un nefinanšu informācijas ticamību.

Mums ir “trīs līniju” iekšējās kontroles sistēma. Pirmā līnija, kas sastāv no mūsu uzņēmējdarbības struktūrvienībām, kā arī atbalsta struktūrvienībām un departamentiem, ir atbildīga par saviem riskiem un pastāvīgu risku pārvaldību saskaņā ar mūsu politikām, procedūrām un kontroles mehānismiem. Lai mazinātu procesu un pārskatu sniegšanas risku, esam nodalījuši pienākumus un piemērojuši IT vispārējās kontroles, uzņēmuma un procesu līmeņa kontroles, kā arī preventīvās un detektīvās kontroles.

Otrā līnija ir neatkarīga kontroles funkcija, kas ir pilnvarota un kurai ir pienākums uzraudzīt un kontrolēt, vai pirmā aizsardzības līnija ievēro mūsu vēlmi uzņemties risku un riska pārvaldības sistēmu, kā arī visus piemērojamus noteikumus un regulējumu. Otrā līnija, kas sastāv no Atbilstības nodaļas un Riska nodaļas, ir atbildīga par finanšu pārskatu iekšējās otrās līnijas kontroli to attiecīgajās jomās. Mūsu iekšējā kontrole nodrošina, ka finanšu pārskati ir patiesi un godīgi un ka ārējie finanšu pārskati tiek sagatavoti saskaņā ar vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem, piemērojamajiem tiesību aktiem un noteikumiem.

Trešo līniju veido Iekšējā audita nodaļa, kas ir neatkarīga iekšējā audita funkcija. Tā veic uz risku balstītas un vispārējās revīzijas un pārbauda, vai iekšējās pārvaldības pasākumi, procesi un mehānismi ir pareizi un efektīvi, tiek īstenoti un konsekventi piemēroti. Iekšējā audita nodaļa neatkarīgi novērtē, vai darbības un ar tām saistītās kontroles, riska pārvaldības un iekšējās pārvaldības procesi un struktūras darbojas, ir adekvātas un efektīvas, lai veicinātu mūsu spēju sasniegt mūsu uzņēmējdarbības mērķus. Visas darbības, tostarp finanšu pārskatu sniegšanas process, ir pakļauts iekšējā audita revīzijām, kas sniedz neatkarīgu, objektīvu pārlicību, ka finanšu pārskatu sagatavošanas process ir atbilstošs un piemērojamie iekšējie noteikumi un ārējās normatīvās prasības tiek ievērotas. Iekšējais audits sniedz padomei, Revīzijas komitejai un valdei rakstisku ziņojumu par savu darbību un pārvaldības, riska pārvaldības un iekšējās kontroles procesu novērtējumu.

Padomes Revīzijas komiteja pārrauga mūsu grāmatvedību un finanšu pārskatu sagatavošanas procesu. Tā pārrauga grāmatvedības politikas izstrādi, tostarp nodokļu uzskaiti, kā arī budžeta veidošanas procesu, pārskata un uzrauga finanšu pārskatu sagatavošanas procesu, veic mūsu konsolidēto finanšu pārskatu pārbaudi un apsver, vai tie ir pilnīgi, atbilst Revīzijas komitejas locekļiem zināmajai informācijai un atspoguļo atbilstošu grāmatvedības politiku un principus, kā arī sniedz padomei ieteikumus ar mērķi nodrošināt konsolidēto finanšu pārskatu ticamību un objektivitāti, finanšu pārskatu sniegšanas procesa integritāti un sniedz ieteikumus padomei konsolidēto finanšu pārskatu apstiprināšanai.

Turklāt Revīzijas komiteja ir atbildīga par gada un konsolidēto finanšu pārskatu obligātās revīzijas uzraudzību, finanšu pārskatu revīzijas procesa efektivitātes uzraudzību un novērtēšanu, tostarp par obligāto revidentu neatkarības un objektivitātes pārbaudi un uzraudzību.

Filiāļu vadība

Uzņēmējdarbību Latvijā un Lietuvā mēs veicam ar filiāļu starpniecību. Darbojoties mūsu vārdā, filiāles slēdz līgumus un uzņemas saistības, iegūst citas tiesības un uzņemas citus pienākumus saskaņā ar likumu un savām pilnvarām. Filiāļu vadītājus ieceļ padome, un viņi ir atbildīgi par savas filiāles darbību.

Meitas sabiedrību vadība

Visas meitas sabiedrības ir atsevišķas juridiskas personas. Neraugoties uz to, meitas sabiedrības ievēro mūsu vērtības, ētikas kodeksu un politiku. Meitas sabiedrību padomēs tiek ieceltas personas ar atbilstošām zināšanām, prasmēm un pieredzi, kā arī ņemot vērā šo personu kolektīvo piemērotību, bet to valdes locekļi ir bankas vai meitas sabiedrības pilna laika darbinieki. Meitas sabiedrību izpilddirektori un valdes ir atbildīgas par pārvaldes institūciju pieņemto lēmumu īstenošanu. Atskaitoties valdei, padomes (vai valdes) ievēro juridiskos un normatīvos noteikumus.

Atsevišķas meitas sabiedrības uzrauga attiecīgās Igaunijas, Latvijas un Lietuvas finanšu uzraudzības iestādes. Meitas sabiedrību pārvaldes institūcijas nodrošina, ka licencētā meitas sabiedrība nepārkāpj piemērojamās tiesību aktu vai regulējošos noteikumus vai obligātos prudenciālos noteikumus. Piemērojot regulatīvās prasības, vienmēr tiek ņemts vērā proporcionalitātes princips, kas ietver, bet neaprobežojas ar meitas sabiedrības lielumu, tās klientu bāzes lielumu, uzņēmējdarbības un produktu veidu un sarežģītību, kā arī riska pakāpi. Dividenžu maksājumus reglamentē iekšējie noteikumi.

Revidenti

Kopš 2018. gada *Luminor Bank AS* revidents ir AS "PricewaterhouseCoopers" (*PwC*). Revīzijas vadošais partneris ir Ago Vilu.

KONSOLIDĒTAIS ILGTSPĒJAS PĀRSKATS

IEVADS

Mūsu prioritātes

Apņēmties nodrošināt ilgtspējīgu izaugsmi un īstenot vides, sociālos un pārvaldības (ESG) mērķus.

Būt atzītiem par pozitīvu Baltijas valstu sabiedrības locekli.

Līdz 2050. gadam kļūt klimatneitrāliem un pakāpeniski pilnveidot spējas dekarbonizēt savu uzņēmējdarbību.

Mūsu panākumi un mērķi

Ar klimata riskiem saistītie vidēja termiņa un īstermiņa mērķi ir noteikti un integrēti mūsu stratēģijā, snieguma pārvaldības sistēmās un klientu apkalpošanas procesos.

Atjaunināta politika un noteikti ar klimatu saistītie riska ierobežojumi.

Izstrādāts pārejas plāns, lai samazinātu ar mūsu darbību radītās un finansētās emisijas.

#	Mērķis	Pasākums	2024
1	Apņemšanās īstenot Parīzes nolīgumu, tCO ₂ e (pašu darbības emisijas) (a)	Neto nulles emisijas līdz 2050. gadam	2,571
2	tCO ₂ e darbības emisijas uz vienu pilnslodzes ekvivalentu attiecībā pret 2021. gadu (a)	-50% līdz 2025. gadam attiecībā pret 2021. gadu (1.44)	1.0
3	Jaunu aizdevumu apjoma īpatsvars augsta klimata riska nozarēs klientiem, kuriem ir izstrādāti pārejas plāni, % (b)	90% līdz 2025. gadam	81
4	Hipotēku portfelis ar EPC reitingu A vai augstāku, % no kopējā hipotēku riska darījuma	30% līdz 2027. gadam	28.9
5	Jauni aizdevumi korporatīvajiem augstas energoefektivitātes nekustamā īpašuma un atjaunīgās enerģijas projektiem (uzkrāti 2021.–2027. gadam), €m (c)	228 miljoni eiro līdz 2027. gadam, 700 miljoni eiro līdz 2030. gadam	182.0
6	Zaļo vai ar ilgtspēju saistīto segto obligāciju un korporatīvo prioritāro obligāciju apjoms mūsu obligāciju portfelī, %	50% līdz 2030. gadam	3.2%
7	Atjaunīgās enerģijas patēriņa un/vai ražošanas mērķrādītājs, %	100% elektroenerģijas līdz 2025. gada beigām	70.8%
8	Uzlabot klientu apmierinātību un palielināt privātpersonu darījumu NPS rādītāju	+40 2024. gadā	+55
9	Uzlabot darbinieku apmierinātību un paaugstināt darbinieku eNPS rādītāju	50–55 2024. gadā	+47
10	Padomes locekļi-sievietes, %	40% līdz 2026. gadam	44%
11	Saglabāt zemu Sustainalytics piešķirto ESG riska reitingu	Zems risks, no 2023. gada – reizi divos gados	-

- a. Mērķrādītāji tika noteikti 2021. gadā, un tajos nav iekļautas emisijas, kuru pamatā ir atjauninātas inventarizācijas kategorijas, un 15. kategorija. Paredzam, ka turpmākajos gados šos mērķrādītājus izvirzīsim atkārtoti.
- b. Tvērumā ietilpst tikai tās klientu grupas, kuru riska darījumi pārsniedz 5 miljonus eiro, izņemot ārpusbilances posteņus. Mums nav skaidru standartu attiecībā uz pārejas plāniem, tāpēc uzskatījām, ka klienti ir izpildījuši prasību par pārejas plāna iesniegšanu, ja ir sagatavojuši ilgtspējas pārskatu, kurā atklāj informāciju par šādu plānu esību, attiecīgajām darbībām un galvenajiem darbības rādītājiem (GDR). Ja klienti nav sagatavojuši ilgtspējas pārskatus, bet ir iesnieguši informāciju, norādot darbības, kas sekmē pāreju uz ilgtspējīgāku praksi, uzskatījām, ka tie atbilst prasībai par pārejas plānu izstrādi. Turpmāk plānojam klientiem piedāvāt pārejas plāna veidni, kas atbilstu mūsu vispārīgajām prasībām attiecībā uz pārejas plānošanas dokumentāciju.
- c. Uzrādītie aizdevumi attiecas uz atjaunīgo energoresursu projektu izstrādi un nekustamā īpašuma būvniecības, iegādes un renovācijas projektiem, kas atbilst Klimata deleģētajā aktā noteiktajiem ēku primārās enerģijas novērtējuma tehniskās pārbaudes kritērijiem vai kam ir piešķirts viens no šādiem vai augstākiem starptautiskajiem sertifikātiem: LEED (zelta), BREEAM (ļoti labi), EDGE (standarta), Passive House (standarta), DGNB (sudraba) vai cits līdzvērtīgs nozares vai vietējais sertifikāts.

Ilgtspējas pārskata satura rādītājs

Ievads.....	26
Mūsu prioritātes.....	26
Mūsu panākumi un mērķi	26
Vispārīga informācija	28
Pārskata tvērums un apliecinājumi	28
Aplēšu avoti un rezultātu nenoteiktība	28
Dubultā būtiskuma novērtējums un ilgtspējas ziņošanas procesi.....	29
Procesa izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu.....	29
Būtisku jautājumu un IRI identificēšana	31
Riska pārvaldība un ilgtspējas pārskatu sniegšanas iekšējā kontrole	33
Pārskats par pārvaldību.....	34
Vides informācija.....	50
Informācijas publicēšana saskaņā ar ES Taksonomijas regulas 8. pantu.....	50
A. Klimata pārmaiņas.....	55
B. Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas	81
C. Resursu izmantošana un aprites ekonomika	86
Sociālā informācija.....	89
D. Pašu darbaspēks.....	90
E. Klienti un tiešie lietotāji.....	99
Pārvaldības informācija.....	108
F. Darījumdarbība	109
G. Uzņēmējdarbības modeļa noturība	113
H. Kiberdrošība un datu aizsardzība.....	117
Ilgtspējas pārskata pielikumi	121
1. ES Taksonomijas tabulas.....	121
2. Negatīvā būtiskuma novērtējuma skaidrojums.....	151
3. Papildu rādītāji	152
4. Mūsu politika, procedūras un standarti	157
5. CSRD satura indekss	166
6. Datu punkti, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem.....	172
7. Datu punkti no citiem tiesību aktiem vai ilgtspējas standartiem.....	178
8. Turpmāki notikumi	178
Glosārijs.....	179

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Ilgospēja ir mūsu stratēģijas pamatelements, un vides, sociālā un pārvaldības (*ESG*) stratēģija ir atzīta par vienu no galvenajām stratēģiskajām iniciatīvām. Mēs izvirzām skaidrus mērķus, katru gadu pārskatām savu progresu un izstrādājam starpposma plānus ar noteiktiem sasniedzamajiem rezultātiem un atbildību, nodrošinot ilgspējas pasākumu pilnīgu integrēšanu mūsu finanšu plānošanā. Šis ilgspējas pārskats ir izstrādāts, pamatojoties uz potenciāli būtisku *ESG* jautājumu dubultā būtiskuma novērtējumu un no tā izrietošo būtisko tematu saistītās ietekmes, risku un iespēju noteikšanu. Ilgspējas pārskatā ir sniegta informācija par mūsu noteikumiem, kas saistīti ar uzticamības pārbaudi, mūsu Ilgspējas politiku un *ESG* uzticamības pārbaudes standartu, kas ir mūsu galvenie ar ilgspēju saistītie politikas virzieni un attiecas uz mūsu klientiem, tirgotājiem un pakalpojumu sniedzējiem. Mūsu ilgspējas pārskats ir balstīts uz četriem pīlāriem, kas ir saskaņoti ar *ESRS* vadlīnijām, un tie ir: vispārīga, vides, sociālā un pārvaldības informācija. Turklāt esam iekļāvuši sadaļu "Ilgspējas pārskata piezīmes", kurā sniegta sīkāka informācija par šajā pārskatā minētajiem politikas virzieniem un datu metodikām. Mūsu būtiskā ietekme, riski un iespējas (*IRI*) un to mijiedarbība ar mūsu stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli ir izklāstīta šiem tematiem veltītajās ziņojuma sadaļās.

Pārskata tvērums un apliecinājumi

Šis ilgspējas pārskats ir sagatavots saskaņā ar Direktīvas par korporatīvo ilgspējas ziņu sniegšanu (*CSRD*) prasībām, kas transponētas Igaunijas tiesību aktos (Grāmatvedības likuma 31. panta 4. punktā), un attiecībā uz mūsu ilgspējas pārskatu un tajā atklāto informāciju esam ievērojuši Eiropas Ilgspējas pārskatu standartus (*ESRS*). Esam arī snieguši ziņojumus saskaņā ar *ES* Regulas 2020/852 8. pantu. Šajā pārskatā vairs neiekļaujam informāciju, ko pieprasa tikai Globālā ziņošanas iniciatīva (*GRI*), un nesniedzam rādītājus par iepriekšējo gadu. Izņēmums ir daži atlasīti rādītāji no *GRI*/vai Klimata vadlīnijām par Nefinanšu ziņošanas direktīvu, kuri, mūsaprāt, palīdz īstenot mūsu stratēģiju un tiek uzskatīti par uzņēmumam specifiskiem rādītājiem, kas nav iegūti no *ESRS*. Pilnīgs prasību saraksts ir iekļauts šā pārskata sadaļās "*CSRD* satura rādītājs", "Datu punkti, kas izriet no citiem *ES* tiesību aktiem" un "Datu punkti no citiem tiesību aktiem vai ilgspējas standartiem".

Šis ilgspējas pārskats ir sagatavots konsolidēti un aptver visas AS *Luminor Bank* meitas sabiedrības. Konsolidācijas apjoms ir tāds pats kā AS *Luminor Bank* finanšu pārskatiem. Ilgspējas pārskata pamatā ir dubultā būtiskuma novērtējums un no tā izrietošā informācija par identificēto ietekmi, riskiem un iespējām, kas attiecas arī uz *Luminor* tirgotājiem un pakalpojumu sniedzējiem no vērtību ķēdes augšējiem posmiem un klientiem no lejupējiem posmiem. Mūsu uzņēmējdarbības modelis un vērtību ķēde ir sīkāk aprakstīta sadaļās "Informācija par pārvaldību" apakšsadaļā "Uzņēmējdarbības modeļa noturība". Mēs neesam izmantojuši iespēju nenorādīt konkrētu informāciju, kas attiecas uz intelektuālo īpašumu, zinātību vai inovāciju rezultātiem, kā arī neesam izmantojuši atbrīvojumu no pienākuma sniegt informāciju par gaidāmiem notikumiem vai jautājumiem, par kuriem notiek sarunas. Atbrīvojumi nav tikuši piemēroti, izņemot attiecībā uz satura rādītājā norādītiem sensitīviem jautājumiem. Vienīgā ārējā iestāde, kuras pakalpojumus izmantojam ilgspējas pārskatā iekļauto rādītāju novērtēšanā, ir apliecinājumu sniedzējs.

Termini "*Luminor*" vai "*Luminor Bank*" attiecas uz pašu bankas pamatstruktūru, izņemot tās meitas sabiedrības. Tas ietver galvenās operācijas un pakalpojumus, ko mūsu banka sniedz tieši. "*Luminor grupa*" attiecas uz *Luminor* banku un visām tās meitas sabiedrībām neatkarīgi no to veida vai atrašanās vietas. Šim ilgspējas pārskatam ir piemērojams ierobežotas ticamības apliecinājums saskaņā ar Starptautisko ilgspējas apliecinājumu standartu (*ISAE*) 3000 (pārstrādāts), ko veica AS *PricewaterhouseCoopers*.

Aplēšu avoti un rezultātu nenoteiktība

Daudzi ar klimatu saistītie kvantitatīvie dati par mūsu portfeli, kas ietverti šajā ilgspējas pārskatā, ir apkopoti, ievērojot pieeju "darīt maksimāli iespējamo" un ir zināmā mērā balstīti uz aizstājējmetodikām. Tie ietver informāciju par 1., 2. un 3. pakāpes emisijām un *EPC* pārskatus. Piemēram, finansētās 3. pakāpes emisijas aprēķina, pamatojoties uz nozares vidējiem finansēto emisiju koeficientiem, ko nodrošina Partnerība oglekļa uzskaites finanšu jomā (*Partnership for Carbon Accounting Financials, PCAF*), un tika izmantoti attiecīgie mūsu piemērotie oglekļa emisiju uzskaites standarti. Šādi pieņēmumi, to sagatavošanas pamats un rādītāju datu kvalitāte ir norādīta pārskata sadaļās, kurās šie rādītāji ir ziņoti, un sadaļās "Klimata pārmaiņas" apakšsadaļā "Metodikas". Attiecīgā gadījumā ir norādīti *PCAF* datu kvalitātes līmeņi. Galvenie aplēšu avoti un rezultātu nenoteiktība attiecībā uz atklātajiem rādītājiem, piemēram, finansētajām emisijām vai portfeļa struktūru, pamatojoties uz energoefektivitāti, ir aprakstīti sadaļā "Vides informācija" un sadaļā "Ilgspējas pārskata piezīmes" pie attiecīgajām tabulām, kuras ietekmē klientu paziņoto datu vai izdevumu kategoriju datu kvalitāte un pieejamība.

Galvenais mērījumu nenoteiktības avots ir nozares vidējo emisijas koeficientu piemērošana, lai aprēķinātu atsevišķu struktūru emisijas, neņemot vērā attiecīgo uzņēmumu īpatnības. Turklāt esam izstrādājuši aizstājējmetodiku ēku energoefektivitātes sertifikātu (*EPC*) marķējumu novērtēšanai. Šī metodika ietver pieņēmumus, pamatojoties uz ēkas būvniecības gadu, platību un veidu, un to izmanto tikai tad, ja nav faktisko datu. Mēs plānojam apkopot vairāk faktisko datu par emisijām un ēku energoefektivitāti, iesaistot klientus, tāpēc šajā pārskatā norādītie skaitliskie dati var mainīties, kad būs pieejams lielāks paziņoto datu apjoms.

Dubultā būtiskuma novērtējums un ilgtspējas ziņošanas procesi

Mūsu ikgadējais dubultā būtiskuma novērtējums (DBN) ir mūsu ikgadējās informācijas sniegšanas pamatā, un tas palīdz padomei un valdei pieņemt lēmumus. Šis process ļauj vieglāk noteikt darbības, kas mums jāveic, lai reaģētu uz pārskata lietotāju un mūsu ieinteresēto personu bažām. Novērtējums arī ļauj mums labāk sagatavoties globālo tendenču vai regulatīvo izmaiņu ietekmei nākotnē, palīdz mazināt riskus un dod iespēju apzināt jaunus veidus, kā radīt vērtību. Turklāt tajā aplūkota ne tikai mūsu pašu darbība, bet arī ietekme visās mūsu vērtību ķēdēs, tostarp mūsu produktu, pakalpojumu un darījumdarbības attiecību ķēdēs.

Mēs pabeidzam ceturto ikgadējo DBN 2024. gadā, iesaistot gan iekšējās, gan ārējās ieinteresētās personas, lai varētu iekļaut dažādus viedokļus par būtiskumu. Šis process ir sīkāk aprakstīts sadaļā “Būtisku jautājumu un IRI identificēšana”. Izmantojot aptaujas vai mērķgrupu diskusijas, tika iekšēji noskaidrots padomes, valdes un darbinieku viedoklis. Dati no ārējām ieinteresētajām personām tika iegūti, veicot intervijas, aptaujas, mūsu uzņēmējdarbības vides skenēšanas analīzi un ar klimata un vides risku saistītā būtiskuma novērtējumu rezultātus, attiecīgo publikāciju analīzi un datu apkopošanu no dažādiem avotiem, piemēram, salīdzinošiem datiem, noteikumiem, standartiem, brīvprātīgām sistēmām un profesionālu pakalpojumu sniedzēju publikācijām. Ilgtspējas pārskatā esam izmantojuši īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa perspektīvas, lai atklātu informāciju par mūsu ietekmi, riskiem un iespējām. Laika posmi atšķiras no *ESRS* noteiktajiem laika periodiem regulatīvo prasību dēļ (ECB klimata risku novērtēšanas termiņi) un finanšu sektoram raksturīgo naudas plūsmas un uzņēmējdarbības cikla laika periodu dēļ: līdz 3 gadiem – īss periods, kas atbilst mūsu finanšu plānošanai, 4–10 gadi – vidējais periods, un vairāk par 10 gadiem līdz 2050. gadam – ilgtermiņa periods.

Procesa izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu

Lai nodrošinātu atbilstību *ESRS* prasībām, mēs 2024. gadā atjauninājām savu metodiku attiecībā uz DBN. 2024. gada novērtējums tika īstenots divos posmos. Vispirms veicām 2023. gada DBN trūkumu analīzi, kurā pārskatījām iepriekšējo DBN procesu, mūsu iekšējos riska novērtējumus un nozarei specifiskos standartus, kā arī aplūkojām tirgus tendences, noteikumus un veicām salīdzinošo novērtēšanu, lai būtu vieglāk noteikt jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi, un nodrošinātu atbilstību mainīgajiem noteikumiem, piemēram, Eiropas Ilgtspējas pārskatu standartiem (*ESRS*). Pēc tam veicām 2024. gada DBN, kurā, pamatojoties uz 2023. gada DBN rezultātiem, apzinājām potenciālo ietekmi, riskus un iespējas no dažādiem iekšējiem un ārējiem avotiem un sadarbojāmies ar galvenajām ieinteresētajām personām, lai apstiprinātu identificētos IRI un novērtētu to būtiskumu gan no finanšu, gan ietekmes perspektīvas, izmantojot noteiktās būtiskuma robežvērtības un metodikas saskaņā ar dubultā būtiskuma novērtēšanas procedūru.

IRI novērtējumu apstiprināja tematiskie vai IRI speciālisti. Atšķirībā no pagājušā gada DBN analīzi veicām manuāli, neizmantojot ārējus datu apkopošanas programmatūras risinājumus no *Datamaran*, lai novērtētu ietekmi vai meklētu internetā attiecīgos publiskos dokumentus un mediju rakstus. Esam piesaistījuši profesionālu pakalpojumu uzņēmumu, kas mūs atbalsta novērtējuma veikšanā un metodikas izstrādē. Tā vietā, lai automātiski novērtētu ziņu rakstus, kas pamatoti ar datiem, veicām intervijas ar žurnālistiem, lai plašāk izprastu sabiedrības viedokli. Lai saprastu, kuras tēmas regulatoriem ir vissvarīgākās, izmantojām nevis *Datamaran* analīzi, kurā būtiskumu nosaka ar atslēgvārdu relevances algoritmiem, bet gan organizējām mērķgrupu diskusijas ar darbiniekiem, kuri atbild par regulatīvo analīzi un īstenošanu no juridisko, atbilstības un riska funkciju skatpunkta. Mēs veicām atlasītu tirgotāju aptauju, lai izprastu viņu viedokli par potenciāli būtisko ietekmi, riskiem un iespējām. Šis process ir sīkāk aprakstīts sadaļā “Būtisku jautājumu un IRI identificēšana”.

Lai gan vispārējais DBN process bija konsekvents dažādās ilgtspējas dimensijās, bija dažas atšķirības konkrētajās metodikās, kas tika izmantotas ietekmes, risku un iespēju novērtēšanai. Gan attiecībā uz ietekmi uz vidi, gan sociālo ietekmi mēs novērtējām faktiskās un potenciālās ietekmes nopietnību, apjomu un atgriezeniskumu, izmantojot novērtējuma matricu, kas balstīta uz mūsu *ESG* uzticamības pārbaudes standartu un sniegta DBN procedūrā. Tas deva mums iespēju noteikt būtiskākās ietekmes prioritātes

neatkarīgi no tā, vai ietekme ir pozitīva vai negatīva. Sīkāks šā procesa un robežvērtību apraksts ir sniegts sadaļā “Būtisku jautājumu un IRI identificēšana”.

Atjauninot DBN 2024. gadam, tika vēlreiz apstiprināts klimata pārmaiņu būtiskums, vienlaikus uzsverot bioloģisko daudzveidību un ekosistēmas, kā arī aprites ekonomiku kā galvenos vides tematus. Tika arī uzsvērts, cik svarīgi ir sociālie jautājumi, kas saistīti ar mūsu darbaspēku, patērētājiem un tiešajiem lietotājiem. Turklāt pārvaldība, darījumdarbības veikšana un atbilstība normatīvajiem aktiem, kā arī subjektiem specifiskie pārvaldības temati par kibernetisko drošību un uzņēmējdarbības modeļa noturību joprojām ir galvenās jomas, kuras mūsu ieinteresētās personas uzskata par būtiskām visā vērtību ķēdē. Turpmāk redzamajā tabulā ir norādīti būtiskie ilgtspējas jautājumi, kā arī tas, kur sniegta plašāka informācija par tiem.

Būtisko ilgtspējas jautājumu saraksts (tēmas un apakštēmas) un atsauce uz *ESRS* standartu, pamatojoties uz kuru ir atklāta saistītā informācija, un saistīto IRI rašanās vieta.

Būtiskās tēmas un <i>ESRS</i> standarts, pamatojoties uz kuru tiek atklāta informācija	Apakštēmas	Kur lasīt vairāk
A Klimata pārmaiņas (<i>E1</i>)	Pielāgošanās klimata pārmaiņām Klimata pārmaiņu mazināšana Enerģētika	Vides informācija, klimata pārmaiņas un gaisa piesārņojums
B Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (<i>E4</i>)	Bioloģiskās daudzveidības zuduma tiešās ietekmes faktori Ietekme un atkarība no ekosistēmu pakalpojumiem	Vides informācija, klimata pārmaiņas un gaisa piesārņojums
C Resursu izmantošana un aprites ekonomika (<i>E5</i>)	Ienākošie resursi, tostarp resursu izmantošana Atkritumi	Vides informācija, klimata pārmaiņas un gaisa piesārņojums
D Pašu darbaspēks (<i>S1</i>)	Darba apstākļi Vienlīdzīga attieksme un iespējas visiem	Sociālā informācija, pašu darbaspēks
E Patērētāji un tiešie lietotāji (<i>S4</i>)	Ar informāciju saistīta ietekme uz patērētājiem un/vai tiešajiem lietotājiem Patērētāju un/vai tiešo lietotāju personiskā drošība Patērētāju un/vai tiešo lietotāju sociālā iekļaušana	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji
F Darījumdarbība (<i>G1</i>)	Korporatīvā kultūra Trauksmes cēlēju aizsardzība Korupcija un kukuļošana	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība
G un H Konkrētu struktūru pārvaldība	Uzņēmējdarbības modeļa noturība Kibernetiskā drošība	Informācija par pārvaldību, uzņēmējdarbības modeļa noturība, kibernetiskā drošība

Satura rādītājs ar attiecīgajiem ilgtspējas pārskatā sniegtās informācijas lappušu numuriem ir atrodams sadaļā “*CSRD* satura rādītājs”. Turklāt sadaļā “Datu punkti no citiem tiesību aktiem vai ilgtspējas standartiem” ir iekļauta tabula, kurā detalizēti norādīti datu punkti, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, un to vieta ilgtspējas pārskatā.

Būtisku jautājumu un IRI identificēšana

Katru gadu esam veikuši visaptverošu dubultā būtiskuma novērtējumu, lai noteiktu būtiskāko ilgtspējas ietekmi, riskus un iespējas (IRI) visā mūsu darbībā un vērtību ķēdē. Šim procesam ir vairāki būtiski posmi. Vispirms mēs analizējam savu vērtību ķēdi, tostarp augšupējās un lejupējās darbības, lai saprastu, kādas bijušas izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, un lai apzinātu attiecīgās ilgtspējas tēmas un potenciālās IRI. Pēc tam notiek iepriekšējā gada dokumentācijas pārskatīšana, lai identificētu trūkumus un jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi; dokumentu izpēti, lai identificētu jaunas tendences un jaunas tēmas, kas attiecas uz mūsu uzņēmējdarbību, galveno uzmanību pievēršot izmaiņām gan ietekmes būtiskumā, kas izpaužas kā ietekme uz sabiedrību un vidi, gan finansiālajā būtiskumā, kas izpaužas kā ietekme uz mūsu finanšu rezultātiem; rezultātu salīdzināšana ar tādiem nozares standartiem kā *SASB*, *GRESB Real Estate Assessment* un *ESRS*, lai nodrošinātu vispusīgu būtisko tēmu aptvērumu, kā to prasa *EFRAG 1*; un identificēto IRI dokumentēšana *Excel* lapā, kas kļūva par novērtēšanas pamatu.

Nākamais posms bija atjaunināt 2024. gada DBN, un tas ietvēra salīdzinošo pārskatīšanu un augšupēju skatījumu uz nozaru standartiem, kā arī visaptverošu mūsu riska novērtējumu pārskatīšanu. Lai izprastu mūsu lejupējās vērtību ķēdes finansiālo ietekmi, izmantojām ar kredītportfeli saistītā klimata un vides riska novērtējuma rezultātus. Apzinājām tādus riskus kā lauksaimniecības nozares atkarība no dabas pakalpojumiem, piemēram, augsnes stāvokļa, ar klimata un bioloģiskās daudzveidības pāreju saistīto tiesību aktu ietekme un enerģētikas nozares pakļautība klimata pārmaiņu riskiem.

Pēc tam iesaistījām plašu iekšējo un ārējo ieinteresēto personu loku, tostarp darbiniekus, klientus, piegādātājus un investorus, izmantojot aptaujas un izveidojot mērķgrupas, lai noskaidrotu viņu viedokli par būtiskiem ilgtspējas jautājumiem. Ilgtspējas jautājumi attiecas uz vides, sociālajiem un cilvēktiesību, kā arī pārvaldības faktoriem, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/2088 2. panta 24. punktā definētajiem ilgtspējas faktoriem. Daba tika uzskatīta par "klusu ieinteresēto personu", un tās viedoklis tika iekļauts attiecīgajās publikācijās. Augšupējā vērtību ķēde tika iesaistīta, veicot piegādātāju aptauju, taču mērenā atbilde īpatsvara dēļ rezultāti var nebūt pilnīgi reprezentatīvi. Mēs īstenojam pasākumus, lai palielinātu atsauču līmeni nākamajos DBN. Detalizēta metodika, datu avoti un būtiskuma novērtējumu pamatojums ir dokumentēti dubultā būtiskuma novērtējuma procedūras datnēs, kas ļauj mums parādīt, kā noteicām, kura būtiskā informācija jāatklāj. Sīkāks apraksts par procesa izmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu ir sniegts arī nodaļā "Procesa izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu".

DBN ir integrētas dažādas perspektīvas un ņemta vērā mūsu esošā riska pārvaldības sistēma, piemēram, pamatojoties uz riska politiku, riska taksonomiju un nefinanšu riska novērtējumu, kā arī klimata un vides (C&E) ietekmes un būtiskuma novērtējumu rezultātiem, kā aprakstīts turpmāk. Turklāt esam netieši integrējuši DBN uzticamības pārbaudes rezultātus, piesaistot tos pašus jomas ekspertus dubultā būtiskuma novērtējuma veikšanai un dažādiem uzticamības pārbaudes novērtējumiem, kas sīkāk aprakstīti sadaļā "Uzticamības pārbaudes procesi".

2024. gadā mēs atjauninājām savu Riska taksonomijas pārskatīšanas un riska būtiskuma novērtēšanas (RBN) procedūru, kas reglamentē klimata un vides RBN, un izstrādājām jaunu iekšējo regulējumu – Procedūru klimata un vides risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzei (C&E RBE), lai mēs varētu gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi novērtēt klimata un vides ietekmes riskus un iespējas, ko rada mūsu klientu portfeļi. Pēc tam veicām saistītos novērtējumus, un šo novērtējumu rezultāti tika izmantoti kā ievaddati DBN procesā, lai noteiktu IRI un novērtētu risku. Papildus klimata un vides IRI veicām arī visaptverošu novērtējumu par sociālajiem un pārvaldības IRI, kas ir daļa no 2024. gada DBN procesa.

Šis novērtējums aptvēra tādas jomas kā ietekme, riski un iespējas, kas saistītas ar mūsu pašu darbaspēku (piemēram, darbinieku veselība un drošība, dažādība un iekļaušana, talantu piesaiste un noturēšana), kā arī jomas, kas ietekmē mūsu klientus un tiešos lietotājus (piemēram, atbildība par produktiem, datu konfidencialitāte un drošība, finansiālā iekļautība). Tajā ir ietverti arī tādi pārvaldības temati kā darījumdarbība un atbilstība normatīvajiem aktiem, tostarp tādi struktūrvienībām specifiski pārvaldības temati kā kibernetikas drošība un uzņēmējdarbības modeļa noturība, kuras mūsu ieinteresētās personas visā vērtību ķēdē atzina par būtiskām. Šo ar sociālo un pārvaldību saistīto IRI novērtēšanas metodika bija atbilstoša klimata un vides IRI novērtēšanā izmantotajai pieejai. Tas ietvēra vērtību ķēdes kartēšanu, sadarbību ar iekšējām un ārējām ieinteresētajām personām un identificēto IRI būtiskuma novērtēšanu, pamatojoties gan uz finansiālo, gan ietekmes perspektīvu, izmantojot noteiktās robežvērtības un novērtēšanas sistēmas.

Atjauninot 2024. gada DBN, tika noteiktas 66 ietekmes, riski un iespējas, tostarp 17 finansiālās iespējas. Pēc tam tika novērtēti identificēto IRI ietekmes būtiskums, ņemot vērā pozitīvās vai negatīvās ietekmes uz cilvēkiem un vidi lielumu, tvērumu un

neatgriezeniskumu. Tad tika novērtēta finansiālā būtiskuma pakāpe, izvērtējot iespējamās ietekmes smagumu un varbūtību uz mūsu finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un pieļauvi kapitālam. Jomas eksperti no attiecīgajiem departamentiem sniedza ieguldījumu un novērtēja IRI visā šajā procesā. Ietekmes būtiskums tika novērtēts saskaņā ar mūsu ietekmes novērtēšanas metodiku, kā aprakstīts *ESG* uzticamības pārbaudes standartā.

Ietekmes iespējamība tika novērtēta attiecībā uz visiem būtiskajiem jautājumiem īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, izmantojot mūsu Riska politikas nefinanšu risku tabulu. Tā nosaka, cik liela ir finansiālās ietekmes rašanās iespējamība un kāds var būt tās potenciālais apjoms, novērtējot to skalā no 0 līdz 5. Ietekmes būtiskuma novērtējumā tiek aplūkots, cik nopietna un iespējama var būt faktiskā negatīvā ietekme uz cilvēkiem un planētu. Ietekmes nopietnību nosaka, ņemot vērā negatīvās ietekmes lielumu un apjomu, kā arī neatgriezeniskumu, un pozitīvās ietekmes lielumu un apjomu, un arī to novērtē skalā no 0 līdz 5. Novērtējumus veic, lai noteiktu jebkādas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā iespējamās pozitīvas vai negatīvas ietekmes varbūtību un šādas ietekmes smagumu. Par būtiskām uzskatīja visas ietekmes, kuru tvēruma, apjoma, varbūtības un nenovēršamības robežvērtība pārsniedza 3,25.

Lai novērtētu risku un iespēju finansiālo būtiskumu, tostarp ar klimata, vides, sociālajiem un pārvaldības faktoriem saistīto risku būtiskumu, izmantojām nefinanšu risku tabulu un tādējādi novērtējām finansiālo ietekmi saskaņā ar Riska politiku attiecībā uz visiem ar darbību un atbilstību saistītiem riskiem. Par būtiskiem uzskatīja visus riskus, kuru varbūtības un nopietnības vidējais rādītājs skalā no 1 līdz 5 pārsniedza 3,5. Visu kredītrisku, tirgus vai maksāspējas risku novērtējumā tika koriģētas finansiālās ietekmes skalas, lai atspoguļotu mūsu Riska politikā noteikto 10 miljonu eiro būtiskuma sliekšni paredzamajiem zaudējumiem, un attiecībā uz šiem riskiem netika ņemta vērā to varbūtība.

Papildus risku identificēšanai mēs novērtējām arī potenciālās iespējas, ko rada ar ilgtspēju saistītās tendences un norises. Tas ietvēra arīdzan ar jauniem produktiem un pakalpojumiem, pieļauvi kapitālam un ieguvumiem reputācijai saistītas iespējas. Novērtējot iespējas, tika izmantota līdzīga pieeja kā ietekmes un riska novērtējumos, ņemot vērā iespējamo ieguvumu apjomu un varbūtību. Pēc tam finanšu un ietekmes būtiskuma novērtējumu rezultāti tika konsolidēti un salīdzināti ar iepriekšējā gada rezultātiem, lai noteiktu izmaiņas un izstrādātu būtisko jautājumu galīgo sarakstu.

Mēs dokumentējām katra IRI novērtējuma pamatojumu ietekmes varbūtības un mēroga līmenī dažādos laika periodos. Ietekme, risks un iespēja tika definēti un novērtēti IRI identificēšanas procesā katrā būtiskā apakštēmā vai apakštēmā, un savstarpēji saistītās būtiskās ietekmes un riski tika savienoti galīgajā apkopošanas posmā, izmantojot manuālu saskaņošanas procesu. Apkopotos rezultātus apstiprināja valde un padome.

DBN process ir riska identificēšanas posms mūsu riska pārvaldības sistēmā, un vienlaikus Riska politikā noteiktais būtisko risku saraksts un iekšējo risku būtiskuma novērtējumu rezultāti tiek izmantoti kā procesa ievaddati.

Novērtējot finanšu riskus, ietekmi un iespējas, mēs ievērojām “četrus acu” principu un piesaistījām nozaru ekspertus, kuri ir atbildīgi arī par aplūkojamo tēmu ikdienas pārvaldību un ar tiem saistīto ikgadējo ilgtspējas pārskatu informācijas atklāšanu, lai mums būtu padziļināta izpratne par pamattēmām un mēs varētu ņemt vērā DBN rezultātus arī ikdienas darbībās, kas saistītas ar produktu izstrādi, riska pārvaldību, portfeļa pārvaldību, politikas izstrādi un citiem uzdevumiem.

Riska pārvaldība un ilgtspējas pārskatu sniegšanas iekšējā kontrole

2024. gadā mēs izveidojām ilgtspējas pārskatu standartu, kurā noteicām vispārīgos principus, vadlīnijas, pienākumus un pasākumus, kas jāievēro, sniedzot ilgtspējas pārskatu un informāciju mūsu gada pārskatos. Lai nodrošinātu savlaicīgu atklājamās informācijas sagatavošanu un datu pieejamību, gada pārskatu sniegšanas prasības tiek noteiktas pārskata gada trešajā ceturksnī. Galvenās prasības apkopo Ilgtspējas departaments, un tas arī saskaņo un koordinē atklājamās informācijas sagatavošanas termiņus, lai izpildītu prasības.

Ilgtspējas departaments iesaista darbības speciālistus gan IRI novērtējuma, gan ikgadējās ilgtspējas informācijas sagatavošanā. Darbības speciālisti katrai funkcijai vai procesam norīko tematiskos ekspertus, kuri definē prasības attiecībā uz konkrētiem ievaddatiem un pārskata prasības no derīguma, pārbaudes un atklāšanas skatpunkta, ņemot vērā datu pieejamību un stratēģiskus apsvērumus. Kad tiek izstrādāts saturs, darbības speciālisti pārskata informāciju par ilgtspēju un veic oficiālu parakstīšanu. Kad kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir validēta un apstiprināta, Ilgtspējas departamenta, kā arī Investoru attiecību un Ilgtspējīga finansējuma departamenta vadītāji apstiprina, ka visa parakstīšana ir veikta, un paši paraksta pārskatu, pirms atklāto informāciju apstiprina finanšu direktors un riska speciālists. Ilgtspējas departaments pārbaudē izmanto arī kartēšanas sarakstu, lai pārliecinātos, ka visas prasības ir izpildītas, un procesa beigās nosaka galīgo satura indeksu.

Riska novērtējumam DBN tvērumā mēs izmantojam robežvērtības, kā aprakstīts sadaļā “Būtisku jautājumu un IRI identificēšana”. Kvalitatīvā informācijas atklāšana saistībā ar ilgtspēju ir saistīta ar risku, ka var tikt izlaisti, nepatiesi, pārvērtēti vai nepietiekami novērtēti dati. Visus riskus, kas pārsniedz būtiskuma robežvērtību, uzskata par būtiskiem, un būtiskie riski netiek papildu prioritizēti. Lai mazinātu riskus, kas identificēti gan kvalitatīvai, gan kvantitatīvai informācijas atklāšanai, mēs piemērojam vairākus kontroles pasākumus, piemēram, principu “vismaz četras acis”. Mūsu darbinieku savāktos kvalitatīvos datus apstiprina par informācijas atklāšanu atbildīgais speciālists, lai nodrošinātu, ka tie ir godīgi, skaidri, nav maldinoši, ir visaptveroši un precīzi un ka tie ir sniegti saskaņā ar piemērojamajiem iekšējiem un ārējiem noteikumiem. Sniedzot kvantitatīvu informāciju par klimata un vides datiem, mēs ievērojam mūsu Datu kvalitātes pārvaldības procedūru un principus, kā arī *ESG* datu pārvaldības procedūru.

Galvenais datu vākšanas avots ir mūsu datu noliktavas, bet, ja iekšējie dati nav pieejami, mēs cenšamies vākt primāros datus tieši no klientiem vai ārējiem datu avotiem, kas sniedz reālus datus. Savāktos datus pēc tam paziņo apkopotā veidā. Ja dati nav pieejami, tiek izmantotas datu aizstājējmetodikas, kuru pamatā ir starptautiski standarti, piemēram, *PCAF*, vai arī tiek izstrādātas alternatīvas. Attiecībā uz visiem pārējiem datu veidiem, kurus nesagatavo mūsu *BI* datu departaments, attiecīgie jomas eksperti sagatavo datus, pamatojoties uz dažādiem avotiem, kas var ietvert ikgadējo datu apkopošanu no aptaujām, finanšu darbības pārskatiem, mācību dalībnieku apmeklējuma uzskaites lapām un cita veida ierakstiem. Apstiprināšanu pēc tam veic par informācijas atklāšanu atbildīgais speciālists. Datu metodikas un ierobežojumi attiecībā uz visiem paziņotajiem datiem ir norādīti attiecīgajās sadaļās. Klimata un vides kvantitatīvos datus vāc un regulāri uzrauga visā to aprites ciklā, ievērojot Datu kvalitātes pārvaldības procedūru. Plašāka informācija ir atrodama sadaļā “Mūsu politika, procedūras un standarti”.

Kad dati ir apkopoti konkrētiem ziņošanas mērķiem, to saturu validē par datiem vai pakalpojumiem atbildīgie speciālisti. Šīs validācijas satvarā parasti pārbauda iegūto rezultātu kvalitāti, salīdzinot ar sākotnēji sagatavoto darījumdarbības prasību dokumentāciju, kurā definēts, kādi dati, vienības, avoti ir nepieciešami datu izstrādei. Datu validācijā ievēro “četrus acu” principu, jo datu validētājs nedrīkst vienlaikus būt datu sniedzējs. Validācijas darbs var ietvert pārbaudi par to, vai datu aptvērums un daudzums atbilst prasībām; vajadzības gadījumā statistikas datu salīdzināšanu ar iepriekšējo ciklu statistiku; pārbaudi par to, vai ir pieejami saistītie metadati un vai tie atbilst gaidītajam; neatbilstību izmeklēšanu statistikā; izlases veida testēšanu; statistikas datu validāciju, salīdzinot tos ar gaidīto un ar jomas informāciju. Šādus testus veic darbības analītiķi vai datu pārvaldnieki savu parasto validācijas uzdevumu ietvaros. Validētājam jādokumentē iegūto rezultātu pieņemšana Ilgtspējas departamenta norādītajā vietā.

Lai mazinātu riskus, kas saistīti ar validācijas trūkumu un revīzijas izsekojamības nodrošināšanu, 2024. gadā mēs ieguldījām līdzekļus pārskatu sniegšanas platformā *Workiva*. Gada gaitā valdes, Revīzijas komitejas un padomes sanāksmēs mēs apspriedām šā ilgtspējas pārskata sagatavošanas procesa grafiku, resursus un riskus, kā arī rīku iepirkuma procesu.

Pārskats par pārvaldību

UZRAUDZĪBAS PADOME

Uzraudzības padomes (padome) vispārīgie pienākumi ir aprakstīti Pārvaldības ziņojumā. Padome nosaka stratēģiju, kas attiecas uz ilgtspēju, un pārbauda mūsu darbības rezultātus.

Sastāvs un dažādība

2024. gada 31. decembrī padomē bija deviņi locekļi, no kuriem četras – sievietes, un tie bija sešu dažādu tautību pārstāvji vecumā no 36 līdz 70 gadiem. Pieci no deviņiem locekļiem tika klasificēti kā neatkarīgi, bet pārējos iecēla privātā kapitāla fondu konsorcijs, ko vada mūsu divi galvenie akcionāri – *Blackstone* un *DNB Bank*. Padomē nav darbinieku un darba ņēmēju pārstāvju, un tajā nav arī nekādu citu darbinieku un darba ņēmēju pārstāvības modeļu (piemēram, padomdevēju komiteju, kurās piedalās darbinieki, vai darbinieku īpašumtiesības uz akcijām). Mēs nesekojam līdzi tam, vai mūsu padomes locekļi pieder pie nepietiekami pārstāvētām sociālajām grupām.

Prasmes un zināšanas

Pirms iecelšanas amatā katrs padomes loceklis tiek novērtēts, lai pārbaudītu viņa zināšanas vairākās jomās, tostarp par pārvaldību un tiesisko regulējumu, nozarei specifiskiem jautājumiem, stratēģisko plānošanu, noregulējumu un atveseļošanu, riska pārvaldību, vadības kompetenci, tehnoloģisko lietpratību un izpratni par *ESG* apsvērumiem.

Visiem padomes locekļiem ir vismaz bakalaura grāds, kā arī zināšanas, prasmes un pieredze, kas nepieciešama, lai pildītu uzraudzības funkcijas. Viņi visi ir ieguvuši plašu pieredzi finanšu nozarē, ieņemot vadošus amatus bankās vai ieguldījumu sabiedrībās, un viņi visi pārzina šo nozari. Viņu uzkrātā pieredze stiprina mūsu riska pārvaldības praksi un ļauj viņiem pārbaudīt mūsu darbību.

Visi padomes locekļi izprot ilgtspējas standartus un to, kā varam nodrošināt ilgtspējīgu attīstību. Pamatojoties uz kolektīvo piemērotības novērtējumu, ir secināms, ka padomes locekļiem ir pietiekamas zināšanas par *ESG*. Kolektīvā potenciāla/piemērotības līmenis attiecīgajās jomās tiek uzskatīts par pietiekamu, ja vismaz viens loceklis savas zināšanas ir novērtējis ar "labi – var to paskaidrot", norādot, ka personai ir pietiekamas zināšanas un pieredze, lai koncepcijas piemērotu mazāk sarežģītos jautājumos. Mēs apzināmies, ka ir ļoti svarīgi, lai padomes locekļi regulāri papildinātu savas zināšanas, tāpēc esam iekārtojuši turpmākas *ESG* mācības 2025. gadam. Padomes locekļi ievēro Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (EVTI) un Eiropas Banku iestādes (EBI) vadlīnijas par piemērotības novērtēšanu un pastāvīgi apmeklē apmācības, lai nodrošinātu atbilstību regulatīvajiem noteikumiem un labi orientētos darījumdarbībā un tās riskos. Apmācības iniciatīvas tiek koordinētas, izmantojot kolektīvos mācību plānus, individuālos izaugsmes plānus un darbā ievadīšanas programmas. Padome katru gadu apstiprina savu apmācību plānu.

Visi jaunieceltie padomes locekļi saņem individuālus darbā ievadīšanas plānus, kas palīdz viņiem efektīvi iekļauties ieņemamajā amatā un organizācijā. Visiem padomes locekļiem ir jāisteno attīstības pasākumi, kas izklāstīti viņu individuālajos darbā ievadīšanas plānos un padomes kopīgajos apmācību plānos, un no viņiem tiek gaidīta aktīva papildu izaugsmes iespēju meklēšana ārpus šiem plāniem. Gan padomes, gan valdes vadības kompetencei ir jābūt atbilstošai attiecībā uz būtiskajiem riskiem, kas identificēti dubultā būtiskuma novērtējumā. Tālāk šajā ziņojumā ir paskaidrots, kā mūsu vadības struktūru kompetence ļauj tām labāk pārvaldīt un reaģēt uz jauniem ilgtspējas riskiem un iespējām, kas varētu ietekmēt mūsu ieinteresētās personas vai mūsu darbību (sk. sadaļas par padomes, padomes komiteju un valdes pienākumiem).

Ekspertu pieejamība

Padomei bez ierobežojumiem ir pieejami eksperti, lai saņemtu konsultācijas vai apmācību tādās jomās kā ilgtspēja, un tā var pieprasīt iekšējo informāciju no organizācijas struktūrvienībām.

Pienākumi

Padome apstiprina valdes locekļu pilnvaras, organizatorisko struktūru, Riska politiku un riska apetītes sistēmu, jo tā tiek integrēta atbildība par *ESG* riska faktoriem šajās jomās. Tā pārbauda *ESG* riska pārvaldības stratēģiju un uzticamības pārbaudes procesus īstenošanu.

Turklāt padome pārbauda *ESG* integrāciju, ziņošanu un riska pārvaldību, apstiprina valdes ierosināto ilgtspējas stratēģiju un politiku un uzrauga to īstenošanu. Ilgtspējas stratēģija ir neatņemama mūsu stratēģijas 2024.–2026. gadam sastāvdaļa, un to

atbalsta pamatā esošās darbības stratēģijas un rīcības plāni, kas attiecīgos gadījumos ir valdes pārziņā. Padome saskaņā ar Ilgtspējas stratēģiju izvirza ar ilgtspēju saistītus mērķus, kas pēc tam tiek pārvērsti ikgadējos valdes un visas organizācijas mērķos, kā arī transponēti mūsu iekšējā pārvaldībā un procesos. Padome pārrauga dubultā būtiskuma novērtējumu un apstiprina tā rezultātus. No tā izriet ziņošanas standarti un ilgtspējas pārskats, kas ir daļa no mūsu sniegtās informācijas par ilgtspēju. Visbeidzot, padome apstiprina gada pārskatu, kurā ir iekļauta informācija par ilgtspēju.

Padome uzrauga mūsu darbības vides, sociālos, pārvaldības un ekonomiskos riskus, faktisko un potenciālo ietekmi un iespējas. Tā ir modra, aizsargājot pret nelabvēlīgu ietekmi un jauniem scenārijiem, kas var mūs ietekmēt. Šī uzraudzība aptver regulārus ceturkšņa pārskatu ciklus un *ad hoc* riska un ilgtspējas novērtējumus, nodrošinot visaptverošu mūsu darba pārraudzību. Lai uzzinātu, kā īpašās kontroles un procedūras ir integrētas citās iekšējās funkcijās attiecībā uz IRI, skat. sadaļu “Kopsavilkums par administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru pakļautību, pārvaldību un pārraudzību ilgtspējas jautājumos”.

Padome pārrauga savas komitejas, lai nodrošinātu, ka *ESG* pārskati ir rūpīgi, precīzi un vienoti un ka tiek ņemti vērā būtiskie riski. Valde sazinās ar padomi ar komiteju starpniecību, tāpēc tās ir efektīvi ziņošanas mehānismi pārvaldības struktūrā. Padome ir atbildīga par bankas stratēģijas īstenošanas vadību, ņemot vērā būtisko ietekmi, riskus un iespējas (IRI), kā arī riska apetīti. Padome ar savu komiteju starpniecību regulāri saņem ziņojumus, kas sīki izklāstīti sadaļās “Lomas” un “Konkrētas komiteju lomas saistībā ar *ESG*”. Komitejas ziņo par savām funkcijām, sniedzot padomei vispusīgu pārskatu par bankas riska situāciju un tās stratēģijas īstenošanas gaitu. Finanšu pārskati aptver arī ilgtspējas riskus un sniedz ES regulās stingri noteikto informāciju par riskiem. IRI tiek integrētas, stratēģiski sadarbojoties ar darbības struktūrvienībām, tādējādi riska pārvaldību saskaņojot ar operatīvajām darbībām un lēmumu pieņemšanas procesiem. Bankas Cilvēku un kultūras, Riska nodaļa un Ilgtspējas departaments organizē darbinieku apmācību, lai veicinātu riska apzināšanās kultūru, savukārt nepārtraukti atgriezeniskās saites mehānismi visās funkcijās nodrošina, ka riska kontroles mehānismi ir efektīvi un saskaņoti ar mainīgajām regulatīvajām prasībām un darījumdarbības vajadzībām (sk. sadaļu “IRI pārraudzības kopsavilkums”).

Padomes komitejas

Padomē ir četras obligātās komitejas – Revīzijas komiteja, Izvirzīšanas komiteja, Atalgojuma komiteja un Riska komiteja. Šīs komitejas konsultē padomi un palīdz tai izstrādāt un piemērot stabilu iekšējās pārvaldības sistēmu. Komitejas sniedz konsultācijas, īstenojot pakāpenisku lēmumu pieņemšanas procesu, kurā padomei iesniegtos priekšlikumus vispirms rūpīgi izskata atbildīgā komiteja vai komitejas, kas pēc tam sniedz ieteikumus padomei. Padomes komitejas atskaitās tieši padomei. Katras komitejas pienākumi ir noteikti un izklāstīti bankas Padomes komiteju nolikumā, kas nosaka to ieguldījumu padomes pārvaldības procesos.

Komitejās ir vismaz trīs padomes locekļi, un viņiem visiem ir jābūt ar komitejas darbam nepieciešamajām zināšanām.

Nepieciešamās kompetences

Riska komitejas, Revīzijas komitejas, Izvirzīšanas komitejas un Atalgojuma komitejas locekļu kompetences, kas prasītas EVTI un EBI Kopīgajās pamatnostādnēs par vadības struktūras locekļu piemērotības novērtējumu (EBA/GL/2021/06) un EBI Pamatnostādnēs par iekšējo pārvaldību EBA/GL/2021/05, ir šādas:

Revīzijas komiteja (sk. arī sadaļu “Īpašas komiteju funkcijas saistībā ar ESG”):

- izpratne par grāmatvedības principiem un to piemērošanu, finanšu pārskatu standartiem un revīzijas praksi;
- zināšanas par iekšējās kontroles sistēmām un riska pārvaldības procesiem;
- zināšanas par normatīvajām prasībām, kas reglamentē finanšu pārskatu sniegšanu, ilgtspējas pārskatu sniegšanu un revīziju;
- pieredze finanšu pārskatu izvērtēšanā un revīzijas konstatējumu novērtēšanā;
- spēja pārraudzīt iekšējo un ārējo revidentu darbu;
- izpratne par korporatīvās pārvaldības principiem un ētikas standartiem;
- analītiskās prasmes, kas ļauj identificēt finanšu riskus un novērst trūkumus;
- spēcīgas komunikācijas un jautājumu uzdošanas prasmes.

Izvirzīšanas komiteja:

- zināšanas par korporatīvās pārvaldības principiem un paraugpraksi;
- izpratne par valdes sastāvu, dažādību un pēctecības plānošanu;
- normatīvo prasību pārzināšana attiecībā uz iecelšanu valdē;
- spēja novērtēt valdes locekļu kandidātu prasmes, pieredzi un neatkarību;
- zināšanas par mūsu stratēģiskajiem mērķiem un darbības vajadzībām;
- izpratne par nozares tendencēm un jaunākajām norisēm;
- spēcīgas saskarsmes un vienprātības veidošanas prasmes;
- godprātība un neatkarība lēmumu pieņemšanā.

Atalgojuma komiteja:

- izpratne par atalgojuma principiem, praksi un normatīvajām prasībām;
- zināšanas par motivācijas struktūrām, darbības rādītājiem un riska saskaņošanu;
- izpratne par vadītāju atalgojuma tendencēm un kritērijiem;
- spēja izstrādāt un novērtēt atalgojuma politiku un programmas;
- izpratne par pārvaldības jautājumiem, kas saistīti ar vadītāju atalgojumu un informācijas atklāšanas prasībām;
- izpratne par mūsu darbības stratēģiju un darbības mērķiem;
- spēcīgas analītiskās prasmes, kas ļauj novērtēt, cik efektīvi un taisnīgi ir atalgojuma pasākumi;
- komunikācijas prasmes, lai sazinātos ar ieinteresētajām personām un izskaidrotu lēmumus par atalgojumu.

Riska komiteja:

- izpratne par riska pārvaldības principiem, metodikām un praksi;
- normatīvo prasību un riska pārvaldības vadlīniju pārzināšana;
- pieredze finanšu analīzē un riska novērtēšanā;
- zināšanas par mūsu uzņēmējdarbības modeli, produktiem un pakalpojumiem;
- izpratne par tirgus risku, kredītrisku, likviditātes risku, operacionālo risku un citiem riska veidiem;
- spēja interpretēt un novērtēt riska rādītājus un indikatorus;
- izpratne par jauniem riskiem un nozares tendencēm;
- labas komunikācijas un savstarpējās saskarsmes prasmes.

Šo kompetenču esība nozīmē, ka komitejas locekļiem ir zināšanas un kvalifikācija, kas nepieciešamas, lai efektīvi pildītu savus pienākumus un sniegtu ieguldījumu bankas vispārējā pārvaldībā un pārraudzībā, t. sk. efektīvā IRI un ilgtspējas pārvaldībā.

Īpašas komiteju funkcijas saistībā ar *ESG*

Padomes komiteju pienākumi ir aprakstīti bankas Padomes komiteju nolikumā, un turpmāk ir izklāstīti konkrētie pienākumi attiecībā uz *ESG*.

Revīzijas komiteja uzrauga gada un konsolidēto finanšu pārskatu obligāto revīziju, kā arī gada un konsolidēto ilgtspējas pārskatu nodrošināšanu. Tā arī uzrauga, cik efektīva ir obligātā revīzija, un tādējādi nodrošina, ka mūsu revidenti ir neatkarīgi un objektīvi, kā arī pārrauga gada un konsolidēto ilgtspējas pārskatu sagatavošanu. Tā uzrauga ilgtspējas pārskatu sniegšanas procesu un to, kā banka nosaka, vai informācija tiek sniegta saskaņā ar ilgtspējas pārskatu standartiem, un sniedz ieteikumus, kā aizsargāt procesa integritāti. Komiteja informē padomi par obligātās revīzijas un ilgtspējas pārskatu ticamības apliecinājuma rezultātiem un paskaidro, kā obligātā revīzija un ilgtspējas pārskatu ticamības apliecinājums veicinājis attiecīgi finanšu pārskatu un ilgtspējas pārskatu integritāti un kāda bijusi komitejas loma šajā procesā.

Izvirzīšanas komiteja apzina piemērotus kandidātus valdes locekļu amatam un informē par tiem padomi. Tā novērtē kandidātu kvalifikāciju un īpašības, izvērtē valdes vispārējo struktūru, kā arī izvērtē atsevišķu locekļu un visas valdes sniegumu, zināšanas, prasmes un pieredzi. Tā arī izvērtē pārvaldības pasākumus, veicina dažādību pārvaldes struktūrās un iesaka vienlīdzības, nediskriminācijas un dažādības politiku. Izvirzīšanas komiteja arī izvērtē un atkārtoti novērtē padomes locekļu individuālo un kolektīvo piemērotību, izvērtē padomes struktūru, lielumu, sastāvu un darbību.

Atalgojuma komiteja ir atbildīga par to, lai mūsu atalgojuma sistēma būtu saskaņota ar mūsu riska pārvaldības praksi. Tā arī pārrauga *ESG* riska apsvērumu integrēšanu atalgojuma politikā, lai ilgtspējas principi tiktu iedibināti bankas atalgojuma sistēmā.

Riska komiteja pārrauga mūsu pieeju *ESG*, jo tā pārskata mūsu ilgtspējas stratēģiju un iesaka to padomei, uzrauga, vai *ESG* riska faktori ir efektīvi integrēti riska pārvaldības sistēmā, iesaka riska līmeni, ko varam uzņemties, un nodrošina *ESG* faktoru pienācīgu ņemšanu vērā riska procesos, piemēram, stresa testēšanā. Komiteja regulāri sniedz riska ziņojumus par *ESG* risku un pārrauga *ESG* riska mērķu sasniegšanas jomā panākto progresu.

VALDE

Valdes vispārīgā loma ir aprakstīta Pārvaldības ziņojumā.

Sastāvs un dažādība

2024. gada 31. decembrī valdē bija septiņi locekļi, no kuriem viena – sieviete, un tie bija septiņu dažādu tautību pārstāvji vecumā no 42 līdz 57 gadiem. Visiem valdes locekļiem ir vismaz bakalaura grāds atzītā augstskolā, kā arī dažāda izglītība un profesionālā pieredze (piemēram, jurisprudencē, finansēs, uzņēmējdarbības vadībā, datorzinātnēs), tādējādi valdes locekļiem ir dažādas prasmes, tostarp būtiskas vispārīgās prasmes, un profesionālā pieredze dažādās jomās.

Prasmes un zināšanas

Valdes locekļiem ir jābūt ar kvalifikāciju un pieredzi, kas nepieciešama pienākumu veikšanai, kā arī zināšanām un prasmēm, kas vajadzīgas, lai pieņemtu pamatotus lēmumus. Visiem valdes locekļiem ir nepieciešamas šādas prasmes un zināšanas: prasme izstrādāt un formulēt skaidru organizācijas stratēģisko redzējumu, salāgojot to ar bankas mērķiem un vērtībām; prasme identificēt, novērtēt un pārvaldīt riskus dažādās darbības jomās, kā arī pārliecināties, ka tiek ievērotas normatīvās prasības un iekšējā politika; vispusīga izpratne par finanšu koncepcijām, tostarp budžeta plānošanu, finanšu pārskatu sagatavošanu un kapitāla pārvaldību, kas var veicināt ilgtspējīgu izaugsmi un rentabilitāti; zināšanas par mums piemērojamajiem tiesību aktiem, noteikumiem un nozares standartiem, īpašu uzmanību pievēršot atbilstības nodrošināšanai un regulatīvo risku mazināšanai; zināšanas par korporatīvās pārvaldības principiem un paraugpraksi, tostarp par pārraudzības mehānismiem un lēmumu pieņemšanas procesiem; spēcīgas vadības prasmes, kas spēj iedvesmot un motivēt komandas, veicināt atbildības un sadarbības kultūru, kā arī virzīt organizatoriskas pārmaiņas; efektīvas komunikācijas prasmes, lai skaidri un kodolīgi izklāstītu sarežģītas idejas gan iekšēji, gan ārēji, kā arī veicinātu pārredzamību un uzticēšanos; apņemšanās ievērot ētisku rīcību un godprātību, kā arī rīkoties godīgi, taisnīgi un ar cieņu visās attiecībās un lēmumu pieņemšanas procesos; spēja veidot un uzturēt attiecības ar dažādām ieinteresētajām personām, tostarp akcionāriem, regulatoriem, darbiniekiem un klientiem, lai sasniegtu kopīgus mērķus; spēja ieviest jauninājumus un pielāgoties mainīgajiem tirgus apstākļiem un tehnoloģiju attīstībai, veicinot nepārtrauktus uzlabojumus un nodrošinot mums konkurences priekšrocības.

Tāpat ir svarīgi, lai valdes locekļiem būtu prasmes un zināšanas riska pārvaldības, *ESG* un tehnoloģiju jomā. Viņiem ir jāizprot ilgtspējas jautājumi, kas attiecas uz banku nozari, jāpārzina *ESG* ziņošanas standarti un noteikumi, kā arī jāspēj novērtēt un pārvaldīt *ESG* riskus. Valdes locekļi, kuriem ir tik dažādas prasmes, var palīdzēt padarīt pārvaldību un lēmumu pieņemšanu efektīvu. Valde pārliecinās, ka tās locekļi ir apmācīti par to, kā *ESG* riska faktori varētu ietekmēt uzņēmējdarbības modeli, jo īpaši par to pārneses kanāliem un to iespējamo prudenciālo un stratēģisko ietekmi uz uzņēmumu grupu. Valdes locekļi tiek apmācīti saskaņā ar EVTI un EBI pamatnostādņēm par piemērotības novērtēšanu, lai viņi varētu nodrošināt atbilstību normatīvo aktu prasībām un būt informēti par uzņēmējdarbību un tās riskiem. Šajās apmācības sesijās aplūko plašu tematu klāstu, sākot ar *ESG* apsvērumiem un beidzot ar pārvaldību un riska vadību. Apmācības iniciatīvas tiek koordinētas, izmantojot kolektīvos mācību plānus, individuālos izaugsmes plānus un darbā ieviešanas programmas. Padome katru gadu apstiprina valdes apmācību plānu.

Visi jaunieceltie valdes locekļi saņem individuālus darbā ieviešanas plānus, kas palīdz viņiem efektīvi iekļauties ieņemamajā amatā un organizācijā. Valdes locekļiem ir jāiepazīstas ar mūsu stratēģiju, kultūru un riska pārvaldību. 2024. gada ceturtajā ceturksnī augstākā līmeņa vadībai tika organizēts mācību kurss par klimata un vides riskiem.

Katra valdes locekļa individuālā un kolektīvā piemērotība tiek pastāvīgi uzraudzīta, lai pārliecinātos, ka viņi joprojām ir piemēroti un atbilstīgi savu uzdevumu veikšanai. Katram valdes loceklim ir sava kompetences joma, un viņš ir atbildīgs par konkrētām jomām. Valdes locekļi, izņemot izpilddirektoru, darbojas kā nodaļu vadītāji un uzņemas atbildību par riskiem, kas norādīti Riska politikā attiecībā uz viņu darbības jomām. Izpilddirektors parasti nevada nodaļas tieši, taču 2025. gadā viņš uz laiku uzņemsies atbildību par Privātpersonu apkalpošanas nodaļas vadību, līdz tiks iecelts jauns nodaļas vadītājs. Šāda pieeja atbildībai par risku rada visaptverošu pārraudzības struktūru, kurā katrs valdes loceklis iegulda savas specializētās zināšanas, lai pārvaldītu riskus, kas ir viņa kompetencē.

Ekspertu pieejamība

Valde var saņemt ekspertu konsultācijas, tostarp konsultācijas par *ESG*.

Pienākumi

Valde ievēro ilgtspējas politiku, integrējot atbildību par *ESG* riska faktoriem mūsu organizatoriskajā struktūrā, tostarp pārvaldības struktūrās, noteikumos un procesos.

Valde apzina, novērtē un uzrauga *ESG* faktoru ietekmi, riskus un iespējas mūsu darbībai un nodrošina, ka tiek veikts dubultā būtiskuma novērtējums, lai identificētu visus ilgtspējas jautājumus, kas varētu būtiski ietekmēt mūsu darbību, un visas jomas, kuras var būtiski ietekmēt mūsu piegādātāji, tirgotāji vai klienti. Valde ierosina dubultā būtiskuma novērtējuma rezultātus apstiprināšanai padomē un pārrauga *ESG* uzticamības pārbaudes novērtējumu gan īstermiņa, gan vidēja termiņa, gan ilgtermiņa ietekmes ziņā. Valde arī ierosina ilgtspējas stratēģiju un politiku padomei, kurai tā jāapstiprina un pēc tam jāīsteno. Valde pārrauga ziņošanu par ilgtspējas jautājumiem un īsteno *ESG* prasības, kā arī katru ceturksni ar padomes komiteju starpniecību ziņo padomei par rezultātiem.

Īpašas valdes komiteju funkcijas saistībā ar *ESG*

Valde ir izveidojusi vairākas valdes komitejas – darbinieku grupas, kas ieceltas konkrētu funkciju veikšanai: Pārmaiņu konsultāciju padomes komiteja, Nefinanšu riska komiteja, Klientu riska komiteja, Kredītu komiteja, Cenu komiteja, Ētikas komiteja, Modeļa riska komiteja, Ieguldījumu produktu pārvaldības komiteja, Aktīvu un saistību komiteja un Datu pārvaldības komiteja. Šīs valdes komitejas atbalsta valdi savās specifiskajās jomās, uzlabo pārvaldību un lēmumu pieņemšanu. Valdes komitejas atskaitās valdei, un katras komitejas priekšsēdētājs regulāri ziņo valdei par komitejas darbību. Pienākumu deleģēšana komitejām neatbrīvo valdi no tās kolektīvajiem pienākumiem un atbildības.

Visu valdes komiteju saraksts un to galvenie uzdevumi ir izklāstīti Pārvaldības ziņojumā. Vairākas valdes komitejas pilda būtiskas *ESG* funkcijas:

Aktīvu un saistību komiteja (ASKO) novērtē ilgtspējas risku aktīvu un saistību pārvaldībā, kases operācijās, dividendžu izmaksāšanā, kā arī kapitāla plānošanā un sadalē. Tā nosaka principus un pieejas darbam šajās jomās un nodrošina noteikumu ievērošanu. ASKO nodrošina noteikto principu un pieeju efektīvu piemērošanu aktīvu un saistību pārvaldībā, kā arī kapitāla plānošanā un sadalē. Tā vispārējos noteikumus pārvērš konkrētos noteikumos un iekšējos normatīvajos aktos.

Kredītu komiteja, pieņemot lēmumus par klientu kredītēšanu, ņem vērā *ESG* riska faktorus, vienlaikus ievērojot noteiktās uz risku balstītās pieejas. Kredītu komiteja nodrošina stabilu un vienotu kredītēšanas kultūru, un tādējādi tai ir būtiska loma atbildīgas kredītēšanas prakses un ilgtspējīgas darījumdarbības veicināšanā uzņēmumu grupā.

Ieguldījumu produktu pārvaldības komiteja pārskata un apstiprina galvenos principus (tostarp vides, sociālo un pārvaldības (*ESG*) pasākumu integrāciju, saistītos paziņojumus un informācijas atklāšanu), aktīvu sadalījumu modeļu portfeļiem un modeļu portfeļus diskrecionārā portfeļa pārvaldības pakalpojuma sniegšanai, kā arī saistītos jautājumus (konkrētā finanšu instrumenta un/vai tā ražotāja vai izplatītāja *ESG* uzticamības pārbaude, riska uzraudzība, ieguldījumu lēmumi u. c.).

Nefinanšu riska komiteja atbalsta valdi nefinanšu risku pārvaldībā, lai nodrošinātu bankas stabilitāti un reputāciju. Tā nodrošina pārraudzību un sniedz konsultācijas, kritiski izvērtē lēmumus par riska apstrādi un sniedz norādījumus par jauniem riskiem. Komiteja ir atbildīga par atbalstu valdei, kad tā pārvalda iespējamus Rīcības kodeksa pārkāpumus, kurus izdara darbinieki, personīgos darījumus, iekšējās informācijas izpaušanu, interešu konfliktus, kukuļošanas un korupcijas vai iekšējās krāpšanas gadījumus.

Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru locekļu sadalījums pēc dzimuma un skaita.

	Sievietes	Vīrieši	Kopā
Locekļu ar izpildfunkcijām skaits, #	1	6	7
Locekļu bez izpildfunkcijām skaits, #	4	5	9
Padomes un valdes locekļu dzimumu dažādības koeficients (sievietes attiecībā pret vīriešiem), %	–	–	46
Uzraudzības struktūru neatkarīgie locekļi, %.	33	22	55

Finanšu direktors un riska direktors

Individuālie pienākumi attiecībā uz IRI

Finanšu direktors vada Finanšu nodaļu un ir valdes loceklis. Finanšu direktors ir atbildīgs par mūsu *ESG* sistēmas izveidi, uzturēšanu un regulāru atjaunināšanu. Tas ietver *ESG* riska faktoru (t. i., vides, sociālo vai pārvaldības jautājumu, kas ar darījuma partneru, ieguldīto aktīvu, vērtību ķēdes un citu kanālu starpniecību var negatīvi ietekmēt uzņēmuma finanšu rezultātus, maksāspēju vai likviditāti) integrēšanu mūsu pārvaldības struktūrās un to, lai nodrošinātu, ka mēs ievērojam ES un valstu tiesību aktus par *ESG* informācijas atklāšanu. Finanšu direktors papildus ir atbildīgs par kvantitatīvas vai kvalitatīvas informācijas atklāšanu par ilgtspēju un ikgadējo korporatīvo ilgtspējas pārskatu sagatavošanu saskaņā ar ES un valsts tiesību aktu prasībām.

Grupas Ilgtspējas departaments (GID), kas ir daļa no Finanšu nodaļas, izstrādā un ierosina *ESG* mērķrādītājus dažādām nodaļām. Tas palīdz īstenot ilgtspējas sistēmu, iekļaujot stratēģiskos *ESG* mērķus politikā, vadot apmācības, lai informētu par stratēģiju, un sniedzot ieteikumus par ilgtspējas jautājumiem par regulējumu atbildīgajiem speciālistiem.

GID katru gadu pārskata Ilgtspējas stratēģiju un ierosina atjauninājumus, kas veicinātu *ESG* principu ievērošanu. Tas sniedz savus ieteikumus valdei un konsultē lēmumu pieņemšanas procesos par kredītu piešķiršanu nozīmīgiem finansēšanas darījumiem, sadarbojoties ar korporatīvo klientu apkalpošanas un kreditēšanas struktūrvienībām, lai nodrošinātu, ka finansēšanas darbības ir saskaņotas ar ilgtspējas mērķiem un *ESG* riska principiem.

GID ir vispārēji atbildīgs par ilgtspējas uzraudzību un ziņošanu, kas ietver arī ikgadējā korporatīvā ilgtspējas pārskata sagatavošanu. Tas arī ierosina pārskatīt vai uzlabot visaptverošo Ilgtspējas politiku, lai padome to apstiprinātu, tādējādi nodrošinot nepārtrauktu bankas *ESG* pieejas un darbības rezultātu uzlabošanu.

Riska direktors atbild par mūsu riska pārvaldības sistēmas īstenošanu, kas ietver riska politikas, riska apetītes pārskata un citu iekšējo noteikumu par risku uzraudzību. Šī struktūra cita starpā identificē, novērtē un pārvalda *ESG* riska faktorus.

ESG riska faktoru iekļaušana mūsu riska apetītes pārskatā ļauj mums tos efektīvāk risināt. Riska direktors pastāvīgi uzrauga riskus un ar Padomes Riska komitejas starpniecību ziņo par tiem valdei un padomei. Tādējādi lēmumu pieņēmēji ir labi informēti par to, kā mūsu riska profils atbilst mūsu riska apetītei, stratēģijai, uzņēmējdarbības plāniem un atalgojuma shēmām.

CRO ir arī pilnvarots vajadzības gadījumā paust bažas un nodot jautājumus izskatīšanai tieši padomei, jo īpaši par riskiem, kas būtiski ietekmē vai var ietekmēt mūsu riska profilu. Finanšu direktors sadarbojas ar riska direktoru, lai izstrādātu atbilstošu riska apetīti, kas atbilst mūsu stratēģijai un mūsu spējai uzņemties riskus. Turklāt finanšu direktors pārbauda mūsu stratēģijas un finanšu plānu rūpīgu pārbaudi attiecībā pret pieļaujamo riska līmeni un finanšu plānošanas procesā iekļauj Riska nodaļas ieguldījumu.

Finanšu direktors un riska direktors ziņo valdei par jautājumiem, kas saistīti ar risku, tostarp par galvenajiem riska rādītājiem (GRR), un ar komiteju starpniecību sniedz jaunāko informāciju padomei. Padome aktīvi uzrauga *ESG* riskus, sagatavojot ceturkšņa riska pārskatus un *ESG* pārskatus, un saņem jaunāko informāciju par konkrētiem jautājumiem. Lai atvieglotu biežāku uzraudzību un pēcpasākumus, valdes noteiktie limiti tiek uzraudzīti katru mēnesi, ja nepieciešams, saskaņā ar Kredītriska pārskatu sagatavošanas norādījumiem.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldībai piemērotās kontroles un procedūras

Lai efektīvi pārvaldītu ietekmi, riskus un iespējas, esam izveidojuši šādus kontroles pasākumus un procedūras: identificēšana un novērtēšana: mums ir ieviesta procedūra, kas reglamentē ikgadējā dubultā būtiskuma novērtējuma veikšanas lomas un procesu, kā arī procedūra ar klimatu un vidi saistīto risku identificēšanai, to ietekmes novērtēšanai un novēršanai; pārraudzība: padome pārbauda IRI identificēšanu, novērtēšanu un pārvaldību un apstiprina dubultā būtiskuma novērtējuma rezultātus. Valde ir atbildīga par *C&E RBE* rezultātu apstiprināšanu; integrēšana stratēģijā un iekšējos procesos: valde apspriež dubultā būtiskuma novērtējuma rezultātus un *C&E RBE* rezultātus. Valdes apspriedē par *C&E RBE* rezultātiem būtu jāapspriež *C&E RBE* analīzes rezultātu ietekme uz uzņēmējdarbības modeli un mūsu stratēģiju. Tā kā *ESG* riski tiek uzskatīti par riska faktoriem, kas var ietekmēt visus pārējos būtiskos riska veidus un apakšveidus, tos integrē un pārvalda, izmantojot vispārējo riska kategoriju (piemēram, kredītriska) riska pārvaldības procesu.

Kopsavilkums par pakļautību, pārvaldību un pārraudzību ilgtspējas jautājumos

Esam noteikuši savu pārvaldības modeli, lomas un atbildību par *ESG* riskiem un integrējam tos mūsu esošajā politikā. Mūsu pārvaldības struktūra palīdz mums pieņemt stratēģiskus lēmumus, lai pārvaldītu riskus, ar kuriem saskaramies, tostarp ar klimatu un vidi saistītos riskus, noteikt mērķus un uzraudzīt progresu šo mērķu sasniegšanā.

Kā mēs integrējam *ESG* apsvērumus savā pārvaldībā

Padome Apstiprina un uzrauga ilgtspējas stratēģiju un politiku.	Revīzijas komiteja	Darbojas kā neatkarīga struktūra, kas pārrauga un nodrošina pilnīgu, precīzu un konsekventu ziņošanu un būtisku risku izskatīšanu.
	Izvirzīšanas komiteja	Novērtē valdes struktūru, darbību, zināšanas, prasmes un pieredzi gan kolektīvi, gan individuāli.
	Atalgojuma komiteja	Pārrauga <i>ESG</i> riska integrāciju atalgojuma politikā.
	Riska komiteja	Pārrauga, kritiski izvērtē un uzrauga <i>ESG</i> riska apetīti un konsultē par to padomi; uzrauga <i>ESG</i> risku ceturkšņa riska pārskatos.
Valde Ierosina un īsteno ilgtspējas stratēģiju un politiku. Pieņem stratēģiskus lēmumus par vides un sociālajiem faktoriem. Ierosina riska apetīti attiecībā uz portfeļiem, kas ir jutīgi pret klimata riskiem.	Ieguldījumu produktu pārvaldības komiteja	Atbalsta valdi mūsu ražoto un (vai) izplatīto ieguldījumu produktu un/vai pakalpojumu pārvaldībā.
	Ētikas riska komiteja	Atbalsta valdi darbībās, kas saistītas ar aktīvu un saistību pārvaldību.
	Kredītu komiteja un Klientu riska komiteja	Ņem vērā <i>ESG</i> riska faktorus klientu novērtēšanā un kreditēšanas lēmumu pieņemšanā.
	Nefinanšu riska komiteja	Atbalsta valdi ar finansēm nesaistītu risku pārvaldībā.
Nodaļas un departamenti Ilgtspējas stratēģija, ieskaitot klimata risku, ir noteikta katras nodaļas un par tās ieviešanu atbildīgo funkciju ceļvežos.	Privātpersonu apkalpošana	Izstrādā īpašu ilgtspējīgu finanšu risinājumu un produktu piedāvājumu mūsu uzņēmējdarbības segmentu klientiem.
	Korporatīvo klientu apkalpošana	Nodaļas un departamenti piemēro riska sistēmu savām darbībām un ir galvenokārt atbildīgi par savu riska līmeņu novērtēšanu, pārvaldību un uzraudzību visās riska kategorijās, tostarp <i>ESG</i> risku kategorijā.
	Finanses, darbības un tehnoloģija, un departamenti.	Tā ir pirmā iekšējās kontroles līnija, kas ierosina pieļaujamos riska limitus.
	Grupas ilgtspēja	Izstrādā ilgtspējas stratēģiju un sistēmu, kas jāpiemēro visām struktūrvienībām. Ierosina atjaunināt regulējumu un veicina <i>ESG</i> .
Atbilstības nodaļa	Uzrauga atbilstības riska statusu, pārrauga normatīvo prasību īstenošanu, konsultē par iekšējo pārvaldību un, piemērojot uz risku balstītu pieeju, plāno un veic apliecināšanas pasākumus.	
Riska nodaļa	Sadarbībā ar citām nodaļām un departamentiem nosaka vēlmi uzņemties risku, kā arī izveido riska pārvaldības un uzraudzības sistēmas. Veicina iekšējās kontroles sistēmu izveidi.	
Iekšējās revīzijas nodaļa	Ievērojot uz risku balstītu pieeju, novērtē, vai darbības, saistītie kontroles pasākumi, riska pārvaldības un vadības procesi darbojas, ir atbilstoši un efektīvi.	

Mūsu valde un padome tiek regulāri informētas par būtisku ietekmi, riskiem un iespējām, saņemot pārskatus vismaz reizi ceturksnī un papildus pēc vajadzības, ja notiek būtiski riski. GID sniedz ziņojumus par ilgtspējas stratēģisko iniciatīvu īstenošanas plānu un GDR, kas aptver ar klimata pārmaiņām saistīto ietekmi, riskus un iespējas, Riska nodaļa sagatavo ziņojumus par risku un noturības analīzi, savukārt Cilvēku un kultūras nodaļa sniedz ziņojumus par dzimumu nevienlīdzību gada atalgojuma pārskatā. Visi ziņojumi tiek iesniegti valdei, attiecīgajām padomes komitejām un padomei.

Mūsu pirmā, otrā un trešā līnija uzrauga un pārskata mūsu darbību atbilstību mūsu politikai un procedūrām. Tā kā uzticamības pārbaude ir daļa no dažādiem procesiem, to var pārbaudīt, ja tā ir iekļauta attiecīgās iekšējās kontroles funkcijas darbībā, un par rezultātiem tiks ziņots vadības struktūrām. Otrā līnija regulāri ziņo valdei par darbības rezultātiem. Trešā līnija informē valdi un ziņo Revīzijas komitejai un padomei par savu darbu un ieteikumu statusu.

Kad valde un padome pārbauda stratēģiju, lēmumus par nozīmīgiem darījumiem un riska pārvaldības procesu, tās apsver šajos ziņojumos norādīto ietekmi, riskus un iespējas kopā ar materiāliem, kas iesniegti par konkrētu grupai būtisku jautājumu. Šie ziņojumi un materiāli ļauj padomei redzēt stratēģijas īstenošanas ietekmi, lai tā varētu dot skaidrus norādījumus valdei un nodrošināt mūsu atbilstību stratēģiskajiem mērķiem.

Visas būtiskās IRI, kas saistītas ar būtiskiem jautājumiem, kā uzskaitīts sadaļā “Izmaiņas procesā salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu”, tiek pārskatītas un apspriestas Riska komitejā un apstiprinātas padomē katru gadu dubultā būtiskuma novērtējuma rezultātu apstiprināšanas procesā.

Esam iekļāvuši *ESG* riskus kā atalgojuma politikas sastāvdaļu saskaņā ar ECB 2022. gada tematisko pārskatu par paraugpraksi ar klimatu un vidi saistīto risku pārvaldībā. Šie *ESG* riski ir integrēti atalgojuma mainīgajās daļās, un to pamatā ir GDR, kas nosaka, vai ir sasniegti izvirzītie mērķi. Novērtēšanas perioda sākumā padome apstiprina darbības kritērijus valdes locekļiem, filiāļu vadītājiem, galveno funkciju veicējiem un iekšējās kontroles funkciju vadītājiem, kā arī vispārējos darbības kritērijus, piemēram, bankas mērķus un GDR. Pēc tam šie darbības kritēriji tiek izplatīti no valdes un augstākā līmeņa vadītājiem līdz viņu padotajiem, katrā līmenī iekļaujot ilgtspējas riskus un mūsu brīvprātīgās ilgtspējas saistības to darbības kritērijos. Šīs saistības attiecas uz visām *ESG* jomām, tostarp klimata un vides jautājumiem. Darbības novērtējuma rezultāti tieši ietekmē atalgojuma mainīgo daļu. Valde ik nedēļu uzrauga finansiālo sniegumu, bet katru ceturksni tiek pārskatīta GDR sasniegšana. Pēc tam padomei tiek iesniegts ziņojums par darbības rezultātiem, kas ir daļa no izpilddirektora ceturkšņa atjauninātās informācijas.

Attiecībā uz mūsu ikgadējo ilgtspējas informācijas atklāšanu valde un padome izvērtē un apstiprina mūsu būtiskās IRI, savukārt GID veic dubultā būtiskuma novērtējumu, lai pārskatītu finansiālā un ietekmes būtiskuma robežvērtības.

Ik pēc trim gadiem mēs veicam dubultā būtiskuma novērtējumu, ko papildina ieinteresēto personu aptauja. Starpposma gados mēs izmantojam iepriekšējos vērtēšanas rezultātus, ja ir būtiski pierādījumi, ka tie joprojām ir piemērojami. Būtisko jautājumu galīgo sarakstu apstiprina valde un padome, un tas tiek apstiprināts pārskata datumā.

Iepriekšējā novērtējuma saglabāšana ir pamatota, ja valde un padome pieņem GID priekšlikumu, ka mūsu organizatoriskajā un darbības struktūrā vai ārējos faktoros nav notikušas būtiskas izmaiņas, kas varētu ietekmēt jaunas vai esošās IRI. Būtiskas pārmaiņas, piemēram, nozīmīgi uzņēmumu apvienošanās vai pārņemšanas darījumi, ienākšana jaunos sektoros, darbības pārkārtošana, galveno piegādātāju vai piegādes ķēdes prakses maiņa, globāli notikumi, piemēram, pandēmijas, vai ietekmīgu darījumu attiecību veidošanās, tiek rūpīgi izvērtētas, lai noskaidrotu, vai tās var ietekmēt cilvēktiesības vai reputāciju sabiedrībā. Periodiska pārskatīšana ļauj ilgtspējas informācijas atklāšanā reaģēt uz mainīgajiem apstākļiem.

Mums ir īpaša dubultā būtiskuma novērtēšanas procedūra un ilgtspējas pārskatu standarts, lai nodrošinātu pārredzamību *ESG* jautājumu risināšanā. Šī sistēma ievieš četrus galvenos procesus, kam ir būtiska nozīme attiecībā uz gada informācijas sniegšanu un mūsu stratēģiju. Pirmkārt, dubultā būtiskuma novērtējumā tiek izvērtēti dažādi *ESG* aspekti mūsu darbībā. Klimata pārmaiņas mums rada nopietnas bažas, tāpēc ir svarīgi pievērst lielāku uzmanību klimata un vides risku novērtējumam, lai mēs varētu pilnībā apzināties risku apmēru. Otrkārt, Klimata un vides risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzē (*C&E RBE*) ir identificētas kritiskās jomas, noteikta konkrētā ietekme un formulēti stratēģiskie risinājumi, kas ir pielāgoti mūsu darbībai. Tas ir arī būtisks ieguldījums, lai noteiktu prioritātes klimata risku stresa testēšanai kredītportfelī, īpašu uzmanību pievēršot skartajām saimnieciskajām darbībām vai riska faktoriem.

Treškārt, riska politikas pārskatīšanas laikā tiek veikts *ESG* riska faktoru ietekmes novērtējums kā daļa no plašāka riska būtiskuma novērtējuma (RBN) procesa, lai kvantitatīvi noteiktu *ESG* riska faktoru ietekmi uz dažādiem riska veidiem un apakšveidiem mūsu riska taksonomijā. Tas mums sniedz visaptverošu izpratni par to, kā *ESG* apsvērumi mijiedarbojas ar esošajām riska kategorijām. Ceturtkārt un visbeidzot, klimata risku stresa testēšanā tiek novērtēti klimata faktoru radītie riski. Veicot stresa testus, mēs varam novērtēt mūsu darbības ievainojamību, noteikt par prioritāriem būtiskus riska faktorus un efektīvi nodrošināt informāciju stratēģisko lēmumu pieņemšanas un riska ierobežojumu noteikšanas procesiem.

Šo procesu integrēšana mūsu darbībā nozīmē, ka mēs varam risināt *ESG* riskus, uzlabot informācijas atklāšanas praksi un stiprināt mūsu noturību pret mainīgajām vides un sociālajām problēmām. To papildina regulāra ziņošana, jo ceturksņa riska pārskati sniedz valdei un padomei ieskatu par ilgtspējas riskiem un iespējām. Valde reizi ceturksnī saņem arī jaunāko informāciju par vispārīgiem *ESG* jautājumiem un iekšējo un stratēģisko iniciatīvu progresu. Papildu ziņojumi padomei un valdei ir pielāgoti konkrētiem tematiem, tostarp politikas, stratēģiju un mērķrādītāju apstiprināšanai, kā arī būtiskiem jautājumiem un pieejām gada pārskatu sniegšanā. Šie pārredzamie un strukturētie ziņošanas mehānismi apliecina mūsu apņemšanos integrēt ilgtspēju pārvaldības procesos.

Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana motivācijas sistēmā

2024. gadā mēs atjauninājām savu Atalgojuma politiku, un tagad tajā ir iekļauts paziņojums, ka *ESG* mērķrādītāji būs daļa no darbinieku atalgojuma mainīgās daļas. *ESG* riski, tostarp *C&E* riski, tika integrēti mainīgajos atalgojuma komponentos ar GDR un MGR (mērķiem un galvenajiem rezultātiem), kas nosaka, vai mērķrādītāji ir sasniegti. Šī politika tiek piemērota, izmantojot darbinieku mainīgā atalgojuma procedūru. Mainīgais atalgojums nav garantēts maksājums, un tas ir atkarīgs no tā, vai ir izpildīti darbības kritēriji vai GDR, kā arī no tā, vai mainīgā atalgojuma izmaksa ietekmē kapitālu un likviditāti vai vispārējo ekonomisko situāciju. Novērtēšanas perioda sākumā padome apstiprina darbības kritērijus valdes locekļiem, filiāļu vadītājiem, galveno funkciju veicējiem un iekšējās kontroles funkciju vadītājiem un nosaka vispārējos darbības kritērijus, piemēram, mērķus un GDR. Pēc tam šie darbības kritēriji tiek izplatīti 2. līmeņa (L2) vadītājiem un tālāk. Darbības kritērijos ir jāiekļauj ilgtspējas riska apsvērumi un mūsu brīvprātīgās saistības ilgtspējas jomā. Saistības ilgtspējas jomā aptver visas *ESG* jomas, tostarp ar klimatu un vidi saistītās jomas. Darbības rezultāti tiek vērtēti skalā no 1, kas ir zem mērķrādītāja, līdz 5, ar ko novērtē izcilu sniegumu. Faktiskos darbības rezultātus novērtē katra darbinieka vadītājs, un pēc tam tos apstiprina vadītāja vadītājs. Darbības kritērijus un kopumus izstrādā Riska nodaļa un Atbilstības nodaļa, kas var piemērot uz risku balstītu pieeju, kā arī plānot un veikt *ad hoc* konsultāciju vai apliecinājuma darbības.

Gada mērķrādītāji ir integrēti mūsu darbības pārvaldības rīkā, kas ļauj šos mērķrādītājus sistemātiski sadalīt pa mūsu nodaļām, strukturālajiem departamentiem un struktūrvienībām, un pēc tam par individuālajiem GDR tiek informēti darbinieki. Šo procesu reglamentē Individuālās darbības pārvaldības procedūra.

Mēs nesaistām mainīgo atalgojumu ar ilgtspējas vai klimata apsvērumiem.

UZTICAMĪBAS PĀRBAUDES PROCESI

Mēs veicam savu klientu, piegādātāju un tirgotāju, kā arī savu ieguldījumu darbību uzticamības pārbaudi, lai varētu identificēt un novērst jebkādu nelabvēlīgu vai potenciāli nelabvēlīgu ietekmi, ko *ESG* riski varētu radīt mums vai sabiedrībai un videi. Šos procesus reglamentē principi, kas izklāstīti Ilgtspējas politikā, kura atbilst ANO Vadošajiem principiem uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un ESAO Vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, kā arī konkrētāki zemāka līmeņa iekšējie noteikumi, kā izklāstīts turpmāk. Mēs īstenojam uz risku balstītu uzticamības pārbaudi, ņemot vērā *ESG* risku ietekmes nopietnību, raksturu un iespējamību, un mērķorientējam savus centienus tur, kur negatīvās ietekmes sekas un varbūtība ir vislielākā.

Mēs cenšamies apzināt negatīvo vai potenciāli negatīvo ietekmi, ko mūsu darbība var atstāt uz cilvēktiesībām vai vides, sociālajiem un pārvaldības faktoriem, kā arī šīs ietekmes iespējamās sekas mums. Mēs gaidām, lai mūsu darījumu partneri pēc iespējas pārņemtu mūsu praksi un tādējādi labāk integrētu *ESG* riska pārvaldību vērtību ķēdē un uzņemtos atbildību par savas darījumdarbības ietekmi. Mūsu *ESG* uzticamības pārbaudes galvenās jomas aptver mūsu klientus un tiešos lietotājus, piegādātājus un tirgotājus, kā arī ieguldījumu darbības, kā izklāstīts turpmākajās sadaļās.

ESG uzticamības pārbaudes pamatelementi un saistītie ilgtspējas pārskata punkti.

Vieta, kurā šajā pārskatā aplūkoti uzticamības pārbaudes pamatelementi	Ilgtspējas pārskata sadaļas, kas attiecas uz <i>ESG</i> uzticamības pārbaudi
Uzticamības pārbaudes iekļaušana pārvaldībā, stratēģijā un uzņēmējdarbības modelī	“Vispārīgā informācija”: “Procesa izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu”; “Pārvaldības struktūra” “Padome – Pienākumi”, “Valde – Pienākumi”, “Valde – Īpašas valdes komiteju lomas saistībā ar <i>ESG</i>”; “Uzticamības pārbaudes procesi”; “Vides informācija”: “Klimata pārmaiņas”: “Īsumā”; “Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas”, “IRI”, “Politika”; “Sociālā informācija”: “Pašu darbaspēks”, “Politika”, “Darbības – Cilvēktiesības”; “Klienti un tiešie lietotāji”, “Politika”; “Pārvaldības informācija”: “Īsumā”; “Darījumdarbība”, “Mērķrādītāji un saistības”.
Ieinteresēto personu iesaiste visos galvenajos uzticamības pārbaudes posmos	“Vispārīgā informācija”: “Skaidrojums par negatīvo būtiskuma novērtējumu <i>ESRS</i> S2 darbiniekiem vērtību ķēdē”; “Uzticamības pārbaudes procesi”; “Vides informācija”: “Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas”, “Darbības”; “Sociālā informācija”: “Pašu darbaspēks”, “Darbības – Cilvēktiesības”; “Klienti un tiešie lietotāji”, “Politika”; “Pārvaldības informācija”: “Skaidrojums par negatīvo būtiskuma novērtējumu <i>ESRS</i> S2 darbiniekiem vērtību ķēdē”;
Nelabvēlīgās ietekmes identificēšana un novērtēšana	“Vispārīgā informācija”: “Būtisku jautājumu identificēšana un IRI”; “Uzticamības pārbaudes procesi”; “Vides informācija”: “Informācijas atklāšana saskaņā ar ES Taksonomijas regulas 8. pantu”; “Klimata pārmaiņas”, “Mūsu ieguldījumu darbību ietekmes uz klimatu samazināšana”;
Pasākumu veikšana, lai novērstu šo negatīvo ietekmi	“Vispārīgā informācija”: “Uzticamības pārbaudes procesi” “Vides informācija”: “Klimata pārmaiņas” sadaļa “Mūsu ieguldījumu darbību ietekmes uz klimatu samazināšana”; “Pārvaldības informācija”: “Īsumā”;
Šo centienu efektivitātes noteikšana un informēšana par tiem	“Vispārīgā informācija”: “Kopsavilkums par administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru pakļautību, pārvaldību un pārraudzību ilgtspējas jautājumos”.

Sadaļā “Kopsavilkums par administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru pakļautību, pārvaldību un pārraudzību ilgtspējas jautājumos” ir sniegta sīkāka informācija par mūsu politikas efektivitātes uzraudzību.

Klientu un tiešo lietotāju uzticamības pārbaude

Klientu un tiešo lietotāju uzticamības pārbaude tiek veikta saskaņā ar mūsu *ESG* uzticamības pārbaudes standartu, uzsākot attiecības ar klientu, darījumu laikā un pastāvīgi, galvenokārt īstenojot mūsu riska pārvaldības sistēmā iekļautos procesus, izmantojot pieeju, kas ir samērīga ar *ESG* riskiem. Kredītu klientiem, kas ir juridiskas personas, uzticamības pārbaude tiek veikta, ievērojot *ESG* riska novērtēšanas procedūru, kas ir daļa no mūsu kredītu izsniegšanas vai uzraudzības procesiem. Mūsu uzdoto jautājumu sarežģītība ir atkarīga no klienta riska līmeņa un aizdevuma riska darījuma apmēra. Mēs vēršam uzticamības pārbaudi uz lielākiem korporatīvajiem klientiem, kas darbojas nozarēs, kuras ir vairāk pakļautas *ESG* riskiem, kā aprakstīts sadaļā “Klienta *ESG* riska novērtējums”.

Mūsu klientu *ESG* riska novērtējums ietver ietekmes uz vidi riska novērtējumu, sociālā riska novērtējumu attiecībā uz cilvēku un kopienu tiesībām, labklājību un interesēm, kā arī pārvaldības riska novērtējumu attiecībā uz pārredzamību, piemēram, rīcības kodeksiem un principiem, pārvaldības principiem un informācijas atklāšanu. Mūsu kredītu apstiprināšanas procesā tiek pārbaudīta atbilstība Izslēgšanas sarakstam, kas ir mūsu Ilgtspējas politikas sastāvdaļa.

Saskaņā ar Klientu uzticamības pārbaudes procedūru un citiem iekšējiem noteikumiem mēs veicam “zini savu klientu” (*KYC*) pārbaudi attiecībā uz visiem klientiem, tiklīdz potenciālais klients uzsāk sadarbību ar mums. Mēs saglabājam šīs zināšanas visā attiecību ar klientu laikā, pielāgojot tās klientu un sniegto pakalpojumu veidiem. Tas ietver informācijas vākšanu no klientiem, valsts reģistriem vai netiešiem avotiem, piemēram, publiskas informācijas, kas pieejama internetā vai dažādās pieejamās datubāzēs, kā arī izmantojot tiešas metodes, piemēram, aptaujas.

Mūsu Pastiprinātas uzticamības pārbaudes procedūrā ir paredzēti īpaši klientu piesaistes un uzraudzības procesi, tostarp regulāra medijos pieejamās informācijas izvērtēšana, lai novērstu, ka mūs izmanto ar *ESG* saistītiem pārkāpumiem, jo īpaši tiem, kas saistīti ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu vai ieroču izplatīšanu un izvairīšanos no sankcijām, kā arī ar korupciju, piesārņojumu un citiem ilgtspējas jautājumiem. Sīkāku aprakstu par mūsu klientu uzticamības pārbaudi attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un citiem pārvaldības riskiem skatīt sadaļā “Finanšu noziegumu, krāpšanas novēršana un sankcijas”. Ja mēs savā uzticamības pārbaudes procesā konstatējam būtisku *ESG* riska faktoru – piemēram, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas, cilvēktiesību vai klimata un vides risku – ietekmi, tad veicam sīkāku novērtējumu, pēc kura varam pieņemt lēmumu mainīt vai izbeigt sadarbību ar konkrētu klientu un tādējādi mazināt ievērojamus *ESG* riskus.

Piegādātāju un tirgotāju uzticamības pārbaude

ESG faktori ir neatņemama mūsu vispārīgās uzticamības pārbaudes pieejas sastāvdaļa attiecībā uz piegādātājiem un tirgotājiem kopš 2022. gada saskaņā ar mūsu *ESG* uzticamības pārbaudes standartu. Līdz 2024. gada jūlijam saskaņā ar mūsu iepirkuma procedūru mēs piemērojām *ESG* uzticamības pārbaudi nozīmīgiem piegādātājiem un tirgotājiem, tostarp ārpakalpojumu partneriem. 2024. gadā mēs veicām 40 uzticamības pārbaudes novērtējumus, izmantojot *ESG* uzticamības pārbaudes anketu, un 17 darījuma partneriem *ESG* risks tika atzīts par augstu, tāpēc tika noteiktas papildu prasības.

2024. gada jūlijā iepirkuma procedūra un ar to saistītais uzticamības pārbaudes process tika integrēts iepirkuma un trešo personu pārvaldības procedūrā saskaņā ar Trešo personu riska pārvaldības standartu. Ir izstrādātas vairāku veidu uzticamības pārbaudes anketas (tostarp dažāda līmeņa *ESG* jautājumu novērtējumi), kas tiek izmantotas atbilstoši piegādātāja kritiskuma un svarīguma pakāpei, ko nosaka pēc līmeņiem. Divu augstāko līmeņu, t. i., 1. un 2. līmeņa, piegādātāju un tirgotāju anketās ir īpaši jautājumi par uzņēmējdarbības praksi, kas saistīta ar *ESG*, piemēram, par vides programmas esību, emisiju samazināšanas mērķrādītājiem un ziņošanu par tiem, par procesiem, kas nodrošina, ka netiek nodarīts kaitējums bioloģiskajai daudzveidībai, utt. Uzticamības pārbaude tiek veikta visiem jaunajiem piegādātājiem pirms attiecību uzsākšanas ar tiem, un pēc tam tā tiek periodiski pārskatīta. Pārbaudes biežums ir atkarīgs no piegādātājam piešķirtā līmeņa. 2024. gada otrajā pusgadā, ievērojot jauno procedūru, veicām 56 uzticamības pārbaudes procesus attiecībā uz 1. vai 2. līmeņa darījuma partneriem. Esam sasnieguši savu mērķi līdz 2024. gadam piemērot atjaunināto *ESG* uzticamības pārbaudi 100% mūsu līgumu ar kritiskām un svarīgām trešām personām. Pamatojoties uz apkopotajiem rezultātiem, nākamajā gadā sadarbosimies ar saviem 1. un 2. līmeņa piegādātājiem, lai vienotos par korektīviem pasākumiem, ko tie varētu veikt, lai noteiktā termiņā novērstu uzticamības pārbaudē konstatētos trūkumus.

Mēs arī prasām, lai visi tirgotāji vai piegādātāji no valstīm ārpus ES un EEZ apliecinātu, ka viņi ievēro mūsu Atbildīgas darījumdarbības rīcības kodeksu trešām personām (daļa no mūsu Rīcības kodeksa) vai nodrošina līdzīgu savu iekšējo kodeksu, kura noteikumi visos būtiskajos aspektos līdzinās mūsu Rīcības kodeksa noteikumiem. Rīcības kodekss ir izstrādāts, vadoties no ES/EEZ tiesību aktiem, un tajā ir izklāstīti mūsu ētiskas un profesionālas darījumdarbības un taisnīgu sociālo apstākļu principi.

Uzticamības pārbaude mūsu ieguldījumu pārvaldības darbības satvarā

Mūsu aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības, kas pārvalda pensiju fondus, un bankas piedāvātais diskrecionārā portfeļa pārvaldīšanas (DPP) pakalpojums ir apņēmušies integrēt *ESG* risku apsvērumus mūsu ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesos. Tas samazinās ilgtermiņa risku ietekmi mūsu portfeļos, palīdzot mums sasniegt mūsu galvenos mērķus – ilgtermiņā aizsargāt un palielināt mūsu klientu uzkrājumus, vienlaikus samazinot jebkādu kaitējumu, ko mēs varētu nodarīt videi un sabiedrībai. Lai to izdarītu, mēs ievērojam Ilgtspējīgu ieguldījumu pamatnostādnes, Diskrecionārā portfeļa pārvaldības *ESG* uzticamības pārbaudes procedūru un Aktīvu pārvaldības un pensiju sabiedrību ilgtspējīgu ieguldījumu uzticamības pārbaudes procedūru.

Pirms visu finanšu instrumentu iekļaušanas mūsu ieguldījumu vidē tiek veikts īpašs *ESG* uzticamības novērtējums, lai novērtētu *ESG* riskus, un katru gadu tiek atkārtoti novērtēti to raksturlielumi. Lielākā daļa mūsu portfeļu ir balstīti uz netiešiem ieguldījumiem, tāpēc mums nav tiešas ietekmes uz struktūrām, kurās ieguldām. Tādējādi mēs veicam *ESG* uzticamības pārbaudes novērtējumu trešās personas instrumenta īpašībām, ņemot vērā tā specifiskos *ESG* jautājumus, tostarp vides vai sociālās īpašības un ilgtspējas mērķus. Mēs novērtējam, cik lielā mērā šādi ieguldījumi atbilst mūsu pensiju fondu un DPP ieguldījumu stratēģijām un konkrētā portfeļa pilnvarām, un prasām, lai fondu pārvaldnieki, kas ir trešās personas, būtu parakstījuši Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbildīgu investīciju principus (*PR*). Ja tas ir pieejams un atbilstīgi, riska novērtējumā mēs varam ņemt vērā ārējos *ESG* riska reitingus attiecībā uz finanšu instrumentiem.

Saistībā ar mūsu apņemšanos līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti un citiem ar *ESG* saistītiem mērķiem 2024. gadā mūsu aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības un mūsu DPP pakalpojums ir integrējuši ar klimatu saistīto finanšu instrumentu rādītāju, piemēram, siltumnīcefekta gāzu intensitātes, un ar cilvēktiesībām saistīto rādītāju novērtējumu savos ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesos un saistītajos iekšējos noteikumos.

Lai izvairītos no tiešiem ieguldījumiem vērtspapīros, kas var radīt nelabvēlīgu vai iespējamu nelabvēlīgu ietekmi (INI) uz vidi un sabiedrību, mēs ievērojam Ilgtspējas politikā noteiktā izslēgšanas saraksta noteikumus. Mūsu struktūrvienību līmeņa ziņojumi par konkrētu ar ilgtspēju saistīto INI ir publiski pieejami un tiek atjaunināti katru gadu par katru mūsu aktīvu pārvaldības meitas sabiedrību un mūsu DPP portfeli saskaņā ar Regulu (ES) 2022/1288.

Kopš 2023. gada, piesaistot jaunus individuālus klientus DPP pakalpojumu saņemšanai, mēs izmantojam īpašu anketu, lai varētu novērtēt viņu ilgtspējas preferences, kas ir daļa no piemērotības novērtēšanas procesa. Mūsu mērķis ir sniegt portfeļa pārvaldības pakalpojumus, lai tie atbilstu mūsu klientu vēlmēm attiecībā uz ilgtspēju, un, ja mēs nevaram piedāvāt piemērotus produktus, mūsu saziņa ar klientiem ir pārredzama.

Lai uzzinātu vairāk par mūsu pensiju fondiem, kas veltīti *ESG*, un mūsu īpašajiem uzticamības pārbaudes pasākumiem, kuru mērķis ir samazināt mūsu ieguldījumu ietekmi uz klimatu, skatiet tiem veltīto sadaļu.

IRI STRATĒGIJAS PROCESĀ

Par mūsu stratēģiju atbild mūsu vadības struktūras. Stratēģijas pamatā ir laba izpratne par mūsu darbības vidi, kurā ņemta vērā mūsu ārējā vide, konkurences dinamika, regulējuma attīstība, mūsu stāvoklis tirgū un makroekonomisko gaidu ietekme, kā arī pašreizējo un potenciālo riska faktoru ietekmes novērtējumi, tostarp būtiskas tēmas par pašu darbaspēku, kibernetiķi, klientiem, tiešajiem lietotājiem un klimata pārmaiņām, kas identificētas DBN procesā, kā aprakstīts sadaļā "IRI identificēšana un ilgtspējas ziņošanas process". Stratēģija tika atjaunināta un apstiprināta padomē 2023. gadā, un tajā ir aplūkoti būtiskie jautājumi. Iepriekšējā mūsu stratēģijas pārskatīšana tika veikta 2024. gada trešajā ceturksnī, pēc kuras finanšu plāns tika atjaunināts un apstiprināts padomē 2024. gada decembrī.

DBN procesā tiek identificētas par būtisko tēmu un IRI atbildīgās personas, kuru pārziņā ir attiecīgo ar darbības jomu saistīto risku un iespēju pārvaldība, attīstības neizpildīto uzdevumu prioritāšu noteikšana, riska apstrādes stratēģija un rīcības plāns, tostarp politikas, mērķu, riska rādītāju un darbību, izstrāde. Mūsu stratēģijas izstrādes procedūru reglamentē Uzņēmējdarbības modeļa riska politika un Stratēģijas plānošanas procedūra, kas nosaka, ka nodaļas ir atbildīgas par nepieciešamajiem ievaddatiem un ieguldījumu stratēģijas izstrādes pārskatīšanā un/vai atjaunināšanā, kā arī par stratēģisko prioritāšu īstenošanu savās attiecīgajās jomās. 2025. gadā mūsu mērķis ir uzlabot procedūru, lai iekļautu DBN novērtējuma rezultātus kā skaidru ieguldījumu stratēģijas izstrādes procesā, tādējādi uzlabojot visu vides, pārvaldības un sociālo faktoru ņemšanu vērā mūsu stratēģijā.

Mūsu progresu šīs stratēģijas īstenošanā uzrauga mūsu valde gan attiecībā uz finanšu plāna izpildi, gan stratēģijas īstenošanu, un padome katru gadu saņem jaunāko informāciju. Finanšu plāns tiek izstrādāts tā, lai atspoguļotu bankas stratēģiju, un tiek noteikti galvenie darbības rādītāji (GDR), lai atspoguļotu gan finanšu, gan stratēģiskos mērķus.

Mūsu stratēģijas process ir savstarpēji saistīts ar citiem svarīgākajiem bankas procesiem, piemēram, iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu (*/CAAP*) un iekšējo likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesu (*/LAAP*), kuros kā daļa no riska identificēšanas procesa ir iekļauti dubultā būtiskuma novērtējuma un klimata un vides risku būtiskuma novērtēšanas procesa rezultāti. Identificētie riska faktori, tostarp klimata un vides risku noteicošie faktori, tiek ņemti vērā visa procesa laikā, tostarp sākotnējās stratēģijas apspriešanā, darbības jomu finanšu plānošanā, kā arī riska apetītes pārskata (*RAS*) un limitu pārskatīšanā un stresa testēšanā. 2025. gadā mūsu mērķis ir uzlabot procesu, lai iekļautu DBN novērtējuma rezultātus kā skaidru ieguldījumu stratēģijas izstrādes procesā nolūkā uzlabot visu vides, pārvaldības un sociālo faktoru ņemšanu vērā mūsu stratēģijā.

Būtiskās ietekmes un to mijiedarbība ar stratēģiju

Būtiskās ietekmes, kas izriet no 2024. gadā veiktā dubultā būtiskuma novērtējuma, ir aprakstītas pārskata sadaļās par attiecīgajām būtiskajām tēmām, aprakstot, kā būtiskās negatīvās un pozitīvās ietekmes skar vai varētu skart cilvēkus vai vidi, kā arī to, vai un kā būtiskās ietekmes rodas no mūsu stratēģijas un uzņēmējdarbības modeļa vai ir saistītas ar tiem, radot faktisku vai potenciālu finansiāli negatīvu vai pozitīvu ietekmi uz mums. Minētajās sadaļās ir norādīts arī paredzamais būtiskās ietekmes laika periods un raksturotas darbības vai darījumu attiecību, kā arī aprakstītas ietekmētās ieinteresētās personas, ar kuru starpniecību mēs izjutīsim būtisko ietekmi.

2024. gadā mēs neveicām novērtējumu par būtisku risku un iespēju finansiālo ietekmi uz mūsu finanšu stāvokli, finanšu rezultātiem vai naudas plūsmām, vai arī par tādu būtisku risku un iespēju ietekmi, kuru gadījumā pastāv būtisks būtisku korekciju risks nākamajā gada pārskata periodā attiecībā uz uzskaites vērtību. Informācija par mūsu stratēģijas un uzņēmējdarbības modeļa noturību pret būtisku ietekmi un riskiem un spēju izmantot būtiskās iespējas ir sniegta šā pārskata sadaļā "Uzņēmējdarbības modeļa noturība".

2024. gadā kā jauni būtiski vides temati tika identificēti bioloģiskā daudzveidība un aprites ekonomika, kā arī ar tām saistītā ietekme, riski un iespējas. Atšķirībā no iepriekšējā gada gaisa piesārņojuma un darbinieku ietekme, riski un iespējas vērtību ķēdē netika uzskatītas par būtiskām. Informācijas atklāšana par ietekmi, riskiem un iespējām saistībā ar klimata pārmaiņām, bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, aprites ekonomiku, pašu darbaspēku, patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, kā arī darījumdarbības veikšanu tika precizēta saskaņā ar punktu "Dubultā būtiskuma novērtējums un *ESRS* ilgtspējas ziņošanas procesi". *ESRS 2* noteiktās minimālās prasības attiecībā uz informācijas atklāšanu par subjektam specifiskiem pārvaldības tematiem un ar tiem saistīto ietekmi, riskiem un iespējām tika izmantotas kā atsauce uz subjektam specifiskiem pārvaldības tematiem "Uzņēmējdarbības modeļa noturība" un "Kibernetiķi".

leinteresēto personu iesaistīšana

Dubultā būtiskuma novērtējuma process palīdz mums noteikt mums un mūsu vērtību ķēdei būtiskās IRI un informācijas atklāšanas jomas, kā arī apzināt nepilnības, kuru novēršanai ir nepieciešama papildu politika, mērķi un darbības. Mūsu ieinteresēto personu iesaistīšana atklāj klientu prioritārās vēlmes attiecībā uz nozarei vai darbībai specifiskām finanšu plūsmām un nosaka potenciālo nepieciešamību pielāgot mūsu finansējuma stratēģiju un/vai mūsu izslēgšanas sarakstu. Iesaistīšana atklāj arī pašreizējās un potenciālās nākotnes iespējas, kuras ir jāpārskata un jāizvērtē ikgadējo DBN procesu satvarā vai attiecībā uz kurām ir jāizstrādā plāni un jānosaka prioritātes. Paredzams, ka šāda iesaistīšanās un stratēģijas pielāgošana palielinās klientu uzticību. 2024. gadā mēs sākam izstrādāt dubultā būtiskuma novērtējuma procedūru, lai aizstātu pašreizējo *ESG* riska būtiskuma novērtējuma un *ESG* informācijas atklāšanas standartu, lai ar šo dokumentu noteiktu konkrētam procesam specifiskus detalizētus norādījumus un nodrošinātu, ka tiek ievērotas normatīvās prasības, jo īpaši *CSRD*.

Lai izprastu klientu viedokli un to, kā tas ietekmē mūsu portfeli, mēs analizējam arī *C&E* risku ietekmi uz mūsu darbības vidi un veicam *C&E* risku ietekmes būtiskuma analīzi par mūsu galvenajiem risku veidiem, kā aprakstīts šā pārskata sadaļā “Vides informācija”. Mums ir arī klientu sūdzību, atsauksmju un pieprasījumu izskatīšanas procedūra un klientu apmierinātības aptauja, kas aptver klientu apkalpošanu, procesus un produktu izstrādi.

2024. gada dubultā būtiskuma novērtējumā tika izmantotas dažādas ieinteresēto personu iesaistīšanas pieejas, piemēram, darbinieku, investoru, klientu un kreditoru aptaujas, tirgotāju un piegādātāju izlases veida aptaujas, mērķgrupu diskusijas ar mūsu darbību vadītājiem un regulatīvajiem, juridiskajiem un riska ekspertiem, mūsu ilgtspējas ekspertiem, validācijas diskusijas ar valdi un padomi, kā arī salīdzinošo ziņojumu, brīvprātīgo sistēmu un ekspertu ziņojumu analīze. 2025. gadā mēs plānojam pārskatīt ieinteresēto personu iesaistīšanas pieeju, lai palielinātu iesaistīšanu, īpaši no tirgotāju un piegādātāju puses. Iespējams, ka, iesaistot vairāk tirgotāju un piegādātāju, palielināsies šo ieinteresēto personu viedokļu izmantojamība.

Mēs arī sadarbojamies ar iekšējām ieinteresētajām personām *ESG* jautājumos, iekļaujot jautājumus par *ESG* mūsu darbinieku aptaujā *Pulse*, kas tika veikta 2024. gada novembrī.

Aptaujā *Pulse* tiek novērtēta mūsu darbinieku labbūtība, lai mēs varētu savlaicīgi novērst iespējamus riskus. Aptaujā var pievienot komentārus par galvenajiem labbūtības aspektiem, kurus var ņemt vērā, lai labāk izprastu darbinieku intereses. 2024. gadā tika iekļauti papildu jautājumi par *ESG*, lai noskaidrotu, cik lielu pozitīvo ietekmi uz sabiedrību mūsu darbinieki uzskata par mūsu pozitīvo ietekmi, lai mēs varētu saprast, cik labi mūsu darbinieki izprot ilgtspējas iniciatīvas un mērķus, un identificēt trūkumus, kas mums būtu jānovērš, atjauninot apmācību un komunikāciju par *ESG*. Šis temats ir sīkāk aplūkots sadaļā “Pašu darbaspēks”.

Dubultā būtiskuma novērtējums ir riska identificēšanas posms mūsu vispārējā riska pārvaldības sistēmā, un tajā kā ievaddati tiek izmantoti esošie būtiskuma novērtējuma rezultāti, piemēram, *C&E* riska ietekmes uz mūsu darbības vidi analīzes (*C&E RBE*) un riska taksonomijas pārskata un riska būtiskuma novērtējuma (*C&E RMA*) rezultāti. Šajā procesā tiek noteiktas arī jomas, kurās nepieciešams turpmāks novērtējums. Piemēram, klimata pārmaiņas tiek uzskatītas par mums būtisku tematu. *C&E* risku ietekmes uz mūsu darbības vidi analīze un riska taksonomijas pārskata un riska būtiskuma novērtējums ļauj mums spert nākamo soli, t. i., noteikt, kuri klimata pārmaiņu riska faktori, piemēram, plūdu risks vai karstuma viļņi, mums var būt būtiski un attiecībā uz kuriem portfeļiem tie ir būtiski. Kad risks ir identificēts kā būtisks, tam tiek veikts stresa tests, izmantojot *ICAAP* un *ILAAP* procesu, lai novērtētu, vai taksonomija ir jāatjaunina, un noteiktu riska mazināšanas pieeju un pasākumus, piemēram, izstrādājot jaunus produktus vai nosakot riska limitus.

Mūsu ieinteresētās personas, viņu gaidas un tas, kā mēs ar tām sadarbojamies tieši vai ar iekšējo tematisko ekspertu starpniecību

Ieinteresētās personas	Gaidas un intereses	Iesaiste
Atbildīgās personas un investori	Ekonomiskais ieguldījums; ilgtspējīga izaugsme; riska pārvaldība, korporatīvā pārvaldība, pārredzamība; ietekmes uz vidi samazināšana; atbildīga piegādes ķēde; atbildība pret darbiniekiem.	Tiešā saziņa un tikšanās; investoriem paredzētas izstādes, pasākumi, semināri; ikgadējā kopsapulce; finanšu pārskati un konferenču zvani, pārraides tīmeklī; ārējā saziņa, tīmekļvietne; dubultā būtiskuma novērtējuma aptauja un mērķgrupas diskusija; publikācijas par ieguldījumiem
Darbinieki un vadītāji	Atbildība pret darbiniekiem; pakalpojumu kvalitāte un drošība; atbildīgu finanšu veicināšana; ietekmes uz vidi samazināšana.	Iekšējā komunikācija; apmācības; diskusijas par attīstību; komandas prakse un procedūras; darbinieku aptauja par <i>ESG</i> ; dubultā būtiskuma novērtējuma aptauja; mērķgrupu diskusijas Grupas ilgtspējas departamentā, apaļā galda sanāksmēs par ilgtspējīgām finansēm, padomē un valdē
Klienti	Sadarbība un atbildība pret klientiem; produktu kvalitāte un drošība; datu privātums un drošība; atbalsts vietējai attīstībai; atbildīgs mārketingu un apgāde	Tiešā saziņa un tikšanās; digitālie kanāli; klientu apmācība; cenu piedāvājumi un līgumu pieprasījumi; klientu semināri; pasākumi; ziņošana; dubultā būtiskuma novērtējuma aptauja
Piegādātāji un partneri	Atbildīgas prakses veicināšana; atbildīgs mārketingu; izpratne par patērētājiem un tirgu Sadarbība un partnerība	Sanāksmes un tiešā saziņa; cenu piedāvājumu un līgumu pieprasījumu iesniegšana; izstādes un citi pasākumi; dubultā būtiskuma novērtējuma apsekojums
Dabas vide / daba	Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana; ietekmes novēršana vai samazināšana līdz minimumam	Pārskats par nozares <i>ESG</i> ietekmes pētījumiem; standarti: <i>TNFD</i> , Partnerība bioloģiskās daudzveidības uzskaites finansēšanai (<i>PBAF</i>)
Kreditori	Tiesību aktu un noteikumu ievērošana; laba pārvaldība; pārredzamība; ietekmes uz vidi samazināšana; noturības pret klimata pārmaiņām veidošana	Ziņošana; tiešā saziņa; pasākumi un konferences; ārējā komunikācija; dubultā būtiskuma novērtējuma aptauja
Mediji	Pakalpojumu kvalitāte un drošība; atbildīga patēriņa veicināšana; ietekmes uz vidi samazināšana; pārredzamība; laba korporatīvā pārvaldība	Ārējā komunikācija; tiešā saziņa; pasākumi; preses relīzes; sociālie mediji; uzņēmuma tīmekļvietne; intervijas ar lieliem Baltijas mediju uzņēmumiem dubultā būtiskuma novērtējumā
Sabiedrība un NVO	Atbildīgas prakses un finanšu veicināšana; pakalpojumu kvalitāte un drošība; ietekmes uz vidi samazināšana; atbildīga vērtību ķēde	Ārējā komunikācija; ziņošana; pasākumi; tiešā saziņa; intervijas ar lieliem Baltijas mediju uzņēmumiem dubultā būtiskuma novērtējumā
Regulatori	Atbilstība normatīvajiem aktiem; ietekmes uz vidi samazināšana; noturības pret klimata pārmaiņām nodrošināšana; atbildīga piegādes ķēde Nav cilvēktiesību pārkāpumu; atbildība pret darbiniekiem	Ziņošana; tiešā saziņa; revīzijas; ārējā komunikācija; mērķgrupas diskusija ar mūsu juridiskajiem, riska un atbilstības ekspertiem dubultā būtiskuma novērtējumā; normatīvās publikācijas
Līdzgaitnieki	Tirgus standartu noteikšana; kopīga nozarspecifisku un nozares mēroga iniciatīvu, piemēram, <i>ESG</i> datu, izstrāde.	Ziņošana; tiešā saziņa ar vietējo banku asociāciju starpniecību; ārējā komunikācija; publiskie pārskati; profesionālo pakalpojumu uzņēmumu pārskati

Papildus regulārajam dubultā būtiskuma novērtējumam, darbam ar ieguldītājiem un ikgadējai kopsapulcei mēs sazināties ar ieinteresētajām personām trīs veidos. Tie ietver mūsu pašu pasākumu un programmu par ilgtspēju rīkošanu, dalību forumos, pasākumos un darba grupās, kā arī ieinteresēto personu viedokļa apkopošanu, rīkojot aptaujas un diskusijas mūsu darbiniekiem, un atgriezenisko saiti no mūsu kanāla *Raise your concern*. Mēs iesaistām savus klientus, regulāri veicot aptaujas par atgriezenisko saiti, un atbildam uz analītiķu un investoru pieprasījumiem par finanšu un *ESG* jautājumiem.

Mēs sekojam līdzi jaunajiem noteikumiem un paraugprakse. Mēs piedalāmies konsultācijās ar iestādēm, asociācijām un citām organizācijām, kas ietekmē ilgtspējīgas attīstības politikas veidošanu Baltijas reģionā un visā Eiropā. Šajās konsultācijās iegūstam informāciju, ko izmantot mūsu ilgtspējas pārvaldībā, vides un sociālo risku pārvaldībā un gada pārskatos.

VIDES INFORMĀCIJA

Informācijas publicēšana saskaņā ar ES Taksonomijas regulas 8. pantu

ES Taksonomijas regula ir ES zaļā kursa un plašākas ilgtspējas programmas stūrakmens. Ar to tiek izveidota klasifikācijas sistēma, lai noteiktu, kuras saimnieciskās darbības var uzskatīt par vides ziņā ilgtspējīgām (t. i., taksonomijai atbilstīgām), ar mērķi novirzīt ieguldījumus projektiem un darbībām, kas būtiski veicina vides ilgtspēju. Nodrošinot vienotu valodu un skaidrus kritērijus vides ilgtspējas novērtēšanai, ES Taksonomijas regula tiecas veicināt pāreju uz mazoglekļa, noturīgu un resursefektīvu ekonomiku, kas atbilst ES klimata mērķiem, tostarp mērķim līdz 2050. gadam panākt oglekļneitralitāti.

Mēs esam veikuši visaptverošu tās darbību un ieguldījumu analīzi, lai novērtētu to atbilstību Taksonomijas kritērijiem Taksonomijas pārskatu sniegšanas prasību satvarā. Šī analīze palīdz novērtēt to mūsu finansēšanas un investīciju darbību apjomu, kas veicina ES vides mērķu sasniegšanu klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām, ūdens jūras resursu, aprites ekonomikas, piesārņojuma novēršanas un kontroles un bioloģiskās daudzveidības aizsardzības jomās, kā arī ļauj labāk izprast tirgus nosacījumus un tendences.

ES Taksonomijas iekļaušana mūsu darbībā galvenokārt ir vērsta uz tās pārskatu sniegšanas prasību ievērošanu. Lai gan saskaņošana ar Parīzes nolīgumu ir viena no mūsu galvenajām prioritātēm, šajā posmā mēs neesam noteikuši konkrētus galvenos darbības rādītājus (GDR) saistībā ar ES Taksonomijas zaļo aktīvu attiecību (ZAA). Šis lēmums atspoguļo faktu, ka ar ES Taksonomiju saistītā normatīvā vide joprojām attīstās. Tāpēc ir grūti noteikt stabilus ilgtermiņa GDR, kas saistīti ar ZAA vai tamlīdzīgiem rādītājiem, kamēr nav lielākas skaidrības par ES Taksonomijas prasību galīgo darbības jomu, satvaru un detalizētu interpretāciju, kā arī par datu pieejamību. Lai gan iesaistīšanās pēc iespējas lielākā saskaņotu darbību skaitā vēl nav mūsu oficiālā stratēģija, mēs nepārtraukti strādājam, lai uzlabotu savu izpratni par ES Taksonomiju.

Mēs uzskatām ES Taksonomiju par pamatprincipu sistēmu, kas nosaka mūsu centienus saskaņot mūsu darbību ar ES plašākiem klimata un ilgtspējas mērķiem. Tāpēc mūsu ilgtspējīgu produktu sistēmas izstrādē tiks ņemti vērā ES Taksonomijā izklāstītie principi, kas nodrošina, ka mūsu produkti un pakalpojumi pozitīvi ietekmē vidi un atbalsta pāreju uz ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku.

ES Taksonomijas regula tiek īstenota pakāpeniski. Sākot ar ziņošanu tikai par Taksonomijai piederīgiem riska darījumiem saistībā ar diviem vides mērķiem (klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām), šajā Taksonomijas pārskatā mēs ziņojam par mūsu Taksonomijai piederīgajiem un Taksonomijai atbilstīgajiem aktīviem attiecībā uz visiem sešiem vides mērķiem. Taksonomijas pārskatu veidnes saskaņā ar kredītiestādēm piemērojamo Deleģēto aktu par informācijas atklāšanu ir iekļautas Ilgtspējas pārskata 1. pielikumā. Taksonomijas dati par 2023. gadu netika pārbaudīti.

Jānorāda, ka Taksonomijas pārskatu sniegšanas sistēma joprojām attīstās, un tās darbības joma, kritēriji un tehniskie norādījumi tiek pastāvīgi korigēti. Taksonomijas ieviešanas nepārtraukto attīstību ietekmē ES iestāžu un nozares organizāciju ieviestie precizējumi un atjauninājumi, tāpēc ziņošanas prasības laika gaitā var mainīties. Tādējādi mūsu ziņošana par Taksonomiju arī turpmāk būs dinamisks un atkārtots process, kurā tiks iekļauti atjauninājumi un precizējumi, kad būs pieejamas jaunas prasības un norādījumi.

ES Taksonomijas pārskatus lielā mērā ietekmē arī datu pieejamība. Tāpēc mūsu publicētā informācija par riska darījumiem, var pastāvīgi mainīties, jo pieaug no klientiem iegūto datu kvalitāte un uzlabojas tirgus prakse ar *CSRD* saistītās informācijas publicēšanu.

Šajā pārskatā mēs izklāstām pasākumus, kas veikti, lai novērtētu mūsu Taksonomijas atbilstību, pamatojoties uz pašreizējo sistēmu un interpretācijām, vienlaikus atzīstot, ka turpmākajos atjauninājumos var tikt precizēti kritēriji vai ieviesti jauni vērā ņemami elementi. Mēs joprojām esam apņēmušies nodrošināt pārredzamību un nepārtrauktu pilnveidi, integrējot ilgtspēju savā darbībā un sniedzot skaidru un precīzu informāciju saskaņā ar Taksonomijas kritērijiem.

TAKSONOMIJAS ZIŅOŠANAS PRINCIPI

Mūsu ES Taksonomijas pārskats ir sagatavots, pamatojoties uz prudenciālās konsolidācijas tvērumu, kas noteikts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012. Turklāt mūsu Taksonomijas pārskats atbilst prasībām un veidnēm, kas piemērojamas kredītiestādēm un noteiktas Delegētajā aktā par informācijas atklāšanu.

Kredītiestādēm piemērojamajās veidnēs mēs aptveram konsolidētu informāciju par banku un tās meitas sabiedrībām: līzinga meitas sabiedrību darbības tiek konsolidētas un uzrādītas kā aizdevumi finanšu uzņēmumiem, nefinanšu uzņēmumiem un privātpersonām; aktīvu pārvaldības meitas sabiedrību darbības tiek konsolidētas un uzrādītas kā pārvaldītie aktīvi; attiecībā uz AS *Maksekeskus*, kas darbojas e-komercijas maksājumu nozarē, bankas Taksonomijas pārskatā tās darbības tiek atspoguļotas GDR par komisijas maksām par pakalpojumiem, kas nav kreditēšana, sākot ar 2026. gadu.

Tā kā bankas meitas sabiedrību darbība ir ietverta kredītiestādēm piemērojamajā Taksonomijas pārskatā, kā arī ņemot vērā meitas sabiedrību un bankas līdzīgo riska un ietekmes raksturu, šajā konsolidētajā ilgspējas pārskatā nav sniegti atsevišķi Taksonomijas pārskati par meitas sabiedrībām. Taksonomijai atbilstīgo *Luminor* bankas grupas darbību vidējais svērtais rādītājs ir norādīts turpmāk tabulā.

Galvenie rādītāji pēc darbības segmentiem

2024	Ieņēmumi €m	Īpatsvars no visas grupas (A)	GDR, pamatojoti es uz apgrozījumu (B)	GDR Balstīti uz kapitālizde vumiem (C)	GDR, pamatojoti es uz apgrozījumu, svērtais (A*B)	GDR, pamatojoti es uz kapitālizde vumiem, svērtais (A*C)
Banka (ieskaitot līzingu)	901.7	97.8	3.6	3.6	3.5	3.5
Pārvaldībā esošie aktīvi:	16.8	1.8	0.6	0.7	0.0	0.0
no tiem diskrecionārā portfeļa pārvaldība (<i>Luminor Bank</i> darbības)	1.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
no tiem aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības	15.5	1.7	0.6	0.6	0.0	0.0
<i>Maksekeskus</i>	3.9	0.4	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms
Kopā	922.4	100.0				
Vidējais GDR					3.5	3.5

Mūsu Taksonomijas pārskatā bilances posteņi tiek uzrādīti bruto uzskaites vērtībā. Bruto uzskaites vērtība ir finanšu aktīva amortizētā vērtība pirms korekcijas, ņemot vērā uzkrājumus zaudējumiem. Tāpēc Taksonomijas veidnēs norādīto aktīvu kopsumma ir par 107 miljoniem eiro lielāka nekā *Luminor Bank* gada pārskatā bilancē uzrādītā aktīvu kopsumma. 107 miljonus eiro veido uzkrājumi zaudējumiem vairākās aktīvu kategorijās.

PĀRRĒKINI

Saskaņā ar ES Komisijas norādījumiem pārrēķini var būt nepieciešami, ja ir būtiski mainīta vai atjaunināta sākotnējā pārskata periodā izmantotā metodika vai dati. Ņemot vērā mūsu atjaunināto Taksonomijas pārskatu sniegšanas metodiku, datu pieejamības un precizitātes uzlabojumus, kā arī ES Komisijas vadlīniju attīstību, šajā Taksonomijas pārskatā esam pārrēķinājuši skaitliskos datus par 2023. gada beigām. 2023. gadā mēs neizpildījām savu pienākumu paziņot *AUM* skaitliskos datus, jo mums nebija pieejama informācija. Tāpēc šajā pārskatā nav veikti attiecīgi pārrēķini. Taksonomijas pārskats par 2023. gadu (T-1) ir sniegts ilgspējas pārskata 1. pielikumā. Esam rūpīgi izvērtējuši mūsu iepriekš atklātās informācijas visas neatbilstības vai izmaiņas, lai nodrošinātu mūsu pārskatu atbilstību jaunākajām prasībām, un joprojām esam apņēmušies nodrošināt šo pārskatu sniegšanas pārredzamību.

Galvenās procesa izmaiņas, kuru rezultātā tika pārskatīti 2023. gada rādītāji, ir Taksonomijas regulas prasībām pakļauto uzņēmumu (*CSRD* uzņēmumu) saraksta paplašināšana, *CSRD* uzņēmumu pārrēķināto GDR, kas bija iekļauti pagājušā gada pārskatā, ņemšana vērā, hipotēku portfeļa tehnisko skrīninga kritēriju novērtēšanas metodikas izmaiņas un plūsmas noteikšanas metodikas izmaiņas.

Rezultātā *Luminor* Ilgtspējas pārskatā par 2023. gadu uzrādītie kopējie vides ilgtspējīgie aktīvi samazinājās no 304.9 miljoniem eiro līdz 274.6 miljoniem eiro (pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR) un no 307.0 miljoniem eiro uz 279.7 miljoniem eiro (pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR), un zaļo aktīvu attiecība (ZAA) samazinājās no 2.7% (gan attiecībā uz darījuma partneru apgrozījuma, gan kapitālizdevumu GDR) uz 2.4% (pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR) un 2.5% (pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR). Samazinājums galvenokārt ir saistīts ar Taksonomijai atbilstīgo hipotēku portfeļa izmaiņām (no 304.9 miljoniem eiro līdz 274.4 miljoniem eiro). Turklāt, palielinoties *CSRD* uzņēmumu tvērumam, kā arī attiecīgo darījuma partneru pārrēķinu dēļ Taksonomijai atbilstīgie riska darījumi ar *CSRD* uzņēmumiem pieauga no 0.0 uz 0.2 miljoniem eiro (pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR) un no 2.1 uz 5.3 miljoniem eiro (pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR).

TAKSONOMIJAI PIEDERĪGU UN TAKSONOMIJAI ATBILSTĪGU RISKĀ DARĪJUMU NOTEIKŠANA

Ievērojot prasības, kas izriet no Deleģētā akta par informācijas publicēšanu, mēs publicējam informāciju par riska darījumu (aizdevumu, avansa maksājumu, parāda vērtspapīru) ar finanšu un nefinanšu *CSRD* uzņēmumiem (t. i., uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Taksonomijas regulas ziņošanas prasības), pašvaldībām, māsasaimniecībām (hipotekārie aizdevumi, renovācijas aizdevumi un transportlīdzekļu līzings) un nodrošinājumu, kas iegūti, pārņemot īpašumā, atbilstību Taksonomijai un pielāgošanos tai. Turpmāk ir aprakstīta metodika, ar ko nosaka iepriekš minēto kategoriju atbilstību Taksonomijai un pielāgošanu Taksonomijai, kā arī datu ierobežojumi.

Riska darījumi ar *CSRD* uzņēmumiem

Kā sākumpunktu esam izveidojuši to *CSRD* uzņēmumu sarakstu, ar kuriem mums ir riska darījumi. Pamatojoties uz publiski pieejamo un iekšējo informāciju, mēs identificējam lielus sabiedriskas nozīmes uzņēmumus un sabiedriskas nozīmes uzņēmumus, kas ir lielas grupas mātes sabiedrības un kas ir publicējuši savus Taksonomijas pārskatus. Turklāt mūsu izpaustajā Taksonomijas informācijā ir iekļautas arī to uzņēmumu meitas sabiedrības, uz kuriem attiecas Taksonomijas regula, ja mātes sabiedrība ir konsolidēti publiskojusi savu Taksonomijas pārskatu. Tādējādi tiek nodrošināts, ka visas uzņēmumu grupas, tostarp tās meitas sabiedrību, ilgtspējas rādītāji tiek atspoguļoti un par tiem tiek ziņots konsekventi.

Lai aprēķinātu Taksonomijai piederīgo un Taksonomijai atbilstīgo riska darījumu ar *CSRD* uzņēmumiem summu, mēs novērtējām riska darījumu ieņēmumu izmantošanu un ņēmām vērā attiecīgo grāmatvedības portfeļu vispārējās nozīmes aizdevumu, parāda vērtspapīru un kapitāla vērtspapīru bruto uzskaites vērtību, kas svērtā pēc attiecīgo darījuma partneru GDR. Jāatzīmē, ka mūsu portfeli netika identificēti Taksonomijai atbilstīgi riska darījumi ar zināmu ieņēmumu izlietojumu.

Galvenie datu ierobežojumi un ierobežojumi saistībā ar *CSRD* uzņēmumiem ir tādi, ka nav centrālās ārējās datu bāzes ar *CSRD* uzņēmumu sarakstu, tāpēc mūsu pārskatā atsevišķi dati var būt izlaisti. Turklāt, ievērojot Taksonomijas pārskatu sniegšanas prasības, kredītiestādēm, lai aprēķinātu savus GDR, būtu jāizmanto jaunākie pieejamie dati un darījuma partneru galvenie darbības rādītāji. Tomēr gadījumos, kad darījuma partneru ES Taksonomijas pārskati par 2024. gadu nebija publicēti līdz 2025. gada 1. martam, informācijas atklāšana par attiecīgo riska darījumu piederību un atbilstību Taksonomijai bija balstīta uz 2023. gada Taksonomijas pārskatiem.

Riska darījumi ar privātpersonām

Deleģētajā aktā par informācijas atklāšanu ir nodalīta ziņošana par riska darījumiem ar privātpersonām, proti, riska darījumi ar privātpersonām par mājokļa nekustamo īpašumu, aizdevumiem, kas piešķirti mājokļa renovācijai, un transportlīdzekļu līzingu.

Riska darījumi ar privātpersonām par mājokļa nekustamo īpašumu tiek uzskatīti par Taksonomijai atbilstīgu saimniecisko darbību finansēšanu, ja māsasaimniecības aizdevums ir nodrošināts ar mājokļa nekustamo īpašumu.

Attiecībā uz 2024. gadu mēs esam norādījuši kā Taksonomijai atbilstīgus tos hipotekāros kredītus, kas, pamatojoties uz mūsu novērtējumu un iekšēji pieejamajiem datiem, atbilst būtiska ieguldījuma kritērijiem, kuri piemērojami ēku iegādei un īpašumtiesībām attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanas mērķi, un "neradi būtisku kaitējumu" (*do no significant harm, DNSH*) kritērijiem attiecībā uz klimata pārmaiņu pielāgošanās mērķi, kā noteikts Klimata deleģētajā aktā. Minimālie aizsardzības

pasākumi nav novērtēti attiecībā uz riska darījumiem par mājokļa nekustamo īpašumu, pamatojoties uz Delegētajā aktā par informācijas atklāšanu noteiktajām prasībām, kā arī interpretāciju, kas sniegta Ilgtspējīgu finanšu platformas 2022. gada oktobra galīgajā ziņojumā par minimālajiem aizsardzības pasākumiem. Turklāt mēs neesam novērtējuši, vai iekļātais nekustamais īpašums ietilpst kategorijā “ēkas ar kopējo platību 5000 kvadrātmētru vai vairāk”, kā arī datu ierobežojumu dēļ neesam novērtējuši prasības, kas saistītas ar šo konkrēto klasifikāciju.

Kā noteikts Klimata deleģētajā aktā, būtiska ieguldījuma kritēriji attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanas mērķi ēkām, kas uzbūvētas līdz 2020. gada 31. decembrim, ir energoefektivitātes sertifikāta (*EPC*) klase A vai augstāka, vai arī ēku iekļaušana starp 15% no valsts vai reģionālā ēku fonda, izsakot primārās enerģijas novērtējuma (PEN). Tā kā atšķiras ēku energoefektivitātes normatīvās prasības, *EPC* marķējums, kā arī datu pieejamība, pieejas māsaimniecību hipotekāro kredītu taksonomijas atbilstības novērtēšanai dažādās valstīs, kurās mēs darbojamies, atšķiras. Lietuvā un Latvijā riska darījumi, kas nodrošināti ar ēkām, kurām ir A vai augstāka *EPC* klase, kā arī ar ēkām, kas ietilpst 15% no valsts ēku fonda, pamatojoties uz PEP (pētījumi par PEP sliekšņa noteikšanu 15% apmērā no valsts ēku fonda ir publiski pieejami Latvijas un Lietuvas banku asociāciju tīmekļa vietnēs), tika identificēti kā Taksonomijai atbilstoši. Attiecībā uz Igauniju, tā kā mūsu sistēmās nebija pieejami PEP dati par konkrētām ēkām, nevarējām pierādīt atbilstību 15% atbilstības kritēriju, un par taksonomijai atbilstošiem tika atzīti tikai tie riska darījumi, kas nodrošināti ar ēkām, kuru *EPC* klase ir A.

Attiecībā uz ēkām, kas uzbūvētas pēc 2020. gada 31. decembra, atbilstība būtiska ieguldījuma kritērijiem attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanas mērķi tika novērtēta, ņemot vērā to, vai ēku PEP ir vismaz par 10% zemāks nekā valsts noteiktās gandrīz nulles enerģijas ēku (*NZEB*) robežvērtības. Šim kritērijam atbilstošie taksonomijai atbilstīgie riska darījumi tika identificēti Lietuvas un Latvijas hipotēku portfeļiem. Igaunijas hipotēku atbilstīgumu nevarēja apstiprināt, jo mūsu sistēmās trūka PEP datu atsevišķu ēku līmenī.

Lai pārbaudītu atbilstību *DNSH* principam par klimata pārmaiņu pielāgošanās mērķi, esam izmantojuši privātpersonu hipotēku portfeļa *C&E* risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes (*C&E RBE*) rezultātus (sīkāka informācija par *C&E RBE* procesu ir sniegta nodaļas “Klimata pārmaiņas” apakšnodaļā “Klimata un vides risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīze”). *C&E RBE* procesa rezultātā tika apzināti fiziski akūtie klimata un vides riska faktori, piemēram, plūdi, karstuma viļņi, sausums, intensīvi nokrišņi, kā arī hroniskie apdraudējumi, piemēram, krasta erozija, kas ir būtiski attiecībā uz dzīvojamo nekustamo īpašumu Baltijā, un noteikti iespējamie riska mazināšanas risinājumi. Katra iekļātā nekustamā īpašuma atbilstības novērtējums tika veikts, pamatojoties uz tā atrašanās vietu (izmantojot LVĢMC (Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra), Lietuvas Vides aizsardzības aģentūras, *ThinkHazard!* u.c. kartes) un/vai pieejamajiem riska mazināšanas pasākumiem (piemēram, apdrošināšanu).

Attiecībā uz māsaimniecību renovācijas kredītiem mēs izmantojām piesardzīgu pieeju, un par Taksonomijai piederīgiem riska darījumiem tika uzskatīti tikai tādi kredīti, kuru mērķis ir renovācija un kuri norādīti mūsu kreditēšanas produktu atbalsta sistēmās. Ja radās neskaidrības attiecībā uz aizdevuma mērķi (t. i., datu ierobežojums Taksonomijas informācijas sniegšanas nolūkā), par aizdevumiem neziņoja kā par Taksonomijai piederīgiem. Privātpersonām izsniegto renovācijas kredītu atbilstību Taksonomijai nevarēja noteikt, jo trūka datu, kas nepieciešami, lai pārbaudītu būtiska ieguldījuma kritērijus, kā arī *DNSH* kritērijus.

Attiecībā uz transportlīdzekļu līzingu Taksonomijas atbilstības ziņošanas mērķiem tiek ziņots tikai par tiem riska darījumiem, kas radušies pēc 2022. gada 1. janvāra (informācijas atklāšanas prasību piemērošanas datums). Tā kā nebija pieejamu datu *DNSH* kritēriju pārbaudei, privātpersonām piešķirto mehānisko transportlīdzekļu kredītu atbilstība Taksonomijai netika noteikta.

Riska darījumi ar pašvaldībām

Mēs klasificējam pašvaldības struktūras, pamatojoties uz Eiropas Kontu sistēmā (*ESA*) izmantoto definīciju un atbilstīgi noteiktajiem finanšu pārskatu standartiem.

Pašvaldībām piešķirto aizdevumu piederība un atbilstība Taksonomijai tiek ņemta vērā tādā apmērā un proporcijā, kādā finansētais projekts finansē Taksonomijai piederīgu/atbilstīgu saimniecisko darbību, kas saistīta ar attiecīgajiem vides mērķiem. Novērtējuma pamatā ir darījuma partnera sniegtā informācija par projektu vai darbībām, kurām tiek izmantoti aizdevuma ieņēmumi, aizdevuma līgumā definētais aizdevuma mērķis un no ārējiem avotiem iegūtā informācija.

Pārvaldībā esošie aktīvi

Pie pārvaldībā esošo aktīvu risku darījumiem mēs konsolidējam risku darījumus, kas attiecas uz bankas sniegtajiem diskrecionārā portfeļa pārvaldības pakalpojumiem, kā arī uz pensiju fondu pārvaldības darbībām, ko veic aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības. Novērtējums par piederību un atbilstību Taksonomijai tika veikts tikai attiecībā uz tādām ieguldījumu sabiedrībām, kas ir *CSRD* uzņēmumi un ir publicējušas Taksonomijas pārskatus, ņemot vērā attiecīgo risku darījumu ieņēmumu izmantošanu.

PĀRSKATS PAR GDR IZSTRĀDI

Galvenais kredītiestādes GDR ir zaļo aktīvu attiecība (ZAA), kas atspoguļo to kredītiestādes aktīvu, kuri finansē un tiek ieguldīti Taksonomijai atbilstīgās saimnieciskajās darbībās, īpatsvaru no kopējiem segtajiem aktīviem. Taksonomijas pārskatu veidnes sk. 1. pielikumā.

2024. gada beigās *Luminor* ZAA palielinājās līdz 3.6% (pamatojoties gan uz darījuma partneru apgrozījuma, gan kapitālizdevumu GDR) salīdzinājumā ar 2023. gada beigu GDR – 2.4% (pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR) un 2.5% (pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR).

Luminor ZAA pieaugumu galvenokārt veidoja Taksonomijai atbilstīgu hipotekāro kredītu portfeļa pieaugums par 121.9 miljoniem eiro, ko veicināja tas, ka uzlabojās datu pieejamība par iekļāto aktīvu *EPC* un *PEP*.

Turklāt Taksonomijai atbilstīgu riska darījumu ar *CSRD* uzņēmumiem īpatsvars salīdzinājumā ar 2023. gadu palielinājās par 6.3 miljoniem eiro (pamatojoties uz apgrozījuma GDR) un par 4.5 miljoniem eiro (pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR). Pašreizējā pārskata periodā, atšķirībā no 2023. gada, bija pieejami un mūsu pārskatos tika iekļauti citu tādu finanšu uzņēmumu GDR, kas veidoja lielāko Taksonomijai atbilstīgo aktīvu daļu. Mēs novērojam arī nelielu Taksonomijai atbilstīgo riska darījumu kopējās daļas samazinājumu attiecībā uz nefinanšu sabiedrībām, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (par 1.6 miljoniem eiro), jo samazinājās nenokārtoto riska darījumu ar *CSRD* uzņēmumiem apjoms.

Attiecībā uz papildu GDR jauno Taksonomijai atbilstīgo aktīvu plūsma finanšu gada laikā palielinājās no 53.4 miljoniem eiro (2023. gadā, pamatojoties gan uz darījuma partneru apgrozījuma, gan kapitālizdevumu GDR) līdz 65.4 miljoniem eiro 2024. gadā (pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR) un līdz 65.5 miljoniem eiro (pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR). Tādējādi 2024. gadā ZAA (plūsma) bija augstāks – 2.6% (salīdzinājumā ar 2.5% 2023. gadā).

Tāpat kā 2023. gadā, arī 2024. gada beigās mēs neesam identificējuši nekādas finanšu garantijas, kas atbalsta tādu uzņēmumu parāda instrumentus, uz kuriem attiecas *CSRD* informācijas publicēšanas pienākumi. Mēs pirmo reizi esam ziņojuši par pārvaldībā esošo aktīvu GDR. Līdz 2024. gada beigām mūsu pārvaldībā esošo aktīvu portfeli esam izveidojuši kopumā 13.4 miljonus eiro taksonomijai atbilstīgo aktīvu, kas, pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR, salīdzinājumā ar kopējiem pārvaldībā esošajiem aktīviem radīja 0.62% pārvaldībā esošo aktīvu GDR. Attiecībā uz pārvaldībā esošajiem Taksonomijai atbilstīgajiem aktīviem, pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR, – šādi aktīvi ir 13.9 miljoni eiro, un tie veido 0.64% pārvaldībā esošo aktīvu GDR.

A. Klimata pārmaiņas

Klimata pārmaiņas ir būtisks vides jautājums, un mūsu DBN 2024. gadā apstiprinājās, ka tas ir mums nozīmīgs temats. Šeit mēs apspriedīsim klimata pārmaiņas un to ietekmi, riskus un iespējas, kas noteiktas mūsu DBN. Šajā sadaļā ir arī aplūkots, kā mēs pārvaldām identificēto ietekmi, riskus un iespējas, īstenojot politiku, saistības, nosakot mērķrādītājus un veicot darbības, tostarp tas, kā mēs novērtējam, vai šīs darbības ir efektīvas. Mēs apzināmies, ka siltumnīcefekta gāzu emisija ir galvenais klimata pārmaiņu faktors, un esam apņēmušies to novērst, līdz 2050. gadam kļūstot oglekļneitrāli. Tāpēc par prioritāti esam izvirzījuši 13. ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM).

Ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) saistībā ar klimata pārmaiņām.

13. IAM. Mūsu prioritātes

- 13.1. Stiprināt noturību un mūsu spēju pielāgoties klimata un dabas katastrofu radītajiem apdraudējumiem visās valstīs
- 13.2. Integrēt klimata pārmaiņu pasākumus valsts politikā, stratēģijās un plānošanā
- 13.3. Uzlabot izglītību, veicināt informētību un palielināt cilvēkresursu un institucionālās spējas, lai mazinātu klimata pārmaiņas, pielāgotos tām, mazinātu to ietekmi un savlaicīgi brīdinātu par briesmām

Esam integrējuši vides apsvērumus savā stratēģijā, kas ietver mūsu apņemšanos līdz 2050. gadam panākt nulles neto emisiju. Esam noteikuši īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķrādītājus un pieļaujamos riska apetītes limitus, lai mums būtu vieglāk īstenot savas saistības, un esam integrējuši klimata un vides riska faktorus savā riska pārvaldības sistēmā, kā arī izstrādājuši vairākus rīkus un procedūras. Tie ietver *ESG* uzticamības pārbaudes standartu, Ilgtspējas pārskatu standartu un rīkus zinātniski pamatotu virzienu aprēķināšanai virzībā uz mūsu mērķrādītāju sasniegšanu. Mēs sadarbojamies ar saviem klientiem un piegādātājiem, lai novērstu mūsu nelabvēlīgo ietekmi uz vidi, un veicinām atbildīgu darījumdarbību visā mūsu vērtību ķēdē. Mūsu dekarbonizācijas mērķi ir izvirzīti, lai samazinātu finansējuma oglekļintensitāti, mazinātu klimata pārmaiņu ietekmi un rastu veidus, kā tām pielāgoties. Mēs stiprinām spējas un instrumentus, kas nepieciešami, lai palīdzētu klientiem pāriet uz mazoglekļa ekonomiku.

2024. gadā esam atjauninājuši savu Produktu pārvaldības procedūru, ieviešot iekšējās definīcijas ilgtspējīgiem un ar ilgtspēju saistītiem produktiem, tādējādi radot pamatu turpmākai produktu attīstībai un visaptverošai kategorizācijai. Mūsu mērķis ir saskaņot mūsu ilgtspējīgas finansēšanas procedūras un kritērijus, kas tiek izstrādāti, ar ES Taksonomijas standartiem vai citām ilgtspējīgas finansēšanas sistēmām, ja uzskatām, ka tas ir lietderīgi, kā arī ievērojot tirgus praksi un jaunākās tiesību aktu izmaiņas un interpretāciju. Attiecībā uz ieguldījumu lēmumu pieņemšanu mūsu principos ir ņemti vērā ilgtspējas riski un ietekme, kā aprakstīts mūsu Ilgtspējīgu ieguldījumu pamatnostādņēs.

KLIMATA PĀRMAIŅU MAZINĀŠANA UN PIELĀGOŠANĀS TĀM – PĀREJAS PLĀNS

2024. gadā izstrādājām savu pārejas plānu par to, kā kļūt par nulles neto emisiju organizāciju un sasniegt Parīzes nolīguma mērķus, un šo plānu valde apstiprināja 2025. gada februārī. Pārejas plānā ir izklāstīti ceļveži un galvenās sviras starpposma mērķu sasniegšanai mūsu pašu darbības jomā, kā arī mūsu hipotēkas un aizdevumu komercsabiedrībām portfeļos. Arī 2025. gadā turpināsim sadarbību ar *SBTi*, lai pārbaudītu mūsu mērķus. Esam paredzējuši ikgadējās finanšu plānošanas satvarā atjaunināt pārejas plānu un pārskatīt pārejas ceļvežus, lai tos salāgotu ar finanšu plānu. Pārejas plāna pārskats ir publicēts mūsu tīmekļvietnē.

Esam aprēķinājuši mūsu finansētās emisijas attiecībā uz lielāko daļu mūsu bilancē atspoguļoto aktīvu, ja bija pieejami attiecīgi dati. Visa šajā pārskatā sniegtā ar klimatu saistītā informācija ir sagatavota, cik vien labi iespējams, un pamatojoties uz starpniekiem, kā aprakstīts šā pārskata nodaļas “Klimata pārmaiņas” sadaļā “Mērķi”. Mēs plānojam turpmākajos gados iegūt vairāk faktisko datu, tāpēc līdz ar datu pieejamību šajā pārskatā sniegtie kvantitatīvie dati var mainīties.

Mēs arī gaidām, lai mūsu piegādātāji, tirgotāji un korporatīvie klienti būtu ieviesuši procesus un sistēmas, lai ar savu darbību nekaitētu dabas sistēmām, un izveidotu oglekļa pēdas samazināšanas plānus. Darbs, ko veicam, lai identificētu un mazinātu mūsu augšupējās vērtību ķēdes radīto ietekmi, ir aprakstīts sadaļā “Uzticamības pārbaudes procesi”.

IETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Klimata pārmaiņas (E1)

Būtiskā tēma/ IRI apraksts	Paredzamais laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Klimata pārmaiņu mazināšana (SEG)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(-) Ja aizdevumu nosacījumi būs stingrāki, klientiem varētu būt grūti nodrošināt finansējumu, un tas varētu izraisīt finansiālas grūtības, bankrotus un darbvieta zaudēšanu.	2028–2034	Klienti	Kredītportfelis, lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(-) Bankas, kas finansē augstas emisijas projektus, var saasināt klimata pārmaiņas	2025–2027	Daba, darbinieki, klienti, regulatori, vietējās kopienas	Pašu darbība, kredītu un investīciju portfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(+) Iespēja palielināt ieņēmumus un samazināt bankas klimata riska profilu un līdz ar to arī kapitāla izmaksas, finansējot klientu pāreju uz energoefektīvāku darbību, izmantojot atjaunīgos energoresursus un energoefektivitātes pasākumus	2028–2034	Daba, sabiedrība	Pašu darbība, lejupējā vērtību ķēde – kredītportfelis un investīciju portfelis, Baltijas valstis
(+) Klimata pārmaiņu pielāgošanās un mazināšanas projektu finansēšana var palīdzēt paātrināt pāreju uz mazoglekļa ekonomiku, samazināt emisijas un veicināt ilgtspējīgu praksi. Šī pārmaiņa paver iespējas ilgtspējīgiem finanšu produktiem, ļaujot uzņēmumiem izmantot pieaugošo pieprasījumu pēc ilgtspējīgiem ieguldījumiem.	2035–2050	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbība, lejupējā vērtību ķēde – kredītportfelis un investīciju portfelis, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(-) Fosilā kurināmā vai energoietilpīgu nozaru finansēšana var kaitēt reputācijai, izraisīt sabiedrības pretestību un klientu uzticības zaudēšanu	2035–2050	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbība, lejupējā vērtību ķēde – kredītportfelis un investīciju portfelis, Baltijas valstis
(+) Emisiju samazināšanas mērķu noteikšana, piemēram, klimatneitralitāte, var uzlabot uzņēmuma reputāciju, piesaistīt videi draudzīgus klientus un sniegt konkurences priekšrocības	2035–2050	Daba, sabiedrība	Pašu darbība, lejupējā vērtību ķēde – kredītportfelis un investīciju portfelis, Baltijas valstis
(+) Pieprasījums pēc zaļajām obligācijām un ar <i>ESG</i> saistītiem aizdevumiem pieaug, un investori meklē ilgtspējīgas iespējas, kas bankām dod iespēju piedāvāt šādus produktus	2025–2027	Akcionāri	Pašu operācijas, augšupējā vērtību ķēde – investori mūsu obligācijās, lejupējā vērtību ķēde – kredītportfelis un investīciju portfelis, Baltijas valstis
Pielāgošanās klimata pārmaiņām			
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(-) Klientu aktīvus un operācijas apdraud klimata ietekme, piemēram, plūdi, kas samazina nodrošinājuma vērtību un rada lielāku saistību neizpildes risku	2025–2027	Akcionāri Investori Kreditori	Kredītportfelis, lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(-) Pastāv kredītrisks, ko rada klienti, kurus ietekmē oglekļa nodokļi, noteikumi un nozaru neaizsargātība pret klimata pārmaiņām	2025–2027	Akcionāri	Pašu darbība, lejupējā vērtību ķēde – uzņēmumu kredītportfelis, Baltijas valstis
(+) Pielāgošanās projektu finansēšana paver jaunus tirgus un jaunas iespējas zaļajiem finanšu produktiem	2025–2027	Akcionāri, investori, kreditori	Kredītportfelis, lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(+) Lai mazinātu klimata pārmaiņu ietekmi, kas izpaužas kā lielākas procentu un valūtas kursu svārstības, var piedāvāt vairāk riska ierobežošanas produktu	2035–2050	Akcionāri Investori Kreditori	Visa vērtību ķēde, Baltijas valstis

POLITIKA

Mūsu Ilgtspējas politika un ar to saistītie iekšējie noteikumi nodrošina pamatu klimata pārmaiņu un ietekmes uz vidi risināšanai. Ilgtspējas politikā ir noteikts mūsu galvenais mērķis – sasniegt Parīzes nolīgumā noteikto mērķi līdz 2050. gadam panākt nulles siltumnīcefekta gāzu emisiju neto līmeni. Šis mērķis ir integrēts politikas mērķī attīstīt spējas, procesus un iniciatīvas, lai dekarbonizētu mūsu pašu darbību un atbalstītu mūsu klientus pārejā uz mazoglekļa ekonomiku. Būtisks politikas elements ir izslēgšanas saraksts, kas aizliedz finansēt enerģijas ražošanu, kurā izmanto fosilo kurināmo, ja vien klientam nav izstrādāts pārejas plāns. Tas ierobežo mūsu pakļautību nozarēm ar augstu emisiju līmeni un motivē mūsu klientus izstrādāt un piemērot dekarbonizācijas stratēģijas.

Ilgtspējas politikā ir izklāstīti mūsu vides atbildības principi, kas ietver apņemšanos līdz minimumam samazināt negatīvo ietekmi uz dabas sistēmām, veicināt bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un nodrošināt atkritumu un resursu atbildīgu apsaimniekošanu. Šie principi tiek īstenoti, piemēram, ar mūsu *ESG* uzticamības pārbaudes standarta starpniecību, kas nosaka, ka vides un sociālie riski ir jānovērtē un jāpārvalda visās organizācijas darbību attiecībās un darbībās. Mūsu Produktu pārvaldības procedūrā ir paredzēti kritēriji produktu klasifikācijai, pamatojoties uz to ilgtspējas īpašībām.

Esam integrējuši klimata un vides riska faktorus mūsu Riska taksonomijā un novērtējuši to ietekmes būtiskumu uz esošajiem riska veidiem. Būtiskuma novērtējuma rezultāti tiek izmantoti scenāriju analīzei un, ja nepieciešams, ar *C&E* saistīto fizisko un pārejas riska limitu noteikšanai, kas tiek iekļauti pārskatā par riska apetīti.

Sadaļā "Politika, procedūras un standarti" ir sniegta sīkāka informācija par minētajiem un citiem iekšējiem noteikumiem, ko izmantojam, lai noteiktu, novērtētu un mazinātu ietekmi uz klimatu un vidi, tostarp par piemērojamību meitas sabiedrībām, darbībām un apstiprināšanas iestādēm. Tie ietver *ESG* riska novērtēšanas procedūru kredītriska pārvaldībai, Trešo personu riska pārvaldības standartu un iepirkumu un trešo personu pārvaldības procedūru tirgotājiem un piegādātājiem, Ilgtspējīgu ieguldījumu padziļinātas pārbaudes procedūru mūsu aktīvu pārvaldības un pensiju sabiedrībām, *ESG* padziļinātas pārbaudes procedūru diskrecionārā portfeļa pārvaldībai, Riska taksonomijas pārskatīšanas un riska būtiskuma novērtēšanas procedūru, Klimata un vides risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes procedūru, *ESG* datu rādītāju datu specifikāciju, *ESG* datu pārvaldības procedūru, dubultā būtiskuma novērtējuma procedūru un Ilgtspējas pārskatu standartu. Turklāt mūsu Stratēģijas plānošanas procedūra integrē Klimata un vides risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes rezultātus mūsu stratēģijas procesā, nodrošinot visu ietekmju, risku un iespēju integrāciju.

Kopā šie noteikumi veicina klimata un vides riska faktoru integrāciju mūsu galvenajos uzņēmējdarbības procesos, sākot no produktu izstrādes līdz investīciju lēmumiem, un tie apliecina mūsu apņemšanos veicināt dekarbonizāciju un samazināt ietekmi uz vidi gan mūsu pašu darbībās, gan visā vērtību ķēdē.

Ilgtspējas politika un to papildinošie noteikumi ir izstrādāti, ņemot vērā galveno ieinteresēto personu, tostarp ieguldītāju, regulatoru, darbinieku, klientu un plašākas sabiedrības, intereses. Politiku izstrādā par politiku atbildīgā persona, kura sagatavo vai atjaunina priekšlikumu, ievērojot iekšējo un ārējo regulējumu un normatīvās prasības. Pēc tam šis priekšlikums tiek saskaņots ar iekšējām ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu saskaņotību, ar uzņēmējdarbības jomām, lai integrētu klientu perspektīvas, pārdošanas iespējamību un atbilstību normatīvajiem aktiem.

MĒRĶI

Esam izvirzījuši mērķus, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un mazinātu to ietekmi, samazinot SEG emisijas. Mūsu korporatīvā stratēģija paredz, ka līdz 2050. gadam kļūsim oglekļneitrāli, arvien vairāk spēsim dekarbonizēt savu portfeli un līdz 2025. gadam samazināsim mūsu 1., 2. un 3. tvēruma darbības emisijas uz vienu darbinieku līdz pusei no 2021. gada līmeņa.

2024. gadā mēs turpinājam īstenot zinātniski pamatotu mērķu iniciatīvu, lai apstiprinātu sākotnēji izvirzītos mērķus attiecībā uz mūsu pašu emisiju samazināšanu un mūsu korporatīvo aizdevumu portfeļa emisiju intensitātes samazināšanu. Mūsu mērķis ir pabeigt šo procesu 2025. gadā. Mūsu darbības radīto emisiju samazināšanas mērķi izriet no emisiju samazināšanas iespējām, kas varētu ierobežot globālo sasilšanu līdz 1.5 °C. Mērķis samazināt emisijas līdz neto nulles emisijām attiecas uz visiem trim SEG emisiju tvērumiem bez emisiju atlikumiem un ir balstīts uz pārliecinošiem zinātniskiem vides pierādījumiem. Mērķa sasniegšana nozīmēs, ka mūsu ietekme uz klimata pārmaiņām atbilst, piemēram, Eiropas Klimata akta mērķiem, jo īpaši mērķim panākt klimatneitralitāti ne vēlāk kā līdz 2050. gadam, un klimata scenārijam, kas paredz temperatūras paaugstināšanos par 1,5 °C bez pārsnieguma vai ar ierobežotu pārsniegumu, kā noteikusi Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (*IPCC*).

T1. Emisiju samazināšanas sviras

Mēs galvenokārt samazināsim savas darbības radītās emisijas, pakāpeniski pārejot uz atjaunīgo elektroenerģiju visos mūsu objektos līdz 2025. gadam, kur tas būs iespējams. Mūsu mērķis ir līdz 2025. gadam izstrādāt īstenojamu ceļvedi mūsu pašu 3. tvēruma emisiju samazināšanai, kas aptver emisiju samazināšanu būtiskām 3. tvēruma emisiju kategorijām. Mērķi tiks pārskatīti 2025. gadā, ņemot vērā izmaiņas, kas veiktas 3. tvēruma emisiju uzskaitē. Turklāt mēs cenšamies neitralizēt SEG emisijas, kas rodas mūsu pašu darbībā, izmantojot brīvprātīgas iemaksas. Esam izvēlējušies, ka mūsu brīvprātīgais ieguldījums šajā ziņā būs Baltijas mitrāju atjaunošanā, un esam sadarbojušies ar Purvu atjaunošanas un saglabāšanas fondu Lietuvā, lai finansētu profesionālus atjaunošanas darbus Lietuvā un organizētu darbiniekiem paredzētu praktisku mitrāju atjaunošanas pasākumu Latvijā. Tas nozīmē, ka mēs brīvprātīgi veicām ieguldījumu, lai neitralizētu atlikušās SEG emisijas no mūsu pašu emisijām.

Esam izvirzījuši īstermiņa dekarbonizācijas mērķus, kas ir daļa no mūsu korporatīvās stratēģijas, un mūsu mērķi attiecībā uz galvenajām emisiju samazināšanas svirām ietver jaunus korporatīvos aizdevumus 228 miljonu eiro apmērā atjaunīgās enerģijas un nekustamā īpašuma projektu attīstībai (sk. definīciju zemāk tabulā, 6. pielikums) laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam; hipotekāro aizdevumu riska darījumu īpatsvara palielināšanu mājokļiem ar *EPC* marķējumu A vai augstāku mūsu portfeli līdz 30% līdz 2027. gadam, kā arī aizdevumu riska darījumu īpatsvara palielināšanu mājokļiem ar *EPC* marķējumu A vai augstāku mūsu portfeli līdz 1447 miljoniem eiro līdz 2027. gadam. Mūsu pašu darbības un kredītportfeļa pārejas plāns paredz īstermiņa mērķus un galvenās sviras šo mērķu sasniegšanai, un esam to saskaņojuši ar mūsu finanšu plānu, integrējot tajā izaugsmes prognozes attiecībā uz jauniem aizdevumiem augstas energoefektivitātes īpašumiem privātpersonu hipotekāro kredītu jomā, kā arī aizdevumiem atjaunīgās enerģijas jomā un esošajiem riska limitiem komercsabiedrību kredīšanas jomā. Finanšu plāns ir dokuments, kas ir mūsu darbības rezultātu pārvaldības sistēmas sastāvdaļa un kurā apkopotas mūsu finanšu prognozes nākamajiem 3 gadiem (ieskaitot nākamā gada budžetu). Pārejas plānu mūsu valde apstiprināja 2025. gada februārī. Kad mums būs vairāk empīrisko pierādījumu, varēsim definēt papildu sviras, lai veicinātu mūsu kredītportfeļu dekarbonizāciju.

T2. Fiksētās SEG emisijas

Lai saprastu, kādas ir potenciālās fiksētās SEG emisijas no galvenajiem aktīviem un produktiem, esam veikuši ar oglekli saistīto aktīvu nākotnes analīzi, par kuru katru ceturksni tiek ziņots valdei. Ar oglekli saistītos aktīvus nosaka, pamatojoties uz *TCFD* definīciju, saskaņā ar kuru ar oglekli saistītie aktīvi ir aktīvi, kas saistīti ar enerģētiku, transportu, materiāliem un ēkām, kā arī lauksaimniecības, pārtikas un meža produktu nozari. Emisiju samazināšana nozarēs ir tieši atkarīga no uzņēmumu pārejas plāniem un spējām, un tas ietekmē mūsu pašu dekarbonizācijas mērķu sasniegšanu un nosaka mūsu pārejas risku. Analīzes gaitā mēs izvērtējām tendences finansējuma piešķiršanā atjaunīgās enerģijas projektiem un valstu valdībām, kas piedalās Neto nulles valdību iniciatīvā (*NZG*), jo tas samazina mūsu pakļautību pārejas riskam. 2025. gadā mēs plānojam ar oglekli saistīto aktīvu nākotnes analīzē ņemt vērā klientus ar pārejas plānu, jo paredzam, ka finansējums uzņēmumiem ar pārejas plāniem turpinās pieaugt, ko veicinās regulējuma attīstība un vērienīgi dekarbonizācijas mērķi visās Baltijas valstīs. Šo izaugsmi ietekmē arī pieaugošā izpratne par klimata riskiem, izmaiņas tirgus vajadzībās un pašvaldību un valstij piederošu uzņēmumu neto nulles saistību īstenošana dažādās nozarēs. Lai mazinātu riskus, mēs savam uzņēmumu kredītportfelim piemērojam riska apetītes limitu, ierobežojot riska darījumus ar augsta fiziskā un pārejas riska darījumu partneriem un novēršot pārmērīgu kredīšanu augsta riska nozarēs, tostarp ar oglekli saistītos aktīvos.

Saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkta d)–g) apakšpunktā un 12. panta 2. punktā noteiktajiem izslēgšanas kritērijiem mēs neesam izslēgti no Parīzes nolīgumam pielāgotajiem ES etaloniem.

T3. Ar klimata mērķu sasniegšanu un stratēģijas īstenošanu saistītās problēmas

Mūsu stratēģijas galvenie izaicinājumi ir pierādījumu un empīrisko datu trūkums par to, kā emisiju samazināšanas iespēju īstenošana ietekmē dažādus klientus, un nenoteiktība par to, cik ātri tirgi pieņems jaunās tehnoloģijas un praksi. Vēl viena problēma ir tas, ka nav skaidrs, cik ātri varēs ieviest jaunas energoefektīvas tehnoloģijas un enerģijas ražošanas tehnoloģijas un cik lielā mērā regulējums veicinās renovāciju, lai padarītu nekustamo īpašumu energoefektīvāku, kā arī elektroenerģijas tīkla dekarbonizāciju. Mūsu mērķis ir atbalstīt savus klientus ar svirām, kas saistītas gan ar produktiem, gan ar konsultācijām.

Lai risinātu šīs problēmas, mēs sāksim izstrādāt nozarei specifiskas vadlīnijas pārejas plānošanai un 2025. gadā izveidosim īpašas nozarei specifiskas pārejas plāna veidnes, vadoties no atziņām, kas gūtas no nozares analīzes, kura veikta *C&E RBE* (Klimata un vides risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīze) laikā, un nozarei specifiskajām vadlīnijām, kas iekļautas nozares *ESG* riska pārvaldības procedūrā. 2025. gadā mēs strādāsim pie tā, lai mūsu darbinieki un klienti būtu informētāki par nozarei specifisku pārejas plānošanu, un pievērsīsimies ar pāreju saistīto produktu izstrādes un strukturēšanas iespējām komercsabiedrību kreditēšanas jomā.

Šie pasākumi var atvieglot mūsu klientiem tādu risinājumu ieviešanu, kas veicina to atbilstību normatīvajiem aktiem un tādējādi arī klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās risinājumus, kas ietver prasības attiecībā uz ēku energoefektīvu renovāciju, valsts prasības par enerģijas ražošanas dekarbonizāciju, industriālos noteikumus un ilgtspējīgas un reģeneratīvas prakses ieviešanu lauksaimniecībā. Rezultātā mūsu 3. tvēruma finansētās emisijas var samazināties, taču šo izmaiņu temps tirgū nav skaidrs. 2024. gadā mēs turpinājam analizēt korporatīvo un privātpersonu hipotekāro kredītu portfeli un uzlabot datu pieejamību, kvalitāti un pilnīgumu, kā arī iekšējo pārskatu sniegšanu. Esam pārskatījuši Nozares *ESG* riska pārvaldības procedūru, kurā ir ietverti nozares pārejas norādījumu elementi, un esam uzsākuši uz nozari balstītu faktu lapu izstrādi mūsu attiecību pārvaldītājiem.

Mūsu mērķis ir saskaņot mūsu darbību ar ES Taksonomiju, palielinot datu apstrādes jaudu, lai mēs varētu klasificēt vairāk aktīvu, izmantojot ES Taksonomijas deleģētajos aktos noteiktos kritērijus, un uzlabot mūsu ziņošanas un automatizācijas spējas. Šim nolūkam esam atvēlējuši personāla resursus un iepļānojuši izdevumus sistēmu attīstībai.

Veicot uzņēmējdarbības vides izpēti, esam apsvēruši vides, sabiedrības, tehnoloģiju, tirgus un politikas attīstību dažādos klimata scenārijos, lai izprastu iespējamo ietekmi uz mūsu portfeļiem un noteiktu ietekmes grafiku un iespējamās riska mazināšanas pieejas, tostarp dekarbonizāciju, nolūkā samazināt pārejas risku. Saistītās dekarbonizācijas sviras tika analizētas Pārejas plāna izstrādes satvarā. Dekarbonizācijas sviras, ko līdz šim esam definējuši attiecībā uz mūsu pašu darbību un finansēto emisiju samazināšanu, tiek plaši minētas kā pirmie soļi, lai ierobežotu globālās gaisa temperatūras paaugstināšanos līdz ne vairāk par 1,5 °C. Pilnveidojot dekarbonizācijas ceļvedi, mēs sekosim līdzi valstu un ES politikas izmaiņām, tehnoloģijas attīstībai un izmaiņām tirgū, lai varētu atjaunināt mūsu noteiktās dekarbonizācijas sviras un saglabāt to atbilstību.

Mērķi, rādītāji un metodika

Mērķi un rādītāji attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, kā arī rādītāji, lai novērtētu progresu ceļā uz mūsu politikas mērķiem – līdz 2050. gadam sasniegt nulles neto emisiju līmeni un pakāpeniski palielināt spēju dekarbonizēt mūsu darbību.

	Piezīmes	Bāzes gads	Mērķa gads	Mērķis	2024
Pašu darbība					
Emisijas no pašu darbības (1., 2. un 3. tvērum), tCO ₂ e	a, b	2022	2030	–	2,571
Emisijas no pašu darbības (1., 2. un 3. tvērum), tCO ₂ e uz vienu darbinieku	a, b	2021	2025	–50% no 1.4 2021. gadā	1.0
Hipotēku portfelis					
3. tvēruma finansētās emisijas – hipotekārie aizdevumi, tCO ₂ e	b, c	2022	2035	Nav attiecināms	234,003
Hipotēku portfelis ar <i>EPC</i> reitingu A vai augstāku, % no kopējā hipotēku riska darījuma	b, d	Nav attiecināms	2027	30%	28.9
Korporatīvais portfelis un ar oglekli saistītie aktīvi					
3. tvēruma finansētās emisijas – komercsabiedrību kredīvēšana, tCO ₂ e	b, c, e	2022	2035	Nav attiecināms	2,422,370
3. tvēruma finansētās emisijas – mehānisko transportlīdzekļu līzings, tCO ₂ e	b, c, e	2022	2035	Nav attiecināms	74,469
Jauni aizdevumi korporatīvajiem augstas energoefektivitātes nekustamā īpašuma un atjaunīgās enerģijas projektiem (uzkrāti 2021.–2027. gadam), €m	f	Nav attiecināms	2027	228	182.0
Komercsabiedrību kredīvēšanas portfeļa oglekļintensitāte, tCO ₂ e/€m	b, c, g	2022	2035	–	705.5
Jaunu aizdevumu apjoma īpatsvars augsta klimata riska nozarēs klientiem, kuriem ir izstrādāti pārejas plāni, %	h	Nav attiecināms	2025	90%	81.0
Augsta vides riska aktīvi komercsabiedrību kredīvēšanas portfeli, % no kopējā portfeļa	i	Nav attiecināms	Nav attiecināms	<23%	17.9
Mērķu sasniegšanai piešķirtie finanšu resursi					
Rīcības plānam piešķirtie finanšu resursi (pamatdarbības izdevumi), €m	j	2024	2025	1.55	0.61

- Nosakot mērķi, ir ņemtas vērā mūsu pašu darbības un augšupējās emisijas no vērtību ķēdes attiecībā uz galvenajām izdevumu kategorijām, ieskaitot darbinieku svārstmigrāciju un izņemot 15. kategorijas emisijas. Emisiju samazināšanas mērķis tiks publicēts pēc tam, kad to būs apstiprinājis Zinātnē balstītu mērķu iniciatīva. Pašreizējos SEG emisiju samazināšanas mērķus ierobežo SEG emisiju uzskaites organizācijā, kā aprakstīts sadaļā “Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana”. 2024. gadā mēs paplašinājam siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas tvērumu attiecībā uz pašu emisijām, iekļaujot emisiju uzskaites inventarizācijā elektronisko un elektrisko ierīču emisiju kategoriju. Mēs to izmantosim, lai pārklasificētu savus starpposma mērķus 2025. gadam un saskaņotu bāzes gadu un mūsu emisiju samazināšanas mērķus. SEG emisiju samazināšanas mērķi ir norādīti atsevišķi 1., 2. un 3. tvēruma emisijām, kā arī finansēto 3. tvēruma SEG emisiju mērķim no aizdevumu portfeļa. Visi rādītāji ir arī atsevišķi atspoguļoti sadaļā “Ilgtspējas pielikumi”. Pašreizējie mērķi samazināt darbības 1., 2. un 3. tvēruma SEG emisijas neietver papildu 3. tvēruma SEG emisiju kategorijas, kas tika iekļautas mūsu emisiju uzskaitē 2024. gadā. Pārskatot šo mērķi 2025. gadā, šī neatbilstība tiks novērsta. Esam noteikuši, ka bāzes gads ir 2021. gads, kad pirmo reizi tika aprēķinātas 1., 2. un 3. tvēruma emisijas. Visu 2024. gadu mēs strādājam, lai sasniegtu savus mērķus, un 2030. gadu noteiksim par starpposma mērķa gadu mūsu darbības 1., 2. un 3. tvēruma emisiju samazināšanai. Pēc starpposma mērķa gada mēs pārklasificēsim mērķus, saskaņojot tos ar jaunākajiem emisiju datiem un vides apstākļu izmaiņām. Sīki izstrādāts saraksts ar veiktajiem un plānotajiem galvenajiem klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumiem, kas sakārtoti pa dekarbonizācijas svirām, ir sniegts pārskata sadaļā “Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns”.
- Pirmo reizi par emisijām ziņojām 2021. gadā un noteicām savus galvenos mērķus 2021. vai 2022. gadā. Tajā laikā datu vākšana, datu pieejamība, pilnīgums un precizitāte bija maz attīstīta. Mēs apzināmies, ka bāzes gads nav pilnīgi reprezentatīvs, ņemot vērā ārējos faktorus vai mūsu pašu darbības atšķirības. Kopš mērķu noteikšanas bāzes gads un bāzes vērtība nav mainīta. Bāzes gads un bāzes vērtība nemainīsies, ja vien netiks noteikti jauni mērķi vai ja siltumnīcefekta gāzu emisiju inventarizācijā, datu kvalitātē vai uzskaites metodoloģijā nebūs būtisku izmaiņu. Lai nodrošinātu salīdzināmību, nosakot jaunus SEG emisiju samazināšanas mērķus pirms pirmā pārskata sniegšanas par jauno mērķi, mēs izvēlēsimies nesenu bāzes gadu un bāzes vērtību, kas ir ne vairāk kā trīs gadus atpakaļ.
- Emisijas tiek aprēķinātas, izmantojot *PCAF* A plāna standartu. Skaitliskos datus ir ietekmējuši *PCAF* datubāzes atjauninājumi un reālo datu īpatsvara uzlabojumi. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļās “Metodikas” un “Glosārijs”.

- d. Reālo datu īpatsvara uzlabojumi ir ietekmējuši rādītājus salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. 2024. gadā reālie dati bija pieejami par 37.0% portfeļa. Pārējā portfeļa *EPC* tiek novērtēts, izmantojot pašu izstrādātu aizstājējmetodiku. Paredzams, ka reālo datu īpatsvars nākamajā gadā palielināsies, jo vietējie Baltijas valstu reģistri pakāpeniski uzlabo datu pieejamību un tiek ievērotas normatīvās prasības.
- e. Mehānisko transportlīdzekļu līzings attiecas gan uz privātpersonu, gan komercsabiedrību kreditēšanu. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļas "Metodikas" apakšsadaļā "3. tvēruma finansēto emisiju datu metodikas un ierobežojumi".
- f. Uzrādītie aizdevumi attiecas uz atjaunīgo energoresursu projektu izstrādi un nekustamā īpašuma būvniecības, iegādes un renovācijas projektiem, kas atbilst Klimata deleģētajā aktā noteiktajiem ēku primārās enerģijas novērtējuma tehniskās pārbaudes kritērijiem vai kam ir piešķirts viens no šādiem vai augstākiem starptautiskajiem sertifikātiem: *LEED* (zelta), *BREEAM* (ļoti labi), *EDGE* (standarta), *Passive House* (standarta), *DGNB* (sudraba) vai cits līdzvērtīgs nozares vai vietējais sertifikāts.
- g. 2024. gadā tika noteikts iekšējās oglekļa intensitātes valsts līmenis un kopējās emisiju intensitātes samazināšanas mērķi korporatīvajam portfelim, un tie tika saskaņoti ar vidēja termiņa mērķiem attiecībā uz aizdevumiem energoefektīvu nekustamo īpašumu un atjaunīgo energoresursu projektiem, kā arī ar riska apetītes novērtējumiem. Šie mērķi ir iekļauti finanšu plānā. Pašreizējās emisijas ir aprēķinātas, izmantojot *PCAF* metodiku, kurā pieņem, ka nozares intensitāte ir vidējā neatkarīgi no izmantotajiem enerģijas veidiem. Turpmākajos gados dati kļūs precīzāki, pakāpeniski pārejot no aizstājēdatiem uz faktiskajiem portfeļa datiem. Paredzams, ka tiks uzlabotas arī emisiju uzskaites metodikas, lai ņemtu vērā enerģijas veidus un tādējādi uzlabotu oglekļa intensitātes ziņošanas precizitāti un pārredzamību. Mērķis netiek atklāts, kamēr to nav apstiprinājusi Zinātnē balstītu mērķu iniciatīva.
- h. Tvērumā ietilpst tikai tās klientu grupas, kuru riska darījumi pārsniedz 5 miljonus eiro, izņemot ārpusbilances posteņus. Mums nav skaidru standartu attiecībā uz pārejas plānu, tāpēc uzskatījām, ka klienti ir izpildījuši prasību par pārejas plānu iesniegšanu, ja tie ir sagatavojuši ilgtspējas pārskatu, kuros atklāj informāciju par plānu esību, attiecīgajām darbībām un GDR. Ja klienti nav sagatavojuši ilgtspējas pārskatu, bet ir iesnieguši informāciju, norādot darbības, kas palīdz pārejai uz ilgtspējīgāku praksi, uzskatījām, ka tie atbilst prasībai par pārejas plānu izstrādi. Turpmāk plānojam klientiem piedāvāt pārejas plāna veidni, kas atbilstu mūsu vispārējām prasībām attiecībā uz pārejas plānošanas dokumentāciju.
- i. "Ar oglekli saistītie aktīvi" tiek noteikti, izmantojot *TCFD* definīciju, kas ar oglekli saistītos aktīvus saista ar enerģētikas, transporta, materiālu un ēku, kā arī lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozari.
- j. Paziņotie resursi ir iekļauti finanšu plānā pēc 2025. gadā veiktā stratēģisko iniciatīvu atjauninājuma, ko apstiprinājusi padome. Resursi ietver esošos darbiniekus un ilgtspējas departamenta darbības izmaksas. 2025. gada budžetā ir iekļauti arī piešķirumi no centrālā budžeta un tehnoloģiju budžetā paredzētās izmaksas no *ESG* stratēģijas iniciatīvas. Pamatdarbības izdevumi ietver visas IRI un darbības, kas saistītas ar klimata pārmaiņu spēju veidošanu un datiem. Riski un ar tiem saistītie riska novērtējumi un ar limitiem saistītās darbības lielākoties ir ietvertas parastās darbības attiecīgajās vienības izmaksās un attiecīgi norādītas sadaļā "Darbības". Pārējās personāla izmaksas, kas saistītas ar ilgtspējas noteikumu īstenošanu pārējā organizācijā, pārskatos netiek iekļautas.

DARBĪBAS

2024. gadā mēs turpinājam īstenot savu politiku, lai sasniegtu mērķus. Veicām šādas darbības:

- A1. Klimata un vides ietekmes noteikšana un būtiskuma novērtējumi;
- A2. Riska limitu satvara uzlabošana;
- A3. Klimata riska integrēšana kredītnovērtējumos;
- A4. Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana;
- A5. Mūsu aizdevumu portfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana;
- A6. Mūsu ieguldījumu darbību ietekmes uz klimatu samazināšana;
- A7. Klimata un vides risku pārvaldība un spēju veidošana.

Klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām mērķi un rādītāji, lai novērtētu progresu virzībā uz mūsu politikas mērķiem – līdz 2050. gadam sasniegt nulles neto emisiju līmeni un pakāpeniski palielināt mūsu spēju dekarbonizēt mūsu uzņēmējdarbību – šā dokumenta sadaļas “Mērķi” nodaļā “Klimata pārmaiņas” ir izklāstīti kapitālizdevumi un pamatdarbības izdevumi, kas nepieciešami pašreizējā pārskata periodā veicamajiem vai nākotnē plānotajiem pasākumiem. Kapitālizdevumi un pamatdarbības izdevumi ietver izmaksas, kas saistītas ar *ESG* stratēģijas īstenošanu 2025. gadā, personāla izmaksas, kas rodas Ilgtspējas departamentam un *ESG* datu izstrādes komandai, kā arī izdevumus, kas saistīti ar ieinteresēto personu iesaistišanu. Izmaksas darbības emisiju neitralizēšanai, izmantojot brīvprātīgas iemaksas, ir iekļautas Ilgtspējas departamenta pamatdarbības izdevumu budžetā. Darbības dekarbonizācijai nav nepieciešami papildu kapitālizdevumi vai pamatdarbības izdevumi, jo tie jau ir paredzēti standarta darbības procesos un budžetā. 2024. gadā tika piešķirti resursi personāla izmaksām, datu iepirkumam, ziņošanai, regulējuma īstenošanai, profesionālajiem pakalpojumiem un klimata riska datu un *C&E RBE* novērtējumiem. Papildu kapitālizdevumi ir plānoti datu izstrādei sistēmās 2025. gadā. Mūsu finansējumu korporatīvajiem augstas energoefektivitātes nekustamā īpašuma un atjaunīgās enerģijas projektiem, kā norādīts tabulā “Mērķi” attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām un rādītāji, lai novērtētu progresu ceļā uz mūsu politikas mērķiem – līdz 2050. gadam sasniegt nulles neto emisiju līmeni un pakāpeniski palielināt mūsu spēju dekarbonizēt mūsu uzņēmējdarbību” –, atbalsta mūsu sadarbība ar EIB un ERAB. Turklāt mēs veicinām pāreju uz mazemisiju transportlīdzekļiem, nodrošinot līzingu par izdevīgām cenām. Mēs neesam izvirzījuši mērķi attiecībā uz zaļo aktīvu koeficientu, kas parāda Taksonomijā iekļauto finansēšanai izmantoto vai saimnieciskajā darbībā ieguldīto aktīvu īpatsvaru no kopējiem segtajiem aktīviem, un tāpēc šim nolūkam nav piešķirti īpaši pamatdarbības izdevumi vai kapitālizdevumi. Valde 2024. gada beigās apstiprināja atjaunināto *ESG* stratēģijas starpposma plānu 2025. gadam, saglabājot tā atbilstību mērķiem un finanšu plānošanas procesiem. Resursi tiek pārskatīti katru gadu finanšu plānošanas procesa ietvaros, lai pārlicinātos, ka tie ir piešķirti pareizi.

A1. Ietekmes uz klimatu un vidi noteikšana un būtiskuma novērtējumi

Svira: 3. tvēruma lejupējās finansētās emisijas; darbības joma: privātpersonu un komercsabiedrību kreditēšana, likviditātes portfeļa ieguldījumi, visas riska jomas, piemēram, operacionālais risks, kredītrisks, likviditātes risks un tirgus risks; ikgadējais risks.

Mēs regulāri veicam klimata un vides risku novērtēšanu, lai varētu identificēt un pārvaldīt fiziskos un pārejas riskus visās mūsu darbībās un portfeļos. Šajos novērtējumos ir iekļauta klimata riska stresa testēšana, lai nodrošinātu informāciju mūsu stratēģisko lēmumu pieņemšanai. Mūsu uzmanība 2024. gadā bija vērsta uz to, lai būtu pieejams vairāk kvantitatīvu datu par klimata riska faktoriem un lai identificētu un novērtētu klimata un vides riskus, tostarp akūtos fiziskos riskus, hroniskas pārmaiņas un pārejas riskus. Šie riski ir novērtēti vairākās darbības nozarēs, un tas mums palīdz izstrādāt efektīvas klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās stratēģijas, lai aizsargātu mūsu aktīvus, reputāciju un darbības nepārtrauktību. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļā "Klimata un vides ietekmes noteikšana un būtiskuma novērtējumi". *C&E RBE* procesa pārvaldības un izpildes resursi ir iekļauti pamatdarbības izdevumos, kā norādīts sadaļā "Mērķi attiecībā uz klimata pārmaiņām", un tos sedz Ilgtspējas departamenta izmaksas. *C&E RMA* pārvaldībai un izpildei nav piešķirti īpaši resursi, jo resursi tiek nodrošināti, izmantojot Riska nodaļas parastās darbības apakšnodaļas. Resursi stresa testēšanai ir iekļauti attiecīgās sadaļas tēmas "Uzņēmējdarbības modeļa noturība" pamatdarbības izdevumu tematā. Datu iepirkuma izmaksas ir iekļautas pamatdarbības izdevumos, kā norādīts sadaļas "Mērķi" nodaļā "Klimata pārmaiņas".

2024. gadā mēs turpinājam strādāt, lai uzlabotu izpratni par klimata riskiem, ar kuriem saskaramies kopā ar klientiem, kā arī mūsu spēju tos novērtēt un tādējādi varētu veikt proaktīvus pasākumus mūsu un mūsu klientu aktīvu, kā arī mūsu reputācijas un vispārējās darbības nepārtrauktības aizsardzībai. Mēs aplūkojam dažādus klimata un vides riska faktorus un to, kā tie ietekmē uzņēmējdarbības vidi, tehnoloģijas un regulējuma tendences attiecībā uz mūsu uzņēmumiem un portfeļiem. Procesi, ko izmantojam, lai noteiktu un novērtētu ar klimatu saistīto ietekmi un riskus, ir aprakstīti turpmāk attiecīgajās sadaļās: "Klimata un vides risku ietekmes uz mūsu uzņēmējdarbības vidi analīze", "Klimata faktoru ietekmes būtiskuma novērtējums" un "Vides risks pēc riska veidiem".

Būtiska mūsu ietekmes uz klimata pārmaiņām novērtēšanas daļa ir mūsu siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju kvantitatīva noteikšana 1., 2. un 3. tvēruma emisijām, kā norādīts sadaļās "Mērķi", "Mūsu kredītportfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana", "Mūsu pašu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana" un "Ilgtspējas pārskata pielikumi". Esam izvērtējuši savas darbības, lai noteiktu faktiskos SEG emisiju avotus mūsu pašu darbībās, mūsu galveno izdevumu kategoriju augšupējā vērtību ķēdē un mūsu aizdevumu portfeļa lejupējā vērtību ķēdē. Esam novērtējuši lejupējā kredītportfeļa emisijas kā būtisku ietekmi uz klimata pārmaiņām. Dati par SEG emisijām sniedz mums informāciju par mūsu izraisīto ietekmi klimata pārmaiņās un saistītajiem pārejas riskiem, ar kuriem saskaramies.

Ar klimatu saistītie apdraudējumi ir identificēti īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa laika periodos līdz 3 gadiem, 4–10 gadiem un 11–26 gadiem, un mūsu uzņēmējdarbības aktivitātes ir izvērtētas, lai noskaidrotu, kur mūsu aktīvi var būt pakļauti šiem apdraudējumiem. Visos procesos tiek izmantotas tās pašas laika perioda definīcijas, kas noteiktas Klimata un vides risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes procedūrā (*C&E RBE*). Mūsu novērtētie klimata un vides riski ietver akūtos fiziskus riskus, ilgtermiņa hroniskas izmaiņas vai hroniskus fiziskus riskus un pārejas riskus.

Akūti fiziski riski, piemēram, ekstrēmi laikapstākļi un to radītās sekas, var sabojāt mūsu klientu īpašumus vai izraisīt darbības pārtraukumus un ražošanas zaudējumus, radot finansiālus zaudējumus. Ilgtermiņa izmaiņas klimatiskajos un vides apstākļos, piemēram, jūras līmeņa paaugstināšanās, var radīt kaitējumu īpašumam un gan pozitīvas, gan negatīvas mūsu klientu darbības rezultātu svārstības. Īstermiņā un vidējā termiņā pārejas riskus var radīt jauni noteikumi par emisijām un resursiem vai energoefektivitāti, vidējā termiņā – patērētāju vēlmju maiņa, bet vidējā termiņā un ilgtermiņā – tehnoloģiskās pārmaiņas, kas nepieciešamas, lai pielāgotos mazoglekļa ekonomikai ar noturīgām ekosistēmām, kas var ietekmēt esošos uzņēmējdarbības modeļus un tādējādi arī mūsu klientu finanšu stāvokli. Galu galā šie riski, ja tie netiks novērtēti un nekavējoties mazināti, var radīt mums zaudējumus, vai arī mēs varam nepamanīt pārejas finansēšanas iespējas. Lai saglabātu noturību, uzņēmumiem būs jāpielāgo savas darbības stratēģijas. Turpmāk aprakstītajā *C&E RBE* novērtējumā tika izvērtēts, vai mūsu aktīvi un uzņēmējdarbība var būt pakļauti šādiem fiziskiem vai pārejas riski. *C&E RBE* un secīgajā *C&E RMA* tika identificēts, novērtēts un kvantitatīvi noteikts, cik lielā mērā aktīvi un uzņēmējdarbības aktivitātes var būt pakļautas un ir jutīgas pret identificētajiem fiziskajiem riska faktoriem vai pārejas riskiem. Procesi un rezultāti ir aprakstīti turpmāk.

2024. gada *C&E RBE* un *C&E RMA* netika ņemta vērā ar klimatu saistīto scenāriju analīze, kā arī netika izmantoti dati par dažādiem klimata scenārijiem. Galīgais *C&E RBE* novērtējums tika veikts, pamatojoties uz normatīvo aktu pārskatīšanu, līdzīgu uzņēmumu

gada pārskatiem, literatūras avotiem par klimatu, ārējo zinātnisko novērtējumu par atsevišķiem klimata un vides riska faktoriem, kā arī iekšējām zināšanām. Fiziskā riska faktoru ietekmes nopietnība un to izmaiņu biežums tika kvalitatīvi novērtēts dažādos laika periodos, ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) reģionālās klimata prognozes un *IPCC* Sestajā novērtējuma ziņojumā sniegtos norādījumus kopā ar *IPCC* Piektā novērtējuma ziņojuma norādījumiem. Mēs novērtējām pārejas riskus, izmantojot publiski pieejamos datus, kas tika uzskatīti par ticamiem. *C&E RBE* procesa datus nebija atsauce uz klimata scenāriju. *C&E RBE* procesā 2025. gadā mēs plānojam izmantot klimata datus, kas atbilst vienam no klimata scenārijiem SSP1-2,6, SSP2-4,5 vai SSP3-7,0. Klimata un vides risku novērtējumā (KVRN), kas iekļauts *C&E RBE*, ir noteiktas kritiskās jomas, konkrētās ietekmes un mūsu darbībai pielāgoti stratēģiski risinājumi. KVRN nosaka klimata riska stresa testēšanas prioritātes kredītportfelī, un galvenā uzmanība tajā ir pievērsta svarīgākajām saimnieciskajām darbībām vai riska faktoriem. *C&E RMA* un riska kvantitatīvās noteikšanas procesi ir balstīti uz *C&E RBE* rezultātiem, un *C&E RMA* un stresa testēšanas rezultāti ir izmantoti, izstrādājot riska apetītes rādītājus Riska apetītes pārskatā.

Veicot ar oglekli saistīto aktīvu analīzi, tika identificēti komercsabiedrību kredīšanas aktīvi un uzņēmējdarbības aktivitātes, kuru pielāgošanai pārejai uz klimatneitrālu ekonomiku var būt nepieciešams veikt ievērojamus pasākumus. Tie ir norādīti sadaļā "Mērķi". 2024. gadā mēs analizējām Baltijas valstis kā vienu viendabīgu reģionu, kas saskaras ar vienotu galveno fizisko risku kopumu, piemēram, plūdu, sausuma, vētru un intensīvu nokrišņu risku. Mēs veicām arī padziļinātu analīzi, lai saprastu, vai steidzamākie fiziskie riski ir jāanalizē valsts līmenī. Veicot šo novērtējumu, mēs secinājām, ka 2025. gadā mums būs jāanalizē fiziskie klimata un vides riski valsts līmenī. Pārejas riski lielākoties ir vienādi visās Baltijas valstīs, izņemot regulējuma tendences, jo Igaunijā, Latvijā un Lietuvā vietējais vides regulējums var nedaudz atšķirties. Mūsu ar klimatu un vidi saistīto risku pārvaldības procesi ir sīkāk aprakstīti mūsu 3. pīlāra ziņojumā.

Analīze par klimata un vides risku ietekmi uz mūsu uzņēmējdarbības vidi

2024. gadā mēs izveidojām *C&E* risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes procedūru (*C&E RBE*). Šai analīzei ir trīs daļas: klimata un vides risku identificēšana, uzņēmējdarbības vides izpēte (UVI) un klimata un vides risku novērtējums (KVRN).

Ar klimatu saistītie apdraudējumi ir identificēti īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa laika periodos līdz 3 gadiem, 4–10 gadiem un 11–26 gadiem, un mūsu uzņēmējdarbības aktivitātes ir izvērtētas, lai noskaidrotu, kur mūsu aktīvi var būt pakļauti šiem apdraudējumiem. Mūsu novērtētie klimata un vides riski ietver akūtus fiziskus riskus, ilgtermiņa hroniskas izmaiņas vai hroniskus fiziskus riskus un pārejas riskus.

Pirmā daļa nodrošina to fizisko un pārejas risku identificēšanu, kas tiks novērtēti novērtējuma otrajā un trešajā daļā. Uzņēmējdarbības vides izpēte sniedz izpratni par pārejas riskiem un citiem riskiem, ko rada dažādi tās uzņēmējdarbības vides aspekti, kuros mēs darbojamies. KVRN novērtē klimata un vides risku faktoru vai izmaiņu ietekmes uz Baltijas reģiona dabas un ekonomisko vidi mērogu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, kā arī sniedz ieteikumus iespējamiem riska mazināšanas pasākumiem pa uzņēmējdarbības jomām un rūpniecības nozarēm. Mēs novērtējām 34 atsevišķus fiziskos un pārejas klimata un vides riska faktorus, kas ir būtiski un potenciāli būtiski mūsu uzņēmējdarbības jomām, portfeļiem un sektoriem.

C&E RBE novērtējumā galvenā uzmanība tika pievērsta kredīšanas jomai. Privātpersonu konti, noguldījumi un plāni, kā arī izvietojanas produkti nav jutīgi pret klimata un vides riska faktoriem. *C&E RBE* tiek uzskatīta par būtisku arī pensiju, DPP, valsts kases un tirgu jomā, ņemot vērā to darbību raksturu un tvērumu, kā arī ar tām saistīto darbību regulējumu. Mēs novērtējām atsevišķu klimata un vides risku faktoru ietekmi uz kredītsabiedrību kredīšanu visos ekonomikas sektoros, iedalot tās lielajos korporatīvajos klientos un mazajos un vidējos klientos, kā arī aplūkojām privātpersonu hipotekāro kredītu portfeļi, tostarp privāto līzingu trīs laika periodos. Mēs sadalījām portfeļu novērtējumus aizdevumos lieliem korporatīvajiem klientiem, aizdevumos MVU, līzīgā un hipotekārajos kredītos privātpersonām, un tas ietver visaptverošu uzņēmējdarbības vides izvērtēšanu. Mūsu valde 2024. gada pirmajā ceturksnī apstiprināja uzlaboto procedūru *C&E* risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzei. Novērtējums 2024. gadā tika veikts saskaņā ar šo procedūru.

Mēs novērtējām fiziskos klimata un vides riskus valstu reģionālās klasifikācijas 3. reģionālajā līmenī saskaņā ar statistiski teritoriālo vienību klasifikāciju (*NUTS3*) vidēji ilgā laika periodā. Rezultāti atklāja atšķirīgus riska līmeņus Baltijas *NUTS3* reģionos attiecībā uz noteiktiem *C&E* riskiem, piemēram, piekrastes plūdiem, upju plūdiem vai ūdens trūkumu. Tika konstatēts, ka citi *C&E* riski, piemēram, karstuma viļņi, meža ugunsgrēki un krasta erozija, ir vienādi visos Baltijas *NUTS3* reģionos. *C&E* risku sīkāka analīze tiks veikta kā daļa no *C&E RBE* 2025. gadā, kad riski tiks analizēti katras Baltijas valsts līmenī atsevišķi.

Uzņēmējdarbības jomu fiziskā un pārejas riska novērtējums atklāja atšķirīgus riska faktorus un ietekmi uz dažādām tautsaimniecības nozarēm. Īstermiņa riski klientiem vairākās nozarēs ir gan hroniski, gan akūti fiziski riski, galvenokārt temperatūras maiņa un plūdi, kas var ietekmēt finanšu plūsmas un nodrošinājumu. Īstermiņā klienti visās nozarēs saskarsies ar politikas riskiem, tiesvedības un reputācijas riskiem. Šajā novērtējumā ir uzsvērtā nepieciešamība aplūkot nozares atsevišķi un izstrādāt pārejas plānus visām tautsaimniecības nozarēm, lai tās varētu sekot līdzi mainīgajiem vides aizsardzības noteikumiem.

Fiziskie riski privātajiem klientiem, kas identificēti kā būtiski dažādos laika periodos, ietver sausumu, plūdus, intensīvus nokrišņus, karstuma viļņus, temperatūras izmaiņas un citus riskus. Attiecībā uz privātajiem klientiem riska mazināšanas pasākumi ietver apdrošināšanas segumu un nodrošinājuma novērtējumus, tāpēc mums kopā ar klientiem ir aktīvi jāiesaistās riska pārvaldībā, jāveic stratēģiski pielāgojumi un jāievēro mainīgās regulatīvās prasības attiecībā uz klimata un vides risku mazināšanu. Novērtējuma rezultāti ir izklāstīti "Ilgtspējas pārskata pielikumos". *C&E RBE* rezultāti tika apspriesti mūsu valdē un integrēti mūsu korporatīvajā stratēģijā.

Būtiskuma novērtējums par klimata un vides riska faktoru ietekmi uz mūsu riska veidiem

Mēs atzīstam, ka klimata un vides (*C&E*) riski ir riska faktori, kas var ietekmēt dažādus riska veidus mūsu risku taksonomijā. Mēs uzturam risku taksonomiju kā daļu no riska politikas, kas aptver gan ar ilgtspēju saistītos riskus, gan visus pārējos riskus. Risku taksonomija kategorizē un definē risku veidus, un tas ļauj mums konsekvēnti novērtēt, apkopot un pārvaldīt riskus, izmantojot vienotu risku valodu. Līdz ar to *C&E* riska faktoru pārvaldība ir integrēta mūsu riska pārvaldības sistēmā. Mēs regulāri, vismaz reizi gadā, veicam *C&E* riska faktoru būtiskuma novērtējumu.

Mēs 2024. gadā veicām nozīmīgo *C&E* riska faktoru būtiskuma novērtējumu, kas aptvēra visus būtiskos risku veidus un apakšveidus visdetalizētākajā iespējamajā līmenī, ņemot vērā tobrīd pieejamos datus un modelēšanas iespējas. Tvērumā bija iekļauti kredītriski, tirgus riski, likviditātes riski, modeļa riski, operacionālie riski, atbilstības riski un uzņēmējdarbības modeļa riski. Novērtējumā tika analizēti pārneses kanāli, pa kuriem var izpausties tādi *C&E* riska faktori kā plūdu vai sausuma risks, vai pārejas riska faktori, piemēram, regulatīvo izmaiņu risks, un novērtēts to būtiskums īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Galvenie parametri, ko izmanto, lai noteiktu būtiskumu, ir finanšu riska būtiskuma sliekšnis un nefinanšu riska skala, kas ir definēti mūsu riska politikā. Operacionālais, atbilstības un modeļa risks galvenokārt tika novērtēts, izmantojot scenāriju analīzi un ekspertu vērtējumu, galveno uzmanību pievēršot iespējamām soda naudām, būtiskiem incidentiem un saistītiem finansiāliem zaudējumiem. Rezultātu būtiskums tika novērtēts, izmantojot nefinanšu riska skalu.

Pēc būtiskuma novērtējuma mēs gada gaitā uzlabojām savus datus un modelēšanas iespējas, lai veiktu turpmāku kvantitatīvu analīzi un izdarītu secinājumus, kas parādīja, cik lielā mērā mūsu portfelis ir pakļauts *C&E* riska faktoriem. Šā novērtējuma rezultāti ir aprakstīti turpmākajos punktos.

Kredītrisks

Mūsu kredītriska novērtējuma sākumpunkts bija KVRN process, kas bija pamats *C&E* risku novērtēšanai kredītriska sistēmā. Analīze aptvēra šādas tautsaimniecības nozares: lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība; apstrādes rūpniecība; elektroenerģijas, gāzes, tvaika apgāde un gaisa kondicionēšana; būvniecība; vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība. Mēs arī izvērtējām ietekmi uz mūsu dažādajiem portfeļiem, kas ietver lielas korporācijas, mazos un vidējos uzņēmumus (MVU), mājsaimniecības ar hipotēkām un komerciālo nekustamo īpašumu (KNĪ).

Lai iegūtu kvantitatīvus rezultātus, mēs, ja iespējams, izmantojām savus riska kvantitatīvās noteikšanas un stresa testēšanas modeļus, un pēc tam tos tālāk pārskatīja un kritiski izvērtēja riska eksperti. Mēs izmantojām mūsu kredītportfeļa datus un īpašos *C&E* riska datus, kas iegūti gan iekšēji, gan no ārējā piegādātāja. Rezultāti tika novērtēti, ņemot vērā noteikto būtiskuma sliekšni, un ietekme uz *C&E* tika atzīta par būtisku, ja tā pārsniedza noteikto sliekšni. Divi galvenie mūsu novērtējuma secinājumi ir šādi: *C&E* riska faktori ietekmē nodrošinājuma koncentrācijas un vērtības samazināšanās riskus, kā arī kredītsaistību neizpildes un nozaru koncentrācijas riskus.

Par visiem laika periodiem mēs konstatējām, ka fiziskie riski, jo īpaši plūdu riski, ir būtiski riska faktori gan KNĪ, gan mājsaimniecību hipotekāro kredītu portfeļiem. Pārejas riski ir līdzīgi būtiski KNĪ portfelim visos laika periodos. Tas lielā mērā ir saistīts ar gaidāmajiem grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā par ēku energoefektivitāti (2021/0426 (COD)), kurā ierosināts, ka vismazāk energoefektīvās nedzīvojamās ēkas būs jāatjauno, lai līdz 2027. gadam sasniegtu vismaz *EPC F* klasi, bet līdz 2030. gadam – E klasi. Tiek lēsts, ka vidējā termiņā mājsaimniecību ar hipotēku kredītiem portfeļa pārejas riski kļūs būtiski,

jo noteikumi paredz, ka līdz 2030. gadam dzīvojamās ēkas ir jāmodernizē vismaz līdz *EPC F* klasei, bet līdz 2033. gadam – līdz *E* klasei.

Īstermiņā fiziskā un pārejas perioda kredītsaistību neizpildes un nozaru koncentrācijas risku ietekme uz nozarēm ir būtiska, jo īpaši lauksaimniecības nozarē MVU un apstrādes rūpniecībā lielajām korporācijām. Tiek pieņemts, ka tie paši riski saglabāsies vidējā un ilgā termiņā, kad būs būtiska ietekme arī uz MVU apstrādes rūpniecībā un gan MVU, gan lielajām korporācijām enerģētikas nozarē. (Darījuma partneru riska novērtēšana un iesaistīšana ir aplūkota sadaļā “Uzticamības pārbaudes procesi”.)

Tirgus un likviditātes riski

Klimata un vides risku faktoru ietekmes uz tirgus un likviditātes riskiem būtiskums tiek novērtēts, dažādu noguldījumu segmentu korekcijas attiecībā uz *ESG* riskiem, tostarp *C&E* riskiem, integrējot augstas kvalitātes likvido aktīvu (*HQLA*) obligāciju portfeli, izmantojot *Survival Horizon* analīzi. Iespējamā kredītriska un likviditātes riska izplatīšanās tika novērtēta, aplūkojot, kā mūsu kredītriska *C&E* stresa testā tiktu ietekmēta likviditāte, palielinoties ieņēmumus nenesošiem aizdevumiem.

Mūsu *Survival Horizon* jeb “izdzīvošanas apvārsnis”, kas ietver gan kombinētos scenāriju stresa faktorus, gan papildu *ESG* riska faktoru, tostarp *C&E* riska, ietekmi, pārsniedz 12 mēnešus. Pat paaugstināta stresa scenārijos mūsu likviditātes rezerve joprojām ir stabila un pietiekama, un tas liecina, ka šo riska faktoru ietekme uz likviditātes risku nav būtiska. *ESG* riska, tostarp *C&E* riska, faktori attiecībā uz tirgus risku tieši ietekmē kapitāla vērtspapīru un fiksēta ienākuma produktus, pastiprinot likviditātes ierobežojumus, izraisot tādu produktu vērtējuma kritumu, kuri nav saskaņoti ar vides un sociālās pārvaldības standartiem. Ir ļoti svarīgi, lai šie riski tiktu novērtēti kā daļa no mūsu kredītriska novērtējuma pirms produktu izstrādes, jo īpaši emitenta limita apstiprināšanas procesa satvarā.

Šī ietekme ir ierobežota, jo mūsu tirdzniecības portfeli nav kapitāla vērtspapīru instrumentu, bet mūsu likviditātes portfeli ir nozīmīgi riska darījumi ar centrālo valdību. Visas pozīcijas finanšu instrumentos bija vai nu turētas tirdzniecības nolūkā, vai paredzētas, lai ierobežotu tirdzniecības nolūkā turētas pozīcijas. Tirdzniecības nolūks ir jebkurš no šādiem posteņiem: īpašumā esošas pozīcijas un pozīcijas, kas rodas, apkalpojot klientus un veidojot tirgu; pozīcijas, kuras paredzēts pārdot īstermiņā; pozīcijas, kuru mērķis ir gūt labumu no faktiskām vai gaidāmām īstermiņa cenu atšķirībām starp pirkšanas un pārdošanas cenām vai citām cenu vai procentu likmju svārstībām. Līdz ar to *C&E* riska faktoru ietekme uz tirgus risku nav būtiska.

Operacionālais risks

Mēs novērtējām, ka operacionālo risku fiziskie riska faktori, jo īpaši karstuma viļņi un vētras, var būtiski ietekmēt mūsu darbības riska profilu, jo pēdējās desmitgades laikā novēroto traucējumu, tostarp ārkārtēja karstuma brīdinājumu un aizvien biežāk Baltijas reģionā sastopamo vētru, dēļ tie ir jāanalizē plašāk. Novērtējumā galvenā uzmanība tika pievērsta īstermiņa riskiem, un esam pārliecināti, ka esam labi nodrošinājušies ar riska mazināšanas stratēģijām, tostarp efektīvu darbības nepārtrauktības plānošanu (DNP), lai risinātu jebkādu ievērojamu operacionālā riska gadījumus. Paredzams, ka šī proaktīvā pieeja novērsīs jebkādu būtisku ietekmi arī vidējā termiņā un ilgtermiņā. Būtiskuma novērtējumā netika konstatēta būtiska ietekme uz operacionālajiem riskiem. Galvenā iespējamā ietekme ir kaitējums kritiskajai IT infrastruktūrai, savukārt tas var ietekmēt citas operacionālā riska apakškategorijas. Uzskatām, ka šāda ietekme nav būtiska, taču turpinām uzlabot savas riska pārvaldības prakses un darbības nepārtrauktības plānu stabilitāti.

Atbilstības risks

2024. gada pirmajā ceturksnī novērtējām, kā *C&E* riska faktori ietekmē atbilstības risku un tā apakšriskus, un konstatējām, ka politikas un reputācijas risks ir galvenie faktori, kas var būtiski ietekmēt regulatīvās atbilstības un ētikas apakšriskus īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. *C&E* risku pārvaldības normatīvā vide kļūst arvien sarežģītāka, tāpēc mēs turpinām pārskatīt savas iekšējās spējas un vairāk saskaņot mūsu iekšējās pārvaldības pasākumus ar piemērojamajām normatīvajām prasībām, piemēram, ECB norādījumiem par klimata pārmaiņu un vides riskiem.

Uzņēmējdarbības modeļa risks

Būtiskuma rezultātus attiecībā uz uzņēmējdarbības modeļa risku galvenokārt noteica ekspertu vērtējums, kura pamatā bija uzņēmējdarbības vides izpētes analīze. Mēs secinājām, ka *C&E* riska faktori var būtiski ietekmēt tiesiskā regulējuma risku, jo pārejas riski rada būtiskus izaicinājumus banku sektoram, tāpēc ir ļoti svarīgi steidzami pielāgoties regulatīvajām izmaiņām un pieaugošajām administratīvajām prasībām. Tāpat mēs uzskatām, ka fiziskie riska faktori var būtiski ietekmēt ekonomisko risku, jo ekstremāli laikapstākļi vai dabas katastrofas var traucēt finanšu tirgus infrastruktūras pakalpojumu sniedzēju darbību. Pat īstermiņa traucējumi var ietekmēt mūsu spēju veikt tādas svarīgas funkcijas kā maksājumi, tīrvērte un norēķini, tādējādi palielinot

kaitīgās ietekmes izplatīšanās risku finanšu sektorā. Šī ietekme tiek uzskatīta par būtisku, jo finanšu tirgus infrastruktūras pakalpojumu sniedzēji atrodas dažādās valstīs ārpus mūsu vietējiem tirgiem, tāpēc jebkāda ietekme var rasties negaidīti.

Modeļa risks

Mūsu veiktajā novērtējumā ir uzsvērts būtisks aspekts attiecībā uz modeļa risku, proti, mūsu pašreizējo riska modelēšanas iespēju ierobežojumi, jo īpaši attiecībā uz pārejas un fizisko risku precīzu modelēšanu un novērtēšanu. Šis risks ir būtisks īstermiņā, savukārt ietekme nākotnē būs atkarīga no mūsu datu un modelēšanas spēju progresā.

A2. Riska limitu satvara uzlabošana

Svira: 3. tvēruma lejupējās finansētās emisijas; darbības joma: privātpersonu un komercsabiedrību kreditēšana.

Esam izstrādājuši jaunus riska apetītes rādītājus un limitus un integrējuši tos riska apetītes pārskatā kopā ar jaunizstrādātajiem valdes limitiem, nodaļu limitiem un departamentu limitiem, kas aptver riska jomas, kuras būtiski ietekmē fiziskie un pārejas riski. Šiem pasākumiem nav piešķirti īpaši resursi, jo resursi tiek nodrošināti ar Riska nodaļas parasto darbību, kā arī visu pirmās līnijas darbinieku kā par risku atbildīgo personu lomu visā bankā.

A3. Klimata riska integrēšana kredītnovērtējumos

Svira: 3. tvēruma lejupējās finansētās emisijas; darbības joma: komercsabiedrību kredīvēšana, hipotekārā kredīvēšana, darbības, kas aptver procesu, rīku un datu ikgadējo pārskatīšanu 2024.–2026. gadam.

Mēs palielinājam datu pilnīgumu attiecībā uz fiziskā riska datiem un uzlabojam spēju novērtēt fiziskā riska faktorus. Mēs uzlabojam savas procedūras, kā to darīt, ievērojot nozares vadlīnijas. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļā “Kredītriska un klientu *ESG* riska novērtējums”. Šai darbībai nav piešķirti īpaši resursi, jo resursi tiek nodrošināti ar Kredītriska departamenta starpniecību parastās darbības ietvaros un ar pārdošanas organizāciju, kas veic saistītos procesus, starpniecību. Klimata jautājumi tiek integrēti mūsu darījumu un klientu līmeņa lēmumu pieņemšanas procesos attiecībā uz kredītklientiem, kas ir juridiskas personas, piemērojot *ESG* riska novērtēšanas procedūru un nozares *ESG* riska pārvaldības procedūru. Mēs novērtējam juridisko personu – gan MVU, gan lielo korporatīvo klientu – *ESG* riskus vispārējā kredītnovērtējuma satvarā. Korporatīvo aizņēmēju *ESG* riska novērtējumā tiek izvērtēti *ESG* riski un iespējamā ietekme uz klienta pašreizējo un turpmāko darbību.

Mūsu *ESG* riska novērtēšanas procedūrā ir definēti principi vides, sociālo un pārvaldības risku novērtēšanai aizdevumu izsniegšanas un uzraudzības procesā. *ESG* riska līmeņi tiek novērtēti, izmantojot pārejas riska intensitātes karti, nozares *ESG* riska klasifikāciju un vēsturiskos negatīvos *ESG* riskus. Mēs esam iedalījuši nozares trīs kategorijās pēc to ietekmes uz vidi. Šī nozares risku klasifikācija atbilst Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas riska kategoriju sarakstam un *Standard & Poor's* globālajiem *ESG* reitingiem, kas koriģēti atbilstoši mūsu klientu atrašanās vietai.

Pārejas riska intensitātes karte ilustrē pārejas riskus galvenajām nozarēm un apakšnozarēm, izmantojot četrus riska faktorus – tiešās emisiju izmaksas, netiešās emisiju izmaksas, mazoglekļa kapitālizdevumi un ieņēmumi. Ja uzņēmuma darbība būtiski ietekmē vidi, mēs veicam detalizētāku vides riska novērtējumu un novērtējam, vai klients ir darījis pietiekami daudz, lai mazinātu ietekmi, vai arī ir izstrādājis pārejas plānu.

Turklāt mūsu Ilgtspējas politikā ir iekļauts izslēgšanas saraksts. Mēs nesniedzam pakalpojumus klientam, ja esam konstatējuši, ka tas ir iesaistīts noteiktās videi kaitīgās darbībās, vai ja ir konstatēts risks, ka tas veicina vai ir atbildīgs par sistemātiskiem cilvēktiesību vai personas tiesību pārkāpumiem karu vai citu konfliktu laikā, par cilvēka pamattiesību pārkāpumiem vai korupciju, vai citiem īpaši nopietniem ētikas pamatnormu pārkāpumiem. Mēs neizslēdzam tos klientus, kas ražo elektroenerģiju ar ogleņiem darbināmās elektrostacijās vai kas iegūst ogles, vai iegūst naftu un degslānekli, ja tie ir apņēmušies līdz 2050. gadam sasniegt nulles neto mērķi un ir izstrādājuši pārejas plānu, kā to panākt.

2024. gadā mēs sākam izmantot *ESG* riska novērtēšanas modeli, kas mūsu lielākajiem korporatīvajiem klientiem aprēķina *ESG* riska novērtējumu, novērtējot to vides riskus, tostarp pārejas un fiziskos riskus. Novērtējumā tiek izmantota klienta sniegtā informācija par tā oglekļa pēdu, citiem vides pasākumiem, piemēram, atkritumiem, ūdens patēriņu un enerģijas patēriņu, uzņēmuma nekustamā īpašuma fiziskā riska novērtējumu un veiktajiem riska mazināšanas pasākumiem. Tad *ESG* riska novērtējums tiek ņemts vērā, pieņemot kredītlēmumus. Turpmākajos *ESG* riska novērtējuma atkārtojumos tiks iekļauti sociālie un pārvaldības aspekti.

Lai identificētu *ESG* riskus, kas saistīti ar atsevišķām nozarēm, un izvairītos no klienta kredīspējas pasliktināšanās, esam izstrādājuši nozares *ESG* risku pārvaldības procedūru, kas ir pakārtota *ESG* riska novērtēšanas procedūrai un sniedz nozarspecifiskus norādījumus par nozarēm, kurās ir paaugstināts *ESG* risks. Mēs ievērojam Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas vides un sociālo risku kartēšanas klasifikāciju un Oglekļa uzskaites finanšu partnerības metodiku attiecībā uz finansētajām emisijām un identificējam septiņas nozares, kurās var būt paaugstināts *ESG* risks. Šīs nozares ir būvniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība, apstrādes rūpniecība, elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, transports un komerciālais nekustamais īpašums. Par šīm nozarēm ir veikts detalizēts *ESG* riska novērtējums attiecībā uz fiziskajiem riskiem un pārejas riskiem, kas var ietekmēt klientus dažādos laika periodos. Tas ļauj mums identificēt nozarei raksturīgos riskus un ierosināt riska mazināšanas pasākumus klientiem šajās nozarēs, tostarp iespējamos riska mazināšanas pasākumus, ko viņi paši var veikt.

Galvenie kritēriji, kas tiek ņemti vērā, novērtējot klimata riskus attiecībā uz privātpersonām izsniegtiem hipotekārajiem kredītiem, ir finansētā īpašuma energoefektivitātes marķējums un fiziskie riski, galveno uzmanību pievēršot plūdu riskam, jo tas ir galvenais fiziskais risks Baltijā. Šos riskus novērtē vai nu darījumu līmenī, vai portfeļa līmenī.

A4. Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana

Svira: pašu darbības 1., 2. un 3. tvēruma emisijas (izņemot 15. kategoriju – leguldījumi) 2024.–2027. gads.

Mēs veicām pasākumus, lai samazinātu mūsu darbības oglekļa pēdu, palielinot atjaunīgās enerģijas izmantošanu, pārejot uz hibrīdautomobiļu parku un piemērojot energoefektivitātes pasākumus mūsu telpās. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļas “Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns” apakšsadaļā “Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana”. Resursi ir iekļauti pamatdarbības izdevumos, kā norādīts sadaļas “Mērķi” nodaļā “Klimata pārmaiņas”, un tos sedz Ilgtspējas departamenta izmaksas.

Emisiju samazināšana ir galvenais aspekts, lai samazinātu mūsu ietekmi uz klimatu. 2024. gadā mēs panācām progresu attiecībā uz apņemšanos līdz 2050. gadam kļūt oglekļneitrāliem un sasniegt starpposma mērķi – līdz 2025. gadam uz pusi samazināt 1., 2. un 3. tvēruma operacionālās emisijas (izņemot 15. kategoriju – leguldījumi) uz vienu darbinieku. 2024. gadā mūsu kopējās pašu emisijas, pamatojoties uz finanšu kontroles robežām un izmantojot uz tirgu balstītu pieeju 2. tvēruma SEG emisiju aprēķiniem, bija 2,571.1 tCO₂e un 4,078.0 tCO₂e, izmantojot uz atrašanās vietu balstītu pieeju 2. tvēruma SEG emisiju aprēķiniem. Salīdzinot ar emisijām, kas balstītas uz tirgus pieeju, 2024. gadā mēs samazinājām oglekļa emisiju intensitāti uz vienu darbinieku līdz 1.0 tCO₂e/FTE, bet 3. tvēruma emisiju apjoms 2024. gadā ir palielinājies (izņemot 15. kategoriju – leguldījumi). 2024. gadā mēs atjauninājām SEG emisiju uzskaites metodiku, mainot izmantotos emisijas koeficientus 2. tvēruma emisiju uzskaitē, kā arī ieviešot sadalījumu starp emisiju uzskaiti pēc atrašanās vietas un tirgus. Mēs palielinājām atjaunīgās enerģijas īpatsvaru kopējā elektroenerģijas patēriņā līdz 70.8%.

2023. gadā mēs veicām mūsu 3. tvēruma 1.–14. kategorijas darbības emisiju būtiskuma novērtējumu, lai tās iekļautu mūsu ziņošanas uzskaitē. Mēs identificējām IT aprīkojumu un darbinieku uzturēšanos viesnīcās komandējumu laikā kā būtiskas emisijas, kas jāiekļauj mūsu 2024. gada bāzes scenārijā. Mēs izvērtējām 15 kategorijas un 31 apakškategoriju, secinot, ka mūsu 3. tvēruma emisiju uzskaitē būtiskas ir 6 kategorijas. Nemateriālās kategorijas netika iekļautas, jo tās nav būtiskas mūsu uzņēmējdarbības modelim (piemēram, augšupēja/lejupēja transportēšana, franšīzes, produktu apstrāde pēc to nolietošanas) vai tāpēc, ka produkti tiek izmantoti ierobežotā daudzumā, to nozīme mūsu darbībā ir ierobežota vai to aplēstā ietekme uz kopējām emisijām ir ierobežota. Mūsu 3. tvēruma uzskaitē ietver emisijas no papīra izmantošanas (1. kategorija), IT iekārtām (2. kategorija), radītājiem atkritumiem (5. kategorija), komandējumiem (6. kategorija) un darbinieku svārstmigrācijas (7. kategorija). Turklāt mēs aprēķinām mūsu finansētās emisijas kā 15. kategorijas emisijas saskaņā ar PCAFA plāna aktīvu klasēm.

2024. gadā mēs veicām papildu pasākumus, lai samazinātu savu ietekmi uz klimatu, un tagad mūsu autoparka lielāko daļu veido hibrīdautomobiļi, un mūsu telpās ir uzstādīti papildu gaismas sensori un LED apgaismojums. Lai samazinātu emisijas, ko rada darbinieku svārstmigrācija, 2024. gadā mēs sākam iepirkumu par automobiļu koplietojuma risinājumu saviem darbiniekiem.

Enerģijas patēriņš un struktūra, MWh	2024
Kopējais fosilās enerģijas patēriņš, MWh	4,568
Fosilo avotu īpatsvars kopējā enerģijas patēriņā, %	57
Kodolenerģijas patēriņš, MWh	0
Kodolenerģijas patēriņa daļa kopējā enerģijas patēriņā, %	0
Kurināmā patēriņš no atjaunojamiem avotiem, tostarp biomasas (arī no bioloģiskas izcelsmes rūpnieciskiem un sadzīves atkritumiem, biogāzes, atjaunojamā ūdeņraža u. c.), MWh	0
No atjaunīgajiem energoresursiem iepirktais vai iegūtais elektroenerģijas, siltumenerģijas, tvaika un dzesēšanas enerģijas patēriņš, MWh	3,484
Pašražotās atjaunīgās enerģijas, kas nav kurināmais, patēriņš, MWh	0
Kopējais atjaunīgās enerģijas patēriņš, MWh	3,484
Atjaunīgo enerģijas avotu īpatsvars kopējā enerģijas patēriņā, %	43
Kopā, MWh	8,053

Datu metodikas un ierobežojumi:

lai novērtētu siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas, tika piemērota arī finanšu kontrole.

Paziņotie enerģijas patēriņa dati ir balstīti uz rēķiniem, ko saņemam no mūsu īrēto telpu īpašniekiem. Dažos no šiem rēķiniem, lai noteiktu, kāda ir mūsu aptuvenā daļa no kopējā patēriņa, tiek izmantoti platības kvadrātmetri. Dati par mūsu enerģijas patēriņu tiek ziņoti, izmantojot *Schneider*

Electrics Resource Advisor platformu, taču *Schneider Electric*s konsultanti šos datus nav apstiprinājuši. Enerģijas patēriņš ir mūsu 2. tvēruma emisiju galvenais faktors, un tas ir kopējais elektroenerģijas un siltumenerģijas daudzums, ko izmantojam savās ēkās. Par elektroenerģijas patēriņu mums tiek ziņots patērētās enerģijas vienībās kWh vai MWh. Dažos Rīgas objektos rēķinos siltumenerģijas patēriņš ir norādīts nevis kā patērētās enerģijas vienības, bet gan kā naudas summa, kas samaksāta par siltumenerģiju, pamatojoties uz objekta platību. Šādos gadījumos siltumenerģijas patēriņu aprēķinām no rēķinā norādītās naudas vērtības un ikmēneša siltumenerģijas tarifa Rīgā.

Uz tirgu un atrašanās vietu balstītās emisijas pa kategorijām

Emisijas pa kategorijām, balstoties uz atrašanās vietu un tirgu, tCO2 ekv.	Retrospektīvi		Galvenie atskaides punkti un mērķa gadi		
	Bāzes gads 2021	2024	2025	2030	Gada % mērķa / bāzes gads
1. tvēruma SEG emisijas					
1. tvēruma SEG bruto emisijas (tCO2 ekv.)	51	31	-	-	-
1. tvēruma SEG emisiju procentuālā daļa no regulētām emisiju tirdzniecības shēmām (%)	0	0	-	-	-
2. tvēruma SEG emisijas					
2. tvēruma bruto SEG emisijas (tCO2 ekv.) (a)	-	2, 519	-	-	-
Uz tirgu balstītās 2. tvēruma bruto SEG emisijas (tCO2 ekv.)	2,155	1, 012	-	-	-
3. tvēruma SEG emisijas		3,037			
Kopējās netiešās bruto SEG emisijas (3. pakāpe) (tCO2 ekv.) (b)	1,054	,451	-	-	-
Iepirktais preces un pakalpojumi		5	-	-	-
Kapitālieguldījumu preces (a)	-	182	-	-	-
Ar degvielu un enerģiju saistītās darbības (nav iekļautas 1. vai 2. pakāpē)	-	Nav attiecināms	-	-	-
Augšupējā transportēšana un izplatīšana	-	Nav attiecināms	-	-	-
Darbības laikā radušies atkritumi	24	48	-	-	-
Komandējumi	87	700	-	-	-
Darbinieku svārstmigrācija	936	592	-	-	-
Augšupējie nomātie aktīvi	-	-	-	-	-
Lejupējā transportēšana	-	-	-	-	-
Pārdoto produktu apstrāde	-	-	-	-	-
Pārdoto produktu izmantošana	-	-	-	-	-
Pārdoto produktu apstrāde pēc to nolietošanas	-	-	-	-	-
Lejupējie nomātie aktīvi	-	-	-	-	-
Franšīzes	-	-	-	-	-
Ieguldījumi	-	3,035,923	-	-	-
SEG emisijas kopā					
SEG emisijas kopā (balstoties uz atrašanās vietu) (tCO2 ekv.) (a)	-	3,040, 001	-	-	-
SEG emisijas kopā (balstoties uz tirgu) (tCO2 ekv.)		3,038,494	-	-	-
SEG emisiju intensitāte, balstoties uz atrašanās vietu (SEG emisijas kopā uz neto ieņēmumiem) (c)		4,806	-	-	-
SEG emisiju intensitāte, balstoties uz tirgu (SEG emisijas kopā uz neto ieņēmumiem) (c)		4,803	-	-	-

a. šīm kategorijām SEG emisijas pirmoreiz tika aprēķinātas par 2024. pārskata gadu.

b. Mērķa kategorijā mēs nošķirām darbības emisijas un finansētās emisijas. Darbības emisijas neietver 15. kategorijas finansētās emisijas. Finansētās emisijas ietver 15. kategorijas emisijas, kā norādīts iepriekš. Darbības emisijas 2024. gadā bija 1,528 tCO2eq.

c. Lai aprēķinātu SEG emisiju intensitāti attiecībā pret uzņēmuma ieņēmumiem, izmantojām tos pašus neto ieņēmumus, kas norādīti finanšu pārskatā. Izmantotajai neto ieņēmumu summai nepiemēro atskaitījumus vai korekcijas. Ieņēmumi, kas izmantoti SEG intensitātes aprēķināšanai, ir norādīti turpmāk tabulā.

Ieņēmumi un SEG aprēķins	2024
Neto ieņēmumi	632.6
Neto ieņēmumi, kas izmantoti SEG intensitātes aprēķināšanai	632.6
Neto ieņēmumi, kas nav izmantoti SEG intensitātes aprēķināšanai	0

Datu metodikas un ierobežojumi attiecībā uz pašu darbības emisijām pa kategorijām ir norādīti sadaļas "Metodikas" apakšsadaļā "Pašu darbības emisiju datu metodikas un ierobežojumi". Neto ieņēmumi ir norādīti konsolidētā finanšu pārskata sadaļā "Konsolidētais peļņas vai zaudējumu pārskats".

SEG emisiju piesaistījumi

Mūsu pieeja SEG emisiju piesaistījumiem ir aprakstīta sadaļā "Sviras darbības emisiju samazināšanai". 2024. gadā brīvprātīgais ieguldījums mītrāju atjaunošanai Baltijas valstīs samazinās SEG emisijas par 4305 tCO₂e turpmāko 30 gadu laikā.

Datu metodikas un ierobežojumi, kas saistīti ar SEG emisiju piesaistījumiem, ir izklāstīti sadaļas "Metodikas" apakšsadaļā "SEG emisiju piesaistījumu datu metodikas un ierobežojumi".

Finansētās emisijas pa aktīvu klasēm un datu kvalitātes rādītāji

Finansētās emisijas, tūkstošos tCO ₂ e	Balances aktīvi, €m	Finansētās emisijas, tCO ₂ e			Oglekļintensitāte tCO ₂ e/€m	Segums, % no kopējiem aktīviem aktīvu klasē	PCAF kvalitātes rādītājs
		Pakāpe 1. un 2.	Pakāpe 3.	Kopā			
Hipotekārie kredīti	5,427	234,003	Nav attiecināms	234,003	43.1	100%	3.1
Komerccabiedrību kredītēšana (a)	3,434	552,469	1,869,901	2,422,370	705.5	100%	4.1
Aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	1,323	74,469	Nav attiecināms	74,469	56.3	100%	4.
Kotētās pašu kapitāla un uzņēmumu obligācijas	306	8,210	98,671	106,881	349.3	100%	2.4, 5
Valsts parāda vērtspapīri (b)	1,404	Nav attiecināms	Nav attiecināms	198,200	141.2	100%	1
Kopā	11,894	869,151	1,968,572	3,035,923	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms

a. No komercsabiedrībām piešķirtajiem aizdevumiem ir izslēgtas finanšu darbības (NACE kods K). Uzskaites balance 268.2 miljoni eiro

b. PCAF nenorāda emisijas koeficientus atsevišķi 1., 2. un 3. tvēruma aktīviem.

Balances aktīvi ir vienādi ar pamatsummu, kurā nav iekļauts vērtības samazinājums.

Datu metodikas un ierobežojumi attiecībā uz finansētajām emisijām pa aktīvu klasēm ir norādīti sadaļas "Metodikas" apakšsadaļā "3. tvēruma finansēto emisiju datu metodikas un ierobežojumi".

A5. Mūsu aizdevumu portfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana

Svira: 3. tvēruma lejupējās finansētās emisijas; darbības joma: hipotekārā un komercsabiedrību kreditēšana, 2024–2027. gads, aplūkots sadaļā “Pārejas plāns”

Mūsu ietekme uz klimatu tiek samazināta, izmantojot izslēgšanas sarakstu, nozares vadlīnijas un atjauninātos galvenos darbības rādītājus, kā arī palielinot atjaunīgās enerģijas projektu un energoefektīvu nekustamo īpašumu finansējumu un stiprinot pamatspēju atbalstīt klientus pārejas procesā un nodrošināt pārskatu sniegšanas pārredzamību. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļas “Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns” apakšsadaļā “Mūsu kredītportfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana”. Resursi ir iekļauti pamatdarbības izdevumos, kā norādīts sadaļas “Mērķi” nodaļā “Klimata pārmaiņas”, un tos sedz Ilgtspējas departamenta izmaksas.

2023. gadā mēs parakstījām līgumu ar Eiropas Investīciju banku (EIB) par 115 miljoniem eiro, lai veicinātu papildu kreditēšanu Baltijas uzņēmumiem. Vismaz 20% no šī finansējuma ir paredzēti, lai izpildītu kreditēšanas kritērijus nolūkā uzlabot finansējuma pieejamību Baltijas reģionā, finansējot projektus, kas palīdz sasniegt ilgtspējas mērķus, un tas ir pieejams maziem un vidējiem uzņēmumiem. Šis finansējums ļauj mums virzīt mūsu pārejas plāna iniciatīvas un izsniegt aizdevumus, kas sekmē ilgtspējas mērķu sasniegšanu un ir konkurētspējīgi salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem. EIB atbalstītais finansējums visās trijās valstīs ir pieejams kopš 2024. gada aprīļa.

2024. gadā mēs veicām papildu pasākumus, lai samazinātu mūsu kredītportfeļa ietekmi uz klimatu. Mēs sākam sadarboties ar *SBT* iniciatīvu, lai apstiprinātu mūsu 2035. gadam izvirzītos mērķus attiecībā uz komercsabiedrību kreditēšanas produktiem, ko valde apstiprināja 2023. gada beigās, un atsevišķu mērķi enerģētikas nozarei. Mēs pievienojām uz portfeli balstītus oglekļintensitātes rādītājus mūsu ceturkšņa iekšējiem *ESG* pārskatiem un sniedzām valdei ceturkšņa pārskatu, kā arī apsriedām mūsu sniegumu. Mēs pārskatījām savus iekšējos dekarbonizācijas mērķus 2025. gadam un *ESG* stratēģijas plānu 2025. gadam un pārliecinājāmies, ka tie atbilst finanšu plānam un mūsu vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķiem dekarbonizācijas un ilgtspējīgas kreditēšanas jomā.

Mēs novērtējām mūsu kredītportfeļa pakļautību vides riskiem – gan pārejas, gan fiziskajiem, kā arī sociālajiem riskiem, izmantojot ERAB nozaru klasifikāciju. Novērtējumā tika konstatēti augsta riska aktīvi mūsu portfelī, kas saistīti ar augstu enerģijas un emisiju intensitātes līmeni, un 17.9% mūsu aizdevumu komercsabiedrībām tika klasificēti kā pakļauti augstam raksturīgajam vides riskam. 2024. gadā attiecībā uz 81% no jaunajiem aizdevumiem un aizdevumu pagarinājumiem klientiem nozarēs ar augstu klimata riska līmeni klientu grupās, kuru riska darījumi (izmantotās summas, uzkrāto procentu un ārpusbilances riska darījumu summa) pārsniedz 5 miljonus eiro, izņemot ārpusbilances posteņus, bija izstrādāti pārejas plāni.

Mūsu finansētās emisijas (aprēķinātas, izmantojot *PCAF* standartu) komercsabiedrībām piešķirtajiem kredītiem, hipotēkām un mehānisko transportlīdzekļu kredītiem ietekmēja komercsabiedrību kreditēšanas portfeļa pieaugums, kā arī datu pieejamības un kvalitātes uzlabojumi, jo īpaši atjauninātie emisijas koeficienti un reālie dati no klientiem un reģistriem. Esam ieviesuši emisiju uzskaiti tikai komercsabiedrību kredītiem un biržā nekotētiem kapitāla vērtspapīriem, mehānisko transportlīdzekļu kredītiem un hipotekāro kredītu aktīvu klasēm. Citām aktīvu klasēm, piemēram, uzņēmumu obligācijām vai valsts parāda vērtspapīriem, neesam ieviesuši uzskaites metodiku.

Finansētās emisijas, tCO ₂ e	2024
Hipotekārie kredīti	234,003
Aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	74,469
Komercsabiedrību kreditēšana	2,422,370
Kopā	2,730,843

Datu metodikas un ierobežojumi ir norādīti sadaļas “Metodikas” apakšsadaļā “3. tvēruma finansēto emisiju datu metodikas un ierobežojumi”.

Lai ierobežotu mūsu riska darījumus ar augsta riska klientiem un aktīviem un atbalstītu enerģētikas nozares pāreju, esam atjauninājuši mūsu Ilgtspējas politikas izslēgšanas sarakstu, izslēdzot elektroenerģijas ražošanu no oglēm, katlu ogļu ieguvu, kā arī naftas un degslānekļa ieguvu, ja attiecīgais uzņēmums nav apņēmis līdz 2050. gadam vai agrāk sasniegt nulles neto emisiju līmeni un nav izstrādājis pārejas plānu vai arī neuzņemsies šādas saistības un neizstrādās pārejas plānu saprātīgā termiņā, kas nepārsniedz 12 mēnešus pēc finansēšanas līguma parakstīšanas. Mēs arī noteicām jaunus riska apetītes rādītājus hipotēku portfelim, lai finansētu nekustamo īpašumu ar zemu energoefektivitātes profilu.

Mēs turpinājām pieprasīt, lai mūsu lielākie korporatīvie klienti, kas darbojas augsta riska nozarēs, pierāda, ka tie veic pasākumus, lai samazinātu ietekmi uz vidi, pieprasot, lai tiem būtu pārejas plāni un, ja nepieciešams, aprēķinātu emisijas un noteiktu mērķus oglekļa emisiju intensitātes samazināšanai, kā noteikts mūsu *ESG* riska novērtēšanas procedūrā. Mēs arī atjauninājām savu nozaru *ESG* riska pārvaldības procedūru, kurā sniegtas nozarspecifiskas norādes par galvenajiem *ESG* riskiem un galvenajiem pārejas plānošanas un riska mazināšanas elementiem, attiecībā uz klientiem, kas darbojas šajās nozarēs. 2024. gadā 81% no mūsu jaunajiem aizdevumiem augsta riska nozares klientiem pierādīja savu pārejas riska mazināšanas spēju (plašāka informācija sniegta sadaļas “Klimata pārmaiņas” apakšsadaļās “Mērķi”, “Rādītāji” un “Metodikas”).

Mēs uzlabosim savas pārejas plānošanas iespējas, lai palīdzētu klientiem pielāgoties mazoglekļa ekonomikai, uzsākot rīku izstrādi, mērķu noteikšanu, klientu un darbinieku apmācību un iniciatīvu prioritāšu noteikšanu. Palielinājās mūsu iekšējās zināšanas par emisiju samazināšanas svirām, un mēs atbalstām absolventu pētniecības projektu, kas vērsts uz pārejas plānošanu lauksaimniecībā. Turklāt 2024. gada sākumā mēs uzsākām savu pirmo apmācību kursu par pārejas plānu rakstīšanu darbiniekiem un klientiem, piesaistot ārējo ekspertu, lai izglītotu viņus par klimata pārmaiņu cēloņiem un ietekmi.

2024. gadā mēs turpinājām finansēt mazoglekļa enerģētikas projektus, un mūsu jaunie aizdevumi energoefektīviem nekustamajiem īpašumiem un atjaunīgās enerģijas projektu attīstībai 2021.–2024. gada periodā sasniedza 182 miljonus eiro. Paziņotie nekustamā īpašuma projekti var būt būvniecības, iegādes un renovācijas projekti, kuri atbilst tehniskajiem atlases kritērijiem attiecībā uz primārās enerģijas pieprasījumu jaunbūvēm saskaņā ar Klimata deleģēto aktu vai kuriem ir piešķirts viens no šādiem vai augstākiem starptautiskajiem sertifikātiem: *LEED* (zelta), *BREEAM* (ļoti labi), *EDGE* (standarta), *Passive House* (standarta), *DGNB* (sudraba) vai cits līdzvērtīgs nozares vai vietējais sertifikāts.

Mēs turpinājām vākt datus no lielākajiem korporatīvajiem klientiem, izmantojot mūsu plašo anketu par klimata un vides riskiem, kura ir daļa no mūsu *ESG* riska novērtēšanas procesa un kurā tiek jautāts par klimata pārmaiņām, resursu izmantošanu, atkritumiem un piesārņojumu, kā arī ražošanu, un tiek apkopota sākotnējā informācija par ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumiem un mērķiem. Anketa ir izstrādāta, lai apkopotu datus no klientiem detalizētā un kvantitatīvā veidā. Mēs arī apkopojām vairāk un labākus datus no reģistriem, kuros norādītas klientu adreses un nodrošinājuma energoefektivitātes sertifikāti.

2024. gadā mēs pabeidzām uz nākotni vērstu, uz koordinātām balstītu datu iepirkumu par klimata un vides riskiem attiecībā uz daudziem riska faktoriem, kurus mēs integrējām savā nekustamā īpašuma plūdu riska novērtēšanas procesā hipotekārās kredīvēšanas vajadzībām. 2025. gadā tiks veikti turpmāki riska faktoru novērtējumi.

2024. gadā mēs palielinājām to hipotekāro aizdevumu īpatsvaru mūsu portfeli, kas paredzēti mājokļiem ar *EPC* klasi A vai augstāku, līdz 28.9%, un tādējādi mēs tuvojamies mūsu mērķim 2027. gadā – 30%. *EPC* reitings hipotekārajiem kredītiem ir noteikts, izmantojot mūsu iekšējo metodiku. 2025. gadā mēs turpināsim veikt papildu pasākumus, lai sasniegtu savus emisiju samazināšanas mērķus attiecībā uz mājokļu nekustamā īpašuma finansēšanu, finansējot jaunus A vai augstākas klases nekustamā īpašuma projektus un integrējot vides un ilgtspējas mērķus mūsu kredīvēšanas stratēģijā un lēmumu pieņemšanā.

Mēs uzlabojām datu pieejamību un vākšanu par hipotekārajiem nodrošinājumiem, piemēram, to *EPC* un primārās enerģijas novērtējumu. Līdz 2024. gada beigām reāli *EPC* dati no klientiem un vietējiem *EPC* reģistriem bija iegūti par 37.0% hipotekāro riska darījumu. Attiecībā uz privātpersonu kredīvēšanu mēs noteicām un novērtējām fiziskos klimata riskus mūsu tirgos saskaņā ar ES Taksonomijas klasifikāciju, kur plūdu, krasta erozijas un karstuma viļņu riski tika atzīti par būtiskākajiem riskiem nekustamajam īpašumam, un izmantojām klimata pārmaiņu riska kartes katrai valstij, lai identificētu īpašumus teritorijās, kurās klimata pārmaiņu dēļ pastāv akūtu bojājumu risks.

A6. Mūsu darbības lai samazinātu ieguldījumu negatīvo ietekmi uz klimatu

Svira: lejupējās finansētās emisijas; darbības joma: diskrecionārā portfeļa pārvaldīšanas (DPP) pakalpojumi, pensiju fondi.

Mūsu apņemšanās līdz 2050. gadam sasniegt nulles emisiju līmeni mūsu uzņēmējdarbībā ietver arī mūsu ieguldījumu darbību klimatiskās pēdas samazināšanu. Mūsu ilgtspējīgu ieguldījumu vadlīnijās ir aprakstīti principi ilgtspējas riska (tostarp klimata un vides) integrēšanai ieguldījumu lēmumos, kas saistīti ar DPP un pensiju fondiem, kurus pārvalda mūsu aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļas “Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns” apakšsadaļā “Mūsu ieguldījumu darbību ietekmes uz klimatu samazināšana”. Šiem pasākumiem nav piešķirti īpaši resursi, jo resursi tiek nodrošināti, izmantojot parastās darbības pensiju un diskrecionārā portfeļa pārvaldības struktūrvienības.

Mūsu diskrecionārā portfeļa pārvaldības (DPP) struktūrvienība ir noteikusi klimata pārmaiņas par vienu no prioritārajiem jautājumiem 2024. gadā. Tādējādi mūsu iekšējie noteikumi paredz, ka DPP portfeļu pārvaldībā, ja visi pārējie apstākļi ir vienādi, mums ir jāpiešķir prioritāte ieguldījumiem, kuriem ir labāki ar klimatu saistītās galvenās nelabvēlīgās ietekmes rādītāji, piemēram, projektiem ar mazāku oglekļa pēdu vai siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāti. Tādējādi esam guvuši panākumus attiecībā uz vairākiem ar klimatu saistītiem DPP portfeļa PA/rādītājiem, kas katru gadu tiek atklāti pārskatā par ieguldījumu lēmumu galveno nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem. Arī pieņemot jaunus klientus, mēs novērtējam viņu vēlmes attiecībā uz ilgtspēju, un tas palīdz palielināt to potenciālo ieguldījumu īpatsvaru mūsu portfeļos, kuros tiek ņemti vērā ar klimatu saistīti PA/apsvērumi.

Ilgtspējas riska, tostarp klimata riska, integrēšana ir tikpat svarīga arī mūsu aktīvu pārvaldības meitas sabiedrībām, nodrošinot klientiem konkurētspējīgus otrā un trešā līmeņa pensiju fondu piedāvājumus, lai ilgtermiņā aizsargātu klientu uzkrājumus. Vides raksturlielumus veicinošu instrumentu un ilgtspējīgu instrumentu īpatsvars pensiju fondu kopējos aktīvos līdz 2024. gada beigām sasniedza 33%. Lai mazinātu mūsu ieguldījumu darbību ietekmi uz klimatu, 2024. gadā mēs sākam noteikt prioritātes pensiju fondu portfeļu instrumentiem pēc to ar klimatu saistītās PAI, koncentrējoties uz siltumnīcefekta gāzu intensitātes PAI. Mūsu pieeja ar klimatu saistītajai PAI tiks atspoguļota ilgtspējas informācijā, ko attiecībā uz katru aktīvu pārvaldības meitas sabiedrību sniegsim par 2024. gadu.

Lai ievērotu vides apzinīgu klientu vēlmes, kopš 2021. gada visās Baltijas valstīs mēs piedāvājam SFDR 8. panta pensiju fondus, kas veicina ESG raksturlielumus. Šie pensiju fondi ir vērsti uz ieguldījumu fondiem, kas iegulda līdzekļus uzņēmumos ar augstu ESG rādītāju, ar mērķi sašaurināt ieguldāmo līdzekļu kopumu līdz 25% tirgus kapitalizācijas seguma katrā nozarē, izmantojot savā klasē labāko pieeju un cenšoties ievērojami samazināt ieguldījumus fosilā kurināmā nozarē un uzņēmumos, kas iesaistīti strīdīgās darbībās.

Mūsu tirgu jomā 2024. gadā mēs no vietējiem emitentiem iniciējām jaunus parāda vērtspapīrus gandrīz 343 miljonu eiro apmērā, no kuriem gandrīz 19 miljoni eiro jeb 5.5% bija zaļās obligācijas, kā tās definētas ICMA standartā. Gada beigās mūsu kasē 35.4 miljoni eiro no mūsu fiksēta ienākuma portfeļiem nominālā vērtībā bija ieguldīti ICMA sertificētos zaļo obligāciju turējumos un 9 miljoni eiro – ICMA sertificētos ilgtspējīgu obligāciju turējumos. Esam izvirzījuši mērķi līdz 2030. gadam sasniegt 50% zaļo vai ar ilgtspēju saistīto segto obligāciju un korporatīvo prioritāro obligāciju īpatsvaru. 2024. gadā šis īpatsvars bija 3.2%.

A7. Klimata un vides risku pārvaldība

Svira: pašu darbības 1., 2. un 3. tvēruma un 3. tvēruma lejupējās finansētās emisijas; darbības joma: pašu darbinieki, kredītklienti vērtību ķēdē; 2024.–2027. gads.

Mēs sadarbojamies ar klientiem un darbiniekiem, lai palielinātu informētību un stiprinātu spēju mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām. Tas ietver semināru rīkošanu un pārejas plānošanas atbalsta sniegšanu klientiem. Sīkāka informācija ir sniegta sadaļas “Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns” apakšsadaļā “Klimata un vides risku pārvaldība”. Resursi ir iekļauti pamatdarbības izdevumos, kā paredzēts sadaļas “Mērķi” nodaļā “Klimata pārmaiņas”, un tos sedz Ilgtspējas departamenta izmaksas.

2024. gadā mēs veicinājām savu klientu un darbinieku izpratni par klimata pārmaiņām, kā arī par vides risku identificēšanu un pārvaldību. Mēs sarīkojām divus seminārus, lai iepazīstinātu savus klientus ar pārejas plānošanu – kas ir pārejas plānošana, kā panākt dekarbonizāciju un ko mācīties no citiem –, kā arī ar klimata riskiem. Mēs atjauninājām *ESG* pamatapmācības moduli saviem darbiniekiem, lai uzlabotu viņu izpratni par dažādu faktoru, kas veicina klimata pārmaiņas, savstarpējo saistību, un ieviesām *ClimateFresk* semināros balstītu apmācību, apmācot savus iekšējos koordinatorus un ieviešot apmācību. Apmācību dalībnieki kopīgi strādā, lai izveidotu vizuālu karti, kas ilustrē šīs saiknes, veicinot dziļāku izpratni par klimata krīzi un rosinot proaktīvus risinājumus. Darbseminārā tiek uzsvērta kolektīvā atbildība un apzinātas rīcības nozīme cīņā pret klimata pārmaiņām.

Mēs uzstājamies ar galvenajām runām par klimata un vides riskiem un pārejas plānošanu, kā arī piedalījāmies tādos pasākumos kā *MoneyLIVE* Ziemeļvalstu banku konference par pāreju uz neto nulles emisiju līmeni, *Northern Roots* par finanšu lomu pārejā uz reģeneratīvu lauksaimniecību, Eiropas konference par ekoloģisko atjaunošanu attiecībā uz klimata un bioloģiskās daudzveidības finansēšanas stratēģijām un praksi, kā arī *Green Tiger* banku paneldiskusija par *ESG* un banku nozari.

Lai atbalstītu mūsu klientus, stiprinot viņu noturību pret klimata un vides pārmaiņām, mēs turpināsim rīkot seminārus par to, kā dažādi klimata pārmaiņu aspekti var ietekmēt viņu uzņēmējdarbību. Tas palīdzēs uzlabot cilvēku izpratni, ļaujot mums sniegt pakalpojumus un vienlaikus nodrošinot, ka viņi apzinās šo pakalpojumu nozīmīgumu viņiem.

Mēs izpētīsim papildu veidus, kā virzīt un atbalstīt mūsu klientus, lai tie dažādos laika periodos un dažādos termiņos varētu izveidot pret klimata riskiem noturīgus uzņēmējdarbības modeļus, kā arī nepieciešamo informācijas atklāšanu, pilnveidojot mūsu pārejas plānošanas un konsultāciju par klimata riskiem rīkus, iespējas un pakalpojumus. Mēs arī turpināsim sadarboties ar pašvaldībām un banku asociācijām, lai rastu risinājumus saistībā ar vietējiem klimata datiem un nākotnes prognozēm.

Papildu informācija par mūsu klimata risku pārvaldības praksi un noturības analīzi ir iekļauta šā pārskata sadaļā “Uzņēmējdarbības modeļa noturība” un mūsu 3. pīlāra pārskatā.

CITA INFORMĀCIJA

Metodikas

Pašu darbības emisiju datu metodikas un ierobežojumi

Lai aprēķinātu 1. tvēruma emisijas, esam izmantojuši Igaunijas Republikas Klimata ministrijas izstrādāto SEG emisiju pēdas kalkulatoru organizācijām. 2. tvēruma emisiju aprēķinos, kas balstīti uz atrašanās vietu un tirgu, ja nebija līgumisku instrumentu, mēs izmantojām Emitentu asociācijas (*Association of Issuing Bodies (AIB)*) emisijas elektroenerģijas un siltumenerģijas emisijas koeficientus.

Dažādām 3. tvēruma emisijām – papīra izmantošanai (1. kategorija), radītajiem atkritumiem (5. kategorija), komandējumiem (6. kategorija), kas saistīti ar darbinieku pārvadājumiem, ja nav pieejami pakalpojumu sniedzēju dati, darbinieku svārstmigrācijai (7. kategorija) – aprēķinos izmantotie emisijas koeficienti ir tie koeficienti, kas norādīti Igaunijas Republikas Klimata ministrijas izstrādātajā SEG emisiju kalkulatorā organizācijām. 3. tvēruma finansētās emisijas (15. kategorija) tiek aprēķinātas saskaņā ar *PCAF* metodiku, ieskaitot *PCAF* nodrošināto emisijas koeficientu datubāzi.

Primārie dati, kas izmantoti 1. tvēruma emisijām, veidoja 100%, 2. tvēruma emisijām – 100% un 3. tvēruma emisijām – 60%, izņemot 15. kategoriju. Emisijām, kas aprēķinātas IT iekārtām (2. kategorija), tika izmantoti ražotāja emisiju pārskati, atskaitot ražotāja emisiju pārskatā norādītās izmantošanas posma emisijas. Gadījumos, kad ražotāja emisiju pārskati nav pieejami, tiek izmantotas uz izdevumiem balstītas emisiju aplēses.

Atkritumu daudzuma aplēsēm mēs izmantojam atkritumu svaru uz vienu nodarbināto Latvijā un ekstrapolējam atkritumu daudzumu uz kopējo Lietuvā nodarbināto darbinieku skaitu.

Darbinieku svārstmigrācijas emisiju aprēķinam tika izdarīti pieņēmumi par tiem darbiniekiem, kuri nesniedza atbildes uz aptaujas anketas jautājumiem par svārstmigrāciju. Attiecībā uz šiem darbiniekiem mēs izmantojām valsts vidējās emisijas, kas izriet no emisiju aprēķina, pamatojoties uz datiem no darbinieku aptaujas anketas par svārstmigrāciju. Turklāt, ja respondents ir norādījis, ka 2024. gadā nav bijis darbā ilgāk par 6 nedēļām, tika pieņemts, ka ārpus darba pavadītais laiks ir 10 nedēļas.

Mums ir atjaunīgās enerģijas līgumi ar atjaunīgās enerģijas izcelsmes sertifikātiem kā līgumiski instrumenti attiecībā uz iepirkto elektroenerģiju. Attiecībā uz siltumenerģiju mums nav līgumisku instrumentu. Līgumiskie instrumenti attiecas uz 68% no elektroenerģijas emisijām un 60% no kopējām ar enerģiju saistītajām (2. tvēruma) emisijām.

3. tvēruma emisijas tiek aprēķinātas tām 3. tvēruma emisiju kategorijām, kas 2023. gada beigās veiktajā 3. tvēruma būtiskuma novērtējumā tika atzītas par būtiskām. Dažus datus, piemēram, datus par emisijām, kas rodas, veicot lidojumus komandējumu laikā, iegūst tieši no sniegtā pakalpojuma. Lielākā daļa 3. tvēruma emisiju tiek aprēķinātas, izmantojot primārus datus, piemēram, nobraukto attālumu, iegādāto daudzumu (gabalos) vai svaru. Ja šādi dati nav pieejami, tiek piemērotas uz izdevumiem balstītas aplēses. Lai novērtētu darbinieku svārstmigrāciju, mēs apkopojam informāciju par mūsu darbinieku svārstmigrācijas paradumiem, izmantojot iekšējo anketu un ekstrapolējot saņemtās atbildes, lai aptvertu visus darbiniekus.

Lai novērtētu ar klimata pārmaiņām saistīto ietekmes risku un iespēju sniegumu un efektivitāti mūsu pašu darbībā, izmantojam mūsu oglekļa pēdu, kas izteikta tCO₂e. Rādītājus aprēķina saskaņā ar *Luminor* Pašu emisiju datu vākšanas instrukciju. Uz rādītājiem attiecas iepriekš šajā sadaļā aprakstītie pieņēmumi. Datu ārēju validāciju ir veicis tikai apliecinājuma sniedzējs. Mēs uzskatām pašu emisiju ilgtspējas pārskata datus par saprātīgiem, pamatojoties uz aplēsēs izmantotajiem avotiem. Mēs plānojam nodrošināt precīzākus datus par iegādātā IT aprīkojuma radītajām emisijām.

SEG piesaistījumu datu metodikas un ierobežojumi

Lai piesaistītu emisijas no mūsu ziņotajām darbības emisijām, Lietuvā tika atjaunoti 35.5 hektāri mitrāju, ko 2024. gadā papildināja praktiska iesaiste Latvijā. Lai aprēķinātu emisiju samazinājumu, tika izmantots *MoorFutures* standarts, kas ir izstrādāts projektiem, kuros atjauno nosusinātus kūdrājus mērenā klimata zonā. Kūdrāju atjaunošanas un saglabāšanas fonds ir pielāgojis *MoorFutures* metodiku Baltijas apstākļiem, un, lai novērtētu kūdrāju atjaunošanas projektu radīto emisiju samazinājumu, šī metodika izmanto uz nākotni vērstu bāzes scenāriju. Emisijas projekta scenārijā tiek aprēķinātas, pamatojoties uz paredzamajām ūdens līmeņa un veģetācijas izmaiņām, izmantojot *GEST* pieeju vai citas apstiprinātās kvantitatīvās noteikšanas metodes. Tiek izmantota konservatīva pieeja, tāpēc potenciālie oglekļa piesaistītāji ir izslēgti un ir iekļauts metāna maksimums pēc kūdrāju atjaunošanas. Datu ierobežojumi ietver problēmu precīzi novērtēt slāpekļa oksīda emisijas un kūdras noplucināšanās tempus ilgā laika periodā, taču šī problēma tiek risināta, izslēdzot slāpekļa oksīdu un konservatīvi izslēdzot teritorijas, attiecībā uz kurām

prognozēts, ka tajās kūdra noplīcināsies 100 gadu laikā. Kopumā šī pieeja ir izstrādāta tā, lai nodrošinātu stabilu, bet konservatīvu kūdru atjaunošanas radīto ieguvumu klimatam kvantifikāciju. Floras un ģeobotānikas laboratorija ir veikusi atjaunoto kūdru stāvokļa un atjaunošanas pasākumu novērtējumu.

Dabisko kūdru ekosistēmu atjaunošana sniedz papildu ieguvumus, kas nav tikai oglekļa piesaistīšana, piemēram, tā uzlabo bioloģisko daudzveidību un ūdens regulēšanu, kā arī izglīto mūsu darbiniekus par mitrājiem. Iespēja iesaistīt darbiniekus, īstenojot praktiskus atjaunošanas projektus, var palīdzēt palielināt izpratni un veicināt ilgtspējas kultūru bankā.

Kūdru atjaunošanas un saglabāšanas fonds katru gadu mums ziņo par piesaistītajām emisijām. Papildu ārējā validācija netiek veikta.

3. tvēruma finansēto emisiju datu metodikas un ierobežojumi

Finansēto emisiju aprēķināšanai mēs izmantojam *PCAF* metodiku. Lai gan *PCAF* metodika ir izstrādāta un tiek izmantota vairākās nozarēs, tai piemīt trūkumi, kuru novēršanai nepieciešams ātrs risinājums, piemēram, trūkst emisiju faktoru dažādiem aktīvu veidiem. Mēs esam ietvēruši visas absolūtās finansētās emisijas visām attiecīgajām aktīvu klasēm vai nozarēm, kas iekļautas *PCAF* A plānā, un esam pamatojuši visus izņēmumus.

Mehānisko transportlīdzekļu radītās finansētās emisijas

Mehānisko transportlīdzekļu radītajās finansētājās emisijās tika iekļauti gan korporatīvo, gan privāto klientu transportlīdzekļi, un tajās tika iekļauti nodrošinājumi, kurus var vadīt vai ar kuriem var lidot vai kuģot, un kuriem ir dzinējs. Izņēmums ir nodrošinājums, kas tiek uzskatīts par iekārtām, bet netiek uzskatīts par kustamo īpašumu. Visu transportlīdzekļu SEG emisiju dati ir balstīti uz *PCAF* emisiju koeficientiem un vidējo nobraukto kilometru datiem. Šajā aprēķinā nav izmantoti faktiskie dati par SEG emisijām. Attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu radītajām finansētājām emisijām esam izdarījuši šādus pieņēmumus: 1) *PCAF* datubāze nodrošina noteiktu transportlīdzekļu tipu sarakstu. Ja transportlīdzeklis 100% neatbilst *PCAF* norādītajam tipam, tas tiek attiecināts uz tuvāko iespējamo tipu, ņemot vērā transporta veidu un aptuveno motora tilpumu; 2) attiecībā uz nobrauktajiem kilometriem tiek izmantota vidējā nobraukto kilometru informācija no valsts statistikas. Par specializētiem transporta veidiem valsts statistika nav pieejama, tāpēc tiek izmantota vispārējā statistika, piemēram, par iekrāvēju transportlīdzekļiem.

Attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu radītajām finansētājām emisijām tika izmantoti šādi rādītāji: emisijas koeficientu var iegūt no vairākiem avotiem; *PCAF* – emisijas koeficienti tika norādīti par vairumu mehānisko transportlīdzekļu, pamatojoties uz to degvielas veidu un/vai modeli, un ražotāju; papildu emisijas koeficienti ir aplēsti dzelzceļa transportam, lidmašīnām un kuģiem, par kuriem *PCAF* datu bāzē nav norādīts emisijas koeficients un kurus nevar attiecināt uz jau pastāvošu nodrošinājuma veidu. Ar transportlīdzekļa iegādei piešķirtajiem aizdevumiem finansētās emisijas, kas ietver bilances aktīvus, nav salāgotas ar finanšu pārskatu, jo finansētās emisijas ietver tikai braucamos transportlīdzekļus. Turklāt bilances aktīvi ietver divkāršus ierakstus, jo reģistros par transportlīdzekļiem ir veikti dubulti ieraksti.

Ilgtspējas pārskatu datu precizitāti attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu radītajām finansētājām emisijām var pamatoti novērtēt, ņemot vērā aplēsēs izmantotos datu veidus un avotus (transportlīdzekļa modelis un ražotājs, vidējais nobrauktais attālums, valsts un transportlīdzekļa veids). Turpmāk plānojam izmantot faktisko emisiju datus, ko iegūsim no vietējiem transportlīdzekļu reģistriem, un paļaujamies, ka transportlīdzekļu veidu dati tiks pakāpeniski uzlaboti reģistros un valsts statistikā.

Hipotēku portfeļa finansētās emisijas

Hipotēku portfeļa *EPC* reitinga pamatā ir nekustamā nodrošinājuma kartēšana *PCAF* datubāzē, izmantojot nodrošinājuma veidu kartēšanu. Ja mēs nevarējām kartēt nodrošinājumu datubāzē, līgums tika izslēgts no *EPC* pārskatiem un ņemts vērā “komercsabiedrībām piešķirto aizdevumu” finansēto emisiju aprēķinā. Vairumā gadījumu tas ietver iekārtu un aprīkojuma hipotēkas. Hipotēku portfeļa finansēto emisiju rādītājs neietver nodrošinājumus, kurus nevar kartēt *PCAF* datubāzē. 89% nodrošinājumu *EPC* reitings ir *PCAF* kvalitātes rādītājs 3, un emisijas koeficienta saskaņošanai izmanto *EPC* ar reālo vai aplēsto rādītāju. Visiem pārējiem nodrošinājumiem kvalitātes rādītājs ir 4 vai 5. 37% nodrošinājumu tiek izmantots reālais *EPC*.

Attiecībā uz hipotēku finansētām emisijām mēs esam izdarījuši šādus pieņēmumus: banku sistēmās pieejamie nodrošinājuma veidi nesakrīt 100% ar *PCAF* datubāzē pieejamajiem veidiem, tāpēc tiek veikta nodrošinājuma kartēšana; no kartēšanas tiek izslēgti nekustamie īpašumi, kuriem nevajadzētu emitēt SEG emisijas (piemēram, zemes gabali, autostāvvietas u. tml.).

Hipotēku finansētajām emisijām mēs izmantojam šādas aizstājējvērtības: visi SEG emisijas koeficienti ir iegūti no *PCAF* datu bāzes; *EPC* reitings tiek iegūti no abiem ārējiem reģistriem, ja dati ir norādīti kā "reālais" *EPC* reitings vai ir aplēsti, pamatojoties uz nodrošinājuma būvniecības vai rekonstrukcijas gadu, un norādīti kā "aplēstais" *EPC* reitings; ja tiek aprēķināts *PCAF* rādītājs 5 un ja nav pieejams īpašuma lielums kvadrātmetros, mēs izmantojam nodrošinājuma veidu "mājoklis" un pieņemam, ka tiek finansēts viens nodrošinājums.

Hipotēku finansētās emisijas bilances aktīvos nesakrīt ar finanšu pārskatu, jo attiecībā uz nodrošinājuma piešķirumiem un tipoloģiju tika izmantotas būtiski atšķirīgas metodikas. Vairāki aizdevumi var būt nodrošināti ar vairākiem nodrošinājumiem, un daži no tiem nav ņemami vērā emisiju uzskaitē, piemēram, zemes gabali vai neapsildītas ēkas, piemēram, garāžas.

Ilgtermiņa ziņošanas datu precizitāti par hipotēku portfeļa finansētajām emisijām var pietiekami novērtēt, pamatojoties uz emisijas koeficientu aplēsēs izmantotajiem avotiem un nodrošinājuma veida informāciju banku sistēmās. Mēs uzlabojam datu precizitāti, atjauninot trūkstošos datu elementus, lai nodrošinātu nepieciešamo datu pieejamību esošajam portfelim banku sistēmās visās trijās Baltijas valstīs. Turklāt obligāto lauku izveidei banku sistēmās ir piešķirta prioritāte, un pašlaik tiek strādāts pie tā, lai nodrošinātu kritiski svarīgu datu vākšanu *EPC* aprēķināšanai jaunajā kredīšanas sistēmā.

Komerccabiedrību kredīšanas finansētās emisijas

Emisiju aprēķini komerccabiedrību kredīšanai ietver visu korporatīvo klientu uzņēmējdarbības kredītus. Mehāniskie transportlīdzekļi ir izslēgti no komerccabiedrību kredīšanas sadaļas, bet ir iekļauti mehānisko transportlīdzekļu aktīvu klases aprēķinos.

Finansēto emisiju aprēķini attiecībā uz komerccabiedrībām piešķirtajiem aizdevumiem ir atkarīgi no nodrošinājuma veida. Komerccabiedrībām piešķirtajiem aizdevumiem, kas nodrošināti ar komerciālu nekustamo īpašumu, finansētās emisijas aprēķina, pamatojoties uz faktiskajiem vai aplēstajiem *EPC* datiem; ja tie nav pieejami, emisijas aprēķina saskaņā ar *PCAF* standartu, kas atbilst kvalitātes rādītājiem 4 un 5, ņemot vērā nekustamā īpašuma platību vai mājokļa gadu. Komerciālā nekustamā īpašuma nodrošinājumi tiek atlasīti, pamatojoties uz iepriekš izraudzītiem nodrošinājuma veidiem, kas ir kartēti *PCAF* sniegtajā nodrošinājuma veidu sarakstā. Ja komerciālais nekustamais īpašums neatbilst iepriekš izvēlētajam nodrošinājuma veidu sarakstam, finansētās emisijas tiek aprēķinātas saskaņā ar komerccabiedrībām piešķirto aizdevumu prasībām. Komerccabiedrībām piešķirtajiem aizdevumiem finansēto emisiju aprēķini ir atkarīgi no finanšu informācijas pieejamības, nozaru *NACE* kodiem un jurisdikcijas valsts. 89% darījumu pamatā ir uzņēmumu finanšu datu informācija, kas veicina augstu *PCAF* kvalitātes rādītāju. Komerccabiedrībām piešķirto aizdevumu līmenī *PCAF* izmanto *Exiobase* segregāciju, ko var tieši sasaistīt ar nozaru *NACE* kodiem. Tomēr mēs konstatējam, ka dažiem rūpniecības *NACE* kodiem nebija *PCAF* emisijas koeficientu attiecībā uz Baltijas valstīm. Tāpēc nav aprēķinātas korporatīvā portfeļa nebūtiskās daļas emisijas.

Ar komerccabiedrībām piešķirtajiem aizdevumiem finansētās emisijas bilances aktīvos neatbilst finanšu pārskatam, jo norādītās emisijas neietver aizdevumus finanšu iestādēm (*NACE K*), garantijas un naudas kartes (jo metodiku neparedz *PCAF*), obligācijas un nerezultatīvos aizdevumus. Emisijas ietver tādus līzingu veidus, kas nav līzings transportlīdzekļa iegādei (kas ir iekļauts ar transportlīdzekļiem finansētajās emisijās).

Ilgtermiņa ziņošanas datu precizitāti par korporatīvā portfeļa finansētajām emisijām var pietiekami novērtēt, pamatojoties uz emisijas koeficientu aplēsēm izmantotajiem avotiem, nodrošinājuma veida informāciju un uzņēmumu finanšu datu pieejamību banku sistēmās. Mēs plānojam uzlabot datu precizitāti, sadarbojoties ar vietējām banku asociācijām, lai palielinātu ēku primārā enerģijas novērtējuma un *EPC* datu aptvērumu vietējos reģistros. Turklāt mēs pētām iespējas vākt vairāk reālo datu, sadarbojoties ar uzņēmumu, kas reāllaikā vāc ar komunālajiem pakalpojumiem saistītus datus no īpašumiem. Paredzams, ka pakāpeniski uzlabosies arī datu kvalitāte, jo plānojam apkopot vairāk datu no uzņēmumu publicētajiem *CSRD* pārskatiem un mūsu *ESG* datu vākšanas anketām par reālajām emisijām.

Kotētās pašu kapitāla un uzņēmumu obligācijas

Šo aktīvu klasi veido divas apakšklases: biržā nekotētas obligācijas un pašu kapitāls, kā arī biržā kotētas obligācijas.

Nekotēto obligāciju un pašu kapitāla aktīvu klasē ietilpst visi bilances kapitālieguldījumi uzņēmumos, bezpeļņas organizācijās un jebkurā citā organizācijas struktūrā, kas netiek tirgoti tirgū un ir paredzēti vispārējiem korporatīviem mērķiem. Finansēto emisiju aprēķini tika veikti saskaņā ar *PCAF* A plāna standarta datu kvalitātes rādītāja 5 prasībām. Tā kā dati par 1., 2. un 3. tvēruma emisijām ir ierobežoti, emisijas tika aprēķinātas, pamatojoties uz mūsu pakļautību riskam un emisijas koeficientiem, kas sniegti

PCAF emisijas koeficientu datubāzē. Tā kā datubāzē trūka datu par emisijas koeficientiem, kas attiecas uz emisijām, dalot tās ar nozares aktīviem, finansēto emisiju aprēķināšanai tika izmantota *PCAF* 3c metode.

Biržā kotēto obligāciju aktīvu klase ietver visas bilancē iekļautās kotētās uzņēmumu obligācijas, kas tiek tirgotas tirgū un ir paredzētas vispārējiem korporatīviem mērķiem. Finansētās emisijas absolūtajai 1. un 2. pakāpei un finansētās 3. tvēruma emisijas tika aprēķinātas saskaņā ar *PCAF* A plāna standarta datu kvalitātes rādītāja 1 vai 4 prasībām atkarībā no finansētā uzņēmuma datu pieejamības. Gan vienā, gan otrā gadījumā tika izdarītas dažas aplēses. Datu kvalitātes rādītāja 1 aprēķiniem bija pieejami dati par SEG emisijām, bet dažos gadījumos bija jāaprēķina uzņēmuma vērtība un/vai ieņēmumi. Aplēses tika veiktas, izmantojot pieejamos datus par tirgus kapitalizāciju, pašu kapitālu un saistībām, peļņas vai zaudējumu pārskatus vai citus pieejamos finanšu datus, kas atrodami konsolidētajā gada finanšu pārskatā. Kvalitātes rādītāja 4 aprēķiniem, ja dati nebija pieejami, ieņēmumi tika aplēsti, izmantojot pieejamos ienākumu pārskatus. Dati visiem aprēķiniem tika iegūti no finansēto uzņēmumu jaunākajiem konsolidētajiem gada pārskatiem – vai nu par 2024. gadu, vai, ja tie nebija pieejami, par 2023. gadu. Emisijas koeficienti, kas izmantoti, aprēķinot kvalitātes rādītāja 4 finansētās emisijas, iegūti no *PCAF* emisijas koeficientu datubāzes.

Ilgspējas pārskatu datu precizitāti var novērtēt kā pietiekamu, pamatojoties uz emisijas koeficientiem izmantotajiem avotiem un uzņēmumu konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Pašlaik mums nav plānu uzlabot datu kvalitāti.

Valsts parāda vērtspapīri

Šajā aktīvu kategorijā ietilpst valsts obligācijas un valsts aizdevumi ar jebkuru termiņu, kas emitēti vietējā vai ārvalstu valūtā. Finansētās emisijas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz *PCAF* A plāna standartu saskaņā ar datu kvalitātes rādītāja 1 vai 2 prasībām. IKP_PPP avots ir <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.PP.CD>, bet SEG emisijām tika izmantoti ANO dati no vietnes https://di.unfccc.int/ghg_profile_annex1. *PCAF* nenorāda emisijas koeficientus 1., 2. un 3. kategorijas aktīviem, tāpēc ir atklāti tikai kopējie emisiju rādītāji.

Ilgspējas pārskatu datu precizitāti var novērtēt kā pietiekamu, pamatojoties uz emisijas koeficientiem izmantotajiem avotiem. Pašlaik mēs neplānojam uzlabot datu kvalitāti un ceram, ka ANO pakāpeniski uzlabos emisijas koeficientus.

To rādītāju saraksts, kuru novērtēšanā ir izmantoti pieņēmumi, tuvinājumi un spriedumi, un to atrašanās vieta ilgtspējas pārskatā.

Rādītājs	Nenoteiktības avots vērtību ķēdē	Pieņēmums	Punkts
1. tvēruma emisijas	Transportlīdzekļa degvielas veids	Vidējie izmantoto degvielu emisijas koeficienti	Vides informācija, klimata pārmaiņas, klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns: mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana un ilgtspējas pārskata pielikumi: Papildu rādītāji
2. tvēruma emisijas	Enerģijas un siltumapgādes piegādātāji	Valstu vidējie dati par emisijas koeficientiem, kas izmantoti uz atrašanās vietu balstītā emisiju aprēķina pieejā	Vides informācija, klimata pārmaiņas, klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns: mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana un ilgtspējas pārskata pielikumi: Papildu rādītāji
3. tvēruma emisijas no pašu darbības	Preču un pakalpojumu piegādātāji, darbinieki	Vidējie emisijas koeficienti elektriskajām un elektroniskajām ierīcēm, papīram, atkritumiem; darbinieku vidējais svārstmigrācijas attālums, transporta līdzekļi un ar tiem saistītās emisijas; valsts vidējie emisijas koeficienti viesnīcās; SEG emisiju pārskati par IT iekārtām, ko sniedzis ražotājs (atskaitot izmantošanas posma emisijas, lai izvairītos no divkāršas uzskaites).	Vides informācija, klimata pārmaiņas, klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns: mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana un ilgtspējas pārskata pielikumi: Papildu rādītāji
3. tvēruma finansētās emisijas – līzings	Klienti	SEG emisijas aprēķina, izmantojot <i>PCAF</i> metodiku, un emisiju aprēķinu pamatā ir piecas dažādas datu kvalitātes pieejas.	Vides informācija, klimata pārmaiņas: mērķi, mērķi, rādītāji un metodika, finansētās emisijas pa aktīvu klasēm un datu kvalitātes rādītājiem, mūsu kredītportfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana, kā arī ilgtspējas pārskata pielikumi: Papildu rādītāji
3. tvēruma finansētās emisijas – komercsabiedrību kredīšana	Klienti	SEG emisijas aprēķina, izmantojot <i>PCAF</i> metodiku, un emisiju aprēķinu pamatā ir piecas dažādas datu kvalitātes pieejas.	Vides informācija, klimata pārmaiņas: mērķi, mērķi, rādītāji un metodika, finansētās emisijas pa aktīvu klasēm un datu kvalitātes rādītājiem, mūsu kredītportfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana, kā arī ilgtspējas pārskata pielikumi: Papildu rādītāji
3. tvēruma finansētās emisijas – hipotekārie aizdevumi	Klienti	SEG emisijas aprēķina, izmantojot <i>PCAF</i> metodiku, un emisiju aprēķinu pamatā ir piecas dažādas datu kvalitātes pieejas.	Vides informācija, klimata pārmaiņas: mērķi, mērķi, rādītāji un metodika, finansētās emisijas pa aktīvu klasēm un datu kvalitātes rādītājiem, mūsu kredītportfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana, kā arī ilgtspējas pārskata pielikumi: Papildu rādītāji
<i>EPC</i>	Klienti	SEG emisijas aprēķina, izmantojot <i>PCAF</i> metodiku, un emisiju aprēķinu pamatā ir piecas dažādas datu kvalitātes pieejas.	Konsolidētais ilgtspējas pārskats: Mūsu panākumi un mērķi Vides informācija, informācijas atklāšana saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 (ES Taksonomijas regula) 8. pantu: riska darījumi ar privātpersonām Vides informācija, klimata pārmaiņas: mērķi, mērķi, rādītāji un metodika, mūsu kredītportfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana
Emisiju intensitāte	Klienti	SEG emisijas aprēķina saskaņā ar <i>PCAF</i> metodiku, emisiju aprēķināšanā pamatojoties uz piecām dažādām datu kvalitātes pieejām.	Vides informācija, klimata pārmaiņas, klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām – Pārejas plāns: mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana, uz tirgu un atrašanās vietu balstītās darbības emisijas pa kategorijām, finansētās emisijas pa aktīvu klasēm un datu kvalitātes rādītājiem, kā arī ilgtspējas pārskata pielikumi: Papildu rādītāji

B. Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas

Atzīstot bioloģiskās daudzveidības izšķirošo nozīmi ekosistēmu uzturēšanā un ekonomikas noturības atbalstīšanā, esam to noteikuši par būtisku tematu mūsu dubultā būtiskuma novērtējumā. Šajā nodaļā ir aplūkota mūsu apņemšanās izprast un mazināt mūsu darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, vienlaikus apzinoties, ka bioloģiskās daudzveidības zudums var radīt būtiskus riskus mūsu uzņēmējdarbībai un ieinteresētajām personām.

Mēs darbojamies tikai pilsētteritorijās, un mūsu objekti ir izvietoti pilsētās, lai apmierinātu klientu vajadzības. Šīs vietas atrodas apbūvētās pilsētas teritorijās, kur tām ir minimāla tieša ietekme uz teritorijām, kas ir jutīgas pret bioloģisko daudzveidību. Izmantojot *ENCORE* un galveno bioloģiskās daudzveidības teritoriju kartēšanu, tiešsaistes rīkus ar dabu saistīto risku un iespēju novērtēšanai, kas nodrošina galvenās bioloģiskās daudzveidības teritorijas, kuras ir attiecīgi sugām un to dzīvotnēm nozīmīgākās vietas pasaulē, mūsu uzņēmumiem tika piešķirts zems vai ļoti zems būtiskuma vērtējums, kas nozīmē, ka mūsu darbība būtiski neietekmē bioloģisko daudzveidību vai neietekmē bioloģiskās daudzveidības ziņā jutīgas teritorijas. Mums ir 23 biroju ēkas un banku filiāles Baltijas valstīs, kā norādīts sadaļā "Ilgtspējas pārskata pielikumi". 2024. gada beigās mums nebija nevienas filiāles, biroja vai darbības objekta, kas atrastos aizsargājamās teritorijās, ekoloģiski jutīgās zonās vai reģionos, kuri saskaņā ar bioloģiskās daudzveidības pamatjomu datiem ir kritiski svarīgi bioloģiskajai daudzveidībai, vai to tuvumā. Analizējot *ENCORE* atkarības un ietekmi, tika konstatēts, ka mūsu objektiem nav būtiskas negatīvas ietekmes, ko rada zemes degradācija, pārtuksnešošanās vai augsnes noslēgšana, un mūsu darbība neietekmē apdraudētās sugas.

Mūsu riski un atkarības, kas saistītas ar bioloģisko daudzveidību, rodas no mūsu darījumu partneriem, izmantojot finansētās darbības vai piegādātājus, kuriem potenciāli var būt objekti un darbības bioloģiskajai daudzveidībai jutīgās teritorijās vai to tuvumā, potenciāli kaitējot dabiskajiem biotopiem un aizsargājamām sugām, izraisot biotopu pasliktināšanos un traucējumus sugām aizsargājamās teritorijās. Finansētās darbības un mūsu klientu un piegādātāju darbība var būt atkarīga no dabas resursiem un dabas pakalpojumiem, piemēram, ūdens, augsnes vai apputeksnēšanas. Piemēram, mūsu finansētās darbības lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē var ietekmēt bioloģisko daudzveidību, ja izmanto mēslošanas līdzekļus, insekticīdus un pesticīdus. Pārskats par mūsu nozaru aizdevumu riska darījumiem ir sniegts sadaļā "Papildu rādītāji". Mēs vēl neesam veikuši ne bioloģiskās daudzveidības atkarības un ietekmes novērtējumu, ne arī mūsu finansēto darbību noturības analīzi.

IETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Lai labāk izprastu mūsu ar bioloģisko daudzveidību saistīto ietekmi, riskus un iespējas, mēs veicām literatūras pārskatīšanu un analizējām nozares paraugpraksi. Mēs izskatījām Ar dabu saistītas finanšu informācijas atklāšanas darba grupas (*TNFD*) sistēmu un Dabas kapitāla finanšu alianses (*Natural Capital Finance Alliance*) izstrādāto rīku *Encore*. Pēc tam mēs to papildinājām, izmantojot rīku *Encore*, lai analizētu bioloģiskās daudzveidības atkarību un ietekmi, ko rada mūsu pašu darbība. Mēs veicām arī Klimata un vides risku novērtējumu (KVRN), kas tika īstenots 2024. gada pirmajā ceturksnī kā daļa no *C&E* risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes attiecībā uz mūsu aizdevumu portfeļu un galveno finansēšanas darbības nozaru vides riskiem. Analīze ietvēra riska analīzi, kas izriet no augsnes degradācijas, okeānu paskābināšanās, augsnes svārstībām, zemes iegrimšanas un augsnes erozijas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, un ar *Encore* palīdzību mēs veicām uzņēmumu kredītportfeļa galveno nozaru atkarību un ietekmes iepriekšēju pārbaudi. Pēc tam tematiskie eksperti un par būtiskajām tēmām atbildīgie speciālisti to izmantoja, lai definētu un novērtētu IRI, kā aprakstīts sadaļās “Dubultā būtiskuma novērtējums” un “Ilgtspējas pārskatu sniegšanas procesi”. Ar bioloģisko daudzveidību saistīto būtisko IRI identificēšanai un novērtēšanai ieinteresēto personu iesaistīšana ir aprakstīta sadaļā “Ieinteresēto personu iesaistīšana”.

Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (E4)

Būtiskā tēma / IRI apraksts	Paredzamais laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (bioloģiskās daudzveidības izžušanas tiešās ietekmes faktori)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(–) Bioloģiskās daudzveidības degradācija, finansējot tādas nozares kā mežsaimniecība, lauksaimniecība un zivsaimniecība.	2028–2034	Daba, sabiedrība (īpaši vietējās kopienas)	Kredītportfelis, lejupējā vērtību ķēde, konkrēta valsts
(–) Papīra pārmērīga izmantošana veicina mežu izciršanu, kā rezultātā zūd biotopi un samazinās bioloģiskā daudzveidība.	2035–2050	Daba, sabiedrība	Pašu darbība, Baltijas valstis
(–) Piesārņojošu nozaru (piemēram, apstrādes rūpniecības, būvniecības, nekustamā īpašuma) finansēšana veicina bioloģiskās daudzveidības izžušanu.	2028–2034	Daba, sabiedrība (īpaši vietējās kopienas)	Kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, konkrēta valsts, Baltijas valstis
(–) Lauksaimniecības klientu radītais zemes piesārņojums, kas kaitē bioloģiskajai daudzveidībai (piemēram, metāna emisijas, mēslojuma noteces), palielina izmaksas un kaitē videi.	2028–2034	Daba, sabiedrība (īpaši vietējās kopienas)	Kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(–) Bioloģiskās daudzveidības regulējuma prasības var novest pie soda naudām, atbilstības nodrošināšanas izmaksām un paaugstināta kredītriska nozarēs, kas saistītas ar bioloģiskās daudzveidības izžušanu.	2035–2050	Akcionāri, klienti	Pašu darbība, lejupējā vērtību ķēde – uzņēmumu kredītportfelis, Baltijas valstis
Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (riski, ietekme un atkarība no ekosistēmu pakalpojumiem)			
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(+) Finansējums videi draudzīgām iniciatīvām, piemēram, augstas energoefektivitātes ēkām un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, palīdz samazināt kaitējumu videi, tādējādi uzlabojot gaisa un ūdens kvalitāti un sabiedrības veselību.	2028–2034	Akcionāri, investori, Kreditori, daba, sabiedrība	Privātpersonu un uzņēmumu kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(–) Bioloģiskās daudzveidības izžušana apdraud banku portfeļus, jo uzņēmumi, kas ir atkarīgi no bioloģiskās daudzveidības, var saskarties ar grūtībām atmaksāt aizdevumus, un tas izraisa finanšu stabilitātes riskus.	2028–2034	Akcionāri	Pašu darbība, kredītu portfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis

Mūsu IRI novērtēšanas kritēriji ir aprakstīti sadaļā "IRI novērtējums un ilgtspējas pārskatu sniegšanas procesi". Kritērijos netika iekļauti ekosistēmu pakalpojumi, kas ir traucēti vai varētu tikt traucēti. Pārejas un fiziskie riski, kas saistīti ar bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, ir identificēti *C&E* risku ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes satvarā un novērtēti KVRN. Veiktajos izvērtējumos mēs vēl neesam ņēmuši vērā sistēmiskos riskus bioloģiskajai daudzveidībai un ekosistēmām. Mēs neesam apspriedušies ar skartajām kopienām par kopīgo bioloģisko resursu un ekosistēmu ilgtspējas novērtējumiem. Kopienas netika tieši iesaistītas būtiskuma novērtēšanā. Kopienas viedoklis tika uzklauts intervijās ar vietējiem žurnālistiem visās trijās Baltijas valstīs. Mēs neesam konstatējuši nepieciešamību veikt bioloģiskās daudzveidības mazināšanas pasākumus savā darbībā un objektos.

Lai izvairītos no savas darbības negatīvās ietekmes un samazinātu to, mums ir ieviesti uzticamības pārbaudes procesi, kuros tiek ņemta vērā ietekme uz bioloģisko daudzveidību. Mēs sadarbojamies ar saviem darījumu partneriem, lai izmantotu šajos procesos gūtos secinājumus un noteiktu riska mazināšanas pasākumus. Mūsu procesi ir aprakstīti sadaļā "Uzticamības pārbaudes procesi".

POLITIKA

Mūsu politikas mērķis ir novērst vai samazināt jebkādu negatīvu ietekmi, ko mūsu pašu un piegādātāju darbība varētu radīt bioloģiskajai daudzveidībai saskaņā ar noteiktajām IRI.

Mūsu ilgtspējas politikā ir izklāstīti mūsu vides atbildības principi, tostarp mūsu apņemšanās līdz minimumam samazināt negatīvo ietekmi uz dabas sistēmām, veicināt bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un nodrošināt atkritumu un resursu atbildīgu apsaimniekošanu. Šie principi tiek īstenoti, ievērojot mūsu *ESG* uzticamības pārbaudes standartu, kas nosaka, ka vides un sociālie riski ir jānovērtē un jāpārvalda visās organizācijas darbību attiecībās un pašu darbībās. Esam iekļāvuši bioloģiskās daudzveidības apsērsumu elementus savos *ESG* uzticamības pārbaudes procesos un instrumentos attiecībā uz mūsu korporatīvajiem kredīta klientiem, kā arī piegādātājiem un tirgotājiem. Šie procesi ir plašāk aprakstīti sadaļā “Uzticamības pārbaudes procesi”. Grupai ir piemērojama mūsu ilgtspējas politika un ar tās bioloģisko daudzveidību saistītie noteikumi.

Mūsu uzticamības pārbaudes procedūrās un *C&E* riska ietekmes uz uzņēmējdarbības vidi analīzes procedūrā tiek atklāti un novērtēti būtiskie fiziskie un pārejas riski mūsu vērtību ķēdē.

Mūsu *ESG* riska novērtēšanas procedūras mērķis ir mazināt mūsu pakļautību kredītriskam riska darījumos ar korporatīvajiem klientiem, ar kuriem noslēgto riska darījumu vērtība pārsniedz 5 miljonus eiro augsta riska nozarēs, novērtējot klientu vides risku mazināšanas spēju un attiecīgā gadījumā pieprasot, lai klientiem būtu pārejas plāni, kas risina galvenos pārejas riskus attiecīgajā nozarē, kas varētu ietvert, piemēram, lauksaimniecības nozarē pāreju uz ilgtspējīgu zemes apsaimniekošanas praksi un ilgtspējīgu mēslošanas līdzekļu izmantošanu, lai saglabātu vai uzlabotu bioloģiskās daudzveidības apstākļus, un lai samazinātu risku, ka mūsu korporatīvie klienti degradē ekosistēmu pakalpojumus. Mūsu mežsaimniecības klienti parasti neatbilst augsta riska klientu kritērijiem. Tomēr mūsu nozaru *ESG* riska pārvaldības procedūra sniedz norādījumus, ja nepieciešams, par iespējamām *ESG* riska mazināšanas pasākumiem, ko mūsu klienti mežsaimniecībā var veikt, savlaicīgi atjaunojot mežu, jo īpaši pēc koku izciršanas, lai saglabātu neto nulles atmežošanas rādītāju; pasākumus meža veselības nodrošināšanai un infekcijas slimību un kaitēkļu izplatības mazināšanai; bioloģisko procesu saglabāšanu un meža bioloģiskās daudzveidības uzturēšanu, kā arī dzīvotņu aizsardzību; mežu attīstību, pielāgošanos klimata pārmaiņām un mežu dzīvotspējas saglabāšanu, un stratēģiju, lai ierobežotu meža zemes pārvēršanu par aramzemi.

Mūsu politikā nav aplūkotas sociālās sekas, ko rada ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām. Mums nav politikas, kas īpaši attiektos uz ūdens un jūras resursiem. Mūsu politika neattiecas uz to produktu, sastāvdaļu un izejvielu izsekojamību vērtību ķēdē, kam ir būtiska faktiska vai potenciāla ietekme uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām.

Sīkāks politikas apraksts ir sniegts ilgtspējas pārskata pielikumā sadaļā “Mūsu politika, procedūras un standarti”.

MĒRĶI

Mēs plānojam noteikt kvantitatīvi īstenojamus mērķus, tiklīdz būs pabeigusi mūsu portfeļa ietekmes kvantitatīvo novērtējumu, pamatojoties uz attiecīgajiem ES Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam aspektiem, un tiklīdz būs izmantotas datu metodoloģijas, lai noteiktu bāzes scenāriju 2025. gadam.

Pašreizējā politikas efektivitāte tiek uzraudzīta, regulāri pārskatot pamatprocedūras, ko veic pirmā aizsardzības līnija un attiecīgā gadījumā – otrā aizsardzības līnija. 2025. gadā mēs plānojam pārskatīt iekšējo pārvaldību, lai izvērtētu, vai tā ir efektīva attiecībā uz noteiktajām būtiskajām IRI un mērķiem.

2024. gada beigās pabeidzām dubultā būtiskuma novērtējumu, un mēs pārskatīsim procesus, ar kuru starpniecību tiek sekots līdzi politikas un pasākumu efektivitātei saistībā ar būtiskām IRI.

DARBĪBAS

2024. gadā mēs pilnveidojām savu uzticamības pārbaudes sistēmu attiecībā uz iepirkumu un trešajām personām, kā arī veicām savu nozīmīgo piegādātāju, tirgotāju un klientu uzticamības pārbaudes novērtējumus, kā aprakstīts sadaļā “uzticamības pārbaudes procesi”. Izmantotajos uzticamības pārbaudes instrumentos ir integrēta bioloģiskā daudzveidība. 2024. gada pirmajā ceturksnī mēs veicām uzņēmējdarbības vides izvērtēšanu un KVRN novērtējumu *C&E RBE* satvarā par saviem aizdevumu portfeļiem, un tas uzlaboja mūsu izpratni par pārejas riskiem, kas saistīti ar bioloģisko daudzveidību, un ļāva mums noskaidrot dažādu ar dabu saistītu riska faktoru ietekmi uz mūsu aizdevumu portfeļiem īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.

Mēs pabeidzām pieejamo metodiku un datu analīzi, lai novērtētu finanšu iestāžu atkarību no bioloģiskās daudzveidības un ietekmi uz to klientu portfeļiem, piemēram, Partnerības bioloģiskās daudzveidības uzskaites finansēšanai (*PBAF*) standartu. Mēs plānojam 2025. gadā īstenot *PBAF* standartu, lai novērtētu mūsu korporatīvo aizdevumu portfeļa ar bioloģisko daudzveidību saistīto atkarību un pēdu. Tas būs pamats, lai nākamajā gadā varētu veikt attiecīgo noturības analīzi un analizēt metodiku attiecībā uz citām aktīvu klasēm.

Lai veicinātu izpratni par vides jautājumiem un rosinātu nozīmīgas pārmaiņas, mēs veicinājām plašu vides pasākumu klāstu, kas paredzēts mūsu darbiniekiem. Mēs uzsākām *ClimateFresk* apmācību saviem darbiniekiem, kā aprakstīts sadaļā “Klimats un vides risku pārvaldība”, kas palīdz viņiem izprast savstarpējo saistību starp dažādiem faktoriem, kuri veicina klimata pārmaiņas, piemēram, siltumnīcefekta gāzu emisijām, cilvēka darbības ietekmi un ietekmi uz ekosistēmām un sauszemes un jūras bioloģisko daudzveidību.

Mūsu darbinieki palīdzēja atjaunot mitrāju teritoriju Ķemeru Nacionālajā parkā Latvijā, un mēs finansējām profesionālu darbu, lai atjaunotu hidroloģiskos apstākļus un saglabātu dabiskos biotopus *Paažuolynė* kūdrājā Lietuvā. Šajā projektā tiks uztverts ogleklis, lai neitralizētu mūsu darbības emisijas turpmāko 30 gadu laikā, un tajā mūsu darbinieki tiks informēti par mitrāju un kūdrāju nozīmi videi un bioloģiskajai daudzveidībai. Sīkāku aprakstu sk. sadaļas “Mērķi” nodaļā “Klimata pārmaiņas”. 2025. gadā mēs turpināsim apmācīt savus darbiniekus un plānojam organizēt praktisku mitrāju atjaunošanas projektu Igaunijā, lai kompensētu mūsu darbības radītās emisijas un palielinātu informētību. Turklāt mēs sniedzām atbalstu un piedalījāmies tādos pasākumos kā *Northern Roots* par finanšu nozīmi pārejā uz reģeneratīvu lauksaimniecību un Eiropas konferencē par ekoloģisko atjaunošanu par klimata un bioloģiskās daudzveidības finansēšanas stratēģijām un praksi.

Pašreizējie un turpmākie finanšu un citi resursi, kas piešķirti rīcības plānam saistībā ar *PBAF* standarta ieviešanu un ar klimata un vides riskiem saistītiem pārvaldības pasākumiem (kapitālizdevumi un pamatdarbības izdevumi), ir iekļauti *ESG* stratēģijas 2025. gada īstenošanas plānā un Ilgtspējas departamenta darbības plānos, un tie ir aprakstīti sadaļas “Mērķi” nodaļā “Klimata pārmaiņas”.

Pārejas plāns bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu jomā

Mūsu pašreizējā klimata pārmaiņu plānā bioloģiskā daudzveidība nav īpaši aplūkota, jo mēs vēl neesam novērtējuši mūsu portfeļa darbības un ar tām saistītās atkarības un pēdu. Kad būsīm novērtējuši savu atkarību un pēdu uz bioloģisko daudzveidību, tiks noteiktas turpmākās darbības, piemēram, analīze par noturību pret fiziskajiem, pārejas un sistēmiskajiem riskiem, kas saistīti ar bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, kā arī par iespējām.

Mūsu pašreizējie procesi un satvars atsevišķu vides fizisko un pārejas riska faktoru un ietekmes novērtēšanai ietver arī atsevišķus bioloģiskās daudzveidības riska faktorus un to ietekmi uz mūsu uzņēmējdarbības portfeļiem un riska veidiem. Saistītie procesi ir aprakstīti sadaļās “Klimata un vides risku ietekmes uz mūsu uzņēmējdarbības vidi analīze”, “Ar klimatu un vidi saistīto risku faktoru būtiskuma novērtējums attiecībā uz riska veidiem” un “Uzņēmējdarbības modeļa noturība”. Esam noteikuši turpmākos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šie riski tiek ņemti vērā mūsu stratēģijā un riska limitu sistēmā.

C. Resursu izmantošana un aprites ekonomika

Efektīva resursu izmantošana un pakāpeniska pāreja uz aprites ekonomiku ir ļoti būtiska, lai mēs varētu īstenot savu ilgtspējas stratēģiju un sasniegt dekarbonizācijas mērķus. IRI, kas saistītas ar resursu izmantošanu un aprites ekonomikas principiem, tika identificētas, veicot dubultā būtiskuma novērtējumu, un tās ir norādītas tabulā un sīkāk aprakstītas sadaļā "IRI novērtējums un ilgtspējas ziņošanas procesi".

Mēs arī ņēmām vērā uzņēmējdarbības vides izvērtējuma un 2024. gada pirmajā ceturksnī veiktā klimata un vides risku novērtējuma (KVRN) rezultātus kā ievaddatus dubultā būtiskuma novērtējumam, galveno uzmanību pievēršot pārejas riskiem un regulējuma izmaiņām atkritumu apsaimniekošanas jomā, kā arī ārējo ekspertu paredzētajām produktu atbildības prasībām dažādās rūpniecības nozarēs.

KVRN procesa laikā kā ievaddati tika izmantoti mūsu klimata risku klientu semināra materiāli par aprites uzņēmējdarbības modeļiem. Esam konstatējuši, ka ar mūsu pašu darbību saistītie ienākošie resursi nav būtiski, tāpēc tie šajā pārskatā nav norādīti.

IETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Resursu izmantošana un aprites ekonomika (E5)

Būtiskā tēma / IRI apraksts	Paredzamais laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Resursu ieplūdes			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(-) Negatīvs ieguldījums resursu efektīvā izmantošanā, finansējot klientus, nozares un projektus, kuri patērē daudz resursu un neievēro aprites ekonomikas principus, vai investējot tajos.	2028–2034	Klienti, daba, sabiedrība	Kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(-) Risks, ka klienti neīstenos pāreju augstu izmaksu vai ekosistēmu trūkuma dēļ, kā rezultātā netiks sasniegti emisiju mērķi vai tiks piemēroti regulatīvie sodi.	2028–2034	Akcionāri, investori, Kreditori	Kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(-) Augsti sākotnējie ieguldījumi aprites ekonomikas praksēs (piemēram, pārstrādes sistēmās) apgrūtina MVU naudas plūsmu, palielinot aizdevumu saistību neizpildes risku.	2035–2050	Akcionāri, investori, Kreditori	MVU kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(+) Iespēja finansēt klientu pāreju uz aprites uzņēmējdarbības modeļiem, radot mums jaunus ieņēmumus.	2028–2034	Akcionāri, investori, Kreditori	Kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
Atkritumi			
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(-) Klienti, kas nepieņem aprites praksi, saskaras ar lielākām izmaksām, kas rada iespējamus kredītzaudējumus un reputācijas riskus bankai.	2028–2034	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbība, uzņēmumu kredītportfelis – lejupējā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(+) Aprites ekonomikas iniciatīvu finansēšana var samazināt klientu izmaksas, uzlabot bankas reputāciju un finanšu stabilitāti.	2035–2050	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbība, uzņēmumu kredītportfelis, Baltijas valstis

POLITIKA

Mūsu ilgtspējas politikā uzsvērts, ka savā darbībā atsakāmies no neapstrādātu resursu izmantošanas, novēršot atkritumus un samazinot to daudzumu, piešķirot prioritāti materiālu atkārtotai izmantošanai un otrreizējai pārstrādei, kā arī dodot priekšroku produktiem, kas izgatavoti no pārstrādātiem vai bioloģiskiem materiāliem, kuriem ir mazāka ietekme uz vidi. Mēs mudinām piegādātājus, tirgotājus un korporatīvos klientus pieņemt atkritumu apsaimniekošanas un oglekļa pēdas samazināšanas plānus saskaņā ar iekšējiem noteikumiem un attiecīgā gadījumā nodrošināt noturību pret klimata un vides riskiem. Mūsu nozaru *ESG* riska pārvaldības procedūra sniedz papildu norādījumus par augsta riska korporatīvo klientu pārejas pārvaldību un nosaka riska mazināšanas iespējas dažādām nozarēm. Starp citiem pārejas riska mazināšanas risinājumiem apstrādes rūpniecības nozarē jāmin aprites ekonomikas principu piemērošana, bet būvniecības nozarē – atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrāde. Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības klientiem ieteiktie risinājumi ietver pārejas plānu, kas aptver apritīgumu, radīto atkritumu samazināšanu un to pārstrādes rādītāju uzlabošanu, iepērkot un tirgojot preces ar bioloģiski noārdāmu vai pārstrādājamu iepakojumu un ieviešot pārstrādes sistēmu.

Mūsu pašreizējie procesi nav vērsti uz atkritumu hierarhiju – atkritumu rašanās novēršanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, otrreizēju pārstrādi un cita veida reģenerāciju, apglabāšanu. Mūsu politikā atkritumu rašanās novēršanas vai samazināšanas stratēģijām netiek dota priekšroka salīdzinājumā ar atkritumu apstrādes stratēģijām.

Sīkāks politikas apraksts ir sniegts ilgtspējas pārskata pielikumu sadaļā “Mūsu politika, procedūras un standarti”.

MĒRĶI

Jaunie aizdevumi ar pārejas plānu	Piezīmes	Bāzes gads	Mērķa gads	Mērķis	2024
Jaunu aizdevumu apjoma īpatsvars augsta klimata riska nozarēs klientiem, kuriem ir izstrādāti pārejas plāni.	a, b, c		2025	90%	81

- Ir aptvertas tikai tās klientu grupas, kuru riska darījumi pārsniedz 5 miljonus eiro, izņemot ārpusbilances posteņus. 2024. gadā mums vēl nebija skaidru standartu attiecībā uz pārejas plānu, tāpēc uzskatījām, ka klienti ir izpildījuši prasību par pārejas plānu iesniegšanu, ja tie bija sagatavojuši ilgtspējas pārskatu, kurā atklāj informāciju par plānu esību, attiecīgajām darbībām un GDR. Ja klienti nebija sagatavojuši ilgtspējas pārskatu, bet bija iesnieguši informāciju, norādot, ko dara, lai pārietu uz ilgtspējīgāku praksi, uzskatījām, ka tas atbilst prasībai par pārejas plāna izstrādi. Turpmāk plānojam klientiem piedāvāt pārejas plāna veidni, kas atbilstu mūsu vispārīgajām prasībām attiecībā uz pārejas plānošanas dokumentāciju.
- Gada mērķis. Mērķi ir ierosinājis Grupas ilgtspējas departaments, un attiecīgi to ir saskaņojis un apstiprinājis Korporatīvo klientu apkalpošanas departaments.
- Mērķis nav pamatots ar pārliecinošiem zinātniskiem pierādījumiem.

ESG riska novērtēšanas procedūras mērķis ir mazināt mūsu pakļautību kredītriskam darījumos ar korporatīvajiem klientiem augsta riska nozarēs, novērtējot klientu vides risku mazināšanas spēju un attiecīgā gadījumā pieprasot, lai klientiem būtu pārejas plāni, kas risina galvenos pārejas riskus attiecīgajā nozarē, – tas varētu ietvert atkritumu apsaimniekošanu un aprites principam atbilstošu dizainu. Šim politikas mērķim atbilst mērķis par jaunu aizdevumu apjoma īpatsvaru augsta klimata riska nozarēs klientiem, kuriem ir izstrādāti pārejas plāni. Sistemātiska pieeja pārejas plānošanai sniedz rezultātus, kas tiek labāk ņemti vērā, un nodrošina iespēju veikt labi argumentētu izmaksu un ieguvumu analīzi, kas var veicināt pāreju uz aprites uzņēmējdarbības modeļiem. Paredzams, ka tas palīdzēs novērst atjaunīgo resursu krājumu izsīkšanu.

Tāds pats mērķis mums ir arī attiecībā uz klimata pārmaiņām un ar resursu izmantošanu un aprites ekonomiku saistīto būtisko IRI pārvaldību, proti, 90% no jaunajiem aizdevumiem augsta klimata riska nozarēs 2025. gadā ir jāpiešķir korporatīvajiem klientiem, kuriem ir izstrādāts pārejas plāns. Tas atbilst mūsu mērķim dekarbonizēt mūsu aizdevumu portfeli un līdz 2050. gadam sasniegt nulles neto emisiju līmeni. Izstrādāts pārejas plāns palīdz mūsu klientiem kļūt elastīgākiem, samazina to emisijas un mazina pārejas riskus, kas saistīti ar normatīvo prasību ievērošanu un klientu vēlmju izmaiņām. Atkarībā no nozares vienai no šāda plāna dekarbonizācijas svīrām vajadzētu būt aprites principu piemērošanai, tostarp atkritumu apsaimniekošanai, ja tas ir lietderīgi. Mūsu izvirzītais mērķis ir izmērāms, ar noteiktu termiņu un orientēts uz rezultātu. Mēs strādājam, lai izvirzīto mērķi īstenotu. Mūsu mērķis “jaunu aizdevumu apjoma īpatsvars augsta klimata riska nozarēs klientiem, kuriem ir izstrādāti pārejas plāni” ir brīvprātīgs. Mēs neesam noteikuši mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu.

DARBĪBAS

Mēs apzināmies, ka resursu izmantošana un pāreja uz aprites ekonomikas principiem mūsu klientiem ir ļoti svarīga, lai tie varētu dekarbonizēt savu uzņēmējdarbību un palielināt noturību pret klimata un vides pārejas riskiem. Tā kā ir pieejamas dažādas sviras, kuras atšķiras izmaksu un ieviešanas sarežģītības ziņā, mūsu klientiem ir jāizprot būtiskākās oglekļa emisiju samazināšanas iespējas un jānosaka prioritātes, pamatojoties uz darbības iespējām un ietekmi uz pamatdarbības izdevumiem un kapitālizdevumiem. Līdz ar to klientiem ir ļoti svarīgi izstrādāt visaptverošus pārejas plānus, kas ietver prioritāras iniciatīvas, tostarp pāreju uz aprites ekonomikas principiem. Mūsu kā finanšu iestādes uzdevums ir atbalstīt klientus šo plānu izstrādē un atbilstīgi mūsu iespējām sniegt rīkus un konsultācijas, lai efektīvi novērtētu emisiju samazināšanas līmeņus. Mēs esam gatavi finansēt pāreju.

Tāpēc 2024. gadā koncentrējamies uz savu zināšanu, instrumentu un komandas veidošanu, lai varētu konsultēt par pāreju. Šis darbs ir aprakstīts sadaļā "Mūsu kredītportfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana". Mēs arī turpinājam piemērot *ESG* riska novērtēšanas procedūras prasības un, ja iespējams, vadījāmies no nozaru *ESG* riska pārvaldības procedūras norādījumiem, kā arī turpinājam pieprasīt, lai mūsu klienti pierāda pārejas plānošanu. Uz to mēs koncentrēsimies arī 2025. gadā. 2025. gadā mēs izstrādāsim arī galveno prasību pārejas plānošanas veidni, ko varēs kopīgot ar klientiem.

Lai uzlabotu darbinieku zināšanas, mēs sadarbojamies ar partneriem un 2024. gada trešajā ceturksnī kopā organizējam Pasaules talkas pasākumus saviem darbiniekiem. Galvenais uzsvars tika likts uz Baltijas jūru un tās attīrīšanu. Mēs uzlabojām savu darbinieku informētību, publicējot iekšējā rakstus par ilgtspējīgu modi, kurā tiek izmantota otrreizēja pārstrāde un valorizējoša reciklēšana, kā arī par ilgtspējīgu plastmasu.

Mūsu sekmīgie centieni nodrošināt jaunu aizdevumu augsta klimata riska nozarēs piešķiršanu korporatīvajiem klientiem, kuriem ir izstrādāts pārejas plāns, ir aprakstīti sadaļās "Mērķi", "Rādītāji", "Metodika" un "Mūsu aizdevumu portfeļa ietekmes uz klimatu samazināšana".

Mūsu darbs tiek finansēts no *ESG* stratēģijas 2025. gada īstenošanas budžeta, kas paredzēts spēju veidošanai, un ar to saistītie kapitālizdevumi un pamatdarbības izdevumi 2024. un 2025. gadam ir norādīti sadaļās "Mērķi" nodaļā "Klimata pārmaiņas".

CITA INFORMĀCIJA

Resursu aizplūšana

Atkritumi pēc veida un likvidēšanas metodes, 2024. gads, kg	Nebīstamie	Bīstamie	Kopā
Novirzīti likvidēšanai šādos veidos			
Sadedzināšana	14,637	31	14,668
Atkritumu poligoni	30,937	103	31,040
Cits	-	-	-
Kopā	45,574	134	45,708
Novirzīti no likvidēšanas šādos veidos			
Sagatavošana atkārtotai izmantošanai	-	-	-
Pārstrāde	46,828	1,587	48,415
Citas atgūšanas darbības	-	-	-
Kopā	46,828	1,587	48,415
Kopā	92,402	1,721	94,123
Nepārstrādāti atkritumi / kopējais atkritumu daudzums, %			49

SOCIĀLĀ INFORMĀCIJA

Mūsu apņemšanās ievērot ilgtspēju attiecas arī uz mūsu pašu darbiniekiem un mūsu vērtību ķēdes dalībniekiem. Šajā nodaļā ir aprakstītas būtiskās tēmas “Mūsu pašu darbaspēks” un “Klienti un tiešie lietotāji”, kā arī apskatīta ietekme, riski un iespējas, kas saistītas ar mūsu darbinieku labbūtību. Šajā nodaļā ir sniegta arī informācija par mūsu sadarbību ar Baltijas valstu sabiedrību.

Mūsu darbība atbilst starptautiskajām vadlīnijām un principiem par iekļaujošu, vienlīdzīgu un uz dažādību vērstu darba vietu veicināšanu, un mēs prasām, lai mūsu piegādātāji, tirgotāji un klienti ievērotu šos principus. Tāpēc esam izvēlējušies saskaņot savas darbības ar ANO 8. ilgtspējīgas attīstības mērķi – cienīgs darbs un ekonomiskā izaugsme.

Ar cienīgu darbu un ekonomisko izaugsmi saistīti ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM)

8. IAM: mūsu prioritātes

- 8.3. Veicināt uz attīstību vērstu politiku, kas atbalsta produktīvas darbības, cienīgu darbvietu radīšanu, uzņēmējdarbību, radošumu un inovāciju, kā arī veicina mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu veidošanos un izaugsmi, tostarp nodrošinot piekļuvi finanšu pakalpojumiem.
- 8.5. Līdz 2030. gadam nodrošināt pilnīgu un produktīvu nodarbinātību un cienīgu darbu visām sievietēm un vīriešiem, tostarp jauniešiem un cilvēkiem ar invaliditāti, kā arī vienādu atalgojumu par vienādas vērtības darbu.
- 8.7. Veikt tūlītējus un efektīvus pasākumus, lai izskaustu piespiedu darbu, izbeigtu mūsdienu verdzību un cilvēku tirdzniecību un nodrošinātu bērnu visjaunāko darba veidu, tostarp bērnu kareivju vervēšanas un izmantošanas, aizliegšanu un izskaušanu, un līdz 2025. gadam izbeigtu bērnu darbu visos tā veidos.
- 8.8. Aizsargāt darba tiesības un veicināt drošu un aizsargātu darba vidi visiem darba ņēmējiem, tostarp migrējošiem darba ņēmējiem, jo īpaši migrējošām sievietēm, kā arī tiem, kas strādā nestabilu darbu.

D. Pašu darbaspēks

Mūsu prioritāte ir mūsu darbinieku veselība, cilvēktiesības, drošība un labklājība, un mēs veicinām ētisku un iekļaujošu praksi visā mūsu vērtību ķēdē. Nepārtraukti uzlabojumi un pārredzama saziņa ļauj mums veidot ilgtspējīgu un sociāli atbildīgu organizāciju, kas sniedz labumu kopienām, kurām mēs kalpojam.

Atzīstot tiešo ietekmi, kāda mūsu darbaspēka kvalitātei ir uz uzņēmējdarbības rezultātiem, mēs varam radīt ilgtspējīgu vērtību ieinteresētajām personām, vienlaikus ievērojot atbildīgas un ētiskas korporatīvās uzvedības principus. Veselīgs, iekļaujošs un ētiski pārvaldīts darbaspēks ir mūsu uzņēmuma ilgtermiņa panākumu pamatā. Turklāt mūsu darbinieku zināšanas ir ļoti svarīgas efektīvai procesa izpildei, tirgus noturībai un atbilstībai regulatīvajām prasībām un brīvprātīgajām saistībām.

IETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Ietekme, riski un iespējas, kas ir saistītas ar mūsu darbiniekiem un identificētas mūsu dubultā būtiskuma novērtējumā.

Pašu darbaspēks (S1)

Būtiskā tēma / IRI apraksts	Paredzamais laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Pašu darbaspēks (darba apstākļi)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(–) Darba laiks, darba un privātās dzīves līdzsvars: pārāk ilgs darba laiks var izraisīt nogurumu, stresu un pasliktināt veselību.	2028–2034	Darbinieki	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Droša nodarbinātība: stabilitāte palielina morāli, motivāciju, produktivitāti un iesaistīšanos.	2025–2027	Darbinieki	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Darba laiks: saprātīgs darba laiks uzlabo labbūtību, produktivitāti un apmierinātību ar darbu, kā arī mazina izdegšanu.	2028–2034	Darbinieki	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Darba un privātās dzīves līdzsvars: veicina labbūtību un līdzsvaru ģimenes dzīvi un karjeru.	2028–2034	Darbinieki	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Veselība un drošība: stingri veselības un drošības pasākumi.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbības, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(+) Pienācīgas algas: pietiekami augsta alga palielina apmierinātību, motivāciju un produktivitāti, kā arī samazina kadru mainību.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbības, Baltijas valstis
Pašu darbaspēks (vienlīdzīga attieksme un iespējas visiem)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(+) Dažādības veicināšana palielina darbinieku apmierinātību, produktivitāti un inovāciju, kā arī piesaista talantīgākos darbiniekus, tādējādi radot elastīgāku un pielāgoties spējīgāku organizācijas kultūru.	2025–2027	Darbinieki	Pašu darbības, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(+) Iespēja piedāvāt pakalpojumus ar pievienoto vērtību, piemēram, konsultācijas par pāreju, tādējādi veidojot klientu lojalitāti un radot jaunus ieņēmumu avotus, attīstot papildu iespējas klimata jomā.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbības, Baltijas valstis

Nodrošinot darba stabilitāti, saprātīgu darba laiku un veselīgu darba un privātās dzīves līdzsvaru, var ievērojami uzlabot darbinieku morāli, produktivitāti un vispārējo labbūtību. Turklāt stingri veselības aizsardzības un darba drošības pasākumi, taisnīgs atalgojums un daudzveidīga darbavieta var veicināt motivētu, iesaistītu un inovatīvu darbaspēku, samazinot stresu un iespējamu kadru brīvprātīgās mainības pieaugumu. Netika identificētas konkrētas darbinieku grupas, kas saskaras ar īpašiem kaitējuma riskiem. Mūsu panākumi ir atkarīgi no tā, vai mēs spēsim pieņemt darbā un noturēt cilvēkus, lai viņi kalpotu mūsu klientiem un īstenotu mūsu mērķus, kā arī attīstīt viņu spējas. Papildu uz klimatu balstītu spēju attīstīšana nozīmē, ka klientiem

var piedāvāt pakalpojumus ar pievienoto vērtību, piemēram, pārejas konsultāciju pakalpojumus, kas var palielināt klientu lojalitāti un, iespējams, radīt jaunus ieņēmumus.

Mēs neesam identificējuši nevienu konkrētu darbinieku vai citu personu grupu, ko būtiski ietekmētu mūsu darbība. Visi mūsu darbinieki, kurus mēs varētu būtiski ietekmēt, ir norādīti šeit atklātajā informācijā. Mūsu darbinieku un citu darbaspēka personu veidi, ko skar būtiska ietekme, ir aprakstīti turpmāk sadaļā “Mūsu darbinieku raksturojums”.

POLITIKA

Mūsu saistības pret darbiniekiem un mūsu centieni viņu labā ir izklāstīti ilgtspējas politikā, Rīcības kodeksā, *ESG* uzticamības pārbaudes standartā, Līdztiesības, nediskriminācijas un dažādības standartā, Atalgojuma politikā, Pamatalgas pārvaldības standartā un Garīgās veselības un labbūtības darbā standartā. Mēs darbojamies saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem. Mūsu politika ir pilnīgi saskaņota ar Igaunijas tiesību aktiem un ES, EBI un ECB noteikumiem, kas reglamentē banku nozari, kā arī ar attiecīgajiem noteikumiem citās Baltijas valstīs. Ilgtspējas politika un *ESG* uzticamības pārbaudes standarts ir sīkāk aplūkoti sadaļā “Vides informācija”. Līdztiesības, nediskriminācijas un dažādības standarts ir sīkāk aplūkots sadaļā “Dažādība”, savukārt atalgojuma politika, Pamatalgas pārvaldības standarts un Rīcības kodekss ir aplūkoti sadaļā “Pārvaldība”. Citi politikas virzieni ir aprakstīti turpmākajās sadaļās, un papildu informāciju par mūsu politiku var atrast arī ilgtspējas pārskata pielikumu sadaļā “Mūsu politika, procedūras un standarti”.

MĒRĶI

Esam apņēmušies izvirzīt un sasniegt savus uzņēmējdarbības un ilgtspējas mērķus, īstenojot pārredzamu un iekļaujošu snieguma pārvaldības procesu. Mēs iesaistām savus darbiniekus, lai nodrošinātu, ka mūsu mērķi ir gan jēgpilni, gan sasniedzami, un izvirzām skaidrus un konkrētus mērķus visiem saviem darbiniekiem. Darbiniekus iesaista viņu vadītāji, ierosinot nākamā gada mērķus valdei un izstrādājot zemāka līmeņa mērķus pēc tam, kad uzņēmuma mērķus ir apstiprinājusi padome. Mēs sekojam līdzi savam sniegumam, izmantojot stabilas uzraudzības sistēmas, kas ļauj mums novērtēt progresu un stimulēt vēlamo rīcību. Mēs nepārtraukti mācāmies un pielāgojamies, lai būtu droši, ka mūsu ilgtspējas centieni ir efektīvi un saskaņoti ar mūsu ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem.

Esam izvirzījuši mērķus attiecībā uz dažādības un iekļaušanas veicināšanu, kā arī darbinieku iesaistīšanos. Mūsu mērķis ir panākt, lai līdz 2026. gada beigām 40% padomes locekļu un 33% vadības struktūru locekļu būtu sievietes, un mēs vēlamies saglabāt korigēto dzimumu darba samaksas atšķirību zem 5%. Mūsu mērķis ir arī ievērot Starptautiskās Darba organizācijas Trīspusējo deklarāciju par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku (*MNE* deklarācija). *MNE* uzņēmumu deklarācijā ir izklāstīti daudznacionālo uzņēmumu pienākumi godīgas darba prakses veicināšanā un pienācīgu darba apstākļu nodrošināšanā. Tajā uzsvērts, cik svarīgi ir ievērot darba ņēmēju tiesības, veicināt vienlīdzīgas iespējas un sekmēt ekonomisko un sociālo progresu valstīs, kurās uzņēmumi darbojas.

Divas reizes gadā mēs veicam *Pulse* aptauju, lai novērtētu darbinieku lojalitātes un apmierinātības ar darbu rādītāju (*eNPS*). *Pulse* aptaujā izmantotajā anketā ir iekļauti arī jautājumi, kuru mērķis novērtēt darbinieku labbūtības, veselības un drošības aspektus. *eNPS* ļauj mums uzraudzīt dinamiku organizācijā, sniedzot vadītājiem skaidras norādes par jomām, kurām jāpievērš lielāka uzmanība.

Turpmāk izklāstīto mērķu nolūks ir sniegt atgriezenisko saiti valdei par nodarbinātības praksi, taisnīgu atalgojumu un dažādību.

Pašu darbaspēks	Mērķa gads	Mērķis	2024
Darbinieku lojalitātes un apmierinātības ar darbu rādītājs (<i>eNPS</i>)	2024. gadā	50–55	+47
Darba samaksas atšķirība starp dzimumiem, tā pati funkcija, tas pats amata līmenis, %	Nav attiecināms	<5%	2.4
Padome, locekles-sievietes, %	2026	40%	44
Padome un valde, locekles-sievietes, %	2026	33%	31

Datu metodikas un ierobežojumi:

Lai aprēķinātu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību, tika izmantotas mēneša pamatalgas likmes, kas bija spēkā 2024. gada beigās, tajā pašā funkcijā un tajā pašā amata līmenī. Dati tika iegūti tieši no cilvēkresursu sistēmas bez jebkādiem pieņēmumiem vai aplēsēm, aptverot visus algas sarakstā iekļautos darbiniekus. No aprēķiniem tika izslēgta augstākā līmeņa vadība, globālie talanti un darbinieki, kuri atrodas ilgstošā prombūtnē. Katram amata līmenim un funkcijai katrā valstī vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība tika aprēķināta procentos, salīdzinot vīriešu un sieviešu vidējās algas. Pēc tam aprēķinātās procentuālās daļas tika summētas un dalītas ar gadījumu skaitu, lai iegūtu kopējo vidējo procentuālo atalgojuma atšķirību starp dzimumiem.

Darbinieku lojalitātes un apmierinātības ar darbu rādītājs (*eNPS*) ir rādītājs, ko izmanto, lai novērtētu darbinieku iesaistīšanos, apmierinātību un lojalitāti. Tas ir atvasināts no *Net Promoter Score (NPS)*, kas galvenokārt novērtē klientu lojalitāti. *eNPS* ir piemērots saistīto faktoru apkopošanai un mērķu risināšanai. Padome nosaka mērķus, iesaistot augstāko vadību. Mēs izmantojam *Pulse* aptauju, lai apkopotu darbinieku viedokli, un pieejamie kritēriji liecina, ka mūsu mērķu īstenošanas rezultāti atbilst tipiskajiem nozares rādītājiem.

DARBĪBAS

Turpmākajā sadaļā ir sniegta informācija par mūsu galvenajām darbībām un sadarbību ar darbiniekiem. Tajā ir aprakstīts darbību tvērums, to izpildes termiņi un attiecīgā gadījumā tas, kā darbību rezultāti ir saistīti ar būtisku ietekmi, dažādību un iekļaušanu, atbilstošu atalgojumu, sociālo aizsardzību, apmācību un prasmju pilnveidi, veselību un drošību, darba un privātās dzīves līdzsvaru, kā arī cilvēktiesībām.

Mēs uzraugām sniegumu attiecībā pret galvenajiem rādītājiem un vismaz reizi ceturksnī ziņojam valdei, lai rezultāti būtu saskaņoti ar mērķiem. Minētajos ziņojumos tiek novērtēts progress, identificētas jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi, un panākta vienošanās par to, kurās jomās ir nepieciešams mazināt ietekmi.

Mēs izmantojam vairākus procesus, lai identificētu un novērstu faktisko vai iespējamo negatīvo ietekmi uz darbiniekiem, tostarp trauksmes celšanas kanālu, divreiz gadā veikto *Pulse* aptauju, intervijas ar jaunajiem darbiniekiem, intervijas ar aizejošajiem darbiniekiem, ceturkšņa zibaptaujas un ikgadējos darba rezultātu izvērtējumus. Šie mehānismi ļauj mums proaktīvi novērtēt darbinieku atgriezenisko saiti un viņu darba apstākļus. 2025. gadā mēs turpināsim uzraudzīt savas politikas saistības, lai nodrošinātu, ka mūsu darba vide ir droša un ergonomiska, kā arī lai novērstu diskrimināciju un veicinātu darbinieku labbūtību. Šīs un citas prioritātes ir sīkāk izklāstītas turpmākajās sadaļās.

Mūsu Cilvēku un kultūras departaments pārvalda ar pašu darbaspēku saistīto būtisko ietekmi, riskus un iespējas. 2024. gadā šim nolūkam atvēlētie pamatdarbības izdevumi bija 6.0 miljoni eiro. Šie skaitļi ņemti no departamenta līmeņa plāniem, kas pēc tam tika apkopoti nodaļu un grupas finanšu plānā un ir daļa no mūsu kopējiem personāla izdevumiem gada finanšu pārskatā, kā norādīts 6. pielikumā. Šie līdzekļi sedz visu attiecīgo aprakstīto IRI izdevumus, kā arī ar darbinieku labumiem, veselību un drošību saistītos pasākumus, piemēram, veselības apdrošināšanu, tostarp pensiju apdrošināšanu, apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, regulāras veselības pārbaudes un kompensāciju par brillēm, ar sportu saistītas labsajūtas programmas, pabalstus darbiniekiem u. c., apmācības un izaugsmes pasākumus un labbūtības veicināšanas pasākumus, tostarp centralizētus darbinieku pasākumus, dāvanas jubilejām un Ziemassvētkiem. Mūsu finanšu plānā 2025. gadam ir paredzēti 6.7 miljoni eiro.

Lai palielinātu mūsu darbaspēka noturību pret riskiem, ko rada pāreja uz klimatneitrālu ekonomiku, mēs par prioritāti izvirzām zināšanas un izglītību. Lai veicinātu mūsu mērķi līdz 2050. gadam sasniegt nulles neto emisiju līmeni un palīdzētu klientiem to pārejā uz mazoglekļa ekonomiku, esam uzsākuši dažādas apmācības par klimata riskiem, kas sīkāk aprakstītas sadaļā "Klimata un vides risku pārvaldība".

A1. Dažādība un iekļaušana

Mums ir daudzveidīgs darbaspēks, un esam apņēmušies ievērot dažādības un iekļaušanas principu. Veicinot iekļaušanu un dažādību, mēs uzlabojam savus uzņēmējdarbības rezultātus, un mēs apzināmies, ka, iesaistot dažādus darbiniekus ar atšķirīgu pieredzi, kompetenci un prasmēm, tiek pieņemti labāki lēmumi un sasniegti labāki rezultāti. Dažādības uzlabošana un diskriminācijas izskaušana palīdz palielināt darbinieku apmierinātību un samazināt kadru mainību, un to pozitīvi vērtē mūsu klienti un sadarbības partneri.

Augstākā līmeņa vadītāju sadalījums pēc dzimuma, 2024. gada 31. decembris	Sievietes	Vīrieši	Cits	Nav atklāts	Kopā
Darbinieku skaits, #	27	41	N/A	N/A	68
Īpatsvars, %	39.7	60.3	N/A	N/A	100.0

Darbinieku sadalījums pēc vecuma, 2024. gada 31. decembris	>30 gadi	30–50 gadi	<50 gadi	Kopā
Darbinieku skaits, #	495	1,796	339	2,630
Īpatsvars, %	18.8	68.3	12.9	100.0

Datu metodikas un ierobežojumi:

Šajās tabulās norādītie skaitļi ir iegūti tieši no cilvēkresursu sistēmas, bez pieņēmumiem vai aplēsēm. Šos rādītājus ir izvērtējusi tikai viena ārējā iestāde, t. i., apliecinājumu sniedzējs. Augstākā vadība ietver augstākā līmeņa vadītājus (nodaļu vadītājus bez valdes pilnvarojuma) un struktūrvienību vadītājus, kas atskaitās augstākā līmeņa vadītājiem.

Mūsu dažādības vērtības atbalsta mūsu Rīcības kodekss, mūsu Līdztiesības, nediskriminācijas un dažādības standarts, Garīgās veselības un labbūtības darbā standarts, Atalgojuma politika un Pamatalgas pārvaldības standarts, kā arī mūsu darbā pieņemšanas un attīstības prakse. Mēs pieprasām, lai trešās personas no valstīm ārpus ES/EEZ, ar kurām sadarbojamies, nodrošinātu godīgu nodarbinātības praksi un ievērotu mūsu Trešo personu rīcības kodeksa principus. Kodeksā ir ietverti noteikumi par taisnīgu attieksmi pret darbiniekiem, un tajā ir noteikts, ka trešās personas darbiniekiem ir tiesības dibināt arodbiedrības vai citas apvienības pēc savas izvēles un iestāties tajās.

Mūsu Līdztiesības, nediskriminācijas un dažādības standarts nosaka, kā veidot un veicināt godīgu un iekļaujošu darba vidi un kultūru. Mēs augstu vērtējam ikvienu darbinieku un sniedzam vienlīdzīgas iespējas neatkarīgi no jebkādam aizsargājamām īpašībām. Standarta mērķis ir arī panākt daudzveidīgu un prasmīgu vadības struktūru, komandu un talantu sastāvu, veicināt viedokļa dažādību lēmumu pieņemšanā un ievērot vispārējos vienlīdzības, godīguma un sociālā taisnīguma principus. Konkrētā diskriminācijas definīcija aptver tiešu un netiešu diskrimināciju, uzmākšanos un seksuālu uzmākšanos, kā arī jebkādas norādījumus diskriminēt personu vai personu grupu, pamatojoties uz tās aizsargājamām īpašībām, piederību politiskai partijai vai sabiedriskai organizācijai, reliģisko pārliecību, pieredzi, domāšanas veidu, uzskatiem vai viedokļiem, īpašumu, dzimšanu, nodomu radīt bērnu vai bērnus vai citiem likumā paredzētiem iemesliem, un jebkāda diskriminācija, kas nav saistīta ar darbinieka profesionālajām īpašībām, ir aizliegta visās darba attiecībās. Mūsu politikas saistības attiecībā uz iekļaušanu ir plašas un nav īpaši vērstas uz (un nenošķir) kādu konkrētu personu grupu, kas pakļauta paaugstinātam neaizsargātības riskam. Mēs cenšamies nodrošināt, lai diskriminācija tiktu novērsta, mazināta un pēc tās atklāšanas tiktu veikti attiecīgi pasākumi, kā arī veicināt dažādību un iekļaušanu.

2024. gadā par mums netika pieņemti tiesas nolēmumi, administratīvo iestāžu lēmumi vai citu strīdu izšķiršanas padomju lēmumi par smagiem cilvēktiesību incidentiem, kas saistīti ar *Luminor* darbaspēku, diskriminācijas, tostarp uzmākšanās, gadījumiem pārskata periodā, netika piemēroti arī naudas sodi, sankcijas un zaudējumu kompensācijas, kas būtu jāizmaksā iepriekš minēto incidentu un sūdzību rezultātā. 2024. gadā mūsu darbinieki 27 reizes pauda bažas, izmantojot kanālu *Raise your concerns*. Šis skaits ietver arī maldīgi paustās bažas.

Mēs sekojam līdzi vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirībām un dažādībai padomes, valdes, augstākās vadības un visu darbinieku līmenī. Saskaņā ar direktīvas metodiku, kas sīkāk izklāstīta sadaļā "Datu metodikas un ierobežojumi", mūsu darba samaksas atšķirības starp dzimumiem tika reģistrētas 39.0% apmērā, bet gada kopējā atalgojuma ziņā – 17.1% apmērā. Saskaņā ar mūsu apņemšanos nodrošināt dzimumu līdztiesību, 2024. gadā darba samaksas atšķirība starp dzimumiem tajā pašā amatā un tajā pašā funkcijā bija 2.4%, pastāvīgi saglabājoties zem 5% mērķa.

Lai nodrošinātu šā mērķa sasniegšanu, mūsu vadītāji 2024. gadā piedalījās divu moduļu mācību programmā par mūsu snieguma pārvaldības ciklu, kas ietvēra tēmas par dažādību un vienlīdzību komandu vadībā un tās novērtēšanas veidiem. 2024. gadā turpinājām e-mācību kursu par cilvēktiesībām, kurā tika stāstīts par pamattiesību un vienlīdzīgu darbinieku tiesību būtiskumu un to nozīmi finanšu iestādēm. Mēs arī īstenojām mentoringa programmu starp vadītājiem no dažādām vidēm un ar atšķirīgu pieredzi vadīšanā, kurā prioritāte bija demogrāfiskā daudzveidība mentoru pāros.

Atalgojuma rādītāji

2024

Darba samaksas atšķirības starp dzimumiem, %

39.0

Gada kopējā atalgojuma koeficients

17.1

Datu metodikas un ierobežojumi: Lai aprēķinātu abus rādītājus, ir izmantoti faktiskie dati no cilvēkresursu sistēmām 2024. gada 31. decembrī, neieskaitot ilgstošā prombūtnē esošus darbiniekus. Darba samaksas atšķirība starp dzimumiem tika aprēķināta, atņemot sieviešu darba ņēmēju vidējo bruto darba samaksas līmeni stundā no tāda paša rādītāja vīriešu darba ņēmējiem, un rezultāts tika iegūts, reizinot vīriešu darba ņēmēju vidējo bruto darba samaksas līmeni stundā ar simts. Šos rādītājus ir izvērtējusi tikai viena ārējā iestāde, t. i., apliecinājumu sniedzējs.

A2. Atbilstošs atalgojums

2024. gada oktobrī mēs atjauninājām atalgojuma politiku un piemērojām to kopā ar mūsu Pamatalgas pārvaldības standartu, lai saskaņotu mūsu stratēģiskās iniciatīvas ar mūsu kultūru, kā arī piesaistītu, noturētu un iesaistītu darbiniekus, nodrošinot pārredzamību un dzimumu ziņā neitrālu atalgojuma pārvaldību. Mēs pozicionējam sevi kā pievilcīgu darbavietu, piešķirot prioritāti trim taisnīguma kategorijām, proti, ārējam taisnīgumam, kas salīdzina atalgojumu ar ārējiem standartiem valstī, iekšējam taisnīgumam, kas salīdzina atalgojumu pēc amata līmeņa un amatu grupas, un individuālajam taisnīgumam, kas aplūko atalgojumu, ņemot vērā individuālās prasmes, darba pieredzi un sniegumu.

Mēs katru gadu veicam vienlīdzīga atalgojuma pārskatīšanu, lai identificētu un novērstu iespējamās atšķirības starp dzimumiem gan vadības struktūrvienībās, gan attiecībā uz visiem darbiniekiem. Pārskatīšanas rezultāti tiek izmantoti, lai atbalstītu pārredzamību ikgadējā algu pārskatīšanas procesā. Mēs strādājam, lai novērstu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības un padarītu informāciju par mūsu atalgojumu pārredzamāku. Esam izvirzījuši mērķi, ka dzimumu darba samaksas atšķirībām vienā un tajā pašā amatā un tajā pašā funkcijā jābūt mazākām par 5%. Vadītāji tiek informēti par dažādību un vienlīdzību katrā darba izpildes vadības procesa ciklā un tad, kad tiek veikta algu pārskatīšana, kā arī viņiem tiek piedāvātas apmācības par vienlīdzīgu atalgojumu.

Mēs izmantojam *Hay/Korn Ferry* lietišķo amatu klasificēšanas metodiku, lai noteiktu amatu līmeņus un veiktu algu salīdzinošo novērtēšanu Igaunijas, Latvijas un Lietuvas finanšu, informācijas un tehnoloģiju nozarē. Tas palīdz mums noteikt algu diapazonus katram līmenim katrā valstī. 2024. gadā 3% darbinieku atalgojums bija zem atalgojuma diapazonu minimālā līmeņa. 2024. gadā visiem darbiniekiem tika maksāta alga, kas ir lielāka par adekvāto.

Datu metodikas un ierobežojumi: Faktiskie dati no cilvēkresursu sistēmām 2024. gada 31. decembrī ir izmantoti, nepiemērojot nekādus pieņēmumus. Šos rādītājus ir izvērtējusi tikai viena ārējā iestāde, t. i., apliecinājumu sniedzējs.

A3. Sociālā aizsardzība

Valsts sociālās apdrošināšanas programma katrā valstī, kurā mēs strādājam, nodrošina visu darbinieku aizsardzību pret ienākumu zaudējumu slimības, bezdarba, darba traumām un iegūtas invaliditātes, maternitātes un bērna kopšanas atvaļinājuma, kā arī pensionēšanās gadījumā.

Veiktie snieguma izvērtējumi un vidējais darbinieku apmācības stundu skaits, 2024. gada 31. decembris

	Snieguma izvērtējumi (%)	Vidējais mācību stundu skaits uz vienu darbinieku
Virieši	91%	17
Sievietes	97%	25.0
Cits	N/A	N/A
Nav atklāts	N/A	N/A
Kopā	95%	22.0

Datu metodikas un ierobežojumi:

Dati par vidējo mācību stundu skaitu tika iegūti no *iLearn* platformas. Mēs pārbaudām un novēršam jebkādas anomālijas. Mācību stundas tiek pārbaudītas, lai konstatētu, vai to ilgums nepārsniedz 10 stundas, – tādā gadījumā tas liecina par iespējamām uzskaites problēmām –, un neatbilstības tiek pārbaudītas un izlabotas. Snieguma izvērtējumos procentu aprēķināšanai izmantotie dati ir iegūti no sistēmas *People Goal*, nepiemērojot nekādus pieņēmumus. Lai aprēķinātu vidējo mācību stundu skaitu, mēs summējām visas mācību stundas, ko 2024. gadā apguva darbinieki, kuri gada beigās bija mūsu algu sarakstā. Pēc tam šo kopsummu dalījām ar darbinieku skaitu, kas izmantots, lai ziņotu skaitliskos datus saskaņā ar *ESRS S1-6*. Aprēķinos neiekļāvām darbiniekus, kuri bija ilgstošā prombūtnē. Snieguma un efektivitātes rādītāju novērtēšanai neesam izmantojuši ārējas struktūras.

A4. Veselība un drošība

Lai uzturētu darbinieku labbūtību, 2024. gadā esam ieviesuši jaunu Darba drošības un veselības aizsardzības standartu, kas nosaka, kā uzņēmumā tiek pārvaldīta darba aizsardzības sistēma.

Turklāt saskaņā ar vietējām normatīvajām prasībām visās trijās Baltijas valstīs ir izstrādāta Darba drošības politika vietējā valodā, un darbiniekus katru gadu izraugās un apmāca sertificēti arodveselības speciālisti, lai novērotu darba drošību, ziņotu par darba drošības problēmām un risinātu tās.

Katram darbiniekam ir jāveic regulāra veselības pārbaude, un mūsu iestādēs ir ergonomiskas darba vietas. Mēs mācām saviem darbiniekiem par veselību un drošību, rīcību ārkārtas situācijās un ugunsbīstamību. Darba drošības speciālisti katrā valstī sniedz norādījumus un ieteikumus par labo praksi, kā arī uzrauga veselības pārbaudes un apmācību. Mūsu politika attiecas uz visiem darbiniekiem un līgumdarbiniekiem, kas strādā jebkurā no mūsu filiālēm, kā arī uz darbiniekiem, kuri strādā no mājām.

Mūsu darbinieki var ziņot par apdraudējumiem darbā un sūdzībām par uzmākšanos Cilvēku un kultūras departamentam.

Mēs piedāvājam veselības apdrošināšanu visiem darbiniekiem, kas nostrādājuši vismaz trīs mēnešus, tostarp tiem, kuri atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā. Mēs nodrošinām nelaimes gadījumu apdrošināšanu (ieskaitot kritisko slimību apdrošināšanu) visiem saviem darbiniekiem, sākot no pirmās darba dienas. Atbalsts darbiniekiem tiek sniegts arī tad, ja nomirst tuvs radnieks. Jebkurā gadījumā visi darbinieki ir sociāli aizsargāti, izmantojot valsts programmas un mūsu veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas programmu.

Mēs apzināmies, ka gūsīm panākumus un vislabāk veicināsim mūsu vietējo tirgu labklājību, ja mūsu darbinieki attīstīsies un būs iesaistīti. Mūsu Garīgās veselības un labbūtības darbā standarts, kas apstiprināts 2023. gadā, nosaka procesus garīgās veselības un labbūtības aizsardzībai un veicināšanai darbā, psihosociālo risku, tostarp vardarbības un uzmākšanās, novērtēšanai un pārvaldībai, ziņošanai un sūdzību izskatīšanai, kā arī atbalsta sniegšanai. Standartā ir arī aprakstīts, kā mēs atbalstām darbiniekus, ja darbā ir krīzes situācija.

Gada gaitā mēs turpinājam veicināt izpratni par labbūtību un paaugstināt mūsu darbinieku labbūtību. Divas reizes gadā mēs organizējam *Pulse* aptauju, lai novērtētu darbinieku iesaistīšanos un apmierinātību, kā arī noskaidrotu darbinieku lojalitātes un apmierinātības ar darbu rādītāju (*eNPS*) un pakalpojumu un produktu neto popularitātes rādītāju. Mūsu jaunākais *eNPS* rādītājs ir 47.

Veselības un drošības pārvaldības rādītāji	2024
Darbinieki, uz kuriem attiecas veselības un drošības pārvaldības sistēma, %.	100.0
Darbinieku nāves gadījumi, kas saistīti ar darba traumām un veselības traucējumiem darba dēļ, #	0
Citu darbinieku, kuri strādā uzņēmuma telpās, nāves gadījumi, kas saistīti ar darba traumām un veselības traucējumiem darba dēļ, #	0

2024. gadā mums nebija reģistrējamu ar darbu saistītu negadījumu. Datu metodikas un ierobežojumi: Mēs pieņemam, ka uz visiem, kam ir darba attiecības ar organizāciju, automātiski attiecas mūsu veselības un drošības pārvaldības sistēma saskaņā ar darba tiesībām un mūsu piedāvātajām nelaimes gadījumu apdrošināšanas polisēm, obligātajām veselības pārbaudēm un obligātajām drošības apmācībām. Veselības un drošības rādītāju novērtēšanai neesam izmantojuši nevienu ārējo struktūru.

A5. Darba un privātās dzīves līdzsvars

Mūsu darba organizācijas noteikumi tika atjaunināti 2024. gadā un apstiprināti 2025. gada sākumā. Tajos ir izklāstīti galvenie principi un pušu pienākumi darba tiesiskajās attiecībās saskaņā ar darba likumdošanu, un tie attiecas uz darba laiku, darba vietu, tostarp attālinātā darba iespējām, darbu ārvalstīs, vispārējo veselības aizsardzību un drošību, kā arī atvaļinājumu un brīvdienas nosacījumiem.

Saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem mūsu darbinieki var izmantot brīvdienas ģimenes apstākļu dēļ, un papildus noteiktajam ikgadējam atvaļinājuma dienu skaitam viņi var izmantot līdz pat septiņām papildu atvaļinājuma dienām. Viņi var izmantot arī apmaksātas dienas veselības apsvērumu dēļ un brīvprātīgajam darbam. Mēs piedāvājam programmu *Workation*, kas ir daļa no mūsu apņemšanās palīdzēt darbiniekiem attīstīties un kas ļauj viņiem strādāt ārvalstīs līdz trim mēnešiem, ja darba vieta un darba apstākļi atbilst visām iekšējām un ārējām prasībām.

Ar darba un privātās dzīves līdzsvaru saistītie rādītāji, %	2024
Darbinieki, kuriem ir tiesības izmantot atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ	100.0
Tiesīgie darbinieki, kuri izmantojuši atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ	
Sievietes	9.0
Vīrieši	2.0
Nav atklāts	N/A
Cits	N/A

Datu metodikas un ierobežojumi: Atvaļinājums ģimenes apstākļu dēļ palīdz darbiniekiem stiprināt darba un privātās dzīves līdzsvaru un būt kopā ar ģimeni svarīgos dzīves brīžos, tādējādi uzlabojot vispārējo labbūtību. Mēs redzam, ka arī darbinieki vīrieši izmanto šīs iespējas, tādējādi veicinot dažādības aspektus. Tika izmantoti tiešie dati no cilvēkresursu sistēmas; pieņemumi netika piemēroti. Skaitļi atspoguļo darbinieku skaitu. Aptvertais pārskata periods ir pilns 2024. gads. Mēs pieņemam, ka visiem darbiniekiem, kuriem ir darba līgums, ir tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ saskaņā ar katras valsts vietējiem tiesību aktiem. Darba un privātās dzīves līdzsvara rādītāju novērtēšanai mēs neesam izmantojuši ārējas struktūras.

A6. Cilvēktiesības

Kā norādīts mūsu ilgtspējas politikā, mēs ievērojam un veicinām cilvēka pamattiesības un tiesības, kas ietvertas Apvienoto Nāciju Organizācijas Globālajā līgumā, Vadošajos principos uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, ESAO Vadlīnijās daudznacionāliem uzņēmumiem un SDO Trīspusējā deklarācijā par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku, tostarp Deklarācijā par pamatprincipiem un tiesībām darbā un pamatkonvencijās.

Mēs nepieļaujam cilvēktiesību vai darba tiesību pārkāpumus, korupciju, ekosistēmu degradāciju, pasaules mantojuma iznīcināšanu vai citas darbības, ko varētu uzskatīt par neētiskām. Mēs iesaistām savus darbiniekus, īstenojot regulāru komunikāciju, apmācību un sniedzot atgriezenisko saiti, lai veicinātu atbalstošu un uz sadarbību vērstu darba vidi un sekmētu galveno cilvēktiesību ievērošanu.

Mūsu ilgtspējas politika pievēršas arī diskriminācijas, cilvēku tirdzniecības, piespiedu un bērnu darba jautājumiem gan mūsu pašu darbaspēka vidū, gan mūsu vērtību ķēdē. Mēs nepieļaujam mūsdienu verdzību vai citus cilvēktiesību pārkāpumus ne savā darbībā, ne arī mūsu finansēšanas darbā vai investīcijās.

Mūsu Rīcības kodekss ir pamatā visam, ko darām, un tā ievērošana ir obligāta prasība. Kodekss nosaka, ka mums jārīkojas ētiski un profesionāli, jāievēro normatīvās prasības un mūsu pašu iekšējie noteikumi. Mūsu mērķis ir regulāri pārskatīt un uzlabot to, kā pārvaldām savu pieeju pienācīgai rūpībai cilvēktiesību jomā, mūsdienu verdzībai un citiem cilvēktiesību un ilgtspējas jautājumiem, un mēs gaidām, lai mūsu klienti, tirgotāji un piegādātāji rīkotos tāpat. Mēs esam apņēmības pilni iesaistīties un sadarboties ar klientiem, NVO un bezpeļņas organizācijām, iestādēm un citām ieinteresētajām personām, lai palielinātu informētību un dalītos ar zināšanām un labo praksi mūsdienu verdzības un citu cilvēktiesību, sociālo un vides pārkāpumu apkarošanā.

Mēs novērtējam jebkādu negatīvu vai potenciālu ietekmi uz sabiedrību un vidi, ko var radīt mūsu darbības. Tas ietver ietekmi, ko rada mūsu lēmumu pieņemšanas procesi attiecībā uz ieguldījumiem, kā izklāstīts mūsu Ilgtspējīgu ieguldījumu pamatnostādņēs, un mēs gaidām, lai mūsu piegādātāji, tirgotāji un korporatīvie klienti rīkotos tāpat, kā izklāstīts sadaļā "Uzticamības pārbaudes procesi". Mēs sagaidām, ka mūsu darījumu partneri veiks uzņēmējdarbību tā, lai nodrošinātu taisnīgus sociālos apstākļus, kas nav pretrunā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vadošajiem principiem uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, kuri ir iekļauti mūsu Trešo personu atbildīgas darījumdarbības prakses kodeksā. Kad slēdzam līgumu ar nozīmīgu trešo personu, mēs īpaši interesējamies par tās iekšējiem noteikumiem attiecībā uz tādiem sociālajiem jautājumiem kā mūsdienu verdzība, dažādība, vienlīdzība un iekļaušana, un, ja nepieciešams, izstrādājam atskaites punktu plānu, lai uzlabotu tās pieeju.

CITA INFORMĀCIJA

Mūsu darbinieku raksturojums

2024. gada 31. decembrī 70% mūsu darbinieku bija sievietes un 30% – vīrieši. Gandrīz visi mūsu darbinieki strādā pilnu slodzi, un lielākajai daļai no viņiem ir beztermiņa līgumi. Darbinieki, ar kuriem noslēgti termiņēti līgumi, ir darbinieki, kuri pilda konkrētas funkcijas, kamēr pastāvīgie darbinieki ir prombūtnē, parasti grūtniecības un dzemdību vai bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, vai darbinieki, kuri pieņemti darbā konkrētam projektam.

Darbinieku skaits pēc valstīm, #	2024
Igaunija	630
Latvija	960
Lietuva	1,040
Kopā	2,630

Darbinieku skaits pēc dzimuma, #	2024
Vīrieši	800
Sievietes	1,830
Cits	N/A
Nav ziņots	N/A
Kopā	2,630

Darbinieki 2024. gada 31. decembrī <i>FTE</i>	Sievietes	Vīrieši	Cits (a)	Nav atklāts	Kopā
Darbinieku skaits	1,682	794	N/A	N/A	2,476
Pastāvīgo darbinieku skaits	1,615	780	N/A	N/A	2,395
Pagaidu darbinieku skaits	67	14	N/A	N/A	81
Negarantēto stundu darbinieku skaits	0	0	N/A	N/A	0

a. Dzimums, kā norādījuši paši darbinieki

Darbinieku (<i>FTE</i>) mainība pārskata periodā	2024
Darbinieki, kas ir atstājuši uzņēmumu, #	352
Darbinieku mainība, %	14.3

Datu metodikas un ierobežojumi:

Attiecībā uz dzimumu kategorijām “Citi” un “Nav atklāts” – šīs klasifikācijas ir norādītas kā “Nav attiecināms”, jo tās nav atzītas Baltijas reģiona vietējos tiesību aktos.

Šajās tabulās norādītie skaitļi ir iegūti tieši no cilvēkresursu sistēmas, bez pieņēmumiem vai aplēsēm. Mainības aprēķinos nav iekļauti darbinieki, kuri aizgāja no darba pēc ilgtermiņa atvaļinājuma, un darbinieki, kuru līgumi beidzās saskaņā ar vienošanos. Katrā rādītājā ir norādīts, vai darbinieku skaits ir attiecīgi uzrādīts darbinieku skaita vai pilnas slodzes ekvivalenta izteiksmē. Par darbinieku skaitu ziņo pārskata gada beigās, piemēram, 2024. gada 31. decembrī. Darbinieku skaits atbilst skaitļiem, kas norādīti finanšu pārskata 30. pielikumā “Informācija par valstīm”.

E. Klienti un tiešie lietotāji

Mūsu klienti un tiešie lietotāji ir privātpersonas un uzņēmumi, kas izmanto mūsu plašo privātpersonu apkalpošanas pakalpojumu klāstu. Esam diversificējuši savus klientus divos galvenajos segmentos – privātpersonas un korporatīvie klienti – un veidojam vērtības plūsmas atbilstoši šiem segmentiem. Privātpersonām mēs piedāvājam būtiskus finanšu risinājumus, tostarp bankas kontus, maksājumu pakalpojumus, skaidras naudas izņemšanu un noguldījumus, ieguldījumus valsts un privātos instrumentos, aizdevumus mājokļa iegādei, finansējumu izglītībai vai privātajam transportam, kā arī atbalstu māsaimniecības iekārtu vai elektroierīču iegādei. Korporatīvajiem klientiem mēs piedāvājam pielāgotus banku pakalpojumus, piemēram, kontu apkalpošanu, maksājumu apstrādi, faktoringu, darījumu kontus starptautiskiem darījumiem, apgrozāmā kapitāla aizdevumus, projektu finansēšanu, iekārtu un transportlīdzekļu līzingu, kā arī obligāciju emisiju papildu investīciju nodrošināšanai.

Mūsu stratēģija un uzņēmējdarbības modelis ir cieši saistīti ar mūsu daudzveidīgās klientu bāzes mainīgo vajadzību apmierināšanu. Sniedzot iespēju personām sasniegt to personīgos mērķus un atbalstot korporatīvos klientus to izaugsmē un spējā kalpot savām ieinteresētajām personām, mēs nodrošinām abpusējus panākumus un ilgtermiņa ilgtspēju. Klientu apmierinātība un uzticēšanās ir mūsu uzņēmējdarbības modeļa kodols, jo tie ir mūsu elastīguma un konkurētspējas pamatā. Mūsu Klientu apkalpošanas standartā izklāstītie principi ir mūsu darbības pamatā, nodrošinot proaktīvu pieeju klientu vajadzību apmierināšanai un izcilu pakalpojumu sniegšanai. Jebkurus traucējumus vai problēmas, ar kurām saskaras klienti un kurām ir būtiska ietekme, mēs ātri un efektīvi risinām, ievērojot sūdzību izskatīšanas procedūru:

Mēs apzināmies konkrētu klientu segmentu unikālās vajadzības un esam integrējuši šo izpratni savās stratēģiskajās prioritātēs. Mēs īpaši rūpējamies par to, lai veicinātu gados jaunāku klientu finanšu pratību un atbildīgu lēmumu pieņemšanu un tādējādi novērstu finansiālas grūtības vai krāpšanu un pikšķerēšanu pieredzes trūkuma dēļ. Mēs regulāri izsūtām uz e-pastiem savus jaunāko ziņu materiālus, kurā aplūkoti šie jautājumi, piedalāmies raidierakstos un izvietojam atbilstošu saturu sociālajos medijos, kur satiekam minēto mērķauditoriju. Esam arī apņēmušies nodrošināt, ka mūsu vecāka gadagājuma klienti joprojām ir informēti un iesaistīti, novēršot tādas šķēršļus kā ierobežota piekļuve internetam, nodrošinot pietiekamas konsultācijas un atbalstu mūsu klientu apkalpošanas centros un zvanu atbalsta līnijā. Domājot par klientiem ar invaliditāti mēs nepārtraukti uzlabojam savas fiziskās telpas, digitālās saskarnes un publisko komunikāciju, lai nodrošinātu mūsu pakalpojumu pieejamību, kā arī iekļautību. Mēs turpinām darbu, lai integrētu Eiropas Piekļūstamības aktu (EAA) mūsu klientu pieredzē un pakalpojumos paredzētajā termiņā.

Īstenojot šo uz klientiem vērsto pieeju, mūsu privātpersonu apkalpošanas stratēģija ir izstrādāta tā, lai sniegtu iespējas gan privātpersonām, gan uzņēmumiem, veicinot savstarpēju izaugsmi un sekmējot spēcīgu uzticības, inovāciju un ilgtermiņa vērtības pamatu.

Mūsu datu aizsardzības IRI, politika, mērķi un darbības ir aprakstītas sadaļā “Kiberdrošība”.

Mums ir ļoti svarīga klientu apmierinātība, un mēs veidojam un saglabājam uzticību, nodrošinot godīgu attieksmi, privātuma aizsardzību un augstas kvalitātes pakalpojumus. 2023. gadā mēs ieviesām klientu apkalpošanas funkcijas, lai uzlabotu attiecības ar klientiem, izmantojot personalizētu saziņas saturu un kanālus, un 2024. gadā tas deva iespēju uzlabot klientu iesaisti. Mūsu apņemšanās attiecas arī uz ieguldījumiem IT mērogojamībā, saziņu ar klientiem sūdzību izskatīšanā un tādu pakalpojumu līmeņa līgumu izmantošanu, kas ir cieši pielāgoti vietējo finanšu pakalpojumu iestāžu (FSA) ieteikumiem.

Esam arī apliecinājuši savu apņemšanos veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi, nosakot ietekmes rādītājus, veidojot partnerības un iesaistot darbiniekus kopienas iniciatīvās.

IETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem saistītās būtiskās tēmas un IRI.

Patērētāji un tiešie lietotāji (S4)

Būtiskā tēma / IRI apraksts	Paredzama is laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Patērētāji un tiešie lietotāji (patērētāju un tiešo lietotāju sociālā iekļaušana)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(-) Slikta mārketinga prakse un pārredzamības problēmas var kaitēt uzticībai, radot finansiālus zaudējumus un kaitējumu reputācijai.	2028–2034	Klienti	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Piekļuves paplašināšana grupām, kurām ir grūtības piekļūt pakalpojumiem, izmantojot tādus līdzekļus kā, piemēram, tiešsaistes bankas, veicina sociālos ieguvumus.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbības, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(-) Mainīgās patērētāju tendences, piemēram, videi draudzīgas izvēles un iespējama klientu diskriminācija, var samazināt ieņēmumus un ierobežot piekļuvi finanšu produktiem.	2028–2034	Klienti	Kreditportfelis – lejupeņā vērtību ķēde, Baltijas valstis
(-) Diskriminējoša prakse pret klientiem var kaitēt reputācijai.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Produktu pieejamības uzlabošana, jaunu tehnoloģiju izmantošana un patēriņa finanšu produktu piedāvāšana palīdz piekļūt nepietiekami apkalpotiem tirgiem, palielināt ieņēmumus un veidot klientu lojalitāti.	2025–2027	Investori, kreditori, akcionāri, klienti	Pašu darbības, Baltijas valstis
Patērētāji un tiešie lietotāji (ar informāciju saistīta ietekme)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(-) Nepietiekama klientu aizsardzības kontrole, piemēram, maldinoša pārdošana vai slikta produktu kvalitāte, var izraisīt klientu sūdzības, regulējuma problēmas, kā arī rentabilitātes un uzticības zaudēšanu.	2025–2027	Akcionāri, darbinieki, klienti, regulatori, vietējās kopienas	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Privātums: klientu datu aizsardzība veicina drošību, uzticēšanos un mierīgu prātu.	2035–2050	Akcionāri, darbinieki, klienti, regulatori, vietējās kopienas	Pašu darbība, globālā darbība
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(-) Privātums: pārredzamības trūkums un datu aizsardzības pārkāpumi var radīt finansiālus zaudējumus, regulatīvās sankcijas un kaitējumu reputācijai.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbība, globālā darbība
(-) Nespēja apmierināt nepietiekami apkalpoto klientu vajadzības, nepietiekama pārredzamība hipotekāro kredītu izsniegšanā vai nepietiekama klientu aizsardzība var novest pie regulatīvās kontroles, kaitējuma reputācijai un riskantu produktu portfeļu veidošanās.	2025–2027	akcionāri, klienti	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Piekļuve informācijai: finanšu pratības uzlabošana palīdz klientiem pieņemt pārdomātus lēmumus, tādējādi veidojot ciešākas ilgtermiņa attiecības.	2025–2027	akcionāri, klienti	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Privātums: klientu datu aizsardzība vairo uzticēšanos un uzlabo bankas reputāciju un attiecības ar klientiem.	2025–2027	akcionāri, klienti	Pašu darbības, Baltijas valstis
(+) Nepietiekami apkalpoto klientu vajadzību apmierināšana ar atbildīgu kreditēšanas praksi var stiprināt uzticību un uzlabot bankas reputāciju.	2025–2027	akcionāri, klienti	Pašu darbības, Baltijas valstis

Mūsu mijiedarbība ar klientiem ir saistīta ar dažādām ietekmēm, riskiem un iespējām. Kā atbildīga finanšu iestāde mēs apzināmies, cik svarīgi ir veicināt pozitīvas attiecības ar mūsu klientiem un proaktīvi risināt iespējamās problēmas.

Mēs esam pakļauti informācijas integritātes riskam un uzvedības tiešsaistē riskiem, kas saistīti ar dezinformācijas, naida runas, kibermobinga un kaitīga satura izplatīšanu. Šie riski var rasties, iesaistoties mūsu bankā vai ar mūsu darbiniekiem, un var radīt tiesvedības riskus un kaitējumu reputācijai. Pastāv risks, ka klienti var pieņemt nepareizus lēmumus, jo viņiem ir nepietiekama vai neprecīza informācija par produktiem un pakalpojumiem, kas var novest viņus pie parādsaistību problēmām, tādējādi uzsverot, cik svarīgi ir sniegt precīzu informāciju. Tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz gados jaunākiem klientiem. Viņiem ir paaugstināts kredītrisks un parādsaistību risks, jo viņiem ir ierobežota finanšu pieredze, zemāki ienākumi, mainīgs dzīves gājums, mainīgi finanšu mērķi un lielāka piekļuve kredītiem, un tas viss apliecina to, cik svarīga ir finanšu izglītība un konsultācijas šai demogrāfiskajai grupai. Mēs saskaramies arī ar risku, ka mūsu klienti var tikt diskriminēti minoritāšu īpašību dēļ, kas var kaitēt reputācijai un, iespējams, negatīvi ietekmēt mūsu zīmola tēlu un klientu uzticību. Tas norāda uz nepieciešamību izmantot taisnīgu un iekļaujošu pieeju.

Mūsu uzņēmējdarbības modelis sniedz mums vairākas iespējas iegūt labāku reputāciju, vairāk apmierinātu klientu un lielākus ieņēmumus. Šīs iespējas ietver pakalpojumu sniegšanu attālām, jauniešu, vecāka gadagājuma un digitāli nelabvēlīgām iedzīvotāju grupām, kas ļoti labi saskan ar mūsu apņemšanos nodrošināt iekļautību. Lai orientētos sarežģītajā mijiedarbības ar patērētājiem vidē, ir nepieciešama stratēģiska pieeja, un, risinot šos būtiskos riskus un izmantojot iespējas, mēs varam nostiprināt savu apņemšanos atbildīgi sniegt bankas pakalpojumus, aizsargāt klientu intereses un veicināt to kopienu labklājību, kurās darbojamies. Veicot nepārtrauktus uzlabojumus un būdami atklāti saziņā, mēs varam veicināt ilgtspējīgas un savstarpēji izdevīgas attiecības ar mūsu vērtīgajiem klientiem un tiešajiem lietotājiem.

Mūsu pieeja klientu informēšanai par banku pakalpojumiem ir balstīta uz pārredzamību un ētisku praksi. Mēs cenšamies pielāgot bankas produktus un piedāvājumus dažādu klientu vajadzībām un vēlmēm, vienlaikus popularizējot ilgtspējīgus un atbildīgus banku risinājumus. Ievērojot nozares labo praksi, mēs varam veicināt uzticību un ilgtermiņa attiecības ar klientiem, palīdzot padarīt finanšu ekosistēmu ilgtspējīgāku. Mēs turpinām dalīties ar klientu atsauksmēm savā IT organizācijā, cenšoties uzlabot klientu vispārējo pieredzi.

POLITIKA

Mēs koncentrējamies uz pārredzamību, atbildību un tiesiskās aizsardzības pasākumiem, lai radītu ētisku un uz klientu vērstu pieeju banku pakalpojumu sniegšanai, kas ir mūsu panākumu pamatā. Mēs cenšamies apmierināt savus klientus, kā arī ievērot viņu pamattiesības, īstenojot taisnīgu un godīgu attieksmi, kas nav diskriminējoša, nodrošinot privātuma un klientu datu aizsardzību un piedāvājot augstas kvalitātes pakalpojumus.

Mums ir izstrādāta politika, lai pārvaldītu mūsu produktu un pakalpojumu būtisko ietekmi uz klientiem un tiešajiem lietotājiem, kā arī lai nodrošinātu cilvēktiesību ievērošanu pakalpojumu sniegšanā. Mūsu ilgtspējas politika veicina Apvienoto Nāciju Organizācijas Vadošo principu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, ESAO Vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem un SDO Trīspusējās deklarācijas par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku ievērošanu. Esam noteikuši četrus cilvēktiesību tematus, kas ir svarīgi mūsu klientiem, un tie ir aprakstīti turpmāk.

Esam apņēmušies nodrošināt pārredzamību attiecībā uz datu aizsardzību, nodrošinot, ka tiek ievērotas mūsu klientu tiesības uz privātumu. Mūsu publiski pieejamajā privātuma politikā ir izklāstīti procesi, kurus ievērojam, lai aizsargātu klientu informāciju un viņu tiesības. Kā aprakstīts sadaļā "Kiberdrošība", mēs uzturam stingru datu aizsardzības sistēmu, kas ļauj klientiem pilnīgi kontrolēt to personas datus.

Nolūkā ievērot klientu tiesības uz skaidru un precīzu informāciju mēs ar tiem aktīvi sadarbojamies, lai nodrošinātu, ka viņu vajadzības un bažas tiek efektīvi risinātas. Mūsu saziņa ar klientiem ir personalizēta un tiek izplatīta, izmantojot vairākus saziņas kanālus, atbilstīgi klientu piekrišanas preferencēm. Mēs savlaicīgi sniedzam svarīgu informāciju par juridiskajiem aspektiem, gaidāmajām mūsu noteikumu un nosacījumu, kā arī cenrāža izmaiņām, un tas ir mūsu sadarbības pamatā. Mēs ātri reaģējam uz klientu vaicājumiem, izmantojot dažādus saziņas kanālus. Ieguldot progresīvos atgriezeniskās saites mehānismus, kā aprakstīts sadaļā "Klientu apmierinātība", mēs nepārtraukti pielāgojam savas iesaistes stratēģijas, lai apmierinātu mainīgās klientu vajadzības.

Mēs strādājam, lai nodrošinātu, ka mūsu klientiem tiek pārdoti viņu vajadzībām atbilstoši finansēšanas produkti. Mūsu Klientu apkalpošanas standarts paredz, ka mūsu darbiniekiem ir jāizsaka piedāvājumi klientiem, pamatojoties tikai uz klientu vajadzībām. Mēs ikdienā sekojam līdzi mūsu sniegtajam, veicot pakalpojumu kvalitātes novērtēšanu, lai laikus pamanītu kompetences trūkuma pazīmes un attiecīgi rīkotos. Piešķirot aizdevumus privātpersonām, mēs ņemam vērā viņu spēju atļauties aizdevumu un viņu pieļaujamo ieguldījumu risku. Mēs klientiem nepiedāvājam augsta riska līdzekļus, ja ir pamats uzskatīt, ka tas var radīt finansiālus zaudējumus. Šie principi ir izklāstīti Privātpersonu kredītēšanas riska parametru procedūrā, kurā aprakstīti galvenie parametri, kas privātpersonu kredītēšanā jāievēro Privātpersonu apkalpošanas nodaļai un Kredītu konsultāciju un pārstrukturēšanas nodaļai. Šajā procedūrā var ņemt vērā šādus aspektus: līdzatņēmēja veids, ienākumu veids un lielums, kā arī īpašuma, par kuru tiek izsniegts aizdevums, atrašanās vieta, veids un vērtība utt. Mēs veicinām savu klientu izpratni par finanšu prātību, regulāri izsūtot informatīvos biļetenus par tādām tēmām kā krāpšanas shēmas, pensiju fondu darbības rezultāti, finanšu tirgus pārskati utt.

Mēs cenšamies savus pakalpojumus sniegt tā, lai tie būtu pieejami visiem klientiem bez diskriminācijas rases, dzimuma, vecuma vai invaliditātes dēļ, un mums ir ieviesti procesi, kas nodrošina godīgu un taisnīgu attieksmi pret klientiem. Mūsu Rīcības kodeksā ir izklāstītas mūsu pamatvērtības un vadlīnijas, savukārt mūsu Klientu apkalpošanas standartā ir noteiktas profesionālās prasības mūsu darbiniekiem, strādājot ar klientiem, tostarp klientiem ar īpašām vajadzībām. Standarts tiek nostiprināts regulārās apmācībās.

2024. gadā mēs piesaistījām trešo personu, lai tā veiktu analīzi par mūsu produktu un pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti, tostarp trūkumu analīzi, tādējādi izpildot Eiropas Piekļūstamības akta prasības. Attiecīgi esam pieņēmuši rīcības plānu, kurā paredzēti pasākumi, kas veicami, lai uzlabotu mūsu digitālo kanālu pieejamību, proti, tīmekļa vietņu un platformu funkcionalitāti, padarītu mūsu fizisko infrastruktūru pieejamāku cilvēkiem ar invaliditāti un pārskatītu nepieciešamo dokumentāciju par mūsu produktiem un pakalpojumiem, lai tā būtu saprotamāka neprofesionāļiem. Šo pieeju jau esam ieviesuši savos Vispārīgajos noteikumos un nosacījumos, samazinot pārmērīgas juridiskās terminoloģijas lietošanu, un esam apņēmušies 2025. gadā ieviest vairāk pasākumu, kā arī veikt saistītas klientu apkalpošanas apmācības.

Mēs sadarbojamies ar klientiem, lai izprastu viņu bažas un vēlmes un nodrošinātu viņu tiesības uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Atsauksmes tiek apkopotas, veicot aptaujas, kā arī tiešā mijiedarbībā. Ja klientam vai trešai personai ir bažas par normatīvo

prasību vai Rīcības kodeksa pārkāpumiem, bažu izteikšanai var izmantot publiski pieejamo kanālu *Raise Your Concern*, kā aprakstīts tālāk sadaļā par kanālu *Raise your concern*.

Mēs ievērojam Klientu sūdzību, atsauksmju un pieprasījumu izskatīšanas procedūru, lai mazinātu jebkākus negatīvus rezultātus, kas radušies procesu un sistēmu nepilnību, cilvēciskas kļūdas, krāpšanas mēģinājumu pret mūsu klientiem vai tehnisku incidentu dēļ, piedāvājot finansiālu kompensāciju vai alternatīvus risinājumus. Šajā politikā ir izklāstīta klientu sūdzību un atsauksmju izskatīšanas, izmeklēšanas un ziņošanas sistēma un vispārējie principi. 2024. gada beigās mēs atjauninājām savus iekšējos noteikumus par klientu sūdzību, atsauksmju un pieprasījumu apstrādi. Ieviestās izmaiņas attiecas uz sūdzību un pieprasījumu definīciju pārskatīšanu, lai uzlabotu trūkumu novēršanas termiņus un uzlabotu mūsu klientu apmierinātību.

Ievērojot *ESG* uzticamības pārbaudes standartu, mēs pievēršamies cilvēktiesību jautājumiem mūsu klientu darbībā, īstenojot uz riskiem balstītu pieeju, izmantojot mūsu klientu uzticamības pārbaudes procesu, kā aprakstīts īpaši šim jautājumam veltītajā sadaļā. Aizdevumu izsniegšanas un uzraudzības procesā lielajiem korporatīvajiem klientiem, kas darbojas nozarēs, kurās ir augsti iespējamie sociālie riski (iepriekš definēti saskaņā ar iekšējiem noteikumiem), mēs izmantojam īpašu anketu sociālā un pārvaldības riska novērtēšanai, kas aptver sociālā riska aspektus – cilvēktiesības un darba tiesības, lai pārliecinātos, ka klientam ir ieviesta politika un pasākumi, lai risinātu galvenos cilvēktiesību jautājumus, piemēram, diskrimināciju darbavietā, bērnu darbu vai piespiedu darbu, taisnīgus darba apstākļus, biedrošanās brīvību un citus. Mēs arī noskaidrojam, vai mūsu klienti savā vērtību ķēdē ievēro starptautiskos cilvēktiesību standartus. Novērtējuma rezultātā tiek noskaidrota klienta riska mazināšanas spēja un noteikts atlikušā riska līmenis, kas tiek dokumentēts attiecīgajā kredīta dokumentācijā un ņemts vērā kredīta lēmumu pieņemšanas procesā.

Pēc darījuma uzsākšanas attiecībā uz klientiem ar augstu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas risku tiek regulāri veikta procedūra negatīvu ziņu noskaidrošanai par klientu medijos, kas ietver potenciālos rīkus, lai atklātu cilvēktiesību pārkāpumu gadījumus mūsu klientu vidū. 2024. gadā mūsu lejupējā vērtību ķēdē netika ziņots par šādiem negadījumiem šajā jomā. Tomēr 2025. gadā mēs pārskatīsim mūsu skrīninga rīku atbilstību, lai nodrošinātu pietiekamu cilvēktiesību jautājumu aptvērumu.

Mūsu *AML/CFT/CFP* un sankciju politikā ir izklāstīti galvenie principi cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (*AML*), terorisma finansēšanas apkarošanai (*CFT*), cīņai pret kodolieroču izplatīšanas finansēšanu (*CFP*) un sankciju ievērošanai. Šie principi ir sīkāk izklāstīti Finanšu noziegumu apkarošanas un sankciju standartos, kuros aprakstīta iekšējās kontroles sistēma un pieeja, ko izmanto, lai novērstu organizācijas Jaunprātīgu izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai, terorisma finansēšanai, sankciju apiešanai vai masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanai. Gan politiku, gan standartus ir apstiprinājušas mūsu vadības struktūras.

AML/CFT/CFP un sankciju politika, kā arī Finanšu noziegumu apkarošanas un sankciju standarti tiek pārskatīti regulāri vai nepieciešamības gadījumā. 2024. gadā veikta pārskatīšana un atjaunināšana nodrošināja to prasību pilnīgu izpildi, kuras izriet no Eiropas Banku iestādes (EBI) Pamatnostādnēm par politiku un procedūrām saistībā ar atbilstības pārvaldību un NILL/TFN atbilstības uzraudzības amatpersonas lomu un uzdevumiem saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/849 8. pantu un VI nodaļu. Atjauninātajā versijā tika noteikti skaidri uzdevumi un pienākumi ar noteiktu atbildību gan grupas, gan vietējā līmenī, nodrošinot efektīvu pārvaldību un ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, terorisma finansēšanu, masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanu un sankcijām saistīto risku pārvaldību. Mēs veicinām atbilstības kultūru un gaidām, lai mūsu klienti, partneri, tirgotāji, piegādātāji un citas trešās personas ievērotu visus piemērojamos tiesību aktus un noteikumus par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas, terorisma finansēšanas, krāpšanas novēršanu un sankcijām. Šī apņemšanās veikt stingru uzraudzību un ievērot integritātes standartus apliecina mūsu apņemšanos novērst finanšu noziegumus un nodrošināt atbilstību juridiskajām prasībām.

Mēs pievēršam lielu uzmanību klientu aizsardzībai, risinot krāpšanas gadījumus. Mūsu galvenajos politikas virzienos un tajos ietvertajās procedūrās ir uzsvērti to pasākumu nozīme, kuru mērķis ir pasargāt bankas klientus no krāpnieciskām darbībām. Tajās ir aprakstīti pārkāpumu novēršanas, atklāšanas un izmeklēšanas mehānismi, kā arī visaptverošie principi, kas virza atbilstību bankā. Galvenais mērķis ir mazināt un atklāt noziedzīgus uzbrukumus bankas klientiem, kā arī risināt incidentus tā, lai stiprinātu klientu uzticību mums kā iestādei, uz kuru var paļauties. Veicinot proaktīvu un modru pieeju, varam nostiprināt priekšstatu par mūsu banku kā par uzticamu iestādi, kas ir apņēmusies saglabāt finanšu pakalpojumu integritāti.

Sīkāka informācija par politiku attiecībā uz klientiem un tiešajiem lietotājiem ir sniegta ilgtspējas pārskata pielikumu sadaļas "Mūsu politika, procedūras un standarti" apakšsadaļā "Klienti".

MĒRĶI

Esam noteikuši mērķus, rādītājus un pasākumus, kas veicami, lai risinātu identificētās būtiskās IRI. Noteiktie rādītāji ir visu to faktoru kopums, kurus nosaka klientu apmierinātība, pārredzamība, atbildība un korektīvie pasākumi. Visi mērķi tiek pārskatīti mūsu ikgadējās stratēģijas pārskatīšanas procesa satvarā, iesaistot visas attiecīgās iekšējās ieinteresētās personas. Noteiktie mērķi aptver visas IRI, jo tie ir visu to faktoru kopums, kuri nosaka attiecību ar klientiem kvalitāti, klientu apmierinātību un lojalitāti.

Mērķi un rādītāji	Mērķa gads	Mērķis	2024
Klientu lojalitātes un apmierinātības rādītājs – darījumi (privātpersonas)	2024	+40	+55
Klientu lojalitātes un apmierinātības rādītājs – attiecības (grupa)	2024	+7	+14
Cilvēka kļūdas izraisītais klientu sūdzības (privātpersonas), % samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu	2024	-10	-36

Neto lojalitātes un apmierinātības rādītājs (*NPS*) mēra klientu lojalitāti un apmierinātību, novērtējot iespējamību, ka klienti ieteiks konkrēto uzņēmumu citiem. *NPS* rādītāju mēra ar viena jautājuma aptauju, un to norāda ar skaitli no -100 līdz +100, kur augstāks rādītājs ir labāks. Darījumu *NPS* rādītājs mēra klienta pieredzi darījumos vai saskarsmē ar *Luminor*, savukārt attiecību *NPS* rādītājs mēra klientu vispārējo attieksmi un lojalitāti pret *Luminor*.

2024. gadā mēs izvirzījām mērķus samazināt negatīvo ietekmi, ko klienti izjutuši cilvēka kļūdu dēļ klientu apkalpošanas un operacionālajos procesos. Mēs sasniedzām savu mērķi – par 36% samazināt cilvēka kļūdu izraisīto klientu sūdzību skaitu. Mūsu mērķis ir 2025. gadā šo rādītāju vēl vairāk uzlabot, un esam apņēmušies to samazināt vēl par 10%. Šis mērķis attiecas uz mūsu privātajiem un korporatīvajiem klientiem visā Baltijā. Tā noteikšanā ir iesaistītas iekšējās ieinteresētās personas no privātpersonu apkalpošanas sektora, un šis mērķis atbilst finanšu uzraudzības iestāžu vēlmei samazināt visu negatīvo ietekmi uz banku pakalpojumu tiešajiem lietotājiem. Mūsu rezultātus šā mērķa īstenošanā ik mēnesi tiek uzraudzīta, turklāt Klientu pieredzes nodaļa reizi ceturksnī par to ziņo valdei, lai nodrošinātu, ka progress atbilst sākotnējam plānam. Atgriezeniskā saite, kas iegūta, sekojot līdzi darbības rezultātiem, tiek paziņota procesa un produktu izstrādes struktūrvienību ieinteresētajām personām, lai veiktu uzlabojumus, kas nākotnē mazinātu atkārtotu kļūdu un/vai sūdzību rašanās risku.

Mēs analizējam visus sūdzību cēloņus un iedalām tās kategorijās. Mēs aprēķinām darbinieku kļūdu izraisīto sūdzību īpatsvaru un par pastāvīgu mērķi izvirzām šīs kategorijas samazināšanu. Gada laikā mēs savu mērķi nemainām. Mēs turpinām veikt turpmākos pasākumus un ziņot saskaņā ar noteikumiem, kas definēti sūdzību pārvaldības procedūrā.

DARBĪBAS

Mūsu vispārējie procesi, kuros tiek analizēta mūsu iesaiste ar klientiem un citām ieinteresētajām personām, ietver mūsu regulāro klientu apmierinātības aptauju, pusgada kontrolpirkumus, pastāvīgus kvalitātes novērtējumus, fokusgrupu diskusijas produktu izstrādes vajadzībām, klientu seminārus, ikgadējo *ESG* uzņēmējdarbības būtiskuma novērtējumu un aptauju, ko veicam reizi trijos gados. Mūsu Klientu attiecību departaments un Klientu pieredzes nodaļa pārvalda un pastāvīgi uzlabo iepriekš minēto.

Mūsu iesaistīšanās darbā gūtās atziņas tiek integrētas mūsu lēmumu pieņemšanas procesos. Patērētāju atsauksmes ir pamatā mūsu politikai un praksei, lai tā atbilstu mūsu klientu vajadzībām un vēlmēm. Mēs izmantojam šo informāciju no klientiem, lai nepārtraukti uzlabotu savus produktus un pakalpojumus un padarītu tos pieejamākus un atbilstošākus visu lietotāju vajadzībām. Mēs izstrādājam savus produktus, veidojot risinājumus, kas atbilst klientu finanšu vajadzībām.

Turpmākajā sadaļā ir sniegta sīkāka informācija par mūsu galvenajām darbībām, to, kā mēs sekojam līdzi mūsu iesaistes ar klientiem kvalitātei, tostarp par darbību jomu un termiņiem, kā arī – attiecīgā gadījumā – to rezultātiem. Ar klientu datu aizsardzību saistītās darbības ir izklāstītas sadaļās “Datu aizsardzība” un “Kiberdrošība”.

Mūsu finanšu resursi tieši ietekmē mūsu klientus un tiešos lietotājus vairākos veidos. Atbilstoši finanšu resursi dod mums iespēju izstrādāt un piedāvāt plašu produktu un pakalpojumu klāstu, kas ir pielāgoti mūsu klientu daudzveidīgajām vajadzībām. Laba finansiālā situācija ļauj mums ieguldīt līdzekļus mūsdienīgā klientu apkalpošanā un apmācībā, nodrošinot klientiem augstas kvalitātes pieredzi. Resursi, kas paredzēti IRI un pasākumiem, kuri saistīti ar pieejamības uzlabošanu, klientu sūdzību pārvaldību, tostarp negatīvās ietekmes mazināšanu un attiecību uzlabošanu, tiek plānoti kā parastās darbības vienības izmaksas un 2024. gadā bija 1.5 miljoni eiro. 2025. gadam ir plānoti 1.6 miljoni eiro. Mūsu resursi, kas saistīti ar finanšu noziegumu, krāpšanas apkarošanu un sankcijām un kas aptver IRI un ar klientu aizsardzību saistītās darbības, 2024. gadā bija 10.5 miljoni eiro. Izmaksas ietver personāla izmaksas un izmantotos informācijas rīkus. 2025. gadā šim pašam mērķim ir plānoti 11.4 miljoni eiro. Saistītās darbības ir aplūkotas arī nodaļā “Kiberdrošība”. Norādītie resursu sadalījuma skaitļi ir iegūti no departamentu līmeņa plāniem, kas tika apkopoti nodaļu un grupas finanšu plānā, un ir daļa no mūsu kopējiem personāla izdevumiem gada finanšu pārskatā, kā norādīts 6. pielikumā.

A1. Klientu apmierinātība

Mēs pastāvīgi novērtējam klientu apmierinātību, lai sekotu līdzi mūsu pakalpojumu kvalitātei, fiksētu visas agrīnās nepilnības pazīmes un apkopotu aicinājumus veikt uzlabojumus. Mēs aicinām savus klientus gan – privātpersonas, gan korporatīvos klientus – divas reizes gadā atbildēt uz mūsu *NPS* aptaujas jautājumiem un sniegt atsauksmes par viņu vispārējo pieredzi saskarsmē ar mums, un, pamatojoties uz atbildēm, mēs aprēķinām attiecību *NPS* rādītāju, un visa gada laikā aptaujājam klientus par pēdējā laika saskarsmi ar mums, lai uz tā pamata aprēķinātu darījumu *NPS* rādītāju. Mūsu Klientu pieredzes nodaļa sazinās ar visiem klientiem, kuri ir vai nu atturīgi, vai pieticīgi un savās atsauksmēs ir devuši *NPS* vērtējumu no 0 līdz 8, lai noskaidrotu viņu pieredzi un atrisinātu visus samilzušos jautājumus vai bažas.

2024. gadā mēs turpinājām novērtēt apmierinātību, izmantojot apgalvojumu formu, jo tie sniedz detalizētāku ieskatu par to, ko mūsu klienti domā par mūsu pakalpojumiem. Aptuveni 91% mūsu klientu, kas ir privātpersonas, apstiprināja, ka saskarsmē ar mūsu apkalpošanas personālu viņi jutās uzklauti un saprasti, un 95% mūsu klientu apgalvoja, ka ar mūsu konsultantu starpniecību ir guvuši lielisku apkalpošanas pieredzi. Klientu apmierinātības rādītājs *CSAT* liecina, ka 86% mūsu klientu ir apmierināti ar saņemto pakalpojumu. 2024. gadā mēs turpinājām novērtēt klientu noskaņojumu saistībā ar digitālajiem pašapkalpošanās kanāliem, lai nodrošinātu, ka klienti var izmantot mūsu attālinātos pakalpojumus. Mēs rūpīgi sekosim līdzi viņu digitālajai pieredzei un izmantosim viņu atsauksmes, lai veiktu uzlabojumus.

2024. gadā mēs izveidojām jaunus amatus, kas atbild par pakalpojumu kvalitātes novērtēšanu, lai uzlabotu klientu apmierinātību, koncentrējoties uz attiecību uzturēšanu ar esošajiem individuālajiem klientiem, lai pārliecinātos, ka viņu vajadzības pēc pakalpojumiem ir saprastas. Mēs uzsākām satura un saziņas kanālu personalizēšanas programmu, lai pielāgotos klientu vajadzībām un uzvedībai. Programma tika sākta Lietuvā, un tās rezultātā uzlabojās mūsu klientu iesaiste un radās attiecīga interese par tādu produktu lietošanu, kas sniedz lielāku personisko vērtību. Mēs sekojam līdzi un novērtējam to, cik efektīvs ir šis darbs, izmantojot mūsu Klientu sūdzību, atsauksmju un pieprasījumu izskatīšanas procedūru, Padomdevēju un konsultantu novērtēšanas procedūru, klientu apmierinātības aptaujas rezultātus, kā arī sūdzību ziņojumus. 2024. gadā mēs programmu paplašinājām, iekļaujot tajā arī Igauniju un Latviju. Mēs turpinām uzlabot konsultāciju kvalitāti, regulāri veicot kvalitātes novērtējumus un proaktīvi sadarbojoties ar neaktīvajiem klientiem, kā arī uzturot riska ziņā līdzsvarotas attiecības un izprotot, kā no banku risinājumiem radīt lielāku vērtību. Turklāt esam noteikuši ikgadēju klientu apkalpošanas standarta atjaunināšanu.

Atjauninātajā Klientu apkalpošanas standartā uzsvērts, cik svarīgi katrā saskarsmē ir “higiēnas” jautājumi, piemēram, “zini savu klientu” pārbaudes, piekrišana mārketinga materiālu saņemšanai un klienta datu atjaunināšana. Tajā arī ir izklāstītas vadlīnijas par to, kā strukturēt sarunas ar klientiem, kā noturēt klientus, kuri apsver iespēju aiziet, un kā efektīvi izmantot paziņojumus “Kāpēc *Luminor*?”. Turklāt standartā ir uzsvērtas priekšrocības, ko sniedz tikšanās ar klientiem klātienē vai ar *Teams* starpniecību, profesionalitātes nozīme un klientu attiecību pārvaldības izšķirošā nozīme klientu vajadzību un iezīmju izpratnē.

2024. gadā mēs turpinājām strādāt, lai uzlabotu attiecības ar klientiem, un šajā nolūkā piesaistījām kontrolpircējus un pielāgojām pakalpojumu vadlīnijas, lai visos kanālos pievērstu uzmanību personīgai klientu pieredzei. Mūsu pārdošanas kanālu apkalpošanas kvalitātes novērtējums 2024. gadā bija 89%, savukārt pievienotās vērtības kontaktu ar klientiem īpatsvars kontrolpircēju veiktajos apmeklējumos bija 63%. Tādējādi klientu apmierinātības ar mūsu pakalpojumiem rādītājs, ko mēra pēc darījumu *NPS* rādītāja, sasniedza +55. 2024. gadā mēs turpinājām klientu apkalpošanas kvalitātes novērtēšanas funkciju, attiecinot to uz visiem klientu apkalpošanas kanāliem, un tagad ik nedēļu tiek novērtēta klientu apmierinātība attiecībā uz visiem kanāliem, un par to katru mēnesi tiek ziņots mūsu galvenajām ieinteresētajām personām, reizi ceturksnī – valdei un reizi gadā – padomei. Mēs veicam arī ikgadēju *ESG* uzņēmējdarbības būtiskuma novērtējumu, kas aprakstīts sadaļā “Vispārīgi atklājamā informācija”.

A2. Kanāls *Raise Your Concern*

Mēs esam izveidojuši *Raise Your Concern* procesu (tas ietver arī trauksmes celšanu) un kanālu, ar kura starpniecību darbinieki, klienti un trešās personas var ziņot par gadījumiem, kad, viņuprāt, esam pārkāpuši likumus, ārējos normatīvos aktus vai iekšējās prasības (tostarp Rīcības kodeksu). Ja darbinieks vai klients uzskata, ka darbinieks vai sadarbības partneris ir rīkojies neētiski, viņš var izmantot iekšējos un publiski pieejamos kanālus. Lai nodrošinātu problēmu neatkarīgu izskatīšanas procesu, bažas, par kurām ziņots, izmantojot kanālus *Raise Your Concern*, tiek nopietni uzklaustas un izskatītas Ētikas departamentā (Atbilstības nodaļā). Reizi ceturksnī pārskats par ziņotajām bažām tiek iesniegts valdei un padomei.

Mēs pastāvīgi informējam tos, kuri pauduši bažas, lai viņi varētu uzticēties bažu paušanas procesiem. Šo procedūru papildina iekšējā lapa un īpaša sadaļa mūsu tīmekļvietnē, kurā aprakstīts, kā un kam jāziņo par bažām un par kādu tematu. Esam izstrādājuši lietotājdraudzīgu ziņošanas veidlapu, kas ļauj konfidenciali vai anonīmi ziņot par problēmām, tādējādi nodrošinot pieejamu un drošu metodi, lai personas varētu paust savas bažas. Mēs regulāri novērtējam darbinieku informētību un uzticēšanos, veicot ikgadējo aptauju, tādējādi nodrošinot, ka mūsu procesi atbilst ieinteresēto personu vajadzībām un uztur augstos pārredzamības un atbildības standartus. Papildus ārējam kanālam bažu paušanai mūsu klienti un darbinieki var izmantot arī citu pušu nodrošinātus ziņošanas rīkus un procedūras, piemēram, tās, ko nodrošina vietējās banku asociācijas vai uzraudzības iestādes. Pēc tam, kad persona ir paudusi bažas, tās identitāte netiek izpausta bez personas rakstiskas piekrišanas, kā arī netiek izpausta nekāda cita informācija, no kuras varētu secināt personas identitāti. Bažas par valdes locekļiem tiek adresētas padomes Revīzijas komitejas priekšsēdētājam, kurš tās izvērtē un nodod informāciju turpmākai rīcībai iekšējās revīzijas nodaļas vadītājam vai galvenajam atbilstības speciālistam.

A3. Negatīvās ietekmes novēršanas procesi

Negatīvas sekas var radīt klientu pieredze un sūdzības, klientu apkalpošanas nepilnības vai jautājumi, kas ietekmē darbiniekus, piemēram, darba attiecības, veselība un labbūtība, profesionālie strīdi vai interešu konflikti. Izmeklēšanas laikā atklātie pakalpojumu vai procesu trūkumi, kam ir negatīvas finansiālas sekas klientiem, tiek novirzīti par iekšējiem procesiem un pakalpojumiem atbildīgajām personām. Pēc tam tiek izstrādāti uzlabošanas plāni un veikti attiecīgi turpmāki pasākumi. Ar klientiem tiek slēgtas individuālas vienošanās par zaudējumu atlīdzināšanu, izmaksājot naudas kompensāciju vai arī atdodot vai atceļot maksu. Mēs izmantojam arī proaktīvu pieeju, lai mazinātu negatīvās sekas, ko rada jebkādi trūkumi mūsu procesos. Korektīvus pasākumus var sākt arī bez klienta sūdzības saņemšanas, ja darbinieks atklāj kļūdu, kas klientiem rada zaudējumus.

Nolūkā uzlabot negatīvo seku un zaudējumu novēršanu galvenajām iekšējām ieinteresētajām personām regulāri tiek sniegta analīze, norādot jomas, uz kurām attiecas lielākā daļa sūdzību, lai varētu veikt turpmākus pasākumus šādu seku mazināšanai vai novēršanai. Šīs darbības var ietvert pakalpojumu standartu un procesu uzlabošanu vai papildu apmācības vajadzību noteikšanu. Pašlaik nav plānotas turpmākas darbības, lai veiktu būtiskus pasākumus saistībā ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem. Esam noteikuši skaidrus uzdevumus un pienākumus Klientu pieredzes nodaļā, lai risinātu būtiskas ietekmes gadījumus un sekas klientiem, analizētu cēloņus un likumsakarības un veiktu pasākumus nolūkā mazināt šādu situāciju atkārtošanos.

A4 Produkti un klientu sūdzības

Esam uzlabojuši savu piedāvājumu klientiem, ieguldot līdzekļus papildu funkciju un produktu izstrādē un ieviešanā. Mēs strādājam, lai stiprinātu drošības un normatīvo prasību ievērošanas procesus. Mūsu mērķis ir padarīt mūsu kiberdrošības un krāpšanas pārvaldības sistēmas drošākas, lai tās labāk aizsargātu mūsu klientus. Šai jomai arī turpmāk tiks pievērsta pastāvīga uzmanība, jo mēs cenšamies sekot līdzi mainīgajiem riskiem, ar kuriem saskaramies. 2024. gadā mēs atjauninājām savu klientu sūdzību, atsauksmju un pieprasījumu izskatīšanas standartu un procedūru, kā arī papildinājām savus operacionālā riska pārvaldības pārskatus ar datiem par klientu sūdzībām, kurās pieprasīta finansiāla kompensācija. Tas palīdz mums saprast, kuri produkti un procesi rada vislielāko klientu neapmierinātību un finansiālos zaudējumus gan mums, gan mūsu klientiem, un nodrošina, ka mums ir izstrādāti attiecīgi riska mazināšanas plāni.

Mēs turpinājām pilnveidot savus procesus un procedūras, lai mūsu darbība būtu salāgota ar mūsu vēlmi uzņemties risku un mūsu uzņēmējdarbības modeļiem. Mēs ieguldījām līdzekļus savās spējās novērst nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizāciju, sankciju atbilstības un krāpšanas novēršanas sistēmā un tehnoloģijās, vienlaikus veicinot ētisku rīcību un veidojot savu riska kultūru. Esam apņēmušies aizsargāt cilvēktiesības un cīnīties pret terorisma finansēšanu un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanu. Šā iemesla dēļ mēs ne tikai pildām visus tiesību aktos noteiktos pienākumus, kas saistīti ar Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Savienības un to valstu kompetento iestāžu noteiktajām sankcijām, kurās mēs darbojamies (Lietuva, Latvija, Igaunija), bet arī ievērojam Amerikas Savienoto Valstu Valsts kases departamenta Ārvalstu kapitāla kontroles biroja (*OFAO*), Apvienotās Karalistes, Zviedrijas un Norvēģijas noteiktās sankcijas. Mēs ziņojam varas iestādēm par iespējamiem sankciju pārkāpumiem un neievērošanu. Mēs turpinājām uzlabot savu riska kultūru un strādājam, lai palielinātu informētību. Par svarīgāko uzdevumu mēs uzskatām klientu interešu aizsardzību un finanšu sistēmas integritātes nodrošināšanu. Lai stiprinātu savas spējas novērst krāpšanu, mēs turpinājām ieviest jaunu Baltijas mēroga krāpšanas apkarošanas risinājumu bezkaršu maksājumiem. Mēs arī pastāvīgi pilnveidojam savus esošos risinājumus un analītiskās iespējas un nemitīgi cenšamies uzlabot klientu informētību par krāpšanas novēršanu. Mēs izveidojām un apstiprinājām savu Kukuļošanas un korupcijas apkarošanas (*ABAC*) standartu, kas ir daļa no mūsu pastāvīgajiem centieniem aizsargāt mūsu klientus un nodrošināt mūsu integritāti finanšu sistēmā.

2025. gadā esam apņēmušies ieguldīt līdzekļus IT mērogojamības un veiktspējas uzlabošanā. Mēs plānojam uzlabot saziņu ar klientiem sūdzību izmeklēšanas laikā, ieviešot pakalpojumu līmeņa līgumus un sniedzot starpposma paziņojumus. Turklāt mēs nodrošināsim saviem klientiem izglītošanu par krāpšanas novēršanu. Mēs turpināsim cieši sadarboties ar vietējām finanšu pakalpojumu iestādēm un ievērosim to ieteikumus, lai uzturētu attiecības un efektīvu saziņu ar klientiem.

A5 Iekļaujoša un ilgtspējīga izaugsme

Esam apņēmušies veicināt izaugsmi Baltijas reģionā, īstenojot ilgtspējas politiku, kurā galvenā uzmanība pievērsta ieguldījumiem sabiedrībā, sociālajai uzņēmējdarbībai un izglītības iniciatīvām. 2024. gadā mēs atbalstījām vietējos sociālos uzņēmējus un sadarbojamies ar tādām organizācijām kā *NULA* inkubators un Igaunijas Tiro tehnoloģiju asociācija. Mēs veicinājām finanšu pratību, apmeklējot skolas un sadarbojoties ar vietējām banku asociācijām, vienlaikus pievēršoties arī klimata pārmaiņām, īstenojot tādas iniciatīvas kā kūdrāju atjaunošanas projekts. Mūsu centieni ietver tādu programmu sponsorēšanu, kas dod iespēju jauniešiem un sievietēm darboties tehnoloģiju jomā, kā arī pastāvīgu iesaistīšanos sabiedrībā un partnerības, kuru mērķis ir uzlabot finansiālo noturību un atbalstīt sociālos mērķus visā Baltijā.

Mēs esam Igaunijas, Latvijas un Lietuvas Banku asociāciju biedrs un sniedzam ieguldījumu to darbībā. Asociāciju galvenais uzdevums ir veicināt banku attīstību, uzlabot dalībbanku darbību un ieviest to darbībā labu uzņēmējdarbības praksi, tostarp rūpes par ētiku. Mēs arī apmaināmies ar finanšu informāciju saskaņā ar ASV Ārvalstu kontu nodokļu atbilstības likumu un ESAO Kopējo ziņošanas standartu. Mēs esam Amerikas Tirdzniecības kameras Baltijas nodaļas un Vācijas–Baltijas Tirdzniecības kameras biedrs. Igaunijā mēs esam *Green Tiger* – starpnozaru sadarbības platforma zaļā ekonomikas modeļa izveidei Igaunijā, – Igaunijas Līzinga devēju asociācijas, Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Darba devēju asociācijas biedrs. Mēs esam arī Ārvalstu investoru padomes Latvijā un Latvijas Korporatīvās sociālās atbildības platformas (*CSR Latvia*) biedrs. *CSR Latvia* ir starpnozaru organizācija, kuras mērķis ir korporatīvās sociālās atbildības ieviešana organizācijās un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšana. Lietuvā esam Investoru foruma, Baltijas Finanšu konsultantu asociācijas, Starptautiskās Atbilstības asociācijas un Lietuvas Ilgtspējīgas uzņēmējdarbības asociācijas biedrs.

Mēs turpinājām sadarboties ar Eiropas Investīciju banku, lai padarītu finansējumu pieejamāku MVU. Mēs sadarbojamies ar trim Baltijas valstu aģentūrām – *Invega*, *Altum* un Igaunijas Biznesa un inovāciju aģentūru, kas izsniedz garantijas MVU, nodrošinot finansējumu uzņēmumiem, kuriem nav sava nodrošinājuma.

PĀRVALDĪBAS INFORMĀCIJA

Šajā pārskata sadaļā ir sniegta informācija par pārvaldības tēmām – darījumdarbību un atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī par struktūrvienību specifiskajiem pārvaldības tematiem – uzņēmējdarbības modeļa noturību un kiberdrošību. Šī sadaļa jālasa kopsakarā ar informāciju, kas saistīta ar pārvaldību, sadaļā “Vispārīga informācija” un Korporatīvās pārvaldības pārskatā, kurā aprakstīta bankas padome un valde, šo vadības struktūru locekļi un to atlases kritēriji. Tajās ir sniegta arī detalizēta informācija par padomes un valdes komitejām un to pienākumiem, kā arī par padomes komiteju sastāvu.

Mēs esam izvirzījuši 16. ilgtspējīgas attīstības mērķi par prioritāti, lai palīdzētu veidot efektīvu, atbildīgu un iekļaujošu sabiedrību un spēcīgas iestādes, un esam strādājuši, lai sasniegtu šo mērķi.

Ar pārvaldību saistītie ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM)

16. IAM: mūsu prioritātes

-
16.3.	Veicināt tiesiskumu valstu un starptautiskā līmenī un nodrošināt visiem vienlīdzīgu piekļuvi taisnīgai tiesai.
16.4.	Līdz 2030. gadam ievērojami samazināt finanšu un ieroču nelikumīgu apriti, nostiprināt nozagto aktīvu atgūšanu un atpakaļatdošanu un apkarot visu veidu organizēto noziedzību.
16.5.	Ievērojami samazināt visu veidu korupciju un kukuļdošanu.
16.6.	Attīstīt efektīvas, atbildīgas un pārredzamas institūcijas visos līmeņos.
16.7.	Nodrošināt elastīgu, iekļaujošu, iesaistošu un pārstāvniecisku lēmumu pieņemšanu visos līmeņos.
16.10.	Nodrošināt publisku piekļuvi informācijai un aizsargāt pamatbrīvības saskaņā ar valstu tiesību aktiem un starptautiskajiem nolīgumiem.
16.a	Nostiprināt attiecīgās valstu iestādes – arī ar starptautiskās sadarbības starpniecību – spēju veidošanai visos līmeņos, jo īpaši jaunattīstības valstīs, lai novērstu vardarbību un apkarotu terorismu un noziedzību.
16.b	Veicināt un ieviest nediskriminējošus tiesību aktus un politiku ilgtspējīgas attīstības jomā.

Jau otro gadu pēc kārtas *Sustainalytics* (<https://www.sustainalytics.com/esg-rating/luminor-bank-as-estonia/2006561407>) mums piešķir labāko Baltijas reģionā iespējamo *ESG* reitingu. Reitings nosaka, cik lielā mērā esam pakļauti *ESG* riskiem, cik labi šos riskus pārvaldām un mūsu apņemšanos tos pārvaldīt. Mūsu saņemtais reitings ir apliecinājums mūsu darbinieku smagajam darbam, ieviešot mērķus, politiku un procesus, lai integrētu *ESG* aspektus mūsu uzņēmējdarbībā.

Mūsu ilgtspējas politikā ietvertās saistības ir iekļautas mūsu iekšējos noteikumos un politikā. Nodaļas un uzņēmējdarbības struktūrvienības integrē šīs saistības savos procesos un paziņo par tām ieinteresētajām personām. *ESG* risks ir integrēts mūsu atalgojuma politikā.

Mēs īstenojam savas saistības, piedāvājot saviem darbiniekiem *ESG* mācības, ko ar jomas ekspertu atbalstu nodrošina speciāli izveidota mācību komanda Cilvēku un kultūras nodaļā. Mēs organizējam obligātās apmācības visiem darbiniekiem par ilgtspējas jautājumiem, cilvēktiesībām, finanšu noziegumu novēršanu, drošību, dāvanām un pasākumiem, kā arī operacionālo risku. Darbiniekiem, kuri ikdienā ir atbildīgi par ilgtspējas politikas saistību izpildi, mēs organizējam arī apmācības par uzticamības pārbaudi (“zini savu klientu”), iepirkumiem un klimata riska sekām. Mēs piedāvājam arī kursus fiziskās un garīgās labbūtības veicināšanai.

Turpmākajās sadaļās par darījumdarbību, kiberdrošību un uzņēmējdarbības modeļa noturību ir izklāstīta mūsu pieeja korporatīvajai kultūrai, trauksmes cēlēju aizsardzībai, politiskajai iesaistei, klientu un datu aizsardzībai un lobēšanas darbam, kā arī attiecību ar piegādātājiem pārvaldībai, uzsverot saistītos riskus un iespējas, ko esam identificējuši savā visaptverošajā dubultā būtiskuma novērtējumā.

F. Darījumdarbība

Tas, kā veicam uzņēmējdarbību, ietekmē mūsu reputāciju, klientu uzticību un vispārējo stabilitāti. Ir svarīgi, lai mēs īstenotu ētisku un atbildīgu uzņēmējdarbības praksi, ja vēlamies nodrošināt atbilstību normatīvajiem aktiem, izvairīties no juridiskām problēmām un ievērot taisnīgu attieksmi pret klientiem. Esam apņēmušies līdz minumam samazināt vai mīkstināt jebkādu negatīvu ietekmi, ko mūsu darbība varētu radīt sabiedrībai un videi, raugoties no iekšējās perspektīvas, vienlaikus pievēršoties arī ilgtspējas un *ESG* riska faktoriem, kas varētu būtiski ietekmēt mūsu darbību no ārējās perspektīvas. Lai noteiktu darījumdarbības jautājumus mūsu DBN procesā, ņemām vērā mūsu pašu darbību un mūsu piegādātājus augšupējā ķēdē, kā arī kredītklientus un investīciju pakalpojumu klientus no lejupējās vērtību ķēdes Baltijas valstīs. Plašāka informācija ir sniegta sadaļas “Vispārīga informācija” apakšsadaļā “Dubultā būtiskuma novērtējums un ilgtspējas pārskatu sniegšanas procesi”.

Mēs nodrošinām stingru pārvaldību attiecībā uz saviem ilgtspējas un korporatīvās kultūras attīstības centieniem. Padome un augstākā vadība pārrauga pārvaldības un rīcības politiku un uzlabošanas iniciatīvas, pārliecinoties, ka tās atbilst mūsu uzņēmējdarbības un ilgtspējas mērķiem.

IETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Būtiskas tēmas un IRI, kas saistītas ar darījumdarbību.

Darījumdarbība (G1)

Būtiskā tēma / IRI apraksts	Paredzamais laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Darījumdarbība (korporatīvā kultūra)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(+) Spēcīga korporatīvā kultūra, ko vada tālredzīgi un iedvesmojoši līderi, veicina līdzsvaru starp mērķiem un sasniegumiem, tādējādi nodrošinot pozitīvus organizācijas rezultātus.	2028–2034	Akcionāri, investori, Kreditore	Pašu darbība, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(–) Slikta vadība, vērtības un prakse var radīt toksisku korporatīvo kultūru, kas izraisa zemu produktivitāti un augstu kadru mainību.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditore	Pašu darbība, Baltijas valstis
Darījumdarbības ētika (korupcija un kukuļošana)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(–) Korupcijas vai kukuļošanas gadījumi grauj tirgus integritāti, kropļo godīgu konkurenci un grauj sabiedrības uzticību, destabilizējot finanšu sistēmu.	2028–2034	Sabiedrība	Pašu darbība, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(–) Neētiska prakse, kas noved pie korupcijas vai kukuļošanas, var radīt kaitējumu reputācijai un novest pie tiesību aktos paredzētiem sodiem.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditore	Pašu darbība, Baltijas valstis
(–) Ja netiek novērsta vai risinātas tādas problēmas kā izvairīšanās no nodokļu maksāšanas, krāpšana un koruptīva prakse, tas var nopietni kaitēt bankas reputācijai un mazināt klientu uzticību.	2025–2027	Akcionāri	Pašu darbība, Baltijas valstis
Darījumdarbība ētika (trauksmes cēlēju aizsardzība)			
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(+) Trauksmes cēlēju aizsardzība nodrošina darbības ētiskumu, novērš kaitīgu praksi un veicina atbildību, no kā labumu gūst visa sabiedrība.	2035–2050	Darbinieki, sabiedrība	Pašu darbība, Baltijas valstis

POLITIKA

Mēs cenšamies, lai mūsu uzņēmējdarbība tiktu veikta saskaņā ar visaugstākajiem ētikas un profesionālajiem standartiem, pilnīgi ievērojot piemērojamās tiesību aktus un iekšējos noteikumus. Lai to panāktu, ievērojam mūsu Rīcības kodeksu, ko apstiprina padome un īsteno valde. Rīcības kodekss ir piemērojams visiem mūsu uzņēmumu grupas darbiniekiem un struktūrvienībām un nosaka mūsu ētikas principus, rīcības standartus un apraksta vērtības. Rīcības kodekss nosaka arī prasības attiecībā uz trešām personām, ar kurām sadarbojamies, nodrošinot, ka darbojamies godprātīgi, ar cieņu un atbildību visās uzņēmējdarbības aktivitātēs.

Mūsu administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru kompetence darījumdarbības jautājumos ir aprakstīta sadaļā "Pārvaldības struktūras".

Nosakot politiku, mēs izvērtējam, kā pieņemtie lēmumi ietekmēs mūsu akcionārus, klientus, darījumu partnerus, kopienas un darbiniekus, un nodrošinām, ka tiek ņemtas vērā viņu intereses.

Valdes Nefinanšu riska komiteja pārrauga un sniedz norādījumus par jauniem un topošiem riskiem, tostarp analizē ar ētiku saistītus jautājumus (izņemot jautājumus, ko izskata Rīcības komiteja). Nefinanšu riska komiteja sniedz ieteikumus valdei. Komitejā pārstāvēto speciālistu sastāvs ir apzināti veidots daudzveidīgs, lai varētu aptvert dažādus darījumdarbības aspektus.

Valdes Ētikas komiteja ir atbildīga par atbalstu valdei tādas iespējamās neētiskas darbinieku rīcības gadījumos, kas saistīta ar iespējamiem Rīcības kodeksa pārkāpumiem, personīgiem darījumiem, iekšējās informācijas izpaušanu, interešu konfliktu, kukuļošanu un korupciju vai iekšējiem krāpšanas gadījumiem. Rīcības komiteja cita starpā izskata iespējamās vai faktiskās Rīcības kodeksa pārkāpumus, *Raise Your Concern* vai citus ar ētiku saistītus gadījumus un sniedz valdei pārskatu par Rīcības kodeksa īstenošanu.

No valdes locekļiem tiek gaidīts, lai viņi rādītu piemēru un konsekventi izrādītu atklātību, godprātību un ētisku rīcību. Darbinieki regulāri tiek apmācīti par mūsu ētikas principiem, uzvedības standartiem un vērtībām, un no viņiem gaida Rīcības kodeksa noteikumu ievērošanu ikdienas darbā.

Ikdienas kompetence darījumdarbības jomā ir deleģēta Atbilstības nodaļai, kas nosaka ētiskas un profesionālas darījumdarbības satvaru, pārvalda kukuļošanas un korupcijas riskus, sniedz atbalstu un apmācību darbiniekiem, konsultē struktūrvienības par Rīcības kodeksu, veic izmeklēšanu un ziņo par problēmām tieši galvenajam atbilstības speciālistam.

Mums ir izstrādāts Kukuļošanas un korupcijas apkarošanas standarts, kas atbilst Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijai.

Paaugstinātā iespēja saņemt dāvanu vai ielūgumu uz pasākumu no klienta vai piegādātāja–trešās personas nozīmē, ka, mūsaprāt, korupcijas un kukuļošanas riskam visvairāk pakļautās funkcijas ir Korporatīvo klientu apkalpošanas nodaļa, Privātpersonu apkalpošanas nodaļa, Naudas līdzekļu pārvaldības nodaļa un Partnerības un vietējā atbalsta nodaļa, kā arī mūsu meitas sabiedrības līzinga, pensiju un aktīvu pārvaldības jomā. Tāpēc šīs struktūrvienības saņem papildu apmācību par kukuļošanas un korupcijas riskiem, lai uzturētu augstu informētību par šiem riskiem.

MĒRĶI

Mūsu ilgtspējas politika paredz, ka mums pēc iespējas jāizvairās no jebkādas negatīvas ietekmes, ko mūsu uzņēmējdarbība varētu radīt sabiedrībai un videi, vai, ja tas nav iespējams, šī ietekme jāmazina citādi – tā ir iekšējā perspektīva, un jāaizsargājas pret tiem ilgtspējas un *ESG* riska faktoriem, kas var būtiski ietekmēt mūsu uzņēmējdarbību – tā ir ārējā perspektīva.

Mēs piemērojam *ESG* uzticamības pārbaudes procesus visiem jaunajiem piegādātājiem un tirgotājiem un regulāri atkārtoti novērtējam mūsu nozīmīgākās trešās personas, kā aprakstīts mūsu *ESG* uzticamības pārbaudes standartā un iepirkuma un trešo personu pārvaldības procedūrā, kā arī šā pārskata sadaļā.

Mūsu Rīcības kodekss nosaka skaidras prasības visiem mūsu darbiniekiem. Mēs veidojam un uzturam iekšējās kontroles mehānismus, lai identificētu un novērstu vai mazinātu riskus, kas izriet no darbinieku uzvedības vai darījumdarbības. Esam atbildīgi par mūsu uzņēmējdarbības ietekmi uz sabiedrību un vidi un gaidām, lai mūsu piegādātāji–trešās personas no valstīm ārpus ES/EEZ parakstītu mūsu Trešo personu atbildīgas darījumdarbības kodeksu vai apstiprinātu, ka ievēro jebkādu līdzīgu šādu trešo personu iekšējo kodeksu, ja šāds kodekss visos būtiskajos aspektos paredz līdzīgus noteikumus kā mūsu kodekss.

DARBĪBAS

2024. gadā mēs atjauninājām savu Rīcības kodeksu. Kodeksā ir izklāstīti mūsu uzņēmējdarbības vispārīgie principi, kā arī noteikti principi, ētiskas uzvedības standarti un vērtības visiem mūsu darbiniekiem. Mēs cenšamies ievērot visaugstākos ētikas un profesionālās ētikas standartus, kā arī normatīvos un iekšējos noteikumus. Mūsu darbiniekiem ir jāievēro padomes apstiprinātā un mūsu tīmekļvietnē publicētā kodeksa gars.

Esam apņēmības pilni mazināt finanšu noziegumus un piemērot starptautiskās sankcijas. Mēs ievērojam augstus ētikas un profesionālos standartus, nodrošinot pozitīvu atbilstības kultūru. Mūsu pakalpojumi ir paredzēti tikai tiem Baltijas valstu iedzīvotājiem vai privātpersonām un uzņēmumiem, kam ir pārbaudāmas saiknes ar šo reģionu, mēs pazīstam savus klientus un to faktiskos īpašniekus, kā arī izprotam savu darījumu attiecību mērķi un paredzēto būtību.

Mums ir nulles tolerances politika pret jebkādam uzņēmējdarbības aktivitātēm, kas saistītas vai varētu būt saistītas ar jebkāda veida kukuļošanu vai korupciju. Mūsu darbiniekiem nav atļauts piedāvāt vai pieņemt kukuļus, labumus vai stimulus, kas varētu apdraudēt ētikas standartus. Mēs gaidām, lai mūsu piegādātāji piemērotu tādas pašas atbildīgas darījumdarbības principus kā mēs.

Mēs iesaistāmies, bet neesam tieši saistīti ne ar vienu politisko partiju vai organizāciju. Tā vietā mēs aktīvi piedalāmies kā vietējo banku asociāciju biedrs, veicinot partnerību ar valsts iestādēm likumdošanas procesos un iniciatīvās, kas varētu ietekmēt mūsu darbību un nozari. Šāda pieeja ļauj mums sniegt pozitīvu ieguldījumu politiskajās diskusijās, vienlaikus saglabājot pārredzamību un integritāti saskarsmē ar ieinteresētajām personām. Mēs neveicam politiskus ieguldījumus.

Padome sniedz ieguldījumu *ESG* būtiskuma novērtējumā un pārrauga to, kā arī apstiprina būtiskos tematus, pārrauga un apstiprina ilgtspējas pārskatus. Esam apņēmušies integrēt *ESG* mērķus darbinieku ikgadējā snieguma kritērijos un nodrošināt atbilstību normatīvajiem aktiem. Par *ESG* noteikumu iekļaušanu atalgojuma politikā ir atbildīgs mūsu Cilvēku un kultūras nodaļas vadītājs.

Pašreizējie un turpmākie rīcības plānam piešķirtie resursi aptver gan ilgtermiņa ieguldījumus, gan kārtējās darbības izmaksas, kas norādītas konsolidēto finanšu pārskatu 6. pielikuma sadaļā "Personāla izdevumi". Attiecībā uz 2025. gadu izmaksas ir iekļautas finanšu plānā līdzīgā apjomā.

A1. Atalgojuma principi

Padomes Atalgojuma komiteja pārrauga fiksētā un mainīgā atalgojuma noteikšanas procesu. Fiksēto atalgojumu veido pamatalga un citi maksājumi, kas nav atkarīgi no individuālajiem darba rezultātiem un kas atspoguļo organizatorisko atbildību un profesionālo pieredzi, darbu uzņēmumā un vietējos darba samaksas nosacījumus.

Mainīgais atalgojums ir paredzēts, lai veicinātu mūsu ilgtermiņa intereses, un to nosaka trīs faktori: finansiālie un nefinansiālie mērķi; tas, cik labi darbinieks atbilst mūsu vērtībām, vadības principiem un Rīcības kodeksam, kā arī tas, cik lielu ieguldījumu viņš sniedz mūsu ilgtspējas rādītājos. Darbiniekam izmaksātā mainīgā atalgojuma summa nedrīkst pārsniegt 100% no viņa gada fiksētā atalgojuma attiecīgajā darbības gadā. Mūsu iekšējās kontroles funkciju darbinieku mainīgais atalgojums nav atkarīgs no viņu kontrolēto struktūrvienību darbības rezultātiem. Vismaz 40% no mainīgā atalgojuma personām, kuras uzņemas būtiskus riskus, kas pārsniedz noteikumos noteikto sliekšni, tiek atlikti uz laiku, kas nav mazāks par četriem līdz pieciem gadiem, un 50% tiek izmaksāti instrumentos, kam piemērojams attiecīgs glabāšanas periods. Attiecībā uz mainīgo atalgojumu, kas pārsniedz 0.1 miljonu eiro, vismaz 60% no mainīgā atalgojuma summas tiek atlikti.

Ja ir pamats aizdomām par krāpšanu vai nopietniem iekšējo vai ārējo noteikumu pārkāpumiem, ja personai, kura uzņemas būtiskus riskus, tiek izvirzītas apsūdzības vai ja ir citi apstākļi, kuru dēļ mainīgais atalgojums varētu šķist nepamatots vai apstrīdams, to var ieturēt, atsaukt (pilnīgi vai daļēji), vai arī var pieprasīt, lai saņemējs to atmaksā. Mēs izmantojam vairākus kvalitatīvus un kvantitatīvus uz risku balstītus snieguma kritērijus, lai novērtētu, cik labi darbinieki finanšu gada laikā ir piemērojuši pareizu un efektīvu riska pārvaldību. Vājš šo kritēriju izpildes sniegums samazina nodaļai vai attiecīgajai personai piešķirtā mainīgā atalgojuma summu.

Atlaišanas pabalsti tiek izmaksāti, ja šādi pabalsti ir obligāti, bet ne brīvprātīgas aiziešanas no darba gadījumā. Maksājumi, kas pārsniedz minimumu vai darbinieka gada fiksēto atalgojumu, ir jāapstiprina padomei. Mēs nenodrošinām pensijas pabalstus, taču darba devējiem Baltijas valstīs likums nosaka pienākumu veikt iemaksas darbinieku pensiju fondos II līmenī. Mēs arī veicam pašu darbinieku iemaksas III līmeņa fondos līdz 1% apmērā no pamatalgas.

A2. Interesešu konfliktu pārvaldība

Padome ir apstiprinājusi Rīcības kodeksu, atalgojuma politiku, Interesešu konflikta pārvaldības standartu un Iepirkuma standartu, kā arī leguldījumu pakalpojumu un papildpakalpojumu sniegšanas stimulu standartu. Interesešu konfliktu pārvaldība ir viena no tēmām, kas iekļauta apmācībā par darījumdarbības principiem, kura ir obligāta visiem vadītājiem, un Atbilstības nodaļa rīko papildu apmācību vadītājiem.

Mēs īstenojam interesešu konfliktu pārvaldību, pieņemot attiecīgus lēmumus un izmantojot citus iekšējos procesus. Vadītāji (tostarp struktūrvienību, funkciju un meitas sabiedrību vadītāji) apzina interesešu konfliktus to atbildības jomā un pārliecinās, ka viņu struktūrvienība ir informēta par interesešu konfliktu pārvaldību, tās iekšējiem noteikumiem un ka viss struktūrvienības darbs atbilst šīm prasībām.

Darbiniekiem katru gadu ir jāaizpilda ārējo saistību deklarācija, kurā detalizēti jānorāda, vai viņi vai kāda ar viņiem saistīta persona ir iesaistīta kādā pasākumā, kas varētu ietekmēt viņu profesionālo neatkarību, spriestspēju, objektivitāti vai spējas. Valdes un padomes locekļiem un visu meitas sabiedrību valdes locekļiem ir jāaizpilda arī ekonomisko interesešu deklarācija par iepriekšējo kalendāro gadu par sevi un ar viņiem saistītajām personām. Mēs izmantojam šo informāciju, lai izpildītu mūsu normatīvās prasības un pierādītu, ka mums ir ieviesta saprātīga kontrole savu juridisko saistību izpildei.

A3. Padoma meklēšanas un bažu paušanas mehānismi

Mūsu saistību ievērošana nozīmē, ka mums ir pēc iespējas ātrāk jānovērš un jāatklāj jebkādi likumu, ārējo normatīvo prasību vai iekšējās politikas pārkāpumi. Par visiem konstatētajiem pārkāpumiem nekavējoties tiek informēti attiecīgie departamenti, lai pārkāpumus izmeklētu un novērstu. Visi paziņotie pārkāpumi tiek uztverti nopietni, un visi ar tiem saistītie riski tiek efektīvi pārvaldīti. Lai to būtu vieglāk izdarīt, mums ir trauksmes celšanas (*Raise your concern*) kanāli, ar kuru starpniecību iekšējās vai ārējās ieinteresētās personas var konfidenciali vai anonīmi paust bažas. Šie kanāli mudina personas izteikties, nebaudoties no pretdarbības, lai mēs varētu nekavējoties risināt problēmas un ievērot ētikas standartus.

Mūsu darba padomē Lietuvā ir īpaša komanda, kas izskata visus lēmumus, lai noteiktu, vai tie būtiski ietekmē darbiniekus. Darbinieki var iestāties arodbiedrībās un izmantot to pakalpojumus. *Raise your concern* kanālus pārvalda Ētikas departaments, un tie ir sīkāk aprakstīti šā pārskata sadaļā "Klienti un tiešie lietotāji".

A4. Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana

Mēs nepieļaujam kukuļošanu vai korupciju. Mums ir ļoti svarīgi ievērot Rīcības kodeksu un iekšējos noteikumus, kā arī visus likumus, noteikumus un starptautisko paraugpraksi kukuļošanas un korupcijas apkarošanas jomā. Kukuļošana un jebkāda veida korupcija ir stingri aizliegta.

Katru gadu mēs organizējam mācību kursu par mūsu darījumdarbības principiem, kas ietver arī kukuļošanas un korupcijas apkarošanu. Šī apmācība ir obligāta visiem mūsu darbiniekiem, tostarp valdei. Turklāt esam organizējuši mērķtiecīgas apmācības par kukuļošanas un korupcijas riskiem šiem riskiem pakļautām funkcijām. Papildus tam, lai mazinātu risku, mums ir dažādas politikas un sankcijas; sk. sadaļu "Finanšu noziegumu, krāpšanas novēršanas un sankciju politika".

Atbilstības nodaļa kā neatkarīga kontroles funkcija izskata bažas un reaģē uz bažām, kas darītas zināmas ar *Raise Your Concern* starpniecību (tostarp ar korupciju un kukuļošanu saistītu apgalvojumu vai incidentu gadījumā). Lai nodrošinātu objektivitāti, bažas izskata neatkarīgi atbilstības speciālisti. Atbilstības nodaļa katru ceturksni ziņo bankas un tās meitas sabiedrību vadības struktūrām par kukuļošanas un korupcijas riska novērtējumu un faktiskajiem gadījumiem. Par politiku un politikas atjauninājumiem ieinteresētās personas tiek informētas iekšējos rakstos, kā arī vispārējās un mērķtiecīgās obligātās apmācībās.

2024. gadā netika konstatēts neviens korupcijas vai kukuļošanas gadījums vai korupcijas un kukuļošanas novēršanas procedūru vai standartu pārkāpums. Tāpēc netika veiktas īpašas darbības, lai novērstu šādus pārkāpumus.

Korupcijas apkarošanas pamatrādītāji

2024

Riska funkciju darbinieki, kas saņēmuši uzaicinājumu piedalīties apmācībā par korupcijas apkarošanu, %	100.0
Administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras, kas saņēmušas uzaicinājumu piedalīties apmācībā par korupcijas apkarošanu, %	94.0

G. Uzņēmējdarbības modeļa noturība

Mēs apmierinām privātpersonu un ģimeņu, uzņēmumu un valdību finanšu vajadzības visā Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Mēs pārvaldām savu uzņēmējdarbību pa klientu segmentiem – privātpersonu apkalpošana un korporatīvo klientu apkalpošana – no mūsu galvenās mītnes Igaunijā un filiālēm Latvijā un Lietuvā, ar kurām sazināties, izmantojot dažādus kanālus, piemēram, fiziskās filiāles un digitālās platformas. Mūsu meitas sabiedrības sniedz līzinga pakalpojumus, pārvalda pensiju fondus un piedāvā e-komercijas maksājumus. Mēs darbojamies tikai Baltijas valstīs, un mūsu pakalpojumu mērķauditorija ir Baltijas valstu iedzīvotāji vai personas un uzņēmumi, kam ir cieša saikne ar Baltijas valstīm. Mūsu augšupējās vērtību ķēdes tīkls ietver galvenos partnerus – investorus, pakalpojumu sniedzējus, piemēram, IT uzņēmumus, regulatīvās iestādes, kas nodrošina atbilstību, un citas finanšu iestādes. Aizdevumi klientiem veido divas trešdaļas no mūsu aktīviem, un mēs tiekam finansēti galvenokārt no klientu noguldījumiem, kā arī esam labi kapitalizēti.

Portfeļa ilgtspējas mērķi ir aprakstīti nodaļas “Klimata pārmaiņas” sadaļā “Mērķi”. Aizdevumu portfeļu un ilgtspējības mērķu novērtējumi ir sniegti nodaļas “Klimata pārmaiņas” sadaļā “Darbības”.

Mūsu uzņēmējdarbības modeļa noturību nodrošina mūsu stratēģijas plānošanas procesi un iekšējā pārvaldības sistēma. Mēs organizējam savu iekšējās kontroles sistēmu trijās līnijās. Pirmā līnija ir mūsu uzņēmējdarbības un atbalsta struktūrvienības, kas ir atbildīgas par savu risku pārvaldību saskaņā ar mūsu politiku, procedūram un kontroles mehānismiem. Otrā līnija ir kontroles funkcija, ko veido mūsu Atbilstības un Riska nodaļas, kuras ir neatkarīgas no pirmās līnijas un uzrauga tās darbību. Iekšējā revīzija ir trešā līnija, kas novērtē pirmo divu līniju efektivitāti. Esam apņēmušies izprast potenciālo ietekmi, riskus un iespējas mūsu klientu segmentos un saskaņot tās ar mūsu uzņēmējdarbības modeli un vērtību ķēdi. Šajā ilgtspējas pārskatā atklātā informācija ietver arī kontekstuālu informāciju.

INETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Uzņēmējdarbības modeļa noturība (struktūrspecifiska tēma)

Būtiskā tēma / IRI apraksts	Paredzamais laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Darījumdarbība (korporatīvā kultūra) Būtiski finanšu riski un iespējas			
(–) Neatbilstoša riska pārvaldība un iekšējā kontrole, piemēram, kapitāla pietiekamības vai likviditātes jomā, var pakļaut banku finanšu zaudējumiem, palielināt sistēmisko risku un izraisīt tirgus traucējumus.	2025–2027	Akcionāri	Pašu darbība, Baltijas valstis
(–) Uzņēmējdarbības modeļa nepielāgošana tehnoloģijām vai klientu pieprasījuma izmaiņām var radīt zaudējumus un negatīvus uzņēmējdarbības rezultātus.	2025–2027	Akcionāri, investori, Kreditori	Pašu darbība, augšupējie investori un kreditori, globāli
(+) Riska pārvaldības informācijas atklāšanas uzlabošana palīdz bankām absorbēt finanšu satricinājumus, izpildīt regulatīvās prasības, uzlabot investoru uzticēšanos un veicināt tirgus stabilitāti.	2025–2027	Akcionāri	Pašu darbība, augšupējie investori un kreditori, globāli

POLITIKA

Mums ir iekšējās kontroles sistēma, kas ir mūsu piesardzīgas pārvaldības, riska pārvaldības un kontroles pamatā. Visaptveroša riska pārvaldības sistēma nosaka politiku, procedūras, riska limitus un kontroles mehānismus, kas pārvalda būtiskos riskus, un tā ir izstrādāta tā, lai sasniegtu mūsu mērķi līdzsvarot ieguvumus un iespējamos zaudējumus, ko varētu radīt riska uzņemšanās nolūkā gūt ienākumus. Galvenie riska pārvaldības principi, pienākumi un atbildība par to ir noteikti mūsu Riska politikā, Atbilstības riska politikā un Riska apetītes satvarā – politikā, savukārt galvenie pārvaldības pasākumi ir definēti vadības politikā. Šos politikas virzienus apstiprina padome. Mūsu pārvaldības satvaru atbalsta plašāks iekšējās politikas virzienu kopums, piemēram, Ilgtspējas politika, Rīcības kodekss un Atalgojuma politika, ko apstiprina padome, kā arī Ilgtspējas ziņošanas standarts, ko apstiprina valde, un procedūra *Raise Your Concern*. Mūsu Uzņēmējdarbības modeļa riska politikā un Stratēģijas plānošanas procedūrā ir izklāstīts, kā mēs integrējam ilgtspējas apsvērumus, tostarp klimata un vides riskus, mūsu ilgtermiņa stratēģiskās plānošanas procesā, kā arī izveidojam strukturētu sistēmu, lai saskaņotu mūsu darbības pārvaldības praksi ar mūsu visaptverošo korporatīvo stratēģiju un riska pārvaldības mērķiem. Stratēģijas plānošanas procedūra nosaka principus, kā noteikt, uzraudzīt un novērtēt galvenos snieguma rādītājus, kā arī ļauj mums sekot līdzi mūsu stratēģisko iniciatīvu efektivitātei un proaktīvi identificēt un mazināt iespējamās uzņēmējdarbības modeļa riskus.

Mūsu iekšējie noteikumi tiek rūpīgi iekšēji pārskatīti, iesaistot vairākas iekšējās ieinteresētās personas, un šis process atkarībā no politikas līmeņa ir sadalīts dažādās pārskatīšanas kārtās, jo tādējādi tiek iesaistītas galvenās iekšējās ieinteresētās personas, kuras tas skar. Visi iekšējie noteikumi, tostarp šie politikas virzieni, ir pieejami arī iekšējām ieinteresētajām personām, izmantojot centrālo iekšējo noteikumu repozitoriju. Arī Rīcības kodekss ir publiski pieejams.

Mūsu riska pārvaldības procesi un *C&E* risku integrācija uzņēmējdarbības modelī, stratēģijā un procesos ir aprakstīti mūsu 3. pīlāra pārskatā.

MĒRĶI

Mūsu gada pārskatā ir atklāti mērķi un rādītāji atbilstoša kapitāla līmeņa uzturēšanai, lai atbalstītu plānoto uzņēmējdarbības izaugsmi. Klimata un vides mērķi ir norādīti sadaļā “Vides informācija”.

Lai nodrošinātu mūsu uzņēmējdarbības modeļa ilgtspēju, mums ir trīs gadu finanšu plāns, ko ik gadu pārskata un apstiprina padome. Finanšu plāns tiek sagatavots atbilstoši mūsu riska apetītei, kā arī klimata un vides aizsardzības mērķiem. Finanšu plānošana sākas ar uzņēmējdarbības portfeļa apjomu un peļņas normu, kā arī kapitāla un darbības izdevumu prognozēm naudas izteiksmē, kas konsolidētas bankas līmenī visiem uzņēmējdarbības portfeļiem un darbības jomām.

Finanšu plāns tiek izstrādāts, iesaistot personas, kas ir atbildīgas par uzņēmējdarbības un operacionālajām jomām, Riska nodaļu un Snieguma pārvaldības un stratēģijas departamentu, lai apkopotu un konsolidētu rezultātus. Riska limitus izstrādā pirmā līnija, un tos pārskata un kritiski izvērtē otrā līnija, arī kad tiek noteikti *ESG* galvenie snieguma rādītāji.

Par finanšu plāna izpildes gaitu ik mēnesi valdei ziņo Snieguma pārvaldības un stratēģijas departaments. Mēs pastāvīgi uzraugām savu riska profilu un vismaz reizi ceturksnī ziņojam valdei, padomes Riska komitejai un padomei.

DARBĪBAS

A1. Stratēģiskā un finanšu plānošana

Mēs pārvaldām uzņēmējdarbības modeļa risku, veicot stratēģisko un finanšu plānošanu, kuras satvarā novērtējam ekonomiskos apstākļus, stāvokli tirgū, ģeopolitiskos faktorus, pašreizējās tendences un ienākumu un izmaksu aplēses. Stratēģijas plānošanas ciklā tiek apkopots klientu apkalpošanas nodaļu, atbalsta nodaļu un otrās aizsardzības līnijas ieguldījums un analīze par iekšējo sniegumu un ārējo vidi. Otrajā līnijā tiek veikts ierosināto stratēģisko iniciatīvu un finansiālo/nefinansiālo mērķu neatkarīgs riska novērtējums, lai novērtētu atbilstību bankas riska apetītes satvaram. Šis riska novērtēšanas process ir integrēts visā stratēģijas plānošanas ciklā. Pēc tam tiek izstrādāta galīgā stratēģija vai tās atjauninājums, kas tiek nodots valdei un padomei saskaņošanai un apstiprināšanai. Ilgtspējas apsvērumi ir integrēti mūsu ilgtermiņa stratēģiskās plānošanas procesā, integrējot C&E riska ietekmes novērtēšanas procesu rezultātus, kā aprakstīts sadaļā "Klimata un vides ietekmes noteikšana un būtiskuma novērtējumi". Uzņēmējdarbības modeļa risks tiek pārvaldīts, pastāvīgi uzraugot mūsu galvenos darbības rādītājus (GDR), kuru kopsavilkums ir sniegts konsolidētā ilgtspējas pārskata ievaddaļas sadaļā "Mūsu progress un mērķi". Valde nosaka plānošanas perioda mērķus katrai nodaļai, un katru ceturksni tiek veikta pārskatīšana, lai novērtētu progresu. Pēc tam valde pārskata sniegumu un vienojas par nepieciešamajiem korektīvajiem pasākumiem, ja netiek sasniegti GDR.

Darbības resursi, kas nepieciešami IRI pārvaldībai un ar stratēģiju un plānošanu saistīto procesu pārvaldībai, 2024. gadā bija 3.5 miljoni eiro, un ir plānots, ka 2025. gadā tie būs 3.8 miljoni eiro. Šajos darbības izdevumos ietilpst Snieguma pārvaldības un stratēģijas, Uzņēmuma risku pārvaldības un Tirgus un likviditātes riska departamentu izmaksas. Stratēģijas īstenošanai nepieciešamie personāla un IT resursi ir aprakstīti bankas finanšu plānā 2025.–2027. gadam.

A2. Noturības analīze

Mēs nepārtraukti veicam *ICAAP* un *LAAP* un integrējam visus no jauna identificētos un jaunus riskus, piemēram, C&E riskus, un nepārtraukti pārskatām mūsu stresa testēšanas sistēmas atbilstību, un vismaz reizi ceturksnī pārskatām mūsu stresa scenāriju atbilstību. 2024. gada pēdējā ceturksnī mēs veicām uzņēmuma mēroga klimata un vides (C&E) riska stresa testu. Riski tika iedalīti divos galvenajos veidos. Pirmkārt, ar klimatu saistītie fiziskie riski: ietver hroniskus riskus, piemēram, ūdens trūkumu, un akūtus riskus, piemēram, plūdus un karstuma viļņus. Lai novērtētu iespējamo ietekmi, novērtējumā tika iekļauti fiziskā riska rādītāji (tostarp plūdu risks), kas iegūti no ārēja piegādātāja, un tie tika attiecināti tieši uz nodrošinājumiem. Otrkārt, ar klimata pārmaiņām saistītie pārejas riski: ietver tādus faktorus kā regulējuma izmaiņas, izmaiņas tirgus pieprasījumā un pieaugošas atbilstības nodrošināšanas izmaksas. Analīzē galvenā uzmanība tika pievērsta nozaru riska darījumiem un ietekmei, izmantojot mūsu stresa testēšanas modeļus.

Analīzē tika izmantots īstermiņa (līdz 3 gadiem) laika periods, lai to saskaņotu ar finanšu plānošanas ciklu. Stresa testā galvenokārt tika iekļauta lejupējās vērtību ķēdes ietekme, kur mūsu noturība ir pakļauta finanšu riskiem, kas ar mūsu klientu starpniecību var īstenoties mūsu kredītfelī. No augšupējās perspektīvas raugoties, kritiski svarīgu piegādātāju pakalpojumu iespējamie traucējumi (tostarp ar klimatu saistītu iemeslu dēļ) tiek novērsti, izmantojot stabilu darbības nepārtrauktības plānošanas (DNP) pārvaldības sistēmu. Šie plāni nodrošina darbības noturību neatkarīgi no traucējumu scenārija un iemesla. Stresa testēšanas analīze neaptvēra pašu darbības.

Noturības analīzē tika iekļauti *IPCC* reprezentatīvā koncentrācijas ceļa (*RCP*) klimata riska scenāriji, kas saskaņoti ar globālajiem klimata pārmaiņu mazināšanas centieniem. Izmantotie scenāriji ietvēra gan augstas, gan zemas sasīšanas ceļus, piemēram, RCP 2,6 un RCP 8,5, galveno uzmanību pievēršot tam, kā tie ietekmē mūsu kapitāla pietiekamību.

Galvenie pieņēmumi bija šādi: ūdens trūkums tika identificēts kā galvenais fiziskā riska faktors, un no konkrētām nozarēm tas galvenokārt skar lauksaimniecību, rūpniecību, tūrisma un privātpersonas; pāreja uz mazoglekļa ekonomiku izraisīs makroekonomikas tendenču, enerģijas patēriņa modeļu un tehnoloģiju ieviešanas izmaiņas, kā arī var mazināt atbilstības riska profilu, radot zaudējumus saistībā ar juridiskajām, reputācijas un sanācijas izmaksām.

Būtisko fizisko un pārejas risku aplēstā finansiālā ietekme tika iekļauta zaudējumu prognozēs un *ICAAP* peļņas un zaudējumu aprēķina modelēšanā. Analīzē secināts, ka fiziskie riska faktori, vērtējot tos atsevišķi, nav būtiski bankas kapitāla pietiekamībai. Integrētie stresa testi, kas ietvēra fiziskos un pārejas kredītriskus un atbilstības riskus, parādīja lielāku ietekmi, taču banka ir pietiekami kapitalizēta, lai šos zaudējumus absorbētu. Turpmāka analīze tiks veikta *ICAAP* grafika satvarā 2025. gada 1. ceturksnī, pamatojoties uz atjauninātiem finanšu datiem.

Klimata risku datu un modeļu attīstības stadijā var rasties ar noturības analīzi saistītas neskaidrības, tāpēc, tā kā datu kvalitāte un metodoloģijas nepārtraukti attīstās, var mainīties nākotnes rezultāti. Pašlaik veiktā analīze apstiprināja, ka nav nepieciešamas papildu seku mazināšanas darbības saistībā ar SEG emisiju samazināšanas mērķiem, un banka turpina ievērot savu izstrādāto Pārejas plānu un SEG emisiju samazināšanas mērķus.

Klimata un vides risku stresa testēšana atbalsta riska būtiskuma novērtēšanas procesu un tādējādi arī mūsu riska apetītes paziņojumu sagatavošanu. Mūsu stratēģiskās plānošanas procesa satvarā mēs sistemātiski integrējam klimata un vides risku ietekmes uz mūsu uzņēmējdarbības vidi analīzes rezultātus mūsu ikgadējās stratēģijas atjauninājumos. Šo procesu papildina materiālu atkārtota pārskatīšana, lai pārbaudītu, vai ierosinātās stratēģiskās iniciatīvas un finanšu un nefinanšu mērķi atbilst bankas paziņojumam par riska apetīti. Šis process nodrošina, ka mūsu pieeja riska mazināšanas un pielāgošanās pasākumiem reaģē uz klimata pārmaiņām, piemēram, nepieciešamību ieviest papildu riska limitus vai izņēmumus, pielāgot mūsu produktu un pakalpojumu portfeli un pārkvalificēt mūsu darbaspēku, lai risinātu jaunās problēmas un izmantotu klimata pārmaiņu radītās iespējas.

H. Kiberdrošība un datu aizsardzība

Mums ir piemērojams Digitālās darbības noturības akts (*DORA*). Tāpēc mēs piešķiram augstu prioritāti mūsu kritisko sistēmu un operāciju drošības, nepārtrauktības un noturības nodrošināšanai. Mūsu apņemšanās nodrošināt kiberdrošību un datu aizsardzību ir neatņemama mūsu ilgtspējas stratēģijas sastāvdaļa, jo tas ne tikai aizsargā sensitīvu informāciju, bet arī veicina ieinteresēto personu uzticēšanos, nodrošina atbilstību normatīvajiem aktiem un atbalsta ilgtspējīgu izaugsmi. Savā darbībā iestrādājot stingru informācijas drošības praksi, mēs mazinām digitālos un reputācijas riskus, veicinot drošas un ilgtspējīgas digitālās ekonomikas attīstību.

IETEKME, RISKI UN IESPĒJAS

Kiberdrošība (strukturārspecifiska tēma)

Būtiskā tēma / IRI apraksts	Paredzamais laika periods	Skartās ieinteresētās personas	IRI avots vai koncentrācija
Būtiska ietekme uz vidi vai cilvēkiem			
(–) Kiberrisks ir būtisks drauds ilgtspējai, apdraudot sabiedrību ar datu aizsardzības pārkāpumiem un finanšu tīklu darbības traucējumiem.	2028–2034	Akcionāri, sabiedrība	Pašu darbība, Baltijas valstis
(–) Datu zādzība vai noplūde no mūsu sistēmām var pakļaut klientus krāpniecībai, kaitēt reputācijai un novest pie soda naudām saskaņā ar VDAR un regulatīvajiem ziņošanas pienākumiem. Datu aizsardzības noteikumu neievērošana var kaitēt bankas reputācijai un radīt finansiālas sankcijas.	2028–2034	Klienti	Pašu darbība, Baltijas valstis
Būtiski finanšu riski un iespējas			
(–) Aizvien pieaugošā atkarība no tehnoloģijas palielina kiberdrošības draudus, tāpēc ir pastāvīgi jāatjaunina tehnoloģija un jāapmāca personāls.	2025–2027	Akcionāri, darbinieki	Pašu darbība, Baltijas valstis

POLITIKA

P1. Kiberdrošības politika

Mūsu Kiberdrošības politika ir izstrādāta tā, lai aizsargātu informācijas konfidencialitāti, integritāti un pieejamību visās uzņēmuma struktūrvienībās, vienlaikus nodrošinot darbības elastīgumu. Šī visaptverošā politika aptver tādas jomas kā piekļuves kontrole, identitātes pārbaude, šifrēšanas protokoli, droša programmatūras izstrāde un incidentu risināšana, un tās ir salāgotas ar pasaulē atzītiem standartiem, tostarp *NIST Cybersecurity Framework*, *PCI-DSS* un *SWIFT Customer Security Controls Framework*. Mūsu politika atbilst arī reģionālajiem un starptautiskajiem noteikumiem, piemēram, VDAR, Kalifornijas patērētāju privātuma likumam (*CCPA*) un EBI Pamatnostādnēm par IKT un drošības risku pārvaldību. Mēs ievērojam arī visus valsts tiesību aktus, tostarp Igaunijas un Lietuvas kiberdrošības likumus, kā arī tādos noteikumus kā Maksājumu pakalpojumu direktīva 2 (*PSD2*). Šie standarti un tiesību akti kopā nodrošina mūsu pieejas konsekveni, efektivitāti un pielāgojamību mainīgajai kiberdraudu videi.

Mūsu informācijas drošības stratēģijā būtiska nozīme ir pārvaldībai. Mūsu *DORA* noturības un drošības darba grupa, kas izveidota Nefinanšu risku komitejas satvarā, uzrauga atbilstību un īstenošanu, sniedz norādījumus un ziņojumus mūsu valdei par darbībām, kas saistītas ar *DORA*. Par Kiberdrošības politikas īstenošanu ir atbildīgs galvenais informācijas drošības speciālists (*CISO*). Regulāra ziņošana par drošības rādītājiem, atbilstību normatīvajiem aktiem un gatavību reaģēt uz incidentiem palīdz *CISO* efektīvi īstenot šo politiku.

P2. Datu aizsardzības politika

Lai izpildītu savus kā datu pārziņa pienākumus, mēs ievērojam Vispārīgo datu aizsardzības regulu (VDAR) un valstu tiesību aktus. Mums ir izstrādātas vadlīnijas, politika un procedūras, kā arī esam uzlabojuši informācijas pārvaldības sistēmu un apmācījuši darbiniekus. Mūsu klientiem ir pilnīga kontrole pār to personas datiem, tostarp tiesības dzēst, labot, papildināt vai grozīt mūsu glabāto personas informāciju, kā arī tiesības vērsties pie datu aizsardzības speciālista (DAS) ar jebkādiem jautājumiem par datu konfidencialitāti.

Mēs nepārtraukti uzlabojam savu Datu aizsardzības standartu, kas mums uzliek pienākumu ievērot vadošās datu aizsardzības prasības, kuras paredz, ka visām trešām personām, ar kurām kopīgojam klientu datus, ir jāievēro mūsu politika. Atbilstības nodaļa nosaka un piemēro procesus klientu datu privātuma un aizsardzības jomā. Mums ir arī pārvaldības struktūras un iekšējie noteikumi privātuma un kiberdrošības jautājumu pārvaldībai, piemēram, datu anonimizācijas procedūras, datu subjektu tiesību apstrādei un personas datu apstrādei tiešā mārketinga un tiešā mārketinga saziņas nolūkos.

Mūsu Datu aizsardzības standartā ir izklāstīta galvenā informācija par Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktajām datu aizsardzības prasībām. Šo standartu ir apstiprinājusi valde, un tas ir piemērojams visiem darbiniekiem un mūsu uzņēmumu grupas struktūrvienībām. Standarts nav publiski pieejams.

Ja notiek datu aizsardzības pārkāpums, mūsu pirmais uzdevums ir mazināt tā ietekmi. Pēc tam īpašs darbinieks izmeklē pārkāpumu un novērtē tā cēloņus un sekas. Datu aizsardzības speciālists lemj, vai pastāv risks klientiem vai citām personām un vai par pārkāpumu jāziņo datu aizsardzības iestādei vai datu subjektam. Par incidentu atbildīgās personas identificētie riski tiek dokumentēti Operacionālā riska incidentu datubāzē. Visiem darbiniekiem ir jāinformē DAS par jebkuru neatbilstību VDAR, ko viņi ir konstatējuši uz risku balstītās ticamības pārbaudes laikā, kā arī par jebkādiem citiem jautājumiem, kas saistīti ar personas datu apstrādi.

Attiecībā uz projektiem, kas rada augstu risku klientu tiesībām un brīvībām, struktūrvienība, kas uzsāk personas datu apstrādi, pirms projekta uzsākšanas veic ietekmes uz datu aizsardzību novērtējumu. Esam apņēmības pilni un atvērti sadarbīties ar kopienas organizācijām individuālu projektu īstenošanā, kā arī politikas un iniciatīvu izstrādē. No mūsu pakalpojumu veida izriet tas, ka mums ir jākopīgo klientu personas dati, lai mēs varētu veikt ikdienas darbības – apstrādāt darījumus, uzturēt klientu kontus un ziņot valsts iestādēm vai sniegt tām atbildes, un uz visiem šiem jautājumiem attiecas mūsu ārējie un iekšējie noteikumi un klientu līgumi.

MĒRĶI

T1. Kiberdrošības mērķi

Mēs nepārtraukti uzlabojam savas kiberdrošības spējas, un mums ir skaidri mērķi, kā to sasniegt trīs gadu plānā. Šie mērķi ietver nulles toleranci pret kiberdrošības incidentiem ar kritisku vai augstu nopietnības pakāpi, kā arī nulles uzticēšanās tīkla arhitektūras un mākoņtehnoloģiju izmantošanu, lai stiprinātu mūsu aizsardzību pret ļaunprātīgiem uzbrukumiem.

Mēs arī esam apņēmušies paplašināt savu kiberdrošības talantu fondu, lai mūsu organizācija būtu noturīga pret mainīgajiem draudiem. Mūsu mērķis ir paplašināt noturības testēšanas apjomu un biežumu atbilstoši *DORA* noteiktajām ietekmes pielaides robežvērtībām. Šo centienu mērķis ir nodrošināt, ka mūsu kritiskās sistēmas spēj izturēt traucējošus riskus un atgūties no tiem, tādējādi vēl vairāk pastiprinot mūsu darbības noturību.

T2. Mērķi attiecībā uz klientu datu aizsardzību un privātumu

Mūsu apņemšanās nodrošināt klientu datu konfidencialitāti un aizsardzību ir nelokāma. Mēs uzraugām valdes noteiktos atbilstības riska limitus. Galvenie rādītāji šajā jomā ir datu aizsardzības iestādēm paziņoto datu aizsardzības pārkāpumu kopējais skaits, to datu aizsardzības pārkāpumu skaits, par kuriem jāziņo un attiecībā uz kuriem nav ievērots 72 stundu ziņošanas termiņš, un to pārkāpumu skaits, kuru gadījumā nav ievērots termiņš atbildes sniegšanai uz datu subjekta piekļuves pieprasījumiem. Esam apņēmušies saglabāt stingru pieeju, kas samazina datu aizsardzības pārkāpumu risku. Mēs koncentrējamies uz paraugprakses piemērošanu, lai apsteigtu jaunus draudus un būtu par tiem pilnīgi informēti, kā arī proaktīvi uzlabotu kiberdrošības pasākumus ar mērķi saglabāt mūsu klientu uzticību. Mēs turpināsim strādāt ar neatkarīgu datu aizsardzības speciālistu katrā Baltijas valstī, lai vadītu un pilnveidotu mūsu konfidencialitātes sistēmu. Minētie DAS 2024. gadā veica vairākus mūsu galveno procesu ticamības novērtējumus, un viņi turpinās to darīt arī pēc sava darba plāna 2025. gadā.

DARBĪBAS

A1 Kiberdrošības pasākumi

Esam veikuši nozīmīgus pasākumus, lai uzlabotu savu kiberdrošības sistēmu. Mūsu visaptverošā incidentu pārvaldības stratēģija ietver diennakts drošības operāciju centru (*SOC*), kas nodrošina nepārtrauktu uzraudzību un draudu atklāšanu. Iepriekš sagatavotas incidentu reaģēšanas instrukcijas nozīmē, ka varam ātri un konsekventi reaģēt, savukārt pēcincidentu pārbaudes palīdz mums noteikt incidentu cēloņus, lai varētu veikt korektīvus pasākumus.

Mūsu pieeja attiecas arī uz trešo personu un piegādes ķēdes drošību, jo mēs apzināmies, cik svarīgi ir pārvaldīt riskus, kas saistīti ar ārējiem piegādātājiem un partneriem. Pirms jaunu tirgotāju iesaistīšanas mēs veicam stingrus riska novērtējumus un pēc tam periodiski īstenojam revīzijas un drošības pārbaudes. Līgumos ir noteikts, ka piegādātājiem ir jāievēro mūsu stingrā drošības prakse un ziņošanas pienākumi.

Ieguldījumi progresīvās drošības tehnoloģijās ir vēl vairāk nostiprinājuši mūsu aizsardzību. Daži no neseniem uzlabojumiem ir privilēģētas piekļuves pārvaldības risinājumu izvēršana, galapunktu noteikšanas un reaģēšanas (*EDR*) rīku ieviešana un mūsu drošības informācijas un notikumu pārvaldības (*SIEM*) sistēmu modernizācija. Tiek izmantoti rezerves un dublēšanas risinājumi, lai nodrošinātu pakalpojumu nepārtrauktību un radītu papildu noturības līmeni. Mēs ievērojam mūsu kiberdrošības programmas būtības un finanšu resursu, ko mēs piešķiram dažādām kiberdrošības programmām, konfidencialitāti, apzinoties, ka šādu informāciju, ja tā tiktu izpausta ārpus uzņēmuma, ļaundari varētu izmantot, lai vērstos pret mūsu klientu informācijas drošību.

A2 Klientu privātums un datu aizsardzība

Mūsu apņemšanās ievērot ilgtspēju nozīmē, ka esam paaugstinājuši un pastāvīgi pilnveidosim mūsu datu aizsardzības standartu un procedūras ar īpašiem procesiem datu subjektu tiesību apstrādei un rūpīgai personas datu pārvaldībai. Esam rīkojuši visaptverošas apmācības, lai palielinātu informētību, nostiprinātu datu aizsardzības pārkāpumu pārvaldību, uzlabotu datu apstrādes reģistra datu kvalitāti un veiktu rūpīgu datu aizsardzības ietekmes novērtējumu, nodrošinot mūsu stingro apņemšanos aizsargāt sensitīvu informāciju un uzturēt visaugstākos datu integritātes standartus.

Mēs turpināsim pilnveidot savu praksi 2025. gadā, un, kad tas būs nepieciešams, iesaistīsimies ticamības apliecināšanas darbā. Šī uz nākotni vērstā apņemšanās uzsver mūsu nelokāmo apņemšanos ievērot visaugstākos standartus, aizsargājot mūsu ieinteresēto personu datu integritāti un konfidencialitāti.

Šā gada laikā mēs turpināsim nodrošināt mācības un veicināt izpratni par privātuma un datu apstrādes praksi, kā arī pievērsīsimies mūsu procesu piemērošanai vietējā līmenī. Mēs turpināsim sekot līdzi VDAR un vietējo datu aizsardzības prasību juridiskajai interpretācijai un veiksīm nepieciešamos pasākumus, lai pielāgotos visām izmaiņām. Esam iecēluši darbiniekus visās mūsu uzņēmējdarbības jomās, kuri sadarbosies, lai veiktu visus turpmākos pasākumus, kas nepieciešami pilnīgas atbilstības VDAR nodrošināšanai. Mēs turpināsim pārvaldīt problēmas, kas identificētas VDAR atbilstības uzraudzības stratēģijā un datu aizsardzības pārvaldības sistēmā, un darīsim visu nepieciešamo, lai ievērotu datu aizsardzības tiesību aktus un nozares praksi.

A3 Sniegums

Mēs novērtējam, cik efektīvas ir mūsu kiberdrošības iniciatīvas, uzraugot galvenos darbības rādītājus, kas sniedz vērtīgu ieskatu mūsu drošības situācijā. Šie rādītāji ir darbinieku obligātās kiberdrošības apmācības ikgadējais apguves līmenis, vidējais incidentu atklāšanas un reaģēšanas uz tiem laiks un simulēto pikšķerēšanas testu rezultāti. Mēs arī sekojam līdzi trešo personu veikto ikgadējo drošības novērtējumu skaitam, lai varētu pārliecināties, ka mūsu piegādātāji atbilst mūsu stingrajām drošības prasībām.

Mūsu uz rādītājiem balstītā pieeja palīdz mums noteikt jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi, un novērtēt progresu attiecībā pret mūsu mērķiem. Tādējādi mūsu kiberdrošības centieni tiek saskaņoti ar mūsu plašākiem ilgtspējas mērķiem un regulatīvajām saistībām. Visas kontroles un rādītāji ir atvasināti no starptautiskām metodikām, piemēram, *NIST* kiberdrošības satvara, un normatīvajām prasībām, piemēram, *DORA* ietekmes robežvērtību pielaidēm.

Mūsu kiberdrošības programma regulāri veic gan ārējo, gan iekšējo partneru revīzijas. Bankas ikgadējā gada beigu revīzija aptver arī kiberdrošības programmu. To vada ārējs revīzijas uzņēmums, un tā ir pieejama regulatīvajām iestādēm. Pašvaldības iestādes veic kiberdrošības stresa testus un uz draudiem balstītus ielaušanās testus, kas ir daļa no jaunajiem *DORA* noteikumiem. Par šo ticamības pārbaužu rezultātiem tiek ziņots Padomes Riska komitejai un Revīzijas komitejai, kā arī padomei.

ILGTSPĒJAS PĀRSKATA PIELIKUMI

1. ES Taksonomijas tabulas

0. veidne. Kopsavilkums par GDR, kas kredītiestādēm jāsniedz saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu

		Kopā vides ziņā ilgtspējīgi aktīvi, €m (a, f)	GDR (b)	GDR (c)	% segums (no kopējiem aktīviem) (d, g)	% aktīvu, kas izslēgti no ZAA skaitītāja (7. panta 2. un 3. punkts un V pielikuma 1.1.2. sadaļa) (e, h)	% aktīvu, kas izslēgti no ZAA saucēja (7. panta 1. punkts un V pielikuma 1.2.4. sadaļa) (e, h)
2024							
Galvenais GDR	Zaļo aktīvu koeficientu (ZAA) uzkrājums	402.8	3.6	3.6	71.5	28.8	28.5
Papildu GDR	ZAA (plūsma)	65.4	2.6	2.6	44.9	22.9	55.1
	Tirdzniecības portfelis (i)	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms			
	Finanšu garantijas	0.0	-	-			
	Pārvaldībā esošie aktīvi	13.4	0.6	0.6			
	Komisijas naudas ienākumi (k)	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms			
2023							
Galvenais GDR	Zaļo aktīvu koeficientu (ZAA) uzkrājums	274.6	2.4	2.5	72.2	30.5	27.8
Papildu GDR	ZAA (plūsma)	53.4	2.5	2.5	42.5	26.0	57.5
	Tirdzniecības portfelis (i)	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms			
	Finanšu garantijas	-	-	-			
	Pārvaldībā esošie aktīvi	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms			
	Komisijas naudas ienākumi (k)	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms			

- a. Galvenajam GDR, pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR. Kopējais videi ilgtspējīgu aktīvu apjoms, pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR, ir 406.1 miljons eiro 2024. gadam un 279.7 miljoni eiro 2023. gadam.
- b. Pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR.
- c. Pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR, izņemot kredītiestāžu darbības, kur vispārējai kredītiestāžu tiek izmantots apgrozījuma GDR.
- d. Galvenajam GDR – GDR aptverto aktīvu % no banku kopējiem aktīviem, pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR. Summa, kas izriet no darījuma partneru kapitālizdevumu GDR, ir vienāda.
- e. Galvenajam GDR procentuālo daļu aprēķina attiecībā pret kopējiem aktīviem.
- f. Papildu GDR, pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR. 2024. gadam kopējais videi ilgtspējīgu jauno aktīvu apjoms ZAA plūsmai, pamatojoties uz darījuma partneru kapitālizdevumu GDR, ir 65.5 miljoni eiro. Attiecībā uz pārvaldībā esošajiem aktīviem summa, kas izriet no darījuma partneru kapitālizdevumu GDR, ir 13.9 miljoni eiro. 2023. gadam summa ir tāda pati, ja to aprēķina, pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR un darījuma partneru kapitālizdevumu GDR.
- g. Papildu GDR – GDR aptverto aktīvu % no banku kopējās jauno aktīvu plūsmas, pamatojoties uz darījuma partneru apgrozījuma GDR. Summa, kas izriet no darījuma partneru kapitālizdevumu GDR, ir vienāda.
- h. Papildu GDR procentuālo daļu aprēķina attiecībā pret jauno aktīvu kopējo plūsmu.
- i. Kredītiestādēm, kas neatbilst Kapitāla prasību regulas (KPR) 94. panta 1. punkta nosacījumiem vai KPR 325.a panta 1. punkta nosacījumiem. Par 2025. gada pārskata periodu jāziņo no 2026. gada.
- j. Attiecībā uz 2023. gadu Taksonomijas atbilstības un pārvaldībā esošo aktīvu saskaņošanas novērtējums nav veikts, jo dati nav pieejami.
- k. Komisijas naudu ieņēmumi no pakalpojumiem, kas nav kredītiestāžu un pārvaldībā esošie aktīvi. Par 2025. gada pārskata periodu jāziņo no 2026. gada.

1. veidne. Aktīvi ZAA aprēķināšanai, pamatojoties uz apgrozījuma GDR

€m	Kopā bruto uzskaites vērtība	Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)					Klimata pārmaiņu pieņemšana (CCA)			
		no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozarēm (taksonomijai piederīgi)					no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozarēm (taksonomijai piederīgi)			
		no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai atbilstīgi)					no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai piederīgi)			
				no kuriem ieņēm- mumu izman- tojums	no kuriem pārejas	no kuriem veici- nošie			no kuriem ieņēm- mumu izman- tojums	no kuriem veici- nošie
ZAA – segtie aktīvi gan skaitītājā, gan saucējā										
1 Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	6,759.8	5,861.2	402.8	396.4	0.2	0.4	1.6	0.0	-	0.0
2 Finanšu uzņēmumi (tikai <i>NFRD</i>)	210.2	80.6	5.8	-	0.2	0.2	1.5	0.0	-	0.0
3 Kredītiestādes	184.5	80.6	5.8	-	0.2	0.2	1.5	0.0	-	0.0
4 Aizdevumi un avansi	2.3	0.5	0.1	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
5 Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	182.2	80.1	5.7	-	0.2	0.2	1.5	0.0	-	0.0
6 Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 Citas finanšu iestādes	25.8	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
8 no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14 Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15 Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
17 Aizdevumi un avansi	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Nefinanšu uzņēmumi (tikai <i>NFRD</i>)	231.1	18.1	0.6	-	0.0	0.2	0.0	0.0	-	-
21 Aizdevumi un avansi	165.4	16.3	0.3	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
22 Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	59.8	0.6	0.2	-	-	0.1	-	-	-	-
23 Pašu kapitāla instrumenti	5.8	1.2	0.1	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
24 Mājsaimniecības	6,148.0	5,692.9	396.4	396.4	-	-	-	-	-	-
25 no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	5,463.5	5,463.5	396.4	396.4	-	-	-	-	-	-
26 no tiem aizdevumi ēku renovācijai	26.7	26.7	-	-	-	-	-	-	-	-
27 no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	342.4	202.8	-	-	-	-	-	-	-	-
28 Pašvaldību finansējums	170.5	69.6	-	-	-	-	-	-	-	-
29 Mājokļu finansējums	26.8	26.8	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Cits pašvaldību finansējums	143.8	42.9	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32 Aktīvi, kas nav iekļauti ZAA aprēķinā skaitītājā (ir iekļauti saucējā)	4,557.2									
33 Finanšu un nefinanšu uzņēmumi	4,150.9									
34 MVU un nefinanšu sabiedrības (izņemot MVU), uz kurām neattiecas <i>NFRD</i> informācijas atklāšanas prasības (visi subjekti, uz kuriem neattiecas (<i>NFRD</i>) (a))	4,147.8									
35 Aizdevumi un avansi	4,098.2									
36 no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar komerciālu nekustamo īpašumu	2,416.5									
37 no tiem aizdevumi ēku renovācijai	-									
38 Parāda vērtspapīri	45.5									
39 Pašu kapitāla instrumenti	4.2									
40 Darījumu partneri ārpus ES valstīm, uz kuriem neattiecas <i>NFRD</i> informācijas atklāšanas prasības	3.0									
41 Aizdevumi un avansi	0.2									
42 Parāda vērtspapīri	2.8									
43 Pašu kapitāla instrumenti	-									
44 Atvasinātie instrumenti	77.9									
45 Starptautisko aizdevumu pēc pieprasījuma	63.6									
46 Nauda un ar naudu saistītie aktīvi	120.5									
47 Citas aktīvu kategorijas (piemēram, nemateriālā vērtība, preces utt.)	144.4									
48 ZAA aktīvu kopsumma	11,317.1	5,861.2	402.8	396.4	0.2	0.4	1.6	0.0	-	0.0
49 Aktīvi, uz kuriem neattiecas ZAA aprēķins	4,513.7									
50 Centrālās valdības un pārvaldības emitenti	1,393.0									
51 Centrālo banku riska darījumi	3,100.1									
52 Tirdzniecības portfelis	20.6									
53 Aktīvu kopā	15,830.7	5,861.2	402.8	396.4	0.2	0.4	1.6	0.0	-	0.0
Ārpusbilances riska darījumi – Uzņēmumi, uz kuriem attiecas <i>NFRD</i> informācijas atklāšanas prasības										
54 Finanšu garantijas	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55 Pārvaldībā esošie aktīvi	2,075.1	60.8	13.4	-	12.0	0.2	0.0	0.0	-	0.0
Tostarp parāda vērtspapīri	619.4	60.5	13.1	-	12.0	0.2	0.0	0.0	-	0.0
No tiem pašu kapitāla instrumenti	1,455.7	0.3	0.3	-	-	-	-	-	-	-

(a) Ietver riska darījumus ar finanšu uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas *CSRD* informācijas atklāšanas prasības.

Kopā
(CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)

Luminor Bank 2024. gada pārskats 123

1. veidne. Aktīvi ZAA aprēķināšanai, pamatojoties uz aprožījuma GDR (T-1)

€m	Kopā bruto uzskaites vērtība	Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)				Klimata pārmaiņu pieņemšana (CCA)				
		no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozarēm (taksonomijai piederīgi)				no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozārēm (taksonomijai piederīgi)				
		no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai atbilstīgi)				no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai piederīgi)				
		no kuriem ieņēmumu izman- tojums				no kuriem ieņēmumu izman- tojums				
ZAA – segtie aktīvi gan skaitītājā, gan saucējā										
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	6,522.8	5,599.9	274.6	274.4	-	-	2.1	-	-
2	Finanšu uzņēmumi (tikai NFRD)	165.0	66.1	0.2	-	-	-	-	-	-
3	Kreditīestādes	134.6	65.3	0.2	-	-	-	-	-	-
4	Aizdevumi un avansi	2.3	0.2	-	-	-	-	-	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	132.3	65.1	0.2	-	-	-	-	-	-
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-		-
7	Citas finanšu iestādes	30.3	0.7	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-		-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-		-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-		-
20	Nefinanšu uzņēmumi (tikai NFRD)	186.9	7.3	-	-	-	-	2.1	-	-
21	Aizdevumi un avansi	122.3	7.2	-	-	-	-	2.1	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	59.2	0.1	-	-	-	-	0.0	-	-
23	Pašu kapitāla instrumenti	5.4	-	-		-	-	0.0	-	
24	Mājsaimniecības	5,993.5	5,475.6	274.4	274.4	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	5,302.0	5,302.0	274.4	274.4	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	25.4	25.4	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	264.8	148.1	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	177.4	51.0	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	18.6	18.6	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	158.8	32.4	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Aktīvi, kas nav iekļauti ZAA aprēķina skaitītājā (ir iekļauti saucējā)	4,757.5								
33	Finanšu un nefinanšu uzņēmumi	4,356.5								
34	MVU un nefinanšu sabiedrības (izņemot MVU), uz kurām neattiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības (visi subjekti, uz kuriem neattiecas (NFRD) (a))	4,351.8								
35	Aizdevumi un avansi	4,302.8								
36	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar komerciālu nekustamo īpašumu	2,492.7								
37	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	-								
38	Parāda vērtspapīri	45.5								
39	Pašu kapitāla instrumenti	3.5								
40	Darījumu partneri ārpus ES valstīm, uz kuriem neattiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības	4.6								
41	Aizdevumi un avansi	0.2								
42	Parāda vērtspapīri	4.5								
43	Pašu kapitāla instrumenti	-								
44	Atvasinātie instrumenti	92.2								
45	Starptanku aizdevumi pēc pieprasījuma	47.4								
46	Nauda un ar naudu saistītie aktīvi	105.5								
47	Citas aktīvu kategorijas (piemēram, nemateriālā vērtība, preces utt.)	155.9								
48	ZAA aktīvu kopsumma	11,280.3	5,599.9	274.6	274.4	-	-	2.1	-	-
49	Aktīvi, uz kuriem neattiecas ZAA aprēķins	4,335.3								
50	Centrālās valdības un pārnacionālie emitenti	1,241.9								
51	Centrālo banku riska darījumi	3,079.5								
52	Tirdzniecības portfelis	14.0								
53	Aktīvi kopā	15,615.6	5,599.9	274.6	274.4	-	-	2.1	-	-
Ārpusbilances riska darījumi – Uzņēmumi, uz kuriem attiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības										
54	Finanšu garantijas	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-
55	Pārvaldībā esošie aktīvi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	Tostarp parāda vērtspapīri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57	No tiem pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(a) Ietver riska darījumus ar finanšu uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas *CSR* informācijas atklāšanas prasības.

Kopā
(CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)

Luminor Bank 2024. gada pārskats 125

1. veidne. Aktīvi ZAA aprēķināšanai, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

€m	Kopā bruto uzskaites vērtība	Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)					Klimata pārmaiņu pieņemšana (CCA)				
		no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozarēm (taksonomijai piederīgi)					no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozārēm (taksonomijai piederīgi)				
		no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai atbilstīgi)					no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai piederīgi)				
		no kuriem ieņēmumu izmantojums	no kuriem pārejas	no kuriem veici- nošie			no kuriem ieņēmumu izmantojums	no kuriem veici- nošie			
ZAA – segtie aktīvi gan skaitlītājā, gan saucējā											
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	6,759.8	5,892.3	406.1	396.4	0.3	1.0	1.6	0.0	-	0.0
2	Finanšu uzņēmumi (tikai NFRD)	210.2	77.7	6.0	-	0.3	0.2	1.6	0.0	-	0.0
3	Kreditīestādes	184.5	77.7	6.0	-	0.3	0.2	1.6	0.0	-	0.0
4	Aizdevumi un avansi	2.3	0.1	0.0	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	182.2	77.6	6.0	-	0.3	0.2	1.6	0.0	-	0.0
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-	-		-
7	Citas finanšu iestādes	25.8	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-	-		-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-	-		-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-		-	-	-	-		-
20	Nefinanšu uzņēmumi (tikai NFRD)	231.1	52.1	3.7	-	0.0	0.8	0.0	0.0	-	-
21	Aizdevumi un avansi	165.4	40.2	2.8	-	0.0	0.1	0.0	0.0	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	59.8	10.7	0.9	-	-	0.7	-	-	-	-
23	Pašu kapitāla instrumenti	5.8	1.2	0.1		0.0	0.0	0.0	0.0		-
24	Mājsaimniecības	6,148.0	5,692.9	396.4	396.4	-	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	5,463.5	5,463.5	396.4	396.4	-	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	26.7	26.7	-	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	342.4	202.8	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	170.5	69.6	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	26.8	26.8	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	143.8	42.9	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Aktīvi, kas nav iekļauti ZAA aprēķina skaitlītājā (ir iekļauti saucējā)	4,557.2									
33	Finanšu un nefinanšu uzņēmumi	4,150.9									
34	MVU un nefinanšu sabiedrības (izņemot MVU), uz kurām neattiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības (visi subjekti, uz kuriem neattiecas (NFRD) (a))	4,147.8									
35	Aizdevumi un avansi	4,098.2									
36	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar komerciālu nekustamo īpašumu	2,416.5									
37	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	-									
38	Parāda vērtspapīri	45.5									
39	Pašu kapitāla instrumenti	4.2									
40	Darījumu partneri ārpus ES valstīm, uz kuriem neattiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības	3.0									
41	Aizdevumi un avansi	0.2									
42	Parāda vērtspapīri	2.8									
43	Pašu kapitāla instrumenti	-									
44	Atvasinātie instrumenti	77.9									
45	Starptautisko aizdevumu pēc pieprasījuma	63.6									
46	Nauda un ar naudu saistītie aktīvi	120.5									
47	Citas aktīvu kategorijas (piemēram, nemateriālā vērtība, preces utt.)	144.4									
48	ZAA aktīvu kopsumma	11,317.1	5,892.3	406.1	396.4	0.3	1.0	1.6	0.0	-	0.0
49	Aktīvi, uz kuriem neattiecas ZAA aprēķins	4,513.7									
50	Centrālās valdības un pār nacionālie emitenti	1,393.0									
51	Centrālo banku riska darījumi	3,100.1									
52	Tirdzniecības portfelis	20.6									
53	Aktīvu kopā	15,830.7	5,892.3	406.1	396.4	0.3	1.0	1.6	0.0	-	0.0
Ārpusbilances riska darījumi – Uzņēmumi, uz kuriem attiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības											
54	Finanšu garantijas	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55	Pārvaldībā esošie aktīvi	2,075.1	58.6	13.8	-	12.5	0.5	-	-	-	-
56	Tostarp parāda vērtspapīri	619.4	58.3	13.5	-	12.5	0.5	-	-	-	-
57	No tiem pašu kapitāla instrumenti	1,455.7	0.3	0.3	-	-	-	-	-	-	-

(a) Ietver riska darījumus ar finanšu uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas *CSRD* informācijas atklāšanas prasības.

Kopā
(CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)

Luminor Bank 2024. gada pārskats 127

1. veidne. Aktīvi ZAA aprēķināšanai, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (T-1)

€m	Kopā bruto uzskaites vērtība	Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)					Klimata pārmaiņu pieņemšana (CCA)			
		no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozarēm (taksonomijai piederīgi)					no kuriem uz taksonomijai atbilstīgām nozarēm (taksonomijai piederīgi)			
		no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai atbilstīgi)					no kuriem ekoloģiski ilgtspējīgi (taksonomijai piederīgi)			
			no kuriem ieņēmumu izman- tojums	no kuriem pārejas	no kuriem veici- nošie		no kuriem ieņēmumu izman- tojums	no kuriem veici- nošie		
ZAA – segtie aktīvi gan skaitītājā, gan saucējā										
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	6,522.8	5,608.2	279.7	274.4	-	0.4	4.2	-	-
2	Finanšu uzņēmumi (tikai NFRD)	165.0	60.1	-	-	-	-	-	-	-
3	Kreditīestādes	134.6	59.4	-	-	-	-	-	-	-
4	Aizdevumi un avansi	2.3	0.1	-	-	-	-	-	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	132.3	59.2	-	-	-	-	-	-	-
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Citas finanšu iestādes	30.3	-	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Nefinanšu uzņēmumi (tikai NFRD)	186.9	21.6	5.3	-	-	0.4	4.2	-	-
21	Aizdevumi un avansi	122.3	17.8	4.9	-	-	-	4.2	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	59.2	3.8	0.4	-	-	0.4	-	-	-
23	Pašu kapitāla instrumenti	5.4	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Mājsaimniecības	5,993.5	5,475.6	274.4	274.4	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	5,302.0	5,302.0	274.4	274.4	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	25.4	25.4	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	264.8	148.1	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	177.4	51.0	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	18.6	18.6	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	158.8	32.4	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Aktīvi, kas nav iekļauti ZAA aprēķinā skaitītājā (ir iekļauti saucējā)	4,757.5								
33	Finanšu un nefinanšu uzņēmumi	4,356.5								
34	MVU un nefinanšu sabiedrības (izņemot MVU), uz kurām neattiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības (visi subjekti, uz kuriem neattiecas (NFRD) (a))	4,351.8								
35	Aizdevumi un avansi	4,302.8								
36	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar komerciālu nekustamo īpašumu	2,492.7								
37	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	-								
38	Parāda vērtspapīri	45.5								
39	Pašu kapitāla instrumenti	3.5								
40	Darījumu partneri ārpus ES valstīm, uz kuriem neattiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības	4.6								
41	Aizdevumi un avansi	0.2								
42	Parāda vērtspapīri	4.5								
43	Pašu kapitāla instrumenti	-								
44	Atvasinātie instrumenti	92.2								
45	Starptautisko aizdevumu pēc pieprasījuma	47.4								
46	Nauda un ar naudu saistītie aktīvi	105.5								
47	Citas aktīvu kategorijas (piemēram, nemateriālā vērtība, preces utt.)	155.9								
48	ZAA aktīvu kopsumma	11,280.3	5,608.2	279.7	274.4	-	0.4	4.2	-	-
49	Aktīvi, uz kuriem neattiecas ZAA aprēķins	4,335.3								
50	Centrālās valdības un pārnacionālie emitenti	1,241.9								
51	Centrālo banku riska darījumi	3,079.5								
52	Tirdzniecības portfelis	14.0								
53	Aktīvu kopā	15,615.6	5,608.2	279.7	274.4	-	0.4	4.2	-	-
Ārpusbilances riska darījumi – Uzņēmumi, uz kuriem attiecas NFRD informācijas atklāšanas prasības										
54	Finanšu garantijas	4.2	-	-	-	-	-	-	-	-
55	Pārvaldībā esošie aktīvi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	Tostarp parāda vērtspapīri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57	No tiem pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(a) Ietver riska darījumus ar finanšu uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas *CSRD* informācijas atklāšanas prasības.

[illegible]

2. veidne. ZAA nozaru informācija, pamatojoties uz apgrozījuma GDR

Sadalījums pa nozarēm –
NACE 4 ciparu līmenis (kods un marķējums)

		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)				Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
		Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas <i>NFRD</i>)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas <i>NFRD</i>		Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas <i>NFRD</i>)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas <i>NFRD</i>		Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas <i>NFRD</i>)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas <i>NFRD</i>	
		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība	
		€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CCM)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CCM)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CCA)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CCA)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (WTR)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (WTR)
C.22.22	Plastmasas izstrādājumu ražošana preču iepakošanai	-	-			-	-			-	-		
D.35.11	Elektroenerģijas ražošana	2.8	-			-	-			-	-		
F.41.10	Būvniecības projektu attīstīšana	3.0	-			-	-			-	-		
F.41.20	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	0.1	-			-	-			-	-		
F.42.11	Ceļu un maģistrāļu būvniecība	0.4	-			-	-			-	-		
L.68.20	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	0.7	-			-	-			-	-		
N.77.11	Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings	29.2	0.4			-	-			-	-		
Kopā (a)		36.2	0.4			-	-			-	-		

(a) Kopējais riska darījumu apjoms ar CSRD darījumu partneriem, kas darbojas nozarēs, kuras nav saistītas ar taksonomijas darbībām, ir 192.6 miljoni eiro.

Tabulā atspoguļoti tikai riska darījumi ar darījuma partneriem, kas darbojas nozarēs, uz kurām attiecas ES Taksonomija (t. i., ja nozares *NACE* kodu var saistīt ar Taksonomijas darbību).

2. veidne. ZAA nozaru informācija, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

Sadalījums pa nozarēm –
NACE 4 ciparu līmenis (kods un marķējums)

		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)				Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas <i>NFRD</i>		Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas <i>NFRD</i>)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas <i>NFRD</i>		Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas <i>NFRD</i>)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas <i>NFRD</i>		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas <i>NFRD</i>	
		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība	
		no kuriem vides ilgtspējīgi (CCM)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CCM)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CCA)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CCA)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (WTR)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (WTR)	
C.22.22	Plastmasas izstrādājumu ražošana preču iepakošanai	-	-			-	-			-	-		
D.35.11	Elektroenerģijas ražošana	2.8	-			-	-			-	-		
F.41.10	Būvniecības projektu attīstīšana	3.0	-			-	-			-	-		
F.41.20	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	0.1	-			-	-			-	-		
F.42.11	Ceļu un maģistrāļu būvniecība	0.4	-			-	-			-	-		
L.68.20	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	0.7	-			-	-			-	-		
N.77.11	Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings	29.2	0.5			-	-			-	-		
Kopā (a)		36.2	0.5			-	-			-	-		

(a) Kopējais riska darījumu apjoms ar CSRD darījumu partneriem, kas darbojas nozarēs, kuras nav saistītas ar taksonomijas darbībām, ir 192.6 miljoni eiro.

Tabulā atspoguļoti tikai riska darījumi ar darījuma partneriem, kas darbojas nozarēs, uz kurām attiecas ES Taksonomija (t. i., ja nozares *NACE* kodu var saistīt ar Taksonomijas darbību).

2. veidne. ZAA nozaru informācija, pamatojoties uz apgrozījuma GDR (turpinājums)

Aprites ekonomika (CE)		Piesārņojums (PPC)		Bioloģiskā daudzveidība (BIO)		Kopā (CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)	
Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas NFRD)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas NFRD		Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas NFRD)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas NFRD	
Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība	
€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CE)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CE)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (PPC)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (BIO)
0.9	-						
-	-						
-	-						
-	-						
-	-						
-	-						
-	-						
0.9	-						

2. veidne. ZAA nozaru informācija, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (turpinājums)

Aprites ekonomika (CE)		Piesārņojums (PPC)		Bioloģiskā daudzveidība (BIO)		Kopā (CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)	
Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas NFRD)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas NFRD		Nefinanšu sabiedrības (uz kurām attiecas NFRD)		MVU un citas nefinanšu sabiedrības, uz kurām neattiecas NFRD	
Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība		Bruto uzskaites vērtība	
€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CE)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (CE)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (PPC)	€m	no kuriem vides ilgtspējīgi (BIO)
0.9	-						
-	-						
-	-						
-	-						
-	-						
-	-						
-	-						
0.9	-						

3. veidne. ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz apgrozījuma GDR

	%	(salīdzinājumā ar kopējo atbilstīgo aktīvu plūsmu)	Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)					Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
			To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)					To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)			
			To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)					To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
				no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem veicenošie			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem veicenošie	
ZAA – segtie aktīvi gan skaitītājā, gan saucējā															
1		Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	86.7	6.0	5.9	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	0.0	-	-	0.0
2		Finanšu uzņēmumi	38.3	2.8	-	0.1	0.1	0.7	0.0	-	0.0	0.0	-	-	0.0
3		Kreditēstādes	43.7	3.2	-	0.1	0.1	0.8	0.0	-	0.0	0.0	-	-	0.0
4		Aizdevumi un avansi	22.0	4.2	-	0.0	0.1	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-
5		Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	43.9	3.1	-	0.1	0.1	0.8	0.0	-	0.0	0.0	-	-	0.0
6		Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7		Citas finanšu iestādes	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8		no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10		Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11		Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12		no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13		Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14		Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15		Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16		no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17		Aizdevumi un avansi	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18		Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19		Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20		Nefinanšu uzņēmumi	7.8	0.3	-	0.0	0.1	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
21		Aizdevumi un avansi	9.9	0.2	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
22		Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	1.0	0.3	-	-	0.2	-	-	-	-	-	-	-	-
23		Pašu kapitāla instrumenti	20.2	1.4	-	0.0	0.2	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
24		Mājsaimniecības	92.6	6.4	6.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25		no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	100.0	7.3	7.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26		no tiem aizdevumi ēku renovācijai	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27		no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	59.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28		Pašvaldību finansējums	40.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29		Mājokļu finansējums	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30		Cits pašvaldību finansējums	29.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31		Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32		ZAA aktīvu kopsumma	51.8	3.6	3.6	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	0.0	-	-	0.0

3. veidne. ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz apgrozījuma GDR (turpinājums)

Aprites ekonomika (CB)				Piesārņojums (PPC)				Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (BIO)				Kopā (CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)					Kopējo jauno segto aktīvu īpatsvars
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)					
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)					
		no kuriem ieņēmē- mumu izman- tošana	no kuriem veici- mumu nošie			no kuriem ieņēmē- mumu izman- tošana	no kuriem veici- mumu nošie			no kuriem ieņēmē- mumu izman- tošana	no kuriem veici- mumu nošie			no kuriem ieņēmē- mumu izman- tošana	no kuriem pārejas	no kuriem veici- mumu nošie	
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	86.7	6.0	5.9	0.0	0.0	37.0
0.1	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	39.1	2.8	-	0.1	0.1	0.5
0.1	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	44.6	3.2	-	0.1	0.1	0.5
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	22.1	4.2	-	0.0	0.1	0.0
0.1	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	44.9	3.2	-	0.1	0.1	0.5
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-
0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.8	0.3	-	0.0	0.1	0.1
0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.9	0.2	-	0.0	0.0	0.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0	0.3	-	-	0.2	0.0
-	-		-	-	-		-	-	-		-	20.2	1.4		0.0	0.2	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92.6	6.4	6.4	-	-	36.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	7.3	7.3	-	-	34.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
												59.2	-	-	-	-	1.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.8	-	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.8	-	-	-	-	0.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	51.8	3.6	3.5	0.0	0.0	37.0

3. veidne. ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz apgrozījuma GDR (T-1)

	%	(salīdzinājumā ar kopējo atbilstīgo aktīvu plūsmu)	Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)				Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
			To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)			
			To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)			
			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārvejas	no kuriem veicenošie		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārvejas	no kuriem veicenošie		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārvejas	no kuriem veicenošie	
ZAA – segtie aktīvi gan skaitlītājā, gan saucējā														
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	85.9	4.2	4.2	-	-	0.0	-	-	-	-	-	-	-
2	Finanšu uzņēmumi	40.0	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Kreditēstādes	48.5	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Aizdevumi un avansi	8.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	49.2	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Citas finanšu iestādes	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Nefinanšu uzņēmumi	3.9	-	-	-	-	1.1	-	-	-	-	-	-	-
21	Aizdevumi un avansi	5.9	-	-	-	-	1.7	-	-	-	-	-	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Mājsaimniecības	91.4	4.6	4.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	100.0	5.2	5.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	55.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	28.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	20.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	ZAA aktīvu kopsumma	49.6	2.4	2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3. veidne. ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz apgrozījuma GDR (T-1) (turpinājums)

Aprītes ekonomika (CEB)				Piesārņojums (PPC)				Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (BIO)				Kopā (CCM+ CCA+ WTR+ CE+ PPC+ BIO)				Kopējo jauno segto aktīvu īpatsvars	
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)					
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)					
		no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem veicināšana			no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem veicināšana			no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem veicināšana			no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem pārejas		no kuriem veicināšana
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85.9	4.2	4.2	-	-	35.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.0	0.1	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48.5	0.1	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.1	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49.2	0.1	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.5	-	-	-	-	0.0
0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.3	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	91.4	4.6	4.6	-	-	35.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	5.2	5.2	-	-	34.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.8	-	-	-	-	0.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.4	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49.7	2.4	2.4	-	-	35.9

3. veidne. ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

% (salīdzinājumā ar kopējo atbilstīgo aktīvu plūsmu)		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)					Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)					To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)					To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem veicenošie			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem veicenošie	
ZAA – segtie aktīvi gan skaitītājā, gan saucējā														
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	87.2	6.0	5.9	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	0.0	0.0	-	-
2	Finanšu uzņēmumi	37.0	2.9	-	0.1	0.1	0.8	0.0	-	0.0	0.0	0.0	-	-
3	Kreditēstādes	42.1	3.3	-	0.1	0.1	0.9	0.0	-	0.0	0.0	0.0	-	-
4	Aizdevumi un avansi	3.9	0.6	-	0.0	0.1	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	42.6	3.3	-	0.1	0.1	0.9	0.0	-	0.0	0.0	0.0	-	-
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
7	Citas finanšu iestādes	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
20	Nefinanšu uzņēmumi	22.5	1.6	-	0.0	0.3	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-
21	Aizdevumi un avansi	24.3	1.7	-	0.0	0.1	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	17.9	1.5	-	-	1.1	-	-	-	-	0.0	-	-	-
23	Pašu kapitāla instrumenti	20.4	1.6		0.1	0.4	0.0	0.0		-	-	-		-
24	Mājsaimniecības	92.6	6.4	6.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	100.0	7.3	7.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	59.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	40.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	29.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	ZAA aktīvu kopsumma	52.1	3.6	3.5	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	0.0	0.0	-	-

3. veidne. ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (turpinājums)

Aprītes ekonomika (CEB)				Piesārņojums (PPC)				Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (BIO)				Kopā (CCM+ CCA+ WTR+ CE+ PPC+ BIO)					Kopējo jauno segto aktīvu īpatsvars
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)					
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)					
		no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem veicināšana			no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem veicināšana			no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem veicināšana			no kuriem ieņēmumi izmantošana	no kuriem pārejas	no kuriem veicināšana	
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	87.2	6.0	5.9	0.0	0.0	37.2
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	37.8	2.9	-	0.1	0.1	0.5
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	43.0	3.3	-	0.1	0.1	0.5
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	4.0	0.7	-	0.0	0.1	0.0
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	43.5	3.3	-	0.1	0.1	0.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.0	1.6	-	0.0	0.3	0.3
0.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.0	1.7	-	0.0	0.1	0.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.9	1.5	-	-	1.1	0.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.4	1.6	-	0.1	0.4	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92.6	6.4	6.4	-	-	36.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	7.3	7.3	-	-	34.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59.2	-	-	-	-	1.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.8	-	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.8	-	-	-	-	0.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	-	-	-	52.1	3.6	3.5	0.0	0.0	37.2

3. veidne. ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (T-1)

% (salīdzinājumā ar kopējo atbilstīgo aktīvu plūsmu)		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)				Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie	
ZAA – segtie aktīvi gan skaitlītājā, gan saucējā													
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	86.0	4.3	4.2	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Finanšu uzņēmumi	36.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Kreditēstādes	44.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Aizdevumi un avansi	5.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	44.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Citas finanšu iestādes	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Nefinanšu uzņēmumi	11.5	2.8	-	0.2	2.3	-	-	-	-	-	-	-
21	Aizdevumi un avansi	14.5	4.0	-	-	3.5	-	-	-	-	-	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	6.4	0.7	-	0.7	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Mājsaimniecības	91.4	4.6	4.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	100.0	5.2	5.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	55.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	28.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	20.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	ZAA aktīvu kopsumma	49.7	2.5	2.4	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-

3. veidne ZAA GDR uzkrājums, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (T-1) (turpinājums)

Aprītes ekonomika (CE)				Piesārņojums (PPC)				Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (BIO)				Kopā (CCM+ CCA+ WTR+ CE+ PPC+ BIO)					Kopējo jauno segto aktīvu īpatsvars
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)					
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai pieņemamumu izmantošana)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)					
no kuriem ieņēmumi izmantošana		no kuriem veicināšana		no kuriem ieņēmumi izmantošana		no kuriem veicināšana		no kuriem ieņēmumi izmantošana		no kuriem veicināšana		no kuriem ieņēmumi izmantošana		no kuriem pārejas		no kuriem veicināšana	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86.1	4.3	4.2	-	0.0	35.9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36.4	-	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44.1	-	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.8	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44.8	-	-	-	-	0.4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.1	2.8	-	-	0.2	0.1
0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.5	4.0	-	-	-	0.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.4	0.7	-	-	0.7	0.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	91.4	4.6	4.6	-	-	35.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	5.2	5.2	-	-	34.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.8	-	-	-	-	0.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.4	-	-	-	-	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49.8	2.5	2.4	-	0.0	35.9

4. veidne ZAA GDR plūsma, pamatojoties uz apgrozījuma GDR

% (salīdzinājumā ar kopējo atbilstīgo aktīvu plūsmu)		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)				Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)			
		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie		no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie	
ZAA – segtie aktīvi gan skaitītājā, gan saucējā													
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	77.3	5.4	5.2	0.0	0.0	0.1	0.0	-	-	-	-	-
2	Finanšu uzņēmumi	24.1	2.7	-	0.1	0.0	0.9	0.0	-	-	-	-	-
3	Kreditīestādes	24.1	2.7	-	0.1	0.0	0.9	0.0	-	-	-	-	-
4	Aizdevumi un avansi	1.3	0.3	-	0.0	0.0	-	0.0	-	-	-	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	39.4	4.3	-	0.2	0.1	1.6	0.0	-	-	-	-	-
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-		-
7	Citas finanšu iestādes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-		-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-		-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-		-
20	Nefinanšu uzņēmumi	11.5	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Aizdevumi un avansi	11.5	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-		-	-	-	-		-	-		-
23	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-		-
24	Mājsaimniecības	86.8	6.2	6.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	100.0	8.2	8.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	61.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	83.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	67.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Kopā	37.9	2.6	2.5	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-

Ietver tikai riska darījumus ar nenomaksātu bruto uzskaites vērtību 2024. gada 31. decembrī. Attiecībā uz 2024. gadu atsevišķi aktīvu veidi (piemēram, nemateriālā vērtība un preces) nav iekļauti ZAA GDR plūsmas pārskatos, jo pārskata perioda sākumā dati nebija pieejami.

4. veidne ZAA GDR plūsma, pamatojoties uz apgrozījuma GDR (turpinājums)

[illegible]

4. veidne ZAA GDR plūsma, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

% (salīdzinājumā ar kopējo atbilstīgo aktīvu plūsmu)		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)					Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)				Ūdens un jūras resursi (WTR)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)					To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgi)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgi)					To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem pārējas	no kuriem veicenošie			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem veicenošie			no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem veicenošie	
ZAA – segtie aktīvi gan skaitlītājā, gan saucējā														
1	Aizdevumi un avansi, parāda vērtspapīri un pašu kapitāla instrumenti, kas nav turēti tirdzniecībai un ir piemēroti ZAA aprēķinam	79.1	5.5	5.3	0.0	0.0	0.1	0.0	-	-	-	-	-	-
2	Finanšu uzņēmumi	33.4	4.3	-	0.3	0.1	1.5	0.0	-	-	-	-	-	-
3	Kreditīestādes	33.4	4.3	-	0.3	0.1	1.5	0.0	-	-	-	-	-	-
4	Aizdevumi un avansi	0.1	0.1	-	-	-	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
5	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	34.7	4.5	-	0.3	0.1	1.6	0.0	-	-	-	-	-	-
6	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
7	Citas finanšu iestādes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	no kurām ieguldījumu sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
12	no kuriem pārvaldības uzņēmumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Pašu kapitāla instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	no kuriem apdrošināšanas sabiedrības	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Aizdevumi un avansi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
20	Nefinanšu uzņēmumi	11.1	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Aizdevumi un avansi	11.1	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Parāda vērtspapīri, tostarp ieņēmumu izmantojums	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Pašu kapitāla instrumenti	-	-		-	-	-	-		-	-	-		-
24	Mājsaimniecības	86.8	6.2	6.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	no tiem aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa nekustamo īpašumu	100.0	8.2	8.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	no tiem aizdevumi ēku renovācijai	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	no tiem aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	61.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Pašvaldību finansējums	83.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Mājokļu finansējums	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Cits pašvaldību finansējums	67.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Nodrošinājums, kas iegūts, pārņemot īpašumtiesības: mājokļi un komerciāli nekustamie īpašumi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	ZAA aktīvu kopsumma	37.8	2.6	2.5	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-

Ietver tikai riska darījumus ar nenomaksātu bruto uzskaites vērtību 2024. gada 31. decembrī. Attiecībā uz 2024. gadu atsevišķi aktīvu veidi (piemēram, nemateriālā vērtība un preces) nav iekļauti ZAA GDR plūsmas pārskatos, jo pārskata perioda sākumā dati nebija pieejami.

4. veidne ZAA GDR plūsma, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (turpinājums)

[illegible]

5. veidne GDR ārpusbilances riska darījumi, pamatojoties uz apgrozījuma GDR

% (salīdzinājumā ar atbilstīgo ārpusbilances aktīvu kopsummu)		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)						Klimata pārmaiņu pieņemšana (CCA)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)						To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)						To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)			
		no kuriem ieņēmumu izman- tošana		no kuriem pārējas		no kuriem veici- nošie		no kuriem ieņēmumu izman- tošana		no kuriem veici- nošie	
1	Finanšu garantijas (<i>FinGuar</i> GDR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Pārvaldībā esošie aktīvi (<i>AuMGDR</i>)	2.9	0.6	-	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0

Šajā tabulā sniegta informācija par aktīvu pārvaldīšanas darbībām, ko veic aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības, kuras pārvalda pensiju fondus, un mūsu diskrecionārā portfeļu pārvaldības pakalpojums.

5. veidne GDR ārpusbilances riska darījumi, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

% (salīdzinājumā ar atbilstīgo ārpusbilances aktīvu kopsummu)		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)						Klimata pārmaiņu pieņemšana (CCA)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)						To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
		To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)						To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)			
		no kuriem ieņēmumu izman- tošana		no kuriem pārējas		no kuriem veici- nošie		no kuriem ieņēmumu izman- tošana		no kuriem veici- nošie	
1	Finanšu garantijas (<i>FinGuar</i> GDR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Pārvaldībā esošie aktīvi (<i>AuMGDR</i>)	2.8	0.7	-	0.6	0.0	-	-	-	-	-

Šajā tabulā sniegta informācija par aktīvu pārvaldīšanas darbībām, ko veic aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības, kuras pārvalda pensiju fondus, un mūsu diskrecionārā portfeļu pārvaldības pakalpojums.

5. veidne GDR ārpusbilances riska darījumi, pamatojoties uz apgrozījuma GDR (turpinājums)

Ūdens un jūras resursi (WTR)	Aprītes ekonomika (CE)				Piesārņojums (PPC)				Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (BIO)				Kopā (CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)			
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)	To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)	To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)			
no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	-	2.9	0.6	-	-

5. veidne GDR ārpusbilances riska darījumi, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR (turpinājums)

Ūdens un jūras resursi (WTR)	Aprītes ekonomika (CE)				Piesārņojums (PPC)				Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas (BIO)				Kopā (CCM+CCA+WTR+CE+PPC+BIO)			
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)	To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai piederīgas)			
To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)	To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)				To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē taksonomijai svarīgas nozares (taksonomijai atbilstīgas)			
no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana	no kuriem ieņēmumu izmantošana
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	-	-	-	2.8	0.7	-	0.0

XII pielikums. 1. veidne

Ar kodolenerģiju saistītas darbības

Uzņēmums veic, finansē vai saskaras (tam ir riska darījumi) ar tādu inovatīvu elektrostaciju pētniecību, izstrādi, demonstrējumiem un ieviešanu, kuras ražo enerģiju kodolprocesos ar minimālu kodoldegvielas ciklā radušos atkritumu daudzumu.	Jā
Uzņēmums veic, finansē vai saskaras (tam ir riska darījumi) ar tādu jaunu kodoliekārtu būvniecību un drošu ekspluatāciju, kuras paredzētas elektroenerģijas vai siltum ražošanai, tostarp centralizētās siltumapgādes vai rūpniecisko procesu (piemēram, ūdeņraža ražošanas) vajadzībām, kā arī to modernizāciju ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem nolūkā uzlabot to drošumu.	Jā
Uzņēmums veic, finansē vai saskaras (tam ir riska darījumi) ar tādu esošu kodoliekārtu drošu ekspluatāciju, kuras paredzētas elektroenerģijas vai siltumenerģijas ražošanai, tostarp centralizētās siltumapgādes vai rūpniecisko procesu (piemēram, ūdeņraža ražošanas no kodolenerģijas) vajadzībām, kā arī to modernizāciju nolūkā uzlabot to drošumu.	Jā

Ar fosilo gāzi saistītas darbības

Uzņēmums veic, finansē vai saskaras (tam ir riska darījumi) ar tādu elektrostaciju būvniecību vai ekspluatāciju, kas ražo elektroenerģiju, izmantojot fosilo gāzveida kurināmo.	Jā
Uzņēmums veic, finansē vai saskaras (tam ir riska darījumi) ar tādu siltuma/aukstuma un elektroenerģijas koģenerācijas staciju būvniecību, pārjaunošanu vai ekspluatāciju, kurās izmanto fosilos gāzveida kurināmos.	Jā
Uzņēmums veic, finansē vai saskaras (tam ir riska darījumi) ar tādu staciju būvniecību, pārjaunošanu un ekspluatāciju, kas ražo siltumu/aukstumu, izmantojot fosilo gāzveida kurināmo.	Jā

Iepriekš minētajā un turpmākajās XII pielikuma ziņojuma veidnēs ir sniegta informācija par ar kodolenerģiju un fosilo gāzi saistīto darbību finansēšanu, pamatojoties uz darījuma partneru Taksonomijas ziņojumiem.

XII pielikums. 2. veidne Taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības (saucējs), pamatojoties uz apgrozījuma GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients						Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem					
	CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)		CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)	
	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	1.7	0.0	1.7	0.0	-	-	0.3	0.0	0.3	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Citu, 1.–6. rindā neminētu taksonomijai atbilstīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	401.1	3.5	401.1	3.6	0.0	0.0	13.1	0.6	13.1	0.6	0.0	0.0
Kopējais piemērojamais GDR	402.8	3.6	402.8	3.6	0.0	0.0	13.4	0.6	13.4	0.6	0.0	0.0

XII pielikums. 2. veidne Taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības (saucējs), pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients						Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem					
	CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)		CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)	
	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.3	0.0	0.3	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	2.4	0.0	2.4	0.0	-	-	0.3	0.0	0.3	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Citu, 1.–6. rindā neminētu taksonomijai atbilstīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	403.4	3.6	403.4	3.6	0.0	0.0	13.5	0.7	13.5	0.7	-	-
Kopējais piemērojamais GDR	406.1	3.6	406.1	3.6	0.0	0.0	13.8	0.7	13.8	0.7	-	-

XII pielikums. 3. veidne Taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības (skaitītājs), pamatojoties uz apgrozījuma GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients						Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem					
	CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)		CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)	
	b	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.1	0.0	0.1	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	1.7	0.4	1.7	0.4	-	-	0.3	2.6	0.3	2.6	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Citu, 1.–6. rindā neminētu taksonomijai atbilstīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	401	99.6	401.1	99.6	0.0	0.0	13.1	97.3	13.1	97.2	0.0	0.1
Taksonomijai atbilstīgu saimniecisko darbību kopējā summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	402.8	100.0	402.8	100.0	0.0	0.0	13.4	100.0	13.4	99.9	0.0	0.1

XII pielikums. 3. veidne Taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības (skaitītājs), pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients						Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem					
	CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)		CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)	
	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.3	0.0	0.3	0.0	-	-	0.0	0.1	0.0	0.1	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	2.4	0.6	2.4	0.6	-	-	0.3	1.9	0.3	1.9	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. iedaļā minētās taksonomijai atbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Citu, 1.–6. rindā neminētu taksonomijai atbilstīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	403.4	99.0	403.4	99.0	0.0	0.0	13.5	98.0	13.5	98.0	-	-
Taksonomijai atbilstīgu saimniecisko darbību kopējā summa un īpatsvars piemērojamo GDR skaitītājā	406.1	99.6	406.1	99.6	0.0	0.0	13.8	100.0	13.8	100.0	-	-

XII pielikums. 4. veidne Taksonomijai piederīgas, bet Taksonomijai neatbilstīgas saimnieciskās darbības, pamatojoties uz apgrozījuma GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients						Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem					
	CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)		CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)	
	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	1.1	0.0	1.1	0.0	-	-	2.0	3.3	2.0	3.3	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.6	0.0	0.6	0.0	-	-	2.1	3.5	2.1	3.5	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. sadaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības apjoms un īpatsvars piemērojamā GDR saucējā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.6	1.0	0.6	1.0	-	-
Citu 1.–6. rindā neminētu taksonomijai piederīgu, bet taksonomijai neatbilstīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,458.2	93,1	5,456.7	93,1	1.5	0.0	42.7	70.2	42.7	70.2	0.0	0.0
Taksonomijai piederīgu, bet taksonomijai neatbilstīgu saimniecisko darbību kopējā summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,459.9	93,1	5,458.4	93,1	1.5	0.0	47.4	78.0	47.4	78.0	0.0	0.0

XII pielikums. 4. veidne Taksonomijai piederīgas, bet Taksonomijai neatbilstīgas saimnieciskās darbības, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients						Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem					
	CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)		CCM + CCA		Klimata pārmaiņu mazināšana (CCM)		Pielāgošanās klimata pārmaiņām (CCA)	
	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%	Summa	%
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.5	0.0	0.5	0.0	-	-	0.1	0.1	0.1	0.1	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	0.5	0.0	0.5	0.0	-	-	1.1	1.8	1.1	1.8	-	-
Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. sadaļā minētās taksonomijai piederīgās, bet taksonomijai neatbilstīgās saimnieciskās darbības apjoms un īpatsvars piemērojamā GDR saucējā	0.1	0.0	0.1	0.0	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-
Citu 1.–6. rindā neminētu taksonomijai piederīgu, bet taksonomijai neatbilstīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,486.7	93,1	5,485.1	93,1	1.6	0.0	43.6	74.45	43.6	74.45	-	-
Taksonomijai piederīgu, bet taksonomijai neatbilstīgu saimniecisko darbību kopējā summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,487.8	93,1	5,486.2	93,1	1.6	0.0	44.8	76.4	44.8	76.4	-	-

XII pielikums. 5. veidne Taksonomijai nepiederīgas saimnieciskās darbības, pamatojoties uz apgrozījuma GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients		Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem	
	Summa	%	Summa	%
Tādas 1. veidnes 1. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 2. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 3. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 4. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 5. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 6. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Citu, 1.–6. rindā neminētu taksonomijai nepiederīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,454.1	48.2	2, 014.2	97.1
Taksonomijai nepiederīgu saimniecisko darbību kopējā summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,454.1	48.2	2, 014.2	97.1

XII pielikums. 5. veidne Taksonomijai nepiederīgas saimnieciskās darbības, pamatojoties uz kapitālizdevumu GDR

Saimnieciskā darbība	Zaļo aktīvu koeficients		Zaļo aktīvu koeficients pārvaldībā esošiem aktīviem	
	Summa	%	Summa	%
Tādas 1. veidnes 1. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.26. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 2. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.27. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 3. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.28. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 4. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.29. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 5. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.30. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Tādas 1. veidnes 6. rindā minētās saimnieciskās darbības summa un īpatsvars, kas saskaņā ar Deleģētās regulas 2021/2139 I un II pielikuma 4.31. iedaļu ir taksonomijai nepiederīga, piemērojamo GDR saucējā	-	-	-	-
Citu, 1.–6. rindā neminētu taksonomijai nepiederīgu saimniecisko darbību summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,421.9	47.9	2, 016.3	97.2
Taksonomijai nepiederīgu saimniecisko darbību kopējā summa un īpatsvars piemērojamo GDR saucējā	5,421.9	47.9	2, 016.3	97.2

2. Negatīvā būtiskuma novērtējuma skaidrojums

Skaidrojums par negatīvo būtiskuma novērtējumu attiecībā uz *ESRS E2* “Piesārņojums”

Esam novērtējuši, ka gaisa piesārņojums nav būtisks. Oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas jau ir iekļautas būtiskajā tēmā “Klimata pārmaiņas”. Attiecībā uz citām emisijām gaisā (piemēram, metānu, slāpekļa oksīdu un fluorētām gāzēm) novērtējumā secināts, ka tās nav būtiskas, jo mūsu klienti, kas darbojas saskaņā ar stingriem ES noteikumiem, ir veikuši atbilstošus emisiju mazināšanas pasākumus. Mūsu *ESG* riska novērtēšanas procesā augsta riska klientiem ir jāizstrādā arī pārejas plāni. Ar piesārņojumu saistītās faktiskās un potenciālās ietekmes, risku un iespēju apzināšanas process atbilda pieejai, kas tika izmantota attiecībā uz visām citām ilgtspējas tēmām, kā aprakstīts iepriekšējā sadaļā. Atsevišķas apsardes īpaši par piesārņojumu netika rīkotas.

Skaidrojums par negatīvo būtiskuma novērtējumu *ESRS E3* “Ūdens un jūras resursi”

Esam noteikuši vairākas IRI, kas saistītas ar ūdens un jūras resursiem, un esam secinājuši, ka šī tēma mums nav būtiska. Ūdens trūkums lauksaimniecībā, apstrādes rūpniecībā un būvniecībā var ievērojami palielināt šo nozaru darbības izmaksas un samazināt to rentabilitāti, jo ražošanas procesi ir lielā mērā atkarīgi no ūdens. Ūdenim kļūstot mazāk pieejamam vai dārgākam, uzņēmumiem var rasties lielāki izdevumi, kas var apdraudēt to finansiālo stabilitāti. Šāds paaugstināts finansiālais spiediens palielinātu aizdevumu neizpildes risku šajās nozarēs strādājošiem uzņēmumiem, un tas radītu bažas bankām, kas tos finansē. *C&E* riska faktoru ģeogrāfiskā analīze liecina, ka īstermiņā un vidējā termiņā ūdens trūkuma varbūtība Baltijas valstīs ir ļoti maza, lai gan ilgtermiņā tā var nedaudz palielināties.

Mūsu vērtējumā tas skartu atsevišķas vietas un nozares, līdz ar to ietekmes apmērs būtu ierobežots. Vietējā ūdens pieejamības jautājums var samazināt gan apdzīvojamo, gan lauksaimniecības zemju īpašuma vērtību, un tas var izraisīt nekustamā īpašuma vērtības samazināšanos, jo ir nepieciešami ieguldījumi ūdens apsaimniekošanas sistēmās. Īpašuma vērtības samazināšanās var palielināt aizdevuma atmaksas risku un iespējamus kredītzaudējumus. Dažas no šīm vietām ir luksusa vietas un atrodas turīgās pašvaldībās, kurās ir paredzēts izstrādāt vietējos ūdens apsaimniekošanas risinājumus. Paredzams arī, ka laika gaitā tiks attīstītas ūdens savākšanas un apūdeņošanas sistēmas, padarot ūdens krīzes gadījumus maz ticamus, un jebkāda riska ietekme skars tikai atsevišķus nelielus reģionus. Jautājums par negatīvu ieguldījumu jūras resursu saglabāšanā, finansējot klientus, nozares un projektus, kas kaitē jūras ekosistēmai, vai ieguldot tajos, tika uzskatīts par nebūtisku, jo mums nav finansējuma šīm nozarēm. Nākotnē mēs varētu finansēt šīs nozares, bet ļoti ierobežotā apjomā, un šādā gadījumā saskaņā ar spēkā esošajiem iekšējiem noteikumiem ir jāveic riska mazināšanas pasākumi. Atsevišķas apsardes konkrēti par ūdens un jūras resursiem netika veiktas.

Skaidrojums par negatīvo būtiskuma novērtējumu *ESRS S2* “Darbinieki vērtību ķēdē”

Esam noteikuši un novērtējuši vairākas IRI, kas attiecas uz darbinieku vērtību ķēdē, un secinājuši, ka šis temats mums nav attiecināms. IRI attiecas uz darba apstākļu pasliktināšanos vērtību ķēdē finansējuma vai investīciju dēļ; darba ņēmēju pakļaušanu nedrošai videi vai pienācīgu aizsardzības līdzekļu vai drošības protokolu trūkums, kas palielina nelaimes gadījumu, traumu vai pat nāves gadījumu risku; reputācijas risku, darījumu partneru zaudēšanu vai juridiskām sekām gadījumā, ja mūsu klienti, piegādātāji vai tirgotāji pārkāpj cilvēktiesības vai darba tiesību aktus, un iespējamo ietekmi, ko rada piegādātāju vai klientu izmantots piespiedu vai bērnu darbs.

Īstermiņā šādu problēmu rašanās iespēja mūsu vērtību ķēdē ir neliela, jo uzņēmumiem, kas darbojas Baltijā, ir spēkā vietējie noteikumi, un mums ir spēkā esošas politikas un uzticamības pārbaudes procesi, lai identificētu šo risku, ciktāl tas ir praktiski iespējams. Mēs arī pieprasām, lai mūsu klienti un tirgotāji veiktu savu tirgotāju un klientu uzticamības pārbaudi. Tendence lokalizēt vērtību ķēdes, lai tās dekarbonizētu, un paaugstinātās prasības attiecībā uz uzticamības pārbaudi, kas tiek izvirzītas lielākiem uzņēmumiem un tiek nodotas tālāk piegādes ķēdēs, nozīmē, ka šīs iespējas būs arvien mazākas.

Skaidrojums par negatīvo būtiskuma novērtējumu attiecībā uz *ESRS S3* “Skartās kopienas”

Esam noteikuši divas IRI, kas attiecas uz skartajām kopienām. Pirmā ir negatīvā ietekme uz skarto kopienu dzīves apstākļiem, ko rada finansēti projekti, piemēram, liela mēroga infrastruktūras vai resursu ieguves projekti. To mērķis bieži vien ir veicināt ekonomisko izaugsmi, taču tas var novest pie kopienu pārvietošanas vai iztikas līdzekļu zaudēšanas. Šī ietekme netiek uzskatīta par būtisku, jo šādu lielu projektu lokālais raksturs nozīmē, ka tie ietekmē ierobežotu iedzīvotāju skaitu, un iespējamība, ka Baltijas valstīs tiks uzsākts kāds šāds projekts, ir neliela. Otrais ir potenciālais reputācijas risks, darījumu partneru zaudēšana vai juridiskas sekas, ja mūsu piegādātāji, tirgotāji vai klienti pārkāpj cilvēktiesības pret skartajām kopienām. Baltijas valstīs ir mazākumtautību kopienas, kas lielā mērā ir integrētas vietējās kopienās. Mūsu pakalpojumi tiek piedāvāti valodās, kurās galvenokārt runā vietējie iedzīvotāji, un mēs esam ieviesuši standartu, kas nepieļauj nekāda veida diskrimināciju.

3. Papildu rādītāji

Mūsu objekti 2024. gada 31. decembrī

Pilsēta	Adrese	Nosaukums	Veids
Igaunija			
Tallina	Liivalaia iela 45, Tallina	Galvenā mītne Tallinā, KAC	Galvenā mītne, klientu apkalpošanas centrs
Tallina	Endla iela 45, Tallina	Kristiine KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Tartu	Kaluri iela 2, Tartu	Tartu KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Pērnavā	Lai 11, Pērnavā	Pērnavas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Rakvere	Võidu 30, Rakvere	Rakvere, NN	Noformējuma nodaļa
Latvija			
Rīga	Skanstes iela 12, Rīga	Galvenā mītne Rīgā, KAC	Galvenā mītne, klientu apkalpošanas centrs
Rīga	Malduguļu iela 2, Mārupe	Mārupes KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Daugavpils	Cietokšņa iela 48, Daugavpils	Daugavpils KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Liepāja	Radio iela 16, Liepāja	Liepājas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Valmiera	Rīgas iela 13, Valmiera	Valmieras KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Rīga	Tērbatas iela 4, Rīga	Tērbatas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Rīga	Marijas iela 2A, Rīga	Stacijas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Rīga	Tērbatas 4, Rīga	Tērbatas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Lietuva			
Viļņa	Konstitucijos 21A, Viļņa	Viļņas GM, KAC	Galvenā mītne, Klientu apkalpošanas centrs
Alīta	Naujoji g. 3, Alīta	Alītas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Kauņa	Karaliaus Mindaugo pr. 38, Kauņa	Kauņas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Kauņa	Savanorių pr. 349, Kauņa	Kauno Savanoriu KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Klaipēda	Liepų g. 10, Klaipēda	Klaipēda KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Panevėža	Urbšio g. 1, Panevėža	Panevėžas KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Viļņa	Aukštaičių 7, Viļņa	Paupio KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Pašilaičiai	Eitminų iela 3, Viļņa	Pašilaičiai KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Šauļi	Aido 8, Šauļi	Šauļu KAC	Administratīvie pakalpojumi
Telši	Gedimino g. 8, Telši	Telšu KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Šauļi	Dvaro g. 96, Šauļi	Šauļu NN	Noformējuma nodaļa

Pašu emisijas pa valstīm

1., 2. un 3. tvēruma pašu emisijas pa valstīm un avotiem, 2024

	1. pakāpe	2. pakāpe	3. pakāpe	Kopā
Igaunija	5.0	675.0	516.3	1,196.3
Latvija	10.2	131.8	485.9	628.0
Lietuva	16.1	204.9	525.5	746.5
Kopā	31.3	1,011.7	1,527.7	2,570.8

Aizdevumu portfeja finansētās emisijas pa valstīm

Izvēlētā aizdevumu portfeja finansētās emisijas

	Aptvertais risks €m	Oglekļinte nsitāte tCO2e/€m	Finansētās emisijas	
			'000 tCO2e	% no kopējām
Igaunija	1,086.1	61.2	66.5	2.4
Latvija	1,378.8	28.0	38.6	1.4
Lietuva	2,962.4	43.5	128.9	4.7
Hipotekārie kredīti	5,427.3	43.1	234.0	8.6
Igaunija	335.7	59.5	20.0	0.7
Latvija	354.4	57.8	20.5	0.7
Lietuva	632.7	53.8	34.0	1.2
Aizdevumi mehānisko transportlīdzekļu iegādei	1,322.8	56.3	74.5	2.7
Igaunija	792.5	454.6	360.3	13.2
Latvija	964.6	378.9	365.5	13.4
Lietuva	1,676.4	1,012.0	1,696.6	62.1
Komerccabiedrību kreditēšana	3,433.6	705.5	2,422.4	88.7

3. tvēruma finansētās emisijas un komercsabiedrību aizdevumu portfeja oglekļintensitāte pa nozarēm

2024

	Aptvertais risks €m	Oglekļinte nsitāte tCO2e/€m	Finansētās emisijas		PCAF kvalitātes rādītājs
			'000 tCO2e	% no kopējām	
Darbības ar nekustamo īpašumu	1,171.6	47	55.0	2	4.1
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	442.2	1,122	496.3	20	4.0
Apstrādes rūpniecība	504.1	2,503	1,261.9	52	3.9
Transportēšana un uzglabāšana	116.4	246	28.7	1	4.2
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	263.0	625	164.4	7	4.1
Būvniecība	166.0	401	66.5	3	4.0
Elektrība, gāze, tvaiks un gaisa kondicionēšana	233,4	1,056	246.5	10	4.0
Ūdensapgāde	71.3	157	11.2	–	3.4
Kaln rūpniecība un karjeru izstrāde	10.5	305	3.2	–	4.0
Citas	455.1	195	88.7	4	4.1
Kopā (aptverts)	3,433.6	706	2,422.4	100	4.1
Izslēgtas finanšu darbības (NACE kods K)	268.2				

Klimata un vides riski uzņēmējdarbības videi – īstermiņa galvenie riski pa portfeļiem

Pēc uzņēmējdarbības riska	Hroniski fiziski riski										Akūti fiziski riski										Pārejas riski																
	Temperatūras maiņa	Karstuma stress	Temperatūras mainība	Mūžīgā sasaluma kušana	Mainīgie vēja modeļi	Mainīgie nokrišņu daudzums	Okeāna paskābināšanās	Sāļūdens intrūzija	Jūras līmeņa celšanās	Nokrišņu vai hidroloģiskā mainība	Ūdens trūkums	Krasta erozija	Augsnes degradācija	Augsnes erozija	Soliflukcija	Karstuma vilnis	Aukstuma vilnis / sals	Savvaļas ugunsgrēks	Ciklons, viesuļvētra	Vētra	Tornado	Sausums	Intensīvi nokrišņi	Plūdi	Ledājezeru pārpilde	Lavīna	Zemes nogruvums	Zemes iegrīšana	Politikas risks	Tiesvedības risks	Tehnoloģiju risks	Tirgus risks	Reputācijas risks				
Uz aktīviem balstīts novērtējums																																					
Aizdevumi privātpersonām (hipotekārie un patēriņa kredīti)	✓			✓												✓						✓	✓	✓					✓								
Līzings (privātpersonām un uzņēmumiem)																							✓	✓					✓								
Uzņēmumi (Lielie uzņēmumi un MVU) (a)																																					
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (b)	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓			✓				
Kalnā rūpniecība un karjeru izstrāde											✓											✓	✓	✓					✓					✓			
Apstrādes rūpniecība																							✓	✓					✓	✓	✓			✓			
Elektroenerģija, gāze, tvaiks un gaisa kondicionēšana	✓	✓														✓						✓	✓					✓	✓	✓				✓			
Ūdensapgāde	✓	✓														✓						✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓		✓			
Būvniecība																						✓	✓					✓	✓					✓			
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	✓	✓																				✓						✓	✓			✓	✓				
Transportēšana un uzglabāšana																				✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓		✓			
Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi	✓	✓														✓						✓	✓					✓									
Informācija un komunikācija	✓	✓														✓						✓	✓					✓	✓	✓				✓			
Finanšu un apdrošināšanas darbības	✓	✓														✓						✓	✓					✓	✓	✓				✓			
Darbības ar nekustamo īpašumu																✓						✓	✓					✓		✓	✓						
Citas darbības																																					

Klimata un vides riski uzņēmējdarbības videi – vidēja termiņa galvenie riski pa portfeļiem

Pēc uzņēmējdarbības riska	Hroniski fiziski riski															Akūti fiziski riski										Pārejas riski											
	Temperatūras maiņa	Karstuma stress	Temperatūras mainība	Mūžīgā sasaluma kušana	Mainīgie vēja modeļi	Mainīgie nokrišņu daudzums	Okeāna paskābināšanās	Sāļūdens intrūzija	Jūras līmeņa celšanās	Nokrišņu vai hidroloģiskā mainība	Ūdens trūkums	Krasta erozija	Augsnes degradācija	Augsnes erozija	Soliflukcija	Karstuma vilnis	Aukstuma vilnis / sals	Savvaļas ugunsgrēks	Ciklons, viesuļvētra	Vētra	Tornado	Sausums	Intensīvi nokrišņi	Plūdi	Ledājezeru pārplūde	Lavīna	Zemes nogruvums	Zemes iegrims	Politikas risks	Tiesvedības risks	Tehnoloģiju risks	Tirgus risks	Reputācijas risks				
Uz aktīviem balstīts novērtējums																																					
Aizdevumi privātpersonām (hipotekārie un patēriņa kredīti)	✓			✓							✓					✓						✓	✓	✓					✓				✓				
Līzings (privātpersonām un uzņēmumiem)																							✓	✓					✓				✓				
Uzņēmumi (Lielie uzņēmumi un MVU) (a)																																					
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (b)	✓	✓								✓						✓							✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Kaln rūpniecība un karjeru izstrāde										✓												✓	✓	✓					✓		✓		✓				
Apstrādes rūpniecība		✓														✓							✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Elektroenerģija, gāze, tvaiks un gaisa kondicionēšana	✓	✓								✓	✓					✓							✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Ūdensapgāde	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Būvniecība	✓																			✓		✓	✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	✓	✓																					✓						✓	✓			✓	✓			
Transportēšana un uzglabāšana																				✓		✓	✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi	✓	✓									✓					✓							✓	✓					✓				✓				
Informācija un komunikācija	✓	✓														✓							✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Finanšu un apdrošināšanas darbības	✓	✓								✓	✓					✓							✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Darbības ar nekustamo īpašumu	✓	✓									✓					✓				✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Citas darbības																																					

Klimata un vides riski uzņēmējdarbības videi – ilgtermiņa galvenie riski pa portfeļiem

Pēc uzņēmējdarbības riska	Hroniski fiziski riski														Akūti fiziski riski										Pārejas riski									
	Temperatūras maiņa	Karstuma stress	Temperatūras maiņa	Mūžīgā sasaluma kušana	Mainīgie vēja modeļi	Mainīgie nokrišņu daudzums	Okeāna paskābināšanās	Sāļūdens intrūzija	Jūras līmeņa celšanās	Nokrišņu vai hidroloģiskā maiņa	Ūdens trūkums	Krasta erozija	Augsnes degradācija	Augsnes erozija	Soliflukcija	Karstuma vilnis	Aukstuma vilnis / sals	Savvaļas ugunsgrēks	Ciklons, viesuļvētra	Vētra	Tornado	Sausums	Intensīvi nokrišņi	Plūdi	Ledājezeru pārplūde	Lavīna	Zemes nogruvums	Zemes iegrīšana	Politikas risks	Tiesvedības risks	Tehnoloģiju risks	Tirgus risks	Reputācijas risks	
Uz aktīviem balstīts novērtējums																																		
Aizdevumi privātpersonām (hipotekārie un patēriņa kredīti)	✓	✓			✓	✓					✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓					✓	
Līzings (privātpersonām un uzņēmumiem)																					✓	✓		✓	✓		✓	✓					✓	
Uzņēmumi (Lielie uzņēmumi un MVU) (a)																																		
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (b)	✓	✓				✓				✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓		✓	✓	✓	
Kaln rūpniecība un karjeru izstrāde						✓					✓										✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Apstrādes rūpniecība	✓	✓									✓		✓			✓					✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	
Elektroenerģija, gāze, tvaiks un gaisa kondicionēšana	✓	✓								✓	✓	✓				✓				✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Ūdensapgāde	✓	✓				✓										✓					✓			✓	✓				✓	✓		✓	✓	
Būvniecība	✓																				✓	✓		✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	✓	✓														✓				✓	✓	✓	✓					✓	✓		✓	✓	✓	
Transportēšana un uzglabāšana																					✓	✓		✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	
Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi	✓	✓										✓				✓	✓			✓	✓		✓	✓				✓				✓		
Informācija un komunikācija	✓	✓			✓											✓	✓			✓	✓		✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Finanšu un apdrošināšanas darbības	✓	✓				✓				✓	✓	✓	✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	
Darbības ar nekustamo īpašumu	✓	✓										✓				✓	✓			✓	✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Citas darbības																																		

4. Mūsu politika, procedūras un standarti

ESG un pārvaldība

Dokuments

Apraksts

Ilgtspējas politika

Attiecas uz *Luminor* grupu;
īsteno grupas Ilgtspējas
departaments;
pieejama mūsu iekšīklā

Šī politika nosaka vispārīgos principus, uzdevumus un atbildību par ilgtspēju, kā arī pasākumus, kas jāievēro visās mūsu uzņēmējdarbības aktivitātēs un procesos, lai mēs izpildītu ilgtspējas prasības. Tajā ir izklāstīti galvenie *ESG* principi un vērtības, ko vēlamies integrēt savā uzņēmējdarbības modelī, lai varētu izvairīties no jebkādas negatīvas ietekmes uz sabiedrību un vidi, ko varētu radīt mūsu uzņēmējdarbība, klienti un piegādātāji, vai mazināt to. Šī politika ietver noteikumus par mūsu klientu, piegādātāju un tirgotāju uzticamības pārbaudi, kā arī *ESG* riska faktoru pienācīgu ņemšanu vērā un integrēšanu mūsu pārvaldības sistēmās, un tajā ir definēts mūsu izslēgšanas saraksts ieguldījumu darbībām. Mūsu politikā tiek ievērotas starptautisko standartu vadlīnijas, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Globālais līgums, Atbildīgu investīciju principi (*UN PRI*), Vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības mērķi, ESAO Vadlīnijas par daudznacionāliem uzņēmumiem, Kukuļošanas un korupcijas apkarošanas vadlīnijas: Uzticamības pārbaudes vadlīnijas par atbildīgu darījumdarbību; Starptautiskās Darba organizācijas Trīspusējā deklarācija par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku; Amerikas Savienoto Valstu Ārvalstu korupcijas likums un Apvienotās Karalistes 2010. gada Likums par kukuļošanas apkarošanu, kā arī Baltijas valstu banku asociāciju rīcības kodeksi.

ESG uzticamības pārbaudes standarts

Attiecas uz AS *Luminor Bank*,
līzinga mātes sabiedrībām un AS
Maksekeskus;
īsteno *Luminor* Finanšu nodaļa;
pieejams mūsu iekšīklā.

Šajā dokumentā ir noteikti mūsu principi, lomas un pienākumi, kā arī aprakstīti pasākumi, kas jāievēro, piemērojot *ESG* uzticamības pārbaudes procesu mūsu uzņēmējdarbībā, lēmumu pieņemšanā un attiecībā ar mūsu darbiniekiem, klientiem, tirgotājiem un piegādātājiem. Mērķis ir novērst vai līdz minimumam samazināt jebkādu kaitējumu sabiedrībai un videi, ko varētu radīt mūsu vai mūsu klientu, tirgotāju un piegādātāju uzņēmējdarbība. Šis standarts ir izstrādāts saskaņā ar ESAO ieteikumiem uzticamības pārbaudes veikšanai atbildīgas darījumdarbības īstenošanai un ir balstīts uz ANO Vadošajiem principiem uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem, ERAB Vides un sociālo risku kategorizācijas sarakstu, ES Taksonomiju un citiem attiecīgiem ES noteikumiem. Standarts ir saskaņots ar *Luminor* Riska politiku un Stratēģiju attiecībā uz nefinanšu risku novērtēšanas skalu un ar Ilgtspējas politiku attiecībā uz izslēgšanas sarakstu no mūsu tiešo ieguldījumu un finansējuma kopuma.

Atbilstības politika

Attiecas uz *Luminor* grupu;
īsteno Atbilstības nodaļa;
pieejams mūsu iekšīklā.

Šajā iekšējā reglamentā ir izklāstīta mūsu atbilstības riska pārvaldības stratēģija un mērķi, kā arī definēti pamatprincipi un uzdevumi, ko izmantojam šo mērķu sasniegšanai. Šī politika ir saskaņota ar mūsu Riska politikā noteiktajiem principiem.

Dubultā būtiskuma novērtējuma procedūra

Attiecas uz *Luminor* grupu,
izņemot AS *Maksekeskus*;
īsteno grupas Ilgtspējas
departaments;
pieejams mūsu iekšīklā.

Procedūrā ir definēti dubultā būtiskuma novērtējuma (DBN) procesi ar ilgtspēju saistītās ietekmes, risku un iespēju (IRI) identificēšanai, novērtēšanai, pārvaldībai un atklāšanai. Būtiski ilgtspējas jautājumi tiek apzināti un novērtēti gan no ietekmes, gan finansiālās būtiskuma perspektīvas, ļaujoties uz ieinteresēto personu iesaisti. DBN rezultātus pārskata un apstiprina valde un padome, un tie tiek integrēti *Luminor* uzņēmējdarbības stratēģijā un riska pārvaldības procesos, kā arī ilgtspējas pārskatā saskaņā ar Ilgtspējas ziņošanas standartu. Procedūra ir saskaņota ar Eiropas Ilgtspējas pārskatu sniegšanas standartiem (*ESRS*) un Ilgtspējas grāmatvedības standartu padomes (*SASB*) standartiem.

ESG riska būtiskuma novērtējums un ESG informācijas atklāšanas standarts

Attiecas uz AS *Luminor Bank* un
līzinga meitas sabiedrībām;
īsteno Finanšu nodaļa;
pieejams mūsu iekšīklā.

Standartā ir izklāstīti mūsu vispārīgie principi, pienākumi un atbildība, kā arī uzņēmējdarbības *ESG* būtiskuma novērtējuma, klimata un vides risku novērtējuma (KVRN) un *ESG* riska faktoru ietekmes novērtējuma uz riska (apakš)veidiem procesi. Mērķis ir integrēt šos novērtējumus *Luminor* uzņēmējdarbības stratēģijā un riska pārvaldības procesos, kā arī pienācīgi atklāt būtiskos aspektus gada ilgtspējas pārskatā, kas ir daļa no gada finanšu pārskata. Standarts atbilst regulatīvajām prasībām, piemēram, ES Direktīvai par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu (*CSRD*), un brīvprātīgajām sistēmām, piemēram, Globālajai pārskatu sniegšanas iniciatīvai (*GRI*). Lai nodrošinātu precīzu, līdzsvarotu un savlaicīgu informācijas atklāšanu, dokumentā ir noteikti arī datu vākšanas, kvalitātes uzraudzības un validēšanas principi.

Dokuments	Apraksts
Kreditriskā pārskata sagatavošanas instrukcija	
Attiecas uz <i>Luminor</i> banku un līzinga meitas sabiedrībām; īsteno Kreditriskā departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šis iekšējais regulējums sniedz norādījumus, kā sagatavot ceturkšņa riska pārskata kreditriskā sadaļu un sagatavot visaptverošu kreditriskā pārskatu. Tajā aprakstīti procesi, kontroles un pārvaldības mehānismi, kā arī ar tiem saistītās lomas un pienākumi.
Procedūra analīzei par klimata un vides risku ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi (C&E RBE)	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Ilgtspējas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šajā iekšējā reglamentā ir aprakstīts process, kā identificēt un novērtēt klimata un vides ietekmi un riskus, kā arī no tā izrietošie pielāgošanās pasākumi un iespējas mūsu uzņēmējdarbības jomām. <i>C&E RBE</i> procesā tiek izvērtēta uzņēmējdarbības vide, kurā mēs darbojamies, un detalizēti analizēti <i>C&E</i> riska faktori, aptverot gan fiziskos, gan pārejas riskus mūsu lejupējā vērtību ķēdē.
Riska taksonomijas pārskatīšanas un riska būtiskuma novērtēšanas procedūra	
Attiecas uz <i>Luminor</i> banku un aktīvu pārvaldības meitas sabiedrībām; īsteno Riska nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.	Šajā procedūrā ir izklāstītas prasības, process, pienākumi un atbildība par mūsu riska taksonomijas pārskatīšanu un riska būtiskuma novērtējumu. Tajā ir aprakstīta lejupējā un augšupējā pieeja riska identificēšanai, riska būtiskuma novērtējums no normatīvās un ekonomiskās perspektīvas, raksturīgā un atlikušā riska līmeņa novērtēšanas process un riska būtiskuma novērtēšanā izmantoto rīku izklāsts.
Riska apetītes satvara (RAA) politika	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu; īsteno Riska nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.	Šis iekšējais regulējums ir viens no riska pārvaldības sistēmas pamatelementiem, un tas nosaka riska limitu satvaru un nodrošina visaptverošu noteikumu, procedūru un procesu kopumu, lai noteiktu, paziņotu un uzraudzītu riska apetīti. Tajā ir izklāstītas arī to personu lomas un pienākumi, kuras pārrauga noteikto procesu īstenošanu un uzraudzību.
Riska apetītes pārskats (RAS)	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu; īsteno Riska nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.	Pārskats ir stratēģisks dokuments un nodevums, ko reglamentē Riska politika un kas sagatavots saskaņā ar Riska apetītes satvara politiku. <i>RAS</i> nosaka vispārējo riska apetīti, riska stratēģiju, riska apetītes pārskatus un rādītājus visiem būtiskajiem 1. līmeņa riska veidiem, kuriem esam pakļauti, kā arī riska faktoriem, kas var būtiski ietekmēt plašu riska veidu un apakšveidu klāstu.
Riska politika	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu; īsteno Riska nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.	Riska politikā ir definēta riska pārvaldības sistēma, galvenie riska pārvaldības principi, kā arī <i>Luminor</i> pienākumi un atbildība par riska pārvaldību.
Stratēģijas plānošanas procedūra	
Attiecas uz AS <i>Luminor Bank</i> ; īsteno <i>Luminor</i> Finanšu nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.	Šajā procedūrā izklāstīts stratēģiskās plānošanas process, kas ietver grupas ilgtermiņa stratēģijas formulēšanu un plānošanu. Šī procedūra ietver stratēģijas sagatavošanu, pārskatīšanu un apstiprināšanu, kā arī tās izpildes plānošanu, sākot no izklāstot funkcijas un pienākumus, darbības jomu un struktūru, ikgadējo ciklu un apstiprināšanas procesu.
Ilgtspējas ziņošanas standarts	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu; īsteno Ilgtspējas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Standartā ir izklāstīts process, lomas un principi, kas jāievēro, sagatavojot <i>Luminor</i> gada un ceturkšņa pārskatus par ilgtspēju. Mērķis ir nodrošināt precīzu, godīgu, visaptverošu, līdzsvarotu un savlaicīgu ar ilgtspēju saistītas informācijas atklāšanu. Šis process ietver informācijas apkopošanu, atklātās informācijas validēšanu un galīgo apstiprināšanu, kā arī valdes un padomes apstiprinājuma saņemšanu. Informācijas atklāšana ir integrēta vadības ziņojumā un saskaņota ar Eiropas Ilgtspējas pārskatu sniegšanas standartiem, Direktīvu par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu un citiem attiecīgajiem noteikumiem.
Uzņēmējdarbības modeļa riska politika	
Attiecas uz AS <i>Luminor Bank</i> ; ievieš Uzņēmuma riska pārvaldības departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šī politika nosaka uzņēmējdarbības modeļa riska pārvaldības pamatkomponentus, tostarp grupas stratēģiju, finanšu plānu, produktu un cenu noteikšanas sistēmu, darbības kritērijus un darbības pārvaldību, kā arī ar to saistītos principus un ierobežojumus. Šajā reglamentā ir izklāstīts, kā grupas stratēģijas plānošanas procesā un produktu un cenu noteikšanas sistēmas izstrādes laikā jāņem vērā iespējamās galvenās mūsu uzņēmējdarbības modeļa neaizsargātības, kas izriet no identificētajiem <i>ESG</i> riska faktoriem.

DARBINIEKI

Dokuments

Apraksts

Padomdevēju un konsultantu novērtēšanas procedūra

Attiecas uz *Luminor* banku;
īsteno Privātpersonu
apkalpošanas nodaļu;
pieejams mūsu iekšīklā.

Šī procedūra paredz, kā jāveic klientu konsultantu un padomdevēju novērtēšana. Šis process ļauj mums novērtēt mūsu klientu apkalpošanas personāla kompetences līmeni un palīdzēt viņiem labāk komunicēt ar klientiem, apzināt klientu vajadzības, veikt savstarpējo pārdošanu, piedāvāt piemērotākos risinājumus utt. Novērtēšanas rezultātus var izmantot, lai lemtu par papildu apmācību vai koučingu. Novērtējuma rezultāti tiek ņemti vērā arī tad, kad tiek lemts par mainīgo atalgojumu vai tiek veikta attiecīgo darbinieku pusgada algas pārskatīšana.

Pamatalgas pārvaldības standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu,
izņemot AS *Maksekeskus*;
īsteno Cilvēku un kultūras
departamentus;
pieejams mūsu iekšīklā.

Standarts ir pamats, kas nosaka principus un vadlīnijas pamatalgu pārvaldībai *Luminor* grupā. Tā mērķis ir nodrošināt taisnīgu un konkurētspējīgu atalgojumu, saglabājot atbilstošu amatu klasifikāciju, nosakot algu diapazonus un salāgojot tos ar ārējiem tirgus standartiem. Standartā uzsvērts iekšējais, ārējais un individuālais taisnīgums, nodrošinot, ka darbinieki līdzīgos amatos saņem salīdzināmu atalgojumu, vienlaikus atalgojot arī par prasmēm un sniegumu. Tā ir izstrādāta, lai piesaistītu, iesaistītu, attīstītu un noturētu talantīgos darbiniekus un tādējādi veicinātu *Luminor* grupas vispārējo mērķu īstenošanu.

Vienlīdzības, nediskriminācijas un dažādības standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu,
izņemot AS *Maksekeskus*;
īsteno Cilvēku un kultūras
departamentus;
pieejams mūsu iekšīklā.

Standarts nodrošina visaptverošu satvaru, kas aizliedz jebkāda veida tiešu vai netiešu diskrimināciju, uzmākšanos vai norādījumus diskriminēt, pamatojoties uz dažādām pazīmēm, piemēram, rasi, vecumu, dzimumu, dzimumidentitāti, etnisko piederību, tautību, valodu, seksuālo orientāciju, invaliditāti un citām. Tajā ir uzsvēta tādas iekļaujošas darba kultūras izveide, kurā ikviens darbinieks tiek novērtēts un viņam tiek dotas vienlīdzīgas iespējas attīstīties neatkarīgi no viņa atšķirībām. Standarts ir izstrādāts, lai nodrošinātu taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem darbiniekiem, veicinot daudzveidīgu un cieņpilnu darba vidi.

Darba drošības un veselības aizsardzības standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu,
izņemot AS *Maksekeskus*;
īsteno Cilvēku un kultūras
departamentus;
pieejams mūsu iekšīklā.

Šis standarts nosaka fiziskās veselības aizsardzības un darba drošības aizsardzības un veicināšanas procesu, tostarp darba aizsardzības un ugunsdrošības aspektus. Tā mērķis ir izveidot *Luminor* darba aizsardzības sistēmu, kas atbilst Baltijas valstīs un Eiropas Savienībā spēkā esošajiem darba aizsardzības normatīvajiem aktiem.

Individuālā snieguma pārvaldības procedūra

Attiecas uz *Luminor* grupu,
izņemot AS *Maksekeskus*;
īsteno Cilvēku un kultūras
departamentus;
pieejams mūsu iekšīklā.

Procedūrā ir izklāstīts individuālā snieguma pārvaldības process *Luminor* grupā, nosakot vadītāju un darbinieku lomas un pienākumus. Tajā aprakstīts, kā noteikt individuālus mērķus, regulāri sniegt atgriezenisko saiti individuālās sanāsmēs un ceturkšņa pārskatos, kā arī veikt gada beigu pārskatīšanu. Procedūras mērķis ir radīt skaidrību, panākt saskaņotību un pilnveidot stratēģijas īstenošanai nepieciešamās spējas. Tajā arī aplūkots, kā pārvaldīt vāju sniegumu, izmantojot neformālas konsultācijas un oficiālus snieguma uzlabošanas plānus, un nodrošināt, ka darbiniekiem tiek dotas iespējas pilnveidoties un tiek atbalstīta viņu attīstība.

Vadības struktūru ievadīšanas darbā un apmācības procedūra

Attiecas uz *Luminor* grupu,
izņemot AS *Maksekeskus*;
īsteno Cilvēku un kultūras
departamentus;
pieejams mūsu iekšīklā.

Procedūrā ir izklāstīts process, kā jauniecētie valdes locekļi un citi galveno funkciju veicēji tiek integrēti savos amatos un organizācijā. Šis process ietver ievadplāna izveidi, kas ir daļa no darbā pieņemšanas procesa un ietver vairākus attīstības pasākumus, piemēram, apmācību un mentoringu. Mērķis ir atbalstīt efektīvu integrāciju un nodrošināt, lai jaunie valdes locekļi būtu labi sagatavoti savu pienākumu veikšanai.

Garīgās veselības un labklājības darbā standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu,
izņemot AS *Maksekeskus*;
īsteno Cilvēku un kultūras
departamentus;
pieejams mūsu iekšīklā.

Standartā ir aprakstīta mūsu organizācijas iniciatīva veicināt veselīgu, psiholoģiski drošu un cieņpilnu darba vidi. Tajā ir izklāstīts, kā mēs definējam, identificējam un pārvaldām ar darbu saistītus vai psihosociālus riskus un kā risinām problēmas, kas saistītas ar sliktu izturēšanos darbavietā. Standartā ir uzsvērtā atbilstība Igaunijas, Latvijas un Lietuvas darba tiesību aktiem, un tas ir izstrādāts, lai izveidotu efektīvas un sadarbībspējīgas komandas, nodrošinātu ilgtspējīgu iesaistīšanos un uzlabotu sniegumu. Tajā ir uzsvērts, cik svarīgi ir risināt problēmas, kas saistītas ar sliktu izturēšanos darbavietā, un nodrošināt, lai darbinieki justos novērtēti un droši darītu zināmu, ja rodas problēmas.

Dokuments	Apraksts
Snieguma pārvaldības procedūra	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Snieguma pārvaldības un stratēģijas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Procedūra nodrošina strukturētu un sistemātisku pieeju <i>Luminor</i> grupas snieguma pārvaldībai un uzlabošanai saskaņā ar organizācijas stratēģiju un finanšu plānu. Tajā ir izklāstīti galvenie noteikumi un principi, ko izmanto snieguma pārvaldībā, un noteiktas ārējās lomas un pienākumi, kas piemērojami snieguma pārvaldības procesā; tas ietver GDR noteikšanu un uzraudzību, kā arī faktiskā snieguma periodisku salīdzināšanu ar finanšu plānā noteikto.
Iepirkuma standarts	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Iepirkuma departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Standartā ir izklāstīti vispārīgie principi un vispārējie pienākumi iepirkuma procesa pārvaldībā. Tā mērķis ir nodrošināt, lai mūsu iepirkuma procesi tiktu īstenoti pārredzami, savlaicīgi, efektīvi un lietderīgi, pilnībā atbilstoši likumiem un citiem normatīvajiem aktiem un paraugpraksi, kā arī lai tie atbilstu to struktūrvienību vajadzībām, kuras izmanto vai saņem produktus vai pakalpojumus.
Atalgojuma politika	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Cilvēku un kultūras departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šī politika ir izstrādāta tā, lai izveidotu pārredzamas un līdzsvarotas atalgojuma programmas, kas saskaņo individuālo sniegumu ar organizācijas ilgtermiņa mērķiem. Mērķis ir piesaistīt, attīstīt un noturēt motivētus un kvalificētus darbiniekus, neveicinot pārmērīgu risku uzņemšanos. Politikā ir uzsvērtas vienlīdzīgas iespējas un nediskriminācija gan fiksētā, gan mainīgā atalgojuma jomā, un tajā ir paredzēti pasākumi, lai novērstu maldinošu pārdošanu privātpersonu apkalpošanas jomā un nodrošinātu godīgu ieguldījumu pakalpojumu jomā. Atalgojuma struktūrai ir fiksēta un mainīga daļa, un atlīdzība par sniegumu ir atkarīga no padomes ieskatiem, prioritāti piešķirot finanšu stabilitātei un regulējuma ievērošanai.
Procedūra par mainīgo atalgojumu darbiniekiem	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Cilvēku un kultūras departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šajā procedūrā ir izklāstīti uzdevumi un pienākumi atalgojuma procesa pārvaldībā, kā arī izklāstīti mainīgā atalgojuma noteikumi, kas attiecas uz visiem darbiniekiem un augstākā līmeņa vadītājiem. Tajā ir sīki izklāstīti pienākumi, atbilstības kritēriji, snieguma novērtēšana, kā arī mainīgā atalgojuma piešķiršanas un uzraudzības process. Procedūrā uzsvērts, cik svarīgi ir saskaņot atalgojumu ar snieguma rādītājiem, riska pārvaldību un atbilstības disciplīnu, kā arī nodrošināt pienācīgu dokumentāciju, saziņu un apstiprināšanas procesus attiecībā uz mainīgo atalgojumu. Tajā ir paredzētas arī konkrētas pamatnostādnes par atliktajiem maksājumiem un snieguma novērtējumu.
Darba organizācijas noteikumi	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Cilvēku un kultūras departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Noteikumos ir izklāstīti galvenie principi par pušu pienākumiem darba attiecībās saskaņā ar piemērojamajiem darba tiesību aktiem un iekšējiem dokumentiem. Dokumentā ir aplūkoti galvenie aspekti, kas saistīti ar darba laiku, ikgadējo atvaļinājumu un brīvo laiku, attālināto darbu, darbu ārzemēs, līgumu izmaiņām un izbeigšanu.

KLIENTI

Dokuments

Apraksts

Norādījumi par negatīvas informācijas pārbaudīšanu medijos

Attiecas uz AS *Luminor Bank*; īsteno Operāciju nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Šajos norādījumos ir definēts process, kā publiskajos avotos tiek pārbaudīta negatīva mediju informācija, un aprakstīti uzdevumi un pienākumi šajā procesā konstatēto risku izvērtēšanā. Mērķis negatīvas informācijas pārbaudīšanai medijos ir novērst *Luminor* izmantošanu finanšu noziegumos un sadarbību ar juridiskām vai fiziskām personām, kas ir iesaistītas finanšu noziegumos vai atzītas par vainīgām finanšu noziegumos vai ar *ESG* saistītos pārkāpumos. Augsta riska klientu ikdienas pārbaudes, veicot negatīvas informācijas meklēšanu medijos, ļauj mums identificēt esošos vai potenciālos klientus, kas varētu būt finanšu noziegumu upuri, izdarītāji vai līdzdalībnieki.

AML/CFT/CFP un sankciju politika

Attiecas uz *Luminor* grupu; īsteno Atbilstības nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Politika nosaka galvenos riska pārvaldības principus un minimālās atbilstības prasības attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu (*AML*), cīņu pret terorisma finansēšanu (*CFT*), cīņu pret ieroču izplatīšanas finansēšanu (*CFP*) un sankcijām. Šī politika nodrošina, ka principi un atbilstības prasības tiek piemērotas konsekventi, atspoguļojot mūsu regulatīvo, ētisko un sociālo atbildību. Šī politika kopā ar zemāka līmeņa dokumentiem, kas nosaka un saglabā spēkā tās noteikumus, veido *Luminor* iekšējās kontroles sistēmu *AML/CFT/CFP* un sankciju jomā.

Finanšu noziegumu apkarošanas un sankciju standarti

Attiecas uz *Luminor* grupu, izņemot AS *Maksekeskus*; īsteno Atbilstības nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Standarti ir izstrādāti, lai sniegtu sīkāku informāciju par galvenajiem riska pārvaldības principiem un prasībām, kas noteiktas *AML/CFT/CFP* un sankciju politikā. To mērķis ir nodrošināt atbilstību juridiskajām prasībām un politikai, kā arī aizsargāt *Luminor* un mūsu klientus, partnerus un uzņēmējdarbības aktivitātes no to izmantošanas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai, teroristu finansēšanai, ieroču izplatīšanas finansēšanai un sankciju apiešanai. Standartos ir definēti galvenie efektīvas *AML/CFT/CFP* un sankciju iekšējās kontroles sistēmas pilāri, tostarp sīki izstrādātas lomas un pienākumi trīs līniju modelī, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma finansēšanas, ieroču izplatīšanas finansēšanas un sankciju riska stratēģija, saistošu un nesaistošu sankciju režīmu īstenošana, "zini savu klientu" procedūra, darījumu uzraudzība un sankciju pārbaude, iekšējā kontrole, ziņošana un apmācība.

Kukuļošanas un korupcijas apkarošanas (*ABAC*) standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu; īsteno Ētikas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Standartā ir izklāstīta mūsu kukuļošanas un korupcijas riska pārvaldības stratēģija un mērķi, kā arī noteikti vispārējie principi un funkcijas, ko izmantojam, lai šos mērķus sasniegtu. Tajā aprakstīts, kā mēs izstrādājam, piemērojam un uzturam efektīvu visaptverošu kukuļošanas un korupcijas riska pārvaldību.

Klientu sūdzību, atsauksmju un pieprasījumu izskatīšanas procedūra un standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu, izņemot AS *Maksekeskus*; īsteno Klientu pieredzes nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Šie iekšējie noteikumi visi kopā nosaka sistēmu un vispārējos principus attiecībā uz to, kā rīkoties saistībā ar klientu sūdzībām, atsauksmēm un pieprasījumiem, kā arī mūsu darbinieku konstatētajām kļūdām. Tajos ir izklāstīti struktūrvienību uzdevumi un pienākumi sūdzību izskatīšanā, ziņošanā, datu analizē un uzlabojumu sekmēšanā. Negatīvās ietekmes samazināšanā mēs ievērojam piemērojamies ES un valstu noteikumus. Šie noteikumi attiecas arī uz mūsu ārējiem tirgotājiem, kas darbojas saskaņā ar līgumu par mūsu produktu pārdošanu, un uz visiem mūsu apkalpotajiem klientu segmentiem, tostarp pakalpojumu sniedzējiem–trešām personām, kuri izmanto mūsu atvērtās banku darbības risinājumus.

Interesešu konfliktu pārvaldības standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu; īsteno Ētikas departaments; pieejams mūsu iekšīklā un kopsavilkums mūsu tīmekļvietnē.

Standarts nosaka prasības interešu konfliktu identificēšanai, novēršanai un pārvaldībai *Luminor*, kas attiecas uz darbiniekiem, vadības struktūrām, struktūrvienībām un visām mūsu uzņēmējdarbības aktivitātēm, tostarp investīciju un papildpakalpojumu sniegšanu, jaunu produktu vai pakalpojumu ieviešanu, jauna mērķa tirgus apstiprināšanu, esoša produkta vai pakalpojuma vai noteikta mērķa tirgus maiņu, vai jebkura no minētajiem *ad hoc* pārskatīšanu.

Kredītriska politika

Attiecas uz AS *Luminor Bank* un līzinga meitas sabiedrībām; īsteno Kredītriska departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Šis iekšējais regulējums paredz sistēmu, kas nodrošina konsekventu pieeju un vienotus mērķus visām mūsu darbībām, kuras saistītas ar kredītēšanu, ievērojot Riska politikā un Riska apetītes pārskatā noteiktos ierobežojumus. Ievērojot šo politiku, mēs varam uzturēt stabilu kredītportfeli, kas līdzsvaro risku un uzņēmējdarbības mērķus. Šī politika arī nosaka mūsu uzņēmējdarbības stratēģijas pamatus un ir pamats kredītu stratēģijām privātpersonu un juridisko personu segmentos.

Klientu apkalpošanas standarts

Attiecas uz AS *Luminor Bank*; īsteno Privātpersonu apkalpošanas nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Standartā ir izklāstītas būtiskākās vadlīnijas un labā prakse izcilas klientu apkalpošanas nodrošināšanai. Tā mērķis ir uzlabot klientu apmierinātību un lojalitāti, nodrošinot konsekveni, efektīvi un kvalitatīvu mijiedarbību visās saskarsmes ar klientiem jomās. Standartā ir sīki izklāstīti pasākumi, kas veicami, apstrādājot klientu pieprasījumus, risinot problēmas un uzturot pozitīvu klientu pieredzi.

Datu anonimizācijas procedūra

Attiecas uz AS *Luminor Bank*; īsteno Tehnoloģiju nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Šajā iekšējā regulējumā ir noteikti galvenie paņēmieni un minimālās prasības attiecībā uz datu anonimizāciju neprodukcijas vidē. Mums ir juridisks pienākums aizsargāt personas datus un jebkādu citu konfidencialu informāciju, ko saņemam no uzņēmuma, un nepieļaut tās noplūdi ārpus ražošanas vides, ja tā tiek kopīgota ar lietotājiem, kas nav saistīti ar produkcijas vidi. Šī procedūra nosaka un uztur iekšējos ierobežojumus personas datu un jebkādu citu konfidencialu uzņēmuma datu aizsardzībai.

Datu aizsardzības standarts

Attiecas uz *Luminor* grupu, izņemot AS *Maksekeskus*; īsteno Atbilstības nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Šis iekšējais regulējums nosaka personas datu aizsardzības un apstrādes prasības. Tajā ir definētas lomas un pienākumi, kas saistīti ar ES Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR) īpašo prasību ievērošanu, kā arī atbilstības šim standartam un VDAR prasībām kontroles process.

Datu kvalitātes pārvaldības procedūra

Attiecas uz *Luminor* grupu, izņemot AS *Maksekeskus*; īsteno Datu pārvaldības departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Šajā regulējumā ir noteikti galvenie datu kvalitātes pārvaldības principi un pienākumi, izklāstot datu vākšanas, glabāšanas, arhitektūras un apkopošanas pamatnostādnes, kā arī datu kvalitātes uzraudzības principi un pienākumi attiecībā uz datu pilnīgumu, derīgumu, savlaicīgumu, precizitāti, konsekveni un unikalitāti, un paredzēti arī korektīvi pasākumi, kas veicami ar datu kvalitāti saistītu problēmu gadījumā. Tā mērķis ir izveidot standartizētu un sistemātisku pieeju datu kvalitātes novērtēšanai un uzlabošanai visā organizācijā. Šī pieeja ir izstrādāta, ievērojot Bāzeles Banku uzraudzības komitejas standartā Nr. 239 izklāstītos principus.

Padziļinātas uzticamības pārbaudes procedūra

Attiecas uz *Luminor* grupu, izņemot AS *Maksekeskus*; īsteno Atbilstības nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.

Šā iekšējā regulējuma mērķis ir novērst *Luminor* izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma vai ieroču izplatīšanas finansēšanai (*ML/TF/PF*) vai sankciju apiešanai. Tajā aprakstīti gadījumi, kad jāveic padziļināta uzticamības pārbaude, tās apmērs, termiņi un atbildīgās personas. Padziļināta uzticamības pārbaude tiek veikta papildus klientu uzticamības pārbaudes standarta pasākumiem pēc tam, kad *ML/TF/PF* un sankciju riska novērtējumos ir identificēti klienti, kas rada lielāku risku.

ESG riska novērtēšanas procedūra

Attiecas uz AS *Luminor Bank* un līzinga meitas sabiedrībām; īsteno Kredītriska departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Šis iekšējais regulējums nosaka galvenos principus un pienākumu sadalījumu *ESG* riska novērtēšanas procesā juridiskām personām, kas ir daļa no kopējā kredītpējas novērtēšanas procesa. Procedūra paredz uz risku balstītu pieeju, lai noteiktu *ESG* riska novērtēšanas procesu, koncentrējoties uz klientiem, kuriem raksturīgie vides, sociālie un pārvaldības riski ir visaugstākie, ņemot vērā to pozīciju ERAB nozaru kategorizācijas sarakstā, mūsu iekšējo novērtējumu par to pārejas risku un ņemot vērā to kredītriska apjomu. Tiek veikts klientu, kuriem ir identificēts paaugstināts *ESG* raksturīgais risks, padziļināts novērtējums, un tiek izdarīti secinājumi par to riska mazināšanas spēju un atlikušā riska līmeni. Šie secinājumi tiek dokumentēti un ņemti vērā, pieņemot lēmumus par kredītu piešķiršanu.

Ar ieguldījumu pakalpojumiem un palīgpakalpojumiem saistīto pamudinājumu sniegšanas standarts

Attiecas uz AS *Luminor Bank*; īsteno Resursu pārvaldības departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Šis iekšējais regulējums nosaka principus, kas nodrošina, ka, sniedzot klientiem ieguldījumu pakalpojumus vai palīgpakalpojumus, mēs rīkojamies godīgi, taisnīgi un profesionāli. Tas palīdz mums rīkoties klientu interesēs, izvairīties no interešu konfliktiem un veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai identificētu interešu konfliktus, kas var rasties no naudas vai nemonetāriem labumiem, kuri saņemti no trešām personām vai ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas laikā mūsu klientiem.

Dokuments	Apraksts
Klienta uzticamības pārbaudes procedūra ("zini savu klientu" process)	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; Īsteno Atbilstības nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.	Šis iekšējais regulējums nosaka "zini savu klientu" (<i>KYC</i>) procesu, kas ir izstrādāts, lai novērstu mūsu izmantošanu <i>ML/TF/PF</i> un sankciju apiešanas nolūkos vai cita veida finanšu noziegumiem. Procedūrā ir aprakstīti piemērojamie klientu uzticamības pārbaudes (KUP) pasākumi, gadījumi, kad KUP tiek veikta pirms darījumu attiecību nodibināšanas vai pirms gadījuma rakstura darījuma un darījumu attiecību laikā. Procedūrā ir aprakstīti arī principi, kas jāievēro, izbeidzot attiecības ar klientu, ja nav iespējams piemērot KUP pasākumus, vai citos apstākļos.
Procedūra attiecībā uz kredītēšanas riska parametriem privātpersonām	
Attiecas uz AS <i>Luminor Bank</i> un līzinga meitas sabiedrībām; Īsteno Privātpersonu apkalpošanas nodaļa; pieejams mūsu iekšīklā.	Šajā iekšējā regulējumā ir aprakstīti galvenie kredītēšanas riska parametri, kas piemērojami privātpersonām izsniegtajiem kredītiem, tostarp līzingam. Jāņem vērā, piemēram, līdzzaizņēmēja veids, ienākumu veids, kā arī īpašuma lielums, atrašanās vieta, veids un vērtība.
Konfidencialitātes politika	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu; Īsteno Datu pārvaldības departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šajā publiskajā politikā ir aprakstīts, kā mēs vācam, kopīgojam, aizsargājam un glabājam personas datus. Papildu informācija par personas datu apstrādi ir sniegta mūsu produktu un pakalpojumu līgumos un citās veidlapās un dokumentos, kas saistīti ar mūsu produktiem un pakalpojumiem.
Personas datu apstrādes procedūra	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; Īsteno Atbilstības biroja departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šajā iekšējā regulējumā ir aprakstīta datu subjektu tiesību piemērošana. Tajā ir noteiktas lomas, pienākumi, principi un darbības, kas attiecas uz personas datu apstrādes pieprasījumu reģistrēšanu, pieņemšanu un reaģēšanu uz tiem. Šādos pieprasījumus var iesniegt esošie, potenciālie vai bijušie klienti un darbinieki, kā arī citas personas, kuru personas datus mēs varam apstrādāt.
Procedūra personīgiem darījumiem ar finanšu instrumentiem	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; Īsteno Ētikas departaments; pieejama mūsu iekšīklā.	Procedūra nosaka vispārīgās prasības attiecībā uz personīgajiem darījumiem ar finanšu instrumentiem, kas attiecas uz visiem <i>Luminor</i> grupas darbiniekiem, kā arī īpašās prasības un ierobežojumus, kas attiecas uz darbiniekiem, kuri iesaistīti ieguldījumu darbībās, un ar tiem saistītajām personām. Tā ir pielāgota ES Tirgus Jaunprātīgas izmantošanas regulas un tās pamatregulu prasībām.
Trešo personu atbildīgas darījumdarbības rīcības kodekss	
Attiecas uz trešo pušu līgumiem; Īsteno Ētikas departaments; pieejams mūsu iekšīklā un tīmekļvietnē.	Tas ir pielikums mūsu Rīcības kodeksam, kurā izklāstītas mūsu vērtības un principi atbildīgai darījumdarbībai, ko gaidām, lai trešās personas ievērotu, tostarp rūpes par uzņēmējdarbības ietekmi uz sabiedrību un vidi. Mēs attiecinām šo pielikumu uz saviem līgumiem ar visiem piegādātājiem un tirgotājiem no valstīm ārpus ES/EEZ, ja vien tie neapliecina, ka to apstiprinātie iekšējie noteikumi ir saskaņoti ar mūsu ētikas principiem.
Trešo personu riska pārvaldības standarts	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; Īsteno Operacionālā riska departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šis standarts nosaka principus efektīvai trešo personu un ārpakalpojumu risku pārvaldībai visā trešo personu riska pārvaldības ciklā. Tajā ir aprakstīti procesi, kā identificēt kritiski svarīgus līgumus un ārpakalpojumu līgumus ar trešām personām un grupas iekšējiem pakalpojumu sniedzējiem un kā pārvaldīt un nodrošināt trešo personu līgumu un to risku pārvaldību. Tajā ir noteiktas arī lomas, pienākumi un eskalācijas ceļi saistībā ar saistītajiem riskiem, kā arī pienākumi attiecībā uz ziņošanu <i>Luminor</i> un regulatīvajām iestādēm. Standarts ir pielāgots attiecīgajām EBI un EVTI pamatnostādņēm, kā arī ES Digitālās darbības noturības aktam.
Iepirkuma un trešo personu pārvaldības procedūra	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot AS <i>Maksekeskus</i> ; Īsteno Operacionālā riska departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Šī procedūra nosaka konsekventu pieeju visu preču un pakalpojumu iepirkumam un iegādei, kā arī risku un ar izpildi saistīto darbību pārvaldībai visā trešo personu pārvaldības ciklā – no brīža, kad uzņēmums konstatē, ka tam jāizmanto trešās personas vai grupas iekšējais pakalpojumu sniedzējs, līdz brīdim, kad līgums tiek atjaunots, izbeigts vai beidzas tā termiņš. Tajā ir sniegts piegādātāju uzticamības pārbaudes anketu veidņu kopums atkarībā no piegādātāju klasifikācijas (visās minētajās anketās ir iekļauta ar <i>ESG</i> saistīta anketa) un izklāstīts to piemērošanas process. Procedūra ir saskaņota ar attiecīgajām EBI un EVTI pamatnostādņēm un ES Digitālās darbības noturības aktu.

DARĪJUMDARBĪBA

Dokuments	Apraksts
Rīcības kodekss (Kodekss)	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu; īsteno Ētikas departaments; pieejams mūsu iekšīklā un tīmekļvietnē	Mūsu kodeksā ir izklāstīti vispārīgie principi attiecībā uz to, kā veicam uzņēmējdarbību. Mēs cenšamies ievērot visaugstākos ētiskās un profesionālās uzvedības standartus, kā arī darboties saskaņā ar tiesību aktiem un iekšējo politiku, kad sadarbojamies ar akcionāriem, klientiem, darījumu partneriem, kopienām un cits ar citu. Mūsu kodekss atbilst ESAO Labas prakses vadlīnijām par iekšējo kontroli, ētiku un atbilstību, kā arī attiecīgajiem ES un valstu noteikumiem.
Iekšējās informācijas apstrādes procedūra	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Ētikas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Procedūrā ir izklāstīti mūsu principi un pasākumi, ko piemērojam, lai nodrošinātu, ka iekšējā informācija tiek pareizi apstrādāta un izpausta, novēršot tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Šī procedūra ir saskaņota ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas un tās pamatregulu prasībām.
Procedūra personīgiem darījumiem ar finanšu instrumentiem	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu, izņemot <i>Maksekeskus</i> ; īsteno Ētikas departaments; pieejama mūsu iekšīklā.	Procedūra nosaka vispārīgās prasības attiecībā uz personīgajiem darījumiem ar finanšu instrumentiem, kas attiecas uz visiem <i>Luminor</i> grupas darbiniekiem, kā arī īpašās prasības un ierobežojumus, kas attiecas uz darbiniekiem, kuri iesaistīti ieguldījumu darbībās, un ar tiem saistītajām personām. Tā ir pielāgota ES Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas un tās pamatregulu prasībām.
Procedūra <i>Raise Your Concern</i>	
Attiecas uz <i>Luminor</i> grupu; īsteno Ētikas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.	Procedūrā ir aprakstīts process, kā novērst un proaktīvi atklāt jebkādas tiesību aktu, citu ārējo normatīvo aktu vai iekšējo prasību pārkāpumus un vērst uz tiem <i>Luminor</i> attiecīgo funkciju uzmanību. Procedūrā ir izklāstīti ziņošanas principi un aprakstīta iekšējā brīdināšanas sistēma, kā arī principi attiecībā uz to, kā rīkoties ar informāciju, kas saņemta par jebkāda veida vai jomas problēmām, kuras ir radušās, par kurām ir aizdomas vai kuras var rasties.

AR KLIMATU UN VIDĪ SAISTĪTĀ POLITIKA

Dokuments

Apraksts

ESG datu aizstājējvērtību specifikācija

Attiecas uz AS *Luminor Bank*; īsteno Ilgtspējas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Šajā iekšējā regulējumā ir aprakstītas visas datu prasības, kas nepieciešamas *ESG* riska datu modeļa izveidei, tostarp datu avoti un tas, kur iegūt nepieciešamos datus. Šis iekšējais regulējums paredz arī metodiku datu atribūtu novērtēšanai, ja datu vēl nav mūsu sistēmās vai ja nav iespējams iegūt vajadzīgos datus pareizā formātā no ārējiem datu sniedzējiem.

ESG datu pārvaldības procedūra

Attiecas uz AS *Luminor Bank*; īsteno Ilgtspējas departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Šī procedūra nosaka principus, lomas un atbildību par *ESG* datu pārvaldību *Luminor* organizācijā saskaņā ar mūsu datu pārvaldības sistēmu. Tās mērķis ir nodrošināt precīzu un uzticamu *ESG* datu pārvaldību, lai veicinātu uz informāciju balstītu lēmumu pieņemšanu un atbilstību iekšējām un ārējām ziņošanas prasībām. Procedūrā ir sīki aprakstīts sadarbības process starp struktūrvienībām un atbalsta funkcijām, aptverot posmus no iniciēšanas un analīzes līdz ieviešanai un pabeigšanai. Lai uzturētu datu kvalitāti un integritāti, tiek veikta regulāra uzraudzība un dokumentēšana.

Nozaru *ESG* riska pārvaldības procedūra

Attiecas uz AS *Luminor Bank* un līzinga meitas sabiedrībām; īsteno Kredītriska departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Šis ir *ESG* riska novērtēšanas procedūrai pakārtots dokuments, kurā sniegti papildu norādījumi nozarēm ar vidēju vai augstu klimata risku. Tajā ir sīki izklāstīti nozarēm raksturīgie klimata riski un riska faktori, kā arī aprakstīti iespējamie riska mazināšanas veidi, piemēram, klimatam labvēlīgas politikas un procedūru izstrāde, mērķu rādītāju noteikšana un pārejas plānu izstrāde. Tajā ir definēti arī vispārīgie kredītēšanas principi un gaidas attiecībā uz klientiem šajās nozarēs, tostarp gaidas par klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, energoefektivitātes paaugstināšanu, pārorientēšanos uz atjaunīgās enerģijas izmantošanu utt.

Produktu pārvaldības procedūra

Attiecas uz *Luminor* grupu, izņemot *Maksekeskus*; īsteno Juridiskais departaments; pieejama mūsu iekšīklā.

Šī procedūra reglamentē *Luminor* produktu pārvaldības procesus, tostarp jaunu produktu izstrādi, esošo produktu mainīšanu un izmantošanas pārtraukšanu. Tajā ir noteiktas produktu definīcijas un sniegtas produktu dokumentēšanas un novērtēšanas procesu vadlīnijas. Mūsu mērķis ir nodrošināt, ka tiek ņemtas vērā mūsu klientu intereses, mērķi, īpašības un vēlmes attiecībā uz ilgtspēju, tiek mazināts iespējamais kaitējums patērētājiem un līdz minimumam samazināti interešu konflikti. Šī procedūra saskaņo produktu pārvaldību ar mūsu uzņēmējdarbības stratēģiju un mūsu iekšējiem riska pārvaldības un grāmatvedības noteikumiem.

Ilgtspējīgu ieguldījumu pamatnostādnes

Attiecas uz AS *Luminor Bank* un aktīvu pārvaldības meitas sabiedrībām; īsteno grupas Ilgtspējas departaments; Pieejamas mūsu tīmekļvietnē

Pamatnostādnēs ir izklāstīti ilgtspējīgu ieguldījumu principi, tostarp *ESG* riska integrēšana ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesā *Luminor* bankā un tās aktīvu pārvaldības meitas sabiedrībās. Meitas sabiedrības. Pamatnostādnes attiecas uz tiešajiem un netiešajiem ieguldījumiem diskrecionārā portfeļa pārvaldības pakalpojumu sniegšanā, pensiju fondu, pensiju plānu un pensiju shēmu pārvaldību, kā arī uz ieguldījumiem savā vārdā, izmantojot *Luminor* likviditātes obligāciju portfeļa pārvaldību un obligāciju tirdzniecību. Ilgtspējīgu ieguldījumu pamatnostādnes tika izstrādātas atbilstīgi Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regulai (*SFDR*), Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbildīgu ieguldījumu principiem (*UN PRI*), ES Rīcības plānam ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai, kā arī citiem piemērojamajiem tiesību aktiem.

Diskrecionārā portfeļa pārvaldības *ESG* uzticamības pārbaudes procedūra

Attiecas uz AS *Luminor Bank*; īsteno Resursu pārvaldības departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Procedūra nosaka, kā *ESG* riskus un galveno nelabvēlīgo ietekmi integrē ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesos, ievērojot mūsu Ilgtspējas politikā un Ilgtspējīgu ieguldījumu pamatnostādnēs noteiktos principus, kad tiek diskrecionāri pārvaldīts klientu ieguldījumu portfelis. Tajā ir izklāstīts, kā jāveic *ESG* uzticamības pārbaudes novērtējums pirms ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesa un tā laikā, tostarp attiecīgā metodika un atbildības sadalījums, kad tiek piemērota galvenās nelabvēlīgās ietekmes prioritāšu noteikšanas sistēma. Regulējumā ir noteiktas arī uzraudzības un ziņošanas procesu lomas un pienākumi.

Luminor aktīvu pārvaldības un pensiju sabiedrību ilgtspējīgu ieguldījumu uzticamības pārbaudes procedūra

Attiecas uz *Luminor* aktīvu pārvaldības meitas sabiedrībām; īsteno Aktīvu pārvaldības un pensiju sabiedrību departaments; pieejams mūsu iekšīklā.

Procedūrā ir aprakstīts, kā *ESG* riski un nelabvēlīgā ietekme uz ilgtspēju tiek integrēta aktīvu pārvaldības meitas sabiedrību ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesos. Ievērojot *SFDR* noteikumus, mūsu Ilgtspējas politiku un Ilgtspējīgu ieguldījumu pamatnostādnes, šī procedūra nosaka dažādus finanšu instrumentu veidus, ņemot vērā to ilgtspējas raksturlielumus, un paredz, kā tiek veikts pensiju fondiem piedāvāto finanšu instrumentu *ESG* uzticamības pārbaudes novērtējums. Regulējumā ir noteiktas arī lomas un pienākumi attiecībā uz uzraudzības un ziņošanas procesiem par attiecīgo informācijas atklāšanu.

5. CSRD satura indekss

Standarts	Informācijas atklāšanas prasība	Ilgspējas pārskata sadaļa	Papildu informācija
ESRS 2 – Vispārīgi atklājamā informācija			
<i>BP-1</i>	Vispārīgais ilgspējas pārskata sagatavošanas pamats	Vispārīgā informācija: pārskatu un pārrēķinu tvērums	5(e): <i>Luminor</i> atrodas ES dalībvalstī, kas nepieļauj atbrīvojumu no pienākuma izpaust informāciju par gaidāmiem riskiem vai apspriežamiem jautājumiem, tāpēc atbrīvojums nav piemērots.
<i>BP-2</i>	Atklājamā informācija saistībā ar īpašiem apstākļiem	Vispārīgās prasības: aplēšu un rezultātu nenoteiktības avoti un ilgspējas pārskata pielikumi: metodikas	13(b),14: Tā kā mēs pārskatā neatklājam salīdzināmus skaitliskos datus, nav nekādu pārrēķinu vai iepriekšējo periodu kļūdu, izņemot sadaļā par informāciju, kas tiek atklāta saskaņā ar ES Taksonomijas regulas 8. pantu: Pārrēķini.
<i>GOV-1</i>	Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas	Vispārīgā informācija: Pārvaldības struktūras	
<i>GOV-2</i>	Uzņēmuma administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām sniegtā informācija un šo struktūru izskatītie ilgspējas jautājumi	Vispārīgā informācija: Kopsavilkums par administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru pakļautību, pārvaldību un uzraudzību ilgspējas jautājumos	
<i>GOV-3</i>	Ar ilgspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās	Vispārīgā informācija: Ar ilgspēju saistītu rezultātu iekļaušana stimulu sistēmā	
<i>GOV-4</i>	Paziņojums par pienācīgu rūpību	Vispārīgā informācija: Pienācīgas rūpības procesi	
<i>GOV-5</i>	Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgspējas ziņu sniegšanu	Vispārīgā informācija: Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgspējas ziņu sniegšanu	
<i>SBM-1</i>	Stratēģija, uzņēmējdarbības modelis un vērtības ķēde	Vispārīgā informācija:	40. punkta b) apakšpunktā noteiktā prasība atklāt informāciju par ieņēmumiem pa nozīmīgām <i>ESRS</i> nozarēm, kas netiek sniegta līdz Deleģētā akta pielāgošanai.
<i>SMB-2</i>	Ieinteresēto personu intereses un viedokļi	Vispārīgā informācija: Ieinteresēto personu iesaistīšana	
<i>SMB-3</i>	Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli	Būtiskā ietekme un tās mijiedarbība ar stratēģiju	Informācijas atklāšanas prasība 48.e) izlaista pirmajā sagatavošanas gadā.
<i>IRO-1</i>	Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesa apraksts	Vispārīgā informācija: Dubultā būtiskuma novērtējums un ilgspējas ziņošanas procesi	
<i>IRO-2</i>	<i>ESRS</i> iekļautās informācijas atklāšanas prasības, uz kurām attiecas uzņēmuma ilgspējas pārskats	Vispārīgā informācija: Dubultā būtiskuma novērtējums un ilgspējas ziņošanas procesi	

Standarts	Informācijas atklāšanas prasība	Ilgtermiņa pārskata sadaļa	Papildu informācija
ESRS E1 – Klimata pārmaiņas			
<i>ESRS 2 GOV-3</i>	Ar ilgtermiņa saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās	Vispārīgā informācija: Ar ilgtermiņa saistītu rezultātu iekļaušana stimulu sistēmā	
<i>E1-1</i>	Klimata pārmaiņu mazināšanai veltīts pārejas plāns	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana	
<i>ESRS 2 SBM-3</i>	Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Klimata un vides risku pārvaldība	
<i>ESRS 2 IRO-1</i>	To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar klimatu saistīto ietekmi, riskus un iespējas	Vides informācija, klimata pārmaiņas: To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar klimatu saistīto ietekmi, riskus un iespējas	
<i>E1-2</i>	Ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītā rīcībpolitika	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītā rīcībpolitika	
<i>E1-3</i>	Darbības un resursi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu rīcībpolitiku	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Darbības	
<i>E1-4</i>	Ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie mērķrādītāji	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mērķi	
<i>E1-5</i>	Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu darbības ietekme uz klimatu	
<i>E1-6</i>	1., 2., 3. tvēruma bruto SEG emisijas un kopējās SEG emisijas	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana	
<i>E1-7</i>	Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG piesaistes un SEG mazināšanas projekti	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mērķrādītāji un SEG emisiju samazināšana	
<i>E1-9</i>	Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un potenciālās ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības	-	Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar <i>E1-9</i> izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.

Standarts	Informācijas atklāšanas prasība	Ilgspējas pārskata sadaļa	Papildu informācija
ESRS E4 – Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas			
<i>E4-1</i>	Pārejas plāns un bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu iekļaušana stratēģijā un uzņēmējdarbības modeli	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: Darbības	
<i>ESRS 2 SBM-3</i>	Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas	
<i>ESRS 2 IRO-1</i>	To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar klimatu saistīto ietekmi, riskus un iespējas	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: IRI	
<i>E4-2</i>	Ar bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām saistīta rīcībpolitika	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: Rīcībpolitika	
<i>E4-3</i>	Ar bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības un resursi	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: Darbības	
<i>E4-4</i>	Ar bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: Mērķi	
<i>E4-5</i>	Ar bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pārmaiņām saistītie ietekmes rādītāji	-	Informācijas atklāšanas prasības, kas ir izlaistas vai nu kā nepiemērotas, vai kā brīvprātīgas
<i>E4-6</i>	Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām saistītā ietekme, riski un iespējas	-	Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar <i>E4-6</i> izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.
ESRS E5 – Resursu izmantošana un aprites ekonomika			
<i>ESRS 2 IRO-1</i>	To procesu apraksts, ar ko identificē un novērtē būtisko ar klimatu saistīto ietekmi, riskus un iespējas	Vides informācija, resursu izmantošana un aprites ekonomika: IRI	
<i>E5-1</i>	Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītā rīcībpolitika	Vides informācija, resursu izmantošana un aprites ekonomika: Rīcībpolitika	
<i>E5-2</i>	Darbības un resursi, kas saistīti ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku	Vides informācija, resursu izmantošana un aprites ekonomika: Darbības	
<i>E5-3</i>	Resursu izmantojuma un aprites ekonomikas mērķrādītāji	Vides informācija, resursu izmantošana un aprites ekonomika: Mērķi	
<i>E5-4</i>	Ienākošie resursi	Nav attiecināms	Ar <i>Luminor</i> pašu darbībām saistītie ienākošie resursi nav būtiski, tāpēc tie nav norādīti.
<i>E5-5</i>	Izejošie resursi	Vides informācija, resursu izmantošana un aprites ekonomika: Izejošie resursi	
<i>E5-6</i>	Paredzamais finansiālais iespaids, ko var radīt ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītā ietekme, riski un iespējas	-	Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar <i>E5-6</i> izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.

Standarts	Informācijas atklāšanas prasība	Ilgspējas pārskata sadaļa	Papildu informācija
ESRS S1 – Pašu personāls			
ESRS 2 SBM-2	Ieinteresēto personu intereses un viedokļi	Vispārīgā informācija: Ieinteresēto personu iesaistīšana	
ESRS 2 SBM-3	Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli	Sociālā informācija, pašu personāls: IRI	
Standarts	Informācijas atklāšanas prasība	Ilgspējas pārskata sadaļa	Papildu informācija
ESRS S1 – Pašu personāls			
S1-1	Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu	Sociālā informācija, pašu personāls: Rīcībpolitika	
S1-2	Procesi pašu personāla un darbinieku pārstāvju iesaistei ietekmes jautājumos	Vispārīgā informācija: Ieinteresēto personu iesaistīšana	
S1-3	Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli pašu personālam bažu paušanai	Sociālā informācija, patērētāji un tiešie lietotāji: kanāls <i>Raise Your Concern</i>	
S1-4	Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz pašu personālu un pieejas būtisku risku pārvaldībai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar pašu personālu, un šo darbību iedarbīgums	Sociālā informācija, pašu personāls: Darbības	
S1-5	Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību	Sociālā informācija, pašu personāls: Mērķi	
S1-6	Uzņēmuma darbinieku iezīmes	Sociālā informācija, pašu personāls: Mūsu darbinieku iezīmes	
S1-7	Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums	-	Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar S1-7 izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.
S1-8	Kopīguma sarunas	-	Informācijas atklāšanas prasības izlaistas, jo nav attiecināms
S1-9	Dažādības rādītāji	Sociālā informācija, pašu personāls: Dažādība un iekļaušana	
S1-10	Adekvātas algas	Sociālā informācija, pašu personāls: Adekvāta atlīdzība	
S1-11	Sociālā aizsardzība	Sociālā informācija, pašu personāls: Sociālā aizsardzība	
S1-13	Apmācības un prasmju pilnveides rādītāji	Sociālā informācija, pašu personāls: Apmācība un prasmju pilnveide	
S1-14	Darba aizsardzības rādītāji	Sociālā informācija, pašu personāls: Darba aizsardzība	Informācijas atklāšanas prasības, kas saistītas ar ziņošanu par nestrādājošiem darbiniekiem un ar darbu saistītām slimībām, kā arī par traumu, nelaimes gadījumu, nāves gadījumu un ar darbu saistītu veselības traucējumu dēļ zaudēto dienu skaitu, kā daļa no S1-14, tika izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.
S1-15	Darba un privātās dzīves līdzsvars	Sociālā informācija, pašu personāls: Darba un privātās dzīves līdzsvars	
S1-16	Atalgojuma rādītāji (darba samaksas atšķirība un kopējais atalgojums)	Sociālā informācija, pašu personāls: Adekvāta atlīdzība	
S1-17	Incidenti, sūdzības un smagi cilvēktiesību pārkāpumi	Sociālā informācija, pašu personāls: Dažādība un iekļautība	

Standarts	Informācijas atklāšanas prasība	Ilgtermiņa pārskata sadaļa	Papildu informācija
ESRS S4 – Patērētāji un tiešie lietotāji			
ESRS 2 SBM-2	Ieinteresēto personu intereses un viedokļi	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: IRI	
ESRS 2 SBM-3	Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: IRI	
S4-1	Rīcībpolitika attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: Rīcībpolitika	
S4-2	Procesi patērētāju un tiešo lietotāju iesaistei ietekmes jautājumos	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: Darbības un sadarbība ar klientiem un citām ieinteresētajām personām	
S4-3	Procesi negatīvās ietekmes remediācijai un kanāli patērētājiem un tiešajiem lietotājiem bažu paušanai	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: kanāls <i>Raise Your Concern</i>	
S4-4	Rīcība saistībā ar būtisku ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem un pieejas būtisku risku mazināšanai un būtisku iespēju izmantošanai saistībā ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, un šo darbību iedarbīgums	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: Procesi negatīvās ietekmes remediācijai	
S4-5	Mērķrādītāji saistībā ar būtiskas negatīvas ietekmes pārvaldību, pozitīvas ietekmes veicināšanu un būtisku risku un iespēju pārvaldību	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: Mērķi	

Standarts	Informācijas atklāšanas prasība	Ilgtspējas pārskata sadaļa	Papildu informācija
ESRS G1 – Darījumdarbība			
<i>ESRS 2 GOV-1</i>	Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Rīcībpolitika	
<i>ESRS 2 IRO-1</i>	Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesu apraksts	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: IRI	
<i>G1-1</i>	Darījumdarbības politika un korporatīvā kultūra	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Rīcībpolitika	
<i>G1-3</i>	Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana	
<i>G1-4</i>	Korupcijas vai kukuļošanas incidenti	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Incidenti, naudas sodi un sankcijas	
Uzņēmējdarbības modeļa noturība (struktūrspecifiski, informācija sniegta G1 sadaļā)			
<i>MDR-P</i>	Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai	Informācija par pārvaldību, uzņēmējdarbības modeļa noturība: Rīcībpolitika	
<i>MDR-A</i>	Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem	Informācija par pārvaldību, uzņēmējdarbības modeļa noturība: Darbības	
<i>MDR-M</i>	Rādītāji saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem	Konsolidētais ilgtspējas pārskats: Mūsu panākumi un mērķi	
<i>MDR-T</i>	Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus	Informācija par pārvaldību, uzņēmējdarbības modeļa noturība: Mērķi	
Kiberdrošība (struktūrspecifiski, informācija atklāta G1 sadaļā)			
<i>MDR-P</i>	Rīcībpolitika, kas pieņemta būtisku ilgtspējas jautājumu pārvaldībai	Informācija par pārvaldību, kiberdrošība: Rīcībpolitika	
<i>MDR-A</i>	Darbības un resursi saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem	Informācija par pārvaldību, kiberdrošība: Darbības	
<i>MDR-M</i>	Rādītāji saistībā ar būtiskiem ilgtspējas jautājumiem	Informācija par pārvaldību, kiberdrošība: Rādītāji	
<i>MDR-T</i>	Rīcībpolitikas un darbību rezultativitātes uzraudzība, izmantojot mērķrādītājus	Informācija par pārvaldību, kiberdrošība: Mērķi	

6. Datu punkti, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR atsauce	3. pīlārs atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu	Atsauce uz ES klimata aktu	Būtiskums	Sadaļa
<i>ESRS 2 GOV-1</i> Dzimumu pārstāvība valdē, 21. punkta d) apakšpunkts	1. pielikumā 1. tabulas 13. rādītājs		Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Būtisks	Vispārīgā informācija: Valde
<i>ESRS 2 GOV-1</i> Neatkarīgo valdes locekļu procentuālais īpatsvars, 21. punkta e) apakšpunkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Būtisks	Vispārīgā informācija: Valde
<i>ESRS 2 GOV-4</i> Paziņojums par pienācīgu rūpību, 30. punkts	1. pielikumā 3. tabulas 10. rādītājs				Būtisks	Vispārīgā informācija: Pienācīgas rūpības pārbaudes procesi
<i>ESRS 2 SBM-1</i> Iesaistīšanās darbībās saistībā ar fosilo degvielu, 40. punkta d) apakšpunkta i) punkts	1. pielikumā 1. tabulas 4. rādītājs	Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 (6) 1. tabula “Kvalitatīva informācija par vides risku” un 2. tabula “Kvalitatīva informācija par sociālo risku”	Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Nav būtisks	
<i>ESRS 2 SBM-1</i> Iesaistīšanās darbībās saistībā ar ķīmisku produktu ražošanu, 40. punkta d) apakšpunkta ii) punkts	1. pielikumā 2. tabulas 9. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Nav būtisks	
<i>ESRS 2 SBM-1</i> Iesaistīšanās darbībās saistībā ar pretrunīgi vērtētiem ieročiem, 40. punkta d) apakšpunkta iii) punkts	1. pielikumā 1. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Nav būtisks	
<i>ESRS 2 SBM-1</i> Iesaistīšanās darbībās saistībā ar tabakas audzēšanu un ražošanu, 40. punkta d) apakšpunkta iv) punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Nav būtisks	

SFDR atsauce

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regula (ES) 2019/2088 par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula) (OV L 317, 9.12.2019., 1. lpp.).

3. pīlāra atsauce

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (Kapitāla prasību regula (“KPR”)) (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

Atsauce uz Etalonu regulu

Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 8. jūnija Regula (ES) 2016/1011 par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (OV L 171, 29.6.2016., 1. lpp.).

Atsauce uz ES klimata aktu

Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 30. jūnija Regula (ES) 2021/1119, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR atsauce	3. pilārs atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu	Atsauce uz ES klimata aktu	Būtiskums	Sadaļa
ESRS E1-1 Pārejas plāns klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam, 14. punkts				Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punkts	Būtisks	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana
ESRS E1-1 Uzņēmumi, kas izslēgti no Parīzes nolīgumam pielāgotiem etaloniem, 16. punkta g) apakšpunkts		Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 1. veidne: bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: riska darījumu kredītkvalitāte dalījumā pa sektoriem, emisijām un atlikušiem termiņiem	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkta d)–g) apakšpunkts un 12. panta 2. punkts		Nav būtisks	
ESRS E1-4 SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji, 34. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 4. rādītājs	Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 3. veidne: bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: pielāgošanas rādītāji	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 6. pants		Būtisks	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mērķi
ESRS E1-5 Elektroenerģijas patēriņš no fosilās enerģijas avotiem, kas sadalīti pa avotiem (tikai nozares ar lielu ietekmi uz klimatu), 38. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 5. rādītājs un 2. tabulas 5. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS E1-5 Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra, 37. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 5. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana
ESRS E1-5 Energointensitāte, kas saistīta ar darbībām nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu, 40.–43. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 6. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS E1-6 1., 2., 3. tvēruma bruto SEG emisiju un kopējo SEG emisiju apjoms, 44. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 1. un 2. rādītājs	449.a pants; Regula (ES) Nr. 575/2013; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 1. veidne: bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: riska darījumu kredītkvalitāte dalījumā pa sektoriem, emisijām un atlikušiem termiņiem	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 5. panta 1. punkts, 6. pants un 8. panta 1. punkts		Būtisks	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana
ESRS E1-6 Bruto SEG emisiju intensitāte, 53.–55. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 3. rādītājs	Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 3. veidne: bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: pielāgošanas rādītāji	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 8. panta 1. punkts		Būtisks	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu darbības ietekmes uz klimatu samazināšana
ESRS E1-7 SEG piesaiste un oglekļa kredīti, 56. punkts				Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punkts	Būtisks	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mērķrādītāji un SEG emisiju samazināšana

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR atsaucē	3. pīlārs atsaucē	Atsaucē uz Etalonu regulu	Atsaucē uz ES klimata aktu	Būtiskums	Sadaļa
<i>ESRS E1-9</i> Etalonu portfeļa pakļautība ar klimatu saistītiem fiziskiem riskiem, 66. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Būtisks	Nav iekļauts. Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar <i>E1-9</i> izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.
<i>ESRS E1-9</i> Naudas summu sadalījums pēc akūta un hroniska fiziska riska, 66. punkta a) apakšpunkts <i>ESRS E1-9</i> To nozīmīgo aktīvu atrašanās vieta, kas pakļauti būtiskam fiziskam riskam, 66. punkta c) apakšpunkts		Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 46. un 47. punkts; 5. veidne: bankas portfelis – klimata pārmaiņu fiziskais risks: riska darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam.			Būtisks	Nav iekļauts. Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar <i>E1-9</i> izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.
<i>ESRS E1-9</i> Nekustamā īpašuma aktīvu uzskaites vērtības sadalījums pa energoefektivitātes klasēm, 67. punkta c) apakšpunkts		Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 46. un 47. punkts; 5. veidne: bankas portfelis – klimata pārmaiņu fiziskais risks: riska darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam.			Būtisks	Nav iekļauts. Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar <i>E1-9</i> izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.
<i>ESRS E1-9</i> Portfeļa saistības pakāpe ar klimatu saistītām iespējām, 69. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 II pielikums		Būtisks	Nav iekļauts. Informācijas atklāšanas prasības saistībā ar <i>E1-9</i> izlaistas pirmajā sagatavošanas gadā.
<i>ESRS E2-4</i> Katra <i>E-PRTR</i> regulas (Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistrs) II pielikumā minētā piesārņotāja apmērs, kas emitēts gaisā, ūdenī un augsnē, 28. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 8. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 2. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 1. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 3. rādītājs				Nav būtisks	
<i>ESRS E3-1</i> Ūdens un jūras resursi, 9. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 7. rādītājs				Nav būtisks	
<i>ESRS E3-1</i> Paša rīcībpolitika, 13. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 8. rādītājs				Nav būtisks	
<i>ESRS E3-1</i> Ilgtspējīgi okeāni un jūras, 14. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 12. rādītājs				Nav būtisks	
<i>ESRS E3-4</i> Kopējais reciklēta un atkalizmantotā ūdens apjoms, 28. punkta c) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 6.2. rādītājs				Nav būtisks	
<i>ESRS E3-4</i> Kopējais ūdens patēriņš (m³) uz neto ieņēmumiem no pašu darbībām, 29. punkts	1. pielikuma 2. tabulas 6.1. rādītājs				Nav būtisks	

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR atsauce	3. pīlārs atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu	Atsauce uz ES klimata aktu	Būtiskums	Sadaļa
ESRS 2- IRO 1 – E4 16. punkta a) apakšpunkta i) punkts	1. pielikuma 1. tabulas 7. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas
ESRS 2- IRO 1 – E4 16. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 10. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas
ESRS 2- IRO 1 – E4 16. punkta c) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 14. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas
ESRS E4-2 Ilgtspējīga zemes izmantošanas / lauksaimniecības prakse vai rīcībpolitika, 24. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 11. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: Rīcībpolitika
ESRS E4-2 Ilgtspējīga okeānu izmantošanas / jūras izmantošanas prakse vai rīcībpolitika, 24. punkta c) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 12. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: Rīcībpolitika
ESRS E4-2 Rīcībpolitika, kas paredzēta, lai risinātu atmežošanas problēmu, 24. punkta d) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 15. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas: Rīcībpolitika
ESRS E5-5 Nereciklēti atkritumi, 37. punkta d) apakšpunkts	1. pielikuma 2. tabulas 13. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, resursu izmantošana un aprites ekonomika: Izejošie resursi
ESRS E5-5 Bīstamie atkritumi un radioaktīvie atkritumi, 39. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 9. rādītājs				Būtisks	Vides informācija, resursu izmantošana un aprites ekonomika: Izejošie resursi

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR atsauce	3. pīlārs atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu	Atsauce uz ES klimata aktu	Būtiskums	Sadaļa
ESRS 2- SBM3 – S1 Piespiedu darba incidentu risks, 14. punkta f) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 13. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS 2- SBM3 – S1 Bērnu darba incidentu risks, 14. punkta g) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 12. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S1-1 Cilvēktiesību politikas saistības 20. punkts	I pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. tabulas 11. rādītājs				Būtisks	Sociālā informācija, pašu personāls: Cilvēktiesības
ESRS S1-1 Pienācīgas rūpības politika attiecībā uz jautājumiem, kas ietverti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. pamatkonvencijā, 21. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Būtisks	Sociālā informācija, pašu personāls: Cilvēktiesības
ESRS S1-1 Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesi un pasākumi, 22. punkts	I pielikuma 3. tabulas 11. rādītājs				Būtisks	Sociālā informācija, pašu personāls: Cilvēktiesības
ESRS S1-1 Nelaiemes gadījumu darbā novēršanas politika vai pārvaldības sistēma, 23. punkts	I pielikuma 3. tabulas 1. rādītājs				Būtisks	Sociālā informācija, pašu personāls: Darba aizsardzība
ESRS S1-3 Sūdzību izskatīšanas mehānismi, 32. punkta c) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 5. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S1-14 Nāves gadījumu skaits un ar darbu saistīto nelaiemes gadījumu skaits un biežums, 88. punkta b) un c) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 2. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Būtisks	Sociālā informācija, pašu personāls: Darba aizsardzība
ESRS S1-14 To dienu skaits, kas zaudētas traumu, nelaiemes gadījumu, nāves gadījumu vai slimības dēļ, 88. punkta e) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 3. rādītājs				Būtisks	Pakāpeniska ieviešana, nav ziņots 2024. gadā
ESRS S1-16 Nekoriģētā viriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība, 97. punkta a) apakšpunkts	I pielikuma 1. tabulas 12. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Būtisks	Sociālā informācija, pašu personāls: Dažādība un iekļaušana
ESRS S1-16 Izpilddirektora pārmērīga atalgojuma attiecība, 97. punkta b) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 8. rādītājs				Būtisks	Sociālā informācija, pašu personāls: Dažādība un iekļaušana
ESRS S1-17 Diskriminācijas incidenti, 103. punkta a) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 7. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S1-17 ANO darījumdarbības un cilvēktiesību PP un ESAO vadlīniju pārkāpumi, 104. punkta a) apakšpunkts	I pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs un 3. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts		Nav būtisks	
ESRS 2- SBM3 – S2 Ievērojams bērnu darba vai piespiedu darba risks vērtības ķēdē, 11. punkta b) apakšpunkts	I pielikuma 3. tabulas 12. un 13. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S2-1 Cilvēktiesību politikas saistības, 17. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. tabulas 11.				Nav būtisks	

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts	SFDR atsaucē	3. pilārs atsaucē	Atsaucē uz Etalonu regulu	Atsaucē uz ES klimata aktu	Būtiskums	Sadaļa
ESRS S2-1 Ricībpolitika attiecībā uz darbiniekiem vērtības ķēdē, 18. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 11. un 4. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S2-1 ANO darījumdarbības un cilvēktiesību PP un ESAO vadlīniju pārkāpumi, 19. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts		Nav būtisks	
ESRS S2-1 Pienācīgas rūpības politika attiecībā uz jautājumiem, kas ietverti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. pamatkonvencijā, 19. punkts			Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Nav būtisks	
ESRS S2-4 Cilvēktiesību problēmas un incidenti, kas saistīti ar uzņēmuma augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, 36. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 14. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S3-1 Cilvēktiesību politikas saistības, 16. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. pielikuma 1. tabulas 11. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S3-1 ANO darījumdarbības un cilvēktiesību PP, SDO principu vai ESAO vadlīniju pārkāpumi, 17. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts		Nav būtisks	
ESRS S3-4 Cilvēktiesību problēmas un incidenti, 36. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 14. rādītājs				Nav būtisks	
ESRS S4-1 Ricībpolitika attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, 16. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs 1. pielikuma 1. tabulas 11. rādītājs				Būtisks	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: Ricībpolitika
ESRS S4-1 ANO darījumdarbības un cilvēktiesību PP un ESAO vadlīniju pārkāpumi, 17. punkts	1. pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts.		Būtisks	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: Ricībpolitika
ESRS S4-4 Cilvēktiesību problēmas un incidenti, 35. punkts	1. pielikuma 3. tabulas 14. rādītājs				Būtisks	Sociālā informācija, klienti un tiešie lietotāji: Ricībpolitika
ESRS G1-1 Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencija, 10. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 15. rādītājs				Būtisks	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Ricībpolitika
ESRS G1-1 Trauksmes cēlēju aizsardzība, 10. punkta d) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 6. rādītājs				Būtisks	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Mehānismi, kas izmantojami, lai meklētu padomu un paustu bažas
ESRS G1-4 Naudas sodi par pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem, 24. punkta a) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 17. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums		Būtisks	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Incidenti, naudas sodi un sankcijas
ESRS G1-4 Pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas standarti, 24. punkta b) apakšpunkts	1. pielikuma 3. tabulas 16. rādītājs				Būtisks	Informācija par pārvaldību, darījumdarbība: Korupcijas un kukuļošanas novēršana un atklāšana

7. Datu punkti no citiem tiesību aktiem vai ilgtspējas standartiem

Rādītāja nosaukums	Piemērotais standarts vai sistēma	Pārskata sadaļa
3. tvēruma finansētās emisijas	<i>PCAF</i> , A daļa, finansētās emisijas (2022. gada decembris). Aplūkots <i>ESRS E1-6-AR 46B</i>	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mērķi
Hipotēku portfelis ar <i>EPC</i> reitingu A vai labāku, % no kopējiem hipotēku riska darījumiem	Piemērotās metodikas, kas izriet no ES regulām 2010/31 un 2022/2453. Aplūkots <i>ESRS E1-9 AR 74B</i> <i>EPC</i> dati, kas iegūti no klientiem un vietējiem <i>EPC</i> reģistriem	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mērķi
Finansētās emisijas un oglekļintensitāte. Uzņēmumu kredītēšanas portfelis, bilances aktīvi	<i>PCAF</i> , A daļa, finansētās emisijas (2022. gada decembris); zinātniski pamatoti mērķrādītāji (<i>SBTi</i>). Aplūkots <i>ESRS E1-6-AR 46B</i> .	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mērķrādītāji un klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām – pārejas plāns
Neatmaksāto zaļo obligāciju kopsumma (gada beigās), dalīta ar (piecu gadu vidējo rādītāju) neatmaksāto obligāciju kopsummu.	Zināts, pamatojoties uz šādām ES regulām: 2020/852 un 2021/2178. Aplūkots, piemēram, <i>ESRS 2 SBM-1, E1-1</i> un <i>E5-3</i> . Vērtēšanas principi, pamatojoties uz Starptautiskās kapitāla tirgus asociācijas (<i>ICMA</i>) izstrādātajiem Zaļo obligāciju principiem (<i>GBPI</i>) (2022. gada jūnijs)	Vides informācija, klimata pārmaiņas: Mūsu ieguldījumu pārvaldības un kapitāla tirgu iniciēšanas pakalpojumu, kā arī kases darbību ietekmes uz klimatu samazināšana

8. Turpmāki notikumi

Valde 2025. gada 4. februārī apstiprināja mūsu pārejas plānu.

GLOSĀRIJS

Negatīva vai potenciāli negatīva ietekme

Attiecas uz būtisku negatīvu iznākumu, ko bieži vien ir grūti novērst vai labot un kas ietekmē individuus, kopienas un uzņēmumus attiecīgajās ekoloģiskajās, sociālajās vai ekonomiskajās sistēmās. Šī ietekme var izpausties kā labbūtības samazināšanās, ekosistēmu degradācija, klientu pieprasījuma samazināšanās, tehnoloģiskā novecošanās, piegādes ķēdes traucējumi, kredītspējas pasliktināšanās, finansēšanas ierobežojumi, regulatīvas soda naudas vai kaitējums reputācijai. Šī ietekme, kas izriet no *ESG* riska faktoriem, ir iedalīta zemā, vidējā, augstā un kritiskā līmenī, pamatojoties uz tās nopietnību, raksturu un iespējamību.

AML/CFT/CFP

Attiecas uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (*AML*), terorisma finansēšanas apkarošanas (*CFT*) un kodolieroču izplatīšanas finansēšanas apkarošanas (*CFP*) pamatprincipiem.

Aktīvu pārvaldības meitas sabiedrības

AS Luminor Pensions, Luminor Asset Management IPAS, AS Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds un *UAB Luminor Investīciju valdymas*.

Valde

AS Luminor Bank valde.

Ar oglekli saistītie aktīvi

Aktīvi, kas saistīti ar enerģētikas un komunālo pakalpojumu nozarēm saskaņā ar Pasaules nozaru klasifikācijas standartu, izņemot ūdenssaimniecības, neatkarīgās elektroenerģijas un atjaunīgās elektroenerģijas ražotāju nozares. Šajā pārskatā ar oglekļa dioksīda emisijām saistīto aktīvu riska darījumus atvasina no ERAB vides risku kartes, izmantojot darījuma partneru *NACE* kodu.

Klimata deleģētais akts

Komisijas 2021. gada 4. jūnija Deleģētā regula (ES) 2021/2139, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 papildina, ieviešot tehniskās pārbaudes kritērijus, pēc kuriem nosaka, ar kādiem nosacījumiem konkrēta saimnieciskā darbība ir uzskatāma par tādu, kas būtiski sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu vai pielāgošanos klimata pārmaiņām, un pēc kuriem nosaka, vai konkrētā saimnieciskā darbība nenodara būtisku kaitējumu kādiem citiem vides mērķiem. Palīdz noteikt, vai saimnieciskā darbība nerada būtisku kaitējumu kādam no pārējiem vides mērķiem.

IK

Interesu konflikts.

Padome

AS Luminor Bank padome.

CSRD

Direktīva par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 14. decembra Direktīva (ES) 2022/2464, ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES.

CRD iestādes

Iestādes, kas saskaņā ar Kapitāla prasību direktīvu ir juridiski definētas kā “uzņēmums, kura uzņēmējdarbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšana no plašas sabiedrības un kredītu piešķiršana uz sava rēķina”.

Deleģētais akts par informācijas izpaušanu

Komisijas 2021. gada 6. jūlija Deleģētā regula (ES) 2021/2178, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852, precizējot tās informācijas saturu un noformējumu, kas uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Direktīvas 2013/34/ES 19.a vai 29.a pants, jāatklāj par vides ziņā ilgtspējīgām saimnieciskajām darbībām, un precizējot metodoloģiju minētā informācijas atklāšanas pienākuma izpildei.

DAS

Datu aizsardzības speciālists

ESG

Vides, sociālie un pārvaldības faktori

ESG riska faktori

Vides, sociālie vai pārvaldības jautājumi, kas ar darījuma partneru, ieguldīto aktīvu, vērtību ķēdes un citu kanālu starpniecību var negatīvi ietekmēt uzņēmuma finanšu rezultātus, maksātpēju vai likviditāti. Vides riska faktori (tostarp ar klimatu saistītie) attiecas uz tiešiem un netiešiem vides faktoriem, kas var ietekmēt uzņēmumu, un tie tiek iedalīti fizisku (tostarp akūtu un hronisku) un pārejas riska faktoru kategorijās (tostarp ar politikas izmaiņām, tehnoloģijām un tirgu saistīti); sociālie riska faktori attiecas uz nelabvēlīgu seku iedarbību, ko rada apkārtējā sabiedrība un darba apstākļi; pārvaldība attiecas uz noteikumu, stratēģiju, prakses un procesu sistēmu, ar kuras palīdzību tiek vadīts un kontrolēts uzņēmums. Pārvaldības riska faktoru cēlonis ir neatbilstošas vai neefektīvas pārvaldības struktūras, stratēģijas, politika un prakse.

ERAB nozaru klasifikācija

Risku klasifikācija, pamatojoties uz ERAB Vides un sociālo risku kategorizācijas sarakstu. Šajā sarakstā ir sniegtas norādes par tipisko vides un sociālā riska līmeni, kas saistīts ar konkrētām uzņēmējdarbības aktivitātēm, lai palīdzētu novērtēt, kāds vides un sociālā riska novērtējums būtu jāveic. Zems risks – klienta saimnieciskā darbība ir saistīta ar nelieliem vides un sociālajiem riskiem un ietekmi; vidējs risks – klienta saimnieciskā darbība ir saistīta ar dažiem vides un sociālajiem riskiem un ietekmi, bet to var viegli novērst vai mazināt, izmantojot tehniski un finansiāli iespējamus pasākumus; augsts risks – klienta saimnieciskā darbība var radīt būtiskus vai ilgtermiņa vides un sociālos riskus un ietekmi. Tiem var būt nepieciešami specializētāki riska novērtējumi, un klientam var nebūt tehnisku vai finansiālu līdzekļu, lai tos pārvaldītu.

Enerģijas atribūtu sertifikāti (EAC)

Vēlamais veids, kā dokumentēt atjaunīgās enerģijas patēriņu un ziņot par to. Katrs EAC ir unikāls īpašumtiesību objekts uz 1 MWh atjaunīgās enerģijas, kas saražota un ievadīta tīklā. Mēs tos iegādājamies, lai kompensētu ar elektroenerģijas patēriņu saistītās emisijas.

EPC

Energoefektivitātes sertifikāti – ēku energoefektivitātes novērtēšanas sistēma.

ES Taksonomijas regula

ES Taksonomijas regula (Ilgtspējīgu finanšu taksonomija – Regula (ES) 2020/852) ir klasifikācijas sistēma vai satvars, kas nosaka, kuras saimnieciskās darbības ir ilgtspējīgas no vides viedokļa. Regulā ir uzskaitīti seši vides aizsardzības mērķi un noteikti kritēriji, kas jāievēro, lai tos sasniegtu, piemēram, radot zemas CO₂ emisijas. Tajā ir noteikts ES Taksonomijas pamats, izvirzot četrus galvenos nosacījumus, kuriem saimnieciskajai darbībai jāatbilst, lai to varētu kvalificēt kā vides ziņā ilgtspējīgu. Saskaņā ar Taksonomijas regulu Komisija ir izstrādājusi videi ilgtspējīgu darbību sarakstu, nosakot tehniskos izvērtēšanas kritērijus katram vides mērķim, izmantojot deleģētos un īstenošanas aktus, piemēram, Klimata deleģēto aktu. Taksonomijas regula tika publicēta Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī 2020. gada 22. jūnijā un stājās spēkā 2020. gada 12. jūlijā. Papildu informācija: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

ES Taksonomijas ziņojums

Ziņojums, ko iestāde publicē saskaņā ar ES Taksonomijas regulu, ievērojot Deleģētajā aktā par informācijas atklāšanu noteiktās veidnes. ES Taksonomijas ziņojumu sagatavošana ir obligāta lieliem sabiedriskas nozīmes uzņēmumiem.

FINREP

EBI noteikta sistēma finanšu (grāmatvedības) informācijas sniegšanai regulatoram, kas piemērojama visām Eiropas Savienības kredītiestādēm.

FSC

Mežu uzraudzības padome – organizācija, kas darbojas, lai veicinātu ilgtspējīgas mežsaimniecības praksi visā pasaulē, un nosaka meža produktu standartus, neatkarīgi apliecina, ka šie standarti ir ievēroti, un piešķir marķējumu produktiem, kas atbilst šiem standartiem.

ZAA

Zaļo aktīvu attiecība, kas saskaņā ar Taksonomijas regulu ir galvenais darbības rādītājs, kurš parāda riska darījumu, kas saistīti ar Taksonomijai atbilstīgām darbībām, īpatsvaru salīdzinājumā ar kredītiestāžu kopējiem aktīviem.

VDAR

ES Vispārīgā datu aizsardzības regula

SEG

Siltumnīcefekta gāzu emisijas – paziņotās 1. tvēruma emisijas ietver emisijas no mūsu pašu nomātajām automašīnām; 2. tvēruma emisijas ietver mūsu iepirktais elektroenerģijas un siltumenerģijas emisijas, bet 3. tvēruma emisijas ietver mūsu emisijas no darbinieku svārstmigrācijas (aprēķinātas, pamatojoties uz vidējo svārstmigrācijas attālumu, brauciena veidu un biežumu), komandējumiem ar gaisa transportu un atkritumiem (bioatkritumi, jaukts iepakojums, sadzīves atkritumi, papīrs/kartons), papīra patēriņu, un neietver emisijas no starpvalstu autobusu un vietējo taksometru braucieniem. Finansētās emisijas ir aprēķinātas, pamatojoties uz *PCAF* metodiku, kurā ir apkopoti SEG emisiju dati par dažiem lielākajiem klientiem, bet pārējo klientu emisijas ir aprēķinātas, izmantojot *PCAF* emisiju koeficientu datubāzi. Vairumā gadījumu datu kvalitāte ir novērtēta ar 4 vai 5 punktiem. Skatīt arī sadaļu "Papildu informācija par mūsu datu definīcijām un ierobežojumiem".

SEG protokols

Uzskaites standarts, kas nosaka visaptverošu globālu standartizētu sistēmu, lai mērītu un pārvaldītu SEG emisijas no privātā un publiskā sektora darbībām, vērtību ķēdēm un ietekmes mazināšanas pasākumiem. *PCAF* balstās uz SEG protokolu un nosaka standartizētu emisiju mērīšanas un ziņošanas metodi finanšu sektoram. SEG protokols iedala emisijas 1., 2. un 3. tvēruma emisijās, pamatojoties uz to avotu.

Zaļā izaugsme

Darbības, kas veicina ekonomisko izaugsmi un attīstību, vienlaikus nodrošinot, ka dabas aktīvi turpina nodrošināt resursus un vides pakalpojumus, no kuriem ir atkarīga mūsu labbūtība. ESAO (2022) Zaļā izaugsme un ilgtspējīga attīstība.

GRI

Globālā ziņošanas iniciatīva – standarts ar ilgtspēju saistītas informācijas ziņošanai. Sikāka informācija pieejama vietnē: <https://www.globalreporting.org/>.

Norādījumi par klimata pārmaiņu un vides riskiem

ECB norādījumi par uzraudzības gaidām attiecībā uz riska pārvaldību un informācijas atklāšanu, avots: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.202011finalguideonclimate-relatedandenvironmentalrisks~58213f6564.en.pdf>.

IRI

Ietekme, riski un iespējas.

KYC

"Zini savu klientu".

Līzinga meitas sabiedrības

AS *Luminor Liising*, SIA *Luminor Līzings*, UAB *Luminor Līzings*.

Izmantotais būtiskuma novērtējuma ārējā rādītāja svēruma dalījumā pa avotiem un svērumiem

35% – salīdzinošajiem rādītājiem (korporatīvajiem ziņojumiem), 30% – obligātajiem tiesību aktiem, 10% – brīvprātīgajam regulējumam, 10% – ziņām, 5% – sociālajiem medijiem un 10% – ieinteresēto personu aptauju dalībniekiem, tostarp klientiem, padomes locekļiem un darbiniekiem.

NACEkodi

Ražošanas ekonomisko darbību Eiropas standarta nomenklatūra.

NFC

Nefinanšu darījuma partneris – Eiropas Savienībā reģistrēts uzņēmums, kas nav finanšu darījuma partneris (*FC*) vai centrālais darījuma partneris (*CCP*). *CCP* ir tirgus infrastruktūra, kas mazina sistēmisko risku un uzlabo finanšu stabilitāti, nostājoties starp diviem atvasināto instrumentu līguma darījumu partneriem (t. i., darbojoties kā pircējs tirgotājam un tirgotājs riska pircējam) un tādējādi samazinot risku abiem.

NFRD

Nefinanšu informācijas atklāšanas direktīva, Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Direktīva 2014/95/ES, ar ko groza Direktīvu 2013/34/ES attiecībā uz noteiktu lielu uzņēmumu un grupu nefinanšu un daudzveidības informācijas atklāšanu, EUR-Lex – 32014L0095 – LV – EUR-Lex (europa.eu).

PCAF

Partnerība oglekļa uzskaites finanšu jomā – izmanto mūsu finansēto emisiju aprēķiniem, kas sākas ar aktīvu klasifikāciju biržā kotētajos kapitāla vērtspapīros un uzņēmumu obligācijās, projektu finansēšanā, komercsabiedrībām piešķirtajos aizdevumos un biržā nekotētajos kapitāla vērtspapīros, komerciālajos nekustamajos īpašumos un hipotekārajos aizdevumos un aizdevumos mehānisko transportlīdzekļu iegādei. Attiecībā uz komercsabiedrībām piešķirtiem aizdevumiem metodika ietver visus produktus, izņemot garantijas, un tās pamatā ir klientu līmeņa dati. Tomēr attiecībā uz citām aktīvu kategorijām aprēķinā ņem vērā vienošanās līmeni. Metodika piedāvā piecas dažādas formulas finansēto emisiju aprēķināšanai katrai aktīvu klasei, pamatojoties uz datu granularitāti un kvalitāti. Ņemot vērā datu ierobežojumus, mēs galvenokārt izmantojam 4. un 5. klasi, kas atbilst zemākajam ticamības līmenim. *PCAF* emisiju koeficientu datubāze aptver 1., 2. un 3. tvēruma augšupējās emisijas.

3. pīlārs

Risku pārvaldības un kapitāla pietiekamības ziņojums, kas publicēts mūsu tīmekļvietnē <https://luminor.ee/investors>.

SBT

Zinātniski pamatoti mērķrādītāji – veids, kā uzņēmumiem nosaka emisiju samazināšanas mērķrādītājus. *SBT* izmanto “Iejupēju” pieeju un koncentrējas uz emisiju daudzumu, kas jāsamazina, lai sasniegtu Parīzes klimata nolīguma mērķrādītājus, ierobežojot globālo sasilšanu līdz 1,5 °C.

1. tvērums

Tiešās SEG emisijas, kas aptver visas uzņēmuma tiešās SEG emisijas. Tas ietver degvielas sadedzināšanu, uzņēmuma transportlīdzekļus un fugitīvās emisijas. Šīs emisijas ir tiešās SEG emisijas, kas rodas no organizācijas īpašumā vai kontrolē esošiem avotiem, tostarp no kurināmā sadedzināšana katlos, krāsnīs, transportlīdzekļos.

2. tvērums

Ar enerģiju saistītās netiešās SEG emisijas, kas ietver netiešās SEG emisijas no iegādātās elektroenerģijas, siltumenerģijas, dzesēšanas vai tvaika patēriņa. Šīs emisijas ir uzņēmuma darbības rezultāts, bet bieži vien tās rodas ārpus uzņēmuma fiziskajām telpām (piemēram, elektroenerģijas ražošanas uzņēmumā), tāpēc 2. tvēruma emisijas tiek uzskatītas par netiešu emisiju avotu.

3. tvērums

Citas netiešās SEG emisijas un finansētās emisijas ietver citas netiešās emisijas, piemēram, iepirkto materiālu un kurināmā ieguvu un ražošanu, ar transportu saistītās darbības transportlīdzekļos, kas nav ziņotājas struktūras īpašumā vai kontrolē, ārpakalpojumu sniegšanas darbības un atkritumu apglabāšanu. Skatīt arī sadaļu “Papildu informācija par mūsu datu definīcijām un ierobežojumiem”.

Ilgtspējas jautājumi

Vides, sociālie un cilvēktiesību un pārvaldības faktori, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/2088 24. panta 2. punktā definētie ilgtspējas faktori.

Ilgospējīgi ieguldījumi

Ieguldījumu produkti, kas atbilst *SFDR* prasībām attiecībā uz ilgtspējīgiem ieguldījumiem (9. panta produkti) un ieguldījumiem, kas veicina ESG raksturlielumus (8. panta produkti), kā arī ieguldījumi zaļajās obligācijās, ieguldījumi ES Taksonomijai atbilstīgos instrumentos un sociālie ieguldījumi.

Ilgospējīga kredīvēšana

Aizdevumi ieņēmumu izmantošanai, ja finansēšanas procedūras un kritēriji ir saskaņoti ar ES Taksonomijas standartiem un/vai citām ilgtspējīga finansējuma sistēmām, piemēram, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku.

To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē Taksonomijai svarīgas nozares (Taksonomijai piederīgas)

Taksonomijai piederīgo aktīvu īpatsvars attiecībā pret attiecīgā aktīvu veida jauno aktīvu plūsmas bruto uzskaites vērtību.

To kopējo segto aktīvu īpatsvars, ar kuriem finansē Taksonomijai svarīgas nozares (Taksonomijai atbilstīgas)

Taksonomijai atbilstīgo aktīvu īpatsvars attiecībā pret attiecīgā aktīvu veida jauno aktīvu plūsmas bruto uzskaites vērtību.

Īpatsvars no kopējiem segtajiem aktīviem

Taksonomijai piederīgo aktīvu īpatsvars attiecībā pret jauno aktīvu kopējo plūsmu.

tCO₂e

Emisiju summa, ko saskaņā ar SEG protokola standartiem veido 1. tvēruma emisijas, 2. tvēruma emisijas un 3. tvēruma emisijas attiecīgajā periodā, kuras izteiktas oglekļa dioksīda ekvivalenta metriskajās tonnās.

Laika periodi

1) īstermiņa – 2025.–2027. gads; 2) vidēja termiņa – 2028.–2034. gads un 3) ilgtermiņa – 2035.–2050. gads.

ANO IAM

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības mērķi – ietver 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus, kurus izstrādāja Apvienoto Nāciju Organizācija un 2015. gadā pieņēma visas ANO dalībvalstis un kuri paredz līdz 2030. gadam izskaust galēju nabadzību, mazināt netaisnību un nevienlīdzību pasaulē, veicināt mieru un taisnīgumu, kā arī risināt klimata pārmaiņu un vides aizsardzības jautājumus.

(-) Finanšu risks, negatīva faktiskā ietekme, negatīva potenciālā ietekme.

(+) Finanšu iespēja, pozitīva faktiskā ietekme, pozitīva potenciālā ietekme.

KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

Konsolidētais peļņas vai zaudējumu pārskats

€m	Piezīmes	2023	2024
Procentu ienākumi saskaņā ar efektīvās procentu likmes metodi (a)	3	650.5	709.4
Citi tamlīdzīgie ienākumi (a)	3	89.5	92.4
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi (a)	3	-208.5	-294.1
Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi		531.5	507.7
Komisijas maksu un naudu ienākumi	4	114.8	120.6
Komisijas maksu un naudu izdevumi	4	-30.2	-31.0
Neto komisijas naudas ienākumi		84.6	89.6
Neto peļņa no finanšu posteņiem (a)	5	34.9	32.6
Citi pamatdarbības ienākumi (a)		1.0	1.5
Peļņas daļa no asociētām sabiedrībām	12	1.6	1.2
Neto citi pamatdarbības ienākumi		37.5	35.3
Pamatdarbības ienākumi kopā		653.6	632.6
Personāla izdevumi	6	-131.3	-147.4
Citi administratīvie izdevumi (a)	7	-192.6	-175.0
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	13,14	-16.8	-20.5
Peļņa (-zaudējumi) no nefinanšu aktīvu atzīšanas pārtraukšanas, neto		-3.2	-2.1
Pamatdarbības izdevumi kopā (a)		-343.9	-345.0
Peļņa pirms kredītzaudējumiem, banku nodokļiem un nodokļiem		309.7	287.6
Sagaidāmie kredītzaudējumi	11	-33.1	1.5
Banku nodokļi un noregulējuma maksa (a)	8	-33.5	-33.4
Peļņa pirms nodokļiem		243.1	255.7
Ienākuma nodokļa izdevumi (a)	21	-48.4	-53.5
Pārskata perioda peļņa		194.7	202.2
Visaptverošie ienākumi kopā		194.7	202.2

a. Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas atspoguļošanā".

Piezīmes ir finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais finanšu stāvokļa pārskats

€m	Piezīmes	2023. g. 1. janv.	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Aktīvi				
Nauda un prasības pret centrālajām bankām (a)	9	2,065.5	3,069.1	3,106.3
Prasības pret citām kredītiestādēm (a)		85.5	47.5	63.6
Parāda vērtspapīri	10	1,289.8	1,491.8	1,670.2
Aizdevumi klientiem (a)	11	10,875.3	10,502.8	10,535.4
Atvasinātie instrumenti	20	121.6	92.2	77.9
Kapitāla instrumenti		2.5	2.9	3.5
Līdzdalība asociētās sabiedrībās	12	5.7	5.5	5.9
Nemateriālie aktīvi	13	62.8	56.0	49.3
Pamatlīdzekļi	14	30.2	27.0	22.3
Nodokļa aktīvi		-	0.7	1.5
Atliktā nodokļa aktīvi (a)	21	13.8	10.0	4.9
Citi aktīvi (a)	15	205.3	187.7	182.9
Kopā		14,758.0	15,493.2	15,723.7
Saistības				
Kredītiestāžu aizdevumi un noguldījumi (a)		17.5	212.3	192.9
Klientu noguldījumi (a)	16	10,935.6	11,277.5	11,352.7
Procentu likmju riska portfeļa posteņu, kuru risks ir ierobežots, izmaiņu patiesā vērtība	20	-	6.9	6.2
Emitētie parāda vērtspapīri	17	1,813.9	1,898.7	2,238.0
Atvasinātie instrumenti	20	194.1	73.7	35.6
Nodokļu saistības (a)	21	10.0	26.6	22.3
Atliktā nodokļa saistības (a)		1.3	1.1	0.7
Nomas saistības	14	30.0	24.8	20.0
Citas saistības (a)	18	150.2	165.5	134.4
Uzkrājumi	19	22.0	28.0	34.5
Kopā		13,174.6	13,715.1	14,037.3
Akcionāru pašu kapitāls				
Akciju kapitāls		34.9	34.9	34.9
Akciju emisijas uzcenojums		1,412.2	1,412.2	1,412.2
Nesadalītā peļņa		132.7	327.5	235.7
Pārējās rezerves		3.6	3.5	3.6
Kopā		1,583.4	1,778.1	1,686.4
Kopā saistības un pašu kapitāls		14,758.0	15,493.2	15,723.7

Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

Piezīmes ir finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais pašu kapitāla izmaiņu pārskats

€m	Akciju kapitāls	Akciju emisijas uzcenojums	Nesadalītā peļņa	Pārējās rezerves	Kopā
Atlikums 2022. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	132.7	3.6	1,583.4
Pārskata perioda peļņa	-	-	194.7	-	194.7
Apvienotie ienākumi kopā	-	-	194.7	-	194.7
Dividendes	-	-	-	-	-
Citi	-	-	0.1	-0.1	0.0
Atlikums 2023. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	327.5	3.5	1,778.1
Atlikums 2023. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	327.5	3.5	1,778.1
Pārskata perioda peļņa	-	-	202.2	-	202.2
Apvienotie ienākumi kopā	-	-	202.2	-	202.2
Dividendes	-	-	-294.5	-	-294.5
Citi	-	-	0.5	0.1	0.6
Atlikums 2024. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	235.7	3.6	1,686.4

Pārējo rezervju lielāko daļu veido likumā noteiktais obligātais rezerves kapitāls, kas aprēķināts saskaņā ar Igaunijas Komerckodeksa prasībām un ko var izmantot zaudējumu segšanai. 2024. un 2023. gada 31. decembrī Luminor akciju kapitālu veidoja 12,000,000 atļautās reģistrētās parastās akcijas ar katras akcijas nominālvērtību 10 eiro, no kurām 3,491,223 bija emitētas un pilnībā apmaksātas.

2024. gadā tika izmaksātas dividendes 294.5 miljonu eiro apmērā, kas atbilst 84.35 eiro par akciju. Ņemot vērā nesadalīto peļņu un normatīvo aktu prasības, 2024. gada 31. decembrī *Luminor* bija iespēja izmaksāt dividendes 235.7 miljonu eiro apmērā (2023. gada 31. decembrī: 327.5 miljoni eiro). Atbilstošais uzņēmumu ienākuma nodoklis par šo izmaksāto summu būtu 59.5 miljoni eiro (2023. gada 31. decembrī: 59.9 miljoni eiro).

Piezīmes ir finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais naudas plūsmas pārskats

€m	Piezīmes	2023	2024
Peļņa pirms nodokļiem		243.1	255.7
Nenaudas posteņu korekcijas			
Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem	11	33.1	-1.5
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	13,14	16.8	20.5
Nefinanšu aktīvu atzīšanas pārtraukšana	13,14	3.2	2.1
Citi nenaudas posteņi		-1.6	-1.2
Procentu un tamlīdzīgi ienākumi	3	-740.0	-801.8
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi	3	208.5	294.1
Pamatdarbības aktīvu/saistību izmaiņas			
Aizdevumu klientiem pieaugums (-) / samazinājums (+)		363.7	-39.5
Parāda vērtspapīru pieaugums (-) / samazinājums (+)		-200.5	-175.6
Citu aktīvu pieaugums (-) / samazinājums (+)		83.6	36.7
Klientu noguldījumu pieaugums (+) / samazinājums (-)		313.0	74.6
Citu saistību pieaugums (+) / samazinājums (-)		145.9	-44.3
Saņemtie procenti		687.5	787.4
Samaksātie procenti		-148.0	-303.8
Samaksātais ienākuma nodoklis		-28.9	-53.9
Naudas plūsma no pamatdarbības		979.4	49.5
Samaksāts par meitas sabiedrības iegādi, atskaitot iegūto naudu	12	-0.3	-
Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu iegāde	13,14	-8.5	-12.9
Ienākumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu izslēgšanas	13,14	0.1	0.2
Saņemtās dividendes		1.8	1.3
Naudas plūsma no ieguldījumu darbības		-6.9	-11.4
Emitētie parāda vērtspapīri	17	598.5	542.8
Izpirkti vai dzēsti parāda vērtspapīri	17	-600.0	-227.0
Nomas saistību pamatsummas maksājumi		-5.5	-6.1
Izmaksātās dividendes		-	-294.5
Naudas plūsma no finansēšanas darbības		-7.0	15.2
Naudas un tās ekvivalentu neto pieaugums vai samazinājums		965.5	53.3
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā		2,151.0	3,116.6
Ārvalstu valūtas pozīciju pārvērtēšanas ietekme uz naudu un tās ekvivalentiem		0.1	0.0
Naudas un tās ekvivalentu neto pieaugums vai samazinājums		965.5	53.3
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās		3,116.6	3,169.9
Nauda un tās ekvivalenti			
Skaidra nauda	9	105.4	120.4
Neierobežots norēķinu kontu atlikums centrālajās bankās	9	2,963.7	2,985.9
Prasības pret citām kredītiestādēm ar atlikušo termiņu līdz trīs mēnešiem (a)		47.5	63.6
Kopā		3,116.6	3,169.9

Piezīmes ir finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU PIEZĪMES

1. Būtiska informācija par grāmatvedības politiku

Luminor Bank AS (kas kopā ar meitas sabiedrībām turpmāk tiks saukta par "*Luminor*") ir kredītiestāde, kuras galvenais birojs atrodas Tallinā. *Luminor* pieder *Luminor Holding* (ko pilnībā kontrolē ieguldījumu fonds *BCP VI* – ieguldījumu fonds, kuru pārvalda *Blackstone* filiāle), kas savukārt pieder konsorcijam, ko vada *Blackstone* pārvaldītie privātā kapitāla fondi (80.05%) un *DNB Bank* (19.95%). Šos konsolidētos finanšu pārskatus par gadu, kas noslēdzās 2024. gada 31. decembrī, kas sagatavoti saskaņā ar darbības turpināšanas principu, 18. martā apstiprināja *Luminor* valde, bet 25. martā – *Luminor* padome, kā arī akcionāri tos apstiprināja 2025. gada 25. martā.

FINANŠU PĀRSKATU SAGATAVOŠANAS PAMATNOSTĀDNES

Luminor konsolidētie finanšu pārskati (pārskati) ir sagatavoti saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (Standarti), kurus apstiprinājusi Eiropas Savienība. Turklāt *Luminor* ir pieņēmusi ES atvasināto 39. SGS versiju, lai ierobežotu procentu likmju risku, kas saistīts ar nenoteikta termiņa pamata noguldījumu portfeli. Pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu principu, izņemot finanšu instrumentus, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (*FVTPL*) vai pārējos apvienotajos ienākumos (*FVTOCI*), kā arī finanšu aktīvus un saistības, kas noteiktas kā posteņi, kuru riski tiek ierobežoti (*hedged items*) kvalificētās patiesās vērtības riska ierobežošanas attiecībās, kas tiek novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā ar korekcijām attiecībā uz riska ierobežošanas peļņu vai zaudējumiem. *Luminor* atsevišķajos finanšu pārskatos, kas ietverti šajos pārskatos (31. piezīme), ieguldījumi tās meitas sabiedrībās tiek uzskaitīti pašizmaksā, atskaitot vērtības samazinājumu.

Turpmāk ir sniegta informācija par būtiskām grāmatvedības uzskaites politikām un aprakstītas būtiskākās grāmatvedības aplēses un spriedumi, kas izmantoti, sagatavojot šos finanšu pārskatus. *Luminor* funkcionālā valūta un pārskata valūta ir eiro (EUR), un, ja nav norādīts citādi, visas summas tiek uzrādītas miljonos eiro ar vienu ciparu aiz komata. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti eiro pēc perioda beigās spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa.

Pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, ir stājušies spēkā vairāki jauni Standarti, esošo Standartu grozījumi un interpretācijas. Standartiem, kas stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī, nav būtiskas ietekmes uz *Luminor*. Standartu grozījumi, kas stājas spēkā attiecībā uz gada periodiem, kuri sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, ietver grozījumus 1. SGS, 16. SFPS, 7. SGS un 7. SFPS grozījumus. Šo izmaiņu piemērošanas ietekme nav būtiska. Starptautisko Grāmatvedības standartu padome ir izdevusi grozījumus spēkā esošajos starptautiskajos grāmatvedības standartos (7. SGS, 21. SGS, 1. SFPS, 7. SFPS, 9. SFPS un 10. SFPS) un jaunajā standartā 19. SFPS, kuri vēl nav stājušies spēkā. Nav paredzams, ka kāds no šiem grozījumiem būtiski ietekmēs *Luminor* finanšu pārskatus. Jaunā standarta 18. SFPS (spēkā no 2027. gada 1. janvāra) ieviešana ietekmēs pārskatu struktūru un atklāto informāciju, un šīs ietekmes nozīmīgums pašlaik tiek analizēts.

IZMAIŅAS PĀRSKATU SNIEGŠANĀ

2024. gadā tika ieviestas noteiktas izmaiņas tās konsolidētā peļņas vai zaudējumu pārskata un konsolidētā finanšu stāvokļa pārskata sniegšanas veidā, kas ietekmēja šajos konsolidētajos finanšu pārskatos iekļauto salīdzinošo finanšu informāciju par gadu, kas beidzās 2023. gada 31. decembrī. Šo izmaiņu mērķis bija uzlabot sniegtās informācijas kvalitāti un saprotamību investoriem, kā arī atspoguļot saņemtos regulatīvo iestāžu ieteikumus.

Galvenās konsolidētā peļņas vai zaudējumu pārskata atspoguļošanā ieviestās izmaiņas ir, piemēram, tas, ka noregulējuma maksas, kas iepriekš tika iekļautas postenī "Pārējie pamatdarbības izdevumi, neto", un Lietuvas banku nodoklis, kas tika norādīts postenī "Uzņēmumu ienākuma nodoklis kopā", patlaban ir norādītas jaunā pozīcijā "Banku nodokļi un noregulējuma maksa".

Noguldījumu garantiju sistēmas iemaksas tika pārceltas no posteņa "Pārējie pamatdarbības izdevumi, neto" uz posteni "Procentu un tamlīdzīgi izdevumi". Vērtspāpīrošanas maksas tika pārklassificētas no posteņa "Pārējie pamatdarbības izdevumi, neto" uz posteni "Citi administratīvie izdevumi", atstājot sadaļā "Neto pārējie pamatdarbības ienākumi" tikai pārējos pamatdarbības ienākumus un pārdēvējot šo posteni par "Citi pamatdarbības ienākumi". Pēc šīm izmaiņām postenis "Administratīvie izdevumi kopā" tika pārdēvēts par posteni "Pamatdarbības izdevumi kopā"; un procentu ienākumi no parādu vērtspapīriem amortizētajā vērtībā, kas iepriekšējos pārskata periodos bija nebūtiski un tika norādīti kā "Citi tamlīdzīgie ienākumi", ir palielinājušies un pārklassificēti kā "Procentu ienākumi saskaņā ar efektīvās procentu likmes metodi". Tāpat

atsevišķi līzings darījumi tika pārklasificēti kā aizdevumi un attiecīgie ienākumi tika pārklasificēti no "Citi tamlīdzīgie ienākumi" uz "Procentu ienākumi saskaņā ar efektīvās procentu likmes metodi".

Peļņas vai zaudējumu pārskats par 2023. gadu €m	Kā ziņots iepriekš	Izmaiņas	Pēc pārrēķina
Procentu ienākumi saskaņā ar efektīvās procentu likmes metodi	627.6	+22.9	650.5
Citi tamlīdzīgie ienākumi	112.6	-23.1	89.5
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi	-198.2	-10.3	-208.5
Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi	542.0	-10.5	531.5
Neto peļņa no patiesajā vērtībā uzskaitītiem finanšu instrumentiem	16.1	-16.1	-
Neto peļņa no darījumiem ārvalstu valūtās	18.6	-18.6	-
Neto peļņa no finanšu posteņiem	-	+34.9	34.9
Pārējie pamatdarbības izdevumi, neto	-16.7	+16.7	-
Citi pamatdarbības ienākumi	-	+1.0	1.0
Neto citi pamatdarbības ienākumi	19.6	+17.9	37.5
Citi administratīvie izdevumi	-188.6	-4.0	-192.6
Administratīvie izdevumi kopā	-339.9	+339.9	-
Pamatdarbības izdevumi kopā	-	+343.9	343.9
Peļņa pirms kredītzaudējumiem, banku nodokļiem un nodokļiem	306.3	3.4	309.7
Banku nodokļi un noregulējuma maksa	-	-33.5	-33.5
Peļņa pirms nodokļiem	273.2	-30.1	243.1
LR Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-15.8	+15.8	-
Lietuvas banku nodoklis	-30.1	+30.1	-
Citi uzņēmumu ienākuma nodokļa izdevumi	-32.6	+32.6	-
Ienākuma nodokļa izdevumi	-	-48.4	-48.4
Uzņēmumu ienākuma nodoklis kopā	-78.5	+30.1	-48.4
Pārskata perioda peļņa	194.7	0.0	194.7

Svarīgas izmaiņas, kas ieviestas konsolidētā finanšu stāvokļa sniegšanas veidā, ietver: pamatojoties uz 1. SGS prasībām, ierobežotais atlikums centrālajās un citās bankās tiek uzrādīts postenī "Citi aktīvi"; aktīvi, kas iepriekš klasificēti kā pārņemtie, tika no posteņa "Citi aktīvi" pārvietoti uz posteni "Aizdevumi klientiem", jo risks netiek pārņemts uz *Luminor*; saskaņā ar 12. SGS atliktā nodokļa saistības uzrādītas atsevišķi; vairāki kontu atlikumi tika pārvietoti no posteņiem "Kreditēstāžu aizdevumi un noguldījumi" un "Klientu noguldījumi" uz posteni "Citas saistības"; saistības, kas attiecas uz Lietuvas banku nodokli, tika pārvietotas no posteņa "Nodokļu saistības" uz posteni "Citas saistības".

Finanšu stāvokļa pārskats	2022. g. 31. dec.	Izmaiņas	2023. g. 1. jan.	2023. g. 31. dec.		
€m	Kā ziņots		Pēc pārrēķina	Kā ziņots iepriekš	Izmaiņas	Pēc pārrēķina
Aktīvi						
Nauda un prasības pret centrālajām bankām	2,178.1	-112.6	2,065.5	3,184.9	-115.8	3,069.1
Prasības pret citām kredītiestādēm	123.4	-37.9	85.5	56.2	-8.7	47.5
Aizdevumi klientiem	10,874.7	+0.6	10,875.3	10,502.6	+0.2	10,502.8
Atliktā nodokļa aktīvi	12.5	+1.3	13.8	8.9	+1.1	10.0
Citi aktīvi	55.4	+149.9	205.3	63.4	+124.3	187.7
Kopā	14,756.7	+1.3	14,758.0	15,492.1	+1.1	15,493.2

Saistības

Kreditēstāžu aizdevumi un noguldījumi	36.6	-19.1	17.5	224.3	-12.0	212.3
Klientu noguldījumi	10,947.9	-12.3	10,935.6	11,287.2	-9.7	11,277.5
Nodokļu saistības	10.0	-	10.0	35.9	-9.3	26.6
Atliktā nodokļa saistības	-	+1.3	1.3	-	+1.1	1.1
Citas saistības	118.8	+31.4	150.2	134.5	+31.0	165.5
Kopā	13,173.3	+1.3	13,174.6	13,714.0	+1.1	13,715.1

Šo izmaiņu ietekme uz naudas plūsmas pārskatu ir sekojoša:

Naudas plūsmas pārskats par 2023. gadu €m	Kā ziņots iepriekš	Izmaiņas	Pēc pārreķina
Peļņa pirms nodokļiem	273.2	-30.1	243.1
Procentu un tamlīdzīgi ienākumi	-740.2	+0.2	-740.0
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi	198.2	+10.3	208.5
Aizdevumu klientiem pieaugums (-) / samazinājums (+)	363.3	-0.4	363.7
Citu aktīvu pieaugums (-) / samazinājums (+)	84.0	+0.4	83.6
Klientu noguldījumu pieaugums (+) / samazinājums (-)	310.4	+2.6	313.0
Citu saistību pieaugums (+) / samazinājums (-)	139.2	+6.7	145.9
Saņemtie procenti	687.7	-0.2	687.5
Samaksātie procenti	-137.7	-10.3	-148.0
Samaksātais ienākuma nodoklis	-49.7	+20.8	-28.9
Naudas plūsma no pamatdarbības	979.4	0.0	979.4

KOMISIJAS NAUDAS IENĀKUMI UN IZDEVUMI

Komisijas naudas ienākumus atzīst vai nu laika gaitā, kad pakalpojumi tiek sniegti, kad klients vienlaikus saņem un patērē *Luminor* sniegto pakalpojumu nodrošinātos labumus, vai arī brīdī, kad *Luminor* īsteno savu izpildes pienākumu, parasti pēc pamatā esošā darījuma izpildes. Saņemtā vai saņemamā maksa vai komisijas nauda ir darījuma cena par pakalpojumiem, kas identificēti kā atsevišķs izpildes pienākums.

Laika gaitā atzītās maksas un komisijas naudas ietver maksas par kontu uzturēšanu, apkalpošanu un abonēšanu, portfeļa un citu aktīvu pārvaldības konsultācijām un pakalpojumiem, ieguldījumu pārvaldības un finanšu plānošanas pakalpojumiem vai maksas par kredītu apkalpošanu trešo personu vārdā (izņemot tos, uz kuriem attiecas efektīvā procentu likme). Mainīgās maksas tiek atzītas tikai tādā apmērā, kādā vadība nosaka, ka ir ļoti ticams, ka nenotiks nozīmīga apvērse. Maksas un komisijas naudas, kas atzītas noteiktā brīdī, ietver maksu par ārvalstu valūtas pārdošanas vai pirkšanas organizēšanu klienta vārdā, maksājumu darījumu apstrādi, naudas norēķiniem, iekasēšanu vai skaidras naudas izmaksu un citas komisijas maksas. Maksas un komisijas naudas izdevumus atzīst pakalpojuma saņemšanas brīdī (pēc uzkrāšanas principa) un tad, kad ir radušās saistības.

PAGaidu BANKU NODOKĻI

No 2024. gada janvāra Latvijas valdība ar grozījumiem Latvijas Patērētāju tiesību aizsardzības likumā ieviesa pagaidu nodevu kreditēšanas pakalpojumu sniedzējiem. Šī nodeva tika uzlikta kreditēšanas pakalpojumu sniedzējiem 2% apmērā gadā no to kopējā hipotekāro kredītu portfeļa 2023. gada 31. oktobrī. Visu 2024. gadu nodeva bija spēkā, maksājama 0.5% likmes apmērā par ceturksni. 2024. gada ceturtajā ceturksnī Latvija ieviesa otru pagaidu banku nodokli. Nodokli iekasēs trīs gadus, sākot no 2025. gada, ar likmi 60% no neto procentu ienākumiem, kas par vairāk nekā 50% pārsniedz vidējos gada neto procentu ienākumus 2018.–2022. finanšu gadā. Ar nodokli apliekamo ienākumu summa varētu tikt samazināta, ja tiks panākts konkrēts kreditēšanas izaugsmes rādītājs.

Izdevumi par abām iemaksām ir uzskaitīti saskaņā ar 37. SGS / 21. SFPIK.

Lietuva līdz 2025. gada decembrim pagarināja 2023. gadā ieviesto pagaidu nodokli atsevišķiem tās jurisdikcijā gūtajiem banku ienākumiem. Nodokļa likme ir 60% no neto procentu ienākumiem, kas gan 2023., gan 2024., gan 2025. gadā gūti no aizdevumiem, kuri izsniegti klientiem līdz 2022. gada 31. decembrim, ja gūtie neto procentu ienākumi par vairāk nekā 50% pārsniedz iepriekšējo

četrus finanšu gadu vidējos neto procentu ienākumus. Sākotnēji nodoklis tika uzskaitīts kā uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar 12. SGS, bet grāmatvedības politika tika mainīta, ņemot vērā Lietuvas FSA viedokli, un, sākot ar 2024. gadu, izdevumi par šo iemaksu tiek uzskaitīti saskaņā ar 37. SGS / 21. SFPIK. Sk. arī "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

NAUDA UN PRASĪBAS PRET CENTRĀLAJĀM BANKĀM

Naudas plūsmas pārskatos nauda un tās ekvivalenti ietver skaidras naudas atlikumus, neierobežotus atlikumus, kas pienākas no centrālajām bankām, un summas, kuras pienākas no citām kredītiestādēm un kuru sākotnējais termiņš ir īsāks par 3 mēnešiem, un kuru vērtības izmaiņu risks ir nenozīmīgs, bet neietver obligāto naudas atlikumu centrālajās bankās, kas ir obligāto rezervju bezprocentu noguldījumi, kuri nav pieejami *Luminor* ikdienas darbības finansēšanai.

SINTĒTISKĀ VĒRTSPAPĪROŠANA

Aizdevumi, kuriem tiek veikta sintētiskā vērtspapīrošana, tiek uzrādīti bilancē, un kredīta aizsardzība tiek nodrošināta, iegādājoties garantijas. Uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās tiek aprēķināti, neņemot vērā iegādāto garantijas nodrošinājumu. Tiesības uz garantiju atlīdzību tiek atzītas kā aktīvs un atspoguļotas citos neto finanšu ienākumos, tiklīdz ir pilnīgi skaidrs, ka garantiju atlīdzība tiks saņemta par kvalificēto zaudējumu summām. Ar garantijām saistītās maksas tiek uzskaitītas kā citi administratīvie izdevumi.

PAMATLĪDZEKĻI UN NEMATERIĀLIE AKTĪVI, NOMNIEKA LĪGUMU UZSKAITE

Materiālos aktīvus uzskaita iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās. Iekārtu nolietojums ir 20–33% gadā, bet īpašuma: 1–2% gadā. Īpašumu nomai *Luminor* par diskonta likmi izmanto pašu finansējuma izmaksas. Citiem aktīviem *Luminor* kā diskonta likmi izmanto nomā ietverto procentu likmi. Maksājumi, kas saistīti ar nomu, kuras termiņš nepārsniedz 12 mēnešus, vai kuras aktīvu vērtība ir mazāka par 5 tūkstošiem eiro, tiek atzīti pēc lineārā principa kā izdevumi peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Nemateriālie aktīvi tiek uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un zaudējumus no vērtības samazināšanās, un amortizēti 3–5 gadu laikā.

NEMATERIĀLĀS VĒRTĪBAS SAMAZINĀŠANĀS

Pārbaudes par to, vai nemateriālo aktīvu vērtība nav samazinājusies, *Luminor* veic katru gadu vai biežāk, ja tiek konstatētas vērtības samazinājuma pazīmes. 2023. un 2024. gadam naudu ienesošo vienību atgūstamā vērtība tika noteikta, pamatojoties uz lietošanas vērtības aprēķiniem, kuros bija nepieciešams izdarīt pieņēmumus. Aprēķinos izmantota diskontētās naudas plūsmas metode, kas aptver desmit gadu periodu. Prognozes periodiem pēc desmit gadiem tiek veiktas, izmantojot aplēstos nozares izaugsmes rādītājus, kas piemērojami naudu ienesošajai vienībai.

RISKA IEROBEŽOŠANAS UZSKAITE

Sākot riska ierobežošanas attiecības, *Luminor* norāda un dokumentē riska ierobežošanas attiecības, kurām vēlas piemērot riska ierobežošanas uzskaiti, kā arī risku vadības mērķi un stratēģiju riska ierobežošanas veikšanai. Dokumentācija ietver riska ierobežošanas instrumenta identificēšanu, nodrošināto posteni, ierobežotā riska veidu un to, kā *Luminor* novērtēs, vai riska ierobežošanas attiecības atbilst riska ierobežošanas efektivitātes prasībām (ieskaitot riska ierobežošanas neefektivitātes cēloņu analīzi un to, kā tiek noteikts riska ierobežošanas koeficients).

Riska ierobežošanas attiecības ir uzskatāmas par riska ierobežošanas uzskaiti, ja tās atbilst visām šīm efektivitātes prasībām: starp posteni, kura riski tiek ierobežoti, un riska ierobežošanas instrumentu pastāv ekonomiska saikne; kredītriska ietekme nedominē pār vērtības izmaiņām, kuras izriet no minētās ekonomiskās saiknes, un riska ierobežošanas attiecību riska ierobežošanas koeficients ir vienāds ar attiecību, ko veido posteņa, kā riski tiek ierobežoti, daudzums, kuram *Luminor* faktiski ierobežo risku, un riska ierobežošanas instrumenta daudzums, kuru *Luminor* faktiski izmanto, lai ierobežotu risku šā posteņa minētajam daudzumam.

Emitēto parāda vērtspapīru patiesās vērtības riska ierobežošanas instrumentiem *Luminor* piemēro riska ierobežošanas uzskaiti saskaņā ar 9. SFPS "Finanšu instrumenti", un daļai no klientu noguldījumiem *Luminor* piemēro riska ierobežošanas uzskaiti saskaņā ar 39. SGS ES atvasināto versiju. *Luminor* veic procentu likmju mijmaiņas darījumus, lai nodrošinātu pret risku savus emitētos parāda vērtspapīrus un daļu no noguldījumu portfeļa, un piemēro patiesās vērtības riska ierobežošanu. Patiesās vērtības izmaiņas uzrāda peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī "Neto peļņa (-zaudējumi) no finanšu posteņiem". Procentu ienākumi un izdevumi no finanšu instrumentiem (riska ierobežošanas postenis) tiek uzrādīti kā "Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi". Pret risku nodrošināto emitēto parāda vērtspapīru patiesās vērtības izmaiņas, kas attiecināmas uz ierobežoto risku,

tiek atzītas kā finanšu saistību bilances vērtības palielinājums vai samazinājums un uzrādītas peļņas un zaudējumu aprēķinā postenī "Neto peļņa (-zaudējumi) no finanšu posteņiem".

Klientu noguldījumu riska ierobežošanai izmantoto atvasināto finanšu instrumentu uzskaites vērtība tiek iekļauta finanšu stāvokļa pārskata postenī "Atvasinātie instrumenti" aktīvu vai pasīvu pusē atkarībā no instrumentu patiesās vērtības, savukārt portfeļa riska ierobežošanas efekts tiek atzīts finanšu stāvokļa pārskata postenī "Procentu likmju riska portfeļa posteņu, kuru risks ir ierobežots, izmaiņu patiesā vērtība" pasīvu pusē, kas atbilst noteikto klientu noguldījumu, kas diskontēti pēc tirgus procentu likmēm, patiesās vērtības izmaiņām.

UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Igaunijā kredītiestāžu ceturkšņa peļņa tiek aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa nodokli 14% apmērā. Ceturkšņa peļņu var samazināt par 19 iepriekšējo ceturkšņu zaudējumiem. Ceturkšņa uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumus var samazināt ar uzņēmumu ienākuma nodokļa saistībām, kas rodas no peļņas sadales, piemērojot 20% likmi. Ja dividendes netiek izmaksātas, ceturkšņa uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumi netiek atmaksāti. Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas jāmaksā no ceturkšņa peļņas, tiek atzīts kā pārskata perioda ienākuma nodokļa izdevumi. Atliktā nodokļa aktīvs (un atliktā nodokļa ienākums) par ceturkšņa zaudējumiem tiek atzīts tikai tad, ja ir ticams, ka turpmākajos 19 ceturkšņos būs pieejama ar nodokli apliekamā peļņa, lai šos zaudējumus izmantotu. Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas rodas no dividenžu izmaksas, tiek uzskaitīts kā izdevumi periodā, kad tiek deklarētas dividendes, neatkarīgi no faktiskā izmaksas datuma vai perioda, par kuru dividendes izmaksātas.

No 2024. gada 1. janvāra Latvija ievieša ikgadēju obligāto uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu kredītiestādēm un patērīga kredītu pakalpojumu sniedzējiem, piemērojot 20% likmi no iepriekšējā gada peļņas pēc nodokļu nomaksas. Pirmais maksājums 2024. gadā tika veikts, pamatojoties uz 2023. gada peļņu. Maksājumi tiks samazināti par nodokļu summu, kas samaksāta par taksācijas gadā jau sadalīto peļņu. 2024. gadā tika izveidoti uzkrājumi uzņēmumu ienākuma nodokļa obligātajai piemaksai. Iepriekš uzņēmumu ienākuma nodoklis Latvijā tika piemērots peļņas sadalei vai nosacīti sadalītajai peļņai 20% apmērā no bruto summas. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par sadalīto peļņu tika atzīts brīdī, kad *Luminor* akcionāri pieņēma lēmumu par peļņas sadali. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek atzīts kā izdevumi peļņas un zaudējumu aprēķinā tajā pārskata periodā, kad tiek aprēķinātas dividendes vai nosacītās dividendes, savukārt pārējiem nosacīti sadalītās peļņas objektiem – brīdī, kad izdevumi radušies pārskata periodā.

Lietuvā uzņēmumu ienākuma nodokļa standarta likme ir 15%. Kredītiestāžu peļņai, kas pārsniedz 2 miljonus eiro, ienākuma nodokļa likme ir 20%. Izdevumi, kas saistīti ar nodokļu maksām un ir iekļauti šajos finanšu pārskatos, tiek balstīti uz *Luminor* veiktajiem aprēķiniem saskaņā ar Lietuvas nodokļu likumdošanu.

IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Luminor noslēdz ārpusbilances finanšu instrumentus, kas sastāv no saistībām sniegt aizdevumus, tostarp faktoringu, garantijām un finanšu (aizdevuma atmaksas) garantijām un akreditīviem. Šie finanšu instrumenti tiek atspoguļoti finanšu pārskatos resursu piešķiršanas brīdī vai kad tiek saņemtas vai izmaksātas attiecīgās komisijas maksas. Visi šie posteņi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā, ko parasti apliecina līguma summa. Šīs summas tiek amortizētas, izmantojot lineāro metodi līguma darbības laikā. Katrā bilances datumā izsniegtās finanšu garantijas tiek novērtētas pēc lielākās summas neamortizētajā atlikumā pēc sākotnējās atzīšanas vai sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) summas, kas aprēķināta saskaņā ar 9. SFPS.

DARBĪBAS ("KLIENTU") SEGMENTU SNIEGUMA NOVĒRTĒŠANA

Privātpersonu apkalpošanas un korporatīvo klientu apkalpošanas segmenta (ieskaitot *Maksekeskus*) darbības rezultātus atsevišķi uzrauga *Luminor* galvenais lēmumu pieņēmējs – valde. Citu darbības segmentu rezultāti tiek iekļauti segmentā "Citi". Segmenta rezultātus veido ienākumi no šī konkrētā segmenta klientiem un izdevumi atbilstoši klienta piederībai, kā arī klientu līmenī neregistrētie ienākumi un izdevumi, kas tiek sadalīti starp darbības segmentiem, izmantojot iekšēji apstiprinātas attiecināšanas metodes. Pamatdarbības izdevumu sadalīšana pa segmentiem un produktiem tiek veikta, ievērojot uz aktivitātēm balstītu izmaksu pārdales metodi (*activity-based costing*). Tikai tie aktīvi un saistības, kas attiecas uz attiecīgajā darbības segmentā ietilpstošu klientu, tiek norādīti pie atbilstošajiem segmentiem. Aizdevumi un noguldījumi tiek uzrādīti neto uzskaites vērtībā, ieskaitot uzkrātos procentus un atskaitot kredītu vērtības samazināšanos. Uzkrājumi zaudējumiem no aizdevumu vērtības samazināšanās tiek uzraudzīti katram segmentam atsevišķi. Sk. 27. piezīmi "Klientu segmenti".

BŪTISKAS GRĀMATVEDĪBAS APLĒSES UN PIEŅĒMUMI

Finanšu instrumentu patiesā vērtība

Luminor aktīvu un saistību daļas uzskaites vērtība ir pamatots to patiesās vērtības aptuvenais novērtējums.

Metodoloģija finanšu instrumentu patiesās vērtības noteikšanai:

Līmenis	Apraksts
---------	----------

1	Nekoriģētas kotētas cenas aktīvos tirgos identiskiem aktīviem vai saistībām
2	Novērojamie ievades dati, izņemot 1. līmenī iekļautās kotētas cenas, ir novērojami attiecībā uz aktīvu vai saistībām.
3	Nenovērojami ievades dati aktīvam vai saistībām

Sk. arī 24. piezīmi "Finanšu instrumentu patiesā vērtība".

Patiesās vērtības aplēšanai izmantotās metodes un pieņēmumi

Instruments	Patiesās vērtības aplēšanai izmantotās metodes un pieņēmumi
Nauda un atlikums centrālajās bankās	Uzskaites vērtība
Kreditīestāžu aizdevumi un noguldījumi	Uzskaites vērtība
Aizdevumi klientiem	Nākotnes naudas plūsmas diskontētas, izmantojot <i>EURIBOR</i> bāzes likmes liknes un pārskata ceturkšņa vidējo jaunizsniegto aizdevumu uzcenojumu. Hipotekārajiem kredītiem bāzes likmes liknei pievieno vidējo jaunizsniegto hipotekāro kredītu uzcenojumu pārskata ceturksnī.
Parāda vērtspapīri	Baltijas valstīs emitētu vērtspapīru kotācijas no Baltijas tirgus veidotājiem. Ja vērtspapīri emitēti ārpus Baltijas valstīm vai nav pieejamas kotācijas no vietējiem tirgiem, vai arī kotācijas ir acīmredzami nepareizas vai mākslīgas, – tirgus dati.
Kapitāla instrumenti	Ja akcijas kotētas Baltijas biržā – Baltijas tirgus līderu kotācijas. Citām biržā kotētām akcijām – tirgus dati. Attiecībā uz biržā nekotētu sabiedrību akcijām, kurām nepastāv aktīvs tirgus, – visa pieejamā uzticamā publiskā informācija par pēdējiem darījumiem vai dividendu diskonta modeli.
Procentus nesoši finanšu instrumenti	Diskontētās naudas plūsmas, izmantojot procentu likmes, kas noteiktas posteņiem ar līdzīgām īpašībām.
Atvasinātie instrumenti	Tirgus dati
Saistības pret kredītiestādēm	Uzskaites vērtība
Klientu noguldījumi	Termiņnoguldījumu nākotnes naudas plūsmas diskontētas, izmantojot <i>EURIBOR</i> bāzes likmes liknes.
Emitētie parāda vērtspapīri	Tirgus dati

Finanšu instrumentu vērtības samazināšanās

Luminor sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) aprēķini ir sarežģītu modeļu rezultāts, kas balstās uz vairākiem pieņēmumiem attiecībā uz dažādo mainīgo parametru klāstu un to savstarpējo atkarību. SKZ modeļu ietvaros izdarītie grāmatvedības spriedumi un aplēses ir aprakstītas 2. piezīmē "Risku vadības pamatprincipi".

2. Risku vadības pamatprincipi

Luminor risku vadības politika līdzsvaro ieguvumu no riska uzņemšanās, lai gūtu ienākumus, un zaudējumu rašanās risku. *Luminor* nodrošina, ka visi būtiskie riski tiek identificēti, novērtēti, adresēti, uzraudzīti, kontrolēti un ziņoti. *Luminor* Risku struktūrvienība ir neatkarīga funkcija, kuras uzdevums kopā ar Atbilstības struktūrvienību ir nodrošināt, ka *Luminor* ir atbilstoša risku vadības sistēma, un pārbaudīt, vai *Luminor* struktūrvienības darbojas saskaņā ar šo sistēmu. Risku vadība ir organizēta tā, lai izvairītos no jebkādiem iespējamiem interešu konfliktiem vai arī, lai tie tiktu eskalēti gadījumā, ja tie izveidotos.

KREDĪTRISKS

Kredītrisks ir definēts kā risks, ka parādnieks vai darījuma partneris nespēs pildīt savas saistības daļēji vai pilnībā. Kredītriska darījumi galvenokārt izriet no kredītēšanas darījumiem, tajā skaitā no iespējamām saistībām, un no parāda vērtspapīru iegādes. Maksimālā *Luminor* kredītriska ekspozīcija ir aprakstīta 23. piezīmē.

Luminor kredītriska pārvaldības principi ir izklāstīti *Luminor* kredītpolitikā. Šo principu piemērošanu un lēmumu pieņemšanas procesus reglamentē attiecīgie iekšējie noteikumi. *Luminor* galvenais mērķis kredītēšanas jomā ir tas, ka kredītportfeļa kvalitātei un sastāvam ir jānodrošina īstermiņa un ilgtermiņa ienesīgums, saglabājot zemu līdz vidēju riska profilu. Kredītpējas novērtējuma pamatā ir klienta spēja un vēlme pildīt savas līgumsaistības. Kredīta maksājumiem paredzētajām naudas plūsmām, ko rada klienta darbība, ir jābūt izskaidrojamām un ilgtspējīgām.

2024. gadā lēmumus par kredītiem pieņēma kredītu komitejas vienbalsīgi un privātpersonas saskaņā ar lēmumu pieņemšanas pilnvarām, pamatojoties uz viņu kompetences līmeni. Lai uzraudzītu portfela sastāvu, apzinātu kredītriska līmeni un tā attīstību, kā arī varētu vajadzības gadījumā veikt korigējošas darbības, tiek sagatavoti regulāri ziņojumi *Luminor* pārvaldes institūcijām.

Kredītriska novērtēšana

Aizdevumi klientiem

Kredītrisks tiek pārvaldīts, veicot klienta analīzi pirms kredīta piešķiršanas un uzraugot klientu pēc kredīta izsniegšanas. Kredītrisku *Luminor* novērtē, izmantojot reitinga modeļus, kuru ietvaros tiek aplēsta saistību neizpildes varbūtība (*PD*), zaudējumi saistību neizpildes gadījumā (*LGD*) un riska darījuma apmērs saistību neizpildes gadījumā (*EAD*).

Lai novērtētu darījuma partnera saistību neizpildes risku, tiek izmantoti reitinga modeļi, kas novērtē *PD* un riska pakāpi. Novērtējumu veic ar klientu segmenta/produkta specifisku reitinga modeļu palīdzību, ko piemēro sešām viendabīgām klientu grupām: privātpersonas; īpaši lielle uzņēmumi; lielle uzņēmumi; mazie un vidējie uzņēmumi; mikrouzņēmumi; juridisko personu nekustamā īpašuma projekti. Visi privātpersonu segmenta klientiem piešķirtie kredīti tiek pārklasificēti, izmantojot šos reitinga modeļus katru reizi, kad tiek atjaunotas saistības. Attiecībā uz tiem kredītiem, kur reitingu noteikšanas process ir vairāk automatizēts, riska novērtējumi tiek pārskatīti reizi ceturksnī. Lielākiem korporatīvajiem klientiem piešķirtie reitingi tiek pārskatīti vismaz reizi gadā.

Luminor iekšējo reitingu skala attiecībā uz klientiem un tai atbilstošā indikatīva ārējo reitingu skala

Riska līmenis	Riska pakāpe	Saistību neizpildes iespējamība	<i>Fitch, Standard & Poor's</i>	<i>Moody's</i>
Zems risks	No 1 līdz 4	<0.75%	No AAA līdz BB+	No Aaa līdz Ba1
Vidējs risks	No 5 līdz 7	No 0.75% līdz 3%	No BB līdz BB-	No Ba2 līdz Ba3
Augsts risks	No 8 līdz 10	>3%	No B+ līdz C	No B1 līdz Ca
Saistību neizpilde	11 un 12	100%	D	C

Saistību neizpildes varbūtības (*PD*) modeļos tiek izmantota gan iekšēja, gan ārēja informācija. Iekšējā informācija ietver informāciju par kavējumiem, konta uzvedību un aizdevuma struktūru, savukārt ārējie dati ietver sociāli demogrāfiskus aspektus, maksājumu kavējumus, finanses un parādu slogu. Saistību neizpildes zaudējumu (*LGD*) modeļi ir balstīti uz vēsturiski realizētajiem zaudējumiem attiecībā uz dažādiem nodrošinājumiem, klientu segmentiem un kredītu veidiem. Riska darījuma apmēra saistību neizpildes gadījumā (*EAD*) modeļi nosaka riska darījuma apmēru, iestājoties saistību neizpildei, un ir segmentēti pēc klientu veidiem un kredītu grupām.

Iekšējo modeļu rezultātus izmanto ne tikai lēmumu pieņemšanai, bet arī kredītu cenošanai, kredītportfeļa kvalitātes uzraudzībai un riska ziņošanai, kā arī ekonomiskā kapitāla (riskā koriģēts kapitāls (*RAC*)) aprēķiniem, lēmumu pieņemšanai par kapitāla sadalījumu un stresa testēšanai. Gadījumos, kad aizdevums tiek piešķirts lielajam uzņēmumam, riska koriģētā atdeve uz riska koriģēto kapitālu (*RAROC*) tiek aprēķināta, to nosakot gan atsevišķā aizdevuma, gan klienta līmenī. Tie paši cenošanas principi, pamatojoties uz *RAC*, un ienesīguma noteikšanas principi, pamatojoties uz *RAROC*, ar standartizētu cenošanas rīku vai noteikumu palīdzību tiek piemēroti arī citiem kredītportfeļa segmentiem.

Luminor veic *ESG* riska novērtējumu kā daļu no klienta kredīspējas novērtējuma. Novērtējuma apmērs ir atkarīgs no identificētajiem *ESG* riskiem. Ja *ESG* riski ir augsti, riska darījumiem, kas pārsniedz noteiktu summu, klienta riska pakāpe tiek koriģēta par vienu pakāpi, kas ietekmē saistību neizpildes varbūtību. 2024. gadā riska pakāpe vairākiem korporatīvajiem klientiem tika mainīta, tomēr visi tie joprojām bija klasificēti 1. pakāpē, un tādējādi ietekme uz SKZ nebija būtiska. Zaļās finansēšanas aktivitātes nav būtiski ietekmējušas SKZ. Citiem riska darījumiem tiek novērtēta to riska mazināšanas spēja.

Prasības pret citām kredītiestādēm

Banku un finanšu institūciju darījumu partneru risks tiek pārvaldīts, nosakot risku limitus investīciju kategorijas riska pakāpes darījumu partneriem un pēc tam uzraugot šos darījumu partnerus. Ja attiecīgajā valstī nepastāv investīciju kategorijas riska pakāpes darījumu partneris, tiek izvēlēti labākie pieejamie darījumu partneri šajā valstī. Visas korespondentbankas ir klasificētas pēc riska pakāpēm un ir noteikti riska limiti. Banku un valstu riska pakāpe un saistību neizpildes varbūtība (*PD*) ir balstīta galvenokārt uz atzītu ārēju kredītreitingu aģentūru riska klasifikācijām. Ja darījumu partnera ārējais reitings nav pieejams, *Luminor* nosaka savu iekšējo reitingu, pamatojoties uz makroekonomisku faktoru analīzi, paša darījumu partnera maksātspēju un likviditāti, kvalitatīviem rādītājiem. Reizi ceturksnī tiek uzraudzīti visi darījumu partneri un valstis, un noteiktie limiti tiek pārskatīti vismaz reizi gadā.

Parāda vērtspapīri

Luminor iegulda parāda vērtspapīros bankas portfeli un tirdzniecības portfeli. Parāda vērtspapīri bankas portfeli parasti tiek turēti līdz termiņa beigām un tiek klasificēti kā instrumenti, kas tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, *FVTPL* (sākotnēji klasificēti vai obligāti klasificēti), vai *FVTOCI*/atkarībā no komercdarbības modeļa vai citiem kritērijiem, ko nosaka 9. SFPS. Parāda vērtspapīri tirdzniecības portfeli, kas klasificēti kā turēti tirdzniecībai, tiek izmantoti, lai nodrošinātu sekundārā tirgus likviditāti.

Kreditriskā limitu kontrole un mazināšanas politika

Koncentrācijas risks

Koncentrācijas risku *Luminor* pārvalda, ierobežojot riska darījumus ar nozarēm un klientiem. Kreditēšanas apmērs atsevišķās nozarēs galvenokārt ir ierobežots līdz 20% no kopējās juridiskām personām izsniegto kredītu summas, izņemot nekustamo īpašumu (30%) un būvniecību (10%). *Luminor* ir noteikusi sava ekonomiskā kapitāla patēriņa ierobežojumu 10 lielākajām savstarpēji saistītu klientu grupām līdz 50 miljoniem eiro, un ir noteikts koncentrācijas limits ar vienu savstarpēji saistītu klientu grupu (izņemot valsts un pašvaldību risku) 180 miljonu eiro apmērā.

Nodrošinājums

Luminor mazina kredītrisku, izmantojot nodrošinājumu. Nodrošinājums parasti tiek pieprasīts, izsniedzot ilgtermiņa finansējumu un aizdevumus juridiskām personām. Patēriņa kredīti (tostarp kredītkaršu limiti) privātpersonām parasti tiek izsniegti bez nodrošinājuma. Aizdevumu klientiem sākotnējās atzīšanas brīdī tiek noteikta nodrošinājuma patiesā vērtība. Nekustamajam īpašumam izmanto ārējo vērtētāju noteikto tirgus vērtību vai iegādes vērtību atkarībā no tā, kura no tām ir zemāka. Balances vērtību parasti izmanto kustamai mantai. Nodrošinājuma vērtība tiek uzraudzīta un periodiski pārskatīta. Regulāri tiek veikta dzīvojamo nekustamo īpašumu statistiskā pārvērtēšana, pielietojot atbilstošus indeksus. Pēc līzinga darījuma sākotnējās atzīšanas iznomāto aktīvu tirgus vērtība tiek koriģēta ar kustamā īpašuma nolietojumu. Aprēķinot nodrošinājuma realizācijas vērtību, tiek piemērots diskonts, kura apmērs ir atkarīgs no dažādiem faktoriem, tostarp nodrošinājuma veida un paredzamā realizācijas termiņa.

Atvasinātie instrumenti

Luminor darījumu partneru kredītrisks atspoguļo potenciālos zaudējumus, kas rastos, lai aizstātu atvasināto finanšu instrumentu līgumus, ja darījumu partneri nepilda savas saistības. *Luminor* novērtē darījumu partneru kredīspēju saistībā ar atvasināto instrumentu riska darījumiem, lai kontrolētu uzņemtā kredītriska līmeni. Darījumu partnera kredītrisks galvenokārt tiek pārvaldīts, izmantojot riska darījumu limitus un veicot nodrošinājumu un vērtējumu patiesās vērtības korekcijas. Atvasinātos

finanšu instrumentus sākotnēji atzīst un turpmāk uzskaita to patiesajā vērtībā, ko koriģē katru mēnesi, bet kredītriska darījumu limitus un nodrošinājumu uzrauga un maina katru dienu.

Ar kredītiem saistītas apņemšanās

Apņemšanās izsniegt aizdevumu parasti tiek nodrošinātas ar līdzekļiem *Luminor* kontā, pamatlīdzekļiem vai citu nodrošinājumu.

Kredītu vērtības samazināšanās politika

Principi

Luminor atzīst kredītzaudējumus saskaņā ar 9. SFPS prasībām, piemērojot uz nākotni vērstu sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) pieeju. Aizdevumus un citus kredīta instrumentus *Luminor* klasificē vienā no trim pakāpēm:

Posms	Finanšu instrumenta statuss	SKZ periods	Summa, par kuru aprēķina procentus
1	Nav būtiska kredītriska pieauguma kopš sākotnējās atzīšanas vai zems kredītrisks	12 mēneši	Bruto uzskaites vērtība
2	Ir būtisks kredītriska pieaugums kopš sākotnējās atzīšanas, bet nav kredītvērtības samazinājuma	Dzīves ciklā	Bruto uzskaites vērtība
3	Kredītvērtības samazinājums	Dzīves ciklā	Bruto uzskaites vērtība, atskaitot uzkrājumus kredītzaudējumiem

Luminor sagaidāmo kredītzaudējumu aprēķini ir balstīti uz vairākiem pieņēmumiem attiecībā uz dažādo mainīgo parametru klāstu un to savstarpējo atkarību. Tie ir šādi:

- būtiska kredītriska palielinājuma kritēriju novērtēšana un kredītu iekļaušana 1. vai 2. pakāpē;
- saistību neizpildes kritēriju identificēšana un aizdevumu pārcelšana uz 3. pakāpi;
- informācija par pārskatītiem kredītiem un klientiem, kuri iekļauti pastiprinātas uzraudzības sarakstā;
- uzskaites interpretācija un modelēšanas pieņēmumi, kas tiek izmantoti, lai veidotu SKZ aprēķināšanas modeli, tai skaitā dažādas formulas un ievaddati;
- sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) modeļa galveno parametru modelēšana un aprēķināšana, tostarp saistību neizpildes varbūtība (*PD*), zaudējumi saistību neizpildes gadījumā (*LGD*) un riska darījuma apmērs saistību neizpildes gadījumā (*EAD*);
- makroekonomisko rādītāju noteikšana un uz nākotni vērstas informācijas iekļaušana sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) modelī;
- iepriekš minēto rādītāju novērtēšana attiecībā uz nākotnes periodiem ar trīs dažādiem scenārijiem (bāzes, optimistiskais un pesimistiskais), kā arī šo scenāriju iestāšanās varbūtības noteikšana;
- individuālo sagaidāmo kredītzaudējumu novērtēšana 3. pakāpē iekļautajiem aktīviem saskaņā ar bāzes scenāriju un riska scenāriju, kā arī šo scenāriju iestāšanās varbūtības noteikšana;
- kolektīvās novērtēšanas principu noteikšana 3. pakāpē iekļautajiem individuāli nebūtiskajiem aktīviem;
- SKZ modeļu vadības korekcijas nepieciešamības novērtēšana un korekcijas apmēra noteikšana.

2024. gada ceturtajā ceturksnī tika pilnveidots izmantotais sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ) modelis. Uzlabojumi ietvēra modeļa parametrizācijas izmaiņas un makroekonomiskā modeļa pārstrādi. Šo izmaiņu rezultātā notika būtiska riska darījumu migrācija no 2. pakāpes uz 1. pakāpi, lai gan kopējās SKZ izmaiņas nebija būtiskas. Tika pārtraukta SKZ modelī 2023. gada otrajā ceturksnī iekļautā pagaidu kolektīvi nosakāma būtiskas kredītriska palielināšanās (*SICR*) rādītāja piemērošana riska darījumiem ar komerciālo nekustamo īpašumu, kas ir jutīgi pret procentu likmju pieaugumu. Šo izmaiņu rezultātā kolektīvo uzkrājumu samazinājums bija nebūtisks. Ietekmētie riska darījumi tiek pārskatīti, pamatojoties uz regulārajiem kolektīvajiem *SICR* rādītājiem, un, ja nepieciešams, tie tiek pārklassificēti uz 2. pakāpi.

Cik vien iespējams, *Luminor* cenšas pārstrukturēt aizdevumus, nevis pārņemt ķīlu. Tas galvenokārt ietver aizņēmēja maksājumu grafika pielāgošanu tā, lai tas atbilstu viņa finansiālajām iespējām, piemēram, uz laiku samazinot pamatsummas maksājumus vai pagarinot maksājumu termiņus, un vienošanos par jauniem aizdevuma nosacījumiem. Kad jaunie noteikumi ir pārrunāti un par tiem ir panākta vienošanās, aizdevums vairs netiek uzskatīts par ienākumus nenesošu, ja vien aizņēmējs ievēro jaunus noteikumus un nosacījumus. Šādi aizdevumi tiek nepārtraukti uzraudzīti, lai nodrošinātu, ka tiek izpildīti visi kritēriji un ka nākotnē paredzētie maksājumi varētu tikt izpildīti, kā arī procentu un komisijas ienākumi tiek uzkrāti un atzīti tāpat kā citiem ienākumus nesošiem aizdevumiem.

Būtiska kredītriska palielināšanās (*SICR*)

Ir uzskatāms, ka finanšu aktīva kredītrisks ir būtiski palielinājies, ja pēc finanšu instrumenta sākotnējās atzīšanas ir atklāts vismaz viens no pieciem rādītājiem, kas nebija izpildījies šī instrumenta sākotnējās atzīšanas brīdī. Visi rādītāji tiek piemēroti finanšu instrumenta līmenī, lai izsekotu kredītriska izmaiņām kopš attiecīgā finanšu instrumenta sākotnējās atzīšanas datuma, pat ja daži no tiem attiecas uz klienta raksturojumu. *SICR* rādītāji ir šādi:

- ievērojams dzīves cikla *PD* pieaugums kopš sākotnējās atzīšanas līdz pārskata datumam (2.5 reizes un par 0.6 procentpunktiem vienlaicīgi);
- riska pakāpe 9 vai 10 pārskata datumā;
- vairāk nekā 30 dienu būtisku (atbilstoši būtiskuma sliekšnim saistību neizpildes gadījumā) saistību kavējums pret *Luminor* pārskata datumā;
- pārskatīta darījuma statuss bez saistību neizpildes pazīmēm pārskata datumā (pārskatīšana, kas neizraisa ienākumus nenesoša darījuma statusu);
- klienta iekļaušana pastiprinātas uzraudzības klientu sarakstā.

Saistību neizpildes varbūtību finanšu aktīva dzīves cikla laikā (kumulatīvs dzīves cikla *PD*), kas ir atkarīga no makroekonomiskajiem scenārijiem, aprēķina kā laika brīža (*point-in-time, PIT*) un uz nākotni vērsta *PD*, katrā nākamajā gadā līdz finanšu instrumenta termiņa beigām, svērtu kopsummu. Attiecībā uz vairāk nekā 30 dienu kavējuma rādītāju tiek piemēroti tādi paši principi attiecībā uz kavēto dienu uzskaiti, ņemot vērā būtiskuma sliekšņus, kā saistību neizpildes identificēšanai. Maksājumu atvieglojumu gadījumā kavēto dienu uzskaiti veic, pamatojoties uz mainīto maksājumu grafiku.

Atgriezties 1. pakāpē ir iespējams ne agrāk kā 3 mēnešus pēc tam, kad vairāk nekā 30 dienu kavējuma *SICR* rādītājs vairs neizpildās. Šo pārbaudes perioda 3 mēnešu laikā klientam ir jānodrošina savlaicīgi maksājumi. Pārbaudes periods netiek piemērots pārejai no 2. pakāpes atpakaļ 1. pakāpē attiecībā uz citiem *SICR* rādītājiem, jo pārbaudes periods jau ir integrēts šo *SICR* rādītāju atcelšanā, piemēram, vismaz 2 gadu pārbaudes periods pārskatītiem riska darījumiem bez saistību neizpildes pazīmēm, līdz tos var atzīt par pilnībā peļņu nesošiem.

Sagaidāmie kredītzaudējumi

Visiem finanšu instrumentiem, kuriem pārskata datumā nav iestājusies saistību neizpilde, tiek veikts vērtības samazināšanās kolektīvs novērtējums. Sagaidāmos zaudējumus aprēķina kā ar varbūtību svērtos vidējos zaudējumus, kas ir sagaidāmi dažādos makroekonomiskajos scenārijos. Noteiktā makroekonomiskajā scenārijā sagaidāmos zaudējumus aprēķina kā *PD*, *LGD*, *EAD* un kumulatīvās pirmstermiņa atmaksas likmes reizinājuma diskontēto vērtību. *PD*, *LGD* un *EAD* līknes aprēķina katram nākamajam gadam līdz darījuma beigu termiņam. SKZ periods atšķiras atkarībā no kredīta pakāpes.

PD un *LGD* līkņu noteikšanā ņem vērā makroekonomisko prognožu datus. *Luminor* ekonomisti prognozē šos datus trim nākamajiem gadiem un piedāvā scenāriju iestāšanās varbūtību. Sākot ar ceturto gadu, tiek pieņemts, ka *PD* un *LGD* rādītāji pielīdzinās to ilgtermiņa vidējam līmenim. Reālā IKP un bezdarba līmeņa izmaiņas gada laikā tiek izmantotas, veicot modelēšanu korporatīvā segmenta klientiem, savukārt modelēšanā privātpersonu segmenta klientiem tiek iekļautas arī mājokļu nekustamā īpašuma cenu izmaiņas gada laikā.

Katrai Baltijas valstij tiek sagatavotas makroekonomisko rādītāju prognozes trim gadiem, nosakot tām iestāšanās varbūtību. Makroekonomiskie scenāriji un to iestāšanās varbūtība pēdējo reizi tika pārskatīti 2024. gada 4. ceturksnī, lai galvenokārt atspoguļotu iespējamās sekas, ko varētu radīt valdošā ģeopolitiskā nenoteiktība un izkropļotās tirdzniecības attiecības galvenajos *Luminor* tirgos. SKZ modeļa ievaddati un parametri tika atjaunināti, ieskaitot izmaiņas aplēstajā ekonomikas pašreizējā un nākotnes stāvoklī, pamatojoties uz atjauninātiem makroekonomiskajiem rādītājiem un prognozēm, kā arī regulāros 9. SFPS riska parametrus, ko izmanto SKZ aprēķinā. Turklāt SKZ modelis tika pilnveidots, veicot modeļa parametrizācijas izmaiņas un pārstrādājot makroekonomisko modeli.

2024. gada beigās scenāriju iestāšanās varbūtība saglabājās nemainīga salīdzinājumā ar 2023. gada beigām. Iestāšanās varbūtības prognozes attiecībā uz visiem trim scenārijiem ir šādas: optimistiskajam scenārijam ir noteikta 20% iestāšanās varbūtība, bāzes scenārijam – 50% iestāšanās varbūtība un pesimistiskajam scenārijam – 30% iestāšanās varbūtība. Makroekonomiskajā modelēšanā tika izmantoti šādi parametri:

Prognozes dažādos scenārijos
Ekonomiskie dati, %

		Scenāriji											
		Optimistisks				Bāzes				Pesimistisks			
2023. gada 31. decembrī	2022a	23f	24f	25f	26f	23f	24f	25f	26f	23f	24f	25f	26f
Reālais IKP (a)													
Igaunija	-1.3	-0.6	4.2	7.6	5.6	-2.0	0.0	4.0	2.2	-2.0	-4.0	1.8	4.0
Latvija	2.8	1.9	6.0	6.9	6.4	0.6	1.8	3.4	3.0	0.6	-3.5	-0.4	1.8
Lietuva	1.9	0.8	5.3	5.0	4.6	-0.5	1.9	2.3	2.0	-0.5	-3.5	1.4	4.3
Bezdarba līmenis													
Igaunija	5.6	6.1	7.0	6.2	5.8	7.0	8.0	7.0	6.5	7.0	10.5	10.3	8.9
Latvija	6.9	5.8	6.0	5.4	5.6	6.6	7.2	6.4	6.5	6.6	10.5	11.1	10.6
Lietuva	6.0	6.1	5.5	5.2	5.6	7.0	6.8	6.2	6.5	7.0	10.0	10.8	9.9
Mājokļu nekustamā īpašuma cenas (a)													
Igaunija	22.2	2.0	8.2	8.8	8.7	0.0	1.7	3.4	3.5	0.0	-25.0	-2.4	9.6
Latvija	13.8	3.7	12.0	10.4	8.8	1.3	4.0	4.0	3.0	1.3	-20.0	-6.7	3.5
Lietuva	19.0	4.2	8.7	7.7	5.8	3.0	4.0	3.8	2.1	3.0	-25.0	-5.7	7.4
2024. gada 31. decembrī	2023a	24f	25f	26f	27f	24f	25f	26f	27f	24f	25f	26f	27f
Reālais IKP (a)													
Igaunija	-3.0	-0.5	2.8	2.6	4.5	-1.0	1.0	1.0	3.0	-1.0	-7.0	-0.4	4.1
Latvija	1.7	1.1	4.1	5.2	4.7	0.5	2.2	3.5	3.0	0.5	-5.8	-0.9	2.9
Lietuva	0.3	2.8	4.4	3.6	4.2	2.4	3.0	2.4	3.0	2.4	-5.0	-1.5	4.9
Bezdarba līmenis													
Igaunija	6.4	7.6	7.4	6.6	6.7	8.0	8.0	7.0	7.0	8.0	11.0	10.5	9.0
Latvija	6.5	6.8	6.3	5.6	6.6	7.1	6.8	6.0	7.0	7.1	10.8	12.0	10.6
Lietuva	6.9	7.1	6.5	6.4	6.4	7.5	7.2	7.0	7.0	7.5	11.2	12.7	11.4
Mājokļu nekustamā īpašuma cenas (a)													
Igaunija	5.9	4.0	3.4	3.1	6.1	3.0	0.0	0.0	3.4	3.0	-20.0	-7.0	10.0
Latvija	3.7	3.2	6.6	7.3	7.2	2.0	1.7	2.7	2.9	2.0	-18.3	-2.9	10.0
Lietuva	9.8	4.7	3.5	3.3	5.3	4.0	1.0	1.0	3.0	4.0	-19.0	-9.4	6.0

a. Izmaiņas gada laikā.

Būtiski riska darījumi tiek regulāri novēroti. Novērtējuma regularitātes un detalizācijas pamatā ir riska līmenis un riska darījuma apmērs. Uzturēšanās mērķis ir atklāt iespējamo situācijas pasliktināšanos un savlaicīgi sākt pasākumus, lai uzlabotu *Luminor* pozīciju, kā arī atklāt pazīmes, kas norāda uz to, ka klients visdrīzāk nepildīs savas kredītsaistības. Lieli riska darījumi ar vērtības samazinājumu, kas pārsniedz būtiskuma līmeni, tiek pārskatīti reizi ceturksnī vai biežāk, ja to prasa individuāli apstākļi. Novērtējums tiek atjaunināts, ja notiek būtiskas naudas plūsmas izmaiņas, pretējā gadījumā to veic vismaz reizi gadā.

3. pakāpes finanšu aktīvu riska darījumiem (tai skaitā *POC*/aktīviem ar saistību neizpildi), kas tiek klasificēti kā būtiski, *Luminor* vērtības samazināšanās summu novērtē individuāli (individuāls novērtējums), izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi, kur par pamatu tiek izmantota klienta saimnieciskās darbības nākotnes naudas plūsma un nodrošinājuma realizācijas naudas plūsma. Parasti tiek izmantoti divi scenāriji – bāzes scenārijs un riska scenārijs, kur katram no scenārijiem tiek piemērota noteikta iestāšanās varbūtība. Izņēmuma gadījumos var izmantot vienu scenāriju, kad tiek ņemta vērā naudas plūsma tikai no nodrošinājuma realizācijas bez naudas plūsmas no saimnieciskās darbības, piemēram, parāda atgūšanas gadījumi.

3. pakāpes finanšu aktīvu riska darījumiem (tai skaitā *POC*/aktīviem ar saistību neizpildi), kas tiek klasificēti kā nebūtiski, *Luminor* vērtības samazināšanās summu novērtē kolektīvi (kolektīvs novērtējums), kur par pamatu tiek izmantots aktīvu veids, produkts un ienākumus nenesošo aizdevumu vecums. Vērtības samazināšanās tiek aprēķināta, piemērojot uzkrājumu likmi kredīta

nenodrošinātajai daļai. Nenodrošinātā daļa vērtības samazināšanās nolūkā tiek aprēķināta, izmantojot nodrošinājuma vērtību, kas ierobežota ar riska darījuma summu, un pēc tam diskontēta, novēršot situācijas, kad aizdevumi ar nodrošinājumu, kura vērtība pārsniedz aizdevuma apmēru, rada nulles vērtības samazinājumu. Atšķirīgas uzkrājumu likmes nenodrošinātajai daļai tiek piemērotas trīs viendabīgām kredītu grupām, t.i., hipotekārajiem kredītiem un citiem kredītiem privātpersonām pret nekustamā īpašuma nodrošinājumu, patēriņa kredītiem un citiem kredītiem privātpersonām (ieskaitot līzingu), kā arī aizdevumiem juridiskām personām.

Sagaidāmo kredītaudējumu jutīguma analīze

SKZ jutīguma analīze, €m

	2023. g. 31. dec.		2024. g. 31. dec.	
	Zemāki	Augstāki	Zemāki	Augstāki
<i>SICR</i> robežvērtību izmaiņu ietekme (a)				
Igaunija	0.04	-0.08	0.23	-0.11
Latvija	0.06	-0.06	0.47	-0.07
Lietuva	0.80	-0.40	0.67	-0.24
<i>Luminor</i>	0.90	-0.54	1.36	-0.42
Scenārija varbūtību izmaiņu ietekme (b)				
Igaunija	-0.03	0.03	-0.09	0.09
Latvija	-0.14	0.14	-0.22	0.22
Lietuva	-0.56	0.56	-0.58	0.59
<i>Luminor</i>	-0.73	0.73	-0.89	0.90
1. un 2. pakāpes riska darījumu <i>LGD</i> vērtību izmaiņu ietekme (c)				
Igaunija	-0.76	0.78	-0.99	1.00
Latvija	-2.10	2.12	-2.32	2.34
Lietuva	-4.23	4.24	-3.26	3.29
<i>Luminor</i>	-7.09	7.14	-6.58	6.63

Tabulā SKZ palielinājums (pozitīvās summas) nozīmē lielākus vērtības samazināšanās uzkrājumus, kas tiktu atzīti.

- Ietekme uz SKZ, ja *SICR* relatīvās robežvērtības palielinātu vai samazinātu par 20% un absolūtās robežvērtības palielinātu vai samazinātu par 20 bāzes punktiem (2023. gada 31. decembrī: 12 bāzes punkti).
- Ietekme uz SKZ, ja pesimistiskā scenārija iestāšanās varbūtība tiktu palielināta vai samazināta par 2 procentpunktiem un optimistiskā scenārija iestāšanās varbūtība tiktu samazināta vai palielināta par 2 procentpunktiem.
- Ietekme uz SKZ, ja zaudējumu saistību neizpildes gadījumā (*LGD*) rādītāji riska darījumu līmenī palielinās vai samazinās relatīvi par 10%.

SKZ jutīgums pret *SICR* robežvērtību izmaiņām palielinājās pēc tam, kad 4. ceturksnī tika veikti SKZ aprēķina modeļa uzlabojumi. *Luminor* pielāgoja savu *SICR* novērtējumu tirgus praksei un veica sava kredītcikla modeļa visaptverošu trīsgadu pārskatīšanu. Šīs pārskatīšanas rezultātā bija vērojama uzlabota datu kvalitāte, lielāka jutība pret makroekonomiskajiem satricinājumiem un lielāka saskaņotība starp *Luminor* tirgiem. Šie uzlabojumi palielina arī citu iepriekš tabulā norādīto scenāriju jutīgumu.

Modificēto finanšu aktīvu kredītriska novērtējums

Parasti ikreiz, kad parādnieka finansiālo grūtību dēļ finanšu instruments tiek pārskatīts, tiek iegūts jauns reitings/novērtējums, tiek noteikts jauns *PD*, aizdevums tiek atzīmēts kā pārskatīts (pārstrukturēts), ja izpildās regulējošo pārskatu prasības. Tādējādi pārskatīšanas rezultātā aizdevums tiktu klasificēts kā 2. pakāpes aizdevums, ja tam ir piešķirts pārskatīta darījuma bez saistību neizpildes statuss (vai kā 3. pakāpes aizdevums, ja ir piešķirts ienākumus nenesoša pārskatīta darījuma statuss), un/vai aizdevums tiktu klasificēts kā 2. pakāpes aizdevums, ja *PD* izmaiņas tiek uzskatītas par nozīmīgām. Būtiskas pārskatīšanas gadījumā, kā rezultātā tiek pārtraukta aktīva atzīšana un ir atzīts jauns aktīvs, no jauna atzītais aktīvs tiek klasificēts kā 1. pakāpes aktīvs (ja kredītvērtība nav samazināta) vai *POC*/aktīvs (ja kredītvērtība ir samazināta).

Saistību neizpildes definīcija

Luminor identificē saistību neizpildi, ja klients kavē būtisku saistību izpildi pret *Luminor* vairāk nekā 90 dienas vai arī tiek uzskatīts par ticamu, ka klients nepildīs savas kredītsaistības pret *Luminor*, vai ir iestājušies abi saistību neizpildes notikumi. Riska darījumos ar bankām atzīst saistību neizpildi, ja maksājumu kavējums pārsniedz 7 dienas. Klienta saistību kavējuma dienu atskaite

sākas tad, kad nokavētās summas apmērs pārsniedz būtiskuma sliekšni. Privātpersonām šis sliekšnis ir vairāk nekā 100 eiro un vairāk nekā 1% no kredītsaistībām pret *Luminor*; savukārt juridiskām personām sliekšnis ir vairāk nekā 500 eiro un vairāk nekā 1% no kredītsaistībām pret *Luminor*. Saistību neizpilde tiek atzīta klienta līmenī.

Pazīmes, kas norāda uz to, ka klients visdrīzāk nepildīs savas kredītsaistības, ir šādas:

- būtiskas klienta finansiālās grūtības (esošas vai paredzamas);
- kredītsaistību pārstrukturēšana klienta finansiālu grūtību dēļ (pārskatīšana, kas izraisa ienākumus nenesoša kredīta statusu);
- specifisko kredītriska korekciju atzīšana riska darījuma kredītkvalitātes ievērojamas pasliktināšanās dēļ;
- *Luminor* pārdod kredītsaistības ar būtiskiem ar kredītu saistītiem ekonomiskiem zaudējumiem;
- klienta bankrots vai tamlīdzīgu aizsardzības līdzekļu piemērošana;
- neuzkrāšanas statuss;
- aktīvā tirgus zudums finanšu aktīvam klienta finansiālo grūtību dēļ;
- ar kredītu saistīta krāpšana;
- ārējais reitings, kas norāda uz saistību neizpildi.

Atgriešanās saistību izpildes statusā ir iespējama ne ātrāk kā 3 mēnešus pēc tam, kad vairs neizpildās neviens no saistību neizpildi izraisījušajiem faktoriem. Šo pārbaudes perioda 3 mēnešu laikā klientam ir jānodrošina savlaicīgi maksājumi. Pārstrukturēšanas klienta finansiālu grūtību dēļ gadījumā ir jāpaiet ne mazāk kā 1 gadam kopš pārstrukturēšanas pasākumu piemērošanas un laika, kad klientu uzskata par spējīgu izpildīt līguma nosacījumus pēc pārstrukturēšanas, pirms tiek uzskatīts, ka kredītsaistībām nav saistību neizpildes pazīmju.

Norakstīšanas politika

Luminor pilnīgi vai daļēji noraksta finanšu aktīvus, kurus uzskata par neatgūstamiem – parasti pēc nodrošinājuma realizācijas. Pirms lēmuma pieņemšanas par norakstīšanu *Luminor* pārliecinās, ka nepastāv pamatotas cerības atgūt līdzekļus, izvērtējot prasījuma atgūšanu juridiskā ceļā un brīvprātīgas atgūšanas iespēju, pamatojoties uz klienta vēlmi un spēju nokārtot prasību. Taču norakstīšanas fakts neierobežo *Luminor* atgūšanas pasākumus. To finanšu aktīvu, kas tika norakstīti gada laikā līdz 2024. gada 31. decembrim un joprojām ir pakļauti atgūšanas procedūrai, nesamaksātā līguma summa bija 7.9 miljoni eiro (2023. gada 31. decembrī: 1.3 miljoni eiro).

Informācija par aizdevumu nodrošinājumu

Luminor ņem vērā garantijas, kuras izsniegusi valsts vai citas puses, kuras izsniedz valsts garantijām līdzvērtīgas garantijas. Kaut gan citu pušu (privātpersonu, juridisko personu) izdotie galvojumi un garantijas mazina risku, tās tiek uzskatītas par nebūtiskām. Ja riska darījuma nodrošinājums ir vairāki dažāda veida nodrošinājumi, nodrošinājuma atzīšanas prioritātes pamatā ir tā likviditāte. Kā nodrošinājuma veidi ar visaugstāko likviditāti tiek uzskatīti vērtspapīri, nauda un garantijas, tiem seko mājokļa nekustamais īpašums un pēc tam cita veida nekustamais īpašums. Tādi kustamie aktīvi kā transportlīdzekļi, iekārtas un citi aktīvi tiek uzskatīti par nodrošinājumu ar viszemāko likviditāti.

OPERACIONĀLAIS RISKS

Operacionālais risks ir zaudējumu risks, ko rada neatbilstoši vai neveiksmīgi iekšējie procesi, sistēmas, cilvēku kļūdas vai ārēji notikumi. *Luminor* riska taksonomijā operacionālais risks ietver astoņus apakštipus: informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risks, informācijas drošības risks, datu pārvaldības risks, juridiskais risks, darbības nepārtrauktības un noturības risks, cilvēkresursu risks, procesu un pārskatu sniegšanas risks, trešo personu un ārpakalpojumu risks.

Operacionālā riska pārvaldību *Luminor* regulē Operacionālā riska pārvaldības standarts un citi pakārtoti pārvaldības dokumenti, kas nosaka prasības operacionālo risku identificēšanai, pārvaldīšanai, novērtēšanai, mazināšanai, uzraudzībai un ziņošanai. Biznesa struktūrvienības ir atbildīgas par Operacionālā riska pārvaldību savās jomās. Tās pārrauga Operacionālā riska departaments, kas identificē jebkādas novirzes no *Luminor* riska apetītes un nodrošina, ka jebkādas novirzes var efektīvi pārvaldīt, nenodarot būtisku kaitējumu *Luminor*, tās klientiem vai citām ieinteresētajām pusēm. *Luminor* vadība tiek nepārtraukti informēta par operacionālā riska situāciju, saņemot gan regulārās, gan pēc pieprasījuma sagatavotas risku atskaides.

TIRGUS RISKS

Tirgus risks ir zaudējumu risks bilances un ārpusbilances pozīcijās, ko rada nelabvēlīgas tirgus cenu izmaiņas. Visbūtiskākās *Luminor* tirgus riska sastāvdaļas ir procentu likmju risks un kredīta starpības risks bankas portfeli. *Luminor* ir zema riska apetīte

attiecībā uz tirgus risku. Atvasināto instrumentu darījumi ar klientiem, kas parasti ietver ārvalstu valūtas maiņas, procentu likmju un preču instrumentus, tiek nodrošināti ar pretējiem darījumiem starpbanku tirgū.

Luminor uzrauga un pārvalda visus riskus bankas un tirdzniecības portfeli. Tirgus riskam pakļautā vērtība (VaR), kā arī citi riska mērijumi un rādītāji, ir daļa no risku vadības, limitu un kontroles sistēmas. *Luminor* tirdzniecības portfelis ir ļoti mazs, un to galvenokārt veido zema riska fiksēta ienākuma instrumenti, lai nodrošinātu otrreizējā tirgus likviditāti. Tirdzniecības portfelim raksturīgie riski, galvenokārt procentu likmju jutīgums un kredīta starpības risks, ir nelieli. Procentu likmju risku bankas portfeli mēra arī stresam pakļautās *EVE* (kapitāla ekonomiskā vērtība) un *NIII* (tīro procentu ienākumu) izteiksmē, lai nodrošinātu atbilstību normatīvajiem norādījumiem. Kredīta starpības risks ir salīdzinoši neliels, jo bankas portfeli dominē zema riska fiksēta ienākuma instrumenti. Stresam pakļauto *NIII* un *EVE* izmaiņas attiecībā pret iepriekšējo gadu noteica *NMD* (beztermiņa noguldījumi) modeļa atjauninājumi, kas veikti, ņemot vērā izmaiņas procentu likmju tirgū.

Jutīgums pret procentu likmju risku banku portfeli, €m	2023	2024
Stresam pakļautie tīrie procentu ienākumi (paralēli augšup +200 bāzes punkti)	16.0	42.8
Stresam pakļautā kapitāla ekonomiskā vērtība (paralēli augšup +200 bāzes punkti)	-37.7	69.4
Stresam pakļautie tīrie procentu ienākumi (paralēli lejup -200 bāzes punkti) (a)	-15.9	-43.0
Stresam pakļautā kapitāla ekonomiskā vērtība (paralēli lejup -200 bāzes punkti) (a)	55.0	-71.5

a. Negatīvo procentu likmju scenāriji, pamatojoties uz *EBA* vadlīnijām, ierobežoti pie -1.5%.

Luminor savā darbībā galvenokārt izmanto eiro valūtu (EUR). Pozīcijas citās valūtās ir nelielas. Valūtu risks tiek mērīts kā atvērto valūtas pozīciju nominālvērtība, izteikta eiro, izmantojot *ECB* kursus. *Luminor* ir noteikusi limitus visām ārvalstu valūtām.

Ārvalstu valūtu (FX) ekspozīcija, €m	2023	2024
ASV dolāri	-0.1	-0.4
Visu ārvalstu valūtu, izņemot ASV dolārus, maksimālā ekspozīcijas summa	0.1	0.1
Visu ārvalstu valūtu, izņemot ASV dolārus, summa absolūtās vērtībās	0.3	0.3
Kopā (a)	0.3	0.7

a. Augstākā absolūtā vērtība starp visu ārvalstu valūtas atvērto pozīciju pozitīvo un negatīvo riska darījumu summu.

LIKVIDITĀTES RISKS

Likviditātes risks ir risks, ka banka nespēs savlaicīgi vai pilnā apmērā izpildīt savas saistības, kad tām iestāsies termiņš, neuzņemoties ievērojamas izmaksas. Likviditāte tiek pārvaldīta, lai nodrošinātu pastāvīgu spēju nokārtot līgumsaistības. Likviditātes riska pārvaldību iedala dienas, īstermiņa un ilgtermiņa likviditātes pārvaldībā. Ilgtermiņa likviditātes riska pārvaldība tiek veikta, analizējot plānotās izmaiņas bilancē un izstrādājot finansējuma plānu, un to papildina aplēsto nākotnes naudas plūsmu analīze, ņemot vērā noguldījumu un kredītportfeļa pieaugumu, kā arī iespējamās refinansēšanas avotus.

Luminor izmanto virkni likviditātes rādītāju, lai mērītu, uzraudzītu un kontrolētu likviditātes risku, tostarp likviditātes seguma koeficientu (LCR), neto stabilā finansējuma koeficientu (NSFR), iekšējos likviditātes ierobežojumus finansējuma koncentrācijai un noturēšanas perioda (Survival Horizon) rādītāju kā daļu no likviditātes stresa testēšanas. *Luminor* ir izveidojusi agrīnās brīdināšanas indikatoru kopumu, lai savlaicīgi identificētu likviditātes krīzes, un ārkārtas finansējuma plānu, lai pārvaldītu *Luminor* likviditāti tirgus traucējumu laikā. Likviditātes riska pārvaldības stratēģija tiek pārskatīta vismaz reizi gadā vai pēc jebkādam būtiskām izmaiņām iekšējā vai ārējā vidē.

LCR un *NSFR* rādītāju minimālais limits ir noteikts 100% apmērā, tomēr *Luminor* ir ievērojama likviditātes rezerve, un tiek uzturēti augstāki rādītāji nekā noteikts normatīvajās prasībās.

VALSTS RISKS

Valsts risks ir risks, ka kāds notikums valstī var negatīvi ietekmēt *Luminor* tieši, samazinot *Luminor* vērtību, vai netieši caur parādnieka spēju pildīt savas saistības pret *Luminor*. Valstu limiti ir jānosaka gadījumos, kad *Luminor* iegādājas valsts parāda vērtspapirus, uzņemas risku, ko nodrošina valsts valdība, vai nosakot kredītlimitus ārvalstu finanšu iestādēm. Valstu limiti nav jānosaka riska darījumiem ar valstīm, kuru reitingi ir AA- (*S&P*, *Fitch*) vai Aa3 (*Moody's*) vai augstāki; ES valstīm, kuru reitingi ir BBB

(S&P, Fitch) vai Baa2 (Moody's) vai augstāki, un *Luminor* vietējiem tirgiem Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Pārskata perioda beigās *Luminor* bija noteikusi valsts limitus trīs valstīm 35 miljonu eiro apmērā, no kuriem tika izmantoti 0.2 miljoni eiro.

DARBĪBAS ATBILSTĪBAS RISKS

Darbības atbilstības risks ir negatīvas ietekmes risks, ko rada iespējama regulatoru kritika, tiešas vai netiešas finansiālas saistības, civiltiesiskas sankcijas vai reputācijas zaudēšana neatbilstības dēļ vai likumu, noteikumu, organizācijas prakses standartu vai citu piemērojamo noteikumu neievērošanas rezultātā. Darbības atbilstības risks ietver finanšu noziegumu risku, rīcības risku un normatīvās atbilstības kontroles risku. Darbības atbilstības riska pārvaldības pamatā ir spēcīga atbilstības kultūra, kurā visas ieinteresētās personas jūtas pilnvarotas un atbildīgas veikt aktīvus pasākumus, lai nodrošinātu, ka *Luminor* atbilst prasībām.

UZŅĒMĒJDARBĪBAS MODEĻA RISKS

Uzņēmējdarbības modeļa risks ir risks, ka ārēju uzņēmējdarbības risku un iekšēju stratēģisku risku dēļ netiks izpildīti stratēģiskie un finanšu plānošanas mērķi. Uzņēmējdarbības modeļa risks tiek pārvaldīts, izmantojot stratēģiskās un finanšu plānošanas procesus, produktu pārvaldību un atbilstošu produktu cenu noteikšanas sistēmu, nosakot darbības kritērijus, lai stimulētu stratēģijas īstenošanu, un īstenojot darbības rezultātu pārvaldību, lai nepārtraukti uzraudzītu un vadītu darbības rezultātus.

MODEĻA RISKS

Modeļa risks ir risks, ka neatbilstošu vai nepilnīgu kvantitatīvo modeļu izmantošana negatīvi ietekmēs kapitāla pietiekamību, radīs finanšu zaudējumus un novedīs pie neveiksmīgu uzņēmējdarbības vai stratēģisko lēmumu pieņemšanas. *Luminor* modeļu periodiska validācija un proaktīva modeļu riska vadība tiek veikta saskaņā ar iekšējos noteikumus noteiktajiem principiem.

KAPITĀLA PĀRVALDĪBA

Kapitāla pārvaldības mērķis ir nodrošināt, lai kapitāls vienmēr atbilstu minimālajām kapitāla, regulatīvo rezervju un likviditātes prasībām. Kapitālu veido pirmā līmeņa pamata kapitāls (*CET1*) un otrā līmeņa kapitāls, kas 2024. gada 31. decembrī bija attiecīgi 1,477.8 miljoni eiro un 1,676.9 miljoni eiro (2023. gada 31. decembrī: 1,441.3 miljoni eiro). Kredītriska un tirgus riska darījumu vērtības (*Risk Exposure Amount – REA*) aprēķināšanai *Luminor* izmanto standartizēto metodi. Operacionālā riska *REA* tiek aprēķināta, izmantojot pamatrādītāja pieejas metodi. Pamatojoties uz galvenās vadības darbiniekiem sniegto informāciju, pārskata un iepriekšējos periodos *Luminor* izpildīja ārējās kapitāla prasības.

Kapitāla prasības un resursi	2023. g. 31. dec.			2024. g. 31. dec.		
	<i>CET1</i>	Pirmais līmenis	Kopā	<i>CET1</i>	Pirmais līmenis	Kopā
Riska darījumu vērtība, %						
Pirmā līmeņa pamata kapitāls	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50
Pirmā līmeņa papildu kapitāls	-	1.50	1.50	-	1.50	1.50
Otrā līmeņa kapitāls	-	-	2.00	-	-	2.00
2. pīlāra prasība	1.24	1.65	2.20	1.41	1.88	2.50
<i>SREP</i> kapitāla prasība	5.74	7.65	10.20	5.91	7.88	10.50
Kapitāla saglabāšanas rezerves	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50
<i>O-SII</i> kapitāla rezerves	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
Sistēmiskā riska rezerves	0.27	0.27	0.27	0.28	0.28	0.28
Pretcikliskās rezerves	0.83	0.83	0.83	0.96	0.96	0.96
Apvienoto rezervju prasība	5.60	5.60	5.60	5.74	5.74	5.74
Kopējā kapitāla prasība	11.33	13.25	15.80	11.64	13.61	16.24
2. pīlāra norādījumi	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50
Regulatīvās prasības	12.83	14.75	17.30	13.14	15.11	17.74
Kapitāla resursi	20.42	20.42	20.42	20.15	20.15	22.87

Precīzas kapitāla prasības tiek noapaļotas līdz 2 zīmēm aiz komata katrā aprēķina līmenī.

3. Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi

€m	2023	2024
Amortizētās izmaksas novērtēti aizdevumi klientiem (a)	536.0	566.3
Noguldījumi centrālajās bankās	91.9	113.0
Parāda vērtspapīri amortizētajās izmaksas (a)	21.5	29.5
Prasības pret citām kredītiestādēm	1.1	0.6
Procentu ienākumi saskaņā ar efektīvās procentu likmes metodi	650.5	709.4
Finanšu noma	88.4	90.2
Citi (a)	1.1	2.2
Citi tamlīdzīgie ienākumi	89.5	92.4
Procentu un tamlīdzīgi ienākumi	740.0	801.8
Saistības pret kredītiestādēm	-1.5	-7.1
Klientu noguldījumi	-101.8	-171.5
Emitētie parāda vērtspapīri	-55.5	-59.4
Zaudējumi no riska ierobežošanas darbībām	-38.8	-45.5
Naudas iemaksas noguldījumu garantiju fondā	-10.3	-9.9
Citi	-0.6	-0.7
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi	-208.5	-294.1
Kopā	531.5	507.7

Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

4. Neto komisijas naudas ienākumi

€m	2023			2024		
	Ieņēmumi	Izdevumi	Neto	Ieņēmumi	Izdevumi	Neto
Kartes	43.5	-22.4	21.1	45.0	-22.5	22.5
Kreditprodukti	6.7	-2.1	4.6	5.5	-1.7	3.8
Ikdienas bankas sniegto pakalpojumu plāni	19.4	-	19.4	19.8	-	19.8
Noguldījumu produkti un naudas pārvaldība	14.3	-3.1	11.2	13.7	-3.2	10.5
Apdrošināšana	3.8	0.0	3.8	4.1	-	4.1
Ieguldījumi	5.7	-1.7	4.0	4.9	-1.8	3.1
Pensijas	8.9	-0.8	8.1	15.5	-1.8	13.7
Tirdzniecības finansēšana	11.4	-	11.4	10.9	0.0	10.9
Citi	1.1	-0.1	1.0	1.2	0.0	1.2
Kopā	114.8	-30.2	84.6	120.6	-31.0	89.6

Komisijas naudas ienākumi pēc ieņēmumu atzīšanas veida

€m	2023			2024		
	Laika gaitā	Noteiktā brīdī	Kopā	Laika gaitā	Noteiktā brīdī	Kopā
Kartes	8.3	35.2	43.5	2.3	42.7	45.0
Kreditprodukti	1.6	5.1	6.7	1.3	4.2	5.5
Ikdienas bankas sniegto pakalpojumu plāni	19.4	-	19.4	19.8	-	19.8
Noguldījumu produkti un naudas pārvaldība	3.7	10.6	14.3	3.2	10.5	13.7
Apdrošināšana	-	3.8	3.8	-	4.1	4.1
Ieguldījumi	2.9	2.8	5.7	3.1	1.8	4.9
Pensijas	8.9	-	8.9	15.5	-	15.5
Tirdzniecības finansēšana	10.8	0.6	11.4	10.4	0.5	10.9
Citi	0.1	1.0	1.1	0.0	1.2	1.2
Kopā	55.7	59.1	114.8	55.6	65.0	120.6

5. Neto peļņa no finanšu posteņiem

€m	2023	2024
Atvasinātie instrumenti	1.9	23.5
Tirdzniecības nolūkā turēti finanšu aktīvi un saistības (a)	13.7	14.3
Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi un saistības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	1.1	1.6
Ieguldījumi patiesajā vērtībā novērtētos parāda vērtspapīros ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	7.0	6.6
Neto peļņa no patiesajā vērtībā uzskaitītiem finanšu instrumentiem	23.7	46.0
Neto peļņa (-zaudējumi) no ārvalstu valūtas kursa starpībām	11.2	-13.4
Kopā	34.9	32.6
a. no kuriem ārvalstu valūtas tagadnes darījumi	12.4	13.4
b. Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".		

6. Personāla izdevumi

€m	2023	2024
Darba samaksa un atalgojums	-109.0	-121.6
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	-17.8	-19.6
Netiešās personāla izmaksas (atlase, apmācības)	-4.1	-5.7
Iemaksas pensiju fondos	-0.4	-0.5
Kopā	-131.3	-147.4
Sociālo apdrošināšanas nodokļu maksājumi ietver iemaksas valsts pensiju fondos. <i>Luminor</i> nav juridiska vai konstruktīva pienākuma veikt pensiju vai tamlīdzīgus maksājumus, izņemot sociālās apdrošināšanas nodokli.		

7. Citi administratīvie izdevumi

€m	2023	2024
Informācijas tehnoloģijas	-98.9	-114.3
Konsultācijas un profesionālie pakalpojumi	-54.6	-15.9
Reklāma un mārketinga	-8.6	-8.2
Darījumi ar nekustamo īpašumu	-3.3	-3.1
Nodokļi un nodevas	-1.3	2.1
Citi (a)	-25.9	-35.6
Kopā	-192.6	-175.0
no kuriem PwC: šo konsolidēto finanšu pārskatu revīzija.	0.3	0.3
Citi pakalpojumi, tostarp meitas sabiedrību finanšu pārskatu revīzija	0.4	0.5

Papildus likumā noteiktajai revīzijai PwC sniedza papildu pakalpojumus, kurus nosaka Baltijas valstu normatīvie akti, un citus pakalpojumus, kuru sniegšana ir atļauta saskaņā ar Igaunijas Republikas Revidentu darbības likumu un citiem ES un nacionālajiem likumiem un normatīvo regulējumu.

a. Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

8. Banku nodokļi un noregulējuma maksa

€m	2023	2024
Latvijas banku nodeva	-	-27.7
Lietuvas banku nodoklis	-30.1	-5.7
Noregulējuma maksa	-3.4	-
Kopā	-33.5	-33.4
Sk. arī 1. piezīmes sadaļas "Izmaiņas pārskatu sniegšanā" un "Pagaidu banku nodokļi".		

9. Nauda un prasības pret centrālajām bankām

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Skaidra nauda	105.4	120.4
Noguldījumi centrālajās bankās	2,963.7	2,985.9
Kopā	3,069.1	3,106.3

Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

10. Parāda vērtspapīri

Pēc emitenta veida un 9. SFPS novērtējuma

€m	Valdī- bas	Kredītiestā- des	Finanšu iestādes	Uzņēmumi	Kopā
2023. g. 31. dec.					
AC	1,074.4	109.6	7.1	104.2	1,295.3
FVTPLD	152.7	22.7	-	-	175.4
FVTPLM	13.7	0.0	4.7	-	18.4
FVTOCI	2.7	-	-	-	2.7
Kopā	1,243.5	132.3	11.8	104.2	1,491.8
2024. g. 31. dec.					
AC	1,236.3	165.3	4.9	104.6	1,511.1
FVTPLD	115.8	16.9	-	-	132.7
FVTPLM	18.9	0.0	3.2	1.4	23.5
FVTOCI	2.9	-	-	-	2.9
Kopā	1,373.9	182.2	8.1	106.0	1,670.2

Viss portfelis ir klasificēts kā 1. pakāpe, un 2024. gada beigās kopējie atzītie SKZ sasniedza 1.0 miljonu eiro (2023. gadā: 1.0 miljons eiro).

Luminor pērk atvasinātos finanšu instrumentus (procentu likmju mijmaiņas līgumus), lai ekonomiski ierobežotu parāda vērtspapīru procentu likmju risku, kas ietekmē to patieso vērtību. Atvasinātie instrumenti tiek uzskaitīti tirdzniecības portfelī, patiesās vērtības izmaiņas atspoguļojot peļņā vai zaudējumos. Lai novērstu vai būtiski samazinātu uzskaites neatbilstību, daļa parāda vērtspapīru portfeļa tiek novērtēta *FVTPL*. *FVTPL* novērtētajiem parāda vērtspapīriem maksimālais kredītrisks ir vienāds ar to uzskaites vērtību. Patiesās vērtības izmaiņu daļa, kas attiecināma uz kredītriska komponenti, ir nebūtiska. Šo vērtspapīru kredītriska līmenis ir zems (*Fitch* un/vai *Standard & Poor's* visiem ir piešķirušas reitingu no AAA līdz A).

11. Aizdevumi klientiem

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Privātpersonas	5,941.6	6,112.2
Uzņēmumi	4,181.4	4,023.5
Finanšu iestādes	190.9	191.7
Publiskais sektors	188.9	208.0
Kopā	10,502.8	10,535.4
no tiem aizdevumi, kas iekļāti kā nodrošinājums segtajām obligācijām (sk. arī 17. piezīmi "Emitētie parāda vērtspapīri").	1,050.0	963.2
Aizdevumi klientiem sadalījumā pa klientu reģistrācijas valsti		
Igaunija, Latvija un Lietuva	10,353.9	10,398.8
Pārējā Eiropas Savienība	123.0	112.4
Citi	25.9	24.2
Kopā	10,502.8	10,535.4
Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".		

Aizdevumi klientiem sadalījumā pa pakāpēm un veidiem

€m	Bruto uzskaites vērtība				Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītaudējumiem				Kopā
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	
2023. g. 31. dec.									
Hipotekārie kredīti	4,903.0	197.4	63.8	5,164.2	-11.6	-15.0	-14.3	-40.9	5,123.3
Līzings	402.1	27.1	2.9	432.1	-1.8	-1.3	-0.7	-3.8	428.3
Patēriņa kredīti, kartes	116.9	11.2	0.8	128.9	-0.8	-0.8	-0.3	-1.9	127.0
Citi	209.8	49.7	9.1	268.6	-1.2	-1.5	-2.9	-5.6	263.0
Privātpersonas	5,631.8	285.4	76.6	5,993.8	-15.4	-18.6	-18.2	-52.2	5,941.6
Aizdevumi	1,918.4	1,043.3	99.4	3,061.1	-5.7	-19.0	-28.4	-53.1	3,008.0
Līzings	843.1	118.4	24.5	986.0	-3.0	-3.2	-8.0	-14.2	971.8
Faktorings	174.1	27.3	1.5	202.9	-0.3	-0.2	-0.8	-1.3	201.6
Uzņēmumi	2,935.6	1,189.0	125.4	4,250.0	-9.0	-22.4	-37.2	-68.6	4,181.4
Finanšu iestādes	139.7	52.2	0.1	192.0	-0.1	-1.0	0.0	-1.1	190.9
Publiskais sektors	189.0	-	0.1	189.1	-0.1	-	-0.1	-0.2	188.9
Kopā	8,896.1	1,526.6	202.2	10,624.9	-24.6	-42.0	-55.5	-122.1	10,502.8
2024. g. 31. dec.									
Hipotekārie kredīti	5,108.2	161.4	49.0	5,318.6	-4.0	-12.1	-9.5	-25.6	5,293.0
Līzings	400.5	23.7	3.7	427.9	-1.6	-1.4	-1.3	-4.3	423.6
Patēriņa kredīti, kartes	125.4	7.5	1.0	133.9	-0.7	-0.8	-0.5	-2.0	131.9
Citi	235.9	25.0	7.0	267.9	-0.7	-1.2	-2.3	-4.2	263.7
Privātpersonas	5,870.0	217.6	60.7	6,148.3	-7.0	-15.5	-13.6	-36.1	6,112.2
Aizdevumi	2,297.0	572.9	102.9	2,972.8	-8.7	-12.7	-30.3	-51.7	2,921.1
Līzings	789.2	105.0	23.6	917.8	-3.5	-4.6	-8.2	-16.3	901.5
Faktorings	194.6	6.7	0.1	201.4	-0.4	0.0	-0.1	-0.5	200.9
Uzņēmumi	3,280.8	684.6	126.6	4,092.0	-12.6	-17.3	-38.6	-68.5	4,023.5
Finanšu iestādes	167.6	25.0	0.0	192.6	-0.3	-0.6	0.0	-0.9	191.7
Publiskais sektors	208.1	0.0	-	208.1	-0.1	0.0	-	-0.1	208.0
Kopā	9,526.5	927.2	187.3	10,641.0	-20.0	-33.4	-52.2	-105.6	10,535.4

Aizdevumi klientiem, uzņēmumiem sadalījumā pa pakāpēm un sektoriem

€m	Bruto uzskaites vērtība				Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem				Kopā
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	
2023. g. 31. dec.									
Operācijas ar nekustamo īpašumu	963.2	316.5	7.9	1,287.6	-2.9	-5.5	-0.9	-9.3	1,278.3
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	312.2	320.2	3.5	635.9	-0.9	-1.4	-2.2	-4,5	631.4
Apstrādes rūpniecība	328.9	173.0	16.7	518.6	-0.7	-3,3	-10.8	-14.8	503.8
Transports un uzglabāšana	212.9	37.1	14.9	264.9	-0.8	-0.5	-4.2	-5.5	259.4
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	292.2	58.6	16.9	367.7	-0.7	-1.4	-6.6	-8.7	359.0
Būvniecība	158.0	84.0	11.5	253.5	-0.6	-2.8	-8.1	-11.5	242.0
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	240.5	57,4	1.9	299.8	-1.0	-1.3	-0.7	-3.0	296.8
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	70.3	56.7	0.6	127.6	-0.5	-2.5	-0.3	-3,3	124.3
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	173.4	13.9	1.0	188.3	-0.3	-0.1	-0.7	-1.1	187.2
Citi	184.0	71.6	50.5	306.1	-0.6	-3.6	-2.7	-6.9	299.2
Kopā	2,935.6	1,189.0	125.4	4,250.0	-9.0	-22.4	-37.2	-68.6	4,181.4
2024. g. 31. dec.									
Operācijas ar nekustamo īpašumu	1,009.5	191.3	5.7	1,206.5	-2.9	-2.3	-1.3	-6.5	1,200.0
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	422.3	113.7	9.2	545.2	-1.5	-2.4	-5.4	-9.3	535.9
Apstrādes rūpniecība	421.0	115.1	9.4	545.5	-1.4	-3.0	-5.0	-9.4	536.1
Transports un uzglabāšana	172.3	24.2	8.5	205.0	-0.7	-1.4	-3.1	-5.2	199.8
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	259.8	64.3	11.2	335.3	-1.0	-3.6	-3.6	-8.2	327.1
Būvniecība	189.6	41.7	2.9	234.2	-0.8	-2.3	-1.2	-4.3	229.9
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	250.9	42.6	7.5	301.0	-1.3	-1.2	-1.7	-4.2	296.8
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	98.7	50.0	0.8	149.5	-0.5	-0.6	-0.3	-1.4	148.1
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	226.5	9.9	0.1	236.5	-1.5	-0.1	-0.1	-1.7	234.8
Citi	230.2	31.8	71.3	333.3	-1.0	-0.4	-16.9	-18.3	315.0
Kopā	3,280.8	684.6	126.6	4,092.0	-12.6	-17.3	-38.6	-68.5	4,023.5

Ieguldījums finanšu nomā

€m	1. gads	2. gads	3. gads	4. gads	5. gads	> 5 gadi	Kopā
2023. g. 31. dec.							
Bruto ieguldījumi	478.5	443.1	334.3	228.2	125.9	20.9	1,630.9
Nenopelnītie nākotnes finanšu ienākumi	-70.1	-54.2	-32.3	-16.3	-5.5	-1.3	-179.7
Kopā	408.4	388.9	302.0	211.9	120.4	19.6	1,451.2
2024. g. 31. dec.							
Bruto ieguldījumi	470.5	400.9	293.0	188.7	122.4	19.0	1,494.5
Nenopelnītie nākotnes finanšu ienākumi	-51.8	-39.2	-23.1	-11.4	-4.3	-0.8	-130.6
Kopā	418.7	361.7	269.9	177.3	118.1	18.2	1,363.9

Sagaidāmie kredītzaudējumi

€m	2023	2024
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-23.5	-0.8
Uzkrājumi	-9.6	2.3
Kopā	-33.1	1.5

3. pakāpes aizdevumi klientiem sadalījumā pēc klientu veidiem un nodrošinājuma vērtības

€m	2023. g. 31. dec.			2024. g. 31. dec.		
	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā	Privāt- personas	Uzņēmumi	Kopā
Nepietiekami nodrošinātie aizdevumi	8.8	20.9	29.7	5.0	46.0	51.0
Pārmērīgi nodrošinātie aizdevumi	67.8	104.7	172.5	55.7	80.6	136.3
Bruto uzskaites vērtība	76.6	125.6	202.2	60.7	126.6	187.3
Uzkrājumi kredītzaudējumiem	-18.2	-37.3	-55.5	-13.6	-38.6	-52.2
Kopā	58.4	88.3	146.7	47.1	88.0	135.1
no tiem <i>POCI</i>	5.4	2.3	7.7	4.9	-	4.9
Nodrošinājuma patiesā vērtība						
Nepietiekami nodrošinātie aizdevumi	6.2	14.0	20.2	3.8	25.4	29.2
Pārmērīgi nodrošinātie aizdevumi	66.2	100.8	167.0	54.1	77.9	132.0
Kopā	72.4	114.8	187.2	57.9	103.3	161.2
no tiem <i>POCI</i>	6.0	2.4	8.4	5.3	-	5.3

Aizdevumi klientiem sadalījumā pa pakāpēm, veidiem un riska kategorijām
(turpinājums nākamajā lappusē)

€m	2023. g. 31. dec.				2024. g. 31. dec.			
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā
Privātpersonas								
Hipotekārie kredīti								
Zems risks	4,274.9	32.1	-	4,307.0	4,532.8	8.2	-	4,541.0
Vidējs risks	590.7	24.6	-	615.3	524.1	14.5	-	538.6
Augsts risks	37.4	140.7	-	178.1	51.3	138.7	-	190.0
Saistību neizpilde	-	-	63.8	63.8	-	-	49.0	49.0
Bruto uzskaites vērtība	4,903.0	197.4	63.8	5,164.2	5,108.2	161.4	49.0	5,318.6
Līzings								
Zems risks	187.4	0.0	-	187.4	197.9	0.1	-	198.0
Vidējs risks	189.8	14.6	-	204.4	184.2	9.6	-	193.8
Augsts risks	24.9	12.5	-	37.4	18.4	14.0	-	32.4
Saistību neizpilde	-	-	2.9	2.9	-	-	3.7	3.7
Bruto uzskaites vērtība	402.1	27.1	2.9	432.1	400.5	23.7	3.7	427.9
Patēriņa kredīti, kartes								
Zems risks	69.0	1.2	-	70.2	73.5	0.1	-	73.6
Vidējs risks	44.1	5.1	-	49.2	48.6	2.5	-	51.1
Augsts risks	3.8	4.9	-	8.7	3.3	4.9	-	8.2
Saistību neizpilde	-	-	0.8	0.8	-	-	1.0	1.0
Bruto uzskaites vērtība	116.9	11.2	0.8	128.9	125.4	7.5	1.0	133.9
Citi								
Zems risks	116.6	1.8	-	118.4	125.5	0.3	-	125.8
Vidējs risks	90.0	31.5	-	121.5	107.2	7.2	-	114.4
Augsts risks	3.2	16.4	-	19.6	3.2	17.5	-	20.7
Saistību neizpilde	-	-	9.1	9.1	0.0	-	7.0	7.0
Bruto uzskaites vērtība	209.8	49.7	9.1	268.6	235.9	25.0	7.0	267.9

Aizdevumi klientiem sadalījumā pa pakāpēm, veidiem un riska kategorijām
(turpinājums no iepriekšējās lappuses)

€m	2023. g. 31. dec.				2024. g. 31. dec.			
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā
Uzņēmumi								
Aizdevumi								
Zems risks	759.4	197.3	-	956.7	779.3	4.7	-	784.0
Vidējs risks	1,152.7	554.8	-	1,707.5	1,512.4	410.9	-	1,923.3
Augsts risks	6.3	291.2	-	297.5	5.3	157.3	-	162.6
Saistību neizpilde	-	-	99.4	99.4	-	-	102.9	102.9
Bruto uzskaites vērtība	1,918.4	1,043.3	99.4	3,061.1	2,297.0	572.9	102.9	2,972.8
Līzings								
Zems risks	214.9	1.8	-	216.7	184.3	0.5	-	184.8
Vidējs risks	611.6	58.3	-	669.9	588.0	41.6	-	629.6
Augsts risks	16.6	58.3	-	74.9	16.9	62.9	-	79.8
Saistību neizpilde	-	-	24.5	24.5	-	-	23.6	23.6
Bruto uzskaites vērtība	843.1	118.4	24.5	986.0	789.2	105.0	23.6	917.8
Faktoring								
Zems risks	120.9	1.6	-	122.5	94.0	0.2	-	94.2
Vidējs risks	52.8	19.7	-	72.5	100.5	1.5	-	102.0
Augsts risks	0.4	6.0	-	6.4	0.1	5.0	-	5.1
Saistību neizpilde	-	-	1.5	1.5	-	-	0.1	0.1
Bruto uzskaites vērtība	174.1	27.3	1.5	202.9	194.6	6.7	0.1	201.4
Finanšu iestādes								
Zems risks	132.7	4.7	-	137.4	150.2	-	-	150.2
Vidējs risks	6.7	47.3	-	54.0	17.4	24.8	-	42.2
Augsts risks	0.3	0.2	-	0.5	0.0	0.2	-	0.2
Saistību neizpilde	-	-	0.1	0.1	-	-	0.0	0.0
Bruto uzskaites vērtība	139.7	52.2	0.1	192.0	167.6	25.0	0.0	192.6
Publiskais sektors								
Zems risks	189.0	-	-	189.0	208.1	0.0	-	208.1
Vidējs risks	-	-	-	-	-	-	-	-
Augsts risks	-	-	-	-	-	-	-	-
Saistību neizpilde	-	-	0.1	0.1	-	-	-	-
Bruto uzskaites vērtība	189.0	-	0.1	189.1	208.1	0.0	-	208.1
Kopā								
Zems risks	6,064.8	240.5	-	6,305.3	6,345.6	14.1	-	6,359.7
Vidējs risks	2,738.4	755.9	-	3,494.3	3,082.4	512.6	-	3,595.0
Augsts risks	92.9	530.2	-	623.1	98.5	400.5	-	498.5
Saistību neizpilde	-	-	202.2	202.2	-	-	187.3	187.8
Bruto uzskaites vērtība	8,896.1	1,526.6	202.2	10,624.9	9,526.5	927.2	187.3	10,641.0
no tiem <i>POCI</i>	-	6.7	1.3	8.0	-	4.1	1.0	5.1

Aizdevumu klientiem un uzkrājumu sagaidāmajiem kredītzaudējumiem kustības pārskats

Turpmāk sniegtajos kustības grafikos *Luminor* novērtē pakāpes tikai pārskata datumā, un to atspoguļo pārvietojumi starp pakāpēm. Kustību starp pakāpēm novērtē pārskata perioda sākumā.

Aizdevumu klientiem un uzkrājumu kredītzaudējumiem kustības pārskats sadalījumā pa pakāpēm

€m	2023				2024			
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā
Bruto uzskaites vērtība								
Sākuma atlikums	9,205.0	1,637.7	133.4	10,976.1	8,896.1	1,526.6	202.2	10,624.9
Pārcelti uz 1. pakāpi	387.6	-387.1	-0.5	0.0	527.4	-526.0	-1.4	0.0
Pārcelti uz 2. pakāpi	-866.9	900.2	-33.3	0.0	-392.1	418.1	-26.0	0.0
Pārcelti uz 3. pakāpi	-56.5	-98.6	155.1	0.0	-29.8	-65.7	95.5	0.0
Izsniegti vai iegādāti	2,007.1	-	-	2,007.1	2,082.1	-	-	2,082.1
Pārtraukta atzīšana un atmaksāti	-1,780.2	-525.6	-49.7	-2,355.5	-1,557.2	-425.8	-65.7	-2,048.7
Izmaiņas	-308.9	-111.1	71.6	-348.4	630.4	-599.4	2.4	33.4
Norakstītās, atgūtās summas u. c.	-	-	-2.8	-2.8	-	-	-17.3	-17.3
Beigu atlikums	8,896.1	1,526.6	202.2	10,624.9	9,526.5	927.2	187.3	10,641.0
no tiem <i>POCI</i>	-	6.7	1.3	8.0	-	4.1	1.0	5.1
Uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem								
Sākuma atlikums	-27.1	-31.0	-43.3	-101.4	-24.6	-42.0	-55.5	-122.1
Pārcelti uz 1. pakāpi	-6.7	6.6	0.1	0.0	-10.7	10.5	0.2	0.0
Pārcelti uz 2. pakāpi	5.7	-12.2	6.5	0.0	4.7	-9.9	5.2	0.0
Pārcelti uz 3. pakāpi	4.5	3.3	-7.8	0.0	2.8	5.9	-8.7	0.0
Izsniegti vai iegādāti	-13.4	-	-	-13.4	-12.4	-	-	-12.4
Pārtraukta atzīšana un atmaksāti	2.5	5.0	5.5	13.0	0.6	0.9	0.8	2.3
Izmaiņas SKZ pieņēmumos, pakāpēs un citos parametros	9.9	-13.7	-19.3	-23.1	19.6	1.2	-11.5	9.3
Izmaiņas	2.5	-11.0	-15.0	-23.5	4.6	8.6	-14.0	-0.8
Norakstītās, atgūtās summas u. c.	-	-	2.8	2.8	-	-	17.3	17.3
Beigu atlikums	-24.6	-42.0	-55.5	-122.1	-20.0	-33.4	-52.2	-105.6
no tiem <i>POCI</i>	-	-0.1	-0.2	-0.3	-	-0.1	-0.2	-0.3

Kustības pārskats sadalījumā pa pakāpēm Aizdevumos klientiem, Privātpersonu hipotekārajos kredītos un uzkrājumos kredītzaudējumiem
€m

	2023				2024			
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā
Bruto uzskaites vērtība								
Sākuma atlikums	4,842.6	232.7	33.2	5,108.5	4,903.0	197.4	63.8	5,164.2
Pārcelti uz 1. pakāpi	71.0	-70.8	-0.2	0.0	87.0	-86.4	-0.6	0.0
Pārcelti uz 2. pakāpi	-90.2	94.1	-3.9	0.0	-70.1	89.9	-19.8	0.0
Pārcelti uz 3. pakāpi	-13.3	-31.4	44.7	0.0	-4.4	-14.0	18.4	0.0
Izsniegti vai iegādāti	616.7	-	-	616.7	712.6	-	-	712.6
Pārtraukta atzīšana un atmaksāti	-523.8	-27.2	-9.4	-560.4	-519.9	-25.5	-10.8	-556.2
Izmaiņas	60.4	-35.3	31.2	56.3	205.2	-36.0	-12.8	156.4
Norakstītās, atgūtās summas u. c.	-	-	-0.6	-0.6	-	-	-2.0	-2.0
Beigu atlikums	4,903.0	197.4	63.8	5,164.2	5,108.2	161.4	49.0	5,318.6
no tiem <i>POCI</i>	-	3.5	0.9	4.4	-	4.0	1.4	5.4
Uzkrājumi kredītzaudējumiem								
Sākuma atlikums	-10.4	-10.6	-8.0	-29.0	-11.6	-15.0	-14.3	-40.9
Pārcelti uz 1. pakāpi	-2.7	2.6	0.1	0.0	-5.5	5.5	0.0	0.0
Pārcelti uz 2. pakāpi	0.7	-1.3	0.6	0.0	0.5	-4.5	4.0	0.0
Pārcelti uz 3. pakāpi	0.6	2.4	-3.0	0.0	0.2	1.7	-1.9	0.0
Izsniegti vai iegādāti	-1.2	-	-	-1.2	-1.0	-	-	-1.0
Pārtraukta atzīšana un atmaksāti	0.2	0.6	0.7	1.5	0.3	0.9	1.2	2.4
Izmaiņas SKZ pieņēmumos, pakāpēs un citos parametros	1.2	-8.7	-5.3	-12.8	13.1	-0.7	-0.5	11.9
Izmaiņas	-1.2	-4.4	-6.9	-12.5	7.6	2.9	2.8	13.3
Norakstītās, atgūtās summas u. c.	-	-	0.6	0.6	-	-	2.0	2.0
Beigu atlikums	-11.6	-15.0	-14.3	-40.9	-4.0	-12.1	-9.5	-25.6
no tiem <i>POCI</i>	-	-0.1	-0.1	-0.2	-	-	-0.2	-0.2

Kustības pārskats sadalījumā pa pakāpēm Aizdevumos klientiem, aizdevumos Uzņēmumiem un uzkrājumos kredītzaudējumiem
€m

	2023				2024			
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā
Bruto uzskaites vērtība								
Sākuma atlikums	2,200.6	1,025.5	72.7	3,298.8	1,918.4	1,043.3	99.4	3,061.1
Pārcelti uz 1. pakāpi	163.6	-163.6	0.0	0.0	354.3	-354.3	0.0	0.0
Pārcelti uz 2. pakāpi	-574.2	602.1	-27.9	0.0	-192.5	195.1	-2.6	0.0
Pārcelti uz 3. pakāpi	-12.7	-58.5	71.2	0.0	-7.1	-41.6	48.7	0.0
Izsniegti vai iegādāti	579.8	0.0	0.0	579.8	619.7	0.0	0.0	619.7
Pārtraukta atzīšana un atmaksāti	-438.7	-362.2	-14.8	-815.7	-395.8	-269.6	-27.8	-693.2
Izmaiņas	-282.2	17.8	28.5	-235.9	378.6	-470.4	18.3	-73.5
Norakstītās, atgūtās summas u. c.	-	-	-1.8	-1.8	-	-	-14.8	-14.8
Beigu atlikums	1,918.4	1,043.3	99.4	3,061.1	2,297.0	572.9	102.9	2,972.8
no tiem <i>POCI</i>	-	2.2	-	2.2	-	0.6	-	0.6
Uzkrājumi kredītzaudējumiem								
Sākuma atlikums	-8.4	-13.7	-24.4	-46.5	-5.7	-19.0	-28.4	-53.1
Pārcelti uz 1. pakāpi	-1.7	1.7	0.0	0.0	-3.1	3.1	0.0	0.0
Pārcelti uz 2. pakāpi	3.2	-8.4	5.2	0.0	2.6	-2.9	0.3	0.0
Pārcelti uz 3. pakāpi	0.3	0.3	-0.6	0.0	0.5	3.3	-3.8	0.0
Izsniegti vai iegādāti	-4.2	-	-	-4.2	-5.7	-	-	-5.7
Pārtraukta atzīšana un atmaksāti	1.2	3.5	1.4	6.1	0.9	3.4	1.0	5.3
Izmaiņas SKZ pieņēmumos, pakāpēs un citos parametros	3.9	-2.4	-11.8	-10.3	1.8	-0.6	-14.2	-13.0
Izmaiņas	2.7	-5.3	-5.8	-8.4	-5.7	-19.0	-28.4	-53.1
Norakstītās, atgūtās summas u. c.	-	-	1.8	1.8	-	-	14.8	14.8
Beigu atlikums	-5.7	-19.0	-28.4	-53.1	-8.7	-12.7	-30.3	-51.7
no tiem <i>POCI</i>	-	0.0	-	0.0	-	0.0	-	0.0

Aizdevumi klientiem sadalījumā pa nodrošinājumu un veidiem

€m	Nenodroši nātie	Nodrošinātie			Kopā	Kopā
		Dzīvojamais nekustamais īpašums	Cits nekustamais īpašums	Cits nodrošinā- jums		
2023. g. 31. dec.						
Hipotekārie kredīti	29.8	5,104.0	26.2	4.2	5,134.4	5,164.2
Līzings	14.2	0.0	0.0	417.9	417.9	432.1
Patēriņa kredīti, kartes	121.3	0.4	0.0	7.2	7.6	128.9
Citi	11.9	142.1	74.8	39.8	256.7	268.6
Privātpersonas	177.2	5,246.5	101.0	469.1	5816.6	5,993.8
Aizdevumi	471.7	64.1	2,026.5	498.8	2,589.4	3,061.1
Līzings	55.7	0.0	0.1	930.2	930.3	986.0
Faktoringš	202.9	0.0	0.0	0.0	0.0	202.9
Uzņēmumi	730.3	64.1	2,026.6	1,429.0	3,519.7	4,250.0
Finanšu iestādes	1.8	0.1	170.5	19.6	190.2	192.0
Publiskais sektors	141.4	0.0	13.9	33.8	47.7	189.1
Kopā	1,050.7	5,310.7	2,312.0	1,951.5	9,574.2	10,624.9
2024. g. 31. dec.						
Hipotekārie kredīti	23.6	5,267.4	25.4	2.2	5,295.0	5,318.6
Līzings	30.1	-	-	397.8	397.8	427.9
Patēriņa kredīti, kartes	127.3	0.6	0.0	6.0	6.6	133.9
Citi	11.8	146.7	74.4	35.0	256.1	267.9
Privātpersonas	192.8	5,414.7	99.8	441.0	5,955.5	6,148.3
Aizdevumi	309.3	77.7	1,920.6	665.2	2,663.5	2,972.8
Līzings	134.3	-	-	783.5	783.5	917.8
Faktoringš	201.4	-	-	-	-	201.4
Uzņēmumi	645.0	77.7	1,920.6	1,448.7	3,447.0	4,092.0
Finanšu iestādes	0.6	0.1	179.9	12.0	192.0	192.6
Publiskais sektors	159.2	-	9.3	39.6	48.9	208.1
Kopā	997.6	5,492.5	2,209.6	1,941.3	9,643.4	10,641.0

12. Ieguldījumi asociētajās un meitas sabiedrībās

Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās, €m	2023	2024
Sākuma atlikums	5.7	5.5
Gada peļņa (a)	1.6	1.2
Dividendes	-1.8	-1.3
Citi	-	0.5
Beigu atlikums	5.5	5.9

Asociētās sabiedrības, €m	Valsts	Kapitāla daļa (%)	2023. g. 31. dec.			2024. g. 31. dec.		
			Pašu kapitāls	Gada peļņa (a)	Uzskaites vērtība	Pašu kapitāls	Gada peļņa (a)	Uzskaites vērtība
<i>ALD Automotive Eesti AS</i>	Igaunija	25.0	6.0	0.3	1.5	5.9	0.2	2.1
SIA "ALD Automotive"	Latvija	25.0	8.3	0.6	1.5	8.9	0.4	1.5
<i>ALD Automotive UAB</i>	Lietuva	25.0	9.2	0.7	2.4	8.7	0.5	2.2
SIA "Kreditinformācijas Birojs"	Latvija	19.8	1.0	0.0	0.1	1.5	0.1	0.1
Kopā				1.6	5.5		1.2	5.9

a. *Luminor* daļa no asociēto sabiedrību peļņas

Meitas sabiedrība	Darbība	Valsts	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
<i>Luminor Liising AS</i>	Līzings, faktoring	Igaunija	100%	100%
SIA "Luminor Līzings"	Līzings, faktoring	Latvija	100%	100%
<i>Luminor Līzings UAB</i>	Līzings, faktoring	Lietuva	100%	100%
<i>Luminor Pensions Estonia AS</i>	Pensiju fondu pārvaldīšana	Igaunija	100%	100%
<i>AS Luminor</i> Latvijas atklātais pensiju fonds	Pensiju fondu pārvaldīšana	Latvija	100%	100%
<i>Luminor Asset Management IPAS</i>	Pensiju fondu pārvaldīšana	Latvija	100%	100%
<i>Luminor Investīciju Valdymas UAB</i>	Pensiju fondu pārvaldīšana	Lietuva	100%	100%
<i>Maksekeskus AS (a)</i>	E-komercijas maksājumi	Igaunija	99.8%	99.8%
Meitas sabiedrības likvidācijas procesā				
SIA "Promano Lat"	Nekustamā īpašuma pirkšana un pārdošana	Latvija	100%	100%
SIA "Salvus"	Nekustamā īpašuma pirkšana un pārdošana	Latvija	100%	100%

a. Sk. arī 13. piezīmi "Nemateriālie aktīvi".

13. Nemateriālie aktīvi

€m	2023					2024				
	Nemate- riālā vērtība (a)	Klientu piesaistīšan as izmaksas	Program -matūra	Citi	Kopā	Nemate- riālā vērtība (a)	Klientu piesaistīšan as izmaksas	Program -matūra	Citi	Kopā
Uzkrātās iegādes vērtība										
Sākuma atlikums	48.8	0.6	42.4	3.0	94.8	49.1	1.8	44.4	3.0	98.3
MKK iegāde	0.3	-	-	-	0.3	-	-	-	-	-
Citas iegādes	-	1.2	6.2	-	7.4	-	3.5	8.1	-	11.6
Atsavināšana (b)	-	-	-4.2	-	-4.2	-	-	-3.3	-	-3.3
Beigu atlikums	49.1	1.8	44.4	3.0	98.3	49.1	5.3	49.2	3.0	106.6
Uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājums										
Sākuma atlikums	-	-0.1	-29.8	-2.1	-32.0	-6.2	-0.4	-33.3	-2.4	-42.3
Amortizācija (c)	-	-0.3	-4.1	-0.3	-4.7	-	-1.1	-2.7	-0.3	-4.1
Atsavināti	-	-	0.6	-	0.6	-	-	0.2	-	0.2
Vērtības samazinājums	-6.2	-	-	-	-6.2	-11.1	-	-	-	-11.1
Beigu atlikums	-6.2	-0.4	-33.3	-2.4	-42.3	-17.3	-1.5	-35.8	-2.7	-57.3
Uzskaites vērtība	42.9	1.4	11.1	0.6	56.0	31.8	3.8	13.4	0.3	49.3
no tiem aktīvi izstrādes stadijā			7.4		7.4			8.4		8.4

- a. Sk. arī 12. piezīmi "Ieguldījumi asociētajās un meitas sabiedrībās".
- b. Atsavinātās summas kategorijā "Programmatūra" ietver kapitalizētās programmatūras izmaksas 2.9 miljonu eiro vērtībā atzīšanas pārtraukšanu (2023. gadā: 3.6 miljoni eiro).
- c. Klientu piesaistīšanas izmaksu un citu nemateriālo aktīvu amortizācija 2024. gadā par kopsummu 1.4 miljoni eiro (0.6 miljoni eiro 2023. gadā) ir uzrādīta peļņas vai zaudējumu pārskata postenī "Neto ienākumi no komisijas maksām un naudām".

Uzņēmējdarbības apvienošanas ietvaros atzītā nemateriālā vērtība ir attiecināma galvenokārt uz Maksekeskus AS uzņēmējdarbības potenciālu. Lai noteiktu Maksekeskus lietošanas vērtību, tika izmantoti šādi pieņēmumi:

Pieņēmums	Vērtības noteikšanas pieeja	Vērtība 2023. gadā	Vērtība 2024. gadā
Ieņēmumu pieauguma rādītājs 1-5 gados	Gada izaugsmes rādītāji piecu gadu prognozes periodā pa valstīm un metodēm, pamatojoties uz līdzšinējiem rezultātiem un vadības prognozēm par tirgus attīstību.	Vidēji 22%	Vidēji 18%
EBITDA pieauguma rādītājs 6-10 gados	Gada EBITDA pieauguma samazinājums	Vidēji 10%	Vidēji 10%
Ilgtermiņa izaugsmes rādītājs	ECB prognoze 2022.-2025. gadam	2.2%	2.2%
Diskonta likme pirms nodokļu atskaitīšanas	Konservatīva un piesardzīga aplēse, ņemot vērā WACC	11.1%	9.62%

2022. gadā mēs ieguvām kontroli pār Maksekeskus AS, iegādājoties 99% no tās emitētā pamatkapitāla par atlīdzību naudā 53.4 miljoni eiro, ieskaitot naudas atlikumus 5.3 miljonu eiro vērtībā. 2023. gadā mēs iegādājāmies papildu 0.8% no emitētā pamatkapitāla par atlīdzību naudā 0.3 miljoni eiro.

Nemateriālās vērtības samazināšanās pārbaude tika veikta 2024. gada jūnijā un decembrī. Pieņēmumi, kas tika izmantoti 2024. gada vērtības samazināšanās pārbaudē, tika balstīti uz finanšu plānu, ņemot vērā jaunākās prognozes un apstiprinātos budžetus. Novērtējumu pamatā ir ārējā tirgus izaugsmes prognozes un prognozes par iekšējā tirgus daļām. Diskonta likme tika pārskatīta un samazināta salīdzinājumā ar 2023. gadu, lai atspoguļotu tirgus likmes. Jūnijā veiktās nemateriālās vērtības samazināšanās pārbaudes rezultātā tika atzīta 11.1 miliona eiro vērtības samazināšanās, savukārt decembrī veiktās pārbaudes rezultātā vērtības samazināšanās neradās (2023. gadā: 6.2 miljoni eiro).

Maksekeskus atgūstamā vērtība ir jutīga pret naudas plūsmas prognožu, diskonta likmju un izaugsmes tempu izmaiņām. Tādējādi 2024. gada decembrī parametru izmaiņas ir tādas pašas kā 2023. gada decembrī: ilgtermiņa pieauguma likmes izmaiņas par 1 procentpunktu ietekmētu aptuveni 4 miljonus eiro, ieņēmumu pieauguma likmes izmaiņas par 1 procentpunktu ietekmētu aptuveni 4 miljonus eiro (šo likmju samazinājums radītu papildu vērtības samazinājumu un otrādi), bet diskonta likmes pirms nodokļu atskaitīšanas izmaiņas par 1 procentpunktu ietekmētu aptuveni 5 miljonus eiro (šīs likmes pieaugums radītu papildu vērtības samazinājumu un otrādi).

14. Pamatlīdzekļi

€m	2023				2024			
	Īpašums	Iekārtas	Lietošanas as tiesību aktīvi	Kopā	Īpašums	Iekārtas	Lietošanas as tiesību aktīvi	Kopā
Uzkrātā iegādes vērtība								
Sākuma atlikums	0.9	15.9	46.6	63.4	0.9	18.1	46.1	65.1
Iegādes	-	3.0	1.9	4.9	-	1.3	0.9	2.2
Finanšu apakšnoma	-	-	-	-	-	-	-1.1	-1.1
Pārdoti	-	-	-	-	-0.2	-	-	-0.2
Atsavināti	-	-0.8	-2.4	-3.2	-	-0.9	-0.9	-1.8
Beigu atlikums	0.9	18.1	46.1	65.1	0.7	18.5	45.0	64.2
Uzkrātais nolietojums								
Sākuma atlikums	-0.2	-12.6	-20.4	-33.2	-0.2	-13.4	-24.5	-38.1
Nolietojums	0.0	-1.6	-4.9	-6.5	0.0	-1.7	-5.0	-6.7
Finanšu apakšnoma	-	-	-	-	-	-	1.2	1.2
Pārdoti	-	-	-	-	0.1	-	-	0.1
Atsavināti	-	0.8	0.8	1.6	-	0.7	0.9	1.6
Beigu atlikums	-0.2	-13.4	-24.5	-38.1	-0.1	-14.4	-27.4	-41.9
Uzskaites vērtība	0.7	4.7	21.6	27.0	0.6	4.1	17.6	22.3

Lielākā daļa lietošanas tiesību aktīvu ir saistīti ar centrālo biroju nomas līgumiem Igaunijā, Latvijā un Lietuvā.

Nomas saistības, €m	2023	2024
Sākuma atlikums	30.0	24.8
Jauni nomas līgumi	1.8	0.4
Nomas līgumu grozījumi	0.1	0.2
Līgumu izbeigšana	-1.6	0.0
Procenti	0.6	0.7
Maksājumi	-6.1	-6.1
Beigu atlikums	24.8	20.0

Nomas saistību termiņstruktūra ir aprakstīta 25. piezīmē "Finanšu instrumentu dzēšanas termiņš".

15. Citi aktīvi

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Maksājumi ceļā	31.5	17.5
Obligātās rezerves centrālajās bankās (a)	115.8	114.2
Terminnoguldījumi bankās (a)	8.7	2.3
Debitoru parādi	7.2	8.7
Uzkrātie ienākumi	5.2	8.7
Finanšu aktīvi	168.4	151.4
Avansa maksājumi	11.2	17.1
PVN pārmaksa un citi nodokļi	6.4	12.5
Citi	1.7	1.9
Nefinanšu aktīvi (a)	19.3	31.5
Kopā	187.7	182.9

a. Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

16. Klientu noguldījumi

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Privātpersonas	4,738.1	4,988.1
Uzņēmumi	4,200.9	3,921.5
Finanšu iestādes	249.6	194.6
Publiskais sektors	2,088.9	2,248.5
Kopā (b)	11,277.5	11,352.7
no tiem pieprasījuma noguldījumi (a)	8,483.7	8,416.0
termiņnoguldījumi	2,793.8	2,936.7
Sadalījumā pa klientu reģistrācijas valsti		
Igaunija, Latvija un Lietuva	11,121.7	11,180.8
Pārējā Eiropas Savienība	76.8	71.7
Citi	79.0	100.2
Kopā (b)	11,277.5	11,352.7
a. Sk. arī 20. piezīmi "Atvasinātie instrumenti".		
b. Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".		

17. Emitētie parāda vērtspapīri

€m	Agrākais dzēšanas termiņš	Termiņš	Papildu informācija	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
€500m, 0.01%		2025. gada marts		475.3	491.8
€500m, 1.688%		2027. gada jūnijs		486.5	494.6
Segtās obligācijas				961.8	986.4
€300m, 7.25%	2025. gada janvāris	2026. gada janvāris	€214.1m, atpirkti 2024. gada septembrī	319.9	88.7
€300m, 0.539%	2025. gada septembris	2026. gada septembris		300.5	299.3
SEK500m, mainīga likme	2026. gada marts	2027. gada marts	Emitēts 2024. gada martā. Maksā 3 mēn. <i>STIBOR</i> + 2.25%	-	43.5
€300m, 7.75%	2026. gada jūnijs	2027. gada jūnijs		316.5	315.9
€300m, 4.042%	2027. gada septembris	2028. gada septembris	Emitēts 2024. gada septembrī	-	305.2
Prioritārās obligācijas				936.9	1,052.6
200 miljoni eiro, 5,399%, 2. līmenis	2030. gada oktobris	2035. gada oktobris	Subordinētās obligācijas. Emitētas 2024. gada oktobrī.	-	199.0
Kopā				1,898.7	2,238.0
No kurām posteņu, kuru risks tiek ierobežots, patiesās vērtības izmaiņas.				-38.4	-10.7
Sk. arī 20. piezīmi "Atvasinātie instrumenti".					

Emitēto parāda vērtspapīru kustības pārskats

€m	2023	2024
Sākuma atlikums	1,813.9	1,898.7
Naudas plūsma no emitētiem parāda instrumentiem	598.5	542.8
Izpirkti vai dzēsti parāda vērtspapīri	-600.0	-227.0
Procentu izdevumi	55.5	59.4
Samaksātie procenti	-26.0	-57.2
Riska ierobežošanas ietekme	56.2	28.5
Citas izmaiņas	0.6	-7.2
Beigu atlikums	1,898.7	2,238.0

18. Citas saistības

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Maksājumi ceļā (a)	85.3	60.8
Uzkrātās saistības	25.2	21.3
Kreditoru parādi	4.2	11.4
Citi	3.1	1.6
Finanšu saistības	117.8	95.1
Uzkrātās saistības (saistībā ar personāla izdevumiem)	22.3	25.8
Saņemtie avansa maksājumi	3.2	2.8
Pievienotās vērtības nodoklis	4.6	1.5
Citas nodokļu saistības (a)	11.1	2.4
Citi	6.5	6.8
Nefinanšu saistības	47.7	39.3
Kopā	165.5	134.4

a. Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

19. Uzkrājumi

€m	2023			2024		
	Iespējamās saistības	Juridiskās un citas	Kopā	Iespējamās saistības	Juridiskās un citas	Kopā
Sākuma atlikums	11.8	10.2	22.0	21.4	6.6	28.0
Gada laikā izveidoti uzkrājumi	8.6	1.6	10.2	4.9	0.0	4.9
Citas izmaiņas (a)	1.0	-5.2	-4.2	-7.3	8.9	1.6
Izmaiņas	9.6	-3.6	6.0	-2.4	8.9	6.5
Beigu atlikums	21.4	6.6	28.0	19.0	15.5	34.5
no kura uzkrājumi tiesvedībām		0.1			8.1	

a. Citas izmaiņas galvenokārt veidoja pārceļšana starp pakāpēm, atzišanas pārtraukšana un SKZ novērtēšanas modeļa pieņemumu pārskatīšana.

Luminor uzskata, ka jebkura tiesvedība, kas vēl nav pabeigta un kurai nav izveidoti uzkrājumi, neradīs būtiskus zaudējumus. Sk. arī 22. piezīmi "Iespējamās saistības".

20. Atvasinātie instrumenti

€m	2023. g. 31. dec.			2024. g. 31. dec.		
	Nosacītā summa	Aktivi	Saistības	Nosacītā summa	Aktivi	Saistības
Procentu mijmaiņas līgumi	3,861.2	78.7	56.2	3,823.8	57.9	26.8
Valūtas mijmaiņas līgumi	1,012.1	9.2	13.5	750.0	13.9	2.9
Preču mijmaiņas līgumi	67.6	4.3	4.0	54.8	6.1	5.9
Kopā	4,940.9	92.2	73.7	4,628.6	77.9	35.6

Luminor piemēro riska ierobežošanas uzskaiti emitēto parāda vērtspapīru patiesās vērtības ierobežošanai un, sākot ar 2023. gada janvāri, – daļai klientu noguldījumu. Starp posteni, kura risks tiek ierobežots, un riska ierobežošanas instrumentiem pastāv ekonomiska saikne, jo procentu mijmaiņas darījumu nosacījumi atbilst fiksētas procentu likmes parādzīmes nosacījumiem. *Luminor* ir noteikta riska ierobežošanas attiecība 1:1, jo procentu mijmaiņas darījumu pamatā esošie riski ir vienlīdzīgi ierobežotā riska elementam.

Tā kā *Luminor* mērķis ir ierobežot procentu likmju risku, kas rodas no beztermiņa noguldījumu patiesās vērtības izmaiņām, daļai no klientu noguldījumiem pastāv ekonomiska saistība starp posteni, kura riski tiek ierobežoti, un riska ierobežošanas instrumentu. Patiesās vērtības riska ierobežošana būtībā samazina pret risku nodrošinātā beztermiņa noguldījumu portfeļa ilgumu, jo tiek saņemta fiksēta likme, bet maksāta mainīga likme, tādējādi padarot to mazāk jutīgu pret finanšu tirgu svārstībām. Noguldījumu riska ierobežošana tiek īstenota bankas procentu likmju riska pārvaldības sistēmas ietvaros. *Luminor* veica vērtējumu, ka klientu noguldījumi ir piemēroti riska ierobežošanas uzskaitē saskaņā ar 39. SGS ES atvasināto versiju, lai gan šie noguldījumi ir izmaksājami pēc pieprasījuma un saskaņā ar parastajām SFPS prasībām to patiesā vērtība nevar būt mazāka par nominālvērtību, savukārt portfeļa riska ierobežošanas efekts tiek atzīts atbilstoši noteikto klientu noguldījumu, kas diskontēti pēc tirgus procentu likmēm, patiesās vērtības pārmaiņām paredzamajā termiņā līdz to termiņa beigām.

Lai pārbaudītu klientu noguldījumu risku ierobežošanas efektivitāti, *Luminor* izmanto prospektīvos (regresijas analīzes) un retrospektīvos testus un salīdzina izmaiņas risku ierobežošanas instrumenta patiesajā vērtībā ar izmaiņām pret risku nodrošinātā posteņa patiesajā vērtībā, kas attiecināma uz ierobežoto risku. Efektivitāte tiek novērtēta kumulatīvi. 2024. gada 31. decembrī tika skaidri noteikts, ka neefektivitāte nav būtiska. Lai pārbaudītu emitēto parāda vērtspapīru risku ierobežošanas efektivitāti, *Luminor* izmanto hipotētisko atvasināto instrumentu metodi un salīdzina izmaiņas risku ierobežošanas instrumenta patiesajā vērtībā ar izmaiņām pret risku nodrošinātā posteņa patiesajā vērtībā, kas attiecināma uz ierobežoto risku. 2023. un 2024. gada 31. decembrī tika skaidri noteikts, ka neefektivitāte nav būtiska.

Patiesās vērtības riska ierobežošanas instrumenti

€m	2023. g. 31. dec.			2024. g. 31. dec.		
	Nosacītā vērtība	Aktivi	Saistības	Nosacītā vērtība	Aktivi	Saistības
Klientu noguldījumi	875.0	18.1	–	575.0	14.9	–
Emitētie parāda vērtspapīri	1,900.0	32.0	40.5	1,900.0	22.9	14.5

Sk. arī attiecīgi 16. piezīmi “Klientu noguldījumi” un 17. piezīmi “Emitētie parāda vērtspapīri”.

Riska ierobežošanas instrumenti (procentu likmju mijmaiņas darījumi) un pret risku nodrošinātie posteņi, nominālā vērtība, €m

Riska ierobežošanas instrumenti un saņemšanas kupons	Spēkā stāšanās datums	Atmaksas termiņš	Kupona likme	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
3.845%	2023. gada jūnijs	2024. gada jūnijs	3m <i>EURIBOR</i>	100.0	-
3.796%	2023. gada jūnijs	2024. gada septembris	3m <i>EURIBOR</i>	100.0	-
3.75%	2023. gada jūnijs	2024. gada decembris	3m <i>EURIBOR</i>	100.0	-
3.145%	2023. gada janvāris	2025. gada jūnijs	3m <i>EURIBOR</i>	300.0	300.0
3.562%	2023. gada marts	2026. gada jūnijs	6m <i>EURIBOR</i>	200.0	200.0
3.258%	2023. gada jūnijs	2027. gada decembris	6m <i>EURIBOR</i>	75.0	75.0
Pieprasījuma noguldījumi (pēc <i>NMD</i> modeļa)				875.0	575.0
€500m, 0.01%	2020. gada marts	2025. gada marts	6m <i>EURIBOR</i> +0.289%	500.0	500.0
€500m, 1.688%	2022. gada maijs	2027. gada jūnijs	3m <i>EURIBOR</i> +0.3395%	500.0	500.0
Segtās obligācijas				1,000.0	1,000.0
€300m, 7.25%	2023. gada janvāris	2025. gada janvāris	3m <i>EURIBOR</i> +3.9455%	300.0	-
€300m, 0.539%	2022. gada oktobris	2025. gada septembris	3m <i>EURIBOR</i> -2.323%	300.0	300.0
€300m, 7.75%	2023. gada jūnijs	2026. gada jūnijs	6m <i>EURIBOR</i> +4.40%	300.0	300.0
€300m, 4.042%	2024. gada septembris	2027. gada septembris	3m <i>EURIBOR</i> +1.5335%	-	300.0
Prioritārās obligācijas				900.0	900.0

Patiesās vērtības riska ierobežošanas instrumentu neefektivitāte, €m	2023. g. 31. dec.			2024. g. 31. dec.		
	Izmaiņas riska ierobežošanas instrumentu patiesajā vērtībā	Izmaiņas pret risku nodrošināto posteņu vērtībā	Atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā	Izmaiņas riska ierobežošanas instrumentu patiesajā vērtībā	Izmaiņas pret risku nodrošināto posteņu vērtībā	Atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā
Klientu noguldījumi	7.1	-6.9	0.2	0.7	-0.7	0.0
Emitētie parāda vērtspapīri	48.5	-53.3	-4.8	28.0	-31.3	-3.3
Kopā	55.6	-60.2	-4.6	28.7	-32.0	-3.3

21. Ienākuma nodoklis

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Par pārskata gadu aprēķinātais ienākuma nodoklis	-26.1	-32.5
Latvijas uzņēmumu ienākuma nodoklis	-15.8	-14.7
Nodokļa korekcija par iepriekšējiem gadiem	-2.9	-1.6
Atliktā nodokļa izmaiņas	-3.6	-4.7
Kopā	-48.4	-53.5
Peļņa pirms nodokļiem	243.1	255.7
Nodoklis pēc piemērojamās likmes	-47.1	-46.3
Neatskaitāmo izdevumu ietekme	-2.8	-8.2
Neapliekamo ienākumu ietekme	2.1	2.7
Citas korekcijas	2.3	-0.1
Nodokļa korekcija par iepriekšējiem gadiem	-2.9	-1.6
Kopā	-48.4	-53.5
Efektīvā nodokļa likme	20%	21%
Atliktā nodokļa aktīvi		
Sākuma atlikums	13.8	10.0
Uz nākamajiem periodiem pārnesamie nodokļu zaudējumu izmantošana	-1.7	-1.3
Uz nākamajiem periodiem pārnesamie nodokļu zaudējumi, kuru atzīšana ir pārtraukta	-	-2.2
Citas atliktā nodokļa pagaidu izmaiņas	-1.9	-1.6
Beigu atlikums	10.0	4.9
Atliktā nodokļa saistības		
Sākuma atlikums	1.3	1.1
Citas atliktā nodokļa pagaidu izmaiņas	-0.2	-0.4
Beigu atlikums	1.1	0.7
Nodokļu saistības		
Latvijas uzņēmumu ienākuma nodoklis	15.8	14.0
Cits uzņēmumu ienākuma nodoklis	10.8	8.3
Kopā (a)	26.6	22.3

a. Sk. arī 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

Spēkā esošās nodokļu likmes ir aprakstītas 1. piezīmē "Būtiska informācija par grāmatvedības politiku". Uzkrātajiem nodokļu zaudējumiem ir atzīts atliktā nodokļa aktīvs. Saskaņā ar *Luminor* prognozēm 2024. gadā tika pārtraukta 2.2 miljonu eiro atzīšana nepietiekamas apliekamās peļņas nākamajos periodos dēļ, pret kuru varētu izmantot šo atliktā nodokļa aktīvu.

Latvijas uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN)

No 2024. gada 1. janvāra Latvijas valdība ir pieņēmusi grozījumus Latvijas Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā. Ar grozījumiem ir ieviesta ikgadēja obligāta UIN piemaksa kredītiestādēm un patērīna kreditēšanas pakalpojumu sniedzējiem 20% apmērā no iepriekšējā gada peļņas pēc nodokļu nomaksas. Pirmais UIN piemaksas maksājums tika veikts 2024. gadā, pamatojoties uz 2023. gada peļņu. UIN piemaksas maksājumus var samazināt par UIN summu, kas samaksāta par taksācijas gadā jau sadalīto peļņu. Pamatā esošais likums tika pieņemts 2023. gada decembrī, tādējādi nosakot pašreizēju juridisku pienākumu, kā rezultātā ir iespējama saimnieciskos labumus ietverošu resursu aizplūšana, un summu var ticami aplēst, jo tā ir balstīta uz 2023. gada peļņu. Uzkrājumi obligātam UIN piemaksas maksājumam tika izveidoti 2023. un 2024. gadā.

22. Iespējamās saistības

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Saistības par neizsniegtiem aizdevumiem	1,081.1	1,405.7
Izpildes garantijas	321.0	310.5
Finanšu garantijas	4.2	3.8
Citas garantijas	419.6	363.6
Citas saistības	229.9	181.1
Kopā	2,055.8	2,264.7

Sadalījumā pa pakāpēm un riska kategorijām

€m	2023. g. 31. dec.				2024. g. 31. dec.			
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā
Zems risks	633.3	68.7	-	702.0	786.0	37.7	-	823.7
Vidējs risks	924.0	229.6	-	1,153.6	1,164.3	160.7	-	1,325.0
Augsts risks	19.3	140.8	-	160.1	7.4	88.9	-	96.3
Saistību neizpilde	-	-	40.1	40.1	-	-	19.7	19.7
Kopā	1,576.6	439.1	40.1	2,055.8	1,957.7	287.3	19.7	2,264.7
Uzkrājumi	-1.8	-1.9	-17.7	-21.4	-2.8	-4.7	-11.5	-19.0
Kopā, atskaitot uzkrājumus	1,574.8	437.2	22.4	2,034.4	1,954.9	282.6	8.2	2,245.7

Izmaiņas uzkrājumos pa pakāpēm

€m	2023				2024			
	Pakāpe: 1	2	3	Kopā	Pakāpe: 1	2	3	Kopā
Sākuma atlikums	-4.1	-2.0	-5.7	-11.8	-1.8	-1.9	-17.7	-21.4
Gada laikā izveidoti uzkrājumi	-8.6	0.0	0.0	-8.6	-4.9	-	-	-4.9
Atzīšanas pārtraukšana un citas izmaiņas	10.9	0.1	-12.0	-1.0	3.9	-2.8	6.2	7.3
Izmaiņas	2.3	0.1	-12.0	-9.6	-1.0	-2.8	6.2	2.4
Beigu atlikums	-1.8	-1.9	-17.7	-21.4	-2.8	-4.7	-11.5	-19.0

3. pakāpes uzkrājumu neto samazinājumu veicināja samazinājums diviem lielākiem klientiem būvniecības un apstrādes rūpniecības nozarēs, ko daļēji kompensēja pieaugums vienam pakalpojumu nozares klientam. Atzīšanas pārtraukšana un citas izmaiņas galvenokārt veidoja pārcelšana starp pakāpēm, atzīšanas pārtraukšana un SKZ novērtēšanas modeļa pieņemumu pārskatīšana. Sk. arī 19. piezīmi "Uzkrājumi".

23. Maksimālā kredītriska ekspozīcija

€m	Vai tiek veikts SKZ izvērtējums?	Piezīmes	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Nauda un atlikums centrālajās bankās	Jā	9	3,069.1	3,106.3
Prasības pret citām kredītiestādēm	Jā		47.5	63.6
Parāda vērtspapīri	Jā	10	1,298.0	1,514.0
Parāda vērtspapīri	Nē	10	193.8	156.2
Aizdevumi klientiem	Jā	11	10,502.8	10,535.4
Atvasinātie instrumenti	Nē	20	92.2	77.9
Bilancē uzrādītie aktīvi			15,203.4	15,453.4
Iespējamās saistības	Jā	22	2,034.4	2,245.7
Kopā			17,237.8	17,699.1

Maksimālā kredītriska ekspozīcija bilancē uzrādītiem aktīviem ir finanšu aktīvu neto summa, bet iespējamām saistībām – saistību summa pirms kredītriska mazināšanas. 2024. gadā SKZ summa iespējamajām saistībām bija 19.0 miljoni eiro (2023. gadā: 21.4 miljoni eiro). Tādiem posteņiem kā “Nauda un prasības pret centrālajām bankām” un “Prasības pret citām kredītiestādēm” ir zems kredītrisks un nebūtiski sagaidāmie kredītaudējumi, un tāpēc tie tiek klasificēti kā “1. pakāpes” aktīvi. Sk. arī 2. piezīmi “Risku vadības pamatprincipi”.

24. Finanšu instrumentu patiesā vērtība

€m	Novērtējums pēc 9. SFPS	Patiesā vērtība				Uzskaites vērtība
		1. līmenis	2	3	Kopā	
2023. g. 31. dec.						
Nauda un prasības pret centrālajām bankām	AC	105.4	2,963.7	-	3,069.1	3,069.1
Prasības pret citām kredītiestādēm	AC	-	47.5	-	47.5	47.5
Parāda vērtspapīri	AC	1,222.5	-	11.3	1,233.8	1,295.3
Parāda vērtspapīri	FVTPLD	175.4	-	-	175.4	175.4
Parāda vērtspapīri	FVTPLM	13.9	-	4.5	18.4	18.4
Parāda vērtspapīri	FVTOCI	2.7	-	-	2.7	2.7
Aizdevumi klientiem	AC	-	-	10,692.4	10,692.4	10,502.8
Atvasinātie instrumenti	FVTPLM	-	92.2	-	92.2	92.2
Kapitāla instrumenti	FVTPLM	-	2.4	-	2.4	2.4
Kapitāla instrumenti	FVTOCI	-	-	0.5	0.5	0.5
Citi	AC	-	168.4	-	168.4	168.4
Aktīvi kopā		1,519.9	3,274.2	10,708.7	15,502.8	15,374.7
Kredītiestāžu aizdevumi un noguldījumi	AC	-	212.3	-	212.3	212.3
Klientu noguldījumi	AC	-	8,483.7	2,799.3	11,283.0	11,277.5
Emitētie parāda vērtspapīri	AC	-	1,856.6	-	1,856.6	1,898.7
Atvasinātie instrumenti	FVTPLM	-	73.7	-	73.7	73.7
Citi	AC	-	117.8	-	117.8	117.8
Saistības kopā		-	10,744.1	2,799.3	13,543.4	13,580.0
2024. g. 31. dec.						
Nauda un prasības pret centrālajām bankām	AC	120.4	2,985.9	-	3,106.3	3,106.3
Prasības pret citām kredītiestādēm	AC	-	63.6	-	63.6	63.6
Parāda vērtspapīri	AC	1,466.3	-	12.1	1,478.4	1,511.1
Parāda vērtspapīri	FVTPLD	132.7	-	-	132.7	132.7
Parāda vērtspapīri	FVTPLM	20.7	-	2.8	23.5	23.5
Parāda vērtspapīri	FVTOCI	2.9	-	-	2.9	2.9
Aizdevumi klientiem	AC	-	-	10,804.7	10,804.7	10,535.4
Atvasinātie instrumenti	FVTPLM	-	77.9	-	77.9	77.9
Kapitāla instrumenti	FVTPLM	-	3.0	-	3.0	3.0
Kapitāla instrumenti	FVTOCI	-	-	0.5	0.5	0.5
Citi	AC	-	151.4	-	151.4	151.4
Aktīvi kopā		1,743.0	3,281.8	10,820.1	15,844.9	15,608.3
Kredītiestāžu aizdevumi un noguldījumi	AC	-	192.9	-	192.9	192.9
Klientu noguldījumi	AC	-	8,416.0	2,945.1	11,361.1	11,352.7
Emitētie parāda vērtspapīri	AC	-	2,457.5	-	2,457.5	2,238.0
Atvasinātie instrumenti	FVTPLM	-	35.6	-	35.6	35.6
Citi	AC	-	95.1	-	95.1	95.1
Saistības kopā		-	11,197.1	2,945.1	14,142.2	13,914.3

Izmaiņas 3. līmeņa parāda vērtspapīros

€m	2023	2024
Sākuma atlikums	3.5	15.8
Atsavināti	-	-3.0
Pārcelti uz 3. līmeni	11.1	-
Nerealizētā peļņa par pārskata perioda beigās turētiem aktīviem	1.2	2.1
Beigu atlikums	15.8	14.9

25. Finanšu instrumentu dzēšanas termiņš

€m	Mēnesis 1	Mēneši 2–3	Mēneši 4–12	Gadi 2–5	>5 gadi	Kopā
2023. g. 31. dec.						
Nauda un prasības pret centrālajām bankām	3,069.1	-	-	-	-	3,069.1
Prasības pret citām kredītiestādēm	47.5	-	-	-	-	47.5
Parāda vērtspapīri	12.6	17.9	182.1	907.5	371.7	1,491.8
Aizdevumi klientiem	335.1	357.6	1,403.5	4,207.8	4,198.8	10,502.8
Atvasinātie instrumenti	3.3	3.2	12.8	66.2	6.7	92.2
Kapitāla instrumenti	2.9	-	-	-	-	2.9
Citi	168.4	-	-	-	-	168.4
Kopā finanšu aktīvi	3,638.9	378.7	1,598.4	5,181.5	4,577.2	15,374.7
Kopā finanšu saistības	9,261.9	688.6	1,516.8	2,125.5	12.0	13,604.8
Neto finanšu aktīvi (-saistības)	5,623.0	-309.9	81.6	3,056.0	4,565.2	1,769.9
Iespējamās saistības	2,055.8	0.0	0.0	0.0	0.0	2,055.8
Likviditātes starpība	7,678.8	-309.9	81.6	3,056.0	4,565.2	-285.9
2024. g. 31. dec.						
Nauda un prasības pret centrālajām bankām	3,106.3	-	-	-	-	3,106.3
Prasības pret citām kredītiestādēm	63.6	-	-	-	-	63.6
Parāda vērtspapīri	59.6	30.8	198.7	1,016.3	364.8	1,670.2
Aizdevumi klientiem	97.9	566.7	1,525.0	4,067.6	4,278.2	10,535.4
Atvasinātie instrumenti	11.1	5.6	11.4	45.4	4.4	77.9
Kapitāla instrumenti	3.5	-	-	-	-	3.5
Citi	151.4	-	-	-	-	151.4
Kopā finanšu aktīvi	3,493.4	603.1	1,735.1	5,129.3	4,647.4	15,608.3
Kopā finanšu saistības	9,722.4	2,061.9	1,658.7	285.7	205.6	13,934.3
Neto finanšu aktīvi (-saistības)	6,229.0	1,458.8	76.4	4,843.6	4,441.8	1,674.0
Iespējamās saistības	2,264.7	-	-	-	-	2,264.7
Likviditātes starpība	-8,493.7	1,458.8	76.4	4,843.6	4,441.8	-590.7

Bilancē uzrādītas uzskaites vērtības, iespējamās saistības ir nominālās saistības. Likviditātes starpību līdz 1 mēnesim nosaka pieprasījuma noguldījumi. Šie noguldījumi vēsturiski ir bijuši stabili. Likviditātes starpību līdz 3 mēnešiem nosaka īstermiņa noguldījumi. Šie noguldījumi ir īstermiņa pieprasījuma noguldījumi, kas vēsturiski ir bijuši stabili. Sk. arī 2. piezīmi "Risku vadības pamatprincipi".

Saistības		Līgumiskās nediskontētās naudas plūsmas					Diskonta	Uzskaites
€m	Mēnesis 1	Mēneši 2–3	Mēneši 4–12	Gadi 2–5	>5 gadi	Kopā	ietekme	vērtība
2023. gada 31. decembrī								
Kreditīestāžu aizdevumi un noguldījumi	96.2	1.8	4.4	135.0	0.0	237.4	–25.1	212.3
Klientu noguldījumi	9,023.4	681.8	1,517.2	92.2	5.4	11,320.0	–42.5	11,277.5
Emitētie parāda vērtspapīri	22.7	0.1	38.8	2,035.1	0.0	2,096.7	–198.0	1,898.7
Atvasinātie instrumenti (sk. arī tabulu turpmāk)	6.4	10.5	3.2	48.2	3.2	71.5	2.2	73.7
Nomas saistības	0.5	1.0	4.5	16.8	4.0	26.8	–2.0	24.8
Citi	117.8	–	–	–	–	117.8	0.0	117.8
Iespējamās saistības	2,055.8	–	–	–	–	2,055.8	0.0	2,055.8
Kopā	11,322.8	695.2	1,568.1	2,327.3	12.6	15,926.0	–265.4	15,660.6
2024. gada 31. decembrī.								
Kreditīestāžu aizdevumi un noguldījumi	83.4	7.6	9.1	100.6	–	200.7	–7.8	192.9
Klientu noguldījumi	9,101.6	1,050.9	1,531.1	71.7	5.2	11,760.5	–407.8	11,352.7
Emitētie parāda vērtspapīri	312.6	500.7	369.9	1248.7	210.4	2,642.3	–404.3	2,238.0
Atvasinātie instrumenti (sk. arī tabulu turpmāk)	6.6	9.9	–1.7	18.1	2.6	35.5	0.1	35.6
Nomas saistības	0.5	1.0	4.2	14.0	1.9	21.6	–1.6	20.0
Citi	95.1	–	–	–	–	95.1	0.0	95.1
Iespējamās saistības	2,264.7	–	–	–	–	2,264.7	0.0	2,264.7
Kopā	11,864.5	1,570.1	1,912.6	1,453.1	220.1	17,020.4	–821.4	16,199.0
no kuriem atvasinātie instrumenti								
€m	Mēnesis 1	Mēneši 2–3	Mēneši 4–12	Gadi 2–5	>5 gadi	Kopā		
2023. g. 31. dec.								
Ienākošā plūsma	–239.8	–107.3	–215.3	–0.2	0.0	–562.6		
Izejošā plūsma	244.2	109.5	220.0	0.1	0.0	573.8		
Bruto norēķinu atvasināti instrumenti	4.4	2.2	4.7	–0.1	0.0	11.2		
Neto norēķinu atvasinātie instrumenti	2.0	8.3	–1.5	48.3	3.2	60.3		
Kopā	6.4	10.5	3.2	48.2	3.2	71.5		
2024. g. 31. dec.								
Ienākošā plūsma	–105.9	–37.5	–14.1	–0.4	0.0	–157.9		
Izejošā plūsma	107.8	38.2	14.4	0.4	0.0	160.8		
Bruto norēķinu atvasināti instrumenti	1.9	0.7	0.3	0.0	0.0	2.9		
Neto norēķinu atvasinātie instrumenti	4.7	9.2	–2.0	18.1	2.6	32.6		
Kopā	6.6	9.9	–1.7	18.1	2.6	35.5		

26. Atvasināto instrumentu ieskaits

€m	Bruto summas	Ieskaits	Neto summas	Ieskaits līgumi	Naudas nodrošinā- jums	Neto vērtība
2023. g. 31. dec.						
Aizdevumi klientiem	1,050.0	-	1,050.0	-961.8	-	88.2
Atvasinātie instrumenti	92.2	-	92.2	-0.1	-75.1	17.0
Aktīvi kopā	1,142.2	-	1,142.2	-961.9	-75.1	105.2
Emitētie parāda vērtspapīri	961.8	-	961.8	-961.8	-	0.0
Atvasinātie instrumenti	73.7	-	73.7	-0.1	-8.6	65.0
Saistības kopā	1,035.5	-	1,035.5	-961.9	-8.6	65.0
2024. g. 31. dec.						
Aizdevumi klientiem	963.2	-	963.2	-963.2	-	-
Atvasinātie instrumenti	77.9	-	77.9	-5.2	-58.9	13.8
Aktīvi kopā	1,041.1	-	1,041.1	-968.4	-58.9	13.8
Emitētie parāda vērtspapīri	986.4	-	986.4	-963.2	-	23.2
Atvasinātie instrumenti	35.6	-	35.6	-5.2	-1.9	28.5
Saistības kopā	1,022.0	-	1,022.0	-968.4	-1.9	51.7

Summas, kas uzrādītas posteņos "Ieskaits līgumi" un "Naudas nodrošinājums", ir noteiktas ieskaits jumta līgumos un līdzīgās vienošanās, kas finanšu stāvokļa pārskatā nav savstarpēji ieskaitītas. Ieķīlāto naudas nodrošinājumu (uzrādīts aktīvos) un saņemto naudas nodrošinājumu (uzrādīts pasīvos) iekļauj posteņos "Citi aktīvi" un "Kredītiestāžu aizdevumi un noguldījumi", un tie attiecas uz atvasināto instrumentu pozīcijām.

27. Klientu segmenti

€m	2023				2024			
	Privāt- personas	Korporatī- vie klienti	Citi	Kopā	Privāt- personas	Korporatī- vie klienti	Citi	Kopā
Procentu un tamlīdzīgi ienākumi	305.2	325.4	109.4	740.0	335.6	328.3	137.9	801.8
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi	-23.4	-70.2	-114.9	-208.5	-61.2	-103.6	-129.3	-294.1
Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi	281.8	255.2	-5.5	531.5	274.4	224.7	8.6	507.7
Komisijas maksu un naudu ienākumi	73.2	40.1	1.5	114.8	83.6	36.3	0.7	120.6
Komisijas maksu un naudu izdevumi	-18.5	-9.5	-2.2	-30.2	-20.4	-10.2	-0.4	-31.0
Neto komisijas naudas ienākumi	54.7	30.6	-0.7	84.6	63.2	26.1	0.3	89.6
Neto peļņa no finanšu posteņiem	5.9	13.5	15.5	34.9	5.7	10.5	16.4	32.6
Citi	-0.2	-0.5	3.3	2.6	-0.1	-0.6	3.4	2.7
Neto pārējie pamatdarbības ienākumi	5.7	13.0	18.8	37.5	5.6	9.9	19.8	35.3
Pamatdarbības ienākumi kopā	342.2	298.8	12.6	653.6	343.2	260.7	28.7	632.6
Personāla izdevumi	-79.2	-50.8	-1.3	-131.3	-92.5	-53.4	-1.5	-147.4
Citi administratīvie izdevumi	-117.5	-69.8	-5.3	-192.6	-116.3	-53.3	-5.4	-175.0
Nolietojums, amortizācija, vērtības samazinājums un citi izdevumi	-8.5	-4.6	-6.9	-20.0	-7.6	-3.8	-11.2	-22.6
Pamatdarbības izdevumi kopā	-205.2	-125.2	-13.5	-343.9	-216.4	-110.5	-18.1	-345.0
Peļņa pirms kredītzaudējumiem un nodokļiem	137.0	173.6	-0.9	309.7	126.8	150.2	10.6	287.6
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-12.5	-21.2	0.6	-33.1	13.9	-13.3	0.9	1.5
Banku nodokļi un noregulējuma maksa	-	-	-33.5	-33.5	-	-	-33.4	-33.4
Peļņa (-zaudējumi) pirms nodokļiem no kuriem komisijas naudas ienākumi	124.5	152.4	-33.8	243.1	140.7	136.9	-21.9	255.7
Kartes	31.2	12.3	0.0	43.5	32.5	12.5	0.0	45.0
Kreditprodukti	0.5	6.1	0.1	6.7	0.5	5.0	0.0	5.5
Ikdienas bankas sniegto pakalpojumu plāni	18.9	0.5	0.0	19.4	19.3	0.5	0.0	19.8
Noguldījumu produkti un naudas pārvaldība	7.4	6.7	0.2	14.3	7.9	5.5	0.3	13.7
Apdrošināšana	3.1	0.7	0.0	3.8	3.5	0.6	0.0	4.1
Ieguldījumi	2.7	2.3	0.7	5.7	3.7	1.2	0.0	4.9
Pensijas	8.9	0.0	-	8.9	15.5	0.0	-	15.5
Tirdzniecības finansēšana	0.1	10.9	0.4	11.4	0.1	10.5	0.3	10.9
Citi	0.4	0.6	0.1	1.1	0.6	0.5	0.1	1.2
Kopā	73.2	40.1	1.5	114.8	83.6	36.3	0.7	120.6

Atlikumi darījumos ar klientiem

€m	2023. g. 31. dec.				2024. g. 31. dec.			
	Privāt- personas	Korporatī- vie klienti	Citi	Kopā	Privāt- personas	Korporatī- vie klienti	Citi	Kopā
Aizdevumi klientiem	5,700.2	4,799.3	3.3	10,502.8	5,900.1	4,632.2	3.1	10,535.4
Klientu noguldījumi	5,915.5	5,282.2	79.8	11,277.5	6,119.2	5,196.9	36.6	11,352.7

28. Saistītās puses

€m	2023			2024		
	Būtiska ietekme	Galvenā vadība	ALD Automotive	Būtiska ietekme	Galvenā vadība	ALD Automotive
Neto procentu ienākumi	-0.1	0.0	0.3	-0.5	0.0	0.7
Neto komisijas naudas ienākumi	-0.1	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0
Neto peļņa (-zaudējumi) no patiesajā vērtībā novērtētiem finanšu instrumentiem	-7.4	0.0	0.0	6.0	0.0	0.0
Personāla izdevumi	0.0	-5.3	0.0	-	-6.8	-
Pārējie pamatdarbības izdevumi	-0.7	0.0	-0.1	-4.7	-	-0.1
Citi ieņēmumi un izdevumi	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kopā	-8.4	-5.3	0.2	0.7	-6.8	0.6

€m	2023. g. 31. dec.			2024. g. 31. dec.		
	Būtiska ietekme	Galvenā vadība	ALD Automotive	Būtiska ietekme	Galvenā vadība	ALD Automotive
Aktīvi						
Kredītiestāžu aizdevumi un noguldījumi	1.2	0.0	0.0	2.0	-	-
Aizdevumi klientiem	0.0	0.1	11.9	-	0.2	23.3
Parāda vērtspapīri	-	-	-	9.6	-	-
Atvasinātie instrumenti	17.5	0.0	0.0	8.5	-	-
Citi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
Kopā	18.7	0.1	11.9	20.1	0.2	23.4
Saistības						
Saistības pret kredītiestādēm	18.9	0.0	0.0	10.9	-	-
Klientu noguldījumi	0.0	0.7	0.7	-	0.4	1.0
Atvasinātie instrumenti	1.6	0.0	0.0	0.0	-	-
Uzkrājumi	0.0	0.2	0.0	-	0.1	0.0
Citi	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1
Kopā	20.5	0.9	0.7	11.1	0.5	1.1

Parastās uzņēmējdarbības gaitā mēs veicam banku darījumus ar saistītajām pusēm. 2023. gada 31. decembrī un 2024. gada 31. decembrī nav saistīto pušu parādu, kas klasificēti 3. pakāpē. 2024. gadā *Luminor Holding* tika izmaksātas dividendes 294.5 miljonu eiro apmērā (2023. gadā: nulle miljoni eiro). Saistītās puses ir šādas:

Būtiska ietekme

2024. gadā saistītās puses ar būtisku ietekmi ir *DNB Bank* un *Blackstone* piederošās un pārvaldītās struktūras. Peļņas vai zaudējumu posteņu un bilances pozīciju izmaiņas lielā mērā nosaka atvasinātie finanšu instrumenti un ar tiem saistītās naudas nodrošinājuma pozīcijas ar attiecīgajām pusēm.

Galvenā vadība

Darba attiecību pārtraukšanas gadījumā valdes locekļiem un citiem augstākās vadības darbiniekiem ir jāievēro līdz pat 12 mēnešu ilgs ierobežojums ieņemt amatu konkurējošā struktūrā (*non-compete restriction*). Papildus uz risku koriģētai mainīgajai atlīdzībai, kas balstīta uz rezultātu sasniegšanu, nekādas citas īstermiņa vai ilgtermiņa atlīdzības netiek piemērotas.

Asociētās sabiedrības

ALD Automotive ietver trīs uzņēmumus – pa vienam Igaunijā, Latvijā un Lietuvā.

29. Informācija par valstīm

€m	2023				2024			
	Igaunija	Latvija	Lietuva	Kopā	Igaunija	Latvija	Lietuva	Kopā
Procentu un tamlīdzīgi ienākumi	168.9	209.2	361.9	740.0	182.7	226.7	392.4	801.8
Komisijas maksu un naudu ienākumi	18.2	34.1	62.5	114.8	20.2	37.9	62.5	120.6
Pārdošanas ieņēmumi (a)	187.1	243.3	424.4	854.8	202.9	264.6	454.9	922.4
Peļņa pirms nodokļiem (b)	13.2	83.7	146.2	243.1	11.4	76.8	167.5	255.7
Izslēgts	-154.2	49.7	104.5	0.0	-30.5	0.0	30.5	0.0
Ienākuma nodoklis	1.7	15.9	30.8	48.4	3.5	14.7	35.3	53.5
Darbinieku skaits (pilna laika ekvivalents)	580	908	1,003	2,491	589	900	987	2,476

Atlikumi darījumos ar klientiem, €m	2023. g. 31. dec.				2024. g. 31. dec.			
	Igaunija	Latvija	Lietuva	Kopā	Igaunija	Latvija	Lietuva	Kopā
Aizdevumi klientiem	2,391.1	2,863.0	5,248.7	10,502.8	2,302.9	2,815.3	5,417.2	10,535.4
Klientu noguldījumi	1,236.9	3,043.8	6,996.8	11,277.5	1,270.0	3,047.2	7,035.5	11,352.7

a. Procentu un tamlīdzīgu ienākumu un komisijas naudas ienākumu summa pēc grupas uzņēmumu savstarpējo darījumu izslēgšanas.

b. Neietver dividenžu ienākumus grupas ietvaros.

Šādas informācijas sniegšana ir pieprasīta ES Kapitāla prasību direktīvas IV (CRD IV) 89. pantā, kas ieviests Igaunijas Kredītiestāžu likuma 92. pantā. Valsts atbalsts netika saņemts.

30. Notikumi pēc pārskata gada beigu datuma

2025. gada 12. februārī *Luminor Bank* emitēja savu pirmo hibrīda kapitāla vērtspapīru – 150 miljonu eiro vērtspapīru ar beztermiņa pirmā līmeņa papildu kapitāla obligāciju, kas strukturēta ar emitenta pieprasīšanas iespēju pēc sešiem ar pusi gadiem. Šis vērtspapīrs tika emitēts *Luminor Holding*, kas savukārt pārdeva investoriem līdzīgu vērtspapīru, kuram *Moody's* piešķīra reitingu Ba2.

31. *Luminor Bank* atsevišķie finanšu pārskati

Luminor Bank nekonsolidētie atsevišķie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Igaunijas Grāmatvedības likumu, un tie nav *Luminor Bank AS* atsevišķie finanšu pārskati saskaņā ar 27. SGS "Atsevišķie finanšu pārskati".

PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

€m	2023	2024
Procentu ienākumi saskaņā ar efektīvās procentu likmes metodi	715.5	778.2
Citi tamlīdzīgie ienākumi	0.9	0.4
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi	-209.1	-294.9
Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi	507.3	483.7
Komisijas maksu un naudu ienākumi	95.8	97.1
Komisijas maksu un naudu izdevumi	-26.1	-27.1
Neto komisijas naudas ienākumi	69.7	70.0
Neto peļņa no patiesajā vērtībā novērtētiem finanšu instrumentiem	15.9	45.6
Neto peļņa no operācijām ārvalstu valūtā	18.6	-13.4
Citi pamatdarbības ienākumi	8.4	8.3
Saņemtās dividendes	9.1	42.4
Neto citi pamatdarbības ienākumi	52.0	82.9
Pamatdarbības ienākumi kopā	629.0	636.6
Personāla izdevumi	-124.4	-139.8
Citi administratīvie izdevumi	-185.1	-167.2
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	-16.0	-48.3
Neto zaudējumi no nefinanšu aktīvu atzīšanas pārtraukšanas	-3.2	-2.1
Pamatdarbības izdevumi kopā	-328.7	-357.4
Peļņa pirms kredītzaudējumiem, banku nodokļiem un nodokļiem	300.3	279.2
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-30.4	5.1
Banku nodokļi un noregulējuma maksa	-33.5	-33.4
Peļņa pirms nodokļiem	236.4	250.9
Ienākuma nodokļa izdevumi	-47.0	-52.6
Pārskata perioda peļņa	189.4	198.3
Visaptverošie ienākumi kopā	189.4	198.3

Luminor Bank kā atsevišķas vienības finanšu pārskati tika atjaunināti līdzīgi konsolidētajiem pārskatiem – sk. 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

FINANŠU STĀVOKĻA PĀRSKATS

€m

2023. g.
31. dec.

2024. g.
31. dec.

Aktīvi

Nauda un prasības pret centrālajām bankām	3,069.1	3,106.3
Prasības pret citām kredītiestādēm	46.3	63.3
Parāda vērtspapīri	1,491.8	1,670.2
Aizdevumi klientiem	10,432.2	10,486.2
Atvasinātie instrumenti	92.2	77.9
Kapitāla instrumenti	0.5	0.5
Ieguldījumi meitas sabiedrībās	245.4	205.5
Nemateriālie aktīvi	9.4	11.2
Pamatlīdzekļi	26.0	21.5
Atliktā nodokļa aktīvi	10.0	4.9
Pārējie aktīvi	181.2	170.4

Kopā **15,604.1** **15,817.9**

Saistības

Kredītiestāžu aizdevumi un noguldījumi	212.3	192.9
Klientu noguldījumi	11,454.9	11,520.8
Procentu likmju riska ierobežošanas posteņu izmaiņu patiesā vērtība	6.9	6.2
Emitētie parāda vērtspapīri	1,898.7	2,238.0
Atvasinātie instrumenti	73.7	35.6
Nodokļu saistības	26.3	22.1
Atliktā nodokļa saistības	1.1	0.7
Nomas saistības	24.7	19.9
Pārējās saistības	153.4	119.5
Uzkrājumi	27.9	34.1

Kopā **13,879.9** **14,189.8**

Akcionāru pašu kapitāls

Akciju kapitāls	34.9	34.9
Akciju emisijas uzcenojums	1,412.2	1,412.2
Nesadalītā peļņa	273.6	177.4
Pārējās rezerves	3.5	3.6

Kopā **1,724.2** **1,628.1**

Kopā saistības un pašu kapitāls **15,604.1** **15,817.9**

Luminor Bank kā atsevišķas vienības finanšu pārskati tika atjaunināti līdzīgi konsolidētajiem pārskatiem – sk. 1. piezīmes sadaļu "Izmaiņas pārskatu sniegšanā".

PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS

€m	Akciju kapitāls	Akciju emisijas uzcenojums	Nesadalītā peļņa	Pārējās rezerves	Kopā
Atlikums 2022. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	84.2	3.6	1,534.9
Pārskata perioda peļņa	-	-	189.4	-	189.4
Apvienotie ienākumi kopā	-	-	189.4	-	189.4
Citi	-	-	-	-0.1	-0.1
Dividendes	-	-	-	-	-
Atlikums 2023. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	273.6	3.5	1,724.2
Atlikums 2023. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	273.6	3.5	1,724.2
Pārskata perioda peļņa	-	-	198.3	-	198.3
Apvienotie ienākumi kopā	-	-	198.3	-	198.3
Citi	-	-	-	0.1	0.1
Dividendes	-	-	-294.5	-	-294.5
Atlikums 2024. gada 31. decembrī	34.9	1,412.2	177.4	3.6	1,628.1

€m	2023. g. 31. dec.	2024. g. 31. dec.
Mātes sabiedrības pašu kapitāls	1,724.2	1,628.1
Meitas sabiedrību vērtība mātes sabiedrības nekonsolidētajā finanšu stāvokļa pārskatā	-245.4	-205.5
Meitas sabiedrību vērtība pēc pašu kapitāla metodes	299.0	263.8
Kopā	1,777.8	1,686.5

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

€m	2023	2024
Peļņa pirms nodokļiem	236.4	250.9
Nenaudas posteņu korekcijas		
Sagaidāmie kredītzaudējumi	30.4	-5.1
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	16.0	8.4
Nefinanšu aktīvu atzīšanas pārtraukšana	3.2	2.1
Citi nenaudas posteņi	-0.1	-
Procentu un tamlīdzīgi ienākumi	-716.4	-778.6
Procentu un tamlīdzīgi izdevumi	209.1	294.9
Dividenžu ienākumi	-9.1	-42.4
Norakstīti ieguldījumi meitas sabiedrībās	0.0	39.9
Pamatdarbības aktīvu/saistību izmaiņas		
Aizdevumu klientiem pieaugums (-) / samazinājums (+)	359.3	-58.6
Parāda vērtspapīru pieaugums (-) / samazinājums (+)	-200.5	-175.7
Citu aktīvu pieaugums (-) / samazinājums (+)	80.7	8.5
Klientu noguldījumu pieaugums (+) / samazinājums (-)	310.9	65.1
Citu saistību pieaugums (+) / samazinājums (-)	161.8	-49.7
Saņemtie procenti	665.5	799.7
Samaksātie procenti	-147.1	-304.2
Samaksātais ienākuma nodoklis	-26.8	-52.1
Naudas plūsma no pamatdarbības	973.3	3.1
Samaksāts par meitas sabiedrības iegādi, atskaitot iegūto naudu	-0.3	-
Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu iegāde	-6.6	-8.1
Ienākumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu izslēgšanas	0.1	0.2
Saņemtās dividendes	9.1	42.4
Naudas plūsma no ieguldījumu darbības	2.3	34.5
Emitētie parāda vērtspapīri	598.5	542.8
Izpirkti vai dzēsti parāda vērtspapīri	-600.0	-227.0
Nomas saistību pamatsummas maksājumi	-5.5	-4.7
Izmaksātās dividendes	0.0	-294.5
Naudas plūsma no finansēšanas darbības	-7.0	16.6
Naudas un tās ekvivalentu neto pieaugums (+) vai samazinājums (-)	968.6	54.2
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā	2,146.7	3,115.4
Ārvalstu valūtas pozīciju pārvērtēšanas ietekme uz naudu un tās ekvivalentiem	0.1	0.0
Naudas un tās ekvivalentu neto pieaugums vai samazinājums	968.6	54.2
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās	3,115.4	3,169.6
Nauda un tās ekvivalenti		
Skaidra nauda	105.4	120.4
Neierobežots norēķinu kontu atlikums centrālajās bankās	2,963.7	2,985.9
Prasības pret citām kredītiestādēm ar atlikušo termiņu līdz trīs mēnešiem	46.3	63.3
Kopā	3,115.4	3,169.6

Luminor Bank kā atsevišķas vienības finanšu pārskati tika atjaunināti līdzīgi konsolidētajiem pārskatiem – sk. 1. piezīmes sadaļu “Izmaiņas pārskatu sniegšanā”.

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

Luminor Bank AS akcionāram

ZIŅOJUMS PAR KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU REVĪZIJU

MŪSU ATZINUMS

Mūsaprāt, konsolidētie finanšu pārskati, visos būtiskajos aspektos, patiesi atspoguļo Luminor Bank AS ("Banka") un tās meitas sabiedrību (kopā "Koncerns") konsolidēto finanšu stāvokli 2024. gada 31. decembrī un par to konsolidētajiem darbības finanšu rezultātiem un konsolidētajām naudas plūsmām par gadu, kas noslēdzās 2024. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Mūsu atzinums atbilst mūsu 2025. gada 21. marta papildus ziņojumam Revīzijas komitejai.

Ko mēs esam revidējuši

Koncerna konsolidētie finanšu pārskati ietver:

- konsolidēto peļņas vai zaudējumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2024. gada 31. decembrī;
- konsolidēto finanšu stāvokļa pārskatu 2024. gada 31. decembrī;
- konsolidēto kapitāla un rezervju izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2024. gada 31. decembrī;
- konsolidēto naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2024. gada 31. decembrī; kā arī
- konsolidēto finanšu pārskatu pielikumus, kas ietver nozīmīgus grāmatvedības uzskaites principus un citu skaidrojošo informāciju.

ATZINUMA PAMATOJUMS

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par konsolidēto finanšu pārskatu revīziju.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

Mēs esam neatkarīgi no Koncerna saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGĒSP kodekss). Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar SGĒSP kodeksu.

Balstoties uz mūsu zināšanām un pārliecību, mēs paziņojam, ka ar revīziju nesaistītie pakalpojumi, kurus mēs esam snieguši Bankai un tās mātes un meitu sabiedrībām, ir saskaņā ar Igaunijas Republikā spēkā esošajiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem un ka mēs neesam snieguši ar revīziju nesaistītus pakalpojumus, kas ir aizliegti saskaņā ar Igaunijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likuma § 591 pantu.

Laika periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim Bankai un tās mātes un meitu sabiedrībām sniegtie ar revīziju nesaistītie pakalpojumi ir uzrādīti konsolidēto finanšu pārskatu 7. pielikumā.

MŪSU REVĪZIJAS PIEEJA

Pārskats

- Kopējais Koncerna revīzijas būtiskuma līmenis ir EUR 16.8 miljoni, kas sastāda 1% no konsolidētā pašu kapitāla 2024. gada 31. decembrī.
- Mēs, vai citi PwC tikla uzņēmumi, balstoties uz mūsu izsniegtajām instrukcijām par citu Koncerna uzņēmumu revīziju, veicām pilna apjoma revīziju attiecībā uz praktiski visiem Koncerna konsolidētajiem aktīviem un ienākumiem. Attiecībā uz pārējiem bilances atlikumiem, tika veiktas īpašas revīzijas procedūras, lai nodrošinātu ka esam ieguvuši pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus mūsu revidenta ziņojuma sniegšanai par Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā.
- Galvenais revīzijas jautājums ir saistīts ar aizdevumu klientiem vērtības samazinājumu.

Plānojot mūsu revīzijas procedūras, mēs noteicām būtiskuma līmeni un izvērtējām konsolidētajiem finanšu pārskatiem piemītošos būtiskas neatbilstības riskus. Jo īpaši mēs izvērtējām, vai vadība ir veikusi subjektīvus pieņēmumus, piemēram, attiecībā uz nozīmīgām grāmatvedības aplēsēm, kas ietver pieņēmumus un nenoteiktību attiecībā uz nākotnes notikumiem. Tāpat kā citās mūsu veiktajās revīzijās, mēs izvērtējām vadības iekšējo kontroļu pārkāpšanas risku, tajā skaitā, vai ir pierādījumi par neobjektivitāti, kas norāda uz krāpšanas izraisītu būtiskas neatbilstības risku.

Būtiskums

Revīzijas apjoms ir atkarīgs no būtiskuma piemērošanas. Revīzija tiek plānota ar mērķi iegūt pietiekamu pārlicību par to, ka konsolidētie finanšu pārskati nesatur būtiskas neatbilstības. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā. Tās tiek uzskatītas par būtiskām, ja atsevišķi vai kopā tās varētu ietekmēt lietotāju ekonomisko lēmumu pieņemšanu, kas balstīti uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Balstoties uz mūsu profesionālo spriedumu, mēs noteicām konkrētus būtiskuma sliekšņus, tajā skaitā kopējo Koncerna būtiskuma apmēru, kas piemērojams konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā un ir atspoguļots zemāk esošajā tabulā. Tie, kopā ar kvalitatīvajiem apsvērumiem, palīdzēja mums noteikt revīzijas apjomu un revīzijas procedūru veidu, veikšanas laiku un apmēru, kā arī izvērtēt gan individuālo, gan apkopoto neatbilstību, ja tādi bija, ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā.

Kopējais Koncerna revīzijas būtiskuma apjoms		EUR 16.8 miljoni
Kā mēs to noteicām		1% no Koncerna pašu kapitāla 2024. gada 31. decembrī
Pamatojums būtiskuma kritēriju piemērošanai	Mēs izvēlējamies šo kritēriju, jo, mūsaprāt, pašu kapitāla summa ir viens no galvenajiem kritērijiem Koncerna darbības novērtēšanā, kā arī viens no svarīgākajiem darbības rādītājiem Koncerna Vadībai un Padomei, kā arī uzraudzības iestādēm. Mēs izvēlējamies 1%, kas atbilst izmantotajiem šim kritērijam kvantitatīvajiem būtiskuma sliekšņiem.	

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie jautājumi, kuri saskaņā ar mūsu profesionālo vērtējumu pārskata perioda konsolidēto finanšu pārskatu revīzijā bija visbūtiskākie. Šie jautājumi tika risināti mūsu konsolidēto finanšu pārskatu revīzijas kopējā kontekstā, kā arī, veidojot mūsu revīzijas atzinumu. Mēs nesniedzam atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem.

Aizdevumu klientiem vērtības samazinājums

(Skatīt 1. pielikumu "Būtiska informācija par grāmatvedības politiku", 2. pielikumu "Risku vadības pamatprincipi" un 11. pielikumu "Aizdevumi klientiem")

2024. gada 31. decembrī aizdevumu klientiem neto uzskaites vērtība sastādīja EUR 10,535.4 miljonus un ar tiem saistīto sagaidāmo kredītzaudējumu uzkrājumu summa sastādīja EUR 105.6 miljonus.

Mēs pievēršam uzmanību šai jomai, jo 9. SFPS (IFRS 9) "Finanšu instrumenti" 3 pakāpju paredzamo kredītzaudējumu (PKZ) modeļa piemērošana prasa, lai vadība izmantotu sarežģītus modeļus un subjektīvus spriedumus, lai novērtētu paredzamo kredītzaudējumu atzīšanas laiku un apmēru. Galvenās jomas, kuras ietver būtiskas vadības aplēses un modelēšanu iekļauj:

- būtiska kredītriska palielinājuma kritēriju novērtēšana un kredītu iekļaušana 1., 2. vai 3. PKZ posmā;
- uzskaites interpretācija un modelēšanas pieņēmumi, kas tiek izmantoti, lai veidotu PKZ aprēķināšanas modeli;
- paredzamo kredītzaudējumu (PKZ) modeļa galveno parametru modelēšana un aprēķināšana, tostarp saistību nepildīšanas varbūtība (PD), saistību nepildīšanas zaudējumi (LGD), un saistību nepildīšanas riskam pakļautā summa (EAD);
- makroekonomisko rādītāju noteikšanu un uz nākotni vērstas informācijas iekļaušanu paredzamo kredītzaudējumu (PKZ) modelī;
- iepriekš minēto rādītāju novērtēšana attiecībā uz atbilstošu nākotnes periodu ar trīs dažādiem scenārijiem (bāzes, optimistiskais un pesimistiskais), kā arī šo scenāriju iestāšanās varbūtības noteikšana; un
- 3. posma individuālo paredzamo kredītzaudējumu (PKZ) novērtēšana, saskaņā ar pamata scenāriju un risku scenāriju, kā arī šo scenāriju iestāšanās varbūtības noteikšana.

Mēs izvērtējam vai Koncerna uzskaites politikas un metodoloģija attiecībā uz SKZ no izsniegtajiem aizdevumiem atbilst 9. SFPS.

Mēs izvērtējam kontroļu attiecībā uz atbilstošiem kredītu datiem un SKZ aprēķiniem būtību un to darbības efektivitāti, tai skaitā:

- izmantoto IT sistēmu un IT vides vispārējās kontroles;
- IT sistēmu kontroles attiecībā uz aizdevumu atlikumiem un atmaksas kavējuma informāciju;
- automatizēto aizdevumu posmu noteikšanu (ieskaitot kritēriju piemērošanu būtiska kredītriska pieauguma noteikšanai un saistību neizpildes definīcijai),
- automatizēto kolektīvo PKZ aprēķināšanu 1., 2. un 3. posma aizdevumiem;
- klientu reitingu apstiprināšanu un pārskatīšanu;
- nodrošinājumu vērtības noteikšanu un pareizības pārskatīšanu un atjaunošanu aizdevuma sistēmās, kas kalpo kā ievades dati PKZ modeli;
- apstiprinātas klientu analīzes esamība pirms aizdevuma izmaksas;
- 3. posma būtisko (PKZ) individuālo kredītzaudējumu novērtēšanu un apstiprināšanu.

Uz izlases pamata, mēs veicām detalizētas revīzijas procedūras, attiecībā uz:

- PKZ aprēķina sistēmās izmantotās informācijas pilnīgumu un precizitāti;
- PKZ aprēķina sistēmā izmantotās informācijas un datu atbilstību 9. SFPS prasībām;
- spēkā esošu nodrošinājuma līguma esamību;
- LGD aprēķina precizitāti, kas kalpo kā daļa no ievades datiem PKZ modelī, un
- 3. posma būtisko (PKZ) individuālo aizdevumu pilnīgumu un attiecīgo aizdevumu PKZ aprēķinus.

Mēs esam novērtējuši vadības būtiskāko pieņēmumu, uz kuriem ir balstīti svarīgākie PKZ modeļa aprēķini, pamatotību, piemēram, piemēroto scenāriju varbūtība, laika momenta PD un LGD novērtējums, svarīgākās makroekonomiskās prognozes un reizinātāji, ko izmanto katram scenārijam.

Kā mēs noteicām Koncerna revīzijas apjomu

Mēs noteicām revīzijas apjomu, lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus mūsu revidenta ziņojuma sniegšanai par konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā. Nosakot revīzijas apjomu, mēs ņēmām vērā Koncerna struktūru, grāmatvedības uzskaites procesus un kontroles, un nozari, kurā Koncerns darbojas.

Koncerns iekļauj vairākus uzņēmumus, kas darbojas Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, tai skaitā Bankas filiāles Latvijā un Lietuvā (vairāk informācijas par Koncerna struktūru skatīt konsolidēto finanšu pārskatu 12. pielikumā). Pamatojoties uz mūsu risku un būtiskuma novērtējumu, mēs noteicām, kuriem uzņēmumiem ir jāpiemēro pilna apjoma revīzija, ņemot vērā katra uzņēmuma relatīvo nozīmīgumu Koncerna ietvaros un kopējo segumu katrā no būtiskajām konsolidēto finanšu pārskata pozīcijām. Mēs, vai citi PwC

tīkla uzņēmumi, balstoties uz mūsu izsniegtajām instrukcijām par citu Koncerna uzņēmumu revīziju, veicām pilna apjoma revīziju attiecībā uz praktiski visiem Koncerna konsolidētajiem aktīviem un ienākumiem.

Gadījumos kad darbu veica komponentu revidenti, mēs noteicām mūsu iesaistīšanās līmeni, tādā veidā lai mēs varētu secināt, vai veicot attiecīgo komponentu revīzijas procedūras tika iegūti pietiekami un atbilstoši revīzijas pierādījumi mūsu revidenta ziņojuma sniegšanai par Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā. Koncerna līmenī mēs pārbaudījām arī konsolidācijas procesu un veicām atsevišķas atlikušo atlikumu revīzijas procedūras, lai pārliecinātos, ka tika iegūti pietiekami un atbilstoši revīzijas pierādījumi mūsu revidenta ziņojuma sniegšanai par Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā.

ZIŅOŠANA PAR CITU INFORMĀCIJU, TAI SKAITĀ VADĪBAS ZIŅOJUMU

Valde ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver sekojošas sadaļas: Ievads, Vadības ziņojums un Papildus informācija (bet tā neietver finanšu pārskatus un mūsu revidenta ziņojumu par tiem).

Mūsu atzinums par konsolidētajiem finanšu pārskatiem neattiecas uz citu informāciju, tai skaitā Vadības ziņojumu.

Saistībā ar konsolidēto finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no konsolidēto finanšu pārskatu informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu, izņemot prasības informācijai par ilgtspējas ziņošanu, par kuru mēs 2025. gada 21. martā esam sagatavojuši atsevišķu apliecinājuma ziņojumu par ilgtspējas ziņošanu, mēs arī veicām procedūras atbilstoši Līkumam par Revīzijas Pakalpojumu Likumu. Šis procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojumā sniegtā informācija neatšķiras, visos būtiskajos aspektos, no konsolidētajiem finanšu pārskatiem un vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Līkuma par Grāmatvedības Likumu.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- Vadības ziņojumā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti konsolidētie finanšu pārskati, sniegtā informācija, visos būtiskajos aspektos, atbilst konsolidētajiem finanšu pārskatiem; un
- Vadības ziņojums, izņemot prasības informācijai par ilgtspējas ziņošanu, ir sagatavots saskaņā ar Līkuma par Grāmatvedības likuma prasībām.

Ja, balstoties uz mūsu veiktajām procedūrām attiecībā uz Vadības ziņojumu un citu informāciju, ko mēs esam saņēmuši pirms šī revidenta ziņojuma datuma, mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības Vadības ziņojumā vai citā informācijā, mums ir pienākums ziņot par šo faktu. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

VALDES UN PERSONU, KURĀM UZTICĒTA PĀRVALDĪBA, ATBILDĪBA PAR KONSOLIDĒTĀJIEM FINANŠU PĀRSKATIEM

Valde ir atbildīga par šo konsolidēto finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Eiropas Savienībā pieņemtajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu Valde uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu konsolidēto finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus, Valdes pienākums ir izvērtēt Koncerna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Koncerna spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien Valde neplāno likvidēt Koncernu, vai pārtraukt tās darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Koncerna likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta pārvaldība, ir atbildīgas par Koncerna konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

REVIDENTA ATBILDĪBA PAR KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU REVĪZIJU

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārlicību par to, ka konsolidētie finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidenta ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārlicība ir augsta līmeņa pārlicība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka konsolidētajos finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Koncerna iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās Valdes uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par Valdes piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Koncerna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Koncerns savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju konsolidēto finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus.
- Plānojam un veicam Koncerna revīziju tādā veidā lai iegūtu pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Koncernā iekļauto sabiedrību vai struktūrvienību finanšu informāciju, kā pamatojumu mūsu atzinumam par konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Mēs esam atbildīgi par Koncerna revīzijas mērķiem veiktā darba vadību, pārraudzību un pārbaudi. Mēs joprojām esam pilnībā atbildīgi par mūsu revīzijas atzinumu.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta pārvaldība, mēs arī sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību, un sniedzam informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatoti uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams, par pasākumiem šādas ietekmes izslēgšanai vai piemērotajiem ietekmes ierobežošanas pasākumiem.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta pārvaldība, nosakām tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem finanšu pārskatu revīzijai šajā pārskata periodā un kas tādēļ uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstām šos jautājumus revidenta ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publiskot šādu informāciju, kā arī izņemot tos ļoti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publiskošanas neatsvērta tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

ZIŅOJUMS PAR CITĀM NORMATĪVO AKTU PRASĪBĀM

Iecelšana un mūsu iesaistes periods

Mēs pirmo reizi tikām iecelti par Luminor Bank AS revidentiem 2018. gada 31. maijā, attiecībā uz finanšu gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī, un kopējais mūsu nepārtrauktas iesaistes periods revīzijas veikšanā ir septiņi gadi. Saskaņā ar Igaunijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likuma un Regulas (EU) No 537/2014, mūsu iecelšanas par Luminor Bank AS revidentiem periods var tikt pagarināts līdz finanšu gadam, kas noslēgsies 2027. gada 31. decembrī, un pēc jaunā iepirkuma procesa – līdz finanšu gadam, kas noslēgsies 2037. gada 31. decembrī.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu

Zvērinātā revidenta sertifikāts Nr.325

2025. gada 21. martā

Tallina, Igaunija

AS PricewaterhouseCoopers

Tatari 1, 10116 Tallina, Igaunija. Licences Nr. 6. Reģistrācijas numurs 10142876.

NEATKARĪGA REVIDENTA IEROBEŽOTAS PĀRLIECĪBAS APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS PAR LUMINOR BANK AS KONSOLIDĒTO ILGTSPĒJAS PĀRSKATU

Luminor Bank AS akcionāram

IEROBEŽOTAS PĀRLIECĪBAS APLIECINĀJUMA SECINĀJUMS

Mēs esam veikuši ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevumu par Luminor Bank AS ("Banka") konsolidēto ilgtspējas pārskatu, kas iekļauts Vadības ziņojuma Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā ("Konsolidētais Ilgtspējas Pārskats") par gadu, kas noslēdzās 2024. gada 31. decembrī.

Pamatojoties uz veiktajām procedūrām un iegūtajiem pierādījumiem, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka Konsolidētais Ilgtspējas Pārskats nav sagatavots visos būtiskajos aspektos saskaņā ar Grāmatvedības likuma 31. panta 4. punktu, ar kuru tiek īstenota ES direktīvas 2013/34/ES 29. panta a) punkta izpilde, tostarp:

- atbilstību Eiropas Ilgtspējas ziņošanas standartiem (ESRS), tai skaitā Bankas veikto procedūru informācijas identificēšanai iekļaušanai Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā ("Process") atbilstību aprakstam, kas sniegts sadaļā Būtisku jautājumu un IRI identificēšana; un
- Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskata sadaļā Vides informācija, Informācijas publicēšana saskaņā ar ES Taksonomijas regulas 8. pantu un Ilgtspējas pārskata pielikumā 1. ES Taksonomijas tabulas atklātās informācijas atbilstību ES Regulas 2020/852 8. panta ("Taksonomijas Regula") prasībām.

PAMATOJUMS SECINĀJUMAM

Mēs veicām ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevumu saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr.3000 (Pārskatīts) *Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude* ("ISAE 3000 (Pārskatīts)"), kurus ir izdevusi Starptautiskā audita un apliecinājuma uzdevumu standartu padome.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu secinājumam. Mūsu pienākumi saskaņā ar šo standartu ir aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība.

Mūsu neatkarība un kvalitātes kontrole

Mēs esam neatkarīgi un ievērojam citas ētikas prasības saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGESP kodekss), kas balstās uz integritātes, objektivitātes, profesionālās kompetences un pienācīgas rūpības, konfidencialitātes un profesionālas uzvedības pamatprincipiem.

Mūsu uzņēmums savā darbā piemēro Starptautisko Kvalitātes Vadības Standartu (Igaunija) 1 (pārskatīts), kas nosaka, ka uzņēmumā ir jāizstrādā, jāievieš un jādarbojas kvalitātes vadības sistēmai, tostarp politikām vai procedūrām attiecībā uz atbilstību ētikas prasībām, profesionālajiem standartiem un piemērojamām juridiskajām un normatīvajām prasībām.

ATBILDĪBA PAR KONSOLIDĒTO ILGTSPĒJAS ZIŅOJUMU

Bankas Valde ir atbildīga par procesa izstrādi un ieviešanu, lai identificētu informāciju, kas tiek ziņota Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā saskaņā ar ESRS un par šī Procesa atklāšanu Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā sadaļā Būtisku jautājumu un IRI identificēšana. Šī atbildība ietver:

- izpratni par Grupas darbības un biznesa attiecību vidi un izpratnes veidošanu par tās ietekmētajām ieinteresētajām personām;
- faktisko un potenciālo ietekmju (gan negatīvo, gan pozitīvo), kas saistītas ar ilgtspējas jautājumiem, kā arī risku un iespēju, kas ietekmē vai varētu pamatot ietekmēt Grupas finanšu stāvokli, finanšu rezultātus, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā, identificēšanu;
- ar ilgtspējas jautājumiem saistīto identificēto ietekmju, risku un iespēju būtiskuma novērtēšanu, nosakot un piemērojot atbilstošas sliekšņvērtības; un
- atbilstošu pieņemumu izdarīšanu, ņemot vērā apstākļus.

Bankas Valde ir arī atbildīga par Konsolidētā Ilgtspējas Pārskata sagatavošanu saskaņā ar Grāmatvedības likuma 31. panta 4. punktu, ar kuru tiek īstenota ES direktīvas 2013/34/ES 29. panta a) punkta izpilde, tostarp

- atbilstību ESRS;
- sagatavot Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskata sadaļā Vides informācija, Informācijas publicēšana saskaņā ar ES Taksonomijas regulas 8. pantu un Ilgtspējas pārskata pielikumā 1. ES Taksonomijas tabulas atklāto informāciju atbilstoši ES Regulas 2020/852 ("Taksonomijas Regula") 8. panta prasībām;
- tādu iekšējo kontroles sistēmu izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu, kuras Valde uzskata par nepieciešamām, lai nodrošinātu Konsolidētā Ilgtspējas Pārskata, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.
- atbilstošu ilgtspējas ziņošanas metožu izvēli un piemērošanu, kā arī pieņemumu un aplēšu izdarīšanu, kas ir pamatotas attiecīgajos apstākļos.

Personas, kurām uzticēta pārvaldība, ir atbildīgas par Grupas ilgtspējas ziņošanas procesa uzraudzību.

Piemītošie ierobežojumi Konsolidētā Ilgtspējas Pārskata sagatavošanā

Ziņojot par nākotnes informāciju saskaņā ar ESRS, Bankas Valdei šī informācija ir jāgatavo, pamatojoties uz atklātajiem pieņēmumiem par notikumiem, kas varētu iestāties nākotnē, un iespējamajām Grupas nākotnes rīcībām. Faktiskie rezultāti, visticamāk, būs atšķirīgi, jo sagaidāmie notikumi bieži nenotiek, kā paredzēts.

REIDENTA ATBILDĪBA

Mūsu atbildība ir plānot un veikt apliecinājuma uzdevumu, lai iegūtu ierobežotu pārliecību par to, vai Konsolidētais Ilgtspējas Pārskats nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt ierobežotas pārliecības ziņojumu, kas ietver mūsu secinājumu. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt lietotāju pieņemtos lēmumus, balstoties uz Konsolidēto Ilgtspējas Pārskatu kopumā.

Ierobežotas pārliecības uzdevuma ietvaros saskaņā ar ISAE 3000 (Pārskatīts) mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi visā uzdevuma gaitā.

Mūsu atbildība attiecībā uz Konsolidēto Ilgtspējas Pārskatu, saistībā ar Procesu, ietver:

- izpratnes iegūšanu par Procesu, bet nevis, lai sniegtu secinājumu par Procesa efektivitāti, tai skaitā Procesa rezultātiem;
- identificētās informācijas atbilstības piemērojamajām ESRS atklāšanas prasībām izvērtēšanu; un
- procedūru izstrādi un veikšanu, lai novērtētu, vai Process atbilst Bankas sniegtajam aprakstam par Procesu, kas norādīts sadaļā Būtisku jautājumu un IRI identificēšana.

Mūsu atbildība attiecībā uz Konsolidēto Ilgtspējas Pārskatu ietver arī:

- krāpšanas vai kļūdu dēļ radušos būtisku neatbilstību riska identificēšanu; un
- procedūru, kas vērstas uz būtisku neatbilstību atklāšanu Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā, izstrādāšanu un veikšanu. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādīt informāciju, nepatiesi uzrādīt informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.

VEIKTO PROCEDŪRU KOPSAVILKUMS

Ierobežotas pārliecības apliecinājuma uzdevums ietver procedūru veikšanu, lai iegūtu pierādījumus par Konsolidēto Ilgtspējas Pārskatu. Ierobežotas pārliecības apliecinājuma uzdevumā veiktās procedūras atšķiras pēc būtības un laika, un to apjoms ir mazāks nekā pietiekamas pārliecības apliecinājuma uzdevuma procedūrām. Līdz ar to pārliecības līmenis, kas iegūts ierobežotas pārliecības apliecinājuma uzdevumā, ir ievērojami zemāks nekā pārliecības līmenis, kas būtu iegūts, ja būtu veikts pietiekamas pārliecības apliecinājuma uzdevums.

Procedūru būtība, laiks un apjoms tiek noteikti, pamatojoties uz profesionālo spriedumu, tostarp identificējot atklāto informāciju, kur Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā varētu rasties krāpšanas vai kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Veicot mūsu ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevumu attiecībā uz Procesu, mēs:

- ieguvām izpratni par Procesu:
 - veicot pārrunas, lai izprastu informācijas avotus, ko izmanto vadība (piemēram, ieinteresēto personu iesaistīšana, biznesa plāni un stratēģijas dokumenti); un
 - pārskatot Bankas iekšējo dokumentāciju par tās Procesu; un
- izvērtējām, vai pierādījumi, kas iegūti veicot mūsu procedūras attiecībā uz Bankas ieviesto Procesu, bija atbilstoši Procesa aprakstam, kas atklāts sadaļā Būtisku jautājumu un IRI identificēšana.

Veicot mūsu ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevumu attiecībā uz Konsolidēto Ilgtspējas Pārskatu, mēs:

- ieguvām izpratni par Grupas ziņošanas procesiem, kas saistīti ar Konsolidētā Ilgtspējas Pārskata sagatavošanu:
 - iegūstot izpratni par Grupas kontroles vidi, procesiem un informācijas sistēmu, kas izmantota Konsolidētā Ilgtspējas Pārskata sagatavošanā, bet ne ar mērķi sniegt secinājumu par Grupas iekšējās kontroles efektivitāti;
 - iegūstot izpratni par lomām un atbildībām saistībā ar Konsolidētā Ilgtspējas Pārskata sagatavošanu, tajā skaitā komunikāciju Bankas darbinieku starpā un starp vadību un personām, kurām uzticēta uzraudzība.
- izvērtējām, vai Procesa laikā identificētā informācija ir iekļauta Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā;
- izvērtējām, vai Konsolidētā Ilgtspējas Pārskata struktūra un uzrādīšana atbilst ESRS;
- veicām pārrunas ar attiecīgo personālu un veicām analītiskās procedūras attiecībā uz atlasīto informāciju Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā;
- veicām substantīvās apliecinājuma procedūras par atlasīto informāciju Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā;
- kur attiecināms, salīdzinājām Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā ietverto informāciju ar finanšu pārskatos un Vadības ziņojumā iekļauto informāciju;
- novērtējām metodes, pieņēmumus un datus, kas izmantoti, lai noteiktu aplēses un nākotnes informāciju;
- ieguvām izpratni par Bankas procesu, lai identificētu taksonomijai piederīgas un taksonomijai atbilstīgas saimnieciskās darbības un Konsolidētā Ilgtspējas Pārskatā attiecīgi atklāto informāciju.

CITI JAUTĀJUMI

Salīdzinošā informācija, kas iekļauta Bankas Konsolidētajā Ilgtspējas Pārskatā 2023. gada 31. decembrī un par gadu, kas beidzās šajā datumā, nebija pakļauta apliecinājuma uzdevumam. Mūsu ziņojums nav ar iebildi attiecībā uz šo apstākli.

AS PricewaterhouseCoopers

Janno Hermanson

Atbildīgais zvērinātais revidents, Sertifikāts Nr. 570

2025. gada 21. martā

Tallina, Igaunija

AS PricewaterhouseCoopers

Tatari 1, 10116 Tallina, Igaunija. Licences Nr. 6. Reģistrācijas numurs 10142876.

PEĻNAS SADALES PIEDĀVĀJUMS

€m	2023	2024
Nesadalītās peļņas atlikums gada sākumā	132.7	327.5
Pārskata perioda peļņa	194.7	202.2
Perioda laikā izmaksātās dividendes	-	-294.5
Citi	0.1	0.5
Nesadalītās peļņas atlikums gada beigās	327.5	235.7
Piedāvātās dividendes	-	-101.1
Nesadalītās peļņas atlikums gada beigās pēc piedāvāto dividenžu izmaksas	327.5	134.6

VALDES LOCEKĻU PARAKSTI

Luminor Bank AS valde ir apstiprinājusi 2024. gada pārskatu. Gada pārskats sastāv no konsolidētā peļņas vai zaudējumu un citu visaptverošo ienākumu pārskata, konsolidētā finanšu stāvokļa pārskata, konsolidētā pašu kapitāla izmaiņu pārskata, konsolidētā naudas plūsmu pārskata, konsolidētā finanšu pārskata piezīmēm, peļņas sadales piedāvājuma un neatkarīga revidenta ziņojuma. *Luminor Bank AS* padome ir izskatījusi šo gada pārskatu un apstiprinājusi to iesniegšanai akcionāru pilnsapulcē.

2025. gada 25. martā

Wojcehs Sass (Wojciech Sass)
Priekšsēdētājs

Ossi Leikola

Djego Biondo (Diego Biondo)

Marija Moisa (Mari Mōis)

Johanness Prokšs (Johannes Proksch)

Jonass Urbonass (Jonas Urbonas)

Enkelejds Zotajs (Enkelejd Zotaj)

PAPILDU INFORMĀCIJA

Terminu un saīsinājumu skaidrojums

AC

Amortizētās izmaksas

1. līmeņa kapitāla rādītājs

Normatīvām korekcijām pakļautais kapitāls izteikts kā procentuāla daļa no kopējās riska darījumu vērtības.

Uzņēmumi un iestādes

Komerccabiedrības, finanšu sektors un publiskais sektors

Korporatīvo klientu apkalpošana

Korporatīvo klientu apkalpošanas segments iekļauj biznesa klientus, kuriem ir nozīmēts atbildīgais attiecību menedžeris un visi līzinga klienti, kuriem nav klienta statuss bankas pakalpojumu jomā.

Izmaksu/ienākumu attiecība

Kopējie administratīvie izdevumi procentos no kopējiem pamatdarbības ienākumiem.

EIM

Efektīvās procentu likmes metode

FVTOCI

Patiesā vērtība ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos.

FVTPLD

Klasificēts patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

FVTPLM

Obligāti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Kapitāla attiecība pret aizņēmumiem

1. līmeņa kapitāls izteikts kā procentuāla daļa no kopējiem aktīviem un ārpusbilances posteņiem, uz kuriem attiecas normatīvās prasības.

LCR – likviditātes seguma rādītājs

Augstas kvalitātes likvīdu aktīvu vērtība izteikta kā procentuāla daļa no aplēstās neto likviditātes aizplūdes turpmāko 30 kalendāro dienu laikā.

NIM – neto procentu starpība

Neto procentu un tamlīdzīgi ienākumi izteikti kā procentuālā daļa no vidējiem procentus pelnošiem aktīviem – vidējie sākuma un beigu atlikumi tādiem posteņiem kā “Nauda un prasības pret centrālajām bankām”, “Prasības pret citām kredītiestādēm”, “Parāda vērtspapīri” un “Aizdevumi klientiem”.

NSFR – neto stabilā finansējuma rādītājs

Pieejamais stablais finansējums izteikts kā procentuāla daļa no turpmākā gada laikā nepieciešamā stabilā finansējuma.

Ienākumus nenesošo kredītu īpatsvars

3. pakāpē klasificēto aizdevumu bruto uzskaites vērtība izteikta kā procentuāla daļa no visu aizdevumu bruto uzskaites vērtības.

Uzkrājumi

Sagaidāmie kredītzaudējumi no iespējamajām saistībām

Privātpersonu apkalpošana

Privātpersonu segments apkalpo privātpersonas un mazus uzņēmumus.

Kapitāla atdeve

Pārskata perioda peļņa (anualizēta) izteikta kā procentuāla daļa no vidējā kapitāla attiecīgajā periodā. Vidējo pašu kapitāla apmēru aprēķina, izmantojot perioda sākuma un beigu atlikumus.

POCI/aizdevumi

Iegādātie vai iniciētie aizdevumi ar samazinātu kredītvērtību.

Informācija par *Luminor Bank*

Reģistrācijas valsts
Igaunijas Republika

Komercreģistra numurs
11315936

Pamatdarbība
Kredītiestāde

Tālrunis
+372 628 3300

E-pasts
info@luminor.ee

SWIFT/ BIC
RIKOE22

Bilances datums
2024. g. 31. dec.

Pārskata periods
No 2024. gada 1. janvāra līdz
31. decembrim

Ziņošanas valūta
Euro

Kontaktinformācija

Medijiem:
Ivi Heldna
ivi.heldna@luminorgroup.com
+372 5231 192

Investoriem:
Nick Turnor
nick.turnor@luminorgroup.com
+372 5306 7820

Ilgtspējas jautājumos:
Kadri Vunder Fontana
Kadri.Vunder@luminorgroup.com
+372 5017 209

Finanšu kalendārs 2025. gadam

Datums
2025. gada 8. maijs
2025. gada 31. jūlijs
2025. gada 30. oktobris

Pārskats
Starpperioda pārskats par 2025. gada 1. ceturksni
Starpperioda pārskats par 2025. gada 2. ceturksni
Starpperioda pārskats par 2025. gada 3. ceturksni

Foto attēls uz vāka: attēls no mūsu zīmola kampaņas *Future You*, ko īstenojām 2024. gadā. Ar ekspertu un modernu tehnoloģiju atbalstu mēs radījām unikālu pieredzi deviņiem cilvēkiem, lai viņi varētu satikt savus nākotnes "es" pēc 20 gadiem un pašu balsi dzirdēt, kā viņiem klājas.

Šo pārskatu izstrādāja un sagatavoja *Luminor Bank AS*.

Luminor

Luminor Bank AS
Liivalaia 45
10145 Tallinn
Igaunija
www.luminor.ee